

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

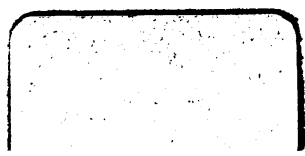
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

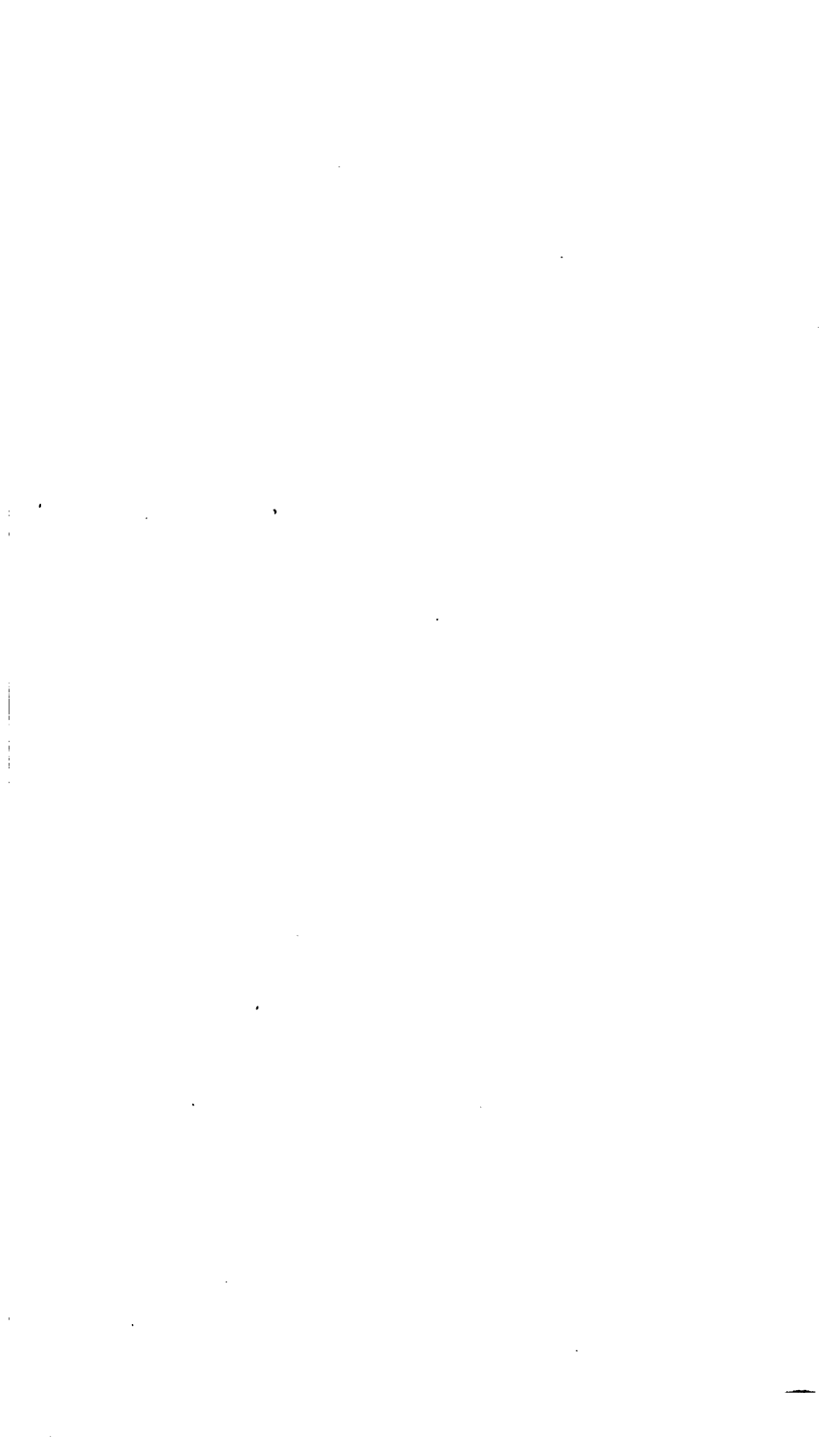
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Wingman
342

GAC

VADERLANDSCHE

H I S T O R I E.

EENENTWINTIGSTE DEEL,

GEORGE WASHINGTON

THE OCEAN

THE OCEAN

VADERLANDSCHE HISTORIE,

VERVATTENDE DE
GESCHIEDENISSEN
D E R

VEREENIGDE NEDERLANDEN,
INZONDERHEID DIE VAN
H O L L A N D.

VAN DE VROEGSTE TYDEN AF:

Uit de geloofwaardigste Schryvers en egte Gedenk-
stukken samengesteld.

Met Kunsplaat en opgebelderd.

EENENTWINTIGSTE DEEL,

*Bebelzende een' algemeenen BLADWYZER op de
voorgaande XX. Deelen.*

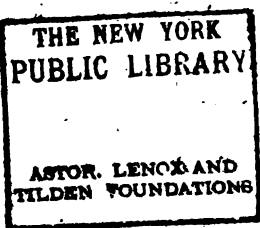

Te A M S T E R D A M,

By I S A A K T I R I O N.

*Met Privilegie van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staaten van Holland
en Westfriesland.*

M D C C L I X.

B E R I G T.

Zie hier, eindelyk, Vaderlandlievende Lezer, nevens het XX. Deel, ook, in dit XXL, een uitvoerigen **BLADWYZER** onzer **VADERLANDSCHE HISTORIE**, waarin wy, tot uw gemak, den *Bladwyzer* op de *vyf* eerste Deelen hebben ingelyfd, op dat gy maar één stuk by der hand zoudt behoeven te hebben, om 't een of 't ander op te zoeken.

Sterk ben ik van sommigen aangezet, om dit Werk verder te vervolgen; doch de aanzienlyksten en kundigsten zyn 't met my eens geweest, dat het schryven van geschiedenissen, zo zeer na aan den tegenwoordigen tyd, veel te moeilyk, en, zo 't onpartydig en naar waarheid geschieden zal, ook niet zonder gevaar is. Myne Landsluiden hebben dan, ten minste voor eerst, geen Vervolg der *Vaderlandsche Historie* van my te wagten. De *Beschryving van AMSTERDAM*, waartoe Burgemeesteren deezer Stad my, door het verleenen van vryen toegang tot de Stads Registers, zo gunstiglyk, in staat gesteld hebben, zal my ook nog wel eenige jaaren werk verschaffen; zo 't anders der Hemelsche Voorzienigheid behaage, my daartoë te spaaren.

Haar dank ik, midlerwyl, van geheeler herte, dat zy my den noodigen lust, moed en krægt verleend heeft, om een werk van zo veel omflags als de *Vaderlandsche Historie*, na ruim twintig jaaren verloops, ten einde te brengen. Onder.

B E R I C H T

dertuffchen, heeft het my, ik erken het, niet weinig opgebeurd, en den lastigen arbeid verligt, dat myne poogingen, ook boven verwagting, met zulk eene algemeene goedkeuring ontvangen zyn. Ik weet dit, nogtans, voornaamlyk dank aan de edelmoedigheid van veele aanzienlyke Liefhebbers van 's Lands Historie, die my, tot op 't laatste toe, rykelyk voorzien hebben van gedrukte en ongedrukte stukken, tot opheldering van 't gebeurde en gehandelde dienstig. Den inhoud van die stukken heb ik slegts, ter behoorlyker plaatse, tusschen 't meer bekende, ingevlyd, en den Leezer gelegenheid gegeven, om den loop en afloop veeler gebeurtenissen beter te kennen, dan hy anders zou hebben kunnen doen.

Onder 't schryven, beschaaven en uitgeeven deezer *Historie*, heb ik my niets zo zeer voorgesteld, als het heiliglyk bewaaren eener volkomene onzydigheid. En ik zal 't voor een zonderling geluk rekenen, zo ik, in dit myn oogmerk, naar 't oordeel niet slegts van bekende, maar ook van onbekende, kundige, gemaatigde, waarheidlievende tydgennooten en nakomelingen, tamelyk wel, geslaagd ben.

JAN WAGENAAR.

In Amsterdam, den
21 October 1759.

Aanwyzing van het Tydstip waar mede ieder DEEL der VADERLANDSCHE HISTORIE eindigt, en van alle de KAARTEN, AFBEELDINGEN en PORTRAITEN in dezelve.

Het I^{ste} DEEL begint met de Aankomst der Batavieren hier te Lan-
de, en eindigt met het jaar na Christus geboorte 800

In dit Deel behoort een TYTEL-PLAAT.

Een KAART v. 't OUDE VADERLAND.

Afbeelding van d'Aank. der Batavieren.

Civilis beformt Vetera.

De Saliërs onderw. zig aan Juliaan.

Radboud weigert den Doop.

Het II^{de} eindigt met de dood van Willem II. Roomsch Koning, in 1256

KAART van het VADERLAND in

de MIDDELEEUW.

Hertog Godefrid gedood.

Dirk I. in 't Graaffschap bevestigd.

Galama verdedigt zyn Regt.

Damiëte belegerd.

Het III^{de} eindigt onder Hertog Filips van Bourgondie, in 't jaar 1448

Moord van Graaf Floris V.

De Graaf van Friesland ingehuldigd.

Hagestein belegerd.

Doorbraak der groote Waard.

Het IV^{de} eindigt onder Keizer Kar. V. met de Kameryksche Vrede, in 1529

Oproer over de Excynzen.

De Zelneeting in Zeeland.

Woede van 't Kaas- en Broods-Volk.

's Graavenhaage geplonderd.

Het V^{de} eindigt met de Overdragt der Landen aan Koning Filips, in 1555

Mislukte aanslag der Herdoopers.

Overdragt der Nederlanden.

DESIDERIUS ERASMUS.

AERT VAN DER GOES.

Het VI^{de} eindigt met het Ontzet van Leiden, - - in 't jaar 1574

KAART van 't VADERLAND in de

XVI. EEUW.

't Verzoekschrift der Edelen.

Biele ingenomen.

ADRIAAN VAN DER GOES.

VIGLIUS VAN ZUICHEM VAN AYTA.

LOUIS VAN BOIZOT.

JOHAN VAN DER DOES.

Het VII^{de} eindigt met de dood van Prins Willem I., - - in 't jaar 1584

De Raad van Staate gevangen.

De Kerk te Haarlem overweldigd.

Groningen wordt Spaansch.

Pries Willem I. dood geschoren.

PAULUS BUYA.

FILIP V. MARN. V. S. ALDEGONDE.

PRINS WILLEM DE EERSTE.

Het VIII^{ste} eindigt met de Overdragt der Nederl. aan Izabella, in 1598

Aankomst van Leicester.

Deventer door de Engelf. verraden.

Schenk verdrinkt voor Nieuwmegen.

ROBERT DUDLEY GR. V. LEICESTER.

FRANÇOIS MAALSON.

PRINS MAURITS.

Het IX^{de} eindigt met het sluiten van 't twaalfjaarig Bestand, in 1609

KAART van 't OOSTEN.

Graave belegerd.

De Galeijen overzeild.

Aankomst der Spaansche Gezanten.

Oostende na de Belegering.

JAKOB VAN HEEMSKERK.

KORNELIS VAN AARSEN.

JOHAN VAN OLDENBARNEVELD

Het X^{de} eindigt met de dood van Prinse Maurits, - - in 't jaar 1625

Oldenbarneveld op 't Hof-Schavot.

DE GROOT op Loefvestein.

WILLEM LODEWYK VAN NASSAU.

HUGO DE GROOT.

ROMBOUT HOGFREETS.

FRANÇOIS VAN AARSEN.

LOUIZE DE COLIGNI.

Het XI^{de} eindigt met het sluiten der Munstersche Vrede, in 1648

KAART van 't WESTEN.

De Vrede te Munster beëdigd.

PRINS FREDRIK HENRIK.

PIETER PIETERSZ. HEIN.

ERNST KASIMIR VAN NASSAU.

HENRIK KASIMIR VAN NASSAU.

WILLEM VAN NASSAU.

JOHAN DE KNUYT.

Het

Het XIIde eindigt met de Vrede in 't Noorden, - - in 't jaar 1669

Amsterdam belegerd.
De Knuidtoren te Delft gesprongen.
PRINS WILLEM DE TWEEDE.
JAKOB CATS.

ADRIAAN PAUW.
JAN VAN GALEN.
MAARTEN HARPERTSZ. TROMP.
WITTE CORNELIS DE WIT.

Het XIIIde eindigt met de Aanstelling van Prins Willem III, in 1673

De Schildery van Kornelis de Wit.
PRINS WILLEM FREDERIK.
EGBERT MEUWSEZ. KORTENAAR.
KORNELIS EVERTSEN.

JAN EVERTSEN.
JOHAN MEERMAN.
JAKOB VAN WASSENAER-ORDAM.

Het XIVde eindigt met de Nieuwmeegsche Vrede, in 't jaar 1678

Jan en Korn. de Witt mishandeld.
WILLEM JOZEF VAN GEND.
PRINS WILLEM DE DERDE.

KORNELIS DE WITT.
JAN DE WITT.
PIETER DE GROOT.
MICHEL ADR. DE RUITER.

Het XVde eindigt met de Verh. van Willem III. tot Koning van G.B. in 1689

JOAN MAURITS VAN NASSAU.
AARNOUT VAN CITTERS.
COENRAAD VAN REUNINGEN.
PIETER DE HUYBERT.

EVERH. V. WEDE V. DYKVELD,
KORNELIS EVERTSEN.
GASPAR FAGEL.

Het XVIde eindigt met de Ryswyksche Vrede, - - in 't jaar 1697

Afbeelding van 't Huis te Ryswyk.
JAKOB HOP.
NIKOLAAS WITSEN.
GELEIN EVERTSEN.

HIERONIMUS VAN BYVERNINGK.
KORNELIS TROMP.
MENNO VAN COEHOORN.
HENRIK KASIMIR VAN NASSAU.

Het XVIIde eindigt met het sluiten van de Utrechtsche Vrede, in 1713

COENRAAD VAN HEEMSKERK.
WILLEM BENTINK.
GODARD VAN REEDE.
GERARD VAN KALLENBERG.

PRINS JOHAN WILLEM FRISO.
WILLEM BOYS.
FRANÇOIS NIKOLAAS FAGEL.

Het XVIIIde eindigt met het sluiten van 't Verdrag van Seville, in 1729

Gehoorgeev. aan den Ambassad. Hop.
ADRIAAN VAN BORSELE.
ADOLF HENRIK VAN RECHTEREN.

CORNELIS HOP.
IZAACK VAN HOORNBEEK.
SIMON VAN SLINGELAND.

Het XIXde eindigt met het sluiten der Vrede van Dresden, in 't jaar 1745

SICCO VAN GOSLINGA.
ANTHONY VAN DER HEIM.

DANIEL DE DIEU.
FRANÇOIS FAGEL.

Het XXste eindigt met de dood van Prins Willem IV., in 't jaar 1751

U. W. VAN WASSENAER-ORDAM.
JAKOB GILLES.
PRINS WILLEM DE VIERDE.
JAN VAN BORSELE.

GERARD AARNOUT HASSELAER.
PIETER STEYN.
LODEWYK HERTOG V. BRUNSWYK.
PRINS WILLEM DE VYFDE.

Het XXIste behelst een' algemeenen Bladwyzer.

Eenige PORTRAITEN, die te laat ingekomen zyn of niet hebben konnen geplaatst worden, zullen vervolgens afzonderlyk by den Drukker uitgegeven worden. Hierom worden de Liefhebbers der Portraits verzogt hun Werk, of ten minsten dit Deel, daar ze, des noods, by gevoegd zouden konnen worden, vooreerst nog niet te laten binden.

BLADWYZER

der voornaamste Perfoonen en Zaaken,

vermeld in de XX. Deelen

D E R

VADERLANDSCHE HISTORIE.

A.

Aa (*Adolf en nog een van der*)
tekenen het Verbond der E-

delen. VI. 125. een der zelven
werft te Antwerpen. VI. 224. A-
dolf van der Aa belooft geld tot
steun van 't Verbond. VI. 255

Aa (*Filips van der*) herstelt de
rust in Bommel. VII. 299

Aa (*Floris van der*) III. 389

Aa (*Gerard van Renesse, Heer van*
der) in plaats van Berk, gemag-
tigt tot de handeling over 't Be-
stand. IX. 435

Aa (*Willem van der*) by 't gemeen,
te Rotterdam, verdagt. XIV. 77,
114, 222. loopt lyfsgevaar in
den Haag. XIV. 176

Aagtendorp, (*Sint*) door Lode-
wyk van Loon, verdelgd. II. 316

Aalst bemagtigd door 't muitend
Krygsvolk. VII. 103. veroverd
door de Staatschen. VII. 453.

aan Parma verkogt. VII. 491

Aandeelen der Gewesten in de
gemeene lasten. Verschillen
daar over. IX. 460. X. 446. XI.
216. traagheid in 't opbrengen
derzelven. XI. 347

Aardbeëving in 1580. VII. 331.
in 1602. IX. 116. in 1692. XVI.

201

Aardenburg. Aanflag op deeze
Stad. IX. 226. zy wordt, ver-
geefs, aangetast door de Fran-
schen. XIV. 117

Aarschot (*Filips van Croi, Her-
tog van*) wordt Ridder van 't
Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den

Raad van Staate. VI. 7, 100.

krygt eene Bende van Ordon-
nantie. VI. 45. verschilt met O-
ranje. VI. 86. doet den nieuwen

eed. VI. 212. stelt zig aan 't hoofd
der Staatschen. VII. 107. wordt

Burgtvoogd van Antwerpen.
VII. 145. handelt te Geertrui-
denberg. VII. 148. verlaat Don

Jan. VII. 157. wordt Stadhou-
der van Vlaanderen. VII. 172.

helpt te wege brengen, dat de
Landvoogdy den Aartshertoge

Matthias opgedraagen wordt.
VII. 173, 181. zoekt hem naar

zyne hand te zetten. VII. 175.

raakt met eenige Gentenaars in
geschil. VII. 176, 178. wordt

gevangen. VII. 178. geslaakt.
VII. 179. gemagtigt tot de Keul-
sche Vredehandeling. VII. 278.

verzoent zig met den Koning.
VII. 315. verklaart zig tegen 't

bewind der Spanjaarden. VIII.
407. trekt naar Venetie. VIII.

410. sterft. VIII. 410

A

Aar-

- Aarschot* (*Karel van Croi, Hertog van*). VIII. 110. doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. wordt in hegtenis genomen, in Spanje. XI. 189
- Aartsbergen* (*Alexander van den Kapelle, Heer van*) in bezending aan de Hollandsche Steden in 1650. XII. 70. zyn bedryf te Dordrecht. XII. 71-74, 89
- Aartsbergen* (*Willem van Nyveld, Heer van*) bevordert den Beeldenstorm te Asperen. VI. 187. handelt in Engeland. VI. 466
- Aartsbertogen Albertus en Izabelle* doen voorstellen tot vrede. IX. 89. worden afgewezen. IX. 90. handelen met Koninginne Elizabet. IX. 92. sluiten met Jakob den I. IX. 172. hangen van Spanje af. IX. 179. neigen tot Vrede. IX. 236. doen 'er de eerste opening toe. IX. 237. bieden aan, met de Staaten, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. sluiten eene Wapenschorsing met hen. IX. 248, 291. danken eenig volk af, en bannen alle muiters ten Lande uit. IX. 300. verschil over den titel, dien zy zig geeven. IX. 322, 323. zy haalen Philips den III. over tot bewilliging in 't Bestand. IX. 425. zy sluiten 't. IX. 436. danken krygsvolk af. IX. 459. staat hunner Krygsmagt, in 1613. X. 74. zy verzekeren zig van Zoest en Lipstad. X. 95
- Aasb* gewonnen door de Franschen, in 1697. XVI. 368. heroverd. XVII. 283. wederom door de Franschen gewonnen, in 1745. XX. 14
- Abkoude* (Heerlykheid) komt aan Jakob van Gaasbeek. III. 392
- Abodriten*, een soort van Schaven, door Karel den Grooten, in Saxon geplaatst. I. 442. door de Deenen overweldigd. II. 35. doen een' inval in 't Deensche Ryk. II. 44
- Abt der Lievevrouwen - Abtdye te Middelburg* is het eerste stemmend Lid der Staaten van Zeeland. III. 486. V. 225, 429
- Abten van Egmond en Bern* bekrachtigen de Kameryksche Vrede. IV. 505
- Ada*, Graavin van Holland, trouwt met Lodewyk, Graave van Loon. II. 299, 300. vlucht naar den Burgt van Leiden. II. 303. wordt naar Texel gevoerd. II. 305. en van daar naar Engeland. II. 305. keert te rug, en sterft. II. 328, 330
- Ada*, Prinses van Schotland, trouwt met Floris den III. II. 241. ontraadt haaren Zoon, Willem, de reis naar Holland. II. 282
- Adelbert de Diaken* predikt in Kennemerland. I. 357. sterft. I. 373. zyn Lyk gevonden. II. 113
- Adelbert en Klemens*, Kettters der agtste eeuw. I. 392
- Adelbold*, Bisschop van Utrecht, doet Graave Dirk den III. den oorlog aan. II. 142. krygt de nederlaag. II. 143. wordt andermaal overwonnen. II. 146. maakt Vrede met Dirk den III. II. 148
- ADGILLUS*, Koning der Friezen, geeft Wilfrid vryheid tot prediken. I. 352
- Adminius*, Zoon van *Cinobellinus*, een Britsch Koning, wordt, in 't Eiland der Batavieren, onvangen. I. 85
- Admiraliteit*. Ordonnantie op dezel-

zelve van 't jaar 1487. IV. 237.
vernieuwd, in't jaar 1540. V. 196
Admiraliteit (Kollegie ter) opge-
regt binnen Hoorn. VIII. 322,
325. te Rotterdam. VIII. 325. te
Veere. VIII. 325. te Amsterdam.
VIII. 326. Opperst Kollegie ter
Admiraliteit. VIII. 326. vyf Kol-
legien in alles, in 1590. VIII.
327, 339. zy worden af hangke-
lyk gemaakt van de algemeene
Staatcn. VIII. 340. nader instel-
ling der vyf Kollegien in 1597.
VIII. 486. wanbedryf van eeni-
ge Raaden en bedienden ter Ad-
miraliteit ontdekt en gestraft.
XI. 41. XV. 326 enz. XVII. 270.
verschil over Admiraliteitszaa-
ken. XI. 262. XIII. 100-102.
*Admirant van Arragon (Don Fran-
cisco de Mendoza)* krygt het op-
perbewind des oorlogs. VIII.
427. IX. 15. bemagtigt Orfol.
IX. 25, 26. neemt eenige Kleef-
sche Plaatsen in. IX. 32, 35.
verover't Deutchem. IX. 34.
betrekt den Duitschen bodem.
IX. 34. verschoont zig, deswege.
IX. 39. verlaat Duitschland. IX.
45. leger't zig voor Schenken-
schans. IX. 46. trekt voor Bom-
mel. IX. 49. verlaat de Stad. IX.
50. tragt, vergeefs, in de Tie-
lerwaard te dringen. IX. 50.
stigt de S. Andries Schans. IX.
50. wordt, in den slag by Nieuw-
poort, gevangen. IX. 84, 86.
doet in de gevangenis opening
tot vrede. IX. 118. wordt tegen
alle de gevangenen van de Staat-
sche zyde uitgewisseld. IX. 118.
weigert tegen Maurits te slaan.

IX. 119

ADOLF VAN NASSAU (Keizer) III.

54, 63

Adolf van Bourgondie, Heer van

Beveren en Veere, Admiraal, ver-
schilt met die van Holland, o-
ver 't verleen van vrygelei-
brieven. V. 140, 163. sterft. V. 193
Adolf van Egmond, Zoon van Ar-
noud, Hertoge van Gelder, is
oneenig met zynen Vader. IV.
132, 137. dien hy gevangen zet.
IV. 132, 136. hy valt in Yssel-
stein. IV. 138. wordt te Vilvoor-
den gevangen. IV. 138. geslaakt.
IV. 178. in een gevegt gedood.

IV. 179

Adolf van Nassau is Stadhouder
van Gelderland. IV. 307

Adolf van Nassau, Broeder van
Willem den I. komt aan 't hoofd
van honderd Ruiters in't Leger.
VI. 272. sneuvelt by Heilliger-
lee.

VI. 274

Adolf van Nassau sneuvelt by
Rynberk. IX. 427

Adriana, Rivier. I. 12. *Aant.* 425

ADRIANUS (Keizer) heeft Bata-
vieren in zyn Leger. I. 190. zy-
ne Markt, hier te Lande. I. 191

Adriaan Floriszoon van Utrecht
wordt Leermeeester van Karel den
V. IV. 339. wordt Kardinaal. IV.
415. brengt de herstelling van
Floris Oem van Wyngaarden te
wege. IV. 415. wordt Paus, on-
der den naam van *Adriaan den*
VI. IV. 439. zyn bedryfen dood.

IV. 440, 445

Adriaan van der Goes wordt Ad-
vokaat van Holland. V. 295.
begroet den Stadhouder. V. 295.
sterft.

VI. 61

Adriaan Willemszoon helpt Leiden
ontzetten.

VI. 487

Adrichem (Simon van) bestormt
het Huis van zynen broeder,
Klaas.

IV. 7

Aduatiken in Gallie, door Cezar
overwonnen.

I. 40

- Aduwart (Abt van)*, te Groningen gevat, sterft. VII. 238. zie *Lewe, Heer van Aduwart*.
- Advokaaten 's Lands van Holland*. Albrecht van Loo. IV. 414.
- Aert van der Goes*. IV. 457. *Adriaan van der Goes*. V. 295. Zie wyders *Jakob van den Einde, Buis (Paulus)*, *Oldenbarneveld (Joan van)*.
- Advokaat - Fiskaal der Generaliteit*. Raadpleegingen op het aanstellen van zulk een Amptenaar. XVIII. 125
- Aersens (François van)*, Agent der Staten in Frankryk. IX. 68. zyne merkwaardige voorstellen uit naam van Henrik den IV. IX. 261. zyne handeling over dezelven. IX. 262, 263. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. schimpfchriften tegen hem. IX. 411. X. 431. hy is misnoegd op Oldenbarneveld. X. 82. schryft tegen hem. X. 200, 204, 205. hy koopt de Heerlykheid van Sommelsdyk. X. 237, 285. Frankryk klaagt over hem. X. 237, 285, 368, 426. hy wordt, op 't sterk aanhouden van Prinse Maurits, in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 332 enz. zit niet over Oldenbarnevelds zaak. X. 339. wordt in gezantschap naar Engeland gezonden. X. 493. komt in Frankryk. XI. 28, 62. zyne handeling aldaar. XI. 28-34. en in Engeland. XI. 299
- Aersens (Kornelis van)* Pensionaris van Brussel, wegens Brabant gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. wordt Griffier der Vereenigde Staaten. IX. 68. spreekt met Mendoza van vrede. IX. 118. Neyen zoekt hem om te koopen. IX. 271. hy ontdekt het Prinse Maurits en den Staaten. IX. 273. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. schimpfchriften tegen hem. IX. 411. zyne verklaring ten laste van Oldenbarneveld. X. 348
- Aert van der Goes*, Advokaat van Holland. IV. 457. doet eene reis naar Breeme. IV. 464. naar Kameryk. IV. 505. begroet Karel den V. V. 14. trekt wederom naar Breeme. V. 34. legt zyn ampt neder. V. 295
- Afgevaardigden te Velde. Derselver Instructie van 1706. XVII. 277
- Afgodery, door welke redenen, in de agtste eeuw, bestreeden. I. 397
- Afsaaten. wyze van 't veilen derzelven in Holland. IV. 417.
- AFRIKA. Vaart derwaards voor elk opengesteld. XVIII. 32
- Agileus (Henrik)* wordt Prokureur Generaal van den Hove van Utrecht. VIII. 168. daagt eenige Edelen voor 't Hof. VIII. 297
- Agrikola (Julius)* overwint de Britten. I. 183, 185
- Agrippina*, Germanikus Gemalin. I. 68. haar Hof, hier te Lande. I. 69
- Agrippiner Bouwstad*, [*Colonia Agrippina*] nu Keulen. I. 45.
- Aant*.
- Ailva (Douwe van)* zyn huis wordt geplonderd. XI. 218. hy onthoudt zig vooreenigen tyd van 't bewind. XI. 220
- Ailva (Ernst van)* onthoudt zig voor een' tyd van de Regeeringe. XI. 220
- Ailva (Ernst Sikko van)*, Grietman van Westdongeradeel, houdt de par-

- party der Hollandfchgezinden. XIII. 341
- Ailva* (*Hobbe, Baron van*) handelt over een Verdrag der Verdeeling van de nalaatenschap van Koning Willem. XIX. 94
- Ailva* (*Tjeert van*) handelt aan eenige Duitsche Hoven. XIX. 490
- Ailva* (*Wybrand van*) naar Engeland gezonden van wege Friesland. VIII. 212
- Aire* gewonnen door de Fransen, in 1676. XIV. 397. door de Bondgenooten, in 1710. XVII. 388
- Aitona* (*Markgraaf van*) trekt tegen Fredrik Henrik te velde. XI. 174, 175. sterft. XI. 206
- Aitzema* (*Foppius van*) Resident der Staaten te Hamburg. XI. 121. naar Deenemarke gezonden. XI. 129. naar Weenen. XI. 240, 241
- Aitzema* (*Hessel*) wegens Friesland gemagtigd tot de opdracht der Heerfchappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90, 97. geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203. maakt beweeging in Friesland. VIII. 212. wordt afgezet. VIII. 249
- Aitzema* (*Lieuwe van*) Resident der Hanze-Steden by de Staaten. XI. 71. hoe verre zyne *Historische aantekeningen* gaan. XIII. 357. hy houdt geheim verftand buitens Lands. XIII. 435
- Aitzema* (*Rienk*) aangesteld tot Regter van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Aken*, door Koning Willem, bemagtigd. II. 183, 185. verandering aldaar omtrent 1598. IX. 23. en in 1614. X. 75
- Akerflood*, overvallen door de Westfriezen. II. 268. voor drie jaaren, fchotvry verklaard. III. 17
- Aktiehandel omtrent 1720. Historie van deszelfs opkomst en verval. XVIII. 216-229
- Alaanen*, een Skytisch Volk, vallen in Gallie. I. 269, 270
- Albada* (*Aggeus van*) wordt gemagtigd tot de Keulfche Vredehandeling. VII. 279
- Albemarle* (*Arnoud Joost van Kerpel, Graaf van*) raakt by Koning Willem in gunst. XVII. 4. fpreekt den Koning op deszelfs sterfbed. XVII. 107. maakt zig meester van Mortagne. XVII. 386. krygt de nederlaag by Denain. XVII. 481. behoudt zitting onder de Edelen van Holland, fchoon hy in 't Hoogerhuis van Engeland zitting genomen hadt. XVIII. 106
- Alberoni* (*Fulius*) Abt en daarna Kardinaal, verwekte een oorlog met den Keizer en Frankryk. XVIII. 162, 170, 171, 196. zoekt een opftand in Groot-Britanje te veroorzaaken. XVIII. 197, 202. ook in Frankryk. XVIII. 198. vervalt in ongenade. XVIII. 211
- Albertus*, Aartshertog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. VIII. 426. komt te Bruffel. VIII. 427. rukt in Frankryk. VIII. 429. bemagtigt Calais en Ardres. VIII. 430. wint Hulf. VIII. 431, 433, 434. Maurits zendt hem 't lyk van den Graave van Varax toe. VIII. 465. hy trouwt met de Infante Izabella Klara Eugenia. VIII. 494, 505. IX. 19. aan wie de Nederlanden afgeftaan worden.

den. VIII. 505. hy wordt, in haaren naam, ingehuldigd. VIII. 507, 508. hy slaat eene Vrede-handeling voor. IX. 10. die afgewezen wordt. IX. 11. reist naar Spanje. IX. 16. keert terug met zyne Gemaalinne. IX. 64. wordt niet zonder moeite ingehuldigd. IX. 65. *Zie voorts* Aartshertogen Albertus en Iza-bella. Zyne nederlaag by Nieuwpoort. IX. 78-85. hy belegert Oostende. IX. 107-109, 162, 163. wint de Stad. IX. 169-172. voorziet 's Hertogenbosch. IX. 160. sterft. X. 421

Albiniana, waar te zoeken. I. 193
Albinus. *Zie Alcuinus*.

ALBRECHT VAN OOSTENRYK (Keizer) zoekt Holland aan 't Ryk te onderwerpen. III. 144. verzamelt een heir. III. 145. verdraagt zig met Jan den II. III. 146

ALBRECHT (Hertog) wordt, door beleid der Hoekschen, tot *Ruwaard* aangesteld. III. 292, 293. voorwaarden hier van. III. 294. hy stelt de Hoekschen in 't bewind. III. 295. belegert Heemskerk. III. 296. ook Delft. III. 297. de Hertog van Gelder verklaart hem den Oorlog. III. 301. maakt Vrede. III. 302. hy tragt, door Karel den IV, tot Graaf aangesteld te worden. III. 302, 304. 't gelukt niet. III. 305. hy raakt met het Stigt, over Vreeland, in geschil. III. 305. maakt Vrede. III. 307. raakt in twist met Brabant. III. 309. helpt den Graave van Vlaanderen tegen de Gentenaars. III. 313. handelt met Richard den II. Koning van Engeland. III. 319. wordt *Graaf*. III. 321. raakt in onlust met de Hoekschen. III. 321, 323. en met zynen Zoon,

Willem. III. 324. schenkt Voerne aan zynen Zoon, Jan. III. 325. bemagtigt 't Slot te Altena. III. 326. verzoent zig met zynen Zoon, Willem. III. 330. verzamelt een Leger, te Enkhuizen. III. 330. steekt over naar Friesland. III. 332. slaat de Friezen. III. 336. zendt zynen Zoon Willem nog tweemaalenderwaards. III. 339, 341. sluit een Bestand met hen. III. 342. vordert rekening van Jan van Arkel en van Brustyn van Herwyne. III. 344. raakt met Arkel in oorlog. III. 345. sluit een Verbond met de Stad Utrecht. III. 348. maakt Vrede met Arkel. III. 352. sterft. III. 352. zyn aart. III. 353. zyne Weduwe stoot zynen boedel met den voet. III. 354. staat der Regeeringe, ten zynen tyde. III. 356, 359

Albrecht, Hertog van Saxon, komt met een Leger herwaards. IV. 243. wordt algemeene Landvoogd der Nederlanden. IV. 259. belegert Montfoort. IV. 263. wint het. IV. 266. komt in Holland. IV. 281. maakt een strenge Zoen met de Kennemers en Westfriezen. IV. 282. stigt Blokhuisen te Haarlem en te Hoorn. IV. 288. verzoent zig met Zierikzee. IV. 290. wint Sluis. IV. 291. en Leerdam. IV. 310. wordt Erfstadhouder van Friesland. IV. 311. laat het bewind aldaar zynen Zoon over. IV. 317. sterft.

IV. 318

Albrecht van Loo, Advokaat van Holland. IV. 414. V. 195

Albrecht van Voorne. Zyn aanzien in Zeeland. III. 9, 33

Albrug (Krispinus van) biedt zyn' persoon en eenig geld aan tot

on

ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255. bemagtigt het Huis te 's Heerenberg, [20 hy dezelfde is met *Krespyn van Zaltbrugge*]. VI. 269

Albyville (*Marquis van*) Gezant van Koning Jakob den II. zyne handeling in den Haage. XV. 348, 354. zyn slecht beleid. XV. 372 enz. hy vraagt naar het oogmerk van der Staaten uitrusting. XV. 438, 441. vertrekt van hier.

XVI. 40

Alcuinus, Leermeeester van Karel den Grooten. Byzonderheden hem aangaande. I. 431, 437, 443 *Aant.* II. 6

Aldegonde (*Filips van Marnix*, Heer van) of hy 't Verbond der Edelen hebbe opgesteld. VI. 123. hy tekent het. VI. 125. woont, uit naam van Willem den I., de eerste Vergadering der Staaten, die 's Prinzen zyde hielden, te Dordrecht by. VI. 377. zyne handeling aldaar. VI. 377, 378, 379. hy verftelt, uit 's Prinzen naam, de Wet te Haarlem. VI. 412. wordt gevangen. VI. 451. op 't slot Vredenburg te Utrecht gezet. VI. 451. geslaakt. VI. 462, 464. handelt over eene bevrediging. VI. 480. bezorgt de eerste Hoogheleeraars op 's Lands Hooge Schoole te Leiden. VI. 498. zyn merkwaardig schryven aan Sonoi. VII. 10. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. handelt in Frankryk. VII. 82. in Engeland. VII. 83. spreekt met Ryhove, over 't verwekken van oproer, te Gend. VII. 177. zyne handeling op den Ryksdag te Worms. VII. 200. hy waarschuwt tegen een' aanslag op Amster-

dam. VII. 204. handelt met Anjou. VII. 398. doet een' voorslag zynentwege. VII. 475. zoekt Lier te verrassen. VII. 509. draagt zorg voor Antwerpen. VIII. 14, 15. handelt tot overgaave der Stad. VIII. 81, 82. ondank hierdoor by hem behaald. VIII. 83. hy wordt ingezantfchap naar Frankryk gezonden. VIII. 354. staat daar, voor Maurits, naar 't Prinsdom Oranje. IX. 16. wordt aangesteld tot het vertaalen van den Bybel. VIII. 351. sterft. VIII. 351. IX. 36

Alebmere of *Almari* naam der Zuiderzee, in de agtste en negende eeuw. I. 413. II. 45, 81.

Alenfon (*Karel, Hertog van*) Ontwerp om hem tot beschermheer der Nederlanden te verkiesen. VI. 467, VII. 87, 152. Zie *Anjou*.

Alcid (Vrouw), gehuwd met Dirk den VII, verlaat de Westfriezen. II. 278. geeft haare Dogter Ada ten Huwelyk aan den Graave van Loon. II. 299, 300. vlucht naar Utrecht. II. 304. zoekt haare Dogter uit Engeland te doen keeren. III. 328

Aleid, Dogter van Floris den IV, trouwt met Jan van Avennes. II. 391. gedraagt zig als Voogdes van Floris den V. III. 6, 10. wordt op *Vernoutsee* geslaagen. III. 8. vertrekt naar Henegouwen. III. 18

Aleid van Poelgeest, byzit van Hertoge Albrecht, wordt vermoord. III. 321

Alemannen, waar zy woonden. I. 197 *Aant.* worden, door de Romeinen beoorloogd. I. 197. door Juliaan geslaagen. I. 237. door Klovius overwonnen. I. 305,

307

- ALEXANDER SEVERUS**, door de Germanifche Lyfwagt, omgebracht. I. 198
- Alewyn**, Burggraaf van Leiden, getuigt in een' Giftbrief. II. 198
- Alewyn** fpant aan tegen Floris den V. III. 67, 90
- Alfen**. Slag aldaar, tuffchen Vrouwe Jakoba en den Stadhouder Gaasbeek. III. 467. Tweede slag. III. 471
- Alfen** (*Kors Janszoon van*) heeft de hand in een' aanslag tegen Prinfe Maurits. X. 451, 452
- Algiers**. Ongelukkige togt derwaards. V. 210. Verdrag van 1622 met dit Gemeenebest. X. 445. van 1662. XIII. 50. oorlog. XIII. 441. Verdrag van 1677. XIV. 444. van 1679. XV. 24. oorlog. XV. 381. Verdrag van Vrede van 1703. XVII. 206. van 1713. XVIII. 9. oorlog. XVIII. 282, 296. Vrede van 1726. XVIII. 391. vernieuwd in 1731. XIX. 65
- Alkemade** (*Kornelis van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- ALKMAAR**, verbrand door de Westfriezen. II. 115. Godevaart met den Bult wordt, binnen deeze Stad, belegerd. II. 181. zy verkrygt een Privilegie van Floris den II. II. 213. zy wordt, door de Westfriezen, geplonderd. II. 222, 260, 262. ontvangt vryheden van Willem den II. II. 401. yvert voor Vrouwe Jakoba. III. 470. verliest haar Stads regt. III. 476. wordt 'er in herfteld. IV. 55. 't Kaas- en Broods Volk rukt in de Stad. IV. 273. de Stadhouder zoekt het van daar te jaagen. IV. 278. de Stad verliest haare Voorreg-
- ten andermaal. IV. 284. wordt 'er, op nieuws, in herfteld. IV. 288. wordt, door de Gelderfchen, geplonderd. IV. 403. door Christiaan den II. V. 37. toeleg van Willem den I. op deeze Stad, in 1568. VI. 281. zy kiest zyne zyde. VI. 364. neemt bezetting in. VI. 440. wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 441. bestormd. VI. 443. 't beleg wordt opgebroken. VI. 444. verschil onder de Predikanten aldaar. X. 21. buitengewoone verandering der Regeeringe, in 1610. X. 22. en in 1618. X. 270. opfchudding onder de Remonstrantschgezinden aldaar. X. 383. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. opfchudding aldaar, in 1653. XII. 282. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitfluiting. XII. 325. verandering der Regeeringe aldaar, in 1748. XX. 311
- Alleines** (*Heer van*). zyn toeleg op Kortryk. VII. 277. hy verrast de Stad. VII. 317
- Allen** (*Thomas*) tast de Smirnsche Vloot aan. XIII. 126
- Allerbeiligen-baai** bemagtigt door Willekens. XI. 12. verlooren. XI. 13
- Allantie**. Zie Verbond.
- Almari**. Zie Alecbmere.
- Almelo** door de Keulfchen en Munsterschen ingenomen. XIV. 26
- Almonde** (*Filips van*) woont den slag voor Soulsbaai by. XIV. 25. zyn togt tegen die van Algiers. XV. 381. zyne verdere togten. XVI. 152, 169, 172. XVII. 170, 196, 267
- Aloud**, Baljuw van Zuidholland. Zyn verschil met Dordrecht. III. 115,

115, 124, 125. hy wordt omgebragt. III. 127

Altena (*Dirk van*). II. 259, 295, 300. Zie *Hoorne*.

Altena (*Slot en Heerlykheid van*) gekogt door Hertoge Albrecht. III. 324. die't Slot inneemt. III. 326

Alteras (*Laurens Jakobszoon*), Onder - Admiraal van Zeeland, helpt den Scheepsfryd voor Gibraltar winnen. IX. 253

Alva (*Ferdinand Alvarez de Toledo, Hertog van*) voert bevel over 't Keizerlyk Leger. V. 290, 370. gebiedt over Filips Leger in Italia. VI. 13. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling van Chateau in Cambresis. VI. 31. geraadpleegd over de Nederlandfche Beroerten. VI. 169. neigt tot strengheid. VI. 240. krygt het bevel over een Leger van Spanjaarden. VI. 240. trekt 'er mede naar de Nederlanden. VI. 243. zwaarigheden in den togt. VI. 241, 245. fhrik voor zyne aankomft. VI. 227, 234. hy komt in de Nederlanden. VI. 245. toont zynen Laftbrief aan de Landvoogdefte. VI. 246. doet Egmond en Hoorne en anderen vangen. VI. 248. regteen *Raad der Beroerten* op. VI. 251. ftigt een Kasteel te Antwerpen. VI. 257. wcrpt ook in andere Steden Sterkten op. VI. 257. die naderhand afgeworpen worden. VII. 163. hy daagt Oranje en anderen openlyk in. VI. 257. doet den Graaf van Buuren naar Spanje voeren. VI. 258. wordt begroet door de Staaten van Holland. VI. 260. neemt meer Krygsvolk aan. VI. 268. zendt een gedeelte tegen

Graave Lodewyk. VI. 273. toeleg om hem te ligen. VI. 275. hy vonnift Egmond en Hoorne ter dood. VI. 278. verlaat Graaf Lodewyk by Jemmingen. VI. 280. belooft den Edelen vergiffenis. VI. 285. trekt op tegen Oranje. VI. 287. noodzaakt hem 't Land te ruimen. VI. 288, 289. laat zig een beeld opregten. VI. 291. VII. 164. eifcht de Privilegien op. VI. 292. geeft de *Crimineele Ordonnantien* uit. VI. 292. zoekt den tienden penning in te voeren. VI. 293. zyn oogmerk hierin. VI. 296. hy wil met twee millioenen in de plaats te vrede zyn. VI. 303. raakt in onluft mer Engeland. VI. 304. houdt verfpieders in dienst. VI. 306. pryft Holland eenen Advokaat aan. VI. 307. kondigt eene algemeene Vergiffenis af. VI. 316. yvert, op nieuws, om den tienden penning door te dryven. VI. 333. twift met Viglius. VI. 334, 337. daagt Amsterdam voor 't Hof. VI. 335. is misnoegd op de Staaten van Holland. VI. 337. maagt het Plakaat op den tienden penning. VI. 338. zoekt dien met geweld te doen heffen te Bruffel. VI. 338, 339. laat 'er plotfelyk van af. VI. 340. zyne verbaasheid over 't innemen van den Briele. VI. 346. hy tragt, vergeefs, naar Dordrecht en Vliffingen. VI. 349, 350. belegert Bergen in Henegouwen. VI. 365. wint deeze Stad. VI. 391. tragt Goes te ontzetten. VI. 392. zoekt den tienden penning in Holland te doen heffen. VI. 373. fhafft dien alomme af. VI. 375. fpoort zynen Zoon aan tot het beleg van

Haarlem. VI. 419. tragt de afgevallen Steden te herwinnen. VI. 446. wykt heimelyk uit Amsterdam. VI. 451. zoekt, vergeefs, geld by de Staaten. VI. 452. zyn buskruid wordt verbrand. VI. 453. hy wordt ontslaagen van den Landvoogdye. VI. 454. zoekt zynen opvolger kwaade indrukfels te geeven van de Staaten en Amptenaars. VI. 454. draagt hem 't bewind over. VI. 455. zyn vertrek, afbeelding en dood. VI. 456, 457, 458. raadpleegingen om alle zyne handelingen te niet te doen.

VI. 477.

Ambagtsheerlykheden in Holland verkogt. XVIII. 259 enz.

Ambassadeurs van de Staaten genieten zonderlinge eer in Frankryk. XV. 4. XVIII. 210
Ambiaanen, in Gallie, door Cezar overwonnen. I. 40

Ambivariten. Hunne oude woning. I. 4 *Aant*.

Amboina. Onlusten, ontstaan ter gelegenheid der Regtspleeginge over eenige Engelschen aldaar. XI. 21. vergoeding aan de erfgenaamen der ter dood gebragten. XII. 332, 366

Amelde ('t Slot te) door Jan den I. bezet. III. 113. versterkt. VI. 221. Hertog Erik maakt 'erzig meester van. VI. 232

AMELIA, Graavin van Solms, trouwt met Fredrik Henrik. X. 498. geschenk haar gedaan. XI. 3. zy bevalt van een' Zoon. XI. 44. van een' tweeden, die terstond overlydt. XI. 233. Zie PRINSES, WEDUWE VAN FREDRIK HENRIK, Prinse van Oranje.

Ameling (Gerard), Burger van den Haage, tragt de Witt van de-poort te helpen. XIV. 163

AMERIKA. Zie WESTINDIE.
Amerongen (Godard van Rbeede, Heer van) wegens Utrecht gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56
Amerongen (Godard Adriaan van Rbeede, Heer van) trekt in gezantschap naar Deenemarke. XII. 393. naar Spanje. XIII. 13. wederom naar Deenemarke. XIII. 185, 258. naar Berlyn. XIV. 16. zyne handeling aldaar. XIV. 16 enz. XV. 22, 115. hy sterft. XVI. 166

AMERSFOORT geeft zig over aan de Kennemers. III. 12. wordt herwonnen. III. 14. raakt met Jan van Beieren in oorlog. III. 438. kant zig tegen Bisschop David. IV. 203. wordt in den ban gedaan. IV. 217. door Maarten van Rossem bemagtigd. V. 247. doet Karel den V. hulde. V. 256. tot 's Prinzen zyde overgebracht in 1572. VI. 368. valt wederom af. VI. 402. Opfchudding aldaar, gestild. VII. 285. zesentwintig burgers aldaar gebannen. VIII. 73. de Stad valt den Spaanschen in handen. XI. 97. zy verlaatenze wederom. XI. 101. de Franschen bemagtigen haar, in 1672. XIV. 39. trekken 'er, in 1673, wederom uit. XIV. 283. geweldige beroerte aldaar, in 1702. XVII. 144 enz.

Ampten te Utrecht verkogt, voor twee lyven of langer. IV. 205. aan geene uitheemschen te geeven. V. 383, 405, 428

Ampten (kleine) beweegingen over 't begeeven derzelven in verscheiden Steden. XX. 125. met naame te Rotterdam. XX. 129-134. te Haarlem. XX. 135. te Gouda. XX. 135. te Amsterdam. XX. 136-142. bc.

besluit op dit stuk by de Staa-
ten genomen. XX. 142. Zyne
Hoogheid bevordert deszelfs
uitvoering. XX. 267

Amstel (Heerlykheid van). Twist
over eenige goederen in dezel-
ve. II. 264. inval der Kenneme-
ren in Amstel. II. 314. der Ken-
nemeren, Waterlanderen en
Westfriezen. III. 11. de Heer-
lykheid wordt Jan den II. op-
gedraagen. III. 112. en door
hem aan Guy, zynen Broeder.
III. 153. Bisschop Willem valt in
Amstelland. III. 153. de Heer-
lykheid wordt aan Holland ge-
hegt. III. 198, 287

Amstel (Amelis van) van Mynden
wordt Lid van den Hoogen Raa-
de. VII. 451. wegens Utrecht
gemagtigd tot de opdracht der
Heerschappyye aan Frankryk.

VIII. 56

Amstel (Egbert van). II. 247. raakt
in geschil met den Bisschop van
Utrecht. II. 264

Amstel (Gysbrecht van) Zoon van
Egbert. II. 265. Zie *Gysbrecht
van Amstel*.

Amstel (Wolfgard van). II. 266

AMSTERDAM of *Amstelredamme*.

Oorsprong deezer Stad. II. 266.

zy wordt aan Jan Persyn opge-
draagen. III. 38, 40. door Gys-
brecht van Amstel versterkt. III.

83. door de Haarlemmers en

Waterlanders verbrand. III. 83.

door Bisschop Guy met Voor-
regten voorzien. III. 199. Op-

komst deezer Stad, door den

Koophandel. III. 249. Haare

oudste Handvesten. III. 250.

waar haare Schepenen vonnis

haalen moesten. III. 251. Op-

roer aldaar. III. 366. Brand. III.

453. ander Oproer. IV. 5. De

Stad verkrygt de Roomsch-Ko-

ningklyke Kroon boven haar

Wapen. IV. 249. zy verdedigt het

Blokhuis te Ypessloot tegen de

Gelderfchen. IV. 354. de Voor-

stad aldaar wordt door de Gel-

derfchen in brand gesteken. IV.

375. zy zoekt het Muider Slot

te bezetten. IV. 471. wordt van

Lutheranery beschuldigd. V. 5.

staat haare Privilegien voor. V.

5. heeft groot belang by den

Oosterfchen handel. V. 63.

Naaktloopers aldaar. V. 74, 88.

aanslag der Herdooperen op de

Stad. V. 75, 91. Jakob van Kam-

pen komt daar, als Bisschop. V.

80, 81. de Herdoopers bemag-

tigen den Dam en 't Stadhuis.

V. 92, 94. worden overwonnen.

V. 97. bedenkingen deezer Stad

op den Oosterfchen kryg. V.

107. zy wordt met eenen aah-

val gedreigd. V. 112, 113. men

maakt Karel den V. diets, dat de

lugt aldaar ongezonder is. V. 187,

190. beroerte aldaar, over 't

Verlofgeld. V. 206. de Stad veinst

zig arm, om met geene leening

gekweid te zyn. V. 252. men

voorkomt aldaar 't verbod van

den uitvoer van 't kooren. V.

293. die van Amsterdam vis-

schen in de Zuiderzee. V. 298.

beloop van den tienden pen-

ning der Huizen, hier ter Stede,

in 1553. V. 386. de Stad heeft

begonnen te bloeijen onder de

Graaven. VI. 17. mag niet van

Holland vervreemd worden. VI.

16. rust, in 1557, eenige Oor-

logschepen uit. VI. 20. Onlus-

ten aldaar over 't verbieden van

den uitvoer der Graanen en o-

ver 't betimmeren der Lastaad-

je. VI. 114. twist tusschen de

Scheu-

Schoutiften en Henrik Dirkisten. VI. 116. Keur op 't namaagschap der Regenten. VI. 116. Waag aldaar gestigt. VI. 116. Strengheid der Wethouderen tegen de Hervorminge. VI. 165. de Stad krygt den naam van *Moorddam*. VI. 165. openbaare Preeke buiten dezelve. VI. 166. Beeldenstorm in de Stad. VI. 184, 194. Verding met de Onroomschen. VI. 194, 195. Oranje stelt 'er orde. VI. 202. nieuwe beroerte, in 1567. VI. 215. Brederode komt in de Stad. VI. 219. men begeert 'er hem tot Overste. VI. 215. hy vertrekt van daar. VI. 230. zyn volk wordt 'er buiten gehouden. VI. 231. meenedigheid eeniger ingezetenen. VI. 230. Noirkarmes bezet de Stad. VI. 232. verloop van inwooneren aldaar. VI. 233. 't belang der Stad by de Vaart op de Oostzee. VI. 237, 239. zy wordt beschuldigd voor den Raad der Beroerten. VI. 255. koopt het stigten van een Kasteel en Spaansche bezetting af. VI. 257. bewilligt, *overstemd zynde*, in den tienden penning. VI. 302. kondigt het Plakaat, daarop, af. VI. 335. Lumei benaauwt de Stad. VI. 382. de Lastaadje aldaar afgebrand. VI. 383. de Stad wordt te water bekommerd. VI. 394. zy vermaant Haarlem tot verdrag. VI. 410. helpt Alva in 't herwinnen der afgefallen Steden. VI. 446. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 138, 150. mislukte aanslag op de Stad. VII. 185. zy wordt zeer benaauwd, door Sonoi. VII. 188. noodmunten aldaar geslaagen. VII. 188. zy

verdraagt zig met den Prinse en de Staaten. VII. 189. de Koophandel begint aldaar wederom te bloeijen. VII. 192. verandering in den Godsdienst en Regeering aldaar. VII. 203 - 209. komst van Oranje aldaar. VII. 329. de Stad staat af van de Voldoening. VII. 370. maakt zwaa-
righeid in Oranjes inhuldiging tot Graave. VII. 519. bezending derwaards. VII. 524, 525. Ver-
toog van Schepen Hooft in de Vroedschap aldaar. VII. 525. besluit der Vroedschap. VII. 526. de Stad wil niet verder dan voor ingewilligde lasten verbonden zyn. VIII. 118. raakt in onlust met de burgery van Utrecht. VIII. 143. Leicester doet aldaar Roozenobels munten. VIII. 146. men houdt hem zeer verdagt. VIII. 173, 242. hy komt in de Stad. VIII. 243. zyn geweldige toeleeg aldaar wordt gestuit. VIII. 243-246. kleine voorraad van graanen in de Stad, in 1595. VIII. 426. zy bewilligt, genoegzaam de laatste, in 't Bestand. IX. 428. keurt het besluit tot de vrede der Kerke van 1613 af. X. 63. handeling in de Vroedschap aldaar. X. 83 enz. zy verklaart, de tegenwoordige Regeering te willen handhaaven. X. 113. bezending derwaards om de Stad tot eenigheid met de meeste Leden te beweegen. X. 114. zy blyft by haar besluit. X. 138. de Remonstranten aldaar zonderen zig af van de openbaare Kerke. X. 145. de Wethouderschap keurt hunne Vergaderingen en te gelyk het stoorren derzelven af. X. 148. bewilligt niet in de zogenaamde

de *ſcherpe Resolutie*. X. 164, 165. bewerkt eene bezending naar Utrecht tot ondersteuning van Prinse Maurits. X. 226, 231. waarom de Stad op Oldenbarneveld gebeeten was. X. 245. verandering der Regeeringe aldaar, in 1618. X. 276-280. toelag om de Stad in brand te steecken, in 1623. X. 485. Opschudding aldaar ter gelegenheid eener Remonstrantsche Vergaderinge. XI. 45. de Regeering wordt 'er gemaatigder omtrent de Remonstranten. XI. 48, 87. nieuwe oproer aldaar. XI. 77. Waardgelders aangenomen. XI. 79. Fredrik Henrik zendt vier vendels in de Stad. XI. 80. bedenkingen op den eed haarer schutteren. XI. 82. twee Predikanten ter Stad uit gezet. XI. 84. opregting eener doorlugtige Schoole aldaar. XI. 88. de Stad verklaart zig, in 1634, tegen de handeling met Frankryk. XI. 185. Fredrik Henrik is misnoegd op de Stad. XI. 268. zy stremt, zo men wil, het veroveren van Antwerpen. XI. 429. lydt veel by de Kaaperyen, in de Middellandsche zee. XII. 6. verzoekt dat Prins Willem de II. niet in de Stad kome. XII. 75, 76. weigert hem als afgezonden' der algemeene Staaten gehoor. XII. 77. hy klaagt over de Stad. XII. 77. zy verdedigt zig. XII. 78. aanslag van zyne Hoogheid om haar in te nemen by verrassing. XII. 92. zy krygt 'er kennis van. XII. 96. stelt zig in staat van tegenweer. XII. 97, 99, 102. doet eene bezending aan Graave Willem Fredrik. XII. 98. sluit een Verdrag

met den Prinse. XII. 104. men stigt 'er twee blokhuizen. XII. 107, 362. slegtze wederom. XII. 107. hoe men aldaar de dood van Willem den II. aanmerkte. XII. 119. wat deel de Heer van Sommelsdyk hadt in den aanslag op de Stad. XII. 195. zy ontvangt voldoening van buitengewoone kosten, ter gelegenheid van denzelven gedaan. XII. 197. Oproer in de Stad, in 1652. XII. 225. de Stad erkent, niet zonder bewilliging der Staaten, vergiffenis van misdaden te mogen beloven. XII. 226. verval van Koophandel aldaar. XII. 243. Opschudding, in 1653. XII. 281. wat 'er, by 't vuuren over de Vrede met Kromwel, voorviel. XII. 331. ongerustheid aldaar. XII. 362. de Regeering der Stad begroet Karel den II. XIII. 9. zy maakt zwaarigheid om in 't versterken van Naarden te bewilligen. XIII. 361. XV. 36. Oktroi voor de Wisselbank aldaar. XIII. 437. 's Lands schatkist aldaar geborgen. XIV. 30. de Stad yvert tegen het sluiten met Frankryk. XIV. 48, 51, 56, 59, 103, 110, 119. beweging aldaar. XIV. 82. het eeuwig Edict wordt aldaar verbrand. XIV. 85. staat der Stad in 't jaar 1672. XIV. 202. Munt aldaar opgeregt. XIV. 203. zy handelt met den Prinse van Oranje. XIV. 204. die in de Stad komt. XIV. 208. bewegingen aldaar, tot verandering der Regeeringe strekkende. XIV. 209-216. de Regeering wordt veranderd. XIV. 216. de Stad slaat voor Willem den III. van een schuld van twee millioen en to ontheffen. XIV. 317. orde aldaar

daar tot bewaaring der ruste in de Kerke van 1677. XIV. 450. de Stad heeft belang by de Vrede. XIV. 462. het Fransche Hof zoekt iemand heimelyk uit de Stad te doen ligten. XV. 71. de Stad weigert in eene werving van zestien-duizend man te bewilligen. XV. 141, 143. raakt hierover in een hevig geschil met Willem den III. XV. 143, 159. vergeeffsche bezending derwaards. XV. 145. de Stad klaagt over de Oorlogsverklaaring van Spanje. XV. 148. haare Afgevaardigden handelen met d'Avaux. XV. 150-157, 163-169. de Regeering beweert, dat haar dit vrystaat. XV. 161. zy verklaart zig voor een Verdrag met Frankryk, en beweert de noodeloosheid der wervingen. XV. 169-177. haare aantekening tegen het besluit der meerderheid. XV. 178. de Prins beschuldigt haar over haare gesprekken met d'Avaux. XV. 180. haare Papieren worden verzegeld. XV. 182, 183, 185. d'Avaux verdedigt haar. XV. 188. zy besluit geene Afgevaardigden meer ter Dagvaart te zenden. XV. 190. eenige Leden beweerden dat men haare Papieren behoort te onderzoeken. XV. 191 - 194. groote verwydering tusschen de Stad en zyne Hoogheid. XV. 194. haar vermogen. XV. 196. Keur-Brandenburg houdt haare zyde. XV. 197, 203, 208, 209. bekommering in de Stad. XV. 203. de Staaten veroorlooven haar, zekeren misdaadige strafvryheid toe te zeggen. XV. 204. zy is oorzaak dat Frankryk zig

niet verder uitbreidt in de Spaansche Nederlanden. XV. 206. zy wil in geene lasten draagen, ten zy men haare papieren ontzegele. XV. 233. 't welk eindelyk geschiedt. XV. 234. zy verzoent zig wederom met zyne Hoogheid. XV. 234, 423. voegt zig by Dordrecht in 't geschil over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 268. dringt op afdanking van Krygsvolk. XV. 283. beweert dat men in tyd van vrede maar dertigduizend man op de been behoort te hebben. XV. 286. wordt wederlegd door de Edelen. XV. 286. bewilligt in den Staat van Oorlog. XV. 290. is niet voor 't verninderen van 't gezag van Willem den III. XV. 299. raakt in verdenking by Jakob den II. XV. 304. verdedigt zig. XV. 304. beweeging aldaar voor 't huis van den Engelschen Consul. XV. 411. geheime handeling om de Stad te doen medewerken tot 's Prinzen overtocht naar Engeland. XV. 424, 435. zy besluit, hem te ondersteunen. XV. 440, 467. en waarom. XV. 470. lydt zwaare schade in den Koophandel. XVI. 43. raakt met Koning Willem in geschil over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland. XVI. 51-56, 76. beweert dat een Raadsheer in den Hove geen Vroedschap te gelyk zyn kan. XVI. 57. en dat de Graaf van Portland niet onder de Edelen van Holland zitten kan. XVI. 60, 65, 70. haare Afgevaardigden blyven uit de Vergadering van Holland. XVI. 66. de

de geschillen over de Nominatie en over 't zitten van den Graave van Portland worden bygelegd. XVI. 85-96. geweldige Oproer in de Stad, ter gelegenheid eener keure op 't begraaven. XVI. 306-314. Frankryk zoekt de Stad te winnen. XVII. 127. zy houdt naauwe gemeenschap met den Hertog van Marlborough. XVII. 174. gemor aldaar, in 1705. XVII. 261. de Regeering handelt over Vrede. XVII. 289, 355. voorstel van een aanslag op de Stad. XVII. 312. Verdrag aldaar tusschen Frankryk, den Czaar en Pruissen geslooten, in 1717. XVIII. 160. Aktiehandel aldaar, in 1720. XVIII. 225, 228. voorslag der Stad op het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 88. hy komt in de Stad. XX. 94. een huis aldaar geplonderd. XX. 118. de Regeering maakt zwaarigheid om haare Posteryen aan den Prinse of aan 't Land op te draagen. XX. 126. zy worden aan de Stad gegeven. XX. 127. beroerte onder 't gemeen. XX. 136. oproerige inval in 't Stadhuis. XX. 139. de schuttery verdryft de oproerigen. XX. 141. de Stad weigert de Posteryen aan 't Land te geeven. XX. 144. zy wordt 'er toe genoodzaakt. XX. 282, 283. geweldige plondering der Pagtershuizen aldaar. XX. 218 enz. de schuttery stilt de beroerte. XX. 224. twee belhamels gehangen. XX. 225, 226. ongeluk by 't uitvoeren deezer straffe. XX. 226. beweeg-

gingen aldaar, strekkende tot verandering der Regeeringe. XX. 269. heimelyke byeenkomsten. XX. 271. inneeming der Kloveniers Doele. XX. 272. de Wethouderschap geeft der Burgerye gelegenheid, om te verklaren wat zy begeere. XX. 275. veroordeelt het inneemen der Doele. XX. 275. antwoordt op de drie Artikelen. XX. 279, 281, 282, 283. staat af van de Regeeringe. XX. 283. eenigen tekenen om haar in 't bewind te handhaaven. XX. 286. anderen vorderen dat zy veranderd worde. XX. 288, 289. 't geschiedt door zyne Hoogheid. XX. 296, 297. gevolgen der veranderinge. XX. 298. onlusten aldaar over 't afleggen van eenen eed door de Wynkoopers. XX. 349

Amuda. Zie *Muiden*.

Anastro (*Gaspar d'*) legt toe op 't leeven van Oranje. VII. 438, 441. zyn lot. VII. 442

Andreas van Oostfryk, Kardinaal, wordt Landvoogd der Nederlanden. IX. 15. stilt eene munt. IX. 45. is oneens met den Admirant. IX. 64. zoekt Koningin Elizabeth aan tot handeling. IX. 70. trekt naar Rome, en sterft. IX. 64

Andrée (*Joachim van*), Raad in den Hove van Friesland, trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 203, 382

Andries van Kuik, Bisschop van Utrecht, begunstigt Floris den Zwarten, tegen Dirk den VI. II. 227

Angelo (*Oforio*) werpt zig in Vlisfingen. VI. 350. wordt 'er uit gedreeven. VI. 360

Anglen steeken over naar Brittanje. I. 290

Angrivarien, een Germanisch volk. I. 75

Anjou (*Karel, Hertog van*). VII. 152.

biedt den Staaten hulp aan. VII.

199. komt te Bergen in Hene-

gouwen. VII. 223. verdedigt zy-

ne onderneeming. VII. 224. be-

magtigt Havrech. VII. 224.

wordt tot *Beschermer der Neder-*

landsche Vryheid aangenomen.

VII. 228. bemagtigt Binch en

Maubeuge. VII. 231. misnoegen

tusschen hem en Kasimir VII. 235.

hy dankt zyn Leger af. VII. 235.

keert naar Frankryk. VII. 236.

spraak om hem tot Landsheer

aan te neemen. VII. 302. gedag-

ten van Holland en Zeeland

hierover. VII. 303. nieuwe han-

deling met hem. VII. 397-403.

Oranjes inzigten hierop. VII.

428. voorwaarden waarop hy tot

Vorst der Nederlanden wordt

aangenomen. VII. 403. Land-

raad hem toegevoegd. VII. 409.

hy verdedigt de aanneeming van

't gebied. VII. 413. ontzet Ka-

meryk. VII. 415. verover't Cha-

teau in Cambresis. VII. 416. doet

zyn Leger scheiden. VII. 416.

zyne Huwelykshandeling met

Koninginne Elizabeth wordt plot-

selyk afgebroken. VII. 420, 421.

hy wordt tot Vorst der meeste

Nederlanden ingehuldigd. VII.

423. Holland, Zeeland en U-

trecht weigeren 't. VII. 424,

437. hy maakt zig verdagt. VII.

440. Hollanden Zeeland zwee-

ren hem, onder beding van on-

gehoudenis. VII. 444. Utrecht

blyft weigerig. VII. 445. men

opent hem den Staat des Lands.

VII. 447. zyne Krygsbedry-

ven. VII. 452, 457, 471.

aanslag op zyn' Persoon. VII.

458. hy zoekt zig van verschei-

den' Steden meester te maa-

ken. VII. 472-475. zyn toeleg

op Antwerpen mislukt. VII. 475-

481. handeling met hem. VII.

481-483, 485-488, 501. hy sterft.

VII. 502

Anna, Dogter des Hertogs van

Jork. Handeling over een Hu-

welyk met haar. XV. 59. zy

trouwt met Prins George van

Deenemarke. XV. 128. kiest ne-

vens haar' Gemaal de zyde van

Willem den III. XV. 481. ver-

valt in de ongunst van den Ko-

ning en de Koninginne XVI. 278.

wordt *Koningin van Groot-Britan-*

je. XVII. 121. vernieuwt de Ver-

bonden met de Staaten. XVII.

121. helpt Pruissen aan 't bezit

van Neufchatel. XVII. 313. sluit

een Verdrag van Barriere met

de Staaten, in 1709. XVII. 346.

is bedugt dat zy afzonderlyk

sluiten zullen. XVII. 364. maakt

verandering in haare hooge

Amptenaars. XVII. 391. handelt

heimelyk met het Fransche Hof.

XVII. 396 enz. 472. dringt op o-

penbaare handeling. XVII. 417.

verklaart de voornaamste voor-

waarden aan haar Parlement.

XVII. 474. sterft. XVIII. 26

ANNA VAN SAXEN trouwt met

Willem den I. VI. 69. haar

aart. VI. 228. de Prins scheidt

zig van haar. VII. 67

ANNA, Dogter van George den

II., Koning van Groot-Britan-

je, trouwt met den Prinse van

Oranje. XIX. 161. bevalt van

eene Prinses. XIX. 419. van ee-

ne tweede, die schielyk sterft.

XX. 47. haare zwangerheid

wordt

- wordt bekend gemaakt. XX. 175. zy verloft van een' Zoon. XX. 192. verliest haaren Gemaal. XX. 448. legt den eed af als Gouvernante en Voogdesse van haaren minderjaarigen Zoon. XX. 449
- Armaten*, of eerste jaargelden, verboden naar Rome te zenden. VII. 203
- Ansfrid*, Biffchop van Utrecht. byzonderheden van 'zyn leeven. II. 137
- Antoninus* of *Baffianus* kleedt zig op de Germanifche wyze. I. 196. beoorloogt de Alemannen en Katten. I. 197
- Antoni van Bourgondie*, de groote *Bastaard* bygenaamd, helpt eene beroerte te Zierikzee stillen. IV. 125
- Antonis van den Houte*, Heer van *Fleteren*, Admiraal van de Zuyderzee, verkondigt vrye rooverij. IV. 405
- Antonis van Lalaing*, Graaf van Hoogftraaten, wordt Stadhouder van Holland. IV. 443. ftelt een' Oproer in den Haage. IV. 448. wat middelen hy gebruikt, om de Staaten in de Beden te doen bewilligen. IV. 454. V. 63, 149. zyn verfchil met dezelven, over 't kiezen van eenen Kapitein. IV. 485. hy doet Beden. V. 10. befchuldigingen tegen hem. V. 23. hy is misnoegd om de Staaten. V. 58. komt te Amsterdam, om orde tegen de Herdoopers te ftellen. V. 81. wordt ook Stadhouder van Utrecht. V. 131. ftierft. V. 191
- Antonio (Don)* doet zig tot Koning van Portugal uitroepen. VII. 460. wordt geflaagen en verjaagd, door Filips den II. VII. 461, 462. komt in Frankryk. VII. 462. wordt, door Engeland, onderfteund. VII. 234. ook door de Staaten. VIII. 314. flaagt ongelukkiglyk. VIII. 314. ftierft. VIII. 425
- Antwerpen (Simon van)* sneuvelt te Schagen. II. 262
- Antwerpen*. Gerugt van een aanflag op deeze Stad, in 1566. VI. 127, 140. buiten dezelve wordt openlyk gepredikt. VI. 163. Beeldenstorm aldaar. VI. 178. oproer onder de Gereformeerden, in 1567. VI. 226. Alva ftigt aldaar een Kasteel. VI. 257. Aanflagen op deeze Stad, in 1574. gemift. VI. 464. VII. 14. Mui-tery aldaar. VI. 471. Spaanfche Vloot by de Stad aangetaft door de Zeeuwen. VI. 472. 't Spaanfche Krygsvolk overweldigt de Stad. VII. 111. de Staaten maaken zig meester van 't Slot. VII. 154. welk geflegt wordt. VII. 163. de Jezuïten ruimen de Stad, in 1578. VII. 203. zy neemt de Geloofsvrede aan. VII. 215. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 266. gedreigd door Parma. VII. 272. verwerpt de Keulfche Vredepunten. VII. 284. oproer aldaar, in 1579. VII. 287. *Fransche Furie* aldaar, in 1582. VII. 475. Parma benaauwt de Stad. VII. 491. VIII. 4, 14-16, 21, 22. zyne fchipbrug op de Schelde wordt vernield. VIII. 23, 78, 79. de Stad geeft zig over. VIII. 81, 82. Maurits belegert haar, vergeefs. IX. 182. byeenkomt aldaar tot het fluiten van 't Beftand. IX. 431. aanflagen van Prinfe Maurits op de Stad. X. 445, 497. en van Fredrik Henrik. XI. 268, 270, 389, 391, 392,

- 393, 427. heimelyk Verdrag, wegens de Stad. XI. 426, 427. byeenkomft aldaar over de Barriere. XVIII. 48, 50
- Anzibarien* neemen eenige Akkers in, die door de Friezen ontruimd waren. I. 98
- Appelman* (*Jean*) Burgemeester van Amsterdam. XV. 431
- Appingadam* bezet, door Meinard van Ham. V. 112. gewonnen, door Juriaan Schenk. V. 119
- Appius* (*Matthias Hayko*). Voorval, hem betreffende, in den slag by Fontenoi. XX. 8
- Apronius*, Romeinsch Bevelhebber, door de Friezen geslaagen. I. 81
- Aquitanie*, gedeelte van Gallie. I. 38
- Arborichen*, by Prokopius, zyn de Armorichen van anderen. I. 278 *Aant.*
- Ardennerwoud. Waar gelegen. I. 367 *Aant.*
- Aremberg* (*Joan van Ligne, Graaf van*) wordt Stadhouders van Friesland, Overijssel, en Groningen. V. 332, 380. VI. 41. verschild met Oranje. VI. 86. krygt bevel over eenige nieuw geworven manschap, in 1566. VI. 208. verzekert zig van Friesland en Groningen. VI. 222, 223. trekt naar Frankryk. VI. 257. komt tegen Graave Lodewyk te velde. VI. 273. sneuvelt by Heiligerlee. VI. 273
- Aremberg* ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 287
- Arenakum*, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 174
- Arensburg* (*Herman van*) om 't ombrengen van Florisden Zwarten, in den Ryks ban gedaan. II. 224, 225, 226
- Argentoratum*. Slag aldaar. I. 237
- Arguin* (de Sterkte) door de Westindische Maatschappij gekogt. XVIII. 192. door de Franschen bemagtigd. XVIII. 193
- Arias Montanus* heeft de hand in 't Plakaat op 't drukken, van 1570. VI. 313
- Ariovistus*, Veldheer der Germaanen, door Cezar overwonnen. I. 38
- Arkel* (*Heerlykheid van*) aan Hertoge Willem opgedraagen. III. 376. aan den Hertoge van Gelder. III. 378. wordt met Holland vereenigd. III. 388
- Arkel* (*Fan van*). III. 204
- Arkel* (*Willem van*). III. 60. Zie *Otto van Arkel* en *Fan van Arkel*.
- Arlinde*, Zuster van Dirk den II, Abtdisse van Bennenbroek. II. 116
- Arlon* verlooren, in 1558. VI. 26
- Armenteros* (*Thomas*) bewerkt in Spanje het vertrek van Granvelle. VI. 87. zyne schraapzugt. VI. 100
- Arminius*, Veldheer der Cherusken, slaat Quintilius Varus. I. 63. wordt van Germanikus overwonnen. I. 65, 67, 76
- Arminius* (*Jakobus*), Hoogleraar der Godgeleerdheid te Leiden, raakt in geschil met Gomarus. X. 15, 16, 17, 18, 20. wordt nevens hem voor den Hoogen Raad gehoord. X. 19. en in de Vergadering der Staaten van Holland. X. 20. sterft. X. 20
- Armorichen*, een Volk in Gallie, regten eene vrye Staats-Regeering op. I. 275. onderwerpen zig, gedeeltelyk, aan de Romeinen. I. 280. worden met eenen aanval der Alaanen bedreigd. I. 285. verdraagen zig met

- met de Romeinen. I. 288. worden
 één Volk met de Franken. I. 308
Armstrong (*Tuomas*) te Leiden
 gevat. XV. 253
Arnemuiden. Beeldenstorm al-
 daar, door den Baljuw bevor-
 derd. VI. 182. het Dorp wordt
 tot eene Stad verheeven. VI.
 463
ARNHEM verzekerd voor de
 Staatſchen. VIII. 72. in 1672,
 door de Franſchen bemagtigd.
 XIV. 34. verandering der Re-
 geeringe en opſchuddingen al-
 daar. XVII. 141, 242, 299 enz.
 beweeging in 1747. XX. 151
Arnheim (*Joan George van*). Zy-
 ne Krygsbedryven in Duitſch-
 land. XI. 70
Arnhem (*Joan van*) uit de Kerk
 te Velp geligt. XVII. 239
ARNOLD (Koning) ſchenkt eeni-
 ge goederen aan Graave Ge-
 rolf. II. 93. draagt Lotharin-
 gen zynen natuurlyken Zoon
 Zwentibold op. II. 94
Arnold, Biſſchop van Utrecht,
 bemagtigt Muiden en Weesp.
 III. 307. maakt Vrede met Her-
 toge Albrecht. III. 307. wint
 de Sloten Puttenſtein en Loe-
 nerſloot. III. 308
Arnoldi (*Henricus*) Predikant te
 Delft. Zyn merkwaardig ſchry-
 ven. X. 265
ARNOUD, Graaf van Holland,
 de *Gentenaar* bygenaamd. II. 124.
 128, 131. verſchynt onder de
 Duitſche Ryks Vorſten. II. 129.
 beoorloogt de Weſtfriezen. II.
 129. zyn verder bedryf. II.
 131. hy ſneuvelt, te Winkel-
 made. II. 130
Arnoud van Egmond, Hertog van
 Gelder, werkt in de verkiezing
 eens Biſſchops van Utrecht. IV.
 49. krygt verſchil met de Gel-
 derſche Steden. IV. 136. wordt,
 door zynen Zoon, gevangen.
 IV. 137. geſlaakt. IV. 138. ver-
 pandt Gelder en Zutſen aan
 Hertoge Karel. IV. 139. ſterft.
 IV. 140
Arragon. Zie *Admirant van Ar-*
ragon.
Artichofsky (*Chriſtoffel*). Zyne
 verrigtingen in Brazil. XI. 246,
 247
Arvernien, oude Inwooners van
 Gallie. I. 38. ſtaan op tegen de
 Romeinen. I. 51
Ajciburgium, door Civilis, over-
 vallen. I. 141
Aſinga Entas verſterkt Otterdum.
 VII. 492
Askue (*George*) raakt in een he-
 vig gevegt met de Ruiter. XII.
 221. wordt gevangen. XIII. 207,
 209
Asperen ('t Slot te) door Willem
 den I. bemagtigd. II. 320. valt
 den Bourgondiſchen in handen.
 IV. 184. bemagtigd door Chiap-
 pin Vitelli. VI. 474
Asperen (*Filips Jakob van Boetſe-*
laar, Heer van). Zyn beleid om-
 trent den tyd van den moord
 der Witten. XIV. 161, 167,
 168
Asperen (*Guy van*) ſneuvelt. III.
 260
Asperen (*Weſſel van Boetſelaar,*
Heer van) bevordert den Beel-
 denstorm in Asperen. VI. 187
Asperen (*Weſſel van Boetſelaar,*
Heer van) benoemd tot eene
 bezending naar Utrecht. X. 226.
 poogt Oldenbarneveld te ver-
 loſſen. X. 258
Aſſeliers (*Heer van*) in gezant-
 ſchap naar Frankryk, in 1584.
 VIII. 30

- Affendelft (Adriaan van)* Penslonaris van Haarlem, handelt met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthalsd. VI. 412
- Affendelft (Floris van)*, Heer van Kyfhoek, gaat als Gezant van Holland naar Spanje. V. 161
- Affendelft (Gerrit van)* President van den Hove. V. 162
- Affendelft (Willem van)* Resident te Brussel, gemagtigd tot de Byeenkomst van Antwerpen. XIX. 228
- Affet (Pieter)* President van Artois, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Affonville (Christoffel)* helpt een Verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192. wordt naar Engeland gezonden. VI. 305. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. verziert een' brief op Oranjes naam. VII. 355. heeft de hand in den laatsten toelag op deszelfs leeven. VII. 533, 534
- Athlone (Godard van Rheede, Graaf van)*. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 153. hy dekt Nieuwmegen. XVII. 160
- Atrecht*. Vrede aldaar, in 't jaar 1435 geslooten. III. 522. geeft gelegenheid tot eenige mishandeling der Hollanderen in Engeland. III. 525. veroverd door de Franschen. XI. 290, 292
- Atrecht (Antoni Perenot, Bisschop van)* begint in aanzien te komen V. 358. woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 362. wordt Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy beweegt Philips tot het vernieuwen der Plakkaaten tegen de Ketters. VI. 8. zyne heimelyke handeling over de Vrede met Frankryk. VI. 30, 32. hy bevordert de Hertogin van Parma tot Landvoogdesse. VI. 39. zoekt de Spaansche knechten in 't Land te houden. VI. 47, 60. misnoegen tegen hem. VI. 48, 54, 55. hy raadt den Koning tot het opregten van nieuwe Bisddommen. VI. 56, 65. wordt Aartsbischop van Mechelen. VI. 63, 68. en Kardinaal. VI. 64, 65. Zie *Granvelle*.
- Attingoben*. Plaats, daar Bonifacius zig ophoudt. I. 413
- Attuariën*, eene soort van Franken, overwonnen door Juliaan. I. 253. II. 76
- Aubaine* (Regt van) afgeschaft in Frankryk en in de Nederlanden. IV. 304. VIII. 451
- Aubery (Louis)* schryft dat Maurits naar de opperste magt stondt. X. 248
- Aubigny (Heer van)* handelt met Anjou. VII. 199
- Auchy (Jakob van Boffu, Heer van)* handelt met Oranje. VII. 107, 108. mynt, in 1567, het Markgraaffchap van Veere en Vlissingen. VII. 382
- Audoagar*, Koning der Saxers. I. 294
- Augsturgsche Geloofsbelydenis*. V. 8
- Augusta Taurinorum* nu Turin. Voorval aldaar. I. 113
- Augustodunum*, door Juliaan, herwonnen. I. 235
- Augustus* neemt eene Batavische Lyfwagt aan. I. 54. besluit de Germaanen te beoorloogen. I. 54. Gedenstukken zyn er overwinningen. I. 63. hy dankt zyne Batavische Lyfwagt af. I. 64. hersteltze wederom. I. 65
- Aukema* beschuldigt Hans Hans-

zoon van eenen aanflag op 't
leeven van Willem den I. VII.

529

Aureliaan overwint de Franken.

I. 208

Austrasia. Zie *Oostfrankryk*.

Avaaren. Zie *Hunnen*.

Avanturiers. Engelsche Kooplui-
den, zogenaamd, worden naar
de Vereenigde Gewesten ge-
lokt. IX. 6. slaan zig te Mid-
delburg neder. IX. 7. verschil
met hen, over den Lakenhan-
del. IX. 317. houden zig ook te
Dordrecht en te Rotterdam.
XII. 473. hunne klagten. XII.

473

Avaux (*Claude de Mesmes, Graaf*
d') handelt wegens Frankryk
met Zweeden en Hamburg. XI.
259. komt in den Haag. XI.
361. verzoekt vryheid van Gods-
dienst voor de Roomschgezin-
den. XI. 364

Avaux (*Foan Antoni de Mesmes,*
Graaf d') wegens Frankryk tot
de Nieuwmeegsche Vredehan-
deling gemagtigd. XIV. 369.
komt als gewoonlyke Ambassa-
deur in den Haag. XV. 4.
zoekt de Staaten, vergeefs, o-
ver te haalen tot een Verbond.
XV. 44 enz. verklaart zig te-
gen hun Verbond met Zwee-
den. XV. 64. welk zy verdedi-
gen. XV. 67. hy heeft geschil
met de Staaten van Holland o-
ver 't ligten van iemand uit Am-
sterdam. XV. 73 enz. hy wil
door de Stadhouders Poort ten
Hove komen. XV. 79. zyn voor-
slag tot vrede, in 1683. XV. 138,
141. hy handelt met Amsterdam.

XV. 150-157, 163. zyn oog-
merk hierin. XV. 157. zyn merk-
waardige brief. XV. 164. die
met eenige anderen onder-
schept wordt. XV. 179, 186.
hy verdedigt die van Amster-
dam. XV. 186, 206. handeling
met hem over een Bestand. XV.
219 enz. zyn dreigende voor-
slag. XV. 230. hy is ongenoegd
over 't besluit der Staaten. XV.
231. weigert over 't belang des
Prinsfen van Oranje te handelen.
XV. 236. ontdekt den toecleg op
Engeland. XV. 437. keert naar
Frankryk. XV. 488. verzelt Ko-
ning Jakob in Ierland. XVI.
47. handelt aan 't Hof van Zwee-
den. XVI. 302 enz. 341. en in
den Haag. XVII. 71. hy zoekt
de Staaten tot een afzonderlyk
Verdrag te beweegen. XVII. 75.
hy neemt zyn afscheid. XVII.
78. antwoord der Staaten aan
hem. XVII. 83. hy keert naar
Frankryk.

XVII. 89

Axel verraaden, in 1583. VII.
491. door Maurits gewonnen.
VIII. 134. door de Franschen,
in 1747.

XX. 105

Axel, *Ter Neuze* en *Bieroliet*.
't opzigt over deeze Sterkten
wordt den Staaten van Zeeland
aanvertrouwd.

XII. 179

Axe (*Don Martin*) doet voor-
slagen tot Vredehandeling, in
1635.

XI. 214

Aytta (*Bucho van*), Prooft van
S. Baafs, wordt gemagtigt tot de
Keulsche Vredehandeling. VII.

278. 315

Azingen en Gebuuren, oude Reg-
ters.

II. 33

B.

Baarland (*Hugo van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt ter dood gebragt. III. 92
Baarland, (*Jakob Smid, Heer van*) krygt bewind over Zeeland. VI. 393
Baarsdorp (. . . .) verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150
Baart (*Adriaan*), Pensionaris van Alkmaar. XV. 185
Bacherus (*Wolfert*) Klerk van den Raadpensionaris de Witt, verzelt zyn' meester naar de Voorpoorte. XIV. 159. raakt in lyfsgevaar. XIV. 162
Badubenna (*Woud*) waar gelegen. I. 83
Bagauden. Opstand derzelven, gedempt. I. 219
Babia de todos los Santos ingenomen. XI. 12. verloren. XI. 13
Bailly (*Guislain le*) beweegt Renenberg tot afval. VII. 320. wordt gevat. VII. 321, 322
Bajorzuna, door de Noormannen, verbrand. II. 84
Bakker (*Adriaan*) Schout te Haarlem. XVI. 129
Bakker (*Jan de*) Priester te Woerden, de eerste, in Holland, om de Hervorming, ter dood gebragt. IV. 428
Bakker (*Kornelis Adriaanszoon*) gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29
Bakker (*Kornelis*) Raad te Amsterdam. XIV. 85
Bakkerzeel (*Joan van Casembrood, Heer van*) Edelman des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont, met deszelfs kennis, de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174.

overvalt de Onroomschen. VI. 193. wordt gevat. VI. 249. ont-halsd. VI. 284

Balbinus. Zie *Puppius*.

Baldes (*Don Francisko*) verdryft Batenburg uit Ouwerkerk. VI. 424. krygt het bewind over 't beleg van Leiden. VI. 456. verlaat de Stad. VI. 468. tragt naar Delft. VI. 473. belegert Leiden andermaal. VI. 482, 484. verlaat de Stad. VI. 493, 494

Baldrik, Bischof van Utrecht. II. 105. tekent het Bons Verdrag. II. 106. verjaagt de Noormannen uit Utrecht. II. 108. verkrygt het regt der Munte. II. 120. en andere goederen van Otto den I. II. 120

Balduinus (*Franciscus*) zyne gemaatigdheid. VI. 98. hy houdt gemeenschap met Oranje. VI. 98, 139 *Aant.* of hy't verzoekschrift der Edelen hebbe opgesteld. VI. 145

Balk geplonderd door de Sonoirschen. VII. 75

Balling (*Pieter*), Priester te Haarlem, doorstooten. VII. 209

Balkbazar *Gerards* legt toe op 't leeven van Willem den I. VII. 529, 530. doorschiet hem. VII. 531. wordt gevat. VII. 532. zyne bekentenis. VII. 532, 533, 534. vonnis en straf. VII. 534, 535

Bamphield (*Joseph*) Kolonel. Zyn voorgewend schryven aan den Raadpensionaris de Witt. XIV. 16. hy verlaat de post te Ameide. XIV. 225

Ban tegen den Prinse van Oranje, in 1580 afgekondigd. VII. 345. wederlegging van denzelven. VII. 348. oordeel der Staten daarover. VII. 354

Ban

- Banjaard of Bernardi (Albert)** II. 157, 203. raakt in geschil met Leicester. VIII. 159. stilt eenige onlust in Friesland. VIII. 219. handelt met Medenblik. VIII. 273
- Banjaard Stei**, Slotvoogd van Medenblik, beschuldigt den President de Wilde van Sodomie. IV. 24
- Banier (Joan)**. zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 213, 238; 239, 262, 275, 286
- Bankert (Joan)** sneuvelt in den slag voor Lestoffe. XIII. 147
- Bankhem (Jan van)** wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
- Bankhem (Joan van)**, Schepen van den Haage, heeft de hand in 't ombrengen van de Witten. XIV. 164. zyne Historie. XIV. 179. XV. 204. hy is verdagt van een aanslag op Burgemeester van Beuningen. XV. 204
- Bankhem (Nikolaas van)**, te Leiden op de Nominatie van Schepenen gebragt. XV. 280
- Banning Kok (Frans)**, Vroedschap van Amsterdam, krygt kennis van 't mislukken des aanslags op de Stad, in 1650. XII. 100. sterft. XII. 393
- Banqueroutiers** (bedrieglyke) voor openbaare dieven verklaard. V. 26
- Bantom**. Onlusten in dit Ryk. XIII. 3. oorlog aldaar. XV. 307 enz.
- Barden**, oude Germanische Digtters en derzelver gezangen. I. 28
- Bardes (Willem Dirkszoon)** Schout te Amsterdam, betigt van Herdooperye. V. 411
- Bardes (Willem)** bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 205. wordt Burgemeester. VII. 209. herstelt de rust te Weesp. VII. 299. wordt Lid des Raads van Staate. VIII. 157, 203. raakt in geschil met Leicester. VIII. 159. stilt eenige onlust in Friesland. VIII. 219. handelt met Medenblik. VIII. 273
- Barendrecht (Adriaan van Blyenburg, Heer van)** gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
- Barlaeus (Kasper)** wordt van het Onderregentschap van 't Staaten Kollegie verlaaten. X. 388. wordt Professor der Welsprekendheid in de doorlugtige Schoole te Amsterdam. XI. 89
- Barlaimont (Gillis van)**. Zie Hierges.
- Barlaimont (Karel, Baron van)** wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy wordt gemagtigd, om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. is President van den Raad der Geldmiddelen. VI. 40. wordt Stadhouder van Namen. VI. 42. dwarsboomt Oranje. VI. 67, 86, 97. doet den nieuwen eed. VI. 212. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. bekomt het bewind over de godderen des Graafs van Buuren. VI. 259. sterft. VII. 274
- Barlotte (Claude la)** komt voor Hulft. VIII. 432. verjaagt de Staatsche uitleggers van den Ryn. IX. 25. valt in de Bommelerwaard. IX. 48. verrast Woudrichem byna. IX. 51. sneuvelt. IX. 88
- Barndegat** bemagtigd door Sonoi. VII. 53. verlaaten. VII. 54
- Barreveld (Jonker)** beschuldigd. XIV. 31

- Barriere voor den Staat in de Nederlanden. Men zoekt dien te bedingen op de Ryswyksche Vredehandeling. XVI. 355, 357. by het Verbond van 1701. XVII. 93. by een Verdrag van 1709. XVII. 346. by een nader Verdrag van 1713. XVII. 488, 496. twist over dezelve te Utrecht. XVII. 485. handeling over dezelve met den Keizer. XVIII. 40 - 53, 71-80. 't Verdrag van Barriere wordt getekend. XVIII. 80. aanmerkingen over het zelve. XVIII. 90. onlusten uit het zelve ontstaan. XVIII. 92. vereffening eeniger geschillen wegens het zelve. XVIII. 187
- Bart (Jan)*, Fransche Kaaper, doet den Staaten veel afbreuk. XVI. 153, 255, 265, 317
- Barthold Entes van Mentbede* tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt Briele innemen, in 1572. VI. 345. bemagtigt Dordrecht, by verdrag. VI. 367. tragt Goes te winnen. VI. 392. wordt in hegtenis genomen, door de Staaten. VI. 434. geslaakt. VI. 436. werft te Breemen. VII. 97. valt in Friesland. VII. 98. tragt eenige Ommelander gevangenen te verlossen. VII. 238. wordt gevat. VII. 238. losgelaten. VII. 239. belegert Groningen. VII. 328, 337. sneuvelt in 't beleg. VII. 338
- Bas (Dirk)*, Burgemeester van Amsterdam, in gezantschap naar 't Noorden gezonden. X. 48
- Bassius (Joan)* krygt last om bestellingen ter zee uit te geeven. VI. 312. draagt zorg dat Oranjes schepen der Spaansche bruid geen' overlast aandoen. VI. 318. ontvangt 's Prinzen deel in den buit. VI. 322
- Bassianus*. Zie *Antoninus*.
- Bassigni (Gerard van Hoerne, Graaf van)* doet voorstellen tot Vrede, in 1600. IX. 90
- BATAVIA**. Zie **EILAND der BATAVIEREN**.
- BATAVIA** op 't Eiland Java gestigt. X. 395-399. Moord der Chineezzen aldaar. XIX. 282
- BATAVIEREN**. Hunne oude wooning. I. 12. twist met de Kat-ten. I. 12. zy neemen het Eiland des Ryns in bezit. I. 13. hunne gestalte. I. 15. Aart. I. 16. Drink-en dobbelzugt. I. 16. Kleeding. I. 17. Hair. I. 17. Baard en Knevels. I. 18. Huizen. I. 18, 19. Spyze. I. 21. Drank. I. 22. Huwelyken. I. 22. Onkunde in leezen en schryven. I. 20. Ervarenheid in 't zwemmen en paardryden. I. 20. Wapenen en wyze van stryden. I. 20, 21. Begraafenisfen. I. 23. Goden en Godsdienst. I. 23, 27. Waarzeggsters. I. 27. Digtters. I. 28. Lotraamingen. I. 28. Schouwspel. I. 29. Regeerings-vorm. I. 29, 35. Landdagen. I. 30. Koningen. I. 31. Krygsoversten. I. 33. Regters. I. 34. Honderdmannen. I. 34. de Batavieren maaken een verbond met Cezar. I. 46. voorwaarden van het zelve. I. 47, 48, 49. zy neemen een' strook van 't vaste Land van Gallie in. I. 50. helpen Cezar tegen de Britten en Galliërs. I. 51. tegen Pompejus, in Spanje en in Griekenland. I. 52. hun vreemd gedrag, in Thessalie. I. 53. Augustus neemt de Batavieren tot zyn Lyfwagt aan. I. 54. danktze af. I. 64. hersteltze weder-

Merom. I. 64. zy helpen eenen opstand in Pannonie dempen. I. 65. eenigen hunner verdrinken in de Eems. I. 74. zy trekken tegen de Friezen op. I. 81. worden geslaagen. I. 82. wreken Kaligulas dood. I. 90. helpen Klaudius tegen de Britten. I. 91, 95. ook Nero. I. 98. wreken een' toeleeg op Nero's leeven. I. 99. helpen eene mite-ry in Gallie dempen. I. 101. verklaren zig voor Galba. I. 102. die de Batavische Lyfwagt afdankt. I. 103. zy kiezen Vitelliuszyde, tegen Otho. I. 104. twisten met de vyfde Keurben- de. I. 105. zwemmen over de Po. I. 106. bestormen Placen- tia. I. 107. agt Batavische Re- gimenten slaan aan 't muiten. I. 107. laten zig stillen. I. 109. worden naar hun Vaderland ge- zonden. I. 113. Waterstryd der Batavieren. I. 110. Civilis hitst hen op, tegen de Romeinen. I. 120. zy slaan de Romeinen. I. 124. een Batavische Vleugel loopt tot Civilis over. I. 127. de agt Batavische Regimenten trekken naar Neder-Germanie. I. 128. en slaan de Romeinen by Bonna. I. 130. Oorlog der Batavieren en Romeinen. I. 131-181. Vrede. I. 181. zy hel- pen de Romeinen Britanje win- nen. I. 183. Domitiaans belag- chelyke zegepraal over hen. I. 185. zy blyven vrienden en bondgenooten der Romeinen. I. 183, 189, 195. hunne Rui- tery zwemt over den Donauw. I. 190. Staat der Batavische Lyf- wagt, onder Septimius Severus. I. 193. en onder eenige volgen- de Regeeringen. I. 196, 198, 200. zy helpen de Alemannen over-

winnen. I. 237. weigeren over de Alpen te trekken. I. 251. zyn misnoegd, over Joviaans verhef- fing. I. 255. verbinden zig met verscheiden' volken tegen de Romeinen. I. 257. hunne troe- pen in 't Romeinsche Leger wy- ken. I. 295. worden deswege be- dreigd. I. 295. hunne Krygsbedry- ven in Britanje. I. 262. in Thra- cie. I. 265. laatst berigt, welk men van hun vindt. I. 251, 295 *Batavodurum*, Romeinsche Le- gerplaats in 't Eiland der Ba- tavieren. I. 175 *Aant.*

Batelier (*Jakobus*), Student in 't Walsch Kollegie te Leiden, pre- dikt voor de Remonstranten te Amsterdam. X. 145

Batenburg (Huis te) gewonnen door Prins Maurits. IX. 74

Batenburg, (*Gysbrecht* en *Diede- derik* of *Jan*, *Heeren van*) teke- nen het Verbond der Edelen. VI. 125. dienen onder Brede- rode. VI. 211. worden gevan- gen. VI. 231. onthalsd. VI. 277

Batenburg (*Willem van Bronckhorst*, *Heer van*) komt in Zeeland om orde te stellen. VI. 399. wordt geslaagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422. legerd zig te Ouwerkerk. VI. 424. wordt ver- jaagd door Baldes. VI. 424. volgt Lumei op. VI. 436. poogt Haarlem te ontzetten. VI. 426. sneuvelt. VI. 428, 429

Batten, oude naam der Batavie- ren. I. 12 *Aant.*

Bax (*Joan*) wordt van 't Slot te Muiden gezet. VIII. 205

Bax (*Marcellus*) helpt een Spaansch geleide slaan. VIII. 128. raakt in gevegt met de Spaansche Ruitery. IX. 194

Bax (*Paulus*) helpt een Spaansch geleide slaan. VIII. 128. verde-

- digt Bergen op Zoom. IX. 191
Beaugy (de) Fransche Gezant in
 den Haage. zyne handeling al-
 daar. XI. 75, 123, 125
Beaulieu (Karel), Koopman te
 Antwerpen, kan Oranje geene
 zestigduizend kroonen ter leen
 bezorgen. VI. 384. ontvangt
 vrygeleigelden te Calais. VI. 400
Beaumont (Dirk van) Burgemees-
 ter van Dordrecht, gevangen.
 IV. 195. onthalsd. IV. 198. in-
 houd van zyn vonnis. IV. 198.
 aanmerkingen over het zelve.
 IV. 199
Beaumont (Simon van) trekt in ge-
 zantschap naar 't Noorden. XI.
 65. naar Duitshland. XI. 179
Beaumont (Simon van), Sekretaris
 van Holland, handelt in Dee-
 nemarken. XIV. 273. wordt ge-
 magtigd om Amsterdams papie-
 ren te verzegelen. XV. 185
*Beauvois (Filips van Lanot, Heer
 van)* Overste van Middelburg
 geslaagen. VI. 398. brengt voor-
 raad in de Stad. VI. 439
 Bede (negenjarige) in 1558 ge-
 vorderd. VI. 24
 Beden der Graaven, oudtyds,
Bottingen genaamd. III. 183. van
 Hertoge Filips, tot betaaling
 van vreemde Knegten. III. 474,
 480. tienjarige. III. 522. twee-
 de tienjarige. IV. 29, 39. som-
 mige Heerlykheden zyn 'er vry
 van. IV. 24, 40, 391. derde
 tienjarige. IV. 87. zwaare Be-
 de van Hertoge Karel. IV. 101.
 van Maximiliaan. IV. 190. de
 Beden werden, somtyds, voor
 den vervaltijd betaald. IV. 472.
 V. 41. Beden van Karel den V.
 IV. 452. en verv. V. 10. en verv.
 of Holland en Zeeland een der-
 de van Brabant betaalden. V.
 372, 373. Oorzaaken van 't ver-
 zwaaren der Beden. V. 405
 Bedestonden (weekelyksche) in
 1747 ingesteld. XX. 101
Bedriakum. Gevegt aldaar. I. 111
Becke (Joan van der) wegens De-
 venter afgezonden naar Hol-
 land. XII. 406
 Beeldenstorm in de Nederlanden.
 Oorsprong deszelfs. VI. 178. of
 'er te S. Truyen toe beslooten
 werdt. VI. 175, 179. of 'er de
 Edelen de hand in hadden. VI.
 180, 205. voortgang van den-
 zelve in Zeeland. VI. 182. in
 Utrecht. VI. 183. VII. 287, 329.
 in Holland, met naame te Am-
 sterdam. VI. 184. te Leiden. VI.
 185. in den Haage. VI. 185. te
 Schoonhoven, te Gorinchem,
 te Woerden. VI. 186. te Aspe-
 ren, te Kuilenburg, te Viane.
 VI. 187. in Gelderland. VIII.
 307. eenige Steden blyven 'er
 vry van. VI. 187, 188. tegen-
 stand aan de beeldstormers. VI.
 189. straf over eenigen derzel-
 ven. VI. 192. schadelyke gevol-
 gen van den Beeldenstorm. VI.
 207
Beemster bedykt en droog ge-
 maakt. IX. 300
Beerendrecht (Jan van), Schout
 van Leiden, waarschuwt de On-
 roomfchen. VI. 265
*Beersele (Jan van Witthem, Heer
 van)* tragt Bergen op Zoom te
 verraffen. VII. 417. levert 't
 Slot te Wouw aan Parma. VII.
 418
Beerwoud, Overste van Bergen
 op Zoom, loopt over tot den
 vyand. VIII. 21
*Beieren (Maximiliaan Emmanuel,
 Keurvorst van)* wordt Landvoogd
 der Spaansche Nederlanden.
 XVI.

- XVI.** 162. hem wordte een Zoon zeventiende eeuw. **X.** 17
gebooren. **XVI.** 202. wien de *Bempden* (*Gilles van*), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. **XX.** 95
XVII. 11. deszelfs dood. **XVII.** 21. de Keurvorst erkent Filips den V. voor Koning van Spanje. **XVII.** 67. ruimt de sterke Plaatsen der Nederlanden den Franſchen in. **XVII.** 68. handelt in Duitschland, ten behoeve van Frankryk. **XVII.** 91. de Spaanſche Nederlanden worden hem afgeſtaan. **XVII.** 419
Beiling (*Albrecht of Arnold*) leevende, in de aarde gedolven. **III.** 463
Beima (*Sjourt*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. **VI.** 127. raadpleegt met Brederode te Viane. **VI.** 211. te Amsterdam. **VI.** 220. wordt gevangen. **VI.** 230. onthalsd. **VI.** 277
Bekker (*Foan*) in bezending naar Friesland en Groningen. **XVII.** 209
Belgen. Inwooners van Gallie. **I.** 38. door Cezar overheerd. **I.** 39
Bel-isle (*de Maorſchbalk en Graaf van*) op Brunſwykſchen bodem vaſtgehouden. **XIX.** 496. geſlaakt. **XIX.** 497
Bella (*della*) geſlaagen door Prinſe Maurits. **IX.** 160
Bellechere (*Faques*) wordt Prefident van den Hove van Utrecht. **VIII.** 168
Bellievre (*Pompoune van*) handelt om de Staaten te bevredigen met Anjou. **VII.** 485
Bellovaken, door Cezar overheerd. **I.** 40
Belydenis (Nederlaanſche). Verſchil deswege, in 't begin der
Ben (*Tsbrand*) te Amsterdam uit de Vroedſchap gezet. **X.** 280
Bendelmerebroek, Moeras aan de Utrechtſche Kerke afgeſtaan. **II.** 265. aan Floris den V. **III.** 39
Benden van Ordonnantien, voltallig te maaken. **VI.** 44, 57. de Stadhouders en anderen krygen 'er bevel over. **VI.** 45
Bennenbroek. Klooster aldaar. **II.** 116
Benningerhof (*Albrecht*) dient Willem den I. te water. **VI.** 322
Benningswolder - Schans ingenomen door de Munſterſchen. **XIV.** 29. herwonnen door de Groningers. **XIV.** 131
Benskoop (*Arent van*) ſpant aan tegen Floris den V. **III.** 67. rukt hem de ſperwer van de hand. **III.** 78. wordt naar Kleefſland gevoerd. **III.** 90. ſneuvelt, in de Lek. **III.** 179, 180
Benthem (*Ernſt Willem, Graaf van*). zyne Gemaalin en Kinderen begeeven zig onder beſcherming der Staaten. **XIV.** 121. *Aant.* wat Lodewyk de XIV. voor hem op de Staaten bedingen wilde. **XIV.** 121. zyne Gemaalin ſterft. **XV.** 39. de Staaten zoeken hem met zyne Kinderen te verzoeken. **XV.** 295
Benthuizen (*Fonkbeer Jakob van Wyngaarden, Heer van*) in gezantſchap naar Engeland. **X.** 426
Bentink (. . .) Droſſaard van Woudrichem, tekent het Verbond der Edelen. **VI.** 126
Bentink (*Alexander*) Hoogſchout van Arnheim, doet den voorſlag tot de opdragt der Souvereiniteit

- teft van Gelderland. XIV. 347
Bentink (Bernard) wegens een gedeelte der Edelen van Overysfel, afgezonden naar Holland. XII. 406
Bentink (Filips) doet voorflagen tot vrede, van wege de Staaten. IX. 90
Bentink (Jonker) van Kemnade beſchuldigd. XIV. 31
Bentink (Willem) Kamerheer van Willem den III., dient zyne Hoogheid in eene gevaarlyke ziekte. XIV. 370. wordt in de Ridderſchap van Holland beſchreeven. XIV. 370. door zyne Hoogheid naar Engelandgezonden. XV. 302. ſpreekt met eenige Amſterdamſche Heeren, wegens den toeleeg op Engeland. XV. 428, 435. handelt met de Staatſche Ambadeurs aldaar. XVI. 27, 45, 53. wordt Graaf van Portland. XVI. 59. Zie *Portland (Willem Bentink, Graaf van)*.
Bentink (Willem, Graaf van) Heer van Rhooen en Pendrecht, geeft den Prinſe van Oranje kennis van zyne aanſtelling. XX. 94. leidt hem in, in den Raad van Staate. XX. 97. Aanmerkingen der Franſchen op zyne aanſpraak, ter deezer gelegenheid. XX. 98. hy reift in gezantſchap naar Groot-Britanje. XX. 174. wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. komt, uit den naam van zyne Hoogheid, te Amſterdam. XX. 284
Bentivoglio (de Kardinaal) handelt in de Spaanſche Nederlanden. IX. 339
 BERBICE gebrandschat door de Franſchen, in 1712. XVII. 491.
 verandert van eigenaars. XVIII. 9
Berg. Zie *Kleeve*.
Berg (Adolf van den) gevangengenomen. IX. 116
Berg (Fredrik van den) brengt volk in 's Hertogenboſch. VIII. 110. tragt naar Breda. IX. 116. belegerd Hoogſtraaten vergeefs. IX. 158. zyn toeleeg op Aardenburg. IX. 226
Berg (Gilles van den) wordt Biſchop van Deventer. VI. 65
Berg (Henrik, Graaf van den) levert het Verzoekschrift der Edelen over. VI. 141. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. verſterkt zyn Slot te Heel. VI. 210. zoekt zynen zoen. VI. 213. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnift. VI. 276
Berg (Henrik van den) te Erkelens gevangen. IX. 226. neemt Reide in. X. 422. wint Gulik. X. 422. en Paapenmuts. X. 445. valt in de Veluwe. X. 486. ſlaat de Staatſche Ruitery. XI. 36. zyne beweegingen om 's Hertogenboſch te ontzetten. XI. 93, 94, 95. hy valt wederom in de Veluwe. XI. 97. kieft de Staatſche zyde. XI. 160
Berg (Herman van den) in 't gevegt by Amerongen. VIII. 75. wordt gewond. VIII. 123. ſtilt eene munitery te Rynberk. VIII. 380. verdedigt Rees. IX. 54. behuwelykt het Markgraafſchap van Bergen op Zoom. X. 4. ſterft. X. 4
Berg (Jan van den) wordt Raad in den Hove van Utrecht. VIII. 168
Berg (Joban van den). Zyn be-wind in de Spaanſche Nederlanden. XVII. 436. XVIII. 46.

74. hy wordt van de Regeeringe van Leiden ontslaagen door zyne Hoogheid. XX. 302
- Berg (Lodewyk van den)* sneuvelt voor Steenwyk. VIII. 365
- Berg (Orswald van den)* in 't gevegt by Amerongen. VIII. 75. wordt uit misverstand van de zynen doorsteken. VIII. 123
- Berg, (Willem, Graaf van den)* brengt Gelderland gedeeltelyk over tot 's Prinzen zyde. VI. 368. ook een gedeelte van Overijssel. VI. 368. en van Friesland. VI. 369. vlugt uit Kampen. VI. 402. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 504. kleeft de Spaansche zyde. VII. 504, 505
- Bergen (twee van den)* tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
- Bergen in Henegouwen* verrast, door Graave Lodewyk. VI. 364. door Alva belegerd. VI. 365. vergeefs gepoogd te ontzetten. VI. 384, 390. opgegeven, by verdrag. VI. 391. veroverd door de Franschen, in 1691. XVI. 144, 146. door de Bondgenooten, in 1709. XVII. 343. door de Franschen, in 1746. XX. 29
- Bergen op Zoom* bezet door de Landvoogdesse, in 1567. VI. 246. bemagtigd door de Staat-schen, VII. 161. aanslag op de Stad mislukt. VII. 417. Hohenlo verzekert 'er zig van. VIII. 21. zy wordt door Parma, vergeefs, belegerd. VIII. 290. aanslagen op de Stad. VIII. 385. IX. 190. XI. 67. zy wordt door Spinola belegerd. X. 432. verlaaten. X. 437. opschudding aldaar, in 1653. XII. 298. belegerd, en by verraffing ingenomen door de Franschen, in 1747. XX. 108-116
- Bergen (Markgraaffschap van)* Overeenkomst wegens het zelve van 1651. XII. 144. de Keurvorst van de Palts beweert deszelfs onafhankelykheid. XX. 254. de Staaten wederleggen hem. XX. 254 euz
- Bergen (Adriaan van).* Zie *Dolbain*.
- Bergen (Adriaan Fanszoon van)* laat zyn Turfchip gebruiken tot het verraffen van Breda. VIII. 341. wordt daarvoor beloond. VIII. 344
- Bergen (Joan van Glines, Markgraaf van)* wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Henegouwen. VI. 42. verbindt zig met Oranje. VI. 86. weigert de Inquisitie en Plakaten te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157-161. wat men met hem voorhadt. VI. 196. zyn dood. VI. 245
- Bergen (Lodewyk van)* dient Willem den I. te water. VI. 308
- Bergh (Foban)* begeeft zig als Vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 24
- Berk (Jakob),* Pensionaris van Dordrecht, in gezantschap naar Londen. IX. 274
- Berk (Nikolaas van)* gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. wordt Burgemeester van Utrecht. X. 234. onderzoek van zyne Verklaaring ten laste van Oldenbarneveld en Uitenboogaard. X. 349-352
- Berk (Pompejus)* Burgemeester van Dor-

- delt heimelyk met de Witt. XII. 279, 280. spreekt met Kromwel. XII. 313. doet wederom een' keer herwaards. XII. 315. Friesland vordert hem ter straffe. XII. 337. wil hem niet stemmen tot Thesaurier-Generaal. XII. 341. hy verklaart, by cede, Kromwel de Akte van Uitsluiting niet eerst in den mond gegeven te hebben. XII. 369. hy wordt Thesaurier-Generaal. XII. 369, 419. belet dat men op 't begeeven van 't Veldmaarschalks-ampt besluite. XII. 420. wordt gepreezen van d'Estrades. XIII. 164. handelt te Kleeve. XIII. 182. wordt gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245, 247, 249. hoe by d'Estrades aangezien. XIII. 246. hy handelt tot bevordering der Akensche Vrede. XIII. 329. trekt in gezantschap naar Spanje. XIII. 423, 424, 468. handelt met de Engelschen, in 1672. XIV. 108 enz. wordt tot de Keulsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 244. tot de Nieuwmeegsche. XIV. 369. neigt tot afzonderlyke Vrede. XIV. 416, 417, 460. sterft. XVI. 130
- Beverweerd (Lodewyk van Nassau, Heer van)* helpt Gennep belegeren. XI. 305. vertoont Willem den II. 't gevaar der troepen voor Amsterdam. XII. 102. trekt in buitengewoon gezantschap naar Engeland. XIII. 10, 36, 45
- Beverweerd (Willem van Nassau, Heer van de Lek en)* natuurlyke Zoon van Prinse Maurits. X. 499. doet een' togt naar Kadix. XI. 26. sneuvelt voor Grol. XI. 54
- Beverweerd (Zweder van)* sneuvelt in een Scheepsstryd. III. 160
- Beverwyk* bezet door Sonoi. VII. 119
- Bevrediging* met Holland en Zeeland. eerste handeling daarover. VI. 478. loopt vrugteloos af. VI. 481. wordt hervat. VII. 25. Gendtsche Bevrediging. VII. 115. getuigenissen ten voordeele derzelve. VII. 131
- Beyer (Samuel)*, Schepen te Rotterdam, door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. in bezending naar Engeland. XIV. 338. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135
- Biddag* (merkwaardige) van Grasmaand des jaars 1619. X. 356. een andere, in 1665, gebruikt tegen 't oogmerk der Regeeringe. XIII. 155
- Bie (Joris de)* wordt Thesaurier-Generaal. VIII. 183. IX. 273
- Bie (Nikolaas de)* Resident van Poolen by de Staaten. XII. 389
- Biel (Joan)*, Syndicus van Nieuwmeegen, protesteert tegen 't verstellen der Wet aldaar. X. 197
- Biese (Belin)* wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Biesman (Christoffel)*, Burgemeester van Nieuwmeegen, gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. verklaart zig tegen 't doordryven der Synode. X. 177, 195, 199. wordt uit de Regeering gezet. X. 197
- Bikker (Andries)* wordt Burgemeester van Amsterdam. XI. 50. trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65, 213, 382. ontslaat zig van de Regeeringe. XII. 105, 127
- Bik-*

- Bikker** (*Gerard*) een der eerste voortzetters van de Vaart naar Oostindie. IX. 137. en naar Westindie. IX. 152
- Bikker** (*Dr. Jan*) Burgemeester van Amsterdam. XII. 393, 394
- Bikker** (*Kornelis*), *Heer van Zwieten*, Burgemeester van Amsterdam, stelt orde op de veiligheid der Stad, in 1650. XII. 96, 97. ontlaat zig van de Regeeringe. XII. 105. wordt hersteld. XII. 128. sterft. XII. 393
- Bikker** (*Laurens*) reist naar Oostindie. IX. 139, 145
- Bikker** (*Pieter*). VI. 238 *Aant.*
- Billy** (*Gaspar Robles*, *Heer van*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. ontzet Delfzyl. VI. 310. doet veel dienst in den Watersnood van 1570. VI. 324. dryft de Geuzen uit Dokkum en Staveren. VI. 369. onderwerpt zig de afgeweeken Friesche Steden. VI. 402. tragt naar Enkhuizen. VI. 447. naar Medenblik. VI. 473. plondert Vlieland. VII. 75. zyn toeleg op Texel en Wieringen. VII. 75. hy verjaagt Barthold Entes uit Friesland. VII. 98. wordt gevat. VII. 126. zyn beeldtenis wordt te Groningen aan de kaak gespykerd. VII. 126. hy wordt geslaakt. VII. 127. zyn toeleg op Groningen en Lecuwarden. VII. 165. hy sneuvelt voor Antwerpen. VIII. 79
- Binch** gewonnen, in 1675. XIV. 372
- Binkes** (de Kommandeur *Jakob*) met een Esquader naar 't Noorden gezonden. XIV. 376. verovert Kajana. XIV. 401. sneuvelt by Tabago. XIV. 443, 444
- Binkborst** ('t Slot). II. 309. *Aant.*
- door de Kabbeljaauwfschen vernield. III. 279. door die van Delft bemagtigd. III. 297
- Binkborst** (*Lodewyk van*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127
- Biron** (*Maarschalk van*) wint Wouwen en andere Plaatsen. VII. 488. raakt in gevegt met Parma by Steenberg. VII. 489. valt in Artois. VIII. 436
- Bisdorn** (*Jakob*) in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Bisdommen** (nieuwe) opgeregt in de Nederlanden. VI. 46, 56, 62-66. misnoegen hieruit ontstaan. VI. 66, 67, 69, 70
- Biskaaische Maatschappij** opgeregt. XVIII. 488
- Bisschop** (*Rem Egbertszoon*), Koopman te Amsterdam van de Remonstrantsche gezindheid. Zyn huis wordt geplondert. X. 147. hem wordt het Avondmaal ontzeid. X. 149. hy raakt, om 't verzamelen van penningen voor de Remonstranten, in moeite. X. 392
- Bisschoppen van Utrecht**. Aanwas van derzelver gezag en goederen. II. 119. Oorsprong van hunne oorlogen met de Graaven van Holland. II. 139. en van hunne geschillen met de Heeren van Amstel. II. 262
- Blaauwvoet** (*Paulus*) wykt de eerste uit een gevegt by Veere. III. 155
- Bladelle**. Giftbrief aan Dirk den I. aldaar getekend. II. 108
- Blake** (*Robert*) Engelsche Admiraal. 'Zyne ontmoeting met Tromp voor Douvres. XII. 217. hy geeft deezen de wyt der Vredebreuke. XII. 218. neemt eenige Haringbuizen. XII. 220.

- raakt in gevegt met de Witte. *Bockel (Dirk van)*. II. 295
 XII. 222. en wederom met *Bodegrave* verbrand door de
 Tromp. XII. 223. nog eens drie Franschen. XIV. 235
 dagen agtereen. XIII. 233 *Bodeloden-grave* is Bodegrave. II.
Blankart (Tbigard) getuigt in 93 *Aant.* 107. Dirk Bavo wordt
 een' Giftbrief. II. 198 'er uit verjaagd. II. 142. Dirk
Blansaart (Jan en Abraham) heb- de III. hegt het aan zyn Graaf-
 ben deel aan een' aanslag te- schap. II. 143
 gen 't leeven van Prinse Mau- *Bodemont (François)* strooit schimp-
 rits. X. 451, 453. misleiden van schriften tegen 't Huis van Nas-
 Dyk. X. 456. neemen de vlugt. sau, in Friesland. VIII. 124
 X. 461, 462, 467. worden ge- *Bodlei (Thomas)* Engelsche Ge-
 vat. X. 469. en onthalsd. X. zant. Zyn voorslag aan de Staa-
 477 ten. VIII. 444
Blasere (Jan de), Raadsheer van *Boekbolk*, Droft van Wagenin-
 Mechelen, wordt Lid van den gen, Raad van Graave Jan van
 Raad der Beroerten. VI. 251 Nassau. VII. 268
Blocquery (Salomon de) in bezen- *Boelensz (Jakob)* in gezantschap
 ding naar Engeland. XV. 312 naar Deenemarke. IX. 274
Bloedraad. Zie *Raad der Beroerten*. *Boeren-kryg* in Duitschland. V. 4
Bloemenhandel in Holland. XI. *Boetselaar (Daniel en Otto van)*
 264 tekenen het Verbond der Ede-
Bloemenstein (Jan van) van 't Bal- len. VI. 126. de laatste woont
 juwschap van Kennemerland de byeenkomst te S. Truyen by.
 verlaaten. III. 295 VI. 174
Blois. Zie *Treslong*. *Boetselaar (Floris van)*. Zie *Lan-*
Blok (Adriaan) raakt uit, en we- gerak.
 derom in de Regeering van *Boetselaar (Fredrik Henrik, Baron*
 Schoonhoven. XVII. 135 *van)* in de Ridderfchap van Hol-
Blok (Hugo) gemagtigd tot het land beschreeven. XVIII. 297
 stillen van een' oproer te Enk- *Boetselaar (Gysbert, Heer van)*
 huizen. XII. 288 trekt in gezantschap naar 't
Blokbuiizen (François van) wordt Noorden. XI. 65
 Lid van den Landraad, in 1575. *Boetselaar (Jakob Godefroi van den)*
 VII. 23 in bezending naar Zeeland.
Blokzyl ingenomen door de Bis- XVIII. 244. sterft. XVIII. 224
 schoppelyken. XIV. 29. hero- *Boetselaar (Rutger van)* woont den
 verd door de Friezen. XIV. 131 togt tegen de Gentenaars by.
Bloote (Filips de) heeft deel aan IV. 38
 den moord van Aleid van Poel- *Boetselaar (Rutger van) Heer van*
 geest. III. 322 *Karnisse*, tekent het Verbond der
Blyenburg (Adriaan van) brengt Edelen VI. 126. woont de byeen-
 Dordrecht over aan 's Prinzen komst te S. Truyen by. VI. 174
 zyde. VI. 367 *Boetselaar (Wessel van)* halfheer
Blyenburg (Adriaan van) door Wil- van Asperen. VI. 184
 lem den III. in Gekommitteer- *Boetselaar (Wessel van)*. Zie *Asperen*.
 de Raaden geroepen. XIV. 199 Bo-

Bogaard (*Adriaan*) heeft zitting in Gekommitteerde Raaden.

XIV. 161

Bogaard (*Jan Willemszoon*) Oud Schepen van Amsterdam. Vonnis over hem.

XI. 82

BOHEME. Oorsprong des oorlogs in dit Ryk. X. 399-402. de Staaten neemen 'er deel in. X. 402-406. staat der zaaken, in 1621.

X. 423. de verkooren Koning Fredrik sterft.

XI. 164

Bojorix, Koning of Veldheer der Kimbren.

I. 9

Bois (*Guillaume du*) Abt en naderhand Kardinaal, handelt met George den I. te Maaslandsfluis. XVIII. 142. en met de Staaten in den Haag. XVIII. 143. hy vertrekt naar Frankryk.

XVIII. 150

Bois (*Warner du*) verdedigt de Betuwe. IX. 211. wordt doorschooten.

IX. 299

Boijse (*J. de Thumery*, Heer van) Gezant van Frankryk by de Staaten, raadt hen tot eendragt en gemaatigdheid. X. 236. hun antwoord. X. 236. hy klaagt over Aerfens. X. 285. zyne poogingen ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 285, 301-304,

331, 357

Boijot (*Karel of Lodewyk*) tekenet het Verbond der Edelen. VI. 125

Boijot (*Karel*) helpt Rammekens inneemen. VI. 439. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling van Breda. VII. 29. sneuvelt.

VII. 72

Boijot (*Lodewyk*) helpt Rammekens inneemen. VI. 439. slaat de Spanjaards voor Reimers-

waale. VI. 460. ontzet Leiden.

VI. 487, 489, 495

Bolingbroke (*Henrik S. John*, Burggraaf). zyne handeling in Frankryk. XVII. 483. zyn zonderling fchryven. XVII. 495. hy wykt naar Frankryk.

XVIII. 29

Bomben. Oudst gebruik derzelven.

IV. 220

Bombergen (*Antoni van*) dient onder Brederode. VI. 211. werpt zig in 's Hertogenbosch. VI. 214. verlaat de Stad. VI. 214

Bomme (*Leendert*) wordt tot Representant van zyne Hoogheid in de Oostindische Maatschappij in Zeeland aangesteld. XX. 334

BOMMEL bemagtigd, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 364.

gewonnen, in 1572. VI. 367.

onder de Staaten van Holland

en Zeeland beschreeven. VII.

27, 29. misbruikt zeker voor-

regt. VII. 27 *Aant.* wordt in 't

Verbond tusschen Holland en

Zeeland niet toegelaaten. VII.

94. bearbeidt de nader Veree-

niging in Gelderland. VII. 248.

beweeing aldaar. VII. 299. de

Stad wordt hereenigd met Gel-

derland. VIII. 382. door Men-

doza belegerd. IX. 49. verlaa-

ten. IX. 50. de Stad kiest Wil-

lem den III. tot Stadhouder.

XIV. 92. Turenne bemagtigt

haar. XIV. 92. opschuddingen

verandering der Regeeringe al-

daar. XVII. 138

BOMMELERWAARD. Inval in dezel-

ve. VIII. 99. zy wordt met Gel-

derland hereenigd. VIII. 382.

door Hohenlo bezet. IX. 15.

inval in dezelve. IX. 48

Bommenede. stormenderhand ver-

overd, door de Spaanschen. VII.

- Bon** door Schenk veroverd, in 1587. VIII. 265. verlooren, in 1588. VIII. 291. veroverd door Willem den III., in 1673. XIV. 278. veroverd, in 1703. XVII. 183 enz. verschil deswege. XVIII. 94, 96. de Staatſche bezetting van daar verdreeven. XVIII. 95
- Bondgenooten.** Zie Edelen.
- Bonifacius**, een Engelsche of Schotsche Monnik, komt hier te Lande. I. 383. predikt den Friezen. I. 384. wordt Biſſchop en Aartsbiſſchop. I. 385. zyn titel. I. 386. hoe hy gewoon was zig tegen de Afgodery te kanten. I. 386. en tegen andere gebreken. I. 388. met naame tegen de Ketterye. I. 390. bedient zig van den weereldlyken arm. I. 391, 414 *Aant.* houdt verſcheiden Kerkvergaderingen. I. 394. zyne wyze van bekeeren. I. 397. hoe hy boeken bekware. I. 400. hy zalft Pipyn tot Koning. I. 405, 406. raadt hem de inkomsten der Geestelyken aan te taſten. I. 406. verſchilt met den Biſſchop van Keulen, over 't Regt tot de Utrechtsche Kerke. I. 408. zoekt deeze Kerk den Roomſchen Stoel te onderwerpen. I. 410. predikt, voor 't laaſt, onder de Friezen. I. 413. wordt, by Dokkum, omgebragt. I. 415. te Utrecht, en daarna te Ments, begraven. I. 416. zyne giften en ſchriften. I. 417
- Bonna** nu **Bon**, Legerplaats der Romcinen. I. 129 *Aant.* verdrag aldaar, in de tiende eeuw, gemaakt. II. 105
- Bonniwet** (*Heer van*), Gezant van Anjou, uit Gend verjaagd, door Imbiſe. VII. 289. wint Eindhoven.
- Bont** (*Hugo*) van de Spaanſche zyde gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1575. VII. 26
- Bontebal** (*Klaas Michielszoon*) verſchaft geld tot den aanſlag op het leeven van Prinſe Maurits. X. 453. wordt onthalsd. X. 478
- Bontemantel** (*Hans*) Schepen en Raad te Amsterdam. zyn getuigenis wegens 't eeuwig Edict. XIV. 85
- Boom** (*Kornelis*), Penſionaris van Amsterdam, krygt kennis van 't mislukken des aanſlags op de Stad, in 1650. XII. 100
- Boom** (*Pieter Korneliszoon*), Burgemeester van Amsterdam, ſluit Leiceſters toeleg. VIII. 244
- Boots** (*Barbara*) in hegtenis genomen. VIII. 170
- Bootsma** (*Epo*) handelt te Stade. XII. 383
- Bootsma** (*Joan van*) Ontvanger van Frieſland. regtspleeingen tegen hem. XI. 222
- Bordet**, een Franſch Edelman, brengt zig om 't leeven in 't belegerd Haarlem. VI. 430
- Boreel** (*Baltazar*) Sekretaris te Amsterdam. XVI. 311
- Boreel** (*Jakob*), Burgemeester van Middelburg, trekt in gezantſchap naar Engeland. X. 70
- Boreel** (*Jakob*) in gezantſchap naar Frankryk. XV. 3, 4. zyne handeling aldaar. XV. 43, 44. zyn huis te Amsterdam wordt geplonderd. XVI. 310, 311. hy wordt gemagtigd tot de Ryswyksche Vredehandeling. XVI. 357. ſterft. XVI. 355
- Boreel** (*Joan*) Burgemeester van Middelburg, wordt gemagtigd op 's Lands Vloote. XIII. 154. in gezantſchap gezonden naar En-

- Engeland. XIII. 279, 390. geeft hoop tot behoudenis der Vrede. XIII. 445, 479. schryft, dat 's Prinzen bevordering aange-naam zyn zal in Engeland. XIII. 457, 477, 479. vordert weinig in zyne handeling. XIV. 6. zyn schryven. XIV. 42, 43. hy handelt te Brussel. XIV. 488
- Boreel (Joan)* wordt van 't Hofmeesterschap van Willem den III. ontslaagen. XIII. 199
- Boreel (Willem)* sluit in Engeland een Verdrag tusschen de twee Oostindische Maatschappijen. X. 394. bemiddelt een gekhil te Breemen. XI. 287. tragt het gekhil tusschen Karel den I. en 't Parlement by te leggen. XI. 374-378. komt als gewoonlyke Gezant der Staaten in Frankryk. XII. 49. zyne handeling aldaar. XII. 50-52, 264-267. zyn vrymoedig gesprek met den Koning. XII. 449
- Boreel (Willem)* Ambassadeur der Staaten in Frankryk. XVIII. 424. tekent de voorafgaande punten tot de Vrede. XVIII. 437. sterft te Parys. XVIII. 437
- Borkelo* ingenomen door de Staaten. X. 94. te rug gevorderd door den Bisschop van Munster. XIII. 89. bemagtigd door de Keulschen en Munsterschen. XIV. 26
- Borndiep*, een Meer in Friesland. I. 376, 413
- Bornisse*, scheid tusschen Holland en Zeeland. II. 238, 252 *Aant.*
- Borrebach (Adolf)* valt den Raad-pensionaris de Witt by nacht aan. XIV. 68. ontkomt de straf. XIV. 70
- Borselen (Adriaan van)* gehuwd met eene natuurlyke Dogter van Hertoge Filips. IV. 58
- Borselen van der Hooge (Adriaan van)* in bezending naar Engeland. XV. 312
- Borselen (Allard van)* voor Ryffel gevangen. II. 335
- Borselen van der Hooge (Filips van)* in bezending aan den Bisschop van Munster. XIII. 82
- Borselen (Floris van)* verzoent zig met Floris den V. III. 50
- Borselen (Floris en Nikolaas van)* III. 331
- Borssle van der Hoogbe (Jonkbeer Jan van)* tot eersten Edele in Zeeland aangesteld. XX. 99. gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179
- Borselen (Wolferd van)*. Zie *Wolferd van Borselen*.
- Borstius (Jakobus)* Predikant te Rotterdam, yvert tegen de Regeering. XIV. 67. moeit zig met het verzoek der burgerye tot verheffing van zyne Hoogheid. XIV. 78
- Bosch (Jakob van den)* Resident der Staaten te Hamburg. XVIII. 261
- Bosch (Kornelis)* Advokaat, om den aanslag op den Prinse in verzekering genomen; doch geslaakt. X. 462
- Bosch (Samuel)* te Amsterdam ver-dagt van een aanslag op Burge-meester van Beuningen. XV. 204
- Boschveld (Adriaan van)*. zyn beleid ten tyde van den moord der Witten. XIV. 167, 168
- Boshuizen (François van)* Admiraal onder Alva, kruist voor de Eems. VI. 274. komt voor Enkhuizen. VI. 356, 364. wordt gevangen. VI. 356. raakt los. VI. 357. wordt aangezocht om tot Oranje over te komen. VI. 382.
- brandt verscheiden Dorpen af.

VI. 394. raakt met de Nassauschen slaags op de Zuiderzee, VI. 448

Bosju (*Maximiliaan de Henmin, Graaf van*). VI. 7. krygt bevel over eene bende van Ordonpantie. VI. 45. verschilt met Oranje. VI. 76, 86. wordt Stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht, by voorraad. VI. 229. neemt den Advokaat van den Einde gevangen. VI. 261. verstroot de Nassauschen in Waterland. VI. 282. Haarlem slaat voor, hem een geschenk te doen. VI. 318. hy zoekt Treslongs schip te bemagtigen. VI. 340. tragt Briele te herwinpen. VI. 346. stoot het hoofd voor Dordrecht. VI. 348. verast Rotterdam. VI. 349. beschryft de Staaten van Holland vergeefs. VI. 375. tragt naar Gouda. VI. 344. bezet Amersfoort. VI. 402. eischt Naarden op. VI. 403. geeft die van de Stad gehoor. VI. 404. tragt heimelyk naar Haarlem. VI. 409. zoekt Oranje in handen te krygen. VI. 436. poogt Medenblik in te krygen, door verraad. VI. 447. rust eene Vloot uit te Amsterdam. VI. 448. raakt slaags op de Zuiderzee. VI. 449. wordt gevangen. VI. 449. te Hoorn bewaard. VI. 450. schryft aan Prins Willem. VII. 27. wordt geslaakt. VII. 119. zyn bedryf te Utrecht. VII. 135, 136. hy handelt met de Staaten van Holland. VII. 139. bevordert eene padere Vereeniging tusschen de algemeene Staaten. VII. 140. sterft. VII. 243, 244.

Boswell (*William*) Gezant van Karel den I. by de Staaten. zy-

ne handeling. XI. 330, 339, 377
Botalli (*Leonard*) Geneesmeester, raadt tot geneezing eener wonde van Willem den I. VII. 443

Botbergen (*Elbert van*) omverraadt op Tiel onthalsd. X. 421

Boternisse (*Kostyn van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67, 99

Rottingen of Beden der Graaven, III. 185. Zie Beden.

Bouchain gewonnen door de Franschen, in 1676. XIV. 395. door de Bondgenooten, in 1711. XVII. 403. herwonnen door de Franschen. XVII. 482

Boudewyn van Holland, Broeder van Floris den III. wordt Bisschop van Utrecht. II. 267. helpt Floris den III. tegen de Friezen. II. 267. twist met Brabant en Gelder over de Veluwe. II. 268. valt in de Veluwe. II. 270. en in 't Graaffchap Zutphen. II. 271. verdraagt zig. II. 272. zyne onlust met den Graave van Gelder. II. 284. hy valt in de Veluwe. II. 287. sterft. II. 282

Boudewyn de V. Graaf van Vlaanderen, valt in Friesland. II. 156. wordt in 't regt op de Zeeuwfche Eilanden Bewesterfchelde bevestigd. II. 175. zoekt Robert de Fries in 't bewind over Holland te stellen. II. 176. sterft. II. 178

Boudewyn de VI. Graaf van Vlaanderen, valt in Holland. II. 178. wordt door Robert de Fries overwonnen. II. 179

Boudewyn Ewoutszoon zoekt den Hertog van Medina Celi te onderscheppen. VII. 374

Bouffers (*Maarschalk van*) in verzekering genomen. XVI. 293. geslaakt. XVI. 294. hy handelt heimelyk met den Graave van Port-

- Portland. XVI. 396, 399. XVIII. 8
Bouillon (*Henrik de la Tour d'Auvergne, Hertog van*) getrouwd met eene Dogter van Willem den I. gebiedt over 't Leger van Henrik den IV. VIII. 402. raakt in onlust met den Koning. IX. 199. verdraagt zig met hem. IX. 200. steekt zig andermaal in eenen inlandfchen oorlog. X. 108. verdraagt zig op nieuws. X. 109. werft ten derde maale. XI. 307. wordt van 't bevelhebberschap over Maastricht verlaaten. XI. 308. verzoent zig met den Koning, op harde voorwaarden. XI. 330
Bourbon. Zie *Charlotte van Bourbon.*
Bourdeaux bemagtigd, met hulp der Hollanderen en Zeeuwen. IV. 42
Bours (*Pontus van Noyelles, Heer van*) brengt het Slot te Antwerpen over aan de Staatsche zyde. VII. 155. wordt van zyn ampt van Overfte van Mechelen verlaaten. VII. 292
Bourtange. Slag aldaar, in 1580. VII. 341
Bouwenscb (*Willem Adriaan*) Burgemeester van Arnhem. XVII. 243. zyn gedrag tegen de Wageningers. XVII. 302
Bovetis (*Scipio*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Boxtel, (*Jan van Hoorne, Heer van*) voert bevel in 's Hertogenbosch. VII. 297
Boy (*Kornelis*), Fiskaal van den Hove van Holland. XII. 283, 288
Bozinchem (*Zweder van*) herwint Utrecht. III. 14
BRABANT (STAATSCH) tragt, in 1608, deel te verkrygen aan de Regeering der Vereenigde Nederlanden. IX. 345. doet gelyke poogingen, in 1648. XII. 30. en in 1651. XII. 190
Brabanders mogen, in Holland, gearresteerd worden. V. 350
Braccamonte (*Gonzalo de*) Kolonel van een Regiment Spaansch voetvolk, onder Alva. VI. 241
Brakel (*Jan van*) woont den togt naar Chattam by. XIII. 261. en 't gevegt voor Soulsbaai. XIV. 25
Brakel (*Jan van*) Schout by nacht, sneuvelt. XVI. 112
Brakel (*Pieter van*) sneuvelt in 't verdedigen der Smirnsche Vloote. XIII. 126
Brakel (*Reinard van Azewyn, Heer van*) wordt Raad in Leicesters Kamervan geldmiddelen. VIII. 156. is verdagt dat hy de Engelschen, tot stroopen in Holland, aanzet. VIII. 200. wordt geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203. raakt in hegtenis. VIII. 301. wordt geslaakt. VIII. 302. begeeft zig naar Engeland. VIII. 303. zyn Huis te Brakel wordt, door Hohenlo, bezet. VIII. 302. hy beschuldigt de Regeering van Utrecht. X. 30
Brand (*Morinus*) helpt Briele bemagtigen, in 1572. VI. 342, 345. zet Gorinchem om. VI. 367. wordt geslaagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422
Brandenburg (*Fredrik Willem, Keurvorst van*) trouwt met de Dogter van Fredrik Henrik. XI. 431. ziet de Staaten, ongaarne, in 't bezit zyner sterke Plaatsen. XII. 16. bekomt deel aan de Voogdyfchap over Willem den III. XII. 142, 143. sluit een Verbond met de Staaten. XII. 389. verdraagt zig met
C 4 Twee-

- Zweeden. XII. 435. handeling der Staaten met hem, over de Hoefyzerfche fchuld. XIII. 77. en over andere byzonderheden XIII. 182. hy fluit twee Verdragen met hen. XIII. 184. ook eene overeenkomst wegens de Hoefyzerfche fchuld. XIII. 373. Frankryk en Groot-Britanje handelen met hem. XIII. 395-401. hy waarschuwt de Staaten. XIII. 415. handeling en Verbonden met hem. XIV. 15-21, 306. hy fluit met Frankryk. XIV. 245. vordert vergoeding van fchade van de Staaten. XV. 18-22. handeling met hem. XV. 22. zyn verfchil met Spanje. XV. 51. zyne poogingen om de Staaten naar de Franfche zyde te doen neigen. XV. 86, 92. hy fteekt zig in de Ooftfriefche gefchillen. XV. 106. regt eene Afrikaanfche Maatfchappy te Embden op. XV. 114. die *Groot-Fredriksburg* ftigt. XV. 116. hy fluit een Verdrag met de Staaten. XV. 290. verdedigt hun Plakaat tegen de Jezuïten en Monniken. XV. 387. fterft. XV. 398. zyne afbeelding. XV. 398.
- Brandenburg (Fredrik de III., Keurvorft van)*. XV. 399. Verbond met hem. XV. 400. hy ftaat naar de Koningklyke waardigheid. XVII. 45, 60. bekomt dezelve. XVII. 95. Zie *Fredrik de I., Koning van Pruiffen*.
- Brandenburg (George Willem, Keurvorft van)*. de Staaten fluiten een Verbond met hem. X. 428. onderfteunen hem met manfchap. XI. 18. fluiten eene overeenkomst met hem. XI. 167. nog eene wat laater. XI. 239.
- Brandenburg (Joan Sigismund, Markgraaf van)* beweert regt te hebben op de Kleeffche nalaa- tenschap. VIII. 417. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9.
- Braffer (Gouert)* buitengewoone Gezant in Engeland fchryft over de zaak van Amboina. XI. 25.
- BRAZIL.** Togt van Willekens derwaards. XI. 12. de Kuft wordt grootendeels veroverd. XI. 117. orde op de Regeering aldaar. XI. 119. togt van Pater. XI. 245.
- Graaf Joan Maurits wordt 'er Landvoogd. XI. 247. keert van daar te rug. XI. 371. opftand der Portugeezen aldaar. XI. 371. XII. 11. handeling met Portugal, wegens Brazil. XII. 200-204, 380, 381. flegte toefland der zaaken aldaar. XII. 381, 382. gantfch Brazil wordt aan de Portugeezen opgegeven. XII. 383. de opgeeevers worden hier te Lande te regt gefield. XII. 383.
- Breauté.* zyn zonderling lyfge- velt met Lekkerbeetje op de Vugter Heide. IX. 72.
- BREDA.** Vredehandeling aldaar. VII. 31-53. Oranje bemagtigt de Stad, door lift. VII. 162. zy neemt de Utrechtsche Unie aan. VII. 266. de Stad wordt door Parma ingenomen. VII. 379. herwonnen door middel van een Turffchip. VII. 341. door Mansfeld belegerd. VIII. 345. verlaaten. VIII. 345. aan- flag op de Stad. IX. 116. Spi- nola belegert haar. X. 487, 497. XI. 9. Fredrik Henrik zoekt, ver- geefs, haar te ontzetten. XI. 10. zy geeft zig over. XI. 11. wordt met beleg gedreigd. XI. 190. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 253, 255, 256. Vredehan- de-

deling aldaar, in 1667. XIII. 245-258, 263-268. in 1746 en 1747. XX. 27, 47, 83, 102

Brederode (Heerlykheid van) komt aan Holland. XIII. 360

Brederode (Dirk van) onderwerpt de Westfriezen aan Floris den V. III. 43. tekent een Verbond met Frankryk. III. 62. wordt uit den Raad gezet, III. 109. woont een' togt naar Vlaanderen by.

III. 204

Brederode (Henrik, Heer van) staat naar 't Medehelperschap der Abtdye van S. Baafs. VI. 7. zoekt de gunst van Filips den II. VI. 12. krygt bevel over eene benede van Ordonnantie. VI. 45. verbindt zig met Oranje. VI. 86. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te Hoogstraaten by. VI. 133. levert het Verzoekschrift over. VI. 134, 141, 142. stemt, in Holland, tot inlevering van een diergelyk. VI. 154. men verspreidt, dat hy regt heeft op het Graaffchap van Holland. VI. 141, 199. hy haalt Oranje in, te Antwerpen. VI. 164. in zyne Heerlykheid, wordt de openbaare preeke gedoogd. VI. 166. hy woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. zoekt ahang, in 't Noorderkwartier. VI. 189. hy versterkt zyne Sloten. VI. 211. weigert den nieuwen eed. VI. 212. verliest zyne bende van Ordonnantie. VI. 212. zoekt zig te vergeefs met de Landvoogdesse te verzoenen. VI. 213. maakt zig meester van 's Hertogenbosch, voor een' tyd. VI. 214. poogt Utrecht in te nemen. VI. 214. werpt zig in Amsterdam. VI. 215, 219. zyn be-

dryf aldaar. VI. 220, 221, 222. hy verlaat de Stad. VI. 229, 230. belooft geld, tot steun van 't Bondgenootschap. VI. 255. wordt ingedaagd. VI. 258. vonnis tegen hem. VI. 277. hy sterft, in 1568.

VI. 230

Brederode (Henrik, Heer van) tragt tot eerste, onder de Edelen van Holland, beschreeven te worden.

XII. 414

Brederode (Jan van). III. 331

Brederode (Jan Wolfard, Heer van)

in bezending naar Engeland.

XI. 299. wordt Veldmaarschalk.

XI. 306. wegens Holland, in

bezending naar Utrecht. XII.

130. stemt eerst tot de uitflui-

ting des Prinsen van Oranje.

XII. 322, 330. voert bevel o-

ver een klein Legertje der Staa-

ten. XII. 391. sterft. XII. 412, 413

Brederode (Lancelot van) Bastaard-

broeder van Henrik, tekent het

Verbond der Edelen. VI. 126.

bevordert de openbaare pree-

ke. VI. 166. vervoegt zig by

Henrik, te Amsterdam. VI. 220.

overvalt de la Torre aldaar. VI.

221. dient Willem den I. te

water. VI. 308, 322. helpt den

Briele inneemen. VI. 345. wordt

te Haarlem onthalsd. VI. 431

Brederode (Lancelot van) van 't

Raadsheersamt in den Hove

verlaaten.

X. 391

Brederode (Nikolaas van) woont

het beleg van Maastricht by.

XI. 155. wint eenige schansen.

XI. 393

Brederode (Reinoud van) wordt

Baljuw van Kennemerland. III.

295. haat der Kabbeljaauwschen

tegen hem.

III. 296

Brederode (Walraven, Heer van) tot

Lid in den Raad van Staate be-

noemd,

- noemd, door Leicester. VIII. 115, 157, 203. in gezantschap naar Schotland gezonden. VIII. 400. ook naar Engeland. IX. 154. gevolmagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. in gezantschap naar Frankryk, in 1610. X. 38. in 't Lid der Edelen beschreeven, in 1618. X. 282
- Brederode (Willem van).** III. 439, 442, 483
- Brederode (Wolfert, Heer van)** in de Orde der Edelen beschreeven. XIV. 217. sterft. XV. 38. zyne goederen worden aan 's Lands Domeinen getrokken. XV. 39. *Zie Frans en Reinoud van Brederode.*
- Bredebof (François van),** Heer van Pylswaard, in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Breemen.** Twist aldaar, door de Staaten bemiddeld. XI. 286. nieuwe twist met Zweeden. XII. 387. de Staaten tragtenze, vergeefs, by te leggen. XII. 388
- Breemen (Dirk van)** dient Willem den I. te water. VI. 308
- Breëvoort** ingenomen door Prins Maurits, in 1597. VIII. 472. verrast door du Terrail. IX. 206. heroverd door Fredrik Henrik. IX. 207. bemagtigd, door de Keulschen en Munsterschen. XIV. 26
- Bres (Guido de),** Leeraar der Hervormden, ter dood gebragt. VI. 209
- Brest.** Landing aldaar, in 1694. XVI. 262
- BRIEL.** Aandeel deezer Stad in eene tienjarige Bedé. III. 522. Toeleg van Willem den I. op dezelve. VI. 320. zy wordt ingenomen, door de Watergeuzen. VI. 342-344. doet eed aan Willem den I., als 's Konings Stadhouder. VI. 347. op wat wyze zy in de Unietreedt. VII. 264, 433. aanslag op de Stad mislukt. VII. 304. zy wordt met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. ontruimd. X. 104. opschudding aldaar, in 1617. X. 153. Maurits brengt Krygsvolk in de Stad. X. 174. verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. opschuddingen aldaar. XII. 137, 220. de Stad en 't Land van Voorne verklaren, tot Holland te behooren. XIV. 316. verschildt met de overige Leden, over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350, 388. bezending derwaards. XIX. 385. opschudding, in 1747. XX. 86. de Stad beweert wederom, nevens 't Land van Voorne, tot Holland te behooren. XX. 153. verandering der Regeering aldaar, in 1748. XX. 309
- Brienen (Henrik van)** verklaart zig tegen 't houden der Sinode. X. 177, 199
- Brienen (Joan van)** Burgemeester te Arnhem. XVII. 243
- Brinie,** de Kaninefaat. Gedrag zyns Vaders, omtrent Kaligula. I. 88. hy wordt tot Legerhoofd der Kaninefaaten verkooren. I. 122
- Britannie,** door de Romeinen bemagtigd. I. 185. Oude afvaarten derwaards. I. 196. *Aantek.* door de Saxers, Friezen, Anglen en Jutten overheerd. I. 289, 292
- Britannisch Kruid** in Friesland, aan Germanikus getoond. I. 79
- Britten (Huis te).** Gelegenheid van het zelve. I. 70. naamsoorsprong.

•sprong. I. 85, 292. of 'er een Romeinsche Winterlegering geweest zy. I. 122, 197
Brittia, by Prokopius, is Britannie. I. 291 *Aant.* 319
Brocomagum, door Juliaan gewonnen. I. 235
 Broeder hangt zynen broeder op. VI. 354
Broek (Jan) Valentynszoon. Zyn bedryf in Amsterdam. VI. 217. hy dient Willem den I. te water. VI. 308. zyn ongelukkig einde. VI. 310
Broek (Ulrich van Valkeslein, Graaf van) vermoord door de Spaanschen. IX. 31
Broekboven (Jakob van) wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Broekhuizen (Reyer van), een Gelderschman, verrast Leiden, aan 't hoofd der Hoekschen. IV. 194. wykt ter Stede uit. IV. 197
Bronkborst. Zie *Batenburg*.
Bronkborst (Dirk van) handelt in Engeland. VI. 466. wordt Overste in Leiden. VI. 483
Bronkborst (Vincent van) een der eerste voortzetteren van de Vaart naar Indie. IX. 137
Bronkborsten en Hekerens twist in Gelderland. III. 300
Brouwer (Dirk Fanszoon) bevordert de omkeering van Enkhuizen, in 1572. VI. 359. en van Medenblik. VI. 363
Brouwer (Jakob Dirkszoon) helpt tot de omwenteling van Enkhuizen. VI. 359
Brouwer (Kornelis Fanszoon) helpt tot de omwenteling van Enkhuizen. VI. 357
Brouwershaven verlooren, in 1575. VII. 73. ingenomen, in 1669. XIII. 413

Brugge verzekerd door Ryhove. VII. 197. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 266. opschudding aldaar. VII. 294. de Stad verzekert zig van de Franschen. VII. 474. verzoent zig met Philips den II. VII. 507. onderneming van Fredrik Henrik op deeze Stad. XI. 289
Bruin (Kornelis de) valt den Raadpensionaris de Witt by nacht aan. XIV. 68, 69
Bruinings (Nikolaas) Geheimschryver van Willem den I. VII. 431. tekent het ontwerp van deszelfs inhuldiging tot Graave. VII. 519
Bruinink (Albrecht) wordt gemagtigd tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 296. en tot Regter over dezelve. X. 341. trekt in gezantschap naar Engeland. X. 427
Bruikeren, waar zy woonden. I. 66 *Aant.* voegen zig by Civilis. I. 131
Brun (Antoni) wegens Spanje, gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Munster. XI. 402. wordt gewoonlyke Ambassadeur van Philips den IV. by de Staaten. XII. 44. zyne handeling met hen. XII. 44-47. zyn oordeel over den dood van Willem den II. XII. 119. hy klaagt dat de Staaten het Munsterfch Verdrag niet naarkomen. XII. 373, 377. hun antwoord aan hem. XII. 375, 378. hy sterft. XII. 380
Brunne (Joan de) Raadpensionaris van Zeeland. XII. 148
Brunschilde. Voorbeelden haarer wreedheid. I. 329. haar deerlyk einde. I. 330
Brun-

Brunswyk twist met den Hertog.

IX. 201. de Staaten helpen de Stad. IX. 202. nieuwe onlusten. X. 92. de Stad wordt belegerd. X. 93. Fredrik Henrik trekt derwaards, tot ontzet.

X. 93. men verdraagt zig. X. 93

Brussel. Alva zoekt aldaar den tienden penning, met geweld, te heffen. VI. 339. muitery aldaar, onder 't Spaansch krygsvolk. VII. 103. vereeniging aldaar, tusschen de algemeene Staaten. VII. 140. opschudding aldaar. VII. 222. aanslag om de Stad aan 's Konings zyde te brengen. VII. 292. zy geeft zig over aan Parma. VIII. 64. wordt gebombardeerd door de Franschen, in 1695. XVI. 290. gewonnen door dezelve, in 1746.

XX. 16

Bruxelles (Filibert de) wordt gemagtigd om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. geraadpleegd op 't stuk der Inquisitie.

VI. 187

Buat (Henry de Fleury de Coulan, Heer van) houdt, geduurende den oorlog, briefwisseling met de Engelsche Staatsdienaars. XIII. 215. raakt in hegtenis. XIII. 214. wat men van zynen handel ontdekte. XIII. 214-217. hy wordt onthalsd. XIII. 221

Bucquoi (Graaf van) gevangen. IX. 45. sterkt Keizerswaard. IX. 187. wint Wagtendonk en Krakou. IX. 195. tragt in de Betuwe te dringen. IX. 210. wordt naar Frankryk gezonden. X. 41

Buis (Paulus) Pensionaris van Leiden, in 1566, gemagtigd om met Oranje te handelen. VI. 202. trekt, in 1569, heimelyk, naar Dillenburg. VI. 306. houdt ge-

meenschap met Oranje. VI. 307.

wordt tot 's Lands Advokaat aangesteld. VI. 307, 376. brengt Leiden tot 's Prinsfen zyde over. VI. 366. wordt Raad, nevens den Prinse. VI. 399. VII.

16. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. tot het zoeken van uitheemsche hulpe.

VII. 80 *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. en te Gend. VII.

109, 110. wordt Raad van Graave Jan van Nassau. VII. 268.

handelt over de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 512, 518, 519. legt zyn

ampt van 's Lands Advokaat neder. VIII. 50. wordt wegens

Utrecht gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leicester tot Lid in den Raad van

Staate benoemd. VIII. 115, 120,

203. ook tot Kommiss in de Kamer der geldmiddelen. VIII.

157. hy weigert dit laatste ampt te bekleeden. VIII. 159. wordt

te Utrecht gevangen genomen. VIII. 161. Leicester ontkent 'er

laft toe gegeven te hebben. VIII. 163. wat men tegen hem

hadt. VIII. 163. hy raakt los. VIII. 164. wordt vinnig over-

gehaald, door Leicester. VIII. 215. Zie *Buys (Abraham)* en

(*Willem*).

Buisfero (Laurens), Heer van Dussen-Muilkerk. Zyne handeling

te Veere. XIII. 336

Buiskes (Pieter Luitges) bewerkt de omwenteling van Enkhui-

zen. VI. 357, 359. neemt volk aan. VI. 360. wordt Burgemeester. VI. 360. geleidt Willem

den I. naar Enkhuizen. VI. 396

Bukborst (Thomas, Baron van) Eng-

- gelfche Gezant aan de Staaten. VIII. 216. zyne handeling. VIII. 218. hy brengt te wege, dat men 't lafteren der Engelschen verbiedt. VIII. 218. zendt Barden naar Friesland. VIII. 219. fchryft fcherp aan de Staaten. VIII. 222, 224
- Bulle Unigenitus.** Twift wegens dezelve, onder de Roomfchgezinden deezer Landen. XIX. 81
- Burdine of Burdone.** Zie *Borndiep*.
- Burg** (*Albert Koenraadszoon*) handelt in Muskovie. XI. 165. XII. 18
- Burg** (*Koenraad*) handelt vrugtelooſ in Muskovie. XII. 18
- Burgemeesters** der Steden, wanneer ingefteld. III. 361
- Burgersdyk** (*Pieter*) Penſionaris van Leiden, gemagtigd, om aan 't Hof van Bruffel te handelen. XIII. 312. dringt op 't vertrek van de Groot. XIV. 55
- Burggraaf** van Zeeland. II. 239
- Burggraaf** (*Daniel de*) houdt gemeenſchap met Leiceſter. VIII. 146. wordt Auditeur der Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Leiceſter pryft hem. VIII. 179. hy is by de Staaten verdagt. VIII. 180
- Burglei** (*Thomas*) raadt Koningin Elizabeth tot Vrede met Spanje. VIII. 496, 501
- Burgondiërs.** Hunne oude wooning. I. 219 *Aant.* zy worden, door Maximiaan Herkullius, verwonnen. I. 219. ſlaan zig in Gallie neder. I. 280. verdrukken de Belgen. I. 281
- Burgt en Burggraaffſchap** van Leiden. Oud verdrag daar op ziende. II. 326, 327. 't komt aan de Graaflykheid. III. 442
- Burgten** der Romeinen. Hun gebruik. I. 122
- Burik** ingenomen door Stakenbroek. XI. 104. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 27
- Burmania** (Overfte) doet die van 't Stigt overlaſt. V. 259
- Burmania** (*Gemme Onupbrius, Baron van*) handelt met de Staaten van Zeeland, uit naam des Prinſen van Oranje, over het Markgraaffſchap van Veere. XIX. 133
- Burmania** (*Sjouk van*) helpt het gezag des Stadhouders beſnoeijen. XL. 223
- Burmania** (*Sjouk Gerold van*) Grietman van Wimbritſeradeel. XV. 243
- Burnet** (*Doktor Gilbert*) komt in Holland. XV. 339. ſpreekt met den Prins en Prinſeſſe van Oranje. XV. 339, 344, 345. zyn oordeel over 's Prinſen opvoeding. XV. 341. zyne beſchryving van beider aart. XV. 342. hy toetſt den Prins. XV. 344. zyne handeling in Engeland. XV. 346. hy wordt burger van Amſterdam. XV. 350. zyn zeggen van Dykveld. XV. 354. zyne gedagten over de geboorte van den Pretendent. XV. 403. hy ſchryft aan den Hertoge van Hanover. XV. 434. verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 479. blyft hem by op zyn ſterfbed. XVII. 107
- Byſanval** (*Paul Chouart, Heer van*) Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. VIII. 354. IX. 267. maakt hun de Vredehandeling tuiſſchen Frankryk en Spanje bekend. VIII. 493. ſluit een geheim Verdrag met hen. VIII. 499
- Buskruid.** eerſte gebruik daarvan,

van, hierte Lande. III. 279, 307
 Buspoeder-Verraad in Engeland,
 in 't jaar 1605. IX. 203, 409
Busfche (ten) sterkte aldaar. II.

314

Butb (Henrik) wegens Utrecht ter
 algemeene Staatsvergaderinge
 afgezonden. Moeite hem aan-
 gedaan. VIII. 182, 191

Buuren ingenomen door Karel
 van Egmond, Hertoge van Gel-
 der. IV. 308. bemagtigd door

Vogelenzang, in 1572. VI. 367.
 onder de Staaten van Holland
 en Zeeland beschreeven. VII.

27, 29. door Hierges ingeno-
 men. VII. 62. neemt vrye hoe-
 de van de Franschen. XIV. 35
Buurmans (Jan Korneliszoon) naar

Deenemarke gezonden. VI. 238
Buys (Abraham) benoemd tot de
 byeenkomst te Antwerpen. XIX.

228

Buys (Willem) Pensionaris van
 Amsterdam, schryft naar Enge-
 land. XVII. 127. in bezending

naar Friesland en Groningen.
 XVII. 209. naar Gelderland.
 XVII. 240. naar Engeland. XVII.

271, 278. handelt heimelyk o-
 ver Vrede, in en na 1705. XVII.
 289, 314, 326 - 334, 355. wordt

tot de Vredehandeling te Geer-
 truldenberg gemagtigd. XVII.
 358. zyne handeling aldaar.

XVII. 358 enz. hy wordt naar
 Engeland gezonden. XVII. 415.
 wat hy daar handelt. XVII. 424,

437. hy wordt aldaar verdagt
 gehouden. XVII. 438. hy wordt
 gemagtigd tot de Utrechtſche

Vredehandeling. XVII. 427.
 ontwerpt de eifchen der Staat-
 ſchen. XVII. 451. naar Frank-

ryk, in buitengewoone Amba-
 ſade gezonden. XVIII. 5. zyne

handeling aldaar. XVIII. 23-25,
 67. men doet hem eene gehei-
 me opening van een Verbond

tuffchen Frankryk, Groot-Bri-
 tanje en de Staaten. XVIII. 107-
 110. zyn gefprek met den Her-
 tog Regent. XVIII. 108, 112.

hy komt wederom in Holland.
 XVIII. 116. gaat in bezending
 naar Utrecht en Overyffel.

XVIII. 244. handelt in Deene-
 marke. XVIII. 281. wordt Se-
 kretaris der Staaten van Hol-

land. XVIII. 282. neemt het
 Raadpensionariſſchap waar.
 XX. 46. ſterft. XX. 338

Byeenkomst te Antwerpen. XIX.
 227. handeling op dezelve o-
 ver een Verdrag van Koophan-

XIX. 228

Byeenkomst te Kameryk, in 1720
 en vervolgens. XVIII. 215. han-
 delingen op dezelve. XVIII.

237, 285. zy wordt afgebroken.
 XVIII. 314
 Byeenkomst te Soiffons vaſtge-

ſteld. XVIII. 461. Gevolmag-
 tigten op dezelve. XVIII. 461.
 inzigten der handelende Mo-

gendheden. XVIII. 463 enz. o-
 pening der Byeenkomst. XVIII.
 474. handelingen op dezelve.

XVIII. 477 enz. 522. zy ver-
 ſlaauwt. XVIII. 482, 493. ſcheidt
 genoegzaam. XIX. 25

Byltjes. Zie Scheepstimmermans-
 Gilde.
Byſterus (Simon Luca), Remon-

ſtrantſch Predikant, wordt naar
 Loeveſtejn gevoerd. X. 413

C. Zie ook K.

Calais gewonnen door de Fran-
 ſchen, in 1558. VI. 26. Ver-
 drag, wegens deeze Stad. VI.

33,

33. verlofgelden aldaar geheeven. VI. 400. VII. 81
- Calcoen* (*Cornelis*) Gezant der Staaten aan 't Hof van Dresden. XIX. 490. sluit aldaar een Verdrag van onderstand. XX. 375
- Camisards*. Hun bedryf. XVII. 199. de Bondgenooten ondersteunen hen. XVII. 202, 279
- Campement. Zie Veldleger.
- Cantius* (*Wynand*), Predikant te Zierikzee. zyn gedrag in eene opschudding aldaar. XX. 74, 75, 99, 100
- Canut* (*Pierre*), Fransche Gezant by de Staaten. XII. 386
- Capres* (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. helpt Haarlem belegeren. VI. 414. wordt te Antwerpen gevat. VII. 113. is by de Malkontenten. VII. 269
- Caracena* (*Don Louis de Benevides, Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XII. 475
- Carignan* (*Thomas, Prins van*). zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 182, 201, 267
- Carlo* (*Gasper van der Noot, Heer van*) zoekt Alva te ligten. VI. 275. trekt op tot ontzet van Haarlem. VI. 427. sneuvelt. VI. 429
- Casembrood*. Zie *Kasembrood*.
- Cassander* (*Georgius*). zyne gemaatigheid. VI. 96
- Castre* (*Heer van*) woont het beleg van 't Blokhuis te Workum by. IV. 443. is Kapitein van Holland. IV. 453, 455. wordt Onder-Stadhouder. IV. 473. onbekwaam gehouden, omlanger Kapitein te zyn. IV. 485, 487
- Castro* (*Nikolaas*) wordt Bisschop van Middelburg. VI. 66
- Catechismus (Heidelbergse) verschil deswege, in 't begin der zeventiende eeuw. X. 17
- Cativulus*, Koning der Ebuoronen. I. 47 *Aant.*
- Cau* (*Iman*), Heer van Duffen, raakt in moeite. XVII. 249. Zie *Kauw*.
- Cecil* (*Thomas*) wordt Overste van den Briele. VIII. 98
- Cerbellon* (*Gabriel*) Overste van 't geschut onder Alva. VI. 241
- Cerialis* (*Petilius*) trekt op tegen Civilis. I. 159. komt in Germanie. I. 162. verjaagt de Treviren. I. 163. vermaadt het gebied over Gallie. I. 164. overwint Civilis. I. 166. strydt andermaal tegen hem, op 't ondergelopen Veld. I. 168. behaalt de zege. I. 172, 177. zyne Vloot overvallen. I. 177. hy plondert het Eiland der Batavieren. I. 179. treft de Vrede met Civilis en de zynen. I. 180, 181
- CEZAR (KAJUS JULIUS), Veldheer der Romeinen, slaat de Helvetiërs. I. 38. verwint Ariovistus. I. 39. overheert de Belgen. I. 39. verjaagt de Uzipeeten, Tenkteren en Sikambren. I. 44, 46. trekt over den Ryn. I. 46. verbindt zig met de Batavieren. I. 46. en met eenige andere volken. I. 48. overwint de Britten. I. 51. zyne verdere Krygsbedryven. I. 52, 53, 54
- Chalboinen* of *Cavionen*, door Maximiaan Herkulius, overwonnen. I. 219
- Chamaven*, eene soort van Franken. I. 227 *Aant.* door Juliaan beteugeld. I. 244
- Chambre mi-partie* of tweeledige Ka-

- Kamer** opgeregt. XII. 376, 379
- Champagnei** (*Fredrik Perenot van Granvelle, Heer van*) lydt nadeel by eene muitery te Antwerpen. VI. 471. handelt over eene bevrediging. VI. 478. wordt naar Engeland gezonden. VII. 84. zyn bedryf te Antwerpen. VII. 112, 113. hy treedt in de Brusefelfche Vereeniging. VII. 141. bemagtigt Bergen op Zoom. VII. 162. ook Steenberg en 's Hertogenbosch. VII. 162. hy nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. houdt Aarfchots zyde. VII. 176. wordt te Gend gevangen gezet. VI. 222, 223, 291. wordt tot Overfte der Stad aangesteld. VIII. 18
- Chantonai** (*Heer van*), Broeder van Granvelle. VI. 90
- Charietto**, een Frank, bedwingt de Quaden. I. 249. beoorlooft de verbonden' Germanifche Volken. I. 258
- Charifius** (*Jonas*), Deenfche Gezant in den Haage. IX. 295
- Charlemont**, door Willem van Naffau, verfterkt. V. 416. ingenomen door Hierges, in 1577. VII. 153
- Charleroi**, vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 227. veroverd door de Franschen, in 1693. XVI. 247
- Charles** (*Lambert*) neemt Breda in, door lift. VIII. 341. verrast Goch. XI. 11
- Charlotta van Bourbon**, Prinfe van Montpenfier, trouwt met Willem den I. Prinfe van Oranje. VII. 67. sterft. VII. 444
- Charnacé** (*Herkules, Baron van*), Gezant van Frankryk by de Staaten, maant hien af van de handeling met de Spaanfchen. XI. 171, 173. handelt met hen over een Verbond. XI. 182, 200. yvert tegen de afdanking. XI. 235. sneuvelt voor Breda. XI. 255
- Charrette** (*Denys de*) stemt het opgeeven van Graave tegen. VIII. 127
- Chateau in Cambrefis**, door Karel den V. ingenomen. V. 260. Vrede aldaar geflooten, in 1558. VI. 34. de Plaats wordt bemagtigd, door Anjou, in 1581. VII. 416. door Parma. VII. 467
- Châtillon** (*Heer van*) gewond in 't beleg van Rynberk, in 1601. IX. 105. sneuvelt in 't verdedigen van Ooftende. IX. 108
- Châtillon** (*François van Aeffen, Heer van*) gekwetst. XVI. 49. wordt Heer van Sommelsdyk. XVI. 167
- Châtre** (*Maarfchalk de la*) door Lodewyk den XIII. met een Leger naar 't Land van Gulik gezonden. X. 41. keert te rug. X. 44
- Chattam**. Togt derwaards, in 1667. XIII. 260-262
- Chaumont en Glaion** (*Filips van Starvele, Baron van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 8. Lid van den Raad van Staate. VI. 40
- Cherufcen** verbinden zig met de Katten. I. 12. hunne wooning. I. 60
- Chefter** (*Eduard*) loopt met vyf vendelen Engelschen over tot den vyand. VI. 483. Oranje zendt hem naar Engeland, om eenige penningen te ligten. VII. 82
- Chevraux** (*Heer van*) geflaagen, in Waterland. VI. 474
- CHILDEBERT**, Koning van Oostfrankryk, verdelgt de Waryners,

- ners. I. 327. zyne Wet. I. 328
CHILDEBERT DE II. wordt Koning van Oostfrankryk. I. 347
Childerik, Koning der Franken. I. 293
Chilperik stelt zig in 't bezit van Oostfrankryk. I. 326
Chimai (*Karel van Croui, Prins van*) wordt Stadhouder van Vlaanderen. VII. 502. brengt eenige Steden van dit Gewest tot 's Konings zyde over. VII. 507. verover't Bon. VIII. 292. wordt Hertog van Aarschot. VIII. 410. Zie *Aarschot*.
Chinnelofara, een onbekend water. II. 126, 127
Christiaan de II., Koning van Deenemarke, raakt met de Hanze-Steden in oorlog. IV. 326. houdt veele Schepen aan in de Zond. IV. 413. ontslaatze wederom. IV. 413. wykt naar de Nederlanden. IV. 455. zoekt hier Schepen uit te ruften. IV. 456. V. 34. begeeft zig naar Oostfriesland. V. 35. valt in Holland. V. 37. plondert Alkmaar. V. 37. men beweegt hem 't Land te ruimen. V. 38. hy reist naar Noorwegen. V. 39. wordt gevangen. V. 39. zyn uiteinde. V. 39
Christiaan de III., Koning van Deenemarke. Vredehandeling met hem. V. 59. Verbond van Koophandel. V. 66. nieuwe onlusten. V. 102. hy verbindt zig met Karel van Gelder. V. 109. men trest een Bestand met hem. V. 121. hy verbindt zig met François den I. V. 215. zyne onderneemingen ter zee. V. 221. hy maakt een Verbond met Karel den V. V. 262. vordert meer tol, dan te voeren. V. 327
Christiaan de IV., Koning van Deenemarke. Handel der Staaten met hem. VIII. 319, 401, 452. X. 48, 166. hy vermaant hen tot Vrede met Filips VIII. 479. zendt gezanten herwaards op Vredehandeling, in 1607. IX. 295. Verbond met hem geslooten; doch niet bekragtigd. X. 427. hy steekt zig in den Duit-schen oorlog. XI. 19. wordt ondersteund, door de Staaten. XI. 20, 40. zyne nederlaag. XI. 39. hy weigert Staatsche bezetting in de Sterkten aan de Zond te laten leggen. XI. 72. verhoogt de tollén. XI. 379. Verdrag met hem. XI. 387. hy sterft. XI. 389
Christiaan de V., Koning van Deenemarke, verbindt zig met de Staaten. XIV. 274, 307. handeling met hem. XV. 293, 377. hy raakt in geschil met de Stad Hamburg. XV. 325
Christiaan de VI., Koning van Deenemarke. Geschillen van den Staat met hem vereffend. XIX. 65. hy sterft. XX. 45
Christiaan (*Hertog*) van Brunswyk brengt een Leger op de been. X. 434. verliest zynen arm in den slag by Fleury. X. 436. wordt geslaagen. X. 480. sneuvelt. XI. 38
Christiaan Fredrik, Vorst van Oostfriesland, neemt kwalyk, dat Embden in de Ryswyksche Vrede begrepen is. XVI. 429
Christina wordt Koningin van Zweeden. XI. 164. de Staaten rusten eene vloot uit ten haaren behoeve. XI. 387. haare Staatsdienaars zyn misnoegd over den handel met Deenemarke. XII. 42. de Staaten handelen aan

- aan haar Hof. XII. 267-271. zy staat de Kroon af. XII. 387
- Churchill** (*Jobn*) kiest de zyde van Willem den III. XV. 481. Zie *Marlborough*.
- Citters** (*Arnoud van*) gewoonlyke Ambassadeur der Staaten in Engeland. zyne handeling aldaar. XV. 61, 96, 119, 120, 129, 303, 311, 346, 347, 394. hy ont- kent iet te weten van eenen toeleg op dit Ryk. XV. 439. vervoegt zig by den Prins van Oranje. XV. 482. wordt buitengewoon Ambassadeur. XVI. 31. maakt zwaarigheid om ze- ker Verdrag te tekenen. XVI. 37, 38. dringt op 't ontslag van eenige schepen. XVI. 44. trekt in Ambassade naar Spanje. XVI. 164, 299
- Citters** (*Jakob van*), wegens Mid- delburg, aan den Prinse van O- ranje afgezonden. XX. 78
- Citters** (*Wilhem van*), Burgemees- ter van Middelburg, verklaart den Prins van Oranje voor Stad- houder. XX. 71. wordt benoemd om den Prinse daarvan kennis te geeven; doch verschoont zig. XX. 78
- CIVILIS**. Zie **KLAUDIUS CIVILIS**.
- Cobel** (*François*) Raad van Hol- land. IV. 405, 421, 431
- Coccejaanen en Voetiaanen**. Oor- sprong van derzelver geschil- XIII. 54-57, 62. de Staaten houden den eersten de hand boven 't hoofd. XIII. 55. de tweeden komen, naderhand, in meer agting. XIV. 445. hunne verschillen bygelegd door de Staaten. XVI. 275
- Cocquella** (*Foannes*), Burgemeester van Middelburg; zyn huis wordt geplonderd. XX, 71
- Coddau** (*Guillelmus*), gewezen Hoogleeraar der Oostersche taa- len, op vermoeden gevat. X. 464
- Coebel** (de Raadsheer) ontraadt het overleveren van een Ver- toog van Holland, in 1566, VI. 152
- Colbert** handelt wegens Frankryk, in Engeland. XIII. 393
- Coljers** (*Justinus*) Resident by de Ottomannische Porte. zyne han- deling. XIII. 373. XV. 54
- Coligni** (*Admiraal van*) zoekt Douai te verrassen. VI. 13. wordt in S. Quintin gevangen. VI. 18. begunstigt de verbon- den' Edelen. VI. 268. raadt O- ranje bestellingen ter zee uit- te geeven. VI. 308. wordt ver- moord. VI. 380. Zie *Louise van Coligni*.
- Collart** (*Antoni*), Admiraal van Duinkerken, gevangen. XI. 236. smeedt een' aanslag op Vlissin- gen. XI. 237
- Collecte** of inzameling, eerst van eenige, en daarna van alle ver- pagte middelen, ingevoerd. XX. 232, 236, 239, 338. beweeging ter deezer gelegenheid te Enk- huizen. XX. 340. te Haarlem. XX. 340. te Amsterdam. XX. 349 enz. te Rotterdam. XX. 353 enz.
- Collen** (*Ferdinand van*), Oud-Bur- gemeester van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der Burgerye te hooren. XX. 275. wordt door zyne Hoogheid tot Burgemeester aangesteld. XX. 290
- Collibus** (*Hippolitus a*) Paltsfche Gezant in den Haage. IX. 295
- Colonia Trajana** of Volkplanting van Trajaan, waar te zoeken. I. 190

Communes (*Filips van*), Kamerling van Hertoge Karel van Bourgondie. IV. 105

Compromis. Zie Verbond der Edeelen.

Concilie. Zie Kerkvergadering van Trente.

Condé gewonnen door de Fransen, in 1676. XIV. 395

Conferentie (Haagsche). X. 35. (Delftsche). X. 59

Conflans (Vrede van). IV. 85

Congiegeld. Zie Kooren.

Congres. Zie Byeenkomst.

Conkingi verjaagen Roruk. II. 72

Consent (*Alte van*). Voorbeeld van eene der merkwaardigsten onder Karel den V. V. 64

Contarini (*Thomas*), Gezant van Venetie in den Haage. X. 45

Conti (*Appio*) geslaagen. VIII. 125

Contrabande goederen: Wat 'er onder verstaan werdt. V. 369

Contraremonstranten. Derzelver oorsprong. X. 15 enz. zy houden de Haagsche Conferentie met de Remonstranten. X. 35. noemen dezelve aldaar nog *broeders*. X. 35. vervatten hunne

Leer in een Vertoog, welk den Staaten overgeleverd werdt. X. 35. slaan eene nationaale Sino-

de voor, of dat men zig houde aan de uitspraak der Uitheemsche Hooge Schoolen. X. 37. hebben geen gevallen in de

Kerkenordening van 1591 en 1612. X. 55. houden de Delftsche Conferentie met de Remonstranten. X. 59. vorderen

hun verklaring op eenige punten af. X. 60, 62. en willen derzelver Leer voor onverdraag-

lyk verklaard hebben. X. 62. *neemen* goen genoeg in 't be-

sluit der Staaten op de Kerkenvrede. X. 81. handel tegen hen te Rotterdam en elders. X. 81, 82, 140, 141. hunne Byeenkomsten te Amsterdam en elders. X. 86, 143. zy schikken zig, hier en daar, tot afzondering. X. 87, 152. winnen gunst onder de Leden van Holland. X. 140, 141. Keuren van Schie-

land tegen hunne afgezonderde Vergaderingen. X. 141. hunne smeekschriften aan de Staaten. X. 142. voorslag aan hun,

te Rotterdam. X. 144: zy nemen de Klooster-Kerk in den Haage in. X. 150. zoeken 's

Prinses gezag te doen vermeerderen. X. 160, 161. dringen op eene nationaale Sinode. X. 165.

bekomen twee Kerken te Utrecht. X. 235. waarom zy op Oldenbarneveld gebeeten wa-

ren. X. 248, 249. zy pryzen de verandering der Regeeringe. X. 283. maaken verre het grootste

getal uit in de nationaale Sinode. X. 312, 313

Convooigeld. Zie Geleigeld.

Coquel (*Antoni de*) verliest Steenwyk. VIII. 365

Coqueville (*Heer van*) legt toe op een' inval in Artois en Henegouwen. VI. 268. wordt betrapt en onthalsd. VI. 269

Correspondentie. Zie Verstandhouding.

Corruptien. Zie Omkoopingen.

Corfens staan op tegen de Genueezen. XIX. 523. verkiezen zig een Koning. XIX. 523

Corver (*Gerrit*), Heer van Velzen, Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje.

XX. 95, 288. Zie *Korver*,

D 2

Caf-

Costumen of Landsgewoonten be-
volen in geschrift te stellen.

V. 25

Coulster (*Heer van*) naar Spanje
gezonden.

XVIII. 209

Courrieres (*Joan van Mommeranci*,
Heer van) wordt Ridder van 't
Gulden Vlies. VI. 6. Stadhou-
der van Ryssel, Douai en Or-
chies. VI. 42. verschilt met O-
ranje.

VI. 76

Courteville (*Joost of Jozef de*),
Geheimschryver van Filips den
II. VI. 56, 169. raadt Alva met
twee millioenen, in plaats van
den tienden penning, te vrede
te zyn.

VI. 303

Coymans (*Gillis*). zyne handeling
aan het Deensche Hof. XIX. 65.
hy vordert de herlevering van
eenige Yslandsvaarders. XIX.

279

Crevecoeur gestigt. VIII. 227. ge-
wonnen door Prinse Maurits.
VIII. 346. verlooren. IX. 49.
herwonnen. IX. 73. veroverd
door Turenne.

XIV. 92

Crimineele Ordonnantien van
Alva, door wien opgesteld. VI.

292

Crobain (. . .), Bediende van
den Graave van Hoogstraaten,
tekent het Verbond der Ede-
len.

VI. 125

Croivelde heeft de hand in een
oproer te Gend.

VII. 176

Cronstrom (*Izaak, Baron van*) voert
bevel in 't belegerd Bergen op
Zoom. XX. 109, 113. raakt in
verdenking van pligtverzuim.
XX. 115. aanmerkingen ter zy-
ner verdediging.

XX. 115

Cruptorix Hoeve in Friesland. I. 83

Cunéus (*Petrus*) te Leiden op de
Nominatie van Schepenen ge-

bragt.

XV. 280

CURACAO veroverd, in 1634. XI.

246. gebrandschat door de Fran-

schen, in 1712. XVII. 491

D.

Daalhem. Gevegt aldaar, in
1568. VI. 270. de Stad wordt

veroverd door Parma. VII. 198.
herwonnen, in 1632. XI. 157

Daam (Hopman) helpt den Brie-
le inneemen. VI. 342, 345

Daay (*H.*) in bezending naar U-
trecht en Overijssel. XVIII. 244

Daciërs. Hunne oude woning.
I. 186

DAGOBERT, Koning van Oost-
frankryk, overwint de Saxers
en Friezen. I. 331. stigt eene
Kerk en Tolhuis te Utrecht. I.
337, 338. ontslaat de Saxers
van eene jaarlyksche schatting.
I. 343. sterft. I. 344

DAGOBERT DE II. wordt Koning
van Oostfrankryk. I. 346. wordt
in ballingschap gezonden. I. 347.
op den Troon hersteld. I. 349

Dagvaart (eerste) der Staaten
van Holland te Dordrecht, na
de omwenteling, in 1572. VI.

377. tweede, te Haarlem. VI.

382. derde, te Haarlem. VI.

396. vierde, te Rotterdam. VI.

478. vyfde, te Dordrecht. VII.

15. nog eene te Rotterdam.

VII. 25. te Middelburg. VII.

139. te Dordrecht. VII. 147. te

Haarlem. VII. 166. VIII. 251

Dagvaarten der Steden. wan-
neer in gebruik geraakt. III.

426. gesteldheid derzelve, in

de vyftende eeuw. III. 546

D'Alava (*Francisco*). zyne brie-
ven onderschept en in 't licht

ge-

- gegeven. VI. 195
Damiate, in Egipte. Togt der Friezen derwaards. II. 345. Gelegenheid der Stad. II. 346. zy wordt belegerd en ingenomen met hulp van Graave Willem den I. II. 346-349. of de Haarlemmers hier Zaagschepen gebruikt hebben. II. 350
Dandelot dient onder Bröderode. VI. 211
Daniewerk, overblyffels van een' muur, aan de Eider, dus genaamd. II. 37
Dankerts (*Bartholomeus*) Baljuw van Goes. Moeite met hem. XII. 399 enz.
Dankerts (*Jan*) schryft vinnig tegen Oldenbarneveld. X. 201. raakt in hegtenis. X. 202. wordt geslaakt en beloond. X. 203
Danfer (*Simon de*) van Dordrecht, befaamd zeerover. X. 51
Dantzig beschermd door de Staa- ten. XII. 438. Verdrag met dee- ze Stad. XII. 440. zy verschiit met Rusland. XVIII. 123. wordt door de Russen ingenomen. XIX. 174
Datbenus (*Petrus*), Predikant te Gend. Deszelfs woest bedryf. VII. 218, 219. hy wykt naar Duitschland. VII. 290. komt we- derom te Gend. VIII. 28. wykt naar Holland. VIII. 28. predikt oproerig buiten Gouda. VIII. 28. zyne verdere bedryven en dood. VIII. 28
Daufyn. Zie *Jan*, *Hertog van Touraine*.
David van Bourgondie, natuurly- ke Zoon van Hertoge Filips, wordt, door den Paus, tot Bis- chop van Utrecht aangesteld. IV. 49, 53. Verdrag tusschen hem en Gysbrecht van Brede- rode. IV. 59. hy verzekert zig van deezen en van Heere Rei- noud. IV. 130. doet Utrecht en verschelden Heeren in den ban. IV. 217. wordt gevangen. IV. 230. hersteld. IV. 230. sterft. IV. 315
David Forisz van Delft. zyne lee- vensbyzonderheden. V. 151
D'Avila (*Don Juan Alvarez*) door de Vloote van Heemskerk geslaagen, voor Gibraltar. IX. 253
D'Avila (*Sanchio*) krygt bevel o- ver eenige ligte paarden, on- der Alva. VI. 240. neemt Eg- mond gevangen. VI. 249. tragt Middelburg te spyzigen. VI. 438. raakt slaags met Boifot. VI. 459. verslaat Graaf Lode- wyk op de Mookerheide. VI. 468, 469. gebiedt eene Vloot naar Schouwen. VII. 72. ver- maant de muiters te Antwer- pen. VII. 114
Davidson (*Robert*) Gezant van En- geland. zyne handeling in Hol- land. VIII. 51-53, 88
D'Ayala (*Martin*) helpt Maas- tricht overweldigen. VIII. 111
Dedel (*Joan*) gemagtigd tot het stillen van een' oproer te Enk- huizen. XII. 288
DEENEMARKE. Verschil met dit Ryk over de Zondsche tollén. VI. 257. VIII. 319. Oranje han- delt in dit Ryk. VI. 330. 't han- delt van vrede tusschen Spanje en Engeland. VIII. 206, 207
Deenen of *Noormannen* doen eenen inval in Gallie. I. 311. wor- den door Theodebert verwon- nen. I. 311. vallen in Engeland. I. 438. oorloogen met Karel den

den Grooten, II. 35. vallen in Friesland. II. 38. veranderingen in hun Ryk, II. 41. zy verjaagen Heriold, II. 43, 46, overvallen Duurstede. II. 51, 53, 63, 64, 68, 70. ook Walcheren en andere oorden, II. 53, 58, 69, 84, 87. hunne geweldenaaryen te Egmond en te Noordwyk. II. 55. zy overmeesteren Friesland en de Betuwe, II. 62, 63, 68, hunne zeefchuimeryen, II. 66. zy winnen Utrecht, II. 68. slaan zig te Nieuwmeegen neder, II. 84. en te Haslou. II. 85. zy worden, door de Teisterbantfche Friezen, geslaagen en uitgerooid, II. 91. vallen in Utrecht, II. 118. in Tiel, II. 134. trekken af, II. 137.

Delden (Henrik van) trekt op tegen Willem Lodewyk. VIII. 74.

De Fleuse (Jan) door Oranje naar 't Noorden gezonden, VI. 330.

DELFT, door Godefrid den Bultenaar, gestigt. II. 182. verkrygt Handvesten van Willem den II. II. 404. werpt de Vlaamsche bezetting uit. III. 166. kant zig tegen Hertog Albrecht. III. 295. die de Stad inneemt. III. 297. zy wordt van Lutheranerye beschuldigd. V. 5. brand aldaar. V. 119. toeleg van Willem den I. op deeze Stad, VI. 320, 379. zy kiest zyne zyde. VI. 380. 't Hof wykt derwaards uit den Haage. VI. 397. Baldes zoekt de Stad te verrassen. VI. 473. zy bewilligt, genoegzaam de laatste, in 't Bestand. IX. 428, oploopt aldaar, over 't verhoog van den Kooren-Excyns. X. 96. beweegingen aldaar, X.

167. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76, de Stad verwerft eenige vrydommen, uit hoofde der schade door 't springen van den kruidentooren veroorzaakt. XII. 434. oproer aldaar, in 1672. XIV. 80, 195. verandering der Regeering in dat jaar, XIV. 195. eenige ontslaagen Regenten hersteld, in 1679. XIV. 196. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 86. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 308. *Delfzyl* verlooren, in 1580. VII.

339, 349.

Del Rio (Lodewyk), Fyskaal van Bourgondie, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. is zeer gezien by Alva, VI. 253, 263, wederlegt Oranje schriftelyk, VI. 284.

Dendermonde. Dagvaart der Heeren aldaar, in 1566. VI. 196, wat 'er gehandeld werd. VI. 197. gewonnen door Willem den I. VI. 388. door de Franschen, overmeesterd. VII. 474. door Parma. VIII. 17. door de Franschen, in 1745. XX. 13. *D'Esguerdes* (, , ,) doet een verzoek uit naam der Edelen, VI. 147.

Deure (Pieter van der), een der uitvinderen eener nieuwe wyze van zeeweeringe, door middel van steen, XIX. 92.

DEUTICHEM bemagtigd door de Spaanschen, in 1598. IX. 34. herwonnen door Graave Willem, in 1599. IX. 51. veroverd door den Prins van Condé, in 1672, XIV. 27.

Deutz

- Deutz (Jakob)*, Burgemeester van de Franschen. XI. 337
 Haarlem, raadt eenig Krygs- *Diemen*, die van Diemen bergen
 volk, welk in de Stad geko- hunne buuren, in eenen Wa-
 men was, te rug te keeren. XX. tervloed. II. 263.
 343. verklaart van deszelfs *Diemen (Antoni van)* rust vyf
 komst geene kennis gehad te schepen uit tegen Kambodia.
 hebben. XX. 344 XI. 372
Deutz (Willem Gideon) wordt, Dienst (nieuwe) van Paus Gre-
 door zyne Hoogheid, tot Bur- gorius den VII., in Holland
 gemeester van Amsterdam aan- verboden. XIX. 34
 gesteld. XX. 290 *Dieren (Heerlykheid van)* door
DEVENTER door de Saxers over- Willem den II. verkreegen. XII.
 vallen. I. 425. aan de Bisschop- 113
 pen van Utrecht gekomen. II. *Dieft*. Aanslag daarop, in 1582.
 270. belegerd. II. 270, 287. Wil- VII. 454. de Stad wordt, in
 lem de I. zoekt zig van deeze 1635, gewonnen en verlooren.
 Stad meester te maaken. VI. 321. XI. 204
 zy wordt bemagtigd door Ren- *Dieu (Daniel de)*, Schepen, en
 nenberg. VII. 240. Opfchud- daarna Raad en Burgemeester
 ding aldaar. VII. 328. Leicester der Stad Amsterdam, trekt in ge-
 brengt 'er bezetting in. VIII. zantschap naar 't Russische Hof.
 135. de Stad wordt verraden. XIX. 28. zyne handeling al-
 VIII. 196. Norrits zoekt haar daar. XIX. 30. hy wordt ge-
 te verraffen. VIII. 199. zy wordt magtigd tot de Byeenkomst van
 door Prinse Maurits bemagtigd. Antwerpen. XIX. 228. op
 VIII. 356. gaat, in 1672, by nieuws in buitengewoone Am-
 verdrag over aan de Bisschop- bassade naar 't Russische Hof ge-
 pelyken. XIV. 28. moeite met zonden. XIX. 474. zyne hande-
 eenige Gemeentsluiden aldaar. ling aldaar. XIX. 519. XX. 41,
 XIV. 457. twist over 't bewaa- 42. hy keert wederom her-
 ren der sleutelen. XV. 35 waards. XX. 43
Deventer (Gerard van Prounink, *Dieu (Daniel de)*, Predikant te
 gezeid). Zie *Prounink*. Vliissingen, handelt in Enge-
Deynoot (Willem), Notaris te Mid- land. VIII. 274
 delburg, heeft de hand in den *Dick (Jan)* Schout by Nagt,
 Beeldenstorm. VI. 182 sneuvelt. XVI. 112
Dibbets (Henrik), Predikant te *Diksmuiden* overmeesterd, door
 Dordrecht, moeit zig met de de Franschen, in 1582. VII.
 aanstelling van Willem den III. 474. bemagtigd door Parma, in
 tot Stadhouder. XIV. 73 1583. VII. 490. gewonnen door
Dieden (Otto van Gend, Heer van) de Franschen, in 1683. XV. 137
 neemt Wezel in by verrassing. *DIRK* (Graaf), uit het geslagt van
 XI. 99 Karel den Grooten, beoorloogt
Diedenboven verlooren, in 1558. de Saxers. I. 427. trekt op te-
 VI. 26. in 1643 gewonnen door gen de Hunnen. 2^e 434, 439

- DIRK** (Graaf) bekomt het Woud Wasda. II. 73. sneuvelt. II. 84
- DIRK DE I**, Graaf van Holland, wordt, in zyne jeugd, naar Frankryk gezonden. II. 90. volgt zynen Vader Gerolf op. II. 96. of hy dezelfde zy met *Odekar*. II. 101. hy valt Karel den Eenvoudigen toe. II. 104. ondertekent een Verbond tusschen Keizer Henrik en Koning Karel. II. 106. wordt, door den laastten, in zyn Graaffchap bevestigd. II. 107. bekomt het bewind over de Kerkengoederen van Egmond. II. 108. waarom hy voor den eersten Graaf van Holland gerekend worde. II. 113. hy sterft. II. 114
- DIRK DE II**, Graaf van Holland. II. 114. overwint de Friezen. II. 115. stigt eene Kerk te Rynsburg. II. 116. trekt tegen de Hunnen te velde. II. 117. verschynt onder de Ryksgraaven. II. 118. mengt zig in den twist over Lotharingen. II. 122. of hyzekere Gift gedaan hebbe aan 't Blandiner Klooster. II. 123. Otto de III. staat hem 't vol bezit van eenige Leenen af. II. 125, 132. hy sterft. II. 128
- DIRK DE III**, Graaf van Holland. II. 132. geduurende zyne minderjaargheid en daarna, worden de Westfriezen tot onderwerping gebragt. II. 133. zyn geschil met de Utrechtsche Kerk. II. 139. hy stigt Dordrecht. II. 140. zyn tol aldaar veroorzaakt klagten. II. 141. hy verjaagt Dirk Bavo. II. 142. overwint Bisschop Adelbold. II. 143. behaalt de zege tegen verscheiden' Mogensheden, omtrent de Merwe. II. 143. maakt Vrede met Bisschop Adelbold. II. 148. woont de Ryksdagen by. II. 149. trekt naar 't Heilige Land. II. 151. sterft. II. 153
- DIRK DE IV**, Graaf van Holland. II. 153. raakt in geschil met met Vlaanderen. II. 152. met den Bisschop van Utrecht. II. 154. zyn oorlog met Henrik den III. II. 157 - 163. zyne ontmoeting, te Luik. II. 163. hy wordt, te Dordrecht, verraderlyk, omgebragt. II. 164
- DIRK DE V**. wordt Graaf van Holland onder de voogdye zynner Moeder. II. 170. wykt naar Vlaanderen. II. 186, 187. belegert het Slot te Yffelmonde, en wint het. II. 188, 189. worde ingehuldigd. II. 190. trouwt. II. 193. of hy tegen de Friezen geoorloogd hebbe. II. 193. hy sterft. II. 196. zyn Giftbrief, ten behoeve der Egmondsche Abtdye. II. 196
- DIRK DE VI**, Graaf van Holland, onder voogdye zynner Moeder Petronella. II. 216. twist met zynen Broeder Floris. II. 219. valt in Westfriesland. II. 220, 221. slaat de Westfriezen en Kennemers. II. 222, 223. verdraagt zig met zynen Broeder. II. 223. beoorloogt de Stigtschen. II. 227. belegert Utrecht. II. 230. breekt het beleg op. II. 230. trekt naar 't Heilige Land. II. 232. maakt de Kloosters; te Egmond en te Rynsburg, alleen van den Paus afhankelijk. II. 232. dringt Utrecht eenen Bisschop op. II. 234, 235. sterft. II. 236. wordt onder de Ryksvorsten geteld. II. 236
- DIRK DE VII**. wordt Graaf van Hol.

Holland. II. 274. poogt zig van de Leenroerigheid wegens Zee-land Bewester-Schelde te ontslaan. II. 275. is met zynen Broeder, Willem, oneenig. II. 276. verdryft de Vlaamingen uit Walcheren. II. 279. verzoent zig met zynen Broeder. II. 280. heeft het bewind over 't Stigt. II. 282. neemt zynen Broeder gevangen. II. 283. belegert Utrecht. II. 289. bemagtigt 's Hertogenbosch. II. 290. wordt gevangen. II. 290. sluit een nadeelig Verdrag met Henrik den I., Hertoge van Brabant. II. 291. 293. sterft. II. 295, 299, 394 *Aant.*

Dirk de II. Bisschop van Utrecht. II. 283. onderneemt eene geldligting in Friesland. II. 288. wordt gevangen. II. 289. geslaakt. II. 289. Lodewyk van Loon verbindt zig met hem. II. 313, 322. hy wint Ten Buffche. II. 315. keert naar 't Stigt. II. 316. wint Dordrecht. II. 320. verdraagt zig met Willem den I. II.

321

Dirk, Graaf van Kleeve, aanvaardt de Regeering van Holland, na Floris des V. dood.

III. 86, 88, 90, 92

Dirk Bavo, uit het Graaffschap Bodegraave, door Dirk den III., verjaagd. II. 142

Dirk de Snyder, voorganger der Naaktlooperen, te Amsterdam. V. 88

Dirkszoon (Kornelis) van Monnikendam, slaat Bosfu, op de Zuiderzee. VI. 449

Diskou (Hieronimus van), Brandenburgsche Gezant in den Haage. IX. 295

Dispargum, waar gelegen. I. 282

Ditfort (Reinard van), om 't opgeeven van 't Huis te Reede, onthalsd. X. 422

Divodorum, Stad der Medioma-triken. I. 162

Dix (Arnold) wordt, voor een gedeelte, eigenaar van de Berbi-ce. XVIII. 11

Doelisten. wie daar mede te Amsterdam gemeend werden. XX. 276. hun bedryf in de Doele. XX. 272, 273, 274, 275, 277. zy verdedigen zig, wegens het inneemen derzelve. XX. 275. begeeren dat men openlyk voor hun bidde. XX. 278. morren over het antwoord van Burgemeesteren en Raaden, op hunne drie Artikelen. XX. 280, 282, 283. 't Scheepstimmermans-Gilde kiest hunne zyde. XX. 280. zy vorderen de verandering der Regeeringe. XX. 285, 288. beletten, door middel van 't Scheepstimmermans-Gilde, het tekenen tot handhaaving der Regeeringe. XX. 286. haalen zyne Hoogheid in. XX. 288. doen een onbescheiden eisch aan Burgemeesteren. XX. 289. dringen den Prins, by nagt, tot het toestaan van een' Vryen Krygsraad. XX. 294. raaken in algemeene veragting.

XX. 298, 349, 350

Does (Dirk van der) brengt de bekrachtiging der eerste Wapenschorfing met Spanje over naar Lillo. IX. 249. brengt Neyen te rug in Holland. IX. 250

Does (Jakob van der) wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399, 483. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt Lid van den Landraad.

- raad. VII. 23. gemagtigd op de Vredehandeling te Breda. VII. 29
- Does (Jan van der)*, Heer van Noordwyk, handelt in Engeland. VI. 466. voert bewind in Leiden, ten tyde van 't beleg. VI. 483. wordt gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90, 97
- Does (Jonkbeer Pieter van der)*, Onder-Admiraal van Holland, neemt een Spaansch Gallioen. VIII. 287. gebiedt 's Lands Vloot als Admiraal. IX. 57. zyn scheepstogt. IX. 58. hy valt in groot Kanarie. IX. 59. verbrandt Allagona en Gomera. IX. 60. komt op S. Thomé. IX. 60. sterft aldaar. IX. 61
- Does (Simon van der)*, Schepen van Amsterdam, afgezonden aan Graave Willem Fredrik. XII. 98
- Does (Steven van der)*, Heer van Noordwyk, gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22
- Does (Wigbold van der)*, Heer van Noordwyk, gemagtigd omzorg te draagen voor de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
- DOESBURG*, aan den Yssel, of 't naar *Druzus* genoemd zy. I. 57. door de Noormannen, bemagtigd. II. 88. neemt Spaansche bezetting in, in 1585. VIII. 72. wordt door Leicester bemagtigd. VIII. 135. Maurits legert zig omtrent de Stad. IX. 34. zy wordt door Lodewyk den XIV. veroverd. XIV. 34. opschudding aldaar. XVII. 246
- Dogge- of Kabbeljaauw-visschery*. Men poogtze, in oorlogstyd, vry te doen verklaren. V. 136,
- Dobain (Joan Hinkaart, Heer van)* wegens Brabant gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- D'Oignies (François)*, Heer van Beaurepar, treedt in de Brusselsche Vereeniging. VII. 141. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. blyft agter. VII. 279
- DOKKUM*, Bonifacius wordt, naby deeze Stad, gedood. I. 413
- Doleman (Thomas)* geeft aan de Witt berigt van Englands gezindheid tot Vrede. XII. 252
- Dolbain (Adriaan van Bergen, Heer van)* tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. wordt Onder-Admiraal, in 1569. VI. 308. belegert Delfzyl vergeefs. VI. 309. wordt afgezet. VI. 311. komt te Gend. VII. 177. in Engeland. VII. 423
- Domburg (A.)* biedt zyn' Persoon en eenig geld aan, tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
- Domburg (Jan van)* wordt onthalsd. IV. 21
- DOMITIAAN* wordt Keizer. I. 184. houdt eene belagchelyke zegepraal, over de Germaanen en Batavieren. I. 185
- Dona (Fredrik, Baron van)* heeft deel aan den aanslag op Amsterdam, in 1650. XII. 95
- Donellus (Hugo)*, Hoogleeraar der Regten, om 't verdigten van brieven, afgezet. VIII. 217
- Donia (François van)*, Heer tot Hinnema in Hielsum, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 405
- Don Jan van Oostenryk*. Zie *Oostenryk (Don Jan van)*.
- Doodslag*, oudtyds met geldboeten

een geſtraft. II. 27. wanneer eerſt met de dood. II. 404. in dronkenſchap, zwaarer te ſtrafen. V. 27, 292

Doopsgezinden. Oorſprong derzelve. V. 68. zy worden vervolgd. V. 69. geeſtdryvers onder hen. V. 70. Oranje bezorgt hun vryheid van geweeten. VII. 211. zy houden, in 1578, Godsdienſtige byeenkomsten te Amſterdam. VII. 209. yveren aldaar voor de beſcherming der Stad, in 1650. XII. 97. Zie Herdoopers.

Door Gods genade. Betekenis deezer ſpreekwyze. II. 197 *Aant.*

Doornik bezet door Noirkarmes. VI. 209. gewonnen door Parma. VII. 416. door de Bondgenooten, in 1709, XVII. 341. door de Franſchen, in 1745. XX. 5, 10

Dordogno (*Pedro*) legt op het leeven van Willem den I. toe. VII.

528

DORDRECHT, of 't op de plaats van *Durfos* geſtigd zy. II. 101. Dirk de III. is 'er ſtigter van. II. 140. en ſtelt 'er eenen tol. II. 140. Keizer Henrik de III. neemt Dordrecht in. II. 159. Dirk de IV. herwint de Stad. II. 163. hy wordt aldaar omgebragt. II. 164. Kapel te *Tburedrecht* of Dordrecht. II. 172. Dordrecht wordt aan Brabant afgestaan. II. 293. komt wederom aan Holland. III. 35, 187. wordt door de Stigſchen bemagtigd. II. 320. verkrygt Handveſten van Willem den II. II. 402. Koophandel aldaar. III. 51, 140, 201. wolſtapel van daar verlegd. III. 58. verſchil der Stad met Wolfert van Borſelen en den

Baljuw Aloud. III. 115, 124. zy ontvangt Jan den II. tot Graave. III. 139. verſchilt met verſcheiden Steden, over 't Stapelregt. III. 208. V. 188. geweldige oproer aldaar. III. 367. de Stad neemt Vrouw Jakoba niet voor Graavin aan. III. 417. erkent Jan van Beieren voor Ruwaard. III. 418, 435. ontvangt van hem gunſtige Handveſten. III. 425. zy wordt belegerd, door Jan van Brabant. III. 429. verlaaten. III. 430. de Regeering wordt aldaar veranderd. III. 536. IV. 9. onluſt aldaar. IV. 8. eenige Poorters trekken tegen de Huſſiten, ten ſtryde. IV. 28. V. 304. de Stad verzoent zig met Hertoge Filips. IV. 56. de Regeering wordt 'er veranderd. IV. 80. tweespalt aldaar. IV. 127. de Hoekſchen raaken 'er in 't be-wind. IV. 175. daarna de Kabbeljaauwſchen. IV. 195, 196. Jan van Montfoort poogt de Stad te verraffen. IV. 215. eerſte be-ginſels der Hervorminge aldaar. IV. 415, 418. de Penſionaris dee-zer Stad neemt het Ampt van den Advokaat waar, in deſzelfs afzyn. V. 34. zy wil geen eene lyn trekken met de andere Ste-den, om 't verlofgeld op 't koo-ren afgeſchaft te krygen. V. 199. bezending der Staaten hier over. V. 200. vrees aldaar voor de Gelderſchen. V. 237. toelig van Willem den I. op deeze Stad. VI. 328. Boſſu ſtoot 'er 't hoofd voor. VI. 348. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 349. de Stad kieſt 's Prinſen zy-de. VI. 367. Dagvaart der Staa-ten aldaar. VI. 377. VII. 15. eerſte Sinode, in 1574. VI. 481. be-

- beweezing aldaar, door Leices-
ter verwekt. VIII. 257. de Stad
bewilligt niet in de zogenaam-
de *ſcherpe Reſolutie*. X. 165. wordt
bezonden. X. 166. tot de plaats
der Nationaale Synode be-
noemd. X. 178. Maurits maakt
'er geene verandering in de
Regeering. X. 281. de Stad ver-
klaart zig, in 1634, tegen de
handeling met Frankryk. XI. 184.
beweezing aldaar, in 1647. XI.
443. uitflag der bezending der-
waards, in 1650. XII. 70-75.
opſchuddingen aldaar. XII. 137,
282. wat 'er, by 't afkondigen
der Vrede met Kromwel, voor-
viel. XII. 331. de Vroedſchap
aldaar verleent den Spaanſchen
Gezant gehoor. XIII. 107. be-
weeving om Willem den III.
tot Stadhouder te doen ver-
klaaren. XIV. 72. de Stad klaagt
over 't vangen van Kornelis de
Witt. XIV. 142. verandering
der Regeeringe aldaar. XIV.
198. verſchil met Willem den
III. over de Nominatie der goe-
de Luiden van Agten. XV. 259-
279. twiſt, of een Raadsheer in
den Hove te gelyk in den Oud-
raad deezer Stad blyven kan.
XVI. 57. de Stad verſchilt met
de meeſte Leden, op het on-
derſteunen der Koninginne van
Hongarye. XIX. 350 enz. 371-
385, 386, 388. bezending der-
waards. XIX. 360-371. in 1748,
geſchiedt aldaar geene veran-
dering der Regeeringe. XX. 309.
Kerkberoering aldaar voorko-
men. XX. 381
- Doreſlaar (Izaak)* afgezonden van
't Parlement van Engeland. zy-
ne handeling in den Haage.
- XII. 9. hy wordt aldaar ver-
moord. XII. 36
- Doria* (Prins *Andreas*) zet Alva
dertig Galeijen by. VI. 243
- Doria* (*Andreas*) trouwt met eene
Erfdogter der Heerlykheid van
Woerden. VIII. 330
- Dorp* (*Arend van*) ſchiet Willem
den I. tienduizend guldens. VI.
267. bemagtigt Mechelen. VI.
388. krygt laſt, om orde op de
Regeering te helpen ſtellen.
VII. 16. wordt gemagtigd tot
de Vredehandeling te Breda.
VII. 29. tot het aanzoeken van
uitheemſche hulpe. VII. 79. *Aant.*
komt te Gend. VII. 179. wordt
tot de opdragt der Heerſchap-
pye aan Frankryk afgezonden.
VIII. 54. zyn heimelyk berigt-
ſchrift. VIII. 55. en afzonder-
lyke handeling. VIII. 64. hy
raakt buiten bewind. VIII. 404.
wordt, op vermoeden van han-
deling met den vyand, verze-
kerd in zyn huis. VIII. 404. on-
der borgtogt geſlaakt. VIII. 406.
hy plagt den perſoon van den
Graave van Buuren, als eerſte
Edele van Zeeland, te vertoo-
nen. VIII. 459
- Dorp* (*Filips van*), Theſaurier van
Holland. III. 377
- Dorp* (*Filips van*), Luitenant-Ad-
miraal van Holland, wordt van
zyn ampt verlaaten. XI. 257
- Dorp* (*Feronimus van*). IV. 453
- Dorp* (*Willem van*) Kolonel, ſneu-
velt in 't beleg van Steenwyk.
VIII. 366
- Dort* (*Adriaan Janſzoon van*),
Schout van Haarlem, handelt
heimelyk met Boſſu. VI. 410.
wordt gevangen gezet. VI. 432.
ſterft. VI. 433
- Dortb*

- Dorth** (*Joan van*), Bevelhebber van de Bahia, door de Braziliaanen vermoord. XI. 13
- Dou** (*Jan Pieterszoon*), Landmeeter, op vermoeden gevat. X. 464
- Douai**. Aanflag der Franschen op deeze Stad, in 1557. VI. 13. Hooge School aldaar opgeregt. VI. 66. de Stad wordt, in 1710, door de Bondgenooten veroverd. XVII. 386. in 1712 verlooren. XVII. 482
- Doublet** (*Filips*) wordt Ontvanger-Generaal. VIII. 183
- Douvres**. Zeegevegt voor deeze Stad. V. 401
- Downing** (*George*), Gezant van Engeland in Zwitserland. XII. 432. komt als Resident van den Protector, in den Haag. XII. 473. zyne klagten. XII. 473. hy handelt over de vergoeding van schade, wegens drie genomen' Oostindische schepen. XIII. 3, 4. ontdekt den Staaten dat Karel de II. eene reis naar Friesland voorheeft. XIII. 6. wisselt van partye. XIII. 46. zyn gesprek met de Witt. XIII. 124. hy verspreidt losse tydingen. XIII. 133. zyn heimelyke handel. XIII. 162, 163. hy komt wederom in den Haag. XIII. 472. handeling met hem. XIII. 472-476. hy vertrekt schielyk. XIII. 476
- Draakenburg** (*Nikolaas van Zuilen van*), Schout van Utrecht, wordt ter Stad uit gezet. VIII. 166, 167. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169. hy wordt hersteld in zyn ampt. VIII. 301. beschuldigt Prounink. VIII. 303
- Drake** (*François*). Zyne Krygsbedryven in Westindie. VIII. 233.
- DRECHTER - FRIEZEN** vallen in Kennemerland. II. 235. verdraagen zig met Floris den III. II. 240. verzoenen zig met Floris den V. III. 45
- DRENTE**. Vrye jagt aldaar der Utrechtse Kerke geschonken. II. 121. ook verscheiden' Landeryen. II. 154. staat van dit Graaffschap. II. 227. inval in het zelve. II. 229. onlusten aldaar. II. 284, 361. het tragt, vergeefs, voor een Lid der hooge Regeeringe erkend te worden. XII. 191. beroerte aldaar, in 1748. XX. 207. in de Kerken, in 1751. XX. 380
- Dreunen** (*Jan Robertzoon van*) wordt uit Utrecht gezet. VIII. 166. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169
- Driemunt** (*Jan*) van Hoorn weigert, gepynigd, onschuldigen te betigten. VII. 56
- Dronkaarts** uit de Weten Regtbanken te weeren. V. 27
- Druïden**. Gallische Digters. I. 147. een hunner voorzeggingen. I. 147
- Drukken**, by Plakaat bepaald, in 1570. VI. 313
- Drukkonst**, te Haarlem, gevonden. III. 504
- Drutius** (*Remigius*) wordt Bischof van Leeuwaarden, en daarna van Brugge. VI. 65
- DRUZUS** graaft eene Graft van den Ryn in den Yssel. I. 56. legt een' dyk, langs den Ryn. I. 58. beoorlooft verscheiden' Germanische volken. I. 58. sterft op den hertogt. I. 61. men stigt hem een' altaar. I. 61
- Dryver** (*Nikolaas de*). zyn bedryf

- te Gouda. VIII. 158
Du Bois (Jan), Prokureur-Generaal van den Raad der Beeroerten. VI. 251, 259
Duifhuis (Hubrecht), Pastoor te Utrecht. zyne leerwyze. VII. 375. VIII. 150, 151, X. 15. zyne 'gezindheid vereenigt zig met die van de *Consistorie*. VIII. 152, 153
Duik (Antoni), Griffier van den Hove, verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150. wordt Fisikaal over de drie gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 296. wordt Raadpensionaris van Holland. X. 409. sterft. XI. 112. zyne *Gedenkschriften van Prins Maurits* gedagt. XI. 112. *Ant.*
Duik (de Kolonel) werpt behendiglyk eenig Krygsvolk in Enkhuizen. XII. 294
Duin (Adam Adriaan van der), Heer van Benthem, in de Ridderschap van Holland beschreeven. XVIII. 297
Duin (Reinier van der) maakt een Verdrag met de Calvinischen te Amsterdam. VI. 195
Duinkerken verlooren, in 1558. VI. 26. door de Franschen overmeesterd, in 1582. VII. 474. door Parma bevestigd, in 1583. VII. 489. toeleg om de haven onbruikbaar te maaken. IX. 103. aanflag van Fredrik Henrik op de Stad. XI. 132. zy valt Kromwel in handen. XII. 471. wordt door Karel den II. aan Frankryk verkogt. XIII. 33, 107. beloofd te slegten. XVIII. 29 enz. in 1742, den Staaten ter bewaazinge aangeboden. XIX. 347
Duist (Adriaan) wordt Lid van den Landraad. VII. 23
Duist (Henrik) wordt Raad nevens den Prins. VI. 399. en Lid van den Landraad. VII. 23. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16
Duist van Voorhout (Jan), Burgemeester van Delft, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeering. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
Duitsche Orde. Derzelver oorsprong. III. 253
DUITSCHLAND klaagt over 't schenden van zynen bodem, door de Spaanschen en Staat-schen. VIII. 347. antwoord der Staaten op deeze klagten. VIII. 347. IX. 43, 95. baldaadigheid der Spaanschen, in Duitschland. IX. 27, 28. oneenigheid der Vorsten aldaar. IX. 42. zy komen te velde. IX. 53. hun Leger verloopt. IX. 55. handel der Duit-sche gezanten in den Haage. IX. 94, 318. der Staaten met verscheiden' Duit-sche Vorsten. XI. 177 - 181. Veldtogt in Duitschland, in 1674. XIV. 334. in 1675. XIV. 372. in 1676. XIV. 399. in 1688. XV. 446. in 1689. XVI. 13. in 1690. XVI. 117. in 1691. XVI. 155. in 1692. XVI. 195. in 1693. XVI. 251. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 318. in 1697. XVI. 415. in 1702. XVII. 152, 162, 167. in 1703. XVII. 181, 192. in 1704. XVII. 214 enz. in 1705. XVII. 255, 263. in 1706. XVII. 284.

- in 1707. XVII. 307. in 1708. te Haarlem onthalsd. VI. 431
 XVII. 322. in 1709. XVII. 344. *Duivenvoorde* (*Joan van*) zoekt
 in 1710. XVII. 389. in 1713. te ontvlugten uit den Briele,
 XVIII. 12. in 1572. VI. 344
Duivel (*Dirk*) dient Willem den *Duivenvoorde* (*Willem van*). III.
 I. te water. VI. 308. helpt den 224
 Briele inneemen. VI. 345
Duivelaar (*Pieter*), Burgemeester
 van Middelburg. XIV. 338
 DUIVELAND. Merkwaardige togt
 der Spanjaarden derwaards.
 VII. 70 enz.
 Duiven voor booden gebruikt
 in 't beleg van Haarlem. VI.
 420
Duivenvoorde (*Arend van Wasse-*
naer.) in gezantschap naar En-
 geland gezonden. XVIII. 55
Duivenvoorde (*Arend van*) beschul-
 digd wegens den Beeldenstorm
 te Leiden. VI. 185. legerd zig
 in 't Klooster te Egmond. VI.
 215. woont eene Dagvaart te
 Dordrecht by. VI. 377. wordt
 Krygskommissaris. VI. 387
Duivenvoorde (*Fonkbeer Arend van*)
 zoekt eenig volk in Medenblik
 te brengen. VIII. 209
Duivenvoorde (*Dirk van*) mishan-
 delt het Standbeeld van Vrou-
 we Jakoba. III. 517
Duivenvoorde (*Filips van*). III. 152
Duivenvoorde (*Gysbrecht van*) te-
 kent het Verbond der Edelen.
 VI. 126
Duivenvoorde (*Jakob van*). Zie
Warmond.
Duivenvoorde (*Jan van Wassenae-*
en Duivenvoorde, *Heer van*) naar
 Zeeland en Dordrecht gezon-
 den, over 't stuk der Sinode.
 X. 166. voor *Arminiaan* geschol-
 den. X. 166. wordt Bezorger
 der Hooge Schoole. X. 388
Duivenvoorde (*Fonkbeer Joan van*)
 Duure tyd, in 't jaar 1315. III.
 201.

D'Ulloa (*Alfonfus*), Kolonel van
 een regiment Spaansch voet-
 volk. VI. 241

Duncan (*Joan*), Raad en Request-
 meester des Prinsfen van Oran-
 je, handelt over een Verdrag
 van verdeeling der nalaaten-
 schap van Koning Willem.

XIX. 94

Durfes, volgens sommigen, Dor-
 drecht, wordt belegerd. II. 101,
 102. 't beleg wordt opgebroken.

II. 103

Dussen (*Adriaan van der*) heeft
 de hand in een' aanslag op 't
 leeven van Prinse Maurits. X.
 451. neemt de vlugt. X. 465.
 zyne Vrouw volgt hem. X. 467

Dussen (*Arend Henrik van der*)
 Burgemeester van Delft, door
 zyne Hoogheid naar Rotter-
 dam gezonden. XX. 132

Dussen (*Bruno van der*) Burge-
 meester van Gouda, in bezen-
 ding naar Gelderland. XVII.
 240. handelt heimelyk over Vre-
 de met Frankryk in en na 1705.
 XVII. 289, 329- 334. wordt tot
 de Vredehandeling te Geer-
 truidenberg gemagtigd. XVII.
 358. zyne handeling aldaar.
 XVII. 358 enz. hy verwyd den
 Franschen kwaade trouw. XVII.
 372. wordt tot de Utrechtsche
 Vredehandeling gemagtigd.
 XVII. 427. tot de handeling o-
 ver 't Verdrag van Barriere.

XVIII. 47

201. in 't jaar 1437. III. 532. in 't jaar 1532. V. 42. in 't jaar 1536. V. 122. in 1557. VI. 19. in 1595. VIII. 425. in 1623. X. 486
- Duuren** bemagtigd, door René van Chalons. V. 237. verlooren. V. 237. herwonnen, door Karel den V. V. 255.
- Duurkant** (*Nikolaas*), Baljuw van Thoolen, raakt in hevig geschil met Wouters. XVII. 150
- DUURSTEDÉ**. Haven aldaar. I. 338. slag by deeze Stad. I. 363. zy wordt Heriold ter leen gegeven. II. 48. door de Deenen overvallen. II. 51, 54, 63, 68. Koophandel aldaar. II. 52, 70. de Stad wordt, door Roruk, bemagtigd. II. 64. de Koopluiden aldaar, door de Deenen, overvallen. II. 70
- Dwingelanden** (dertig) in 't Roomsche Ryk. I. 201
- Dwinglo** (*Bernardus*), Remonstrantsch Predikant. X. 412. spreekt met Stoutenburg. X. 451. verdedigt zig, wegens den toelag op 's Prinsén leeven. X. 473
- Dyk van Druzus**. I. 58. door Paulinus Pompejus voltooid. I. 95
- Dyk** (*Adriaan Adriaanszoon van*) beleidt een' aanslag op het leeven van Prinse Maurits. X. 451. koopt 'er eenigen toe om. X. 453. wordt misleid. X. 456, 459. vlugt. X. 461. wordt gevat. X. 463. en onthalsd. X. 474, 475
- Dykaadjén** in Holland hersteld, in 1577. VII. 158
- Dyken** (lange) van Domitius. I. 67
- Dyken** door Floris den IV. gelegd. II. 360 *Aant.* Wendeldyk. II. 360 *Aant.*
- Dyken** (Westfriesche) met balken en paalwerk beschut. IV. 91. 't bewind over dezelve aan Karel van Poitiers opgedraagen. IV. 395
- Dyken**, op eene nieuwe wyze, beschermd door middel van steen. XIX. 92
- Dykveld** (*Everard van Weede, Heer van*) in gezantschap naar Engeland, in 1672. XIV. 42. keert te rug. XIV. 108. handelt te Brussel. XIV. 488. trekt in buitengewoon gezantschap naar Frankryk. XV. 3, 4. wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met dit Ryk. XV. 243. in buitengewoon gezantschap, in Engeland. XV. 303. zyn geheime last. XV. 303. hy keert te rug. XV. 307. wordt wederom derwaards gezonden. XV. 351. bevordert aldaar de oogmerken des Prinsén van Oranje. XV. 351, 352, 353, 354, 357. ook by de Burgemeesters van Amsterdam. XV. 427. beweegt den Prins tot het aanvaarden der Kroone, onder zekere voorwaarden. XV. 507. zyne handeling in Engeland. XVI. 21, 23, 27, 31, 35. XVII. 122. hy wordt tot de Haagsche Byeenkomst gemagtigd. XVI. 103. en tot de Ryswysche Vredehandeling. XVI. 357. hy ontdekt de handeling van 't Fransche Hof in Spanje. XVII. 15, 26

E.

Eardulf, Koning van Nordhum-berland, neemt zyne toevlugt tot Karel den Grooten, te Nieuwmegen. II. 37

Ebbe (ongewoone) belet de lan-ding der Engelschen op Texel.

XIV. 128

Eburanen, oude inwoners van Gallie. I. 43. staan op tegen de Romeinen. I. 51

Eck (Dr. Mattheus van) wordt Burgemeester te Tiel. XVIII.

141

EDAM verzoent zig met Hertog-ge Albrecht van Saxen. IV. 286. kiest 's Prinzen zyde. VI. 364. bewilligt niet, in de zogenaam-de *scherpe Resolutie*. X. 164. Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 267. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 326. haare Afgevaardigden te Amsterdam aangerand. XIV. 66. verandering der Regeeringe al-daar, in 1748. XX. 313

EDELE (EERSTE) in Zeeland. Oorsprong deezer waardigheid en geschillen deswege. VIII. 454 enz. XI. 5. zy wordt, in 1650, vernietigd verklaard. XII. 132. Willem de III., in 1668, tot eersten Edele aangesteld. XIII. 337. de Staat van eersten Edele wordt, in 1702, vernie-tigd. XVII. 148

EDELEN, van ouds Raaden der Graaven. II. 261, 311. oorsprong van hun gezag in Hol-land. II. 306. wanneer *Ridders* genaamd. II. 307. wanneer *Knaa-*

pen. II. 308. hunne goederen en sloten. II. 308, 309. zy ston-den over 't maaken van Vrede en Oorlog. II. 311, 312. en an-dere verdragen. III. 24. twisten met de Steden, over 't draagen der gemeene lasten. III. 183. hun klein getal, ten tyde van Karel den V. V. 249

EDELEN (NEDERLANDSCHE) slui-ten een Verbond, in 1565. VI. 122. naamen der voornaamste tekenaaren van het zelve. VI. 125. hun aanslag op Antwerpen. VI. 127. hunne klagten over de Inquisitie en Plakaaten. VI. 128. hunne vrymoedige taal. VI. 130. zy komen byeen te Breda en te Hoogstraaten. VI. 132. stellen een verzoekschrift op aan de Landvoogdesse. VI. 132. In-houd van het zelve. VI. 143. zy leveren 't over. VI. 142, 143. bekomen 'er antwoord op. VI. 145. doen een nieuw ver-zoek. VI. 146. bekomen een tweede antwoord. VI. 147. schei-den misnoegd. VI. 148. stellen orde op hunne zaaken. VI. 148. krygen den naam van *Geuzen*. VI. 149. onderscheiden zig, door penningkjes, napjes en gewaad. VI. 149, 150. begunstigen de openbaare Preeke. VI. 164, 166, 168. hun gedrag, in Spanje misduid. VI. 169. hun wordt vergiffenis toegezeid. VI. 172. zy komen te S. Truyen byeen. VI. 174. wat zy hier han-delen onderzocht. VI. 175. de Hugenooten bieden hun by-stand aan. VI. 177. sommigen hunner hebben de hand in de Beeldstorminge. VI. 180, 181, 184, 187. zy verdraagen zig met

E

met de Landvoogdesse. VI. 190, 191. sommigen yveren tegen de Beeldstormers. VI. 192, 193. de voornaamsten houden eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. hun Bondgenootschap krygt een krak. VI. 207. zy werven, en versterken hunne Sloten. VI. 210. sommigen zoeken hunnen zoen. VI. 213. veelen vlugten uit Friesland. VI. 222. eenigen smeeden een' toeleg op Walcheren. VI. 223. en sneuvelen in een gevegt by Oosterweel. VI. 226. anderen werden gevangen. VI. 231. deerlyk verval van hun Bondgenootschap. VI. 233. eenigen doen eene intekening tot ondersteuning van het zelve. VI. 255. zy durven niet voor Alva verschynen. VI. 285
EDELEN (LID DER) van Holland, in 1618, door beleid van Oldenbarneveld, met twee Edelen vermeerderd. X. 282. op begeeren van Prinsse Maurits, met vyf. X. 282. in 1619, op gelyk begeeren, met nog twee. X. 332. Fredrik Henrik wordt 'er in beschreeven. XI. 249. in 1666, vermeerderd met vyf Heeren. XIII. 227. orde op het beschryven van nieuwe Leden. XIII. 227, 228. Willem de III. doet drie nieuwe Edelen beschryven. XIV. 216. de Edelen wederleggen Amsterdam over 't stuk der afdanking, in 1685. XV. 286. over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland, en het zitten des Graaven van Portland, in 1690. XVI. 56, 62, 68, 87
EDELEN VAN ZEELAND bewezen,

zo wel als de eerste Edele, ter Dagvaart beschreeven te moeten worden. VIII. 461, 462. verdraagen zig, in 1625, met Prinsse Maurits. VIII. 462. doen, in 1651, een nieuw Vertoog aan de Staaten om ter Dagvaart te mogen worden toegelaaten.

XII. 149

Eder. Zie *Adrana*.

Edict of Gebod (eeuwig) ten tyde van Don. Jan. gemaakt. VII. 142. eeuwige Edict van 1607. XIII. 292. XIV. 85. misnoegen over het zelve. XIII. 294. het wordt vernietigd. XIV. 83-85.
Eduard de I. Koning van Engeland, ontvangt een' Brief van Floris den V. III. 20. verbiedt den uitvoer der Wolle. III. 21. handelt, over een dubbel Hawelyk, met Floris den V. III. 23, 30, 31. legt den Wolfstapel te Dordrecht. III. 53. verlegt diennaar Brugge en Mechelen. III. 58. hoe ver hy de hand hadt, in 't ongeluk van Floris den V. III. 64, 65, 72, 73. hy krygt kennis van Floris dood. III. 87. zoekt Jan den I. in 't bewind te stellen. III. 93, 103. doch zelf merkelyk gezag te bekomen over Holland. III. 96
Eduard de III. Koning van Engeland, met Hollandscbe hulp, op den Troon gesteld. III. 210. handelt met Willem den III. over een verbond tegen Frankryk. III. 230. sluit 'er een, met Willem den IV. III. 237. wordt *Ryks Stedebouder*. III. 240. of hy Gelder tot een Hertogdom verheeven hebbe. III. 241. hy beweert, dat zyne Gemaalin recht heeft op deeze Landen. III. 262.

270. krygt, voor een' tyd, deel aan de Regeering. III. 277. staat van 't Regt zyner Gemaalinne af. III. 303
Edward de IV. wordt Koning van Engeland. IV. 78. verbindt zig met Hertoge Karel. IV. 103. raakt in onlust met den Graave van Warwik. IV. 108. vlugt naar Holland. IV. 113. wordt hersteld. IV. 116. sluit een verbond van Koophandel met Maximiliaan en Maria. IV. 181. met de Friezen en den Heere van ter Schelling. IV. 182. sterft. IV. 233
Edward de VI. Koning van Engeland. V. 296. zyn uiterste wil en dood. V. 388
Eduard, Hertog van Gelder, verklaart Hertoge Albrecht den oorlog. III. 301. maakt vrede met hem. III. 302
Eduen, inwooners van het eigenlyk Gallie. I. 37. staan op tegen de Romeinen. I. 51
Edzard, Graaf van Oostfriesland, helpt Franiker ontzetten. IV. 318. wordt tot Heere van Groningen ingehuldigd. IV. 345. raakt in geschil met Hertoge Joris van Saxen. IV. 382. verbindt zig met den Hertoge van Gelder. IV. 384. wordt ontzet van 't bewind over Groningen. IV. 386. sterft. V. 35
Edzard de II., Graaf van Oostfriesland, klaagt over 't bezetten van de Eems, door de Staatfchen. VII. 510. 't geschil met hem wordt bygelegd. VIII. 69, 70
Edzard de III., Graaf van Oostfriesland, raakt in geschil met de Stad Embden. VII. 418.

welk door der Staaten benideling bygelegd wordt. VIII. 420. 't ontstaat op nieuws. IX. 19. hy heult met Spanje. IX. 22. zyne Zoonen verwekken oproer in Embden. IX. 20. hy sterft. IX. 29
Edzard Ferdinand, Vorst van Oostfriesland. XIII. 97. geschillen ten zynen tyde. XIII. 351, 357
Eed der Graaven geschiedde, van ouds, voor die der Staaten. III. 547. V. 337. 338
Enigenburg, Slot in Westfriesland. III. 44. geslegt. III. 99
Egbert, Zoon van Dirk den I. II. 125. wordt Bisschop van Trier. II. 126
Egbert de II. Markgraaf van Brandenburg, verliest zyne Graaffschappen Oostergouwe, Westergouwe, Islegouwe en Staveren. II. 193, 194, 196
Egbert en Furiaan Wybrandszoonen dienen Willem den I. te water. VI. 308
Egbertszoon (Sebastiaan), Oud-Burgemeester te Amsterdam, raadt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezet. X. 280
EGGARD, Graaf van Walcheren, sneuvelt. II. 53
Eggert. Zie *Willem Eggert*.
Egmond of de Hegge. Adelbert predikt, en sterft aldaar. I. 373. Geweldenaaryen aldaar, door de Deenen, gepleegd. II. 55. de Kerk en Kerken-goederen van Egmond worden onder 't bewind van Dirk den I. gesteld. II. 109. de Westfriezen verwoesten 't Klooster aldaar. II. 115. 't wordt, door verscheiden Graaven, begiftigd. II. 132, 196. 't Slot

- Slot aldaar, door Lodewyk van Loon, verbrand. II. 316. verschil tusschen den Heer en Abt van Egmond. III. 385. de Heerlykheid tot een Graaffschap verheeven. IV. 233
- Egmond* (Abtdy van), door Jonkheer Jakob Kabeljaauw genoegzaam geslegt. VI. 440
- Egmond* (Jonkheer *Albrecht van*) dient Willem den I. te water. VI. 308. wordt Krygskommisfaris. VI. 387
- Egmond* (*Allard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262
- Egmond* (*Allard van*). III. 204
- Egmond* (*Berwoud van*) sneuvelt. II. 215
- Egmond* (*Berwoud van*). II. 259
- Egmond* (*Filips, Graaf van*) wordt te Antwerpen gevangen. VII. 113. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173, 174. neemt Lier in. VII. 174. zoekt Brussel aan 's Konings zyde te brengen. VII. 292. wordt vinnig beschimpt. VII. 293. neemt Geertsbergen en Ninove in. VII. 294. voegt zig by de Malcontenten. VII. 294
- Egmond* (*Fredrik van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de openbaare Preeke. VI. 166
- Egmond van der Nyenburg* (*Joan Egidius van*), in gezantschap aan den Koning der beide Sicilien gezonden. XIX. 275
- Egmond* (*Lamoraal, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. Filips de II. verklaart hem vry van Beden. VI. 12, 25. hy helpt den slag by Grevelingen winnen. VI. 27. wordt Stadhouder van Vlaanderen en Artois. VI. 41. verbindt zig met Oranje. VI. 69. vindt eene schimplivrey uit. VI. 72. schryft aan den Koning. VI. 78, 83, 85. blyft uit den Raad van Staate. VI. 83. keert 'er weder in. VI. 95. maakt vrienden. VI. 96, 100. wordt onder de Edelen van Holland beschreeven. VI. 154. *Aantek.* trekt in gezantschap naar Spanje. VI. 104, 106. keert te rug. VI. 107. verslag zyner handelingen. VI. 107. hy is misnoegd op Filips den II. VI. 109. neigt tot gemaatigdheid. VI. 112. of hy deel aan 't Verbond der Edelen gehad hebbe. VI. 126. wat hy van 't Verzoekschrift wift. VI. 133. hy keurt zeker Vertoog van Holland af. VI. 153. straft de beeldstormers. VI. 193. wordt oneens met Oranje. VI. 208, 227. woont Alva's intrede by. VI. 247. wordt gevangen. VI. 248. onthalsd. VI. 277
- Egmond* (*Lamoraal van*), jonger Zoon des gemelden, raakt in hegtenis. VII. 460
- Egmond* (*Lodewyk, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder en Zutphen. XI. 410
- Egmond* (*Otto van*). Zie *Keenenburg*.
- Egmond* (*Prokopius Ferdinand, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder, Zutphen en andere Heerlykheden hier te Lande. XVI. 430 - 435. Zie ook XVII. 521
- Egmond* (*Willem van*). II. 361. sneuvelt. II. 373
- Egmond* (*Wouter van*). II. 295, 300.

300. III. 16. Zie *Adolf, Arnoud, Floris, Fredrik, Georgius, Jan, Lamoraal en Maximiliaan van Egmond*.
Egmir, Legerhoofd der Cherusken. I. 76
Eik (*Gerrit Fanszoon van der*), Burgemeester van Delft, in bezetting naar Amsterdam. X. 114
EILAND der BATAVIEREN. Gelegenheid. I. 4, 14. of het tot Germanie, of Gallie behoord hebbe. I. 4, 5. oudste bewoonders van het zelve. I. 6. *Aant.* 7. het wordt, door de Batavieren, ingenomen. I. 13. Germanikus verzamelt aldaar eene Vloot. I. 73. Vitellius beveelt 'er eene werving te doen. I. 118. 't wordt, door Cerialis, geplonderd. I. 179. Wapenhuis aldaar. I. 194. oude opschriften. I. 195. inval der Franken, in het zelve. I. 202. de Saliërs woenen 'er in. I. 243. doch worden 'er uit verjaagd, door de Quaden. I. 247. Theodosius brengt 'er 't tooneel des oorlogs. I. 261
Eilanden in Friesland waren, oudtyds, Oostergo en Westergo. I. 376
Eilanden der Saxers, waar gelegen. I. 296. *Aant.* overmeesterd, door de Franken. I. 296
Eilerschans ingenomen door den Bisschop van Munster. XIII. 89. heroverd door de Staaten. XIII. 95, 96
Eilof (*Hopman Jan*), wordt in Leiden ontvangen. VI. 367
Einde (*Jakob van den*), Pensionaris van Delft. V. 375. Zie *Jakob van den Einde*.
EINDHOVEN gewonnen en verlooren, in 1581. VII. 381, her-
- wonnen, in 1582. VII. 471. wederom verlooren, in 1583. VII. 488. andermaal herwonnen, in 1629. XI. 98
Eindbouts (*Adriaan van*), omverraad op Tiel, onthalsd. X. 421
Eleman (*Joan*) handelt over 't versterken van Naarden. XIII. 361
ELBURG, gewonnen door den Graave van Buuren. IV. 493
Eligius koopt eenige gevangen Saxers vry. I. 334. wordt Bisschop van Noyon. I. 336. *Aant.* predikt den Friezen en Zeeuwen. I. 345
Elizabet, Koningin van Engeland, door Filips den II. ten Huwelyk verzogt. VI. 29. raakt met hem in ongenoegen. VI. 61. ook met den Hertoge van Alva, in 1569. VI. 304. 't geschil wordt bygelegd. VI. 305. Graaf Lodewyk vleit haar, met het gebied over Zeeland. VI. 331. zy doet de Watergeuzen vertrekken uit haare havens. VI. 341. staat den gevlugten Nederlanderen werving toe. VI. 355. Oranje tragt, vergeefs, naar verdrag met haar. VI. 466. VII. 83. zy verbiedt Oranje, en veelen anderen, het Ryk. VII. 82. de Opperste magt over Holland en Zeeland wordt haar aangeboden. VII. 84. zy wil eerst beproeven, of zy de Landen met Filips bevredigen kan. VII. 86. haar schryven aan den Prinse van Oranje en de Staaten. VII. 92. geschil tusschen haar, en Holland en Zeeland, bygelegd. VII. 100, 101. zy ondersteunt de Staaten tegen Don Jan. VII. 131, 198. verschoont

zig, deswege, by Filips. VII. 198. is misnoegd, over den handel met Anjou. VII. 227. raadt vyf Gewesten zig nader te verenigen. VII. 248. haare Huwelykshandeling met Anjou wordt plotselyk afgebroken. VII. 420, 421. zy raadt de Staaten tot Verdrag met Anjou. VII. 485. men handelt met haar over 't verleenen van onderstand. VIII. 33-36. over de opdracht der Heerschappyye. VIII. 88-91. die zy van de hand wyft. VIII. 91. zy belooft bepaalden bystand. VIII. 92, 97. stelt Leicester aan tot hoofd haarer hulpbenden. VIII. 100. haar heimelyk oogmerk. VIII. 102. zy schynt te onvrede over de opdracht der Landvoogdye aan Leicester. VIII. 120. schryft minzaam aan die van Utrecht. VIII. 146. geeft der Staaten gezanten bits bescheid. VIII. 194. men weigert haar den uitvoer van een party Rogge. VIII. 208. zy vaardigt der Staaten Gezanten af. VIII. 215. handelt van vrede met Spanje. VIII. 234. de Paus verklaart haar vervallen van haar Ryk. VIII. 283. zy wordt misleid, aangaande het oogmerk der Spaansche Vloote. VIII. 285. zy veroordeelt de beweegingen, op haaren naam, in de Nederlanden verwekt. VIII. 352. keurt der Staaten mildheid jegens den Koning van Schotland af. VIII. 400. sluit een Verbond met Henrik den IV., waarin de Staaten treden. VIII. 449, 450. komt noode tot erkentenis van der Staaten opperste magt. VIII. 451. handelt met hen. VIII. 495.

497. schynt tot Vrede te nagen. VIII. 500. sluit een Verdrag met de Staaten. VIII. 502. verklaart hun, dat zy genoodzaakt is Vrede te maaken met Spanje. IX. 70. treedt in handeling met de Aartshertogen; doch sluit niets. IX. 92-94. zendt volk naar Oostende. IX. 111. sterft. IX. 153

Ellerborn (Gerard) verwerft Brieven van Schâverhaaling tegen de Staaten. X. 24. regt niets uit. IX. 24

Emden ontvangt veel Nederlandsche Vluchtelingen. VI. 233, 251. 's Prinzen schepen aldaar beslaagen. VI. 325. de Stad raakt in hev'ig geschild met Graave Edzard den II. VIII. 418. 't wordt te Delfzyl, door bemiddeling der Staaten, bygelegd. VIII. 420. nieuwe onlusten aldaar. IX. 19, 123, 310. de Staaten ondersteunen de Stad. IX. 21, 126. werpen 'er volk in. IX. 124, 126, 128, 311. nieuw verschil met Enno bygelegd. X. 52, 53. de Stad raakt wederom in hevigen twist met hem. X. 439. en met Graave Rudolf Christiaan. XI. 43, 226, 227. Abyssinische Maatschappyy aldaar opgeregt. XI. 228. de Stad heeft geschil met Enno Lodewyk. XIII. 91 enz. Afrikaansche Maatschappyy aldaar opgeregt. XV. 114. loopt te niet. XV. 116. de Stad wordt in de Ryswysche Vrede begreepen. XVI. 408. moeilykheid hierover. XVI. 428. de Stad wordt ontleidigd van Staatsche bezetting. XIX. 483. Indische Maatschappyy aldaar opgeregt. XX. 465

Emen-

- Ementil* (Schans te) gewonnen, door Verdugo. VIII. 349
Emilia van Nassau. Gevolgen van haar Huwelyk met den Prinse van Portugal. VII. 462. VIII. 487, 489. IX. 341
Emilius (Petrus), Remonstrantisch Predikant te Warmenhuizen, uit de Kerk geweerd. X. 57
Emmanuel Filibert, Hertog van Savoye, voert bevel over 't Leger van Karel den V. V. 399. wordt algemeene Landvoogd der Nederlanden. VI. 5. gebiedt het Spaansche Leger in den kryg tegen Frankryk. VI. 14, 18. wordt hersteld in 't bezit zyner Erflanden. VI. 33. trouwt met eene Zuster des Konings van Frankryk. VI. 35. brengt te wege, dat Filips van den honderdften en vyftigsten penning afstaat. VI. 37. ontslaat zig van de Landvoogdye. VI. 38. bestraft de Staaten. VI. 52. beoorlooft die van Geneve. VIII. 320
Emmanuel (Don), Prins van Portugal, trouwt met Emilia van Nassau. VII. 462. VIII. 487. gevolgen van dit Huwelyk. VIII. 489. IX. 341. Maurits verzoent zig met hem. IX. 456. hy woont het beleg van Gelder by. XI. 274
Emmenes begeeft zig onder Holland. III. 272
Emmerik neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt 'er van ontslaagen. IX. 35. op nieuws bezet. IX. 45. geruimd. IX. 95. door Maurits ingenomen. X. 77. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 27
End (Kornelis van) geslaagen met zyn vendel. VII. 155
Enge (Bernard uit den). III. 17
ENGELAND. Oude staat van dit Ryk. II. 187. Koophandel der Nederlanden, in het zelve. III. 21, 187, 405, 498. IV. 89, 233, 302, 321. de Koning beweert de oppermagt te hebben over de zee, die 't Ryk omringt. III. 169. *Anna Engelbert van Kleeve* wordt tot Beschermheer van Utrecht verkooren. IV. 204. stilt de misnoegde burgerye. IV. 215. wordt, door den Bisschop, in den ban gedaan. IV. 217. verrast Utrecht. IV. 226. wordt gevat. IV. 227. geslaakt. IV. 231. keert naar zyn Vaderland. IV. 231. komt, met Fransche hulp, in Gelderland. IV. 347
ENGELBERT VAN NASSAU, Heer van Breda, wordt algemeene Landvoogd. IV. 320. sterft. IV. 331
Engelenburg (Alexander Schimpenning van der Goye, Heer van) in buitengewoon Gezantschap naar Engeland gezonden. XVI. 31. zyne handeling. XVI. 35
Engelen-Schans by 's Hertogenbosch veroverd, door Turenne. XIV. 92
ENGELSCHEN neemen veele Nederlandsche Koopvaardyschepen, tegen het Verdrag van Zeevaart van 1674. XIX. 323, 529
Engelsman (Jan Janszoon), Burgemeester van Hoorn, in eene bezending naar Utrecht afgevaardigd. X. 227
ENKHUIZEN. Avennes landt aldaar. III. 102. Hertog Albrecht verzamelt 'er een Leger. III. 330. wreedheid der Hoekschen

aldaar. III. 475. aanslag der Gelderfchen op deeze Stad. V. 141. zy lydt zwaare schade ter zee. V. 368. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 320. beroorte aldaar. VI. 355. zy verkieft's Prinsfen zyde. VI. 360. de Prins aldaar ontvangen. VI. 396. Bily staat naar de Stad. VI. 447. Hertog Erik, insgelyks. VI. 473. Overeenkomst wegens het Paalgeld aan deeze Stad vergund. VII. 191. zy wordt tot afval aangezocht. VII. 359. maakt in 't eerst zwaarigheid om Philips den II. af te zweeren. VII. 396. de Koning zoekt de Stad te doen omslaan. VII. 463. toeleg van Leicester op dezelve. VIII. 248. zy beweert, nevens Hoorn en Medenblik, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164. Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 270. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. geweldige beroerte aldaar, in 1653. XII. 285-296. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 326. poogingen om haar te doen veranderen. XII. 342. in 1672, geschiedt aldaar geene verandering der Regeeringe. XIV. 202. *Aant*, Kerkelyke onlust aldaar, in 1675. XIV. 450. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 312. beweeging aldaar, in 1749. XX. 340. *Enkhuizen* (*Willem Pieterszoon*), Burgemeester van Hoorn, zyns ondanks, geus gemaakt. VI. 189. *Enno*, Graaf van Oostfriesland. V. 35. heeft geschil met Bal-

thazar van Ezens. V. 35. *Enno*, Graaf van Oostfriesland, twist met Embden. IX. 122. werft tegen de Stad en tegen andere Oostfriesche Steden. IX. 125. de Staaten doen uitspraak over de geschillen. IX. 126. en verantwoorden zig, deswege, by den Keizer. IX. 128. de Graaf verdagt van 't verwekken van eenen oproer in de Stad. IX. 311. 't verschil tuschen hem en Embden wordt bygelegd, door de Staaten. X. 52, 53. die van Embden nemen hem in hegtenis. X. 439. de Staaten doen hem slaaken. X. 439

Enno Lodewyk, Vorst van Oostfriesland. zyne geschillen. XIII. 90 enz. hy sterft. XIII. 97

Enschede ingenomen door Prinsse Maurits, in 1597. VIII. 473. door de Bisschoppelyken, in 1672. XIV. 28

Entes. Zie *Bartbold Entes van Menbada*.

Entszoon (*Gerrit*), Burgemeester van Enkhuizen, zoekt de Friezen te beweegen, om zig Hertoge Karel te onderwerpen. IV. 107. helpt eene beroerte te Zierikzee stillen. IV. 125

Eperzoon (*Furiaan*), Predikant te Hoorn. zyn merkwaardig einde. VII. 58

Eptskopius (*Simon*) verdedigt het gevoelen der Remonstranten in de Haagsche Conferentie. X. 54. wordt Hoogleraar te Leiden. X. 54. doet eene Redevoering in de Synode te Dordrecht. X. 315. wordt, deswege, bestraft. X. 315, 316. laat zig ten Lande uit voeren. X. 386.

keert

keert te Amsterdam te rug, en geeft Lessen in de Remonstrantische Kweekſchool aldair. XI.

87

Erasmus (Defiderius) houdt briefwisseling met Bisschop Filips van Bourgondie. IV. 419. draagt een zyner werken op aan de Landvoogdesse, Koninginne Maria. V. 22. sterft. V. 130. agting der Staaten van Holland voor hem. V. 130

Erfmaarschalk van Holland. Herkomt en betekenis deezer waardigheid. X. 246. XI. 250

Erfstadhouderschap in de manelyke en vrouwelyke nakomelingen, in Holland voorgeslaagen. XX. 121. beweegingen onder 't gemeen ter deezer gelegenheid. XX. 124, 131. besluit der Staaten van Holland daar toe. XX. 147. der meeste andere Gewesten. XX. 151

Erik, Hertog van Brunswyk, helpt den slag van S. Quintin winnen. VI. 15. wordt Pandheer van Woerden. VI. 16. VII. 331. verzamelt volk tot voorstand der Inquisitie. VI. 139. staakt zyne werving. VI. 139. vangtze wederom aan. VI. 167. werpt bezetting in Woerden. VI. 186, 187. in Viane en Ameide. VI. 232. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. voorwaarde, hem betreffende, in 't Verdrag met Woerden. VI. 381. hy eischt Hoorn en Enkhuizen op. VI. 473. hy sterft. VIII. 329. wat 'er, over zyne Heerlykheden hier te Lande, te doen viel.

VIII. 329, 330

Erkelens, door Fredrik Henrik verrast. IX. 225

Ernst, Aartsbetsog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. VIII. 382. hy komt te Brussel. VIII. 383. zyn aart. VIII. 383. hy raakt in veragting. VIII. 384. handelt van Vrede met de Vereenigde Staaten. VIII. 395, 407. zoekt Deenemarke tegen hen op te hitſen. VIII. 401. sterft. VIII.

409

ERNST KASIMIR VAN NASSAU bemagtigt de Schans Filippine. IX. 77. wordt by de brug van Lefſinghem geslaagen. IX. 80. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. wordt aan de Schelde geslaagen. IX. 183. wint Lochem. IX. 219. wordt Stadhouder van Friesland. X. 408. en van Groningen en Drente. XI. 4. wint Oldenzeel. XI. 35. voorziet de Steden langs den Yssel. XI. 96. tragt eene beroerte te Leeuwaarden te stillen. XI. 218. sneuvelt voor Roermonde. XI. 151

Ernst (Bartbold), Griffier 's Hofſ van Holland. VI. 381

Erpt (Jan van Kuik, Heer van) brengt Vliſſingen over aan 's Prinſen zyde. VI. 350. ook Vee-re. VI. 353

Escheda gebiedt in 't beleg van Groningen, in 1580. VII. 338

Escovedo (Joande), Geheimschryver van Don Jan. zyne handeling te Antwerpen. VII. 129. zyne brieven worden onderschept. VII. 153, 154. hy trekt naar Spanje. VII. 151. wordt aldaar vermoord. VII. 151

d'Espeſſes, Gezant van Frankryk in den Haag. XI. 62. maakt zig veragt. XI. 75

E 5

Es.

Espinoi (Prins van) bemagtigt S. Guilain. VII. 416. loopt gevaar by Gend. VII. 457. beding wegens de goederen van zyn huis by het Bestand. IX. 444

Espinoi (Prinses van) verdedigt Doornik in 't afzyn van haaren man. VII. 416

Esßen (*Henrik van*), een der Regteren over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 340. in gezantschap naar Frankryk. X. 495

Essequibo. De Zeeuwen beween een uitsluitend regt te hebben om op deeze Volkplanting te handelen. XX. 385 enz. 396 enz. te Amsterdam, houdt men het tegendeel staande. XX. 389 enz. 400 enz. 't geschil blyft steeken. XX. 405

Essex (*Robert, Graaf van*). zyn scheepstogt naar Spanje. VIII. 439. tweede togt derwaards. VIII. 475. hy wordt in heftenis genomen. IX. 70

Estampes (*Markgraaf d'*), Gezant van Frankryk in den Haag. zyne handeling. XI. 265

Estrades (*Godefroi, Graaf van*), handelt, wegens Frankryk, in Engeland. XI. 266. en in den Haag. XI. 266. zyn gesprek met Fredrik Henrik. XI. 268. hy beraamt, met hem, de bewegingen der Legeren, in 1644. XI. 365. zyne Krygsbedryven. XI. 369, 370. zyn voorslag aan Fredrik Henrik. XI. 414. hy handelt aan 't Engelsche Hof. XIII. 21. komt in den Haag. XIII. 107. zyne handeling aldaar. XIII. 107, 108, 110, 111, 112. hy opent den grond van 't regt der Koninginne op de

Spaansche Nederlanden, aan de Witt. XIII. 113. handelt met hem over een verdeeling derzelve. XIII. 113, 117. is bedugt voor de verheffing des Prinses van Oranje. XIII. 133. schryft over eenige Leden der Regeeringe. XIII. 164. maakt een ontwerp, om zig van Friesland en Stad en Lande te verzekeren. XIII. 179-182. de Witt handelt looslyk met hem. XIII. 285. zyn merkwaardige Brief aan den Koning van Frankryk. XIV. 35. hy wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369

Eugeniaansche Graft. XI. 36, 41
Eugenius (*François*), Prins van Savoje. zyne Krygsbedryven in Piemont. XVI. 159 enz. in Italie en Duitschland. XVI. 97, 169, 214, 265, 286, 311. in de Nederlanden. XVII. 317 enz. 342 enz. 386, 402. hy wil een inval in Frankryk doen. XVII. 425. handelt in Engeland. XVII. 437. brengt te wege dat eenige Duitse troepen by 't vereenigd Leger blyven. XVII. 478. slaat de Turken by Peterwaradyn. XVIII. 121

Eusum (*Kaspar van*) verdedigt Koeverden trouwelyk. VIII. 379
Ever (*Gerard*). III. 17

EVERARD, Graaf, zo men meent, van Hameland, verliest zyn Graaffschap. II. 91. doot Godefried den Noorman. II. 91. bekomt deszelfs goederen. II.

92
Everard, Heer van Elst, verbindt zig met Radboud. I. 363. zyn goed wordt, hierom, verbeurd verklaard. I. 363

Evers-

- Eversdyk (Kornelis)*, Baljuw van Munster, toegestaan. XI. 397
 Goes, raakt in een hevig ge- Excynzen (nieuwe), in sommi-
 schil met eenige Regenten. mige Steden *verbuurd* of ver-
 XVI. 203. pagt. IV. 120, 449. 't invoeren
Eversdyk (Matthews), Burgemees- derzelven verwekt opschud-
 ter van Goes, raakt in merke- ding. IV. 120. geschiedt daarna
 lyke moeite. XVI. 208 enz. gemakkelyker. IV. 304. oproer
Everstein, door de Stigtſchen ge- over dezelve, in den Haage.
 wonnen. III. 372. IV. 447. men tragtze in Hol-
Everstein (Filips, Graaf van) heeft land in te voeren. V. 133, 250,
 bevel over een regiment kneg- 257. 't geschiedt. V. 258. doch
 ten. VI. 9. verſlaat eenig Prin- met veel moeite. V. 258, 265,
 ſen volk, by Daalhem. VI. 270 285. Zie *Impoſten*.
Evertſen (Geleijn) rpaakt in gevegt *Exens (Baltazar van)* heeft ge-
 met de Franſchen, by Beveſier. ſchil met Graave Enno. V. 35.
 XVI. 110. handelt met Hertogé Karel van
Evertſen (Jan) raakt ſlaags met Gelder. V. 54
 Collart, en neemt hem gevan-
 gen. XI. 236. voorkomt eene
 onderneeming op Vliffingen.
 XI. 237. woont den zeeſlag
 voor Duins by. XI. 283. be-
 magtigt de Schans het Boeren-
 gat. XI. 428. lydt veel in den
 zeeſlag, tuſſchen Blake en
 Tromp. XII. 202, 203. en in
 dien, tuſſchen Monk en Tromp.
 XII. 241. wykt uit den ſlag voor
 Leſtoffe. XIII. 146. wordt in den
 Briele door 't graauw mishan-
 deld. XIII. 146. verdedigt zig.
 XIII. 146. ſneuvelt. XIII. 211
Evertſen (Kornelis), Luitenant-
 Admiraal, ſneuvelt. XIII. 206
Evertſen (Kornelis), Luitenant-
 Admiraal, verzamelt de Vloot
 op Schooneveld. XV. 395. ver-
 zelt Willem den III. naar En-
 geland. XV. 474
Everwyn (Solomon), Burgemees-
 ter van Dordrecht. XV. 264
Evocatie. Zie *Privilegie de non*
evocando.
Excellentie (Titel van) den
 Staatſchen Gevolmagtigden te

F.

- Faan* (. . . *Mepſche, Heer van*)
 wordt beſchuldigd van te
 ſtrengſte ſtraf geoeſend te heb-
 ben over de misdaad van So-
 domie. XIX. 39, 173. verde-
 digd. XIX. 171, 173
Fabricius (Albert), in bezending
 naar Utrecht en Overyſſel.
 XVIII. 244
Fabritius (Willem), Vroedschap
 te Haarlem, afgezonden aan
 Willem den III. XIV. 80
Fagel (François), Griffier der al-
 gemeene Staaten, legt zyn ampt
 neder. XIX. 475
Fagel (François Nikolaas). Zyne
 Krygsbedryven. XVI. 104, 145,
 183, 245. XVII. 226 enz. 266,
 343
Fagel (Gaspard), Penſionaris van
 Haarlem, in bezending naar
 Frieſland en Stad en Lande,
 op 't ſtuk der *Harmonie*. XIII.
 336. wordt Griffier der alge-
 meene Staaten. XIII. 437. wei-
 gert

gert het besluit tot verdrag met Frankryk te tekenen. XIV. 55. is verdagt van het eeuwig Edict doorgedreeven te hebben. XIV. 85, 86. wordt *Raadpenfionaris*. XIV. 187. raadt den Prins tot verandering der Regeeringe. XIV. 188. lost de zwaarigheden daartegen op. XIV. 190. brengt, zo men wil, te wege, dat te Haarlem bynagene verandering geschiedt. XIV. 202. wat de Groot van hem schreef. XIV. 262. hy wordt naar Utrecht afgezonden. XIV. 283. doet verslag van de bezending. XIV. 310. zyn begrip van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 344. hy werkt tot de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345, 367. hy spreekt met Temple. XIV. 426-433, 435. zyn oogmerk. XIV. 431. zyn schryven; ten nadeele van eenigen te Amsterdam. XIV. 469. hy wordt van nieuws in zyn ampt aangenomen. XIV. 496. XV. 389. d'Avaux zoekt, vergeefs, hem te winnen. XV. 98. hy woont eene bezending naar Amsterdam by. XV. 146. zyn verschil met die Stad. XV. 162, 194, 208, 389. zyn gezag, volgens d'Avaux. XV. 168. wat hy van d'Avaux oordeelde. XV. 192. zyn gesprek met den Keur-Brandenburgschen Gezant. XV. 207. hy yvert tegen het twintigjaarig Bestand. XV. 234. is niet tegen Dordrecht, in 1685. XV. 279. zyne briefwisseling met Steward. XV. 358. zyn merkwaardige brief aan den zelve. XV. 361. uitwerksels van dien brief. XV. 366-372. hy geeft aan sommigen eenige opening wegens den voorgenomen togt naar Engeland. XV. 426, 430. bevordert dien. XV. 433. stelt eene Verklaaring op voor zyne Hoogheid. XV. 456. bezorgt hem geld. XV. 466. werkt, ten zynen behoefte, door de Predikanten. XV. 467, 471. sterft. XV. 471. zyne afbeelding. XV. 472

Fagel (Henrik) wordt eerste Griffier der algemeene Staaten. XIX. 475

Fagel (Nikolaas) bewerkt de aanbieding der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345

Famars (Karel van Levin, Heer van) tekent het Verbond der Edelen. VIII. 367. verdedigt Heusden. VIII. 310. sneuvelt voor Koeverden. VIII. 367

Feitsma (Felger), wegens Friesland, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90. geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203

Fenelon (Gabriel Jaques de Salignac, Markgraaf van), Ambassadeur van Frankryk by de Staaten, nodigt hen om het Verdrag van Hanover aan te nemen. XVIII. 324. dringt op het aanneemen der wapenen tegen het Weener Hof. XIX. 42. keert naar Frankryk. XIX. 412. komt te rug. XIX. 433. opent den Staaten 's Konings toeleeg om in de Oostenryksche Nederlanden te vallen. XIX. 433 enz. sneuvelt in den slag by Raucoux. XX. 35

Fer-

- Ferdinand**, Broeder van Karel den V. wordt Roomsch-Koning. V. 8. 't Keizerryk wordt hem afgestaan. V. 436
- Ferdinand de II.** wordt Keizer. X. 402. handelt met de Staaten. X. 481. sterft. XI. 262
- Ferdinand de III.** wordt Keizer. XI. 262. zyn belang by de Vrede. XI. 406. hy bevestigt het LIII. Lid van het Munsterfch Verdrag. XI. 468. XII. 22. sterft. XII. 474
- Ferdinand de VI.** wordt Koning van Spanje. XX. 44. zyne inzigten op 't werk der Vrede. XX. 45
- Ferdinand**, Kardinaal - Infant en Aartsbiffchop van Toledo, wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XI. 194. helpt den slag by Nordlingen winnen. XI. 194. overmeestert eenige Plaatsen, in Duitschland. XI. 195. wint Goch. XI. 206. zyne Krygsbedryven in Frankryk. XI. 233. hy tragt, vergeefs, Bréda te ontzetten. XI. 254. verovert Venlo en Roermonde. XI. 254. zyne bewegingen tot ontzet van Hesdin. XI. 278, 279. hy sterft. XI. 316
- Ferdinand (Don)**, Zoon van Alva, wordt Overfte der Ruiterye. VI. 241. nodigt Egmond en Hoorne, op den dag hunner gevangenisse. VI. 249
- Feria (Gomes Figueroa, Graaf van)**. Filips de II. zegt hém eene plaats in den Raad van Staate toe; doch geeftze hem niet. VI. 48, 54. geraadpleegd over de Nederlandfche beroerten. VI. 169. neigt tot zagtheid. VI. 240
- Ferrare (Cezar d'Este, Hertog van)**. Maurits biedt hem hulp aan tegen den Paus. IX. 3
- Fervaques (Willem van Hauteimer, Heer van)** beweegt Anjou, tot bemagtiging van eenige Steden. VII. 473
- Ferwou (Jonkheer Fredrik van)** tot Martenabuis, in gezantschap naar Engeland. X. 427
- Filbert van Chalons**, Prins van Oranje. IV. 400. François de L. belooft hem in zyn Prinsdom te zullen herstellen. IV. 463, 493. hy neemt den Paus gevangen. IV. 466. hy sneuvelt voor Florence, hebbende René van Nassau erfgenaam verklaard. IV. 508
- Filippa**, Dogter van Adolf van Egmond, te Gend opgevoed. IV. 141. trouwt met René, Hertog van Lotharingen. IV. 308. V. 145
- Filippeville** veroverd door Don Jan. VII. 197
- Filippine - Schans** door Graave Ernst van Nassau gewonnen. IX. 77. wederom door Graave Willem. XI. 176. door de Franschen, in 1747. XX. 104
- Filips van Zwaaben**, tot Keizer verkooren. II. 331. Biffchop Dirk houdt zyne zyde. II. 331
- Filips de I.**, Koning van Frankryk, trouwt met Berta, Dogter van Floris den I. II. 179
- Filips de IV.**, Koning van Frankryk, verbindt zig met Floris den V. III. 59
- Filips**, Hertog van Bourgondie, bewerkt, nog maar Graaf van Charolois zynde, de vrede tusfchen Jan en Jakoba van Brabant en Jan van Beieren. III. 431. wat hy hierin beoogde. III. 436.

436. hy bereidt zig den weg, om Vrouw Jakoba op te volgen. III. 458. daagt Glocheſter uit tot een lyfgevegt. III. 461. wordt, door den Hertoge van Brabant, tot *Ruwaard* verklaard. III. 465, 466. berooft de Kennemers en Weſtfriezen van hunne Privilegien. III. 475. dreigt Gouda te belegeren. III. 484. noodzaakt Vrouw Jakoba, om hem voor *Ruwaard* te verklaren. III. 484. maakt verandering in 't Hof van Holland. III. 489. maakt vrede met den Biſchop van Utrecht. III. 496. bekomt verſcheiden' van de aanzienlykſte Nederlanden. III. 507. ſtelt de Vliesorde in. III. 509. doet Frank van Borſelen vatten. III. 512. noodzaakt Vrouw Jakoba, om hem de Graafſykheid af te ſtaan. III. 513. wikkelt de Landzaaten in eenen oorlog met Engeland in. III. 520. belegert Calais. III. 526. raakt in oorlog met de Ooſterlingen. III. 529. geeft verlof tot vrybuiten. III. 536. maakt Vrede en Beſtand. III. 539, 542, 543, 544. bekomt de Heerlykheden, waaraan Vrouw Margareet van Bourgondie verlyftogt geweest was. III. 546. doet den Keizer, wegens deeze Landen, hulde. III. 549. draagt zyne Gemaal in 't bewind van Holland op, voor eenen tyd. IV. 7. komt in Holland. IV. 9, 12. verandert de Regeering, in verſcheiden' Steden. IV. 12. verbiedt de Hoekſche en Kabeljaauwſche hevigheden. IV. 13. verklaart, welke Heerlykheden van Beden vry zyn. IV.

14. doet Jan van Domburg onthalsen. IV. 21. ook den Prefident Gozewyn de Wilde. IV. 22, 23. ſtelt Jan van Lannoi tot Stadhouder. IV. 22. beteugelt de overdaad der Geeftlyken. IV. 30, 31. ſchryft aan den Paus. IV. 31. bedwingt de Gentenaars. IV. 36. verleent Holland en Zeeland verſcheiden' voorregten. IV. 38. beoorlooft de Engeliſchen. IV. 42. doet zynen natuurlyken Zoon, David, aanſtellen tot Biſchop van Utrecht. IV. 53, 58. 59. herſtelt de Kennemers en Weſtfriezen, in de verbeurde voorregten. IV. 54. ook Dordrecht en Zuidholland. IV. 56. ſtaat naar 't gebied over Frieſland. IV. 61. Keizer Fredrik verbiedt hem de Friezen te ontruſten. IV. 67. hy raakt in twiſt met zynen Zoon, en in oorlog met Frankryk. IV. 69, 79, 85. heeft een' togt naar Turkye in 't hoofd. IV. 74. ſtelt orde op de herſtelling der Dykaadjen. IV. 91. ſterft. IV. 94. zyne egte en onegte kinderen. IV. 95. of hy te regt de goede bygenaamd zy. IV. 95. *FILIPS DE II.*, Zoon van Maximiliaan en Maria, wordt gebooren. IV. 193. Huwelyk voor hem geſlooten. IV. 193. hy wordt *Graaf*, onder Voogdye zyns Vaders. IV. 207. de Gentenaars houden hem, in hunne magt. IV. 232, 240, 241. hy aanvaardt de Regeering. IV. 294. wordt in Holland en Zeeland tot Graave ingehuldigd. IV. 295. verleent bepaalde voorregten. IV. 296. ſluit een Verbond van Koophandel, met *Henrik den VII.*

VII. IV. 298, 303. trouwt IV. 303. doet zig, op nieuws, inhuldigen. IV. 305. handelt, wegens Friesland, met Hertoge Albrecht. IV. 311. reist naar Spanje. IV. 319. keert te rug. IV. 321. bemagtigt verscheiden Steden, in Gelderland. IV. 329. sluit een Bestand met Hertoge Karel. IV. 330. vertrekt wederom naar Spanje. IV. 331. wordt in Engeland opgehouden. IV. 333. aanvaardt de Regeering van Kastilie. IV. 336. sterft. IV. 336. zyne gedaante, aart en kinderen. IV. 337

FILIPS, Zoon van Keizer Karel den V. wordt geboren. IV. 465. wordt tot toekomstenden Prins en Heer der Nederlanden ingehuldigd. V. 328, 330. zyn eed. V. 336. hy trouwt met Maria, Koninginne van Engeland. V. 391, 397. hy raakt in Engeland in veragting. V. 398, 426. zyn Vader draagt hem 't gebied op, over de Nederlanden en over Spanje. V. 430, 435. hy doet en ontvangt den gewoone eed. V. 434. zyne inzichten op de Regeering. VI. 3, 4, 45. hy stelt eenige Vliesridders aan. VI. 6. vernieuwt de Plakaten tegen de Ketters. VI. 8. vordert een' honderdsten penning en een vyftigsten penning. VI. 10. staat af van zynen eisch. VI. 11. hervat den oorlog tegen Frankryk. VI. 13. wikkelt 'er Engeland in. VI. 14. doet eene negenjarige Bede. VI. 24. verliest den naam en waardigheid van Koning van Engeland. VI. 29. maakt vrede met Frankryk. VI. 31. legt. op het uitrooijen

der Ketterye toe. VI. 30, 35. trouwt met eene Dogter van Frankryk. VI. 34, 35, 56. vordert wederom, vergeefs, een honderdsten en een vyftigsten penning. VI. 36, 37. stelt orde op de Regeering der Nederlanden. VI. 38. zoekt de Spaansche knechten in 't Land te laten. VI. 47. neemt afscheid van de Staaten. VI. 49. beantwoordt hun tweeledig verzoek. VI. 52. vertrekt naar Spanje. VI. 56. de Spaansche knechten volgen hem. VI. 58. zyn misnoegen op Engeland. VI. 61. hy regt verscheiden' nieuwe Bisdommen op. VI. 62. steekt zig in den binnenlandschen oorlog in Frankryk. VI. 74. schryft aan Oranje, Egmond en Hoorne, over Granvelle. VI. 81. doet Granvelle vertrekken. VI. 89. sommigen dringen op zyne overkomst. VI. 103. zyne handeling met Egmond. VI. 107, 117. hy beveelt het aanneemen der Kerkvergaderinge van Trente. VI. 113. en het uitvoeren der Plakaten. VI. 117. zyn last wordt hier afgekondigd. VI. 119. 't volk mort tegen hem. VI. 121, 129. hy verbiedt het byeenroepen der algemeene Staaten. VI. 156, 178. handelt met Bergen en Montigni. VI. 157 - 161. pleegt raad over de Nederlandsche beroerten. VI. 169. besluit herwaards te reizen. VI. 171, 207. zyn gevoelen op de Inquisitie, Plakaten en algemeene Vergiffenis. VI. 106, 172, 177. hy schryft aan Oranje en anderen. VI. 173. ook aan de Landvoogdesse. VI.

205, 206. hy ſlaat's Keizers be-
middeling af. VI. 207. zendt
Alva met een Leger naar de
Nederlanden. VI. 240, 243. ver-
ſchuift zyne eigen' herwaards-
komt. VI. 242, 243. of hy 't
vonnis van Egmond en Hoor-
ne ondertekend hebbe. VI. 278.
hy trouwt voor de vierde reize.
VI. 317. zyne Bruid wordt be-
ſchonken, door de Nederlan-
den. VI. 318. hy doet den Erf-
prins Karel ter dood brengen.
VI. 317. ſtelt Requeſen tot Al-
va's opvolger aan. VI. 454. ruſt
ſterk toe ter zee. VI. 475. in
1574, hadt hem de kryg reeds
tuintig millioenen gekoſt. VI.
477. zyne inzigten op de Vre-
dehandeling te Breda. VII. 50,
51, 52. eefſte overlegging op
zyne afzweering, in 1575. VII.
79. hy ſtelt Don Jan van Oos-
tenryk aan tot Landvoogd der
Nederlanden. VII. 123. handelt
vergeefs, over Vrede met de
Staaten. VII. 194. nieuwe ſpraak
van hem te verlaaten, in 1579.
VII. 302. gedagten van Hol-
land en Zeeland, hierover. VII.
303. hy zendt de Hertogin van
Parma, andermaal, als Land-
voogdes naar de Nederlanden.
VII. 344. geeft haar verlof om
naar Italie te keeren. VII. 345.
Oranje legt hem zwaare mis-
dryven te laſt. VII. 349. hy tragt
naar Portugal. VII. 355. be-
magtigt dit Ryk. VII. 461, 462.
wordt van zyn regt op de Vere-
enigde Nederlanden vervallen
verklaard. VII. 391 - 394. 't
Plakaat, hierop gemaakt, wordt
niet overal afgekondigd. VII.
395, 396. Filips zoekt Enkhui-

zen te verraffen. VII. 463. be-
ſlaat de Nederlandſche ſchepen
in Spanje. VIII. 91. ruſt eene
magtige Vloot uit tegen Enge-
land. VIII. 282, 283, 285. die
met groot verlies te rug keert.
VIII. 288. hy ſtaat, van wege
zyne Dogter, naar de Kroon
van Frankryk. VIII. 373. draagt
de Landvoogdy der Nederlan-
den op aan Ernſt van Ooſten-
ryk. VIII. 382. en daarna aan
dezelfs Broeder Albertus. VIII.
426. verval zynen geldmidde-
len. VIII. 442. hy ruſt eene
Vloot uit, die geen' dienſt doet.
VIII. 448, 477. neigt tot Vre-
de. VIII. 491. handelt met Frank-
ryk. VIII. 492. draagt de Ne-
derlanden op aan zyne Dogter.
VIII. 494, 505. ſluit met Frank-
ryk. VIII. 499. zyne laaſte ziek-
te en dood. IX. 16. lof en laſ-
ter. IX. 17

FILIPS DE III., Koning van Span-
je. Zyn aart. IX. 18. hy ver-
biedt den Staaten den handel
in zyne Ryken. IX. 55. ruſt
eene Vloot uit, die door ſtorm
verſtrooid raakt. IX. 62. onder-
ſteunt de muitelingen in Ier-
land. IX. 111. zoekt den Hol-
landeren en Zeeuwen den han-
del in Indie te beletten. IX. 143.
ſchynt den Staaten vryheid en
vrede te willen geeven. IX. 155.
opent de vaart op Spanje we-
der, voor korten tyd. IX. 163.
ſluit Vrede met Groot-Britan-
je. IX. 172 - 177. zendt eenig
Krygsvolk te water naar de Ne-
derlanden, welk onderschept
en geſlaagen wordt. IX. 184,
185. neigt tot Vrede met de
Vereenigde Staaten. IX. 233.
zendt

zendt eene bekräftiging der Wapenschorfinge herwaards, die den Staaten niet voldoet. IX. 278. vindt middel om zyne schulden te verminderen. IX. 313. zyne inzigten op 't stuk van den Godsdienst. IX. 338. zyne Huwelykshandeling in Frankryk en in Engeland. IX. 351-354, 355, 356. X. 99. gerugt, dat hy 't Bestand verwerpt. IX. 424. hy laat'er zig toe overhaalen. IX. 425. 't wordt gelooten. IX. 436. hy bekräftigt het. IX. 467. hy sterft. X. 421

FILIPS DE IV. wordt Koning van Spanje. X. 421. tragt een Verbond van Vereeniging te sluiten, tusschen alle zyne Staaten. XI. 67. handelt met de Vereenigde Gewesten over een Bestand. XI. 106. aanvaardt de Spaansche Nederlanden wederom, na de dood der Infante. XI. 182. stelt zynen Broeder den Kardinaal-Infant aan tot Landvoogd. XI. 194. en daarna Don Francisco de Melo. XI. 316. nog laater den Markgraaf van Kastel-Rodrigo. XI. 396. redenen, die hem doen neigen tot Vrede met de Staaten. XI. 400. zyne Gevolmagtigden tot de handeling te Munster. XI. 402. hy draagt den Aartshertoge Leopold Willem de Landvoogdy op. XI. 450. sluit eene eeuwige Vrede met de Staaten. XI. 458. gevolgen deezer Vrede. XII. 19, 20. hy zendt hun een' gewoonlyken Gezant toe. XII. 43. sluit een Verdrag van Zeevaart met hen. XII. 45. handelt methen over 't naarkomen van

't Munstersch Verdrag. XII. 373. zoekt Engeland tegen hen op te zetten. XII. 376. sluit de Pyreneesche Vrede met Frankryk. XII. 474. handeling der Staaten met hem. XIII. 13, 29, 76, 114. hy geeft hun kennis van 't Huwelyk zynen Dogter met den Keizer. XIII. 77. hy sterft. XIII.

178

Filips, Hertog van Anjou. Handeling om hem van de Kroone van Spanje te verzekeren XVII. 15. uiterste wil van Karel den II. ten zynen behoefte. XVII. 47. hy wordt, onder den naam van *Filips den V.*, voor *Koning van Spanje* uitgeroepen. XVII. 51. gevaar, door sommigen, in zyne verheffing gezien. XVII. 54, 55, 57. hy schryft aan de Staaten. XVII. 65. die hem erkennen. XVII. 70. hy voert een voorspoedigen veldtogt, in 1710. XVII. 390. staat de Spaansche Nederlanden af aan Keur-Beieren. XVII. 419. raakt in oorlog met Frankryk en Groot-Britanje. XVIII. 200. treedt in 't viervoudig Verbond. XVIII. 213. maakt Vrede met Groot-Britanje en Frankryk. XVIII. 234, 236. staat af van de Kroon. XVIII. 288. aanvaardtze wederom. XVIII. 290. handelt en sluit afzonderlyk met den Keizer. XVIII. 300, 306. belegert Gibraltar. XVIII. 414. verzoent zig met Lodewyk den XV. XVIII. 450. bewilligt in de voorafgaande punten. XVIII. 445, 455, 459. sluit een dubbel Huwelyk. XVIII. 496. dringt op 't overvoeren van zesduizend Spanjaarden naar Italie.

XIX.

F

- XIX. 13. 't welk eindelyk geschiedt. XIX. 60. rekent zig van 't Verdrag van Seville ontslaagen. XIX. 44. regt eene Filippynsche Maatschappij op. XIX. 64. is misnoegd op 't Weener-Hof. XIX. 78. verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 156. neemt de voorafgaande Vredepunten aan. XIX. 207. raakt in onlust met Portugal. XIX. 208. treedt in 't Weener-Verdrag. XIX. 244. raakt met Groot-Britanje in oorlog. XIX. 247, 264. maakt eisch op de Oostenryksche nalaatenschap. XIX. 307. sterft. XX. 44
- FILIPS WILLEM**, Graaf van Buuren, Zoon van Willem den I. Prins van Oranje. VI. 43. aangemerkt als eerste Edele van Zeeland. VIII. 456, 457, 459. hy wordt uit de Hooge Schoole van Leuven geligt, en naar Spanje gevoerd. VI. 258. VII. 149. beding, hem aangaande, by de Gendtsche Bevrediging. VII. 116. en by 't eeuwige Edict. VII. 143. hy komt in de Nederlanden te rug. VIII. 428. handeling aldaar met hem. VIII. 428, 429. hy keert naar Spanje. IX. 16. wordt tot Prins van Oranje ingehuldigd. IX. 16. keert in de Nederlanden te rug. IX. 85. zyn bedryf gedurende den slag by Nieuwpoort. IX. 85. hy krygt bevel over driehonderd ruiters. IX. 101. trouwt. IX. 225. verzoent Don Emmanuel met Maurits. IX. 456. bekomt zyn aandeel in zyns Vaders nalaatenschap. IX. 456. komt te Breda wonen. X. 4. sterft te Brussel. X. 309
- Filips van Nassau* wordt Bevelhebber binnen Gorinchem. VIII. 205. valt in Luxemburg en Limburg. VIII. 373, 379. helpt Groningen winnen. VIII. 389. voert het gebied over den onderstand aan Frankryk. VIII. 403, 422. komt om. VIII. 424
- Filips van Bourgondie*, Heer van Beveren, voert het bevel in 't beleg van Sluis. IV. 291. belegert Wageningen. IV. 341. verlaat het. IV. 343, 348. wordt Bisschop van Utrecht. IV. 408. toont zig niet ongenegen tot Hervorminge. IV. 418. voert oorlog in Overysse. IV. 438, 442. sterft. IV. 447
- Filips van der Elzas*, Graaf van Vlaanderen, besluit de Hollanders te beoorloogen. II. 239. overmeestert het Slot te Beveren. II. 240. doet het beleg van Amerstein opbreken. II. 249. neemt Floris den III. gevangen. II. 249. sluit eene voordeelige Vrede met hem. II. 250. sterft. II. 275
- Filips*, Broeder des Hertogs van Kleeve, verzet zig tegen Maximiliaan. IV. 243. voert gebied binnen Sluis. IV. 245. versterkt de Stad. IV. 260. verliest dezelve. IV. 291. wykt naar Frankryk. IV. 292
- Filwater* komt, met Engelschen onderstand, by Schouwen. III. 468. krygt de nederlaag. III. 469
- Finantie-Kamer**. Zie Kamer der Geldmiddelen.
- Fivelings* (die van) van Ketterye verdagt gemaakt. II. 372
- Fledderus* (*Herman Koops*) veroorzaakt eenige beweeging te Steenwyk. XX. 361. regt een

vendel schutters op. XX. 362. wordt gevat. XX. 363. gehangen. XX. 365. door den Prinse van Oranje in zyne eere hersteld. XX. 368. eerlyk begraven. XX. 368

FLERTINGEN, eene Landstreek met den titel van Markgraafschap. II. 144, 159

Fleteren. Zie *Antonis van den Houte*.

Flcury. Slag aldaar, in 1622. X. 436

Flcury (André Hercule), Oud Bisschop van Frejus, en daarna Kardinaal, yvert tegen de Hervormden. XVIII. 291. wordt eerste Staatsdienaar van Frankryk. XVIII. 360. handelt met het Weener-Hof. XVIII. 424. ontwerpt de voorafgaande punten der Vrede. XVIII. 425, 432. raakt, hier te Lande, in hooge agting. XVIII. 438. slaat een Bestand voor. XVIII. 482. 't welk niet behaagt. XVIII. 485. handelt heimelyk met de Keizerschen en Spaanschen. XVIII. 491. wat hy van 't handhaaven der Pragmatike Sanctie gevoelde. XIX. 24. hy schynt tot oorlog te neigen. XIX. 42. is heimelyk misnoegd, over 't sluiten van het Weener-Verdrag. XIX. 57

Flevo (Meer), nu de Zuiderzee. I. 56

Flevum (Rynmond). I. 59

Flevum (Sterkte) waar gelegen. I. 81

Flodrof (Graaf van), Bevelhebber van Maastricht, bezet Luik, XVI. 9

Flodroff-Wartensleben, (*Willem, Graaf van*), Burgemeester van

Veere, doet de Wet vergaderen om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt aan zyne Hoogheid gezonden. XX. 78

Florennes (... *Glimes, Heer van*) verliest Filippesville. VII. 197

FLORIS DE I. Zoon van Dirk den III. II. 153. wordt Graaf van Holland. II. 165. geraakt in oorlog met Willem, Bisschop van Utrecht. II. 166. overwint hem en zyne bondgenooten. II. 168. wordt, na eene tweede overwinning, by Hemert, overvallen en gedood. II. 169. zyne Dogter, Berta, trouwt met den Koning van Frankryk. II. 179

FLORIS DE II., bygenaamd de *Vette*, Graaf van Holland. II. 198. of hy onder Voogdye gestaan hebbe. II. 198. trouwt met Petronelle van Saxen. II. 206. verdraagt zig met Keizer Henrik den V., over Zeeland Bewester Schelde. II. 208, 210. zyn Privilegie aan de Burgeren van Alkmaar. II. 213. Voorval tusschen hem en den Frieschen Edelman Galama. II. 213. nog een met den Abt van S. Truyen. II. 215. hy sterft. II. 212

FLORIS DE III. wordt Graaf van Holland. II. 236. woont de Ryksvergaderingen by. II. 237. heft een' nieuwen Tol te Geervliet. II. 237. tot misnoegen der Vlaamingen. II. 239. verdraagt zig met de Westfriezen. II. 240. trouwt eene Schotsche Prinse. II. 241. ondersteunt Bisschop Godefrid, tegen de Groningers. II. 242. verdraagt zig met hem wegens Friesland. II. 243. maakt een Verdrag tot voorkoming

ming der overstromingen des Ryns. II. 246. voert kryg tegen Vlaanderen. II. 248. wordt gevangen. II. 249. sluit eene na-deelige Vrede. II. 250. trekt op tegen de Westfriezen. II. 261. keert te rug, met verlies. II. 261. beoorloogt de Friezen. II. 267, 268. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. sterft, te Antiochie. II. 274

FLORIS DE IV. Graaf van Holland. II. 356. zyn Huwelyk. II. 337. hy stigt een Klooster, te Loosduinen. II. 356. mengt zig in den twist, tusschen Gelder en 't Stigt. II. 358. handelt met Bisschop Otto, over. 't leggen van sluizen in den Wendeldyk. II. 360. helpt hem, tegen Rudolf van Koeverden. II. 363. overwint de Stadingers. II. 373. wordt, in een Steekspel, gedood. II. 374. zyne Keuren aan verscheiden' Zeeuwische Steden. II. 375

FLORIS DE V. wordt Graaf van Holland, onder Voogdye. III. 3, 6, 8. leert taalen. III. 6. trouwt. III. 9. trekt tegen de Westfriezen. III. 15. wordt Ridder. III. 18. beoorloogt de Westfriezen, te water. III. 18. vindt het Lyk van Koning Willem. III. 19. stigt een Slot te Wydenes. III. 20. handelt over een Huwelyk met Engeland, tusschen de wederzydsche Kinderen. III. 23, 30. sluit een Bestand met Gelder. III. 33. helpt de Stigtschen tegen Amstel en Woerden. III. 36. verzoent zig met hen. III. 39, 41. schenkt Amstelredamme aan Jan Persyn. III. 40. stelt twaalf Ridder van

S. Jakob aan. III. 42. stigt vier Sloten in Westfriesland. III. 44. brengt de Westfriezen tot onderwerping. III. 44. munt geld te Medenblik. III. 45. de Zeeuw-sche Edelen spannen tegen hem samen. III. 46. hy doet het beleg van Middelburg opbreken. III. 49. verzoent zig met de Edelen. III. 50. beweert regt te hebben op de Schotsche Kroon. III. 55. staat 'er van af. III. 57. verbindt zig met Frankryk. III. 59. zyn ombrengen, in deszelfs oorzaaken en uitkomst, omstandiglyk ontvouwd. III. 64-85

Floris de Zwarte, Zoon van Floris den II. zyn aart. II. 220. hy is oneenig met Dirk den VI. II. 220. ondersteunt de Westfriezen. II. 221, 222. wordt ook door de Kennemers voor *Heere* aangenomen. II. 223. verdraagt zig met Dirk den VI. II. 223. neemt de wapenen aan, om de Erfdogter van Rechem ter Vrouwe te bekomen. II. 224. wordt omgebragt. II. 225

Floris, Zoon van Floris den IV., verwint de Vlaamingen. II. 393. wordt Voogd van Floris den V. III. 3. maakt een Verdrag met Vlaanderen. III. 3. sterft. III. 6. zyne Keuren over Zeeland. III. 6

Floris, Zoon van Jan van Avennes, regeert Zeeland. III. 9, 10
Floris van Egmond, Heer van Ysselstein, is Zeeadmiraal. IV. 332. valt in Nieuwkerk op de Veluwe. IV. 365. is oneenig met de Stad Utrecht. IV. 368. bemagtigt de Sloten Rooden Tooren, Persingen en Heumen. IV. 371. is Stadhouder van Holland. IV.

- IV. 388. bemagtigt eene Fri-
sche Vloot. IV. 398. verjaagt
de Gelderschen uit Holland.
IV. 404. wordt Graaf van Buu-
ren. IV. 441. draagt, als Kapi-
tein-Generaal, zorg tegen de
Gelderschen. IV. 470. bewerkt
eene Unie tusschen Holland en
eenige Brabantsche Steden. IV.
478, 489. zyne Krygsbedryven,
in Overysfel en Gelderland. IV.
493. hy sterft. V. 193
Floris Oem van Wyngaarden, Pen-
sionaris van Dordrecht, vervalt
in de ongenade van Karel den
V. IV. 413. wordt in zyne eer
hersteld. IV. 415
Floriszoon (Pieter) voert bevel o-
ver een Esquader, in den slag
van 1652, tusschen Blake en
Tromp. XII. 222. sneuvelt in
de Zond. XII. 468
Floriszoon (Willem) bevordert de
openbaare Preeke. VI. 165
Floyon (. . . van Barlaimont, Heer
van) helpt Namen verrassen.
VII. 152
Fokke Abelszoon dient Willem den
I. te water. VI. 308. helpt den
Briele inneemen. VI. 345
Fook (Albrecht) uit Utrecht ge-
zet zynde, wordt door de Staa-
ten van Holland beschermd.
VIII. 169
Forbin (de Ridder). zyne Krygs-
bedryven ter zee. XVI. 153,
312, 316
Foreest (Jan van), Schout van
Alkmaar, door Sonoi tot Regter
gesteld over eenige Roomsche-
gezinden. VII. 55
Foreest (Nanning van) gemagtigd
tot de Vredehandeling te Bre-
da. VII. 29. wordt Lid van den
Hoogen Raade. VII. 451
Foreest (Nanning van), Vroed-
schap te Alkmaar, gemagtigd
tot de opvoeding van Willem
den III. XIII. 198
Formosa verlooren. XIII. 75
Fortrape, waar gelegen. II. 107,
108
Forum Adriani, of Markt van A-
drianus, hier te Lande. I. 190
Four (Pierre du), om een toele-
g op 't leeven van Prinse Mau-
rits, ter dood gebragt. VIII. 399
François de I., Koning van Frank-
ryk, maakt een Bestand met Ka-
rel den V. IV. 392. en een Ver-
bond van Vrede en Vriend-
schap. IV. 399, 400. raakt, op
nieuws, met hem in oorlog. IV.
429. wordt gevangen. IV. 450.
maakt Bestand en Vrede. IV.
451, 460. sluit een Verbond te-
gen Karel den V. IV. 466. maakt
Bestand. IV. 491. raakt weder-
om in oorlog. V. 124, 128, 136.
verbindt zig met den Hertoge
van Gelder. V. 126. maakt Be-
stand. V. 138. Vrede. V. 144.
vangt wederom oorlog aan. V.
211. maakt verscheiden' ver-
bonden tegen Karel den V. V.
212, 215. bemagtigt Luxemburg.
V. 221. verliest het wederom.
V. 221. wint verscheiden' Ste-
den in Henegouwen, en gantsch
Luxemburg. V. 245. voorziet
Landrechies. V. 259. maakt vre-
de te Crespi. V. 272. sterft. V.
296
François de II. wordt Koning van
Frankryk. VI. 35. maakt Vrede
met de Hugenootten. VI. 73
François de III., Hertog van
Lotharingen, komt in Holland.
XIX. 75. trouwt met de Aarts-
hertoginne Maria Theresia.
XIX.

- XIX. 210. wordt Mederegent zyner Gemaalinne. XIX. 292. wordt Keizer, onder den naam van *Franciskus den I.* XIX. 503
- FRANKER.** Geregthof aldaar opgeregt, in 1572. VI. 369. Hooge School, in 1585. VIII. 69
- FRANKEN.** Naamsbetekenis en oorsprong. I. 202. *Ant.* zy vallen in Batavia. I. 202. helpen Posthumus tegen Gallieen. I. 203. worden, door Aureliaan, geslaagen. I. 208. slaan zig neder in Batavia en langs den Ryn. I. 210, 211. waarom de Romeinen hun akkers afstonden. I. 214. zy verraaden Prokulus. I. 216. verbranden eenige Romeinsche schepen. I. 217. hunne Scheepstogten. I. 217, 218. Maximiaan Herkulius overwint hen. I. 221. hunne zeefschuimeryen. I. 222. zy worden, in Batavia, door Konstantius Chlorus, geslaagen. I. 224. en daaruit verjaagd. I. 225. zy vallen in Gallie. I. 228. worden, door Konstantyn, geslaagen. I. 230. nog eens, door Krispus. I. 232. vallen opnieuws in Gallie. I. 233. worden, door Juliaan, bedwongen. I. 241, 242, 244. door de Quaden, uit Batavia, gejaagd. I. 247. zy verbinden zig, op nieuws, tegen de Romeinen. I. 257. vallen in Gallie. I. 258. Theodosius beoorlooft hen. I. 259. ook Valentiniaan. I. 263. de Alemanen vallen in hun Land. I. 265. Stiliko sluit een verdrag met hen. I. 267, zy worden, door de Gothische en Skytische volken, overwonnen. I. 270. Aëtius slaat hen. I. 281. Verdragen tusschen hen en de Romeinen. I. 281, 288. zymaaken zig meester van een deel van Gallie. I. 287. ook van Trier en Keulen. I. 293. zy overwinnen de Saxers. I. 294
- Franken (François)*, Pensionaris van Gouda, en daarna Raad in den Hoogen Raade, werkt tegen den handel met Frankryk. VIII. 50. zyn gesprek met Oldenbarneveld, over 't verheffen van Maurits tot Graave. IX. 454. X. 247
- Franken (Jan)*, Dienaar van Oldenbarneveld. Byzonderheden hem betreffende. X. 286, 360, 362, 363
- Frank van Borselen* wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 491. trouwt, heimelyk, met Vrouwe Jakoba. III. 510. wordt gevat. III. 512. geslaakt. III. 514. bekomt eenige goederen en waardigheden. III. 514. moet voor 't onderhoud van 't Bestand met Engeland zorgen. IV. 42. onthaalt Hertog Karel. IV. 106. sterft. III. 515
- Frankfort (Vrede van)*. IV. 259
- Frans van Brederode (Jonkheer)* tot hoofd der Hoekschen verkooren. IV. 245. zeilt door een onbevaaren diep. IV. 246. bemagtigt Rotterdam. IV. 247. onderneemt een' aanslag op Schoonhoven. IV. 247. op Schiedam. IV. 250. verliest Rotterdam. IV. 256. zoekt Goereede te bemagtigen. IV. 264. wordt, in een gevegt, by Brouwershaven, gewond. IV. 265. sterft. IV. 266
- Fransche Furie te Antwerpen, in 1582, VII. 473
- Fre-*

- Frazer* (Joan) om voorgenomen brandstijgtery gestraft. XIV. 286
- Franszoon* (Kornelis), Burgemeester van Woerden, houdt den Lutherischen voor den waaren Hervormden Godsdienst. VII. 39
- FREDRIK DE I.** wordt Keizer. II. 235. geeft Floris den III. verlof tot het heffen van een' tol te Geervliet. II. 237. bevredigt hem met den Bisschop van Utrecht. II. 244. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. daar hy omkomt. II. 274
- FREDRIK DE II.** wordt Keizer. II. 332. de Graaf van Loon houdt zyne zyde. II. 333. hy bevestigt de Utrechtsche Kerk, in de tolvryheid te Tiel. II. 349. wordt afgezet. II. 378
- FREDRIK DE III.** (Keizer) ontvangt de hulde wegens de Nederlanden van Hertoge Filips van Bourgondie. III. 549. vordert schatting van Friesland. IV. 66. verbiedt Hertoge Filips de Friezen te ontruften. IV. 67. ontvangt de hulde, wegens Gelder en Zutphen, van Hertoge Karel. IV. 142. komt met een Leger in de Nederlanden. IV. 243. keert te rug. IV. 244. sterft. IV. 294
- Fredrik de I.* wordt Koning van Deenemarke. IV. 456. geeft Holland en Zeeland verlof tot handelen. IV. 456. sluit de Zond. V. 36. onlusten tusschen hem en Holland. V. 40. hy maakt vrede. V. 45. zoekt nieuwen twist. V. 46. wordt krank. V. 55. sterft. V. 59
- Fredrik de II.*, Koning van Deenemarke, verhoogt de Zondsche tollén. VI. 257. verdraagt
- zig, deswege, met Alva. VI. 258
- Fredrik de III.* wordt Koning van Deenemarke. XI. 389. handeling der Staaten met hem. XII. 38 - 43, 271 - 273. hy sluit een Verbond met hen. XII. 274. een nader Verdrag. XII. 440. nog een. XII. 462. hy steekt zig in den Noordschen kryg. XII. 461. lydt 'er veel by. XII. 462, 463. sluit een Verdrag met Zweden. XII. 463. raakt op nieuws in oorlog. XII. 465. wordt door de Staaten met eene Vloot ondersteund. XII. 466, 467. maakt wederom Vrede. XII. 482. handeling der Staaten met hem. XIII. 136, 185. zeven Verdragen met hem. XIII. 186
- Fredrik de IV.*, Koning van Deenemarke. Verschil met hem. VIII. 162
- Fredrik de V.* wordt Koning van Deenemarke. XX. 45
- Fredrik Augustus de III.* wordt Koning van Poolen. XIX. 154. maakt aanspraak op de Oostenryksche nalaatenschap. XIX. 312. raakt in moeite met den Koning van Pruissen. XIX. 504.
- Fredrik de I.* Koning van Pruissen. XVII. 95. betwist den Prins van Nassau het regt op de nalaatenschap van Willem den III. XVII. 131, 148. sluit een Verdrag met Groot-Britanje en de Staaten. XVII. 96. wordt Prins van Neufchatel. XVII. 313. werpt bezetting in Meurs. XVII. 493. sterft. XVII. 494
- Fredrik de II.* wordt Koning van Pruissen. XVII. 494. staat naar 't Overkwartier van Gelder. XVII. 499. verschilt met de Staaten, over de tollén op de

- Maaze enz. XVIII. 37, 38. werpt bezetting in Herftal. XVIII. 38. verſchilt met de Staaten, over 't Overkwartier van Gelderland. XVIII. 97, 161. weigert te bewilligen in hunne aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVIII. 386. zyne handeling met den Keizer. XVIII. 389. en met Rusland. XVIII. 390. ſteekt zig in de Ooſtfrieſche geſchillen. XVIII. 518, 520. ſterft. XIX. 295
- Fredrik de III.* Koning van Pruifen. Zyne afbeelding. XIX. 296. hy wendt regt voor, op een gedeelte van Silezie. XIX. 296. gronden van het zelve. XIX. 297 enz. hy valt in Silezie. XIX. 301, 304, 306. geeft 'er den Staaten kennis van. XIX. 302. handelt met de Koninginne van Hongarye. XIX. 303. ſluit de Vrede van Breslau. XIX. 339. weigert Groot-Britanje onderſtand. XIX. 431. onderſteunt Keizer Karel den VII. XIX. 467. wordt Vorſt van Ooſtfriesland. XIX. 478. handelt met de Staaten over 't ontruimen van Embden en Lieroord. XIX. 479 enz. raakt in moeite met het Keur-Saxiſche Hof. XIX. 504. ſluit de Overeenkomst van Hanover. XIX. 507. handelt over Vrede. XIX. 509 enz. ſluit de Verdragen van Dresden. XIX. 509 enz. zyne inzigten. XIX. 518. handeling met hem. XX. 174, 336. hy regt eene Indiſche Maatſchappy te Embden op. XX. 405
- Fredrik, Paltsgraaf aan den Ryn*, ſtaat naar Deenemarke. V. 106
- Fredrik, Paltsgraaf aan den Ryn*, wordt tot Koning van Bohe-
- me verkooren. X. 402. zyne nederlaag by Praage. X. 406. hy wykt naar Holland. X. 406. keert naar de Palts. X. 434. komt wederom in Holland. X. 436. zyn oudſte Zoon verdrinkt in 't Y. XI. 112. hy voegt zig by 't Zweedſche Leger. XI. 162. ſterft. XI. 164. dood zyner Gemalinne. XIII. 49
- Fredrik*, Biſſchop van Utrecht, zuivert zyn Biſdom. II. 45
- Fredrik de II.* wordt Biſſchop van Utrecht. III. 198. hangt af van Graave Willem den III. III. 198
- Fredrik van Blankenbeim of de III.* wordt Biſſchop van Utrecht. III. 333. maakt een verbond met Friesland. III. 333. ſterft. III. 492
- Fredrik van Baden of de IV.* wordt Biſſchop van Utrecht. IV. 315. ontvangt de hulde van Groningen. IV. 316. doet aſſtand van 't Biſdom. IV. 408
- Fredrik van Egmond*, Heer van Yſſelſtein, doet het beleg van Yſſelſtein opbreken. IV. 219. ontzet Franiker. IV. 318
- Fredrik-Henrik* (Schans) door de Franſchen bemaagtigd, in 1747. XX. 116
- FREDRIK-HENRIK gebooren. VII. 510. waarom eerst *Henrik* en *Henrik Fredrik* genoemd. VII. 510
- Aant.* zyn plegtige doop, door zekeren Predikant, vinnig berispt. VII. 27. hy wordt Kolonel. VIII. 377. en Bevelhebber van Geertruidenberg. VIII. 377. woont den veldtogt van 1597 by. VIII. 468. doet eene reis naar Frankryk. VIII. 495. krygt, in 1599, zitting in den Raad van Staate. IX. 67. trekt in gezantſchap naar Engeland. IX. 154. wordt Landvoogd van Staatſch

Staatſch Vlaanderen. IX. 169. ſterkt Rynberk. IX. 188. zyne wakkerheid in 't gevegt aan de Roer. IX. 194. hy verover't Breëvoort. IX. 207. verrast Erkelens. IX. 225. zyne Moeder zoekt hem te bevoor-deren, in Frankryk. IX. 423. de Staaten ſtaan toe, dat hy zynen Broeder opvolge. IX. 448. zy verbeteren zyne wedde. IX. 449. hy bekomt zyn aandeel uit zyns Vaders nalaatenschap. IX. 456. belegert Utrecht. X. 29. ontzet Brunſwyk. X. 93. men tragt hem in 't Lid der Edelen te beſchryven. X. 245, 296. arg vermoeden op hem. X. 295. hy trekt naar de Palts. X. 405, 406. naar Brabant. X. 432. tragt Breda te ontzetten. X. 497. XI. 10. trouwt met eene Graavinne van Solms. X. 498. wordt *Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal*. XI. 3. en *Eerſte Edele* van Zeeland. XI. 5. zyne inzigten in zaaken van Oorloge, Regeeringe en Godsdienſt. XI. 6, 7, 8. hy doet een' aanval op ter Heide. XI. 10. trekt naar Vlaanderen. XI. 35. wordt Ridder van den Koufeband. XI. 52. belegert en verover't Grol. XI. 52, 53, 54. ſtilteenige beweegingen te Amſterdam. XI. 78, 85. zendt vier vendelen derwaards. XI. 80. belegert 's Hertogenboſch. XI. 91, 92, 98. bezorgt den Ryn en den Yſſel. XI. 94. wint 's Hertogenboſch. XI. 101. voor-komt de afdanking van eenig Krygsvolk. XI. 116. geraakt aan 't bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 130. zyn aanſlag op Duinkerken. XI. 132, 133, 134. hy verwerft voor zynen Zoon

het regt tot de opvolging in het Stadhouderſchap. XI. 139. zyn handel omtrent de Groot. XI. 146. voorſlag hemgedaan door den Graave van Warfuſé. XI. 149. hy wint Venlo, Roermonde, Straalen en Sittart. XI. 150. belegert en bemagtigt Maas-tricht. XI. 152, 153, 154, 157. voorſlag tot Vrede, hem aldaar gedaan. XI. 158. hy ontvangt de Gemagtigden der Spaanſche Nederlanden aan de Hoornbrugge. XI. 169. bemagtigt Rynberk. XI. 174. dreigt Breda. XI. 190. krygt het opperbevel over het vereenigd Franſch en Staatſch Leger. XI. 200, 202. verover't Tienen. XI. 202. komt voor Leuven. XI. 203. verlaat de Stad wederom. XI. 204. belegert Schenkensſchans. XI. 206. wintze XI. 208. onderzoek, of hy met reden beſchuldigd worde van 't verwaarloozen der Franſche troepen. XI. 209. hy ſteekt zig in de geſchillen, in Friesland. XI. 224 - 226. zyn misnoegen op de Staaten. XI. 235. hy brengt te wege dat Pauw aſtand doet van 't Raadpenſio-nariſchap. XI. 242, 243. be-komt den titel van *zyne Hoogheid*. XI. 248. wordt *eerſte Edele* van Holland. XI. 249. verover't Breda. XI. 253, 255, 256. tragt een Opper-Kollegie ter Admiraliteit te doen opregten. XI. 263. zyn toeleg op Hulſt of Antwerpen. XI. 267, 270, 272. zyn misnoegen op Amſterdam. XI. 264, 268. hy trekt voor Gelder. XI. 273. verlaat de Stad. XI. 274. zyne vrugtelooze onderneeming op Brugge. XI. 289. hy dreigt Hulſt wederom.

XI. 291. men zoekt hem ver-
 dagt te maaken in 't stuk van
 den Godsdienst. XI. 295. hy
 wordt Stadhouder van Gronin-
 gen en Drente. XI. 295. sluit
 een Huwelyk voor zynen Zoon
 met de Dogter van Karel den
 I. XI. 297. en een ander voor
 eene zyner Dogteren, welk niet
 voortgaat. XI. 301. hy vero-
 vert Gennep. XI. 305, 307. on-
 dersteunt Koning Karel den I.
 XI. 332. dreigt Hulft ten derde
 maale. XI. 336. wordt door
 Strikland beschuldigd. XI. 340.
 bemagtigt Sas van Gend. XI.
 367-370. dringt op vermeerde-
 ring van Krygsvolk. XI. 378.
 zyn toeleeg op Antwerpen. XI.
 391, 392. hy belegert en ver-
 overt Hulft. XI. 393, 394. zyne
 handeling met een' Monnik.
 XI. 396. hy stremt het vertrek
 der Gevolmagtigden tot de Vre-
 dehandeling. XI. 399. krygt
 kennis van een' afzonderlyken
 handel, tusschen Frankryk en
 Spanje. XI. 413-415. argwaan
 op hem. XI. 416, 418. handel
 van de Knuit, hem betreffen-
 de. XI. 425, 475. hy raadt het
 openen van den veldtogt aan.
 XI. 425. sluit een Verdrag we-
 gens Antwerpen. XI. 427. geeft
 zyne oudste Dogter aan den
 Keurvorst van Brandenburg ten
 Huwelyk. XI. 431. wordt zeer
 zwak. XI. 432. raadt tot Vrede.
 XI. 432. sterft. XI. 432. zyn
 uiterste wil. XI. 434. kinderen.
 XI. 434. afbeelding. XI. 435
Fredrik Magnus, Ryngraaf, raakt
 in gevegt met eenige Spaan-
 sche manschap. XI. 319. valt in
 de Landen van Overmaaze. XI.

457. trekt, aan 't hoofd van ee-
 nig Krygsvolk, naar Munster.
 XIII. 84. sterft. XIV. 268
Fredrik (Don), Zoon van Alva,
 wordt Overste van 't voetvolk.
 VI. 241. slaat het ontzet van
 Bergen. VI. 384. bemagtigt Zut-
 sen. VI. 401. en Naarden. VI.
 404. belegert Haarlem. VI. 410,
 413. neigt tot het verlaten der
 Stad. VI. 419. wordt door Al-
 va aangezet, om 't beleg te
 vervolgen. VI. 419. wint de
 Stad, by verdrag. VI. 430. slaat
 het beleg voor Alkmaar. VI.
 441. verlaat de Stad. VI. 444.
 belegert Leiden. VI. 450. draagt
 het bewind over 't beleg op
 aan Baldes. VI. 456. keert naar
 Spanje. VI. 456
Fredrik of Frits van Nassau wordt
 voor Gelder gekwetst en ge-
 vang. XI. 274
Fredrik Schenk van Tautenburg
 wordt Aartsbisschop van U-
 trecht. VI. 65, 70. legt over-
 hoop met zyne Geestelykheid.
 VI. 114. sterft. VII. 330
*Fresin (Karel van Govere, Heer
 van)* handelt met den Aartshe-
 toge Matthias. VII. 181. met
 den Hertoge van Anjou. VII.
 199. hy wordt vastgezet. VII.
 288. bevordert in de heftenis
 het verlies van Breda. VII. 379
Fridland. Zie *Walstein*.
Fries (Dirk de), Oud-Burgemees-
 ter van Haarlem, handelt met
 Don Fredrik. VI. 411, 412.
 raadt de Stad tot verdrag. VI.
 412
 FRIESLAND. hoe ver 't zig, oud-
 tyds, uitstreckte. I. 292, 359. II.
 3, 4, 158, 161. wordt Karel,
 Zoon van Karel den Grooten,
 aan-

aanbedeeld. II. 34. door de Deenen overvallen. II. 38, 58, 62. aan Godefrid den Noorman afgestaan. II. 87. inval der Hunnen in Friesland. II. 117. der Noormannen. II. 118

FRIESLAND (tegenwoordig) onderwerpt zig aan Willem den III. III. 224. hoe de Graaven van Holland aldaar gehuldigd werden. III. 227. Willem de IV. doet een' togt derwaards, in welken hy onkomt. III. 258. Regeering. III. 327. Tweespalt tusschen de Schieringers en Vekkoopers. III. 328. de Friezen sluiten een verbond met den Bisschop van Utrecht. III. 333. worden door Hertoge Albrecht beoorloogd. III. 332, 334, 339, 341. die een Bestand met hen maakt. III. 342. hun verbond met Engeland. III. 343. zy bemagtigen Staveren. III. 397. huldigen Jan van Beieren. III. 452. IV. 61. Hertog Filips zoekt ook voor Heer van Friesland aangenomen te worden. IV. 61. 't mislukt. IV. 67. Fredrik de III. eischt schatting van Friesland. IV. 66. Karel van Bourgondie handelt, om Friesland tot onderwerping te brengen. IV. 107. Oostergo en Westergo sluiten een Verbond van Koophandel met Eduard den IV. IV. 182. Hertog Albrecht van Saxen wordt Erftadhouder van Friesland. IV. 319. daarna zyne Broeders, Henrik en Joris. IV. 319, 325. Karel de V. wordt Heer van Friesland. IV. 390, 442, 443

FRIESLAND kiest gedeeltelyk 's Prinzen zyde, in 1572. VI. 369. Graaf Joost van Schouwenburg

wordt 'er Stadhouder over. VI. 369. 't valt Oranje wederom af. VI. 400, 402. wordt gedeeltelyk overgebracht tot de Staatfche zyde. VII. 127. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 265. verwerpt de Keulsche Vredpunten. VII. 284. twist aldaar. VII. 494. VIII. 212, 219. IX. 100. door Graave Willem bygelegd. IX. 100. staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. en in 1616. X. 142. 't Gewest dringt op 't houden eener nationaale Synode. X. 155. vyandelyke inval in het zelve, in 1622. X. 439. twist onder de Leden der Regeeringe. X. 484. 't Gewest zoekt Krygsvolk af te danken. XI. 130. beroerte en verandering der Regeeringe aldaar. XI. 217-226. 't Gewest tragt de handelingen der groote Veranderinge te doen opschorten. XII. 158. beweert de noodzaakelykheid van 't aanstellen van een' Stadhouder. XII. 169. dringt op 't afkondigen eener algemene Vergiffenisfe. XII. 192. verklaart zig sterk tegen 't verleen der Akte van Uitsluiting, door Holland. XII. 333, 334, 341, 359. wil Beverningk en Nieuwpoort gestraft hebben. XII. 337. beveelt, in de Kerken te bidden, voor den Prinse van Oranje. XII. 359. tweedragt aldaar. XII. 398. klagten over 't kuipen. XIII. 70. twist tusschen de Prinsgezinden en Hollandfchegezinden aldaar. XIII. 340. de Provincie begeert rang voor Utrecht. XIV. 312, 320, 325. Reglement op de Regeering, aldaar gemaakt. XIV. 458. ver-
schil

schil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. zy stemt de werving van zestienduizend man af. XV. 217. wordt, vergeefs, bezonden. XV. 217. dringt op het te rug ontbieden van den Spaanschen onderstand. XV. 225. Misgewaad aldaar verbrand. XV. 386. de Provincie dringt op bevordering van Prins Joan Willem Friso, tot Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 209. op zyne zitting in den Raad van Staate XVII. 272. schaft de Pagten af. XX. 199. verklaart het Stadhouderfchap ook in de vrouwelyke lyn erfelyk. XX. 199. magtigt den Prins van Oranje tot herstelling der Regeeringe. XX. 201. groote verandering in den vorm derzelve. XX. 317

FRIEZEN. hunne oude wooning. I. 36. onderscheiding in *grootte* en *kleine Friezen*. I. 36. Druzus maaktze aan 't Roomsche Ryk fynsbaar. I. 58, 80. hun opstand tegen de Romeinen. I. 80. zy slaan Apronius en deszelfs Bondgenooten. I. 82. Korbulo overheert hen. I. 92. stigt eene sterkte in hun Land. I. 93. zy neemen eenige Akkers in. I. 96. gedrag van twee hunner Hoofden, in den Schouwburg te Rome. I. 97. zy staan de ingenomen akkers wederom af. I. 97. verbranden twee Romeinsche Winterlegeringen. I. 122. slaan de Romeinerf. I. 124. of zy door Albinus geslaagen zyn. I. 192. zy bebouwen de Romeinsche akkers. I. 227. steeken, gedeeltelyk, over naar Britanje. I. 289. worden, door Klovis,

overwonnen. I. 305, 307. durven niets tegen Chilperik onderneemen. I. 326. worden, door Klotaris den II. en door Dagobert, overwonnen. I. 331. blyven lang ongelooovig. I. 342. Eligius predikt onder hen. I. 346. ook Wilfrid. I. 352. Wigbert. I. 356. Willebrord. I. 356. Wolfran. I. 369. en Bonifacius. I. 384, 413. zy worden, door Pipyn den Dikken, overwonnen. I. 358. hun opstand, onder Poppo. I. 374. Karel Martel overwint hen. I. 375. zy worden, door Karoloman en Pipyn, geslaagen. I. 403. helpen Pipyn tegen de Saxers. I. 404. eenigen hunner staan op tegen Karel den Grooten. I. 429. die hen overwint, en hun 't Regt op hun vaderlyk erfgoed beneemt. I. 430. welk hun, door Keizer Lodewyk, wedergegeven wordt. II. 42. veelen worden Christensch. I. 425, 431. hun Verdrag met Karel den Grooten. I. 442. die hun Wetten geeft. I. 445. zy bekomen den naam van *frye Friezen*. I. 444. hun wordt, door de Deenen, schatting opgelegd. II. 38. Godefrid de Noorman dwingtze, met eenen strop om den hals te gaan. II. 88. de Teisterbantsche Friezen slaan de Noormanen. II. 91

Frisiabonen.

I. 36

FRISO. Zie JOAN WILLEM FRISO en WILLEM KAREL HENRIK FRISO.

Froymont (*Jan van Bourgondie, Heer van*) wordt uit het Kasteel van Naamen verdreeven. VII. 152. heeft een eisch op Vee-

- Veere en Vlissingen. VII. 385
Fuentes (*Don Pedro Henriques, Graaf van*) komt in de Nederlanden. VIII. 369. heeft den klem van 't bewind, na Parmas dood. VIII. 370, 371. wordt Landvoogd, by voorraad. VIII. 410. keert naar Spanje te rug. VIII. 427
Furstemberg (*Prins Willem van*). zyne handeling in Duitſchland. XIII. 398-401, 414. Lodewyk de XIV. zoekt hem tot Keurvorſt van Keulen te doen verkiezen. XV. 414
Fynaard bemagtigd, door Mon-dragon. VII. 62

G.

- Gaal* (*Jakob*), Schepen te Rotterdam, verklaart geene Regenten te kennen, die *liever Franſch dan Prinfch* waren. XIV. 76. wordt door de Burgery be-waard. XIV. 115
Gaſtan (*Don Louis*) neemt den Haage in. VI. 483. ook Maas-landsfluis. VI. 484. sneuvelt. VI. 484
Gail (*Andries*), Gezant van Kei-zer Rudolf den II., handelt te Geertruidenberg. VII. 148
Galama, een Friefch Edelman. zyne ontmoeting met Floris den II. II. 213
Galama (*Hartman*) raadpleegt met Brederode, te Viane. VI. 211. te Amſterdam. VI. 220. wordt gevangen. VI. 230. onthalsd. VI. 277
GALBA ſtelt Klaudius Civilis in vryheid. I. 102. dankt de Bata-wiſche Lyfwagt af. I. 103. ſterft. I. 104
Galeien gebouwd, door de Staa-ten. IX. 91. dienſt derzelven. IX. 92
Galen (*Jan van*), Kommandeur over een Esquader in de Mid-dellandsche zee. XII. 220. sneu-velt in een gevegt voor Livor-no. XII. 237
GALLIE. Oude Verdeeling van dit gewest. I. 37. Inval van ver-scheiden' woefte volken, in het zelve. I. 266, 270
GALLIERN trekt ten ſtryde tegen de Germaanen. I. 203. ſpot met het verlies van Gallie. I. 206
Gallieres, Reſident der Staaten te Regensburg, neemt agthon-dert Saltzburgers aan, die her-waards gevoerd worden. XIX. 69
Galo (*Simon*). II. 259
Gama (*Vasko de*) zeilt om de Kaap de goede Hoop. IX. 135
Gamarra (*Don Eſtevan de*), Spaan-sche Gezant in den Haage. XII. 380. zyne handeling. XIII. 12, 13, 164. hy krygt gehoor in de Vroedschap te Dordrecht. XIII. 107. ſlaat een Verbond voor. XIII. 115
Gannaskus, een Kaninefaat. zy-ne zeefchuimeryen. I. 92. hy wordt, door Korbulo, verjaagd en omgebragt. I. 92, 93
Gardin (*Guillaume du*) heeft de hand in de omwenteling van Amſterdam, in 1578. VII. 206
GARDOLF (Graaf), door Godefried den Noorman, aan den Keizer gezonden. II. 89
Gardot (*Damiaan*) verliest Bre-voort. VIII. 206
Gasperne, door Willem den VI. gewonnen. III. 372
Gaſtanaga (*Markgraaf van*) wordt Land-

Landvoogd der Spaansche Nederlanden.

XVI. 9

Gauquier wordt door het Fransche Hof in heimelyke handeling gebruikt. XVII. 397, 418

Gavere. Zie *Fuchy*.

Gebed voor de Overheid (openbaar). orde daar op gesteld, door de Staaten van Holland.

XIII. 57. Friesland verzet 'er zig tegen. XIII. 59. ook vier andere Gewesten. XIII. 61. Zee-land slaat een' middelweg voor.

XIII. 61. die Holland niet behaagt. XIII. 61. 't Voorfchryft van Holland wordt, in 't gemeen, aangenomen.

XIII. 62

Geëlligeerden. Zie Gekoorenen.

Geelwink (Dirk), Sekretaris van Amsterdam.

XV. 190

Geelwink (Jan Korneliszoon), Oud-Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prins Willem den II.

XII. 76

Geelwink (Joan) gemagtigd naar Utrecht.

XIV. 283

Geelwink (Kornelis), Oud-Schepen en Raad, en daarna Burgemeester van Amsterdam. XIV. 198. krygt kennis van den voorgenomen togt naar Engeland.

XV. 425

Geelwink (Nikolaas), Raad te Amsterdam.

XIV. 85

Geelwink (Nikolaas), Burgemeester van Amsterdam. zyne ontmoeting op 't Stadhuis en met de tekenaars van zeker Verzoekschrift.

XX. 140, 142

Geertruid stigst eene Kapel te Geertruidenberg. I. 345. Dronk naar haar genoemd. I. 345. III. 77

GEERTRUID (Vrouw), Weduwe van Floris den I., wordt Voogdes van haaren Zoon, Dirk den

V. II. 170. zy trouwt met Robert de Fries. II. 177. wykt naar Vlaanderen.

II. 181

GEERTRUIDENBERG. Kapel aldaar gestigt. I. 345. Dagvaart aldaar.

III. 303. de Stad, door Jan van Beieren, ingenomen. III. 446. door de Hoekschen verrast. IV.

250. ingenomen door de Nasauschen, in 1573. VI. 447.

aanflag op deeze Stad. VII. 100. munitery aldaar. VIII. 277. Prins Maurits belegert de Stad. VIII.

280. die aan Parma verraden wordt. VIII. 281. Maurits her-

wint haar. VIII. 375. aanflag op de Stad. IX. 102. handel over

't lossen van de Heerlykheid derzelve. XIII. 362-364. Vre-

dehandeling aldaar, in 1710.

XVII. 357 enz.

Geertsma (Joannes), Burgemeester te Groningen. Plondering van zyn huis.

XX. 203

Geervliet. Tol aldaar, door Floris den III. opgeregt. II. 237.

Dirk de VII. wordt 'er in bevestigd.

II. 277. III. 29

Geestelyken. Ongebondenheid hunner zeden, in de agtste eeuw.

I. 388, 389

Geestelykheid. of zy, in Holland, ooit deel aan de Regeering gehad hebbe.

III. 486. IV. 505.

derzelver heersch-en geldzugt, door Hertoge Filips, beteugeld.

IV. 29. zy wordt geschat, door

Hertoge Karel. IV. 149. betaalt tot de Beden, onder Karel den

V. V. 249, 301. in Utrecht ge-

weerd uit de Staatsvergaderinge.

VII. 445

Geesteranus (Joannes Evertszoon), Remonstrantsch Predikant te

Alkmaar, verdagt wegens een

op-

oproer aldaar. X. 383
't Gein; door de Hollanders o-
vervallen. II. 359
Gekoorenen of eerste Staat in
't Stigt aangesteld. VII. 446. de
Hopluiden te Utrecht willenze
doen afzetten. VIII. 181. zy
worden hersteld. VIII. 190. hun
voorslag. VIII. 190. 't geschil
met hen wordt bygelegd. VIII.
191
GELDER wordt een Hertogdom.
III. 241. twist aldaar tusschen
de Hekerens en Bronkhorsten.
III. 299. 't Land aan Hertoge
Karel van Bourgondie verpand.
IV. 139. de Staaten des Lands
zoeken Karel van Egmond in
de Regeering te doen stellen.
IV. 182. 't gelukt hun. IV. 307.
de vier deelen des Hertogdoms
verbinden zig onderling. IV.
317. de Staaten van Gelder
twisten met Hertoge Karel. V.
145. maaken schikking over de
opvolging. V. 145. Regt van
Karel den V. en Willem van
Gulik op dit Hertogdom. V.
233. het wordt den eersten af-
gestaan. V. 255
Gelder. Maurits aanflag op dee-
ze Stad mislukt. IX. 195. zy
wordt, vergeefs, belegerd, door
Fredrik Henrik. XI. 273, 274.
veroverd door de Pruissischen.
XVII. 182
GELDERLAND gedeeltelyk aan 's
Prinszen zyde overgebragt, door
Graave Willem van den Ber-
ge. VI. 368. valt den Prinse
wederom af. VI. 400, 402.
wordt, met geweld, hervormd.
VII. 216, 307. treedt in de U-
trechtsche Unie. VII. 263, 264.
't Krygsvolk aldaar doet een
nieuw en eed. VII. 268. beel-
denstorm aldaar. VII. 307. 't
Gewest stoot zig aan de opdragt
der Graaflykheid van Holland,
aan Willem den I. VII. 514.
staat der Kerken aldaar, in
1612. X. 57. en in 1616. X. 142.
't Gewest dringt op het houden
eener nationaale Synode. X.
155, 199. verschil over deszelfs
aandeel in de gemeene Lasten.
X. 446. men stelt 'er orde op 't
bestellen der Regeeringe, na
de dood van Willem den II.
XII. 138. handelingen aldaar,
op 't stuk van 't Stadhouderschap.
XII. 229, 278, 305, 306. oor-
deel van 't Gewest, over 't ver-
leenen der Akte van Uitsluitin-
ge. XII. 333, 358. oneenigheid
in het zelve. XII. 397. 't wei-
gert in de Vrede met Portugal
te bewilligen. XIII. 16. ont-
ruimd door de Franschen. XIV.
307. in de Unie hersteld. XIV.
325, 358. draagt Willem den
III. de Souverainiteit op. XIV.
346. die van de hand gewee-
zen wordt. XIV. 358. de Re-
geering aldaar veranderd. XIV.
358. de Provincie beweert regt
te hebben op Ezens, Stedes-
dorp en Witmond. XV. 112.
bewilligt in de werving van
zeftienduizend man. XV. 209.
de Graaf van Egmond beweert
regt op Gelder en Zutphen te
hebben. XVI. 430 enz. oproeren
in Gelderland, in en na 1702.
XVII. 135-143, 231-246, 299-
306. de Staaten zoeken 't Over-
kwartier te bekomen. XVIII. 48.
men arbeit om Prins Willem
Karel Henrik Friso tot Stad-
houder van dit Gewest te doen
aan-

aanstellen. XVIII. 243 enz. de Staaten schryven, deswege, aan die van Holland. XVIII. 248. zy stellen den Prins tot Stadhouder aan. XVIII. 252. hun gevoelen over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 395 enz. zy verklaren het Stadhouderschap erfelyk. XX. 151. besluiten de Pagten, by voorraad, aan te houden. XX. 208. verandering der Regeeringe aldaar. XX. 315
Geldermalsen (*Adriaan van Borselen, Heer van*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47
Gelderfche Friezen. hunne zee-schuimeryen. IV. 390, 398, 405, 411. zy brandschatten Texel en Wieringen. IV. 438
Gelduba, Legerplaats der Romeinen aan den Ryn. I. 68
Aant. overvallen door 't volk van Civilis. I. 141. ingenomen. I. 145
 Geleigeld ingevoerd, in 1572. VI. 400. nieuw Plakaat op het zelve, van 1725. XVIII. 337
 Geloofsonderzoek. Zie *Inquisitie*.
 Geloofsvrede ontworpen, in 1578. VII. 214. wordt, in sommige Gewesten, aangenomen, in anderen afgeweezen. VII. 215, 216
Gemarcht. wat 'er mede gemeend worde. II. 126, 127
Gemert (Kommandery van). Twist over het regt tot dezelve. XII. 26
Gemmenich (*B*). XIV. 283
Gend staat tegen zynen Graave op. III. 313. wordt bedwongen. III. 315. op nieuws ingetoomd, door Hertoge Filips

van Bourgondie. IV. 36. die van Gend houden Vrouw Maria in hunne magt. IV. 172. ook daarna haaren Zoon. IV. 232. dien zy overleveren. IV. 235. geweldige beroerte aldaar. V. 164-179. zwaar gestraft, door Karel den V. V. 181. aanmerkingen, over deeze straffe. V. 185. Pacificatie aldaar getroffen. VII. 115. 't slot aldaar bezet, door Oranje. VII. 118. geslegt. VII. 164. bystere beroerte in de Stad. VII. 176. ten deele, door den Prinse; gestild. VII. 180. Oranje sluit een verdrag met die van Gend. VII. 236. de Stad tekent de Utrechtsche Unie. VII. 266. Oranje verftelt 'er de Wet. VII. 290. gevegt onder de Stad. VII. 457. opschudding in dezelve. VII. 505. zy sluit een bestand met Parma. VII. 506, 508. geeft zig aan hem over. VIII. 18. gewonnen door de Franschen, in 1678. XIV. 472. in 1745. XX. 11
Gend (*Bartbold van*), Heer van Loenen en Meinerswyk, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405, 452
Gend (*Joan van*), Heer van Ooye, naar den Ryksdag te Worms afgezonden. VII. 200. wegens Gelderland gemagtigd tot de opdragt der heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
Gend (*Joan van*), Heer van Oosterweede, roept de Staaten byeen na de dood van Willem den II. XII. 125. trekt in gezantschap naar Frankryk. XIII. 13. wordt Gouverneur van Willem den III. XIII. 198. handelt met Lodewyk den XIV. XIV. 46
Gend

Gend (*Kornelis van*), Heer van Loenen en Meinerswyk, gemaagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321

Gend (*Walraven, Baron van*) wordt gewond, in den slag by Nieuwpoort. IX. 83. bemagtigt eenige Steden in 't Graaffschap van der Mark. XI. 18

Gend (*Willem Jozef van*) wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 214. woont den togt naar Chattam by. XIII. 260. helpt zes Algiersche Kaapers veroveren. XIII. 441. zyne ontmoeting met het jagt de Merlyn. XIII. 442. misnoegen hieruit ontstaan. XIII. 443, 472. hy sneuvelt in den slag voor Soulsbaai. XIV. 25

Geneve, ondersteund door de Staaten, in 1589, en vervolgens. VIII. 320. X. 428. XIII. 433

Geniets (*Antoni*) wordt Geheimschryver van 's Prinses raad, in 1572. VI. 399

Gentillot gebruikt tot den aanslag op Amsterdam, in 1650. XII. 92, 93

Gennep ingenomen door Hohenlo, in 1599. IX. 55. verlooren, in 1635. XI. 207. herwonnen, in 1641. XI. 304, 306. door de Franschen veroverd, in 1672. XIV. 91

Genoa (de Republyk van) helt naar de zyde van Spanje. XIX. 473. verklaart zig tegen den Koning van Sardinie. XIX. 522

Genoa gebombardeerd door de Franschen. XV. 294. onderwerpt zig aan de Oostenrykschen. XX. 38. dryft derzelver bezetting uit. XX. 39

George de I., Keurvorst van Ha-

nover, wordt Koning van Groot-Britanje. XVIII. 28. de Staaten geleiden hem met eenig Oorlogschepen naar Engeland. XVIII. 29. hy dringt op 't slegten van Duinkerken. XVIII. 29-36. de Staaten ondersteunen hem met zesduizend man. XVIII. 57, 60, 61, 63. hy doet een keer naar Duitschland. XVIII. 64. sluit met de Staaten. XVIII. 116. en met den Keizer. XVIII. 118. zyne inzigten met het laatste. XVIII. 120. of hy den Staaten, in 1716, een Stadhouder hebbe aangepreezen. XVIII. 128. aanleiding tot handeling, tusschen hem en Frankryk. XVIII. 140. hy rust eene Vloot uit tegen Spanje. XVIII. 208. maakt Vrede met dit Ryk. XVIII. 234. sluit het Verdrag van Hanover. XVIII. 321. doet de Spaansche Gallioenen bezetten, in Porto Bello. XVIII. 375. houdt verscheiden Hoven verdagt. XVIII. 381. wordt zelf verdagt gehouden van handeling met de Porte. XVIII. 382. zyne aanspraak aan 't Parlement, in 1727. XVIII. 406. hy sterft. XVIII. 439

George de II. wordt Koning van Groot-Britanje. XVIII. 441. de Staaten maanen hem aan tot bemiddeling der Oostfriesche geschillen. XVIII. 518. hy sluit het Weener-Verdrag met Keizer Karel den VI. XIX. 46, 48. geeft den Staaten kennis van het Huwelyk zyner Dogter met den Prins van Oranje. XIX. 163. zoekt de vernietiging van 't Markgraaffschap van Veere te voorkomen. XIX. 221.

raakt in oorlog met Spanje. XIX. 247, 264. sluit, als Keurvorst van Hanover, een Verdrag van Onzijdigheid met Frankryk. XIX. 320. belooft, zig aan 't Verdrag van Zeevaart van 1674 te willen houden. XIX. 324. vermaant de Staaten tot ernstige maatregels. XIX. 345. verklaart den oorlog aan Frankryk. XIX. 427. vordert, dat de Staaten ook met Frankryk breeken. XIX. 430. beweert regt te hebben op Oostfriesland. XIX. 483. sluit de Overeenkomst van Hanover. XIX. 507. het Verbond met Rusland. XX. 158. met de Keizerin, Sardinie en de Staaten. XX. 177. klaagt over 't belemmeren van de Vaart zyner onderdaanen in de Indien. XX. 335. sluit eene Overeenkomst met Spanje, wegens het Affiento-Verdrag. XX. 373. en een Verdrag van Onderstand met Beieren en Saxen.

XX. 373, 375

Georgius van Egmond wordt Bisschop van Utrecht. V. 131. krygt Oktroi van Karel den V., om de Ketters te regt te doen stellen. V. 278

Gepiden, eene soort van Gothen, vallen in Gallie. I. 271

Gerard de II., Graaf van Gelder, verschilt met het Stigt, wegens de Veluwe. II. 272

Gerard de III., Graaf van Gelder, raakt in oorlog met den Bisschop van Utrecht. II. 357. overwint hem. II. 359. maakt Vrede. II. 359. werkt in 't kiezen van een' Bisschop van Utrecht. II. 366

Gerard van Velzen spant aan te-

gen Floris den V. III. 67. of deze zyne Huisvrouw verkracht hadt. III. 68. hy dreigt den Graaf. III. 78. ontdekt de Naarders. III. 81. berooft Floris van 't leeven. III. 82. vlucht naar Kroonenburg. III. 83. wordt gedood.

III. 90, 130, 132

Gerardus predikt te Kullenburg, in 1566. VI. 164

Gereformeerden geeven hunne belydenis uit. VI. 129. hun groot getal, in 1565. VI. 130. zy verschynen, gewapend, ter preeke. VI. 163, 164. verzoeken de verbonden' Edelen om bescherming. VI. 175. belooven dertig tonnen schats voor de vryheid van Godsdienst. VI. 204, 210. hun getal te Amsterdam, in 1566. VI. 216. zy weigeren zig met de Lutherschen te vereenigen. VI. 227. nemen toe, in de Roomsche Nederlanden. VII. 212. verzoeken aldaar om vrye Godsdienstoefening. VII. 212, 213. begroeten den Hertog van Anjou, te Antwerpen. VII. 451. worden in Frankryk vervolgd. XV. 314 enz. zoeken, vergeefs, eenig voordeel te bedingen by de Ryswyksche Vredè. XVI. 413. worden in Duitschland en in Hongarye vervolgd. XVIII. 229

Gerlacius (Antoni) wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 243

GERMAANEN. Oorsprong. I. 2, 3

GERMANIE. Gelegenheid. I. 3. Verdeeling. I. 128 *Aant.* Opper- en Neder-Germanie. I. 81

Aant. 128 *Aant.* 258 *Aant.*

GERMANIKUS bevredigt het Romeinsche Leger aan den Neder-Ryn.

- Ryn. I. 65. slaat de Katten. I. 65. bezoekt de Legerplaats van Varus. I. 66. overwint Arminius. I. 67. twee zyner Keurbenden doen een' gevaarlyken togt langs de Zuiderzee. I. 71. hy verzamelt eene Vloot. I. 72. vaart, door Druzus graft en de Noordzee, naar de Eems. I. 74. slaat de Cherusken andermaal. I. 76. zyne Vloot lydt veel, door een' storm. I. 77. men wyft hem het Brittannifch kruid. I. 79. hy keert naar Rome en sterft. I. 80
- GEROLF** (Graaf) ftrydt tegen de Deenen, te Rynsburg. II. 55
- GEROLF** (Graaf) DE II. wordt, door Godefrid, aan den Keizer gezonden. II. 89. hy verliest zyn Graaffchap. II. 90. bekومت het wederom. II. 92. zendt zyne Zoonen, *Dirk en Walger*, naar Frankryk. II. 90. bekومت nog eenige goederen van Koning Arnold. II. 93. gelegenheid van zyn Graaffchap. II. 93. hy sterft. II. 95
- Gefchenken aan Stadhouders. IV. 455, 502. V. 9, 353. aan Landvoogden. IV. 462. V. 148, 161. aan andere Grooten en Leden van den geheimen Raad. IV. 502. V. 9, 21, 104, 106, 135
- Gefchenken. Plakaat tegen't ontvangen derzelven, door Regenten. XVIII. 106
- Geschillen onder de Vereenigde Gewesten moeilyk te besliffen. XII. 160. verscheiden' voorfagen daaromtrent op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 163-172
- Gesellus** (*Kornelis*), Contraremonftrantfch Predikant te Rotterdam de Stad ontzeid. X. 55. Moeilykheid hieruit ontftaan. X. 56
- Gefligten (Proteftantsche Godsdienstige) in Holland van verpondingen vry verklaard. XIX. 229
- Geuzen**. Oorfprong deezes naams. VI. 149. Geuzen-penningkjes, napjes en kleeding. VI. 149, 150. roepen van *Vivez les Geux*. VI. 164, 189, 216. Wilde geuzen. VI. 266. Watergeuzen, derzelver bedryven. VI. 308, 309, 322. Geneeffche en politieke Geuzen. X. 89
- Gevaarts** (*Joan*) doet de eerfte opening tot Vredehandeling, in 1607. IX. 237
- Gezanten (uitheemsche) geen gehoor te verleenen in de Vroedschappen der Hollandfche Steden. XIII. 108
- Gbiefen** (*Filips van der*) tot Representant van zyne Hoogheid by de Ooftindifche Maatfchappij aangefield. XX. 334
- Gianibelli** (*Fredrik*), zyne dienften in 't beleg van Antwerpen. VIII. 22, 79. hy komt te Amsterdam. VIII. 243
- Gibraltar** gewonnen, in 1704. XVII. 224, 228, 265
- Gideonszoon** (*Jan*) doet den Duinkerkeren afbreuk. XI. 162
- Gieffenburg** ('t Slot) door Jan van Arkel, bemagtigd. III. 346
- Giftbrief van 't jaar 888, ten behoeve van Graave Gerolf den II. II. 93. van de jaaren 922 en 923, ten behoeve van Dirk den I. II. 107, 109. van 't jaar 983, ten behoeve van Dirk den II. II. 125. van 't jaar 1064, ten behoeve der Utrechtsche Kerke. II. 171
- G 2 Gif.

- Gifte (*liberale* of *milde*) hier te Lande geheeven. XX. 159
- Gilden uitgeslooten van 'traadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432
- Gildenburg ('t Slot) door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 307
- Gilles (*Jakob*), Pensionaris van Haarlem, in bezending naar Dordrecht. XIX. 360. wordt tweede Griffier der algemeene Staaten. XIX. 475. zyne handelingen aan 't Fransche Hof. XX. 22-28. en te Breda. XX. 47, 83. hy wordt Raadpensionaris. XX. 46. men maakt hem verdagt by 't gemeen, wegens 't gehandelde te Breda. XX. 82. hy doet 'er verslag van. XX. 83. de Staaten neemen 'er genoegen in. XX. 84, 104. Lasterschriften tegen hem gestrooid. XX. 218. de Staaten en de Prins van Oranje beschermen hem. XX. 218. hylegt zyn ampt neder. XX. 336
- Gilpin (*George*) wegens Engeland, zittende in den Raad van Staate, vermaant de Staaten tot onderlinge eendragt. IX. 88. wordt naar Oostfriesland afgevaardigd. IX. 124
- Gimnig (*Henrik van*), Patroontekenaar van Haarlem, helpt te Amsterdam tot bewerking van verandering der Regeeringe. XX. 271, 273. spreekt aldaar met den Graave van Bentink. XX. 284. neemt, uit naam van de Gekommitteerden der Burgerye, afscheid van zyne Hoogheid. XX. 298
- Ginkel (*Baron van*). Zie *Ablone*.
- Gizelbert, Hertog van Lotharingen, door Otto den I. geslaagen. II. 121. sneuvelt. II. 122
- Glaion. Zie *Chaumont*.
- Glocheſter (*Hertog van*). Zie *Hunsfrey*.
- Goch bezet door Maurits. X. 77. zonderling voorval aldaar. X. 77. door Lambert Charles ingenomen. XI. 11. heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 206
- Gockinga (*Scato*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Gockinga (*Scato*) handelt met de Engelschen, in 1672. XIV. 108 enz. gemagtigd naar Utrecht. XIV. 283
- Gockinga (*Scato*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47
- GODEFRID, Koning der Deenen, overweldigt de Abodriten. II. 36. handelt over Vrede met Karel den Grooten. II. 37. valt in Friesland en vordert aldaar schatting. II. 38. sterft. II. 40
- GODEFRID, de Deen, Zoon van Heriold, verdraagt zig met Karel den Kaalen. II. 66. bekomt een gedeelte van Friesland. II. 68. waarna geheel Friesland. II. 87. zoekt zig van Lotharingen meester te maaken. II. 89. zendt den Keizer gezanten toe. II. 89. wordt, te Herispich, overvallen en omgebracht. II. 90
- GODEFRID, Hertog van Lotharingen, beoorloogt Graave Dirk den III. II. 141, 143. krygt de nederlaag. II. 146
- GODEFRID DE II., Hertog van Lotharingen, staat op tegen den Keizer. II. 160. verbindt zig met Dirk den IV. II. 160. ver-

- verbrandt het Paleis te Nieuw-
megen. II. 161. herwint het
Land omtrent Dordrecht. II.
165. verzoent zig met den Kei-
zer. II. 166
- GODEFRID DE III.**, Hertog van
Lotharingen, de *Buktenaar* by-
genaamd. II. 166. valt in Hol-
land. II. 180. verjaagt Robert
de Fries en gedraagt zig als
Graaf. II. 181. helpt Keizer
Henrik den IV. in Saxen. II.
182. wordt in Alkmaar bele-
gerd. II. 181. stigt Delft. II. 182.
wordt omgebragt. II. 182
- Godefrid**, Voogd van Gelder, ver-
jaagt de Noormannen uit Tiel.
II. 134
- Godefrid**, Bisschop van Utrecht,
raakt in geschil met Gronin-
gen. II. 241. 't welk bygelegd
wordt. II. 243. hy stigt vier
Sloten. II. 266. sterft. II. 264
- Godsdienst der oude Batavieren.
I. 23. onderzoek, wanneer de
Christelyke Godsdienst, hier te
Lande, ingevoerd zy. I. 338.
zwakheid der eerste bekeerin-
gen. I. 362, 386. staat van den
Godsdienst in de middeleeu-
we. II. 5. in de vyftiende, IV.
24. vryheid van Godsdienst in
Duitschland. V. 66
- Godsdienst (Gereformeerde) be-
loofd te handhaaven. VII. 17,
22, 431, 435. de Lutherfche
voor den waaren Gereformeer-
den gehouden, door een' Bur-
gemeester van Woerden. VII.
39. eed op 't stuk van den Gods-
dienst, na de Gendfche Bevre-
diging gevorderd. VII. 118.
oorsprong der verschillen over
den Godsdienst, in 't begin der
zeventiende eeuw. X. 10-21.
- wat omtrent den Godsdienst, in
1651, beraamd is. XII. 161,
172-177
- Goereede**. grondslagen eener ou-
de Stad, hierby, ontdekt. X.
308
- Goes in Zuidbeveland belegerd.
III. 149. ontzet. III. 149. Vrouw
Jakoba komt aldaar woonen.
III. 489, 510. de Stad weigert
's Prinsfen zyde te kiezen, in
1572. VI. 366. wordt door Tfe-
raarts belegerd. VI. 392. door
Mondragon ontzet. VI. 398.
neemt voldoening van den Prin-
se. VII. 138. de Gereformeer-
den neemen aldaar de Kerken
in. VII. 217. opfchudding, in
1653. XII. 297, 398. en in ee-
nige volgende jaaren. XII. 398-
403. de Stad stemt tegen de
werving van zestienduizend
man. XV. 210. bewilligt 'er in.
XV. 213. geweldige beroerte
en ongewoone verandering der
Regeeringe aldaar, in 1692.
XVI. 203-230. nieuwe veran-
dering, in 1702. XVII. 150. de
Prins van Oranje wordt aldaar
tot Stadhouder verklaard, in
1747. XX. 71
- Goes**. Zie *Adriaan* en *Aert van*
der Goes.
- Goes** (*Adriaan van der*), Burge-
meester van Delft, in bezen-
ding naar Gelderland. XVII. 240
- Goes** (*Franco van der*), Burgemees-
ter van Delft. XV. 185
- Goes** (*Robert*), *Heer van Boukbor-*
stenburg, Resident aan het Deen-
fche Hof. zyne handeling. XVII.
92. XVIII. 281
- Goes** (*Willem*), Raadsheer in 't
Hof. XIV. 156. XV. 259
- Gogh** (*Michiel van*), een der Raa-
den

den van Brazil en daarna Rekenmeester van Zeeland, ver-
toont den slegten staat der za-
ken in Brazil. XII. 382. trekt
in buitengewoon gezantschap
naar Engeland. XIII. 10. wordt
gewoonlyke Gezant aldaar.
XIII. 121, 125. tragt de Vrede
te herstellen. XIII. 145. wordt
verdagt gehouden. XIII. 166.
zyn Sekretaris raakt in hegte-
nis. XIII. 171

Goignies (Antoni van) wordt Veld-
maarschalk. VII. 107, 166. raakt
te Antwerpen in hegtenis. VII.
113. wordt gevangen, in den
slag by Gemblours. VII. 193
Gomarus (Franciscus), Hoogleer-
aar der Godgeleerdheid te Lei-
den, raakt in geschil met Ar-
minius. X. 15, 16, 17, 18, 20.
wordt, nevens hem, voor den
Hoogen Raade, gehoord. X.
19. ook in de Vergadering der
Staaten van Holland. X. 20.
vertrekt van Leiden. X. 54.
woont de Dordrechtsche Sino-
de by. X. 325

Gonzaga (Ostasio Fernando) ver-
zelt Don Jan herwaards. VII.
124. wordt naar Antwerpen ge-
zonden. VII. 129. verslaat vier-
honderd Franschen. VII. 224
Gonzales (Don Antonio) verliest
Graave. IX. 120

Gooije (Slot ten) belegerd. III. 197
GOOILAND (*Heerlykheid van*) aan
Jan van Beieren opgedraagen.
III. 325

Goor (Adolf van), *Heer van Kal-*
denbroek, wordt gemagtigd tot
de Keulsche Vredehandeling.
VII. 279

Gooijer (Dirk de) wordt Burge-
meester van Utrecht. VIII. 301

Gooijer (Jakob de) handelt ten
huize van Trefel. X. 210. wordt
uit de Regeering gezet. X. 233
GORINCHEM belegerd, door Jonk-
heere Willem. III. 351. veran-
dering der Regeeringe aldaar.
III. 376. de Stad, door Arkel,
verraast. III. 377. komt wederom
aan Holland. III. 388. Jan van
Beieren zoektze te verrassen.
III. 418. Vrede aldaar met Gel-
der geslooten. IV. 499. de ver-
bonden Edelen komen 'er by-
een. VI. 214. de Stad kiest 's
Prinses zyde. VI. 367. eenige
Geestelyken aldaar ter dood ge-
bragt. VI. 367. schryvens van
Leicester aan de Predikanten
aldaar. VIII. 176, 177, 178. Prins
Maurits verftelt 'er de Wet, in
1618. X. 266. bezending der-
waards, in 1650. XII. 75. op-
schudding aldaar, in 1655. XII.
394. eenige Vroedschappen al-
daar, in 1672, door geld aan
hunne ampten geraakt. XIV.
220. onlusten in de Regeering,
in 1684. XV. 255. in 1702.
XVII. 134. verandering der
Regeeringe, in 1748. XX. 306
Gortz (Baron van) heeft de hand
in een aanslag ten behoeve des
Pretendents. XVIII. 153. wordt
te Arnhem gevat. XVIII. 156.
geslaakt. XVIII. 159. zyn uit-
einde. XVIII. 159

Goslinga (Sicco van), Grietman
van Franckeradeel, wordt tot
de Utrechtsche Vredehandeling
gemagtigd. XVII. 427. naar
Frankryk in buitengewoone
Ambassade gezonden. XVIII. 5.
keert te rug. XVIII. 23. bevoor-
dert de verkiezing van Prins
Willem Karel Henrik Friso, tot
Stad-

Stadhouder van Groningen. XVIII. 196. wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462. keert naar huis. XIX. 26. sterft. XIX. 26. zyne afbeelding. XIX. 26

Gotben vallen in Gallie, I. 168, 270. Zie *West-Gotben*.

Gottenburg. Oostindische Maatschappij aldaar opgeregt. XIX. 63

Gouda komt aan Holland. III. 361. wordt met een beleg gedreigd. III. 484. de Hoekschen raaken aldaar op 't kussen. IV. 174. daarna, de Kabbeljaauwschen. IV. 192, 196. de Stad wordt tot 't Prinsen zyde overgebracht, in 1572. VI. 366. Bosfu tragt de Stad in te krygen door verraad. VI. 394. Noirkarmes, insgelyks. VI. 465. de Stad verklaart zig tegen 't zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 80, 85, 87. aanslag op dezelve. VII. 100. 't Slot aldaar geslegt. VII. 164. de Stad maakt zwaarigheid in de inhuldiging van Willem den I. tot Graave. VII. 519. wordt bezonden. VII. 524, 525. besluit der Vroedschap aldaar. VII. 527. ernstig Vertoog derzelve tegen de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 40-49. zy stemt diergelyke opdracht aan Engeland ook af. VIII. 89. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 276. en op nieuws, in 1619. X. 387, 391. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. opschudding aldaar, in 1672. XIV. 79. verandering der Regeeringe. XIV. 197. beweeging, in 1747. XX. 135. in 1748. XX. 304. verandering der Regeeringe. XX. 306

Goudsche Sluis. Schans aldaar verlaaten, in 1575. VII. 63

Goulart (Simon), Predikant te Amsterdam, geschorst. X. 86

Goutum (Wybe van) maakt zig van 't Slotte Leeuwaarden meester. VII. 165. laat 'er zig afkooopen. VII. 165

Gouverneurs-Generaal. Zie Landvoogden (algemeene).

Gouwenburg (Hopman) slaat eenig Spaansch volk. VII. 276

Gozewyn van Amstel staat af van 't Bisdom van Utrecht. II. 397

Gozewyn de Wilde, een Vlaaming, wordt *President* of Stadhouder van Holland. IV. 9. afgezet. IV. 22. ter dood gebracht. IV. 23

Graaf (Andries de), Burgemeester van Amsterdam, door 't graauw gedreigd. XIV. 82. dringt op de aanstelling van Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 86

Graaf (Dirk Janszoon) wordt, in 1578, Burgemeester van Amsterdam. VII. 209

Graaf (Jakob de), Oud-Burgemeester van Amsterdam, raadt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezet. X. 280

Graaf (Kornelis de), Burgemeester van Amsterdam, handelt met Willem den II. XII. 104. wegens Holland naar Gelderland en Overijssel gezonden. XII. 130. gemagtigd om de geschillen in Overijssel te helpen byleggen. XII. 411

Graaf (Jakob van der) valt den Raadpensionaris de Witt by nacht aan. XIV. 68. zyne bekentenis. XIV. 68. en straf. XIV. 69

- Graaf** (*Pieter van der*) valt den Raadpenſionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68
- Graaf** (*Willem de*) van *Genſ* helpt den Briele innemen. VI. 345
- GRAAFLYKHEID VAN HOLLAND.** Oorſprong van het voorregt eeniger Plaatsen om 'er niet van vervreemd te mogen worden. VI. 16. handeling over de opdracht derzelye aan Willem den I. VII. 511-528
- Graaſſchappen**, hier te Lande, by welke gelegenheid, erfelyk en onafhankelyker geworden. II. 99
- Grauwvunderland** onderſteund, in 1621. X. 428
- GRAAVE.** twiſt over 't regt tot deeze Stad. III. 317. die aan Brabant afgestaan wordt. III. 319. zy wordt gewonnen, in 1568. VI. 269. verlaaten. VI. 270. belegerd door Parma. VIII. 126. opgegeven. VIII. 127. door Prinſe Maurits veroverd, in 1602. IX. 119. aanſlag op de Stad. IX. 192. de Heerlykheid derzelve komt aan 't Huis van van Naſſau. X. 5. de Stad wordt door de Franſchen veroverd, in 1672. XIV. 91. herwonnen. XIV. 333
- Graaven**, Dagobert de I. ſtelt Graaven aan, ter wederzyde des Ryns. I. 338. zy zyn verdedigers der Kerke. I. 395. door Karel den Grooten onder de Saxers aangeſteld. I. 429. beſchryving deezer waardigheid. II. 12. verſcheiden' foorten van Graaven. II. 13, 23. hunne Regeering. II. 17. en Regtsoefening. II. 19. hunne Inkomſten. II. 29. Graaven van Holland,
- oudtyds, Maarſchalken des Biſchops van Utrecht. II. 148. zy zwoeren eerſt, by hunne inhuldiging, daarna de Staaten. III. 547. zy beweerden, vrede te mogen maaken, zonder de Staaten te kennen. IV. 493
- 's **Graavenbaage.** Zie *Haage*.
- Graft** van Druzus. I. 56. van Korbulo, I. 94
- Gramsbergen** ('t Slot) verlooren. XIV. 285
- Grana** (*Otto Henrik, Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XV. 86
- Grandval** (*Bartholomeus de Linie-re, Heer van*) ſmeedt een aanſlag op het leeven van Willem den III. XVI. 186. bekend dien. XVI. 191. wordt ter dood gebracht. XVI. 192
- Grange** (*Peregrin de la*), Leeraar der Hervormden, ter dood gebracht. VI. 209
- Granvelle** (*Antoni Perenot, Kardi-naal van*) wordt beſchuldigd van heerſchzugt. VI. 67, 72. 't misnoegen tegen hem berſt uit. VI. 68, 80. Oranje en anderen verbinden zig tegen hem. VI. 69. Schimplivrei tegen hem uitgevonden. VI. 72, 86. hy brengt te wege, dat Frankryk tegen de Hugenooten met geld onderſteund wordt. VI. 74. men bedraagt hem by den Koning. VI. 78. hy houdt zig fier. VI. 80. men raadt hem de gunſt der Heeren te zoeken. VI. 81. hy wordt vinnig beſchimpt. VI. 85. de Staaten welgeren te vergaderen, daar hy tegenwoordig is. VI. 87. de Landvoogdes beſluit zig van hem te ontfiaan. VI. 87. Filips belaft hem de Nederlanden te verlaaten. VI.

het Stadhouderschap van Groningen waar voor Aremberg.

VL 272

GROL ingenomen, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd, in 1595. VIII. 424. verlaaten. VIII. 424. ingenomen door Prinse Maurits, in 1597. VIII. 471. door Spinola bemagtigd, in 1606. IX. 213. vergeefs belegerd door Prinse Maurits.

IX. 219. versterkt. X. 95. door Fredrik Henrik veroverd, in 1627. XI. 52-55. door de Bisschoppelyken, in 1672. XIV. 28

GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Zie STAD EN LANDE.

GRONINGEN, door de Friezen overvallen. II. 39. eenige Landeryen, in het zelve, der Utrechtse Kerke geschonken. II. 154, 228. die van Groningen staan tegen den Bisschop van Utrecht op. II. 228. worden bedwongen. II. 229. nieuwe onlusten aldaar. II. 241. Henrik, Graaf van Gelder, neemt de Stad in. II. 242. Floris de III. komt 'er voor. II. 243. zy bevredigt zig met den Bisschop. II. 243. zy vervalt in nieuwe onlusten. II. 285, 361. haar eerste Verbond van vereeniging met de Ommelanden. III. 339. zy doet Hertoge Albrecht hulde. III. 341. wordt, door Bisschop Fredrik den III., bemagtigd. III. 341. weigert Hertog Albrecht van Saxen voor Heer aan te neemen. IV. 315. doet den Bisschop van Utrecht hulde. IV. 315. schendt het Bostand, met Henrik van Saxen. IV. 324. doet Graave Edzard hulde. IV. 325. Hertog Joris belegert Gro-

ningen. IV. 383. de Stad wordt een Leen van Frankryk. IV. 385. Edzard wordt ontzet van 't bewind. IV. 387. Karel van Gelder wordt voor Heer aangenomen. IV. 386. Karel de V. naderhand. V. 115. de Stad wordt bezet door den Graave van Aremberg. VI. 222. belegerd door Graave Lodewyk, in 1568. VI. 274. verlaaten, VI. 280. kiest de Staatsche zyde. VII. 126. 't Kasteel aldaar wordt geslegt. VII. 127, 166. twist tusschen de Stad en de Ommelanden, in 1578. VII. 237, 299. reden, waarom zy de Utrechtse Unie niet aanneemt. VII. 263, 266. beweeging aldaar. VII. 299 - 301. de Stad wordt door Rennenberg tot 's Konings zyde overgebracht. VII. 325 - 327. belegerd. VII. 327, 337. verlaaten. VII. 339. aanslag der Staatschen op de Stad mislukt. VIII. 76. zy wordt benaauwd door Graave Willem. VIII. 349. belegerd door Prinse Maurits. VIII. 356. verlaaten. VIII. 357. op nieuws belegerd, door den zelfden. VIII. 386. oproer in de Stad. VIII. 388. zy geeft zig over. VIII. 389. de Wet wordt 'er veranderd. VIII. 390. haar twist met de Ommelanden, in 1597. VIII. 483. IX. 95. Graaf Willem brengt krygsvolk in de Stad. IX. 96. de agterfallen aldaar met geweld gevorderd. IX. 97. de algemeene Staaten doen 'er een Kasteel stigten. IX. 97. en beantwoorden de klagten, hierover. IX. 98. de Stad raakt in rust. IX. 100. 't Kasteel aldaar

daar wordt geslegt. IX. 226. Hooge School aldaar opgeregt. X. 76. twist met de Ommelanden, omtrent 1640. XI. 348. de Stad neemt, na de dood van Willem den II., de bestelling haarer eigene Wethouderschap aan zig. XII. 138. oproer aldaar, in 1657. XII. 397. in 1662. XIII. 64 - 66. de Stadhouder brengt krygsvolk in de Stad. XIII. 67. en legt de geschillen by. XIII. 69. de Stad wordt bedreigd door den Bisschop van Munster. XIII. 175. belegerd. XIV. 130. verlaaten. XIV. 131. oproer aldaar, in 1748 en 1749. XX. 202 enz.

Gransfeld - Diepenbroek (Bertran Filip Sigismond Albrecht, Graaf van) in gezantschap naar 't Hof van Berlyn. XX. 174

Groot (Joan) in bezending naar Zeeland. XVIII. 244

Groot (Hugo de), Advokaat-Fiscaal van Holland, verdagt van 't ontwerpen der brieven, door Jakob den I. herwaards gezonden. X. 61. hy schryft de *Godsdienstigheid der Staaten van Holland*. X. 61, 62. handelt in Engeland. X. 61, 70. wordt Pensionaris van Rotterdam. X. 62. ontwerpt een besluit op de Vrede der Kerke. X. 62. wordt in bezending afgevaardigd naar Amsterdam. X. 114. doet eene wydluftige aanspraak, aan de Vroedschap aldaar. X. 114-137. ontwerpt eene der Keuren van Schieland. X. 141, 371. begint moedeloos te worden. X. 141. slaat eene algemeene Sinode voor. X. 165. wordt naar Zeeland en naar Dordrecht gezon-

den. X. 166. voor *Arminiaan* gescholden. X. 164. heeft de hand in 't opstellen der Verklaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtschen by Trefel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. zyne handeling aldaar. X. 220, 221, 222. hy spreekt met Prins Maurits. X. 223, 224. raadt Rotterdam het afdanken der Waardgelden aan. X. 235. waarschuwt Oldenbarneveld. X. 252. wordt in hegtenis genomen. X. 240, 243, 251, 254. Rotterdam poogt hem te doen ontslaan. X. 263. hy, Oldenbarneveld en Hogerbeets worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. zekere verandering in 't eedboek te Rotterdam doet hem nadeel, by Prins Maurits. X. 275. hy krygt berigt van 't gene 'er tegen hem uitkomt, en van 't veranderen der Regeeringe. X. 286, 287, 304. hy wordt ondervraagd. X. 293. zyne gesprekken met de Voogd en Manmaaker. X. 294, 295, 343. hy wordt verder onderzocht. X. 299. komt voor de Regters. X. 344-347. men tragt hem te beweezen om vergiffenis te verzoeken. X. 369. hy wordt tot een eeuwig gevangenis verweezen. X. 371, 377. naar Loevestein gevoerd. X. 372. oordeelen over zyn vonnis. X. 377-380. XIII. 422. hy wordt verklaard misdaad van gekwetste Hoogheid begaan te hebben. X. 410. ontkomt, op eene zonderlinge wyze, uit de hegtenis. X. 414. verontschuldigt zig, deswege. X. 417. schryft zyne *Verantwoording*, die strepge-

gelyk verboden wordt. X. 448. oordeel van de Haan, over dit werk. X. 449. handeling om hem vrye herwaardskomst te bezorgen. XI. 78, 147. hy komt in Holland. XI. 146. vertrekt naar Hamburg. XI. 148. zyn verder bedryf en dood. XI. 148. zyn werk, *Mare librum* of *Vrye Zee*, wordt wederlegd. XI. 259 *Groot (Pieter de)*, Pensionaris van Amsterdam, gelaakt, door d'Esttrades. XIII. 164. wordt Ambassadeur der Staaten in Zweeden. XIII. 387. Pensionaris van Rotterdam. XIII. 422. trekt ingezantschap naar Frankryk. XIII. 422, 424. zyne handeling aldaar. XIII. 425. hy ontdekt Frankryks oogmerken tegen deezen Staat. XIII. 460, 461. voorslag aan hem. XIII. 461. hy spreekt met Le Tellier. XIII. 464. en met den Koning. XIII. 465, 466. keert te rug uit Frankryk. XIV. 6. zyne betuigingen by 't afscheid neemen. XIV. 6. hy wordt wederom aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. doet verslag van zyne handeling. XIV. 47. raadt om te sluiten. XIV. 53. krygt 'er last toe. XIV. 55, 59. keert naar den Haage te rug. XIV. 60, 101. een Predikant scheldt hem. XIV. 67. zyn voorslag om de beweging te Rotterdam te stillen. XIV. 77. verslag zynen handelinge met Frankryk. XIV. 98 enz. hy schynt dezelve te willen vervolgen. XIV. 106. verklaart het tegendeel. XIV. 106. komt in lyfsgevaar te Rotterdam. XIV. 115, 116. de Prins van Oranje toont tekens van

argwaan op hem. XIV. 125. verklaart, naderhand, niets tegen hem te hebben. XIV. 382. hy wykt ten lande uit. XIV. 126. zyn schryvens over de Regeering van Rotterdam. XIV. 194. zyn huis wordt aangevallen. XIV. 222. zyn oordeel over 't verbranden van Zwammerdam en Bodegrave. XIV. 236. over 't vonnis van Pain & Vin. XIV. 238. zyne ontmoetingen in Brabant en te Keulen. XIV. 260 enz. hy wordt over onbehoorlyk schryven in regten betrokken. XIV. 382. vry gesproken. XIV. 383. hy sterft. XIV. 383 *Groot-Commercie-Tractaat* met Engeland van 't jaar 1496. IV. 302. veranderingen in het zelve. IV. 333

Groote Pier schuimt langs de Zuyderzee. IV. 390, 398, 405, 411. begeeft zig tot een stil leven. IV. 420

Groote Vergadering van 1651 wordt aangevangen. XII. 153. aanspraak van den Raadpensionaris Kats, van wege de Staaten van Holland. XII. 153. handelingen en besluiten in dezelve, over de *Unie*. XII. 155, 158, 160, 163 - 172. *Religie*. XII. 155, 158, 161, 172-177. en *Militie*. XII. 155, 158, 162, 177-186. Friesland tragt de handelingen te doen opschorten. XII. 158. en beweert de noodzaakelykheid van 't aanstellen van eenen Stadhouder. XII. 169. Holland dringt op de noodeloosheid van 't aanstellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 183-185, 188. 't geeven der patenten wordt geregeld. XII. 186.

ook

- ook. verscheiden' andere punten. XII. 187. merkwaardig besluit van Holland, op het gebeurde in 't jaar 1650. XII. 193. algemeene Vergiffenis afgekondigd. XII. 192, 196, 197. besluit der groote Vergaderinge. XII. 198, 199
- Grootebroek** krygt regt om ter Dagaart te verschynen. VII. 9
- Grootenbuis (Arend van)**, een der eerste opregteren der Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Groot-Fredriksburg** gestigt. XV. 116. aan de Westindische Maatschappye verkogt. XVIII. 192
- Groot-Hofmeesters van Frankryk. Pipyn van Landen.** I. 344.
- Grimoald.** I. 346. **Ebroïn.** I. 348.
- Pipyn van Herstal of de Dikke.** I. 353. **Martyn.** I. 353. **Karel Martel.** I. 366. **Karoloman.** I. 382.
- Pipyn de Korte.** I. 382, 405
- Groot-Privilegie van Vrouwe Maria.** IV. 167. de Aartshertog Filips weigert het te bevestigen. IV. 295. waarom. IV. 298
- Grofthuizen.** geweld gepleegd aan de Kerke aldaar. X. 140
- Grovesteins (Jonker Edzard van)** houdt de zyde der Hollandschgezinden. XIII. 341
- Grovestein (Jonkheer Joan van)** beschuldigt Harteveld, in de byeenkomst by Zuilestein. X. 229. wordt uit de Regeering gezet. X. 233
- Gruterus (Samuel)**, Predikant te Haarlem, vaart uit tegen de Regeering. XIV. 67
- Gruward (Ferdinand)**, Burgemeester van Goes, raakt in geschil met zyne Mederegenten. XVI. 203 enz.
- Gryze (Jakob de)**, Gezant der Staaten in Engeland. zyne handeling aldaar. VIII. 34-36, 88, 90
- Guai-Trouin (du)** bemagtigt eenne Hollandsche Graanvloot. XVI. 372
- Guebriant (Graaf van).** zyne krygsbedryven in Duitschland. XI. 317, 320, 338
- Gugernien**, Volk in Gallie. I. 135
- Guston (François)**, verdigte naam des moorders van Willem den I. VII. 529. Zie **Balthazar Gerard's**.
- Gulden Vlles (Ridderorde van 't)** ingesteld. III. 509
- Gulik.** Zie **Kleeve**.
- Gulik belegerd door Prinsse Maurits.** X. 43. ingenomen. X. 44. verloren. X. 422
- Gulik en Berg (Hertogdommen van).** Twist over het regt tot dezelve. XIX. 231. handelingen om den zelve by te leggen. XIX. 233 enz. blyven steeken. XIX. 239. 't geschil wordt eindelijk vereffend. XIX. 359
- Gulikerland**, genoegzaam bemagtigd door Karel den V. V. 236, 253
- GUNDEROLD**, Koning der Friezen, sneuvelt op den togt naar Spanje. I. 423
- Gunterstein ('t Slot te)** gewonnen en verloren, in 1573. VI. 424
- Gustaaf de I.** Koning van Zweeden, begreepen in een Bestand met de Oosterlingen. IV. 463. nieuwe handeling met hem. IV. 467. hy verbindt zig met François den I. V. 215
- Gustaaf Adolf** wordt Koning van Zweeden. X. 48. de Staaten sluiten een Verbond met hem. X. 66. zenden hem gezanten. X. 96. hy verzoekt onderstand

van hun tegen Poolen. X. 157. zy beweegen hem, om zig te steeken in den Duitschen oorlog. XI. 120, 137. houdt by de Staaten aan om onderstand. XI. 138. sneuvelt in den slag by Lutfen. XI. 164

Guy van Dampierre (Graaf), Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, twist met zyne halve Broeders van Avennes. II. 388. valt in Walcheren. II. 393. wordt gevangen. II. 394. geslaakt. III. 3. verdraagt zig met Holland. III. 3. belegert Middeburg. III. 48. verlaat het wederom. III. 49. zyn verder bedryf. III. 51. hy belegert Middeburg andermaal. III. 99. doch verlaat het. III. 101. wordt gevangen. III. 154. sterft. III. 186

Guy, Zoon van Graave Guy van Vlaanderen, slaat Jonkheer Willem van Henegouwen, by Arnemuiden. III. 155. wint Middeburg. III. 156. belegert Zie-rikzee. III. 156. steekt over naar Holland. III. 157. verdraagt zig met Jan den II. III. 158. verklaart hem op nieuws den Oorlog. III. 158. overwint Jonkheer Willem, in een' schoepsfryd. III. 160. wint Noord-Holland. III. 161. ook Utrecht. III. 163. verliest Noord-Holland wederom. III. 165. keert naar Vlaanderen. III. 167. belegert Zie-rikzee. III. 171. wordt, in 't Gouwe, overwonnen en gevangen. III. 175, 177. verliest Zeeland en Utrecht. III. 178, 179. wordt geslaakt. III. 185

Guy van Henegouwen krygt be-
wind over Holland, na de dood

van Floris den V. III. 87, 88, 92. wordt gevangen genomen. III. 142. geslaakt. III. 142. be-
komt de Landen van Amstel en Woerden. III. 151. wordt Bis-
schop van Utrecht. III. 152. wordt wederom gevangen. III. 160. geslaakt. III. 185. legt zig op 't Kerkelyke toe. III. 193. raakt in oorlog met de Friezen. III. 195. sterft. III. 198

Gyllemborg (Graaf van) smeedt een aanslag ten behoeve des Pretendents. XVIII. 153-160

Gysbrecht van Amstel helpt Vrouw Ada ontvlugten. II. 304. be-
koopt deezen dienst duur. II. 314. wordt in een gevegt ge-
wond. II. 365, 366

Gysbrecht van Amstel de II. be-
oorloogt den Bisschop van U-
trecht. II. 397. verzoent zig
met hem. II. 398. valt, aan 't
Hoofd der Kennemeren, in 't
Stigt. III. 11. Vreeland hem ver-
pand. III. 14. ontweldigd. III. 36. zyn zoen met Floris den V. III. 39. hy spant tegen den Graave aan. III. 67, 69. drinkt met hem. III. 77. vlugt ten Lande uit. III. 83. versterkt Amsterdam. III. 83

Gysbrecht van Brederode wordt tot
Bisschop van Utrecht verkoo-
ren. IV. 50. krygt David van
Bourgondie tot eenen mededin-
ger. IV. 49, 53. staat hem 't Bis-
dom af. IV. 59. wordt in heg-
tenis genomen. IV. 129. ge-
slaakt. IV. 135. sterft. IV. 135

Gyzels (Arnoud) voert bevel over
eene Vloot tot ondersteuning
van Portugal. XI. 314

H.

Haasten (*Dirk van*) belooft geld tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
Haasten (*Walraven van*) woont den togt tegen Gend by. IV. 38
HAAGE. Hof aldaar door Willem den II. gestigt. II. 406. 't Hof des Stadhouders aldaar geplonderd. IV. 188. de Gelderschen berooven den Haage. IV. 444. oproer aldaar, over 't verhoogen der Excynzen, ontstaan. IV. 447. Maarten van Rossem plondert den Haage. IV. 483. openbaare Preeke aldaar. VI. 167. en Beeldenstorm VI. 185. 't Hof wykt van daar naar Utrecht. VI. 381. een nieuw aldaar opgeregt. VI. 387, 397. wykt naar Delft. VI. 397. de Spanjaards bemagtigen de Stede. VI. 451, 483. overleg om het Bosch by den Haage om te houwen. VII. 97. moeite met eenige Predikanten aldaar. VIII. 26. de Stede wordt verkooren, om aldaar over de Vrede met Spanje te handelen. IX. 289. Maurits verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 281. opschudding aldaar, in 1653. XII. 283. hoe 'er de Vrede met Kromwel wordt afgekondigd. XII. 330. door Karel den II. tot handelsplaats voorgeslaagen. XIII. 241. waarom afgekeurd. XIII. 242. de burgery aldaar brengt de Broeders de Witt van kant. XIV. 158, 163, 164, 165, 166, 169, 170, 171, 172. Byeenkomst aldaar van 1690 en vervolgens. XVI. 102. opschudding, in

1747. XX. 80, 90. Plondering der Pagters huizen aldaar, in 1748. XX. 216
Haage (*Albrecht uit den*). III. 16
Haage (*Werenbold uit den*). III. 16
Haagestein (*'t Land van*) door de Hollanders afgeloopen. III. 223. 't Slot, door Willem den VI. gewonnen. III. 372
Haak (*Pieter*), gewezen Baljuw van Middelburg begunstigt een aanslag op Walcheren. VI. 223
Haamstede (*Adolf van*), Onder-Admiraal der Spaanschen, gevangen. VI. 473
Haamstede (*Arend van*). IV. 46
Haamstede (*de Heer en Floris en Arend van*) gevonnist. IV. 45
Haamstede (*Floris van*) sneuvelt. III. 282
Haamstede (*Jan van*) woont een togt naar Vlaanderen by. III. 204. Zie *Witte van Haamstede*.
Haan (*Joan de*), Pensionaris van Haarlem, heeft de hand in het opstellen der Verklaringe deezzer Stad, van 1618. X. 192. handelt met de Utrechtschen, by Trefsel. X. 210. zyne ontmoeting met Arend Meindertszoon. X. 274. hy wykt ten Lande uit. X. 274. wordt voor vyftien jaaren gebannen. X. 373. zyn oordeel over de *Verantwoording van de Groot*. X. 449
Haanevieren, Kleeffche manschap zo genaamd. IX. 27
Haardstedegeld in Holland geheeven. V. 375, 376. Beloop van het zelve. V. 405
HAARLEM. 's Graaven Huis of Huizen aldaar verbrand, door de Kennemers. II. 223. die van Haarlem overvallen de Dregter-Friezen. II. 236. verwoesten Scha-

Schagen. II. 260. Hof te Haarlem. II. 338, 405. of die van Haarlem Damiate, door middel van Zaagschepen, hebben helpen winnen. II. 350. de Stad heeft haar oudste Handvest van Willem den II. II. 403, 404. zy wordt door de Kennemers belegerd. III. 13. verloft. III. 13. Brief van Keizer Lodewyk aan deeze Stad. III. 244. opschudding aldaar. III. 312. nieuwe beroerte. III. 366. de Stad tweemaal vergeefs belegerd, door Vrouwe Jakoba. III. 469, 470, 471. Drukkonst aldaar gevonden. III. 504. beweeging tusschen de Hoekschen en Kabeljauwschen. IV. 6. eenige Hoekschen aldaar overvallen. IV. 186. die van Haarlem zoeken 't Kaas- en Broods-Volk tot bedaren te brengen. IV. 273. de Stad wordt, door het zelve, ingenomen. IV. 278. verzoent zig, met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 281, 282. Blokhuis aldaar gestigt. IV. 288. de tiende penning brengt aldaar weinig op. V. 286. openbaare Preeke buiten de Stad. VI. 165. zy slaat voor, om Bos-fu een geschenk te doen. VI. 318. kiest 's Prinzen zyde, in 1572. VI. 367. Dagvaarten der Staaten aldaar. VI. 382, 396. aanslag op de Stad. VI. 409. Oranje verftelt 'er de Wet. VI. 412. zy wordt belegerd. VI. 410, 413. bestormd. VI. 415, 417. noodmunten aldaar geslaagen. VI. 421. hongersnood in de Stad. VI. 421, 425. gemoronder 't gemeen. VI. 425. men poogt, vergeefs, de Stad te ont-

zetten. VI. 426, 428. zy geeft zig over. VI. 430. verlies in 't beleg geleden. VI. 432. de groote Kerk aldaar herwyd. VI. 433. de ingezetenen gedwongen te graaven voor Alkmaar. VI. 442. muitery der bezettinge aldaar. VI. 444. de Stad wordt Oranje aangeboden voor veertigduizend guldens. VI. 445. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 133. zy neemt voldoening van den Prinse. VII. 134. verandering aldaar, in 1578. VII. 209. zy staat van de voldoening af. VII. 368. de Roomschgezinden verzoeken 'er, vergeefs, vrye Godsdiensstoefening. VII. 369. onlust aldaar. X. 170. merkwaardige Verklaaring der Stad. X. 187, 192. Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 273. zy neemt een besluit tegen de handeling met de Spaanschen. XI. 110. weigert de goederen der S. Jans Heeren uit te keeren. XII. 28. bezending derwaards, in 1650. XII. 77. beweeging aldaar, in 1653. XII. 296. men besluit den Prins van Oranje tot Kapitein-Generaal voor te slaan. XII. 297. men verandert van gedagten. XII. 297. de Stad bewilligt niet in de Acte van Uitsluiting. XII. 325. beweeging aldaar, in 1672. XIV. 62, 66, 67. de Regeering wil Willem den III. de magt over de patenten doen opdraagen. XIV. 67. zy stemt tot 's Prinzen verheffing. XIV. 80. oproer aldaar, tot bewerking van verandering der Regeeringe. XIV. 199. de Stad slaat her
Erf-

- Erftadhouderfchap voor. XIV. staan. XIII. 345 enz.
312. opfchudding in dezelve. *Haarfolte (Zweder van)* bewerkt dat Overyffel Prins Willem den II. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderfchap opdraage. XI. 139
- XVI. 129. gefchil onder de Regenten. XVII. 135. Beweeging aldaar, in 1747. XX. 135. Plondering der Pagters huizen, in 1748.
- XX. 209. men befluit de Pagten, by voorraad, te doen fliffaan. XX. 211, 212. de Staaten verklaaren het tegendeel. XX. 212, 213. zyne Hoogheid zendt Gemagtigden naar Haarlem.
- XX. 211, 300. verandering der Regeeringe aldaar. XX. 300. beroerte aldaar. XX. 340. eenige Dragonders komen in de Stad. XX. 342. keeren te rug. XX. 343. de fchuttery fluit de poorten. XX. 343. zendt een Verzoekschrift aan den Prinfe. XX. 344. eenig Krygsvolk rukt ter Stad in. XX. 346. gevolgen hier van. XX. 347 enz.
- Haarlem (Baldran of Boudewyn van)* sneuvelt te Schagen. II. 262
- Haarlem (Dirk van)*. III. 92, 260
- Haarlem (Gerard van)*. II. 259, 313
- Haarlem (Jan van)*. II. 295, 300
- Haarlem (Simon van)*. II. 295, 300
- Haarlem (Tsbrand van)*. II. 259, 295, 300, 313
- Haarfolte (Adriaan Furiaan van)*, wegens een gedeelte der Staaten van Overyffel, afgezonden naar Holland. XII. 407
- Haarfolte (Rutgert van)*, wegens Gelderland afgevaardigd tot de opdracht der Heerfchappye aan Engeland. VIII. 90
- Haarfolte (Rutgert van)*, Drost van Lingen, maakt anhang in Overyffel, ten behoeve van den Prinfe van Oranje. XII. 403.
- XIII. 344. twift hieruit ont-
- Hagaze (Adriaan de)*, Kommandeur ter zee, sneuvelt. XIV. 14
- Hachicourt* (. . . .) verfehilt met Oranje. VI. 86, 137. helpt een verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192
- Haga (Kornelis)*, eerfte Gezant der Staaten aan den Grootten Heer. X. 49. hy fluit een Verbond. X. 50. Zie *Porte (Otto-mannifche)*.
- Hagano (Graaf)*. Gunfteling van Karel den Eenvoudigen. II. 106. 109, 110
- Hair afgelegd na 't behaalen der overwinninge. I. 153. Lang hair der Frankifche Koningen. I. 333 *Aant.*
- Hakkus (Petrus)*, Predikant te Leiden, vaart uit tegen 's Prinzen Huwelyk. VIII. 27. komt te Medenblik. VIII. 27. wordt door krygsvolk ter Stad uitgeleid. VIII. 27. fchynt niet Leifcefters gezind. VIII. 259
- Halewyn (Alewyn van)*, gemagtigd tot het stillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288, 290
- Halewyn (François Tereftain van)*, Raad in den Hove van Holland, in gezantschap aan Karel den II. XIV. 42
- Halewyn (François Tereftain van)*, Penfionaris van Dordrecht, in den Haage in gevaar. XX. 91
- Halewyn (Kornelis Tereftain van)*, in bezending naar Dordrecht. XV. 259, 279. naar Engeland. XV.

- XV. 312. geschil, of hy te gelyk Vroedschap van Dordrecht en Raad in den Hove van Holland zyn kon. XVI. 57. hy wordt naar Overyssel gezonden.
- XVI. 97. raakt in eenige ongelegenheid. XVI. 238
- Halewyn (Simon van)*, Burgemeester van Dordrecht, raakt over heimelyke handeling met het Fransche Hof in ongelegenheid. XVI. 230 enz.
- Hallingk (Foban)*, Burgemeester van Dordrecht door 't graauw gedreigd. XIV. 73. zyn huis en buitenplaats worden geplonderd. XIV. 198. een der handdaadigen daaraan, gestraft. XIV. 223
- Ham (Meinard van)*. Zie *Meinard van Ham*.
- Hamburg*. Den Gereformeerden aldaar de Godsdienstoefening in 't huis van den Resident der Staaten belet. XVIII. 261
- Hameland (Graaffchap)* waar gelegen. II. 92
- Hamel Bruininks (Gerard)* handelt aan 't Weener-Hof. XIII. 422. XV. 111
- Hamel Bruyninx (. . .)* Opening tot Vrede, hemaan 't Weener-Hof gedaan. XVIII. 417
- Hamericourt (Gerard van)*, Bisschop van S. Omer. VI. 65. geraadpleegd over 't Ketterstrafen. VI. 109
- Hammes (Nikolaas de)*, een der eerste tekenaaren van 't Verbond der Edelen. VI. 123. wordt door de muitelingen in Oranjes Leger doorschooten. VI. 287
- Hanau (Graaf van)* sneuvelt in 't beleg van Maastricht. XI. 154
- Hanover (Ernst Augustus, Hertog van)* wordt negende Keurvorst. XVI. 193
- Hans Hanszoon*, om een' toeleg op 't leeven van Willem den I. onthalsd. VII. 529
- Hanze (Duitsche) te Londen. Verschil met dezelve. IX. 5
- Hanze-Steden. Derzelver oorsprong en verbond. III. 500, 501. zy raaken met Deenemarke in oorlog. III. 503. ook met Holland en Zeeland. III. 530 enz. op nieuws met de Hollanders. IV. 362. tweejaarig Bestand met dezelve. IV. 459, 463. nieuwe onderhandeling. IV. 467. die vrugteloos afloopt. V. 33. Vrede met dezelve. V. 45. vrees voor nieuwen oorlog. V. 46, 54, 56, 57, 61. Bestand. V. 66. nieuwe onlusten. V. 102. zy raaden de Vereenigde Staaten tot Vrede met Spanje. VIII. 87. Verbonden met haar geslooten. X. 65, 94. XI. 395. XII. 17. haare klagten. X. 482. van Beuningen polst haar, in 1653. XII. 277
- HARDERWYK, bemagtigd door Hertoge Karel van Gelder. IV. 363. herwonnen door den Graave van Buuren. IV. 494. opschudding aldaar, in 1704. XVII. 234
- Haren (Onno Zavier van)* wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179
- Haren (Willem van)*, Grietman van de Bilt, trekt in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477. handelt met d'Estrades. XIII. 181. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. XIV. 245. handelt in Zweeden. XIV. 273. in En-

Engeland. XIV. 338. XVII. 122. op de Nieuwmeegsche Vredehandeling. XIV. 369. op de Ryswyksche. XVI. 357
Haring (Jan), Predikant te Brugge. zyn bedryf. VII. 295
Haring (Jan) haalt de vlag van Boffus fchip af, in den flag op de Zuiderzee. VI. 449
 Haringviffchery op de Engelsche Kusten vry gefteld. III. 54. wordt bekommerd. III. 188. V. 209, 296. wordt, federt de uitvinding van 't kaaken en de groote netten, fterker voortgezet. III. 499. door de Franchen, merkelyk benadeeld. IV. 189. V. 397, 381. in Oorlogstyd, vry verklaard. IV. 435. V. 129. ook in tyd van Beftand. IV. 451. beveiligd. V. 297, 325, 377. geftaakt. V. 341, 368. bloeit zeer, te Enkhuizen. V. 386. wordt door Jakob den I. bekommerd. IX. 318. door de Staaten met Oorlogsfchepen beveiligd. IX. 318. ftaat derzelve. X. 42, 307. Karel de I. zoektze te beletten. XI. 259-261. Karel de II. misguntze den Staaten. XIII. 21. handeling met Frankryk over 't handhaaven derzelve. XIII. 21-24, 27, 30. zy wordt aldaar benadeeld. XV. 380. XX. 407. middelen gebruikt om dit naadeel te voorkomen. XX. 408
Harinkman (Pieter) geftraft, om een voorgenomen verraad van Thoolen. VIII. 491
Harkens (Lukas) om oproerigheid te Groningen, gebannen XIII. 69
 HARLINGEN. 't Slot aldaar ingenomen en geflegt. VII. 321, 322. de Stad neemt Friefche be-
 zetting in. VIII. 199. oproer aldaar, in 1633. XI. 220. in 1748, tegen de Pagters. XX. 198
Harmonie of Overeenftemming der Geweften, wegens het Kapitein-Generaalfchap en Stadhouderfchap van 1668. XIII. 335. raakt, in 1670, tot ftand. XIII. 429. raadpleegingen op iets diergelyks, in 1707. XVII. 298
Hartevelt (Gysbrecht van), oudfte Hopman der Waardgelderente Utrecht. Moeite met hem. X. 229, 230. hy wordt in 't Lid der Gekoorenen gefteld. X. 233
Hartius (Otto) doet voorfagen tot Vrede met Spanje. VIII. 395. van Dorp fchryft aan hem. VIII. 405. zyn nadere voorflag. VIII. 412
Hartfink (Karel) voert bevel over eenige manfchap in den Bantamfchen oorlog. XV. 309
Hafes (Willem Pieterszoon), in bezending naar Amsterdam. X. 114
Haffelaer (Gerard), Oud-Burgemeester van Amsterdam, handelt over 't verfterken van Naarden. XIII. 361
Haffelaer (Gerard) begeeft zig op 's Lands Vloot. XIV. 24. sneuvelt. XIV. 24
Haffelaer (Gerard), Hoofdofficier van Amsterdam. Zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204
Haffelaer (Gerard Arnoud), Schepen en Raad der Stad Amsterdam, wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. zyne handeling aldaar. XX. 183, 241, 242. hy wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeester van Amsterdam aangefield. XX. 290. en tot

- tot deszelfs Representant in de Admiraliteits-Kollegien in Holland. XX. 334, 338
- Hasselaer** (*Kenau Simons*), eene deftige Weduwe, helpt, aan 't hoofd van driehonderd vrouwen, Haarlem verdedigen. VI. 414
- Hasselaer** (*Nikolaas*), Majoor der bezettinge van Amsterdam, stilt een' oproer aldaar. XI. 45
- Hasselaer** (*Pieter Dirkszoon*), een der eerste opregteren van de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Hasselaer** (*Pieter*), Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 75
- HASSELT** gewonnen, in 1582. VII. 467. aanslag op de Stad. VIII. 19. belegerd, in 1657. XII. 410. zy moet op gewigtige zaken beschreeven worden. XII. 412. de Bisschoppelyken neemmen haar in. XIV. 28
- Hasselt** in *Luikerland* bezet door de Staatschen. XIV. 372. handeling over de ontruiming van de Plaats. XV. 53
- Hattemisten** in Zeeland. XVIII. 196
- Hattinga** (*Willem Tiberius*) maakt eene Kaart van Staatfch Vlaanderen. XX. 63
- HATTUM**. Parma's toeleeg op deeze Stad. VII. 360. aanslag des Graaven van Salazar op dezelve. XI. 97
- Hautain** (*Filips de Zoete*, *Heer van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzekert zig van Antwerpen. VII. 156. sneuvelt voor de Stad. VIII. 81
- Hautain** (*Filips de Zoete*, gezeid), Bevelhebber van Sluis, zyn togt tegen de Spaansche Keurlingen. X. 438
- Hautain** (*Willem de Zoete*, gezeid) onderschept en verslaat eenige Spaansche schepen. IX. 185. de Engelschen schieten op hem. IX. 186. zyne togten, in 1606. IX. 220-224. in 1621. X. 417. hy helpt Rochelle belegeren. XI. 16, 17. wordt met de Vloot t'huis ontbooden. XI. 29
- Hautepenne** (*Claude van Barlaumont*, *Heer van*) helpt Namen verrassen. VII. 152. ook Breda. VII. 379. zyn toeleeg op Bergen op Zoom. VII. 417. hy wint Eindhoven. VII. 488. neemt Nieuwmegen in, door list. VIII. 71. Gelder, door verraad. VIII. 225, 226. sneuvelt voor de Engeler-Schans. VIII. 226
- Haven** (vrye). Zie *Porto Franco*. Havensen Reeden van Holland. III. 54
- Havens** (*Govert*) maakt eenige beweging te Dordrecht. VII. 257
- Havet** (*Antoni*), Bisschop van Namen. VI. 65. geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109. zyn merkwaardig schryven aan de Hertoginne van Parma. VI. 370
- Havrech** (*Karel van Croui*, *Markgraaf van*). zyn bedryf te Antwerpen. VII. 112, 113, 123. hy verlaat Don Jan. VII. 157. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173. Zie *Chimai*.
- Heel** ('t Slot te) in de Bommerwaard versterkt. VI. 210. verlooren. VIII. 310. herwonnen. VIII. 346. wederom verlooren. IX. 49
- Heemst*

- Heems** (*Baron van*), Keizerlyke Resident in den Haag. zyne handeling aldaar. XVIII. 40, 44. enz. hy toont zig misnoegd over het drievoudig Verbond. XVIII. 151
- Heemskerk** (Heerlykheid van) Marquette vernoemd. X. 332
- Heemskerk** ('t Slot te) gestigt. II. 400. door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 296
- Heemskerk** (*Gerrit van*) staat de Westfriezen. II. 400
- Heemskerk** (*Gerrit van*) zyne goederen aangetast. III. 428, 442
- Heemskerk** (*Jakob van*) tragt Noord-om naar China te zeilen. IX. 141. neemt eene Portugeesche Karaak. IX. 146. sneuvelt, in een' scheepsstryd, voor Gibraltar. IX. 250-254. zyne Vloot behaalt de zege. IX. 255, 256. grafftede, hem ter eere, gestigt. IX. 258
- Heemskerk** (*Koenraad van*) begeeft zig als vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 24. is Pensionaris van Amsterdam. Zyn oordeel over 't versterken van Naarden. XV. 36. zyne handeling in Spanje. XV. 52. XVI. 164. te Weenen en by de Porte. XVI. 196, 197. in Frankryk. XVII. 4, 59, 65
- Heemskerk** (*Wouter van*) gevangen. III. 296
- Heemstede** (*Jan van*). III. 440, 442. IV. 38
- Heenvliet** (*Joan van der Kerkboven*, gezeid *Polyander*, *Heer van*) handelt over een Huwelyk tuschen Willem den II. en eene Dogter van Karel den I. XI. 298, 299. bevordert de belangen van Karel den I. in Holland. XI. 328. wordt uit den dienst van Willem den III. ontslaagen. XIII. 199
- 's **Heerenberg** ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 269. verlooren. VI. 269. ontmanteld, in 1598. IX. 26
- Heerlykheden**. van waar herkomstig. II. 310. welken vry zyn van Beden; welken niet. IV. 14, 40, 351
- Heermale** (*Floris van*) bewerkt de nadere Vereeniging in 't Stigt. VII. 248. uit Utrecht gezet zynde, wordt door de Staaten van Holland beschermd. VIII. 169
- Heeze** (*Willem van Hoorne*, *Heer van*). VII. 153. verzoent zig met den Koning. VII. 271. wordt onthalsd. VII. 318
- Hegge**. Zie *Egmond*.
- Heilig Land**. Oorsprong der Pelgrimaadjen derwaards. II. 151. Graaf Dirk de III. bezoekt het. II. 151, 153. ook Bisschop Willem. II. 177
- Heilige Wouden** onder de Germaanen. I. 120 *Aant*.
- Heim** (*Anthony van der*) wordt Raadpensionaris van Holland. XIX. 225. doet ter Staatsvergadering opening van zekeren heimelyken voorslag van Frankryk. XIX. 394. wordt, door sommigen, gedrongen om het ampt van Griffier aan te neemen. XIX. 475. sterft. XX. 45
- Hein** (*Pieter Pieterszoon*) doet een' togt naar Brazil. X. 483. helpt de Bahia inneemen. XI. 12. verovert de Spaansche Zilvervloot. XI. 68. sneuvelt in een zeegevegt. XI. 111
- Heins** (*Nikolaas*), Sekretaris van Am-
H 3

- Amsterdam, trekt als Resident naar Zweeden. XIII. 49
- Heinsius (Antoni)*, Pensionaris van Delft, naar Engeland gezonden. XV. 312. wordt Raadpensionaris van Holland. XVI. 51. handelt met die van Amsterdam over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland. XVI. 75, 86, 87, 88, 90, 93. wordt gemagtigd tot de Haagfche byeenkomst. XVI. 103. Burgemeester Halewyn beschuldigt hem. XVI. 234. hy wordt, op nieuws, voor vyf jaaren aangenomen. XVI. 277. XVII. 22, 330. gemagtigd tot de Ryswykfche Vredehandeling. XVI. 357. handelt over een tweede Verdrag van Verdeeling der Spaanfche Heerfchappye. XVII. 22. wat Briord hem aandient. XVII. 50, 53. hy belet dat men flaags raakt, in 1702. XVII. 164. raadpleegt met Marlborough, op den veldtogt van 1704. XVII. 212. handelt heimelyk over Vrede, in en na 1705. XVII. 289, 314, 328 enz. ontwerpt de voorafgaande punten, in 1709. XVII. 334. handelt deswege. XVII. 360, 367. de Franschen fchryven hem. XVII. 372. hy handelt met de Engelschen. XVII. 416. zyn gesprek met den Franschen Ambaffadeur. XVIII. 65. zyne gedagten over de buitengewoone Vergadering des jaars 1716. XVIII. 129. de Abt du Bois handelt met hem. XVIII. 143, 145. hy sterft. XVIII. 233
- Heinsius (Daniel)*, Sekretaris der Politiken op de nationale Sinode. X. 316, 317
- Hekeren (Walraven, Baron van)* handelt in Zweeden. XVI. 257
- Hekerens en Bronkhorften* twist in Gelderland. III. 300
- Hel (Kafyn van der)* uit de Kerk te Velp geligt. XVII. 239
- Held (Matthys)* tragt het overgeeven van Hulft te voorkomen. VIII. 434. sneuvelt voor Venlo. VIII. 467
- Helder (de)*. Zie *Huisduinen*.
- Helium*, oude mond der vereenigde Maaze en Waale. I. 25
- Helling (Herman)* onderneemt Amsterdam te verraffen. VII. 185. sneuvelt. VII. 187
- Helmduinen (Adriaan Roberts zoon)* wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Helmich (Splinter van)* verliest het Slot te Wel. VIII. 129, 130, 131
- HELMOND* door Parma bemagtigd. VII. 242. herwonnen. VII. 472
- Helsdingen (Henrik van)* bewerkt te Utrecht verandering in de Regeeringe, door oproer. X. 27. wordt Burgemeester. X. 28. wordt afgezet. X. 30. heeft kennis van een toeleg om op nieuws verandering te doen maaken. X. 31. wordt gebannen. X. 32. sterft te Amsterdam. X. 33
- Helvetiërs*, door Cezar geflaagen. I. 38
- Hemert (Johan van)* aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Hemert (Lubbrecht Turk, Heer van)* verliest Graave. VIII. 126. wordt onthalsd. VIII. 127
- Hemming*, Koning der Deenen, fluit een Verdrag met Karel den Grooten. II. 41. sterft. II. 41
- HEM-

Hemming, de Deen, houdt zig ten Hove van Karel den Grooten op. II. 42. krygt bewind over Walcheren. II. 49. sneuvelt.

II. 54

Hedeneſſe of **Hedeneſſe**, oude ſcheidpaal van Zeeland. waar te zoeken.

II. 251 *Aant.*

Henegouwen aan Karel, Hertoge van Anjou; doch daarna aan Jan van Avennes afgestaan. II. 394,

395

Hengſt en **Horſa** ſteeken over naar Britanje. I. 290. overheeren de Britten.

I. 291

Hennebert (*Faques de*) helpt den Briele inneemen. VI. 345. komt binnen Hoorn.

VI. 364

Hennequin (*Gualterus*), Burgemeester van Rotterdam, handelt met het Franſche Hof. XVII. 292, 314, 326. raakt, wegens het Verdrag van Hanover, in moeilykheid.

XVIII. 336

HENRIK DE I. (Keizer) belegert Mets. II. 105. ſluit een Verdrag met Karel den Eenvoudigen, te Bon. II. 105. bemagtigt Lotharingen. II. 116. beoorlooft de Hunnen. II. 117. regt Schutterryen op. II. 118. trekt op tegen de Noormannen. II. 119. ſterft.

II. 119

HENRIK DE II. (Keizer) brengt de Friezen tot onderwerping aan Dirk den III. II. 183. doet hem den oorlog aan. II. 141. draagt een gedeelte van Zeeland aan den Graave van Vlaanderen ter Leen op.

II. 155

HENRIK DE III. (Keizer) begiftigt de Utrechtsche Kerk. II. 154. beoorlooft Dirk den IV. II. 157. neemt Dordrecht in. II. 158. trekt af. II. 162. ſterft. II. 167

HENRIK DE IV. (Keizer). II. 167.

viert het Paaschfeest te Utrecht.

II. 171. zyne Giftbrieven ten

behoefte der Utrechtsche Ker-

ke. II. 171. hy bevestigt Boudewyn den V. in 't regt op Zeeland Bewester-Schelde. II. 175.

zyn twist met Paus Gregoor den VII. II. 183. hy draagt het Markgraaffschap van Friesland den Graave van Northeim op. H.

199. hy ſterft.

II. 208

HENRIK DE V. (Keizer) ſluit een

Verdrag met Floris den II., we-

gens Zeeland Bewester-Schel-

de. II. 208. doet cenen inval in

Holland. II. 216. ſterft te U-

trecht.

II. 217

HENRIK DE VI. (Keizer) geeft

Zeeland Bewester-Schelde aan

Boudewyn den VI. ter leen. II.

275. bevestigt Dirk den VII.

in den Geervlietschen Tol. II.

277. ſterft.

II. 331

Henrik, Landgraaf van Turingen,

tot Roomsche-Koning verkooren.

II. 380. hy ſterft.

II. 380

Henrik van Gelder, tot Roomsche-

Koning verkooren.

II. 381

Henrik de II., Koning van Frankryk.

V. 296. Verbond van Koop-

handel met hem. V. 354. hy

raakt in oorlog met Karel den

V. V. 367, 399. ſluit een Be-

ſtand met denzelven. V. 417.

onderſteunt den Paus. VI. 13.

breekt het Beſtand met Span-

je. VI. 13. ſluit Vrede met Fi-

lips den II. VI. 34. ſterft. VI. 35

Henrik de III., Koning van

Frankryk. Aanvang van hande-

linge met hem. VII. 87. hy be-

weert geen deel te hebben aan

den handel met Anjou. VII.

201. handeling met hem, ter

H 4

deeq-

deezer gelegenheid. VII. 458. de Opperheerschappy over de Nederlanden wordt hem aanbebooden. VIII. 30, 39, 49, 53, 58-64. hy wyftze van de hand. VIII. 65, 66. wordt omgebragt.

VIII. 317

Henrik, Koning van Navarre, heeft het oog op het gebied over de Nederlanden. VII. 87. wordt Koning van Frankryk, onder den naam van Henrik den IV. VIII. 318. de Staaten ondersteunen hem met geld. VIII. 354. en met manschap. VIII. 364, 372, 423, 429. hy omheeft den Roomschen Godsdienst. VIII. 374. sluit een Verbond met Elizabet, waarin de Staaten treden. VIII. 449, 450. ook een byzonder Verbond met de Staaten. VIII. 450. sluit Vrede met Spanje. VIII. 492, 493, 499. de Staaten handelen met hem. VIII. 497, 498. hy ondersteunt hen met geld en werwing. IX. 67. zyne inzigten op de Vredehandeling, tusschen Spanje en de Staaten. IX. 260. of hy naar de Opperheerschappy over den Vereenigten Staat gestaan hebbe. IX. 264, 265. zyne inzigten op den Godsdienst. IX. 339. en op 't Bestand. IX. 362. hy zoekt aanhang, hier te Lande. IX. 367. hy vermaant Maurits tot bewilliging in 't Bestand. IX. 413. blyft 'er waarborg voor. IX. 445. handelt met der Staaten gezanten, in 1610. X. 38, 39. wordt in zyne koets vermoord.

X. 40

Henrik de VII., Koning van Engeland. Verbonden met hem gemaakt. IV. 267. hy handelt met

Filips den Schoonen. IV. 333. *Henrik de VIII.*, Koning van Engeland, zendt onderftand tegen de Gelderschen. IV. 369. verbindt zig met Maximiliaan en Karel tegen Frankryk. IV. 377. steekt over naar Nederland. IV. 378. maakt een Verbond met Karel den V. IV. 441. met François den I. tegen Keizer Karel. IV. 466. maakt Bestand met Karel. IV. 491. verbindt zig met hem, tegen Frankryk. V. 261. sterft. V. 296

Henrik, Broeder van Otto den I. verwekt eenen oorlog, om 't bezit van Lotharingen. II. 121. wordt 'er Hertog van. II. 123. *Henrik de I.* Hertog van Lotharingen en Brabant, bevredigt Bisschop Dirk, met Graave Otto van Gelder. II. 283. neemt Graaf Otto gevangen. II. 289. ook Graaf Dirk den VII. II. 290. dien hy tot een verdrag noodzaakt.

II. 291, 293

Henrik van Nassau, Graaf van Gelder, bemagtigt Groningen. II. 242. verschildt met den Bisschop van Utrecht over de Veluwe. II. 269

Henrik, Graaf van Zutphen, getuigt in een' Giftbrief. II. 226

Henrik de Kraam, Graaf van de Kuinder, door Willem den I. verdreeven. II. 281

Henrik van Vianden wordt Bisschop van Utrecht. II. 397. valt in de Veluwe. II. 398. stigt het Slot *Vreellan*. II. 398. verzoent zig met Gysbrecht van Amstel. II. 398

Henrik van Beieren wordt Bisschop van Utrecht. IV. 447. raakt in geschil met de Stad. IV. 468. verzoekt onderftand

van

van de Landvoogdesse Margareet tegen de Gelderschen. IV. 473. staat den Keizer 't weerdlyk gebied af. IV. 479, 495. ontdoet zig ook van 't geestelyk. V. 131

Henrik van Borselen, Heer van Veere, voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37. bekومت de Heerlykheid van Westkapelle, Domburg en Vlissingen. IV. 86. wordt Admiraal, en verjaagt Warwicks Vloot. IV. 111, 112. Eduard de IV. maakt hem zynen Raad. IV. 117

HENRIK VAN NASSAU, Heer van Breda, wordt Stadhouder van Gelderland. IV. 331. verdedigt Diest. IV. 358. loopt de Veluwe af. IV. 399, 405. trouwt met Claude, Zuster van Filibert van Chalons, Prins van Oranje. IV. 400. wordt Stadhouder van Holland. IV. 402. wordt Kapitein-Generaal. IV. 422. de afgevaardigden der Staaten begroeten hem. V. 13. hy sterft. V. 191

Henrik van Saxon belegerd in Franiker. IV. 317. ontzet. IV. 318. wordt Erftadhouder van Friesland. IV. 319. staat zyn bewind aan zynen Broeder af. IV. 325

HENRIK KASIMIR, Graaf van Nassau, bekومت het regt tot de opvolging in het Stadhouderfchap van Friesland. XI. 141. wordt Stadhouder. XI. 151, 152. zyn bedryf, ter gelegenheid van een' oproer in Friesland. XI. 221 enz. trekt voor Gelder. XI. 273. raakt omtrent Brugge in een fcherp gevegt. XI. 290. sneuvelt. XI. 291

HENRIK KASIMIR DE II. wordt Be-

velhebber van Hulft. XI. 395. Stadhouder van Friesland en Groningen. XIII. 98. handeling van d'Estrades met zyne Vrouw Moeder. XIII. 180, 181. hy wordt Erftadhouder van Groningen en Drente. XIV. 367. arbeit tot bylegging der geschillen in Staden Lande. XIV. 453. neemt het volkomen bewind van zyne ampten aan. XV. 35. trouwt. XV. 195. verzoent zig met den Prins van Oranje. XV. 423. wordt Veldmaarschalk. XVI. 50. verschilt met de Staaten van Stad en Lande. XVI. 99. sterft. XVI. 315

HENRIK VAN NASSAU sneuvelt op de Mookerheide. VI. 470
Henrik Dirkszoon, Burgemeester van Amsterdam, van bedrog in 't opneemen van den voorraad van graanen beschuldigd. V. 293. ook over 't agterhouden van een deel des tienden penning. V. 387. zyn snood bedryf, omtrent Schout Bardes. V. 412. zyn gedrag by zyne uitleiding uit de Stad. VII. 207, 208

Henrik Janszoon of lange Henrik sneuvelt, in den scheepsftryd voor Gibraltar. IX. 255

Henrikszoon (Boudewyn). Zyn togt naar Westindie. XI. 14

Heraugiere (Karel van) neemt Breda in door middel van een Turfschip. VIII. 341. verrast Huy. VIII. 408. en Lier. VIII. 425

Herbert, Bisschop van Utrecht, bedwingt de Groningers. II. 229. doet Dirk den VI., door 't dreigen met den ban, 't beleg van Utrecht opbreeken. II.

230. sterft. II. 233
Herbert (. . .), Engelsche Ge-
 zant, slaat Vredehandeling met
 Spanje voor. VIII. 263. ont-
 vangt de Akte van afstand van
 Leicester. VIII. 269
Herdoopers(geestdryvende).hun
 bedryf in Holland. V. 70. zy
 overmeesteren Munster. V. 71.
 pleegen aldaar veel geweld. V.
 73. loopen, teAmsterdam, naakt
 met zwaarden, langs de straat.
 V. 74. orde tegen hen, in Hol-
 land. V. 76, 81. Munster wordt
 hun ontweldigd. V. 82, 83. zy
 zoeken Leiden in te neemen.
 V. 87. eenigen hunner loopen
 wederom naakt te Amsterdam.
 V. 88. zy zoeken deeze Stad te
 overweldigen. V. 91. bemagti-
 gen den Dam en 't Stadhuis.
 V. 94. worden overwonnen. V.
 97. en zwaar gestraft. V. 98,
 101. Plakaat tegen hen. V.
 100. David Jorisz staat onder
 hen op. V. 151. zy laten af van
 't zwaard voeren. V. 100, 157
HERIOLD, Broeder van Koning
 Anul, wordt door de Deenen
 verjaagd. II. 42, 43. zoekt hulp
 by Keizer Lodewyk. II. 43. die
 hem bystaat. II. 44, 45. hy
 wordt, andermaal, van den
 Troon gestooten. II. 46. laat
 zig doopen. II. 47. bekomt ee-
 nig gebied hier te Lande. II.
 48. krygt deel aan 't Deensche
 Ryk. II. 49. verliest het weder-
 om. II. 50. onthoudt zig teDuur-
 stede. II. 51. bekomt eenige
 Landen van Lotharius. II. 59.
 wordt gedood. II. 63
Herispich waar gelegen. II. 90
Herkules Magufanus, onder de
 Germaanen geëerd. I. 24
- Herman van Hoorne**, Bisschop van
 Utrecht, door Dirk den VI., ge-
 wapenderhand, in den zetel ge-
 steld. II. 235
Herman van Woerden pandt het
 Slot te Montfoort. III. 14. 't
 wordt hem afgenomen. III. 38.
 hy verzoent zig met Floris den
 V. III. 41. spant wederom tegen
 hem aan. III. 67. reden hier
 voor. III. 68. hy valt den Graa-
 ve aan, op de jagt. III. 77. mis-
 handelt hem. III. 79. zet Vel-
 zen aan, om hem te dooden.
 III. 82. vlugt ten Lande uit.
 III. 179
Hermanszoon (Wolfert). zyne be-
 dryven in Oostindie. IX. 143
Hermegiskel, Koning der Warners,
 zoekt zig met de Franken te
 verbinden. I. 314
'i Hermite (Jaques). zyn togt naar
 Westindie. X. 483
Hermondiuren. hun verschil met
 de Katten. I, 12 *Aant.*
Herfinisch Woud. waar gelegen. I,
 11, 239
Hertogen. Dagobert de I. stelt
 Hertogen ter wederzyde des
 Ryns. I. 338. beschryving dee-
 zer waardigheid. II. 21
's HERTOGENBOSCH. II. 292. door
 Graave Dirk den VII. bemag-
 tigd. II. 290. door Brederodes
 volk bezet. VI. 214. verlaaten,
 VI. 214. Noirkarnes werpt 'er
 volk in. VI. 232. de Staat-
 schen neemen de Stad in by ver-
 drag. VII. 162. of zy een Lid
 der Utrechtsche Unie geweest
 zy. VII. 267. zy keurt de Keul-
 sche Vredepunten aanneemlyk,
 VII. 284. kiest 's Konings zyde.
 VII. 297. aanslagen der Staat-
 schen op de Stad, VIII. 67, 384.
 zy

- zy wordt belegerd, door Maurits. IX. 109. verlaaten. IX. 110. andermaal vrugteloos aange-
taft. IX. 159. door Fredrik Hen-
rik veroverd. XI. 92-94, 98,
101, 102. belegerd door Tu-
renné. XIV. 93. verlaaten. XIV.
133
- H**ERTOGENRADE gewonnen, in
1632. XI. 157
- Herulen.** door Maximiaan Her-
kulus overwonnen. I. 220
- Hervorming.** eerste beginsels
derzelve, hier te Lande. IV.
415, 418. voortgang derzelve.
IV. 425. V. 3. Plakaaten daar
tegen. IV. 426. V. 7, 29. ver-
volging deswege ontstaan. IV.
428. oneenigheid onder de
Hervormers. V. 5. Zie *Gerefor-
meerden, Hugenootten, Luther-
schen, Doopsgezinden.*
- Hesdin** veroverden verwoest. V.
388. veroverd door de Fran-
schen. X. 278, 279
- Hessels (Andries),** in gezantschap
naar Engeland gezonden. VIII.
501
- Hessels (Jakob),** Raadsheer van
Gend, wordt Lid in den Raad
der Beroerten. VI. 251. By-
zonderheden hem betreffende.
VI. 252. hy wordt gevat. VII.
178. zyn schryven tegen Oran-
je. VII. 179. hy wordt opge-
hangen. VII. 233
- Hessen (Willem, Landgraaf van)**
legert zig in Oostfriesland. XI.
240. moeilykheid hieruit ont-
staan. XI. 350-354, 500
- HEUSDEN (Heerlykheid van).** Staat
der zelve. III. 289. zy wordt aan
Holland gehegt. III. 290. ver-
schil over dezelve grenzen.
III. 309
- HEUSDEN.** Munitery onder de
bezetting aldaar. VIII. 270. de
Stad wordt belegerd. VIII. 310.
verlaaten. VIII. 311. opschud-
ding aldaar, in 1617. X. 153
Heusden (Jan, Heer van). III. 42.
Zie *Jan van Heusden.*
- Heussen** ingenomen door Prinse
Maurits. IX. 33
- Heuvel (Adriaan van den),** Bur-
gemeester te Gorinchem, bevor-
dert de Preeke. XI. 168
- Heuvel (Izaak van den)** Schepen
en Raad van Amsterdam, naar
Engeland gezonden. XV. 312
- Heyes (Albert)** bevordert de o-
penbaare Preeke. VI. 165
- Hierges (Gillis van Barlaumont,
Heer van)** trekt op tegen Gra-
ve Lodewyk. VI. 280. wordt
Stadhouder van Friesland. VI.
369. en van Gelderland. VI.
424. onderwerpt zig verschei-
den Steden. VI. 402. bezet den
Lekdyk by Buuren. VI. 424. valt
in Westfriesland. VII. 54. be-
magtigt Buuren. VII. 61. bele-
gert en veroverd Oudewater.
VII. 62, 63. neemt Schoonho-
ven in. VII. 64. legt op 't be-
magtigen der Stroomen toe. VII.
65. zendt Megen naar Woerden.
VII. 66. nodigt de afgewee-
ken Steden tot onderwerping.
VII. 93. handelt te Geertrui-
denberg, uit naam van Don Jan.
VII. 148. helpt Namen verras-
sen. VII. 152. neemt Charle-
mont in. VII. 153. ontzet Roer-
monde. VII. 184. sneuvelt voor
Maastricht. VII. 274
- Hildebrands (Jakob),** Burgemees-
ter van Groningen, wordt door
Rennenberg misleid. VII. 325.
sneuvelt. VII. 326
- Hillama (Gellius)** gemagtigd tot
de handeling, in 1608. IX. 321
- Hin*

Hinloopen (*Jakob Jakobszoon*), Raad te Amsterdam. XIV. 85
Hinyoffa (*Alexander d'*), Kapitein te Wezel, onthalsd. XIV. 63
Hisla, wat 'er door verstaan worde. II. 126, 127

Hoef (*Adriaan van der*), gewoone Raad van Holland. VI. 381

Hoeflaken (*Jakob van Zuilen van Nyveld, Heer van*) handelt ten huize van Trefel. X. 210

Hoekelum (*Willem van*) bewerkt de aanbieding der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345

Hoeksche en Kabbeljaauwsche Tweespalt. Oorsprong. III. 265, 276. voorgang. III. 365. IV. 3. 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292

Hoekschen. waarom dus genoemd. III. 278. en wanneer. III. 488. naamen der Hoekschen. III. 281. zeventien hunner Sloten worden vernield. III. 278. zy verkiezen Hertog Albrecht tot Ruwaard. III. 292, 293. raaken in de Regeeringe. III. 295. vermoorden Aleid van Poelgeest. III. 321. wyken ten Lande uit. III. 323. verscheiden' hunner Sloten vernield. III. 326. zy komen, onder Willem den VI., wederom in 't bewind. III. 365. vallen in Amstelland en Kennemerland. III. 428. verliezen eenige Sloten. III. 440. doen veele Burgers, te Enkhuizen, onthalzen. III. 475. raaken op nieuws in 't bewind. IV. 4. maaken nieuwe beweegingen, na de dood van Hertoge Karel. IV. 165, 174. raaken van 't kussen. IV. 185 enz. verrassen Leiden. IV. 194. de Stad wordt hun

wederom ontweldigd. IV. 197. zy bemagtigen Hoorn. IV. 211. verliezen de Stad wederom. IV. 212. krygen vry verblyf te Sluis. IV. 244. kiezen een hoofd. IV. 245. behaalen eenige voordeelen. IV. 247, 251. pooogen, te vergeefs, Leiden te bemagtigen. IV. 253. hun nederlaag, op de Lek. IV. 255. en by Brouwershaven. IV. 265. zy vlugten meest ten Lande uit. IV. 289, 292

Hoeve (*Salomon van der*) helpt den Briele inneemen. VI. 345

Hoeve (*Wouter van der*) handelt in Portugal. XII. 381

Hoey (*Abraham van*), Ambassadeur van den Staat in Frankryk. XVIII. 439. sluit een Verdrag van Koophandel. XIX. 266. zyn schryvens aan de Staaten. XIX. 403. misnoegen over het zelve. XIX. 411. hy keert herwaards. XX. 335. wordt Burgemeester van Gorinchem. XX. 335

Hof of *Raad* in den Haag, wanneer opgeregt. III. 356. oudste Instructie voor 't Hof. III. 489. door den Graave van Charolois op een' anderen voet gebracht. IV. 80. wykt gedeeltelyk naar Rotterdam. IV. 188. krygt eene nieuwe Instructie en meer gezags. V. 30. wykt uit den Haag naar Utrecht. VI. 381. wordt, van nieuws, in den Haag, opgeregt. VI. 387, 397. wykt naar Delft. VI. 397. wordt ontzet van 't bewind over zaaken van Regeeringe. VIII. 205. verschilt met de Staaten. X. 170. geschil tusschen Holland en Zeeland over deszelfs gezag. XIII.

XIII. 357-360. het Hof ver-
schilt met den Hoogen Raad.
XV. 381. weigert Schepenen
van Amsterdam te kiezen. XVI.
52, 78. vonnist zes Perfoonen
over verboden' verstandhou-
ding.

XVIII. 510
Hof van Agrippina, waar gele-
gen. I. 69

Hofpoort [*Porta pratoria*] wat
men 'er door verstondt. I. 138

Aant.

Hofwegen (*Jofua van Alveringen*,
Heer van), bevordert de teke-
ning van 't Verbond der Ede-
len. VI. 127. woont de byeen-
komst te S. Truyen by. VI. 174.
beschuldigd wegens den Beel-
denstorm in den Haage. VI.
185, 186. tekent zeker Ver-
zoekfchrift. VI. 204. wordt Be-
velhebber van Hoorn. VI. 364

Hobenlo (*Filips, Graaf van*) treedt
in dienst der Staaten. VII. 88.
helpt Steenbergen en Thoolen
inneemen. VII. 162. wordt tot 's
Prinsfen Stedehouder over Hol-
land enz. voorgeslaagen. VII.
170. belegert Roermonde, ver-
geefs. VII. 184. bezet Gelder
en Venlo. VII. 184. wint het
huis te Weerd. VII. 242. zoekt
zig in 's Hertogenbosch te wer-
pen. VII. 298. komt voor Gro-
ningen. VII. 337. wordt by Har-
denberg geslaagen. VII. 339.
wint Koeverden. VII. 340. ver-
liest den slag op de Bourtange.
VII. 341. verdedigt zig deswe-
ge. VII. 365. wint Megen. VII.
458. helpt Lochem ontzetten.
VII. 465, 466. sterkt ter Neuze.
VII. 491. belegert de Schans o-
ver Zutten. VII. 509. wordt Ge-
nemaal - Veldoverste. VIII. 20.

verzekert zig van Bergen op
Zoom. VIII. 21. helpt Lief-
kenshoek winnen. VIII. 78.
weigert Luitenant-Generaal te
zyn onder Leicefter. VIII. 120.
spyst Graave. VIII. 126. valt in
Brabant. VIII. 128. krygt meer
gezags. VIII. 204. Sonoi sluit
hem de poort van Medenblik
voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt
in Brabant. VIII. 226. misnoegen
tusschen hem en Leicefter. VIII.
228, 229, 240, 241. hy wordt
gewond voor Geertruidenberg.
VIII. 376. neemt Gennep in.
IX. 55. sterft. IX. 224

Hobenlo (*Wolf, Graaf van*), van
's Keizers wege gemagtigd tot
de Vredehandeling, in 1575.
VII. 28. beschonken. VII. 43
HOLLAND (het *Graaffchap* van)
wanneer begonnen. II. 65, 71.
oudst gebruik van den naam
Holland. II. 173, 197. 't Graaf-
schap in Holland aan de U-
trechtsche Kerke geschonken.
II. 172. veele Ingezeten en van
Holland staan zig aan de El-
ve neder. II. 231. Keizer Ru-
dolf schenkt het Graaffschap aan
twee Heeren, op eenen tyd. III.
27. 't wordt *ryk* genoemd. III.
181. 't weigert Willem den III.
hulp. III. 189. wordt in eenen
oorlog met Engeland ingewik-
keld. III. 526. voert kryg met
de Oosterlingen. III. 529. IV.
362. getal der schatting gee-
vende Huizen en Ingezeten en
van Holland, in 't begin der
zeffiende eeuw. IV. 391. staat
der grenzen, in 't jaar 1527.
IV. 471, 474. Holland maakt
eene Unie met twee Brabant-
sche Steden. IV. 489, 497. schul-
den

den van Holland. V. 12, 275, 403, 419. staat des Landschaps. V. 18, 149. inzonderheid, ten tyde der Overdragt. V. 439
HOLLAND sluit een Verbond met Zeeland. VII. 15, 93. weigert te treden in 't Verdrag met Don Jan. VII. 144. houdt zig buiten gemeenschap van lasten met de algemeene Staaten. VII. 196. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 263. deszelfs inzigten op de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. doet Anjou geene hulde. VII. 424, 437. draagt Oranje de hooge Overheid op. VII. 425-432, 434. zweert Anjou, onder beding van ongehoudenis. VII. 444. wil met hem handelen, onder voorwaarden. VII. 487. handelt over 't opdraagen der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 511-515, 516-528. be-sluit Frankryk de Opperreer-schappy op te draagen. VIII. 37, 39, 49. zendt Gezanten derwaards. VIII. 54. punten uit der-zelfer heimelyk Berigtschrift. VIII. 55. raadpleegt op de Op-dragt der heerschappye aan En-geland. VIII. 88, 89. deszelfs inkomsten en lasten, in 1599. IX. 39. kommerlykheid in, en verschil over 't heffen der In-komsten. IX. 68. oorzaaken van de buitengewoone verande-ring der Regeeringe aldáar, in 1618. X. 263-265. oproeren, in 1652. XII. 224, 244, 361-363. in 1672. XIV. 71 enz. wyze waarop Holland toen in staat van tegenweer gesteld werd. XIV. 93 enz. 229 enz. 239. ge-legenheid tot verandering der

Regeeringe, in 't gemelde jaar. XIV. 188 enz. Fransche krygs-bedryven in de Provincie. XIV. 224, 232 enz. 270. de vyand trekt 'er uit. XIV. 283. veran-dering aldaar, in 1702. XVII. 134. de weerbaare manschap aldaar opgenomen, en de In-wooners in den Wapenhandel geoefend. XX. 119. opstand aldaar tegen de Pagters. XX. 209 enz.

HOLLAND (STAATEN van) heb-ben de Graaven niet aangesteld. II. 128. Vrouw Margareet be-looft geen' oorlog te aanvaar-den, buiten der zelve bewilli-ging. III. 269. wanneer de naam *Staaten* in gebruik gekomen zy. III. 485. Leden der Staaten. III. 485. gesteldheid hunner Ver-gaderinge, in de vyftiende eeu-we. III. 546. zy weigeren, som-tyds de Graaflyke Beden. IV. 453, 475. V. 11. of stel len 'er hunne bekenkingen tegen. V. 16. hun eed, by de inhuldiging van Filips, Prinse van Spanje. V. 338. zy slaan eene Bede af aan Filips. VI. 10, 36. bewilli-gen in eene bepaalde somme. VI. 11, 37. leveren een Ver-toog ten Hove in, overeen-komstig met dat der Edelen. VI. 150. bieden Oranje een ge-schenk aan. VI. 199. verklaa-ren zig, te Schoonhoven, op 't stuk der Preeke. VI. 201. doen een Vertoog tegen den nieu-wen eed. VI. 213. willen der Landvoogdesse geen geschenk doen. VI. 256. begroeten Alva. VI. 260. doen eenige poggin-gen om 's Lands Advokaat van, den Einde te doen slaaken. VI.

263, 264. bewilligen eerst in den tienden penning. VI. 299, 302. zoeken 'er, daarna vry van te blyven. VI. 304, 312, 332, 335, 336. houden, voor zo ver zy tot 's Prinsfen zyde waren overgegaan, hunne eerste Vergadering te Dordrecht. VI. 377. Zie *Dagvaart*. zy schryven tegen Alva. VI. 452. handelen met Bossu. VII. 139. geeven drie uitvoerige Verdoogen over aan Leicester. VIII. 252 enz. hooren Gomarus en Arminius. X. 20. neemen een besluit op de Kerkelyke geschillen. X. 53. en op de Kerkenorde des jaars 1591. X. 54, 87. neemen een nieuw Besluit op de Vrede der Kerke. X. 62, 63. welk luttel genoeg geeft aan de meesten. X. 81, 87. besluiten, wederom, alle scheuring en verdeeldheid te weeren. X. 113. doen eene bezending naar Amsterdam. X. 114. tragten de voorige besluiten te doen agtervolgen. X. 139. neemen de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 162. waarin vyf Steden niet bewilligen. X. 164, 165. verschil tusschen hen en de Geregtshoven. X. 170. verdeeldheid onder de Leden. X. 172, 173, 174, 185, 186, 191, 193. zy besluiten met de meerderheid tot eene bezending naar Utrecht. X. 218. handeling derzelve aldaar. X. 220, 221, 222, 223, 224, 231. zy doen de Waardgelders afdanken. X. 235. bewilligen op zekere wyze in de nationaale Sinode. X. 237, 239. krygen kennis van de gevangenis van Oldenbarneveld,

Hogerbeets en de Groot. X. 255. hun besluit hierop. X. 256-258. bedanken Maurits, voor 't veranderen der Regeeringe in de Steden. X. 271, 283, 284. raaken in geschil met Willem den II. over 't afdanken van 't Krygsvolk. XII. 53-56, 82. dringen zeer op 't verminderen van 's Lands uitgaaven. XII. 56-64. besluiten eenig krygsvolk onbetaald te laten. XII. 64-67. de Steden worden bezonden. XII. 68 enz. de Staaten verbieden 't ontvangen van bezendingen der Generaliteit. XII. 80. schryven aan de byzondere Gewesten. XII. 86. slaan het beschryven der byzondere Gewesten voor. XII. 128. doen eene bezending aan dezelve. XII. 130, 133. verleenen den Steden Oktroi tot het bestellen haarer Wethouderschap. XII. 134. trekken een voornaam gedeelte van 't Stadhouderlyk werk aan zig. XII. 136. handelen met Zeeland, op 't aanstellen van een' Stadhouder, na de dood van Willem den II. XII. 151. zoeken 'er dit Gewest van af te maanen. XII. 227. neigen tot Vrede met Engeland. XII. 249. schryven heimelyk derwaards. XII. 253. hun brief komt in 't licht. XII. 254. misnoegen, over hun schryven ontstaan. XII. 254. zy beweerden de noodeloosheid van 't aanstellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 299-304. krygen kennis dat Kromwel den Prins van Oranje door hen begeert uitgeslooten te hebben. XII. 320. raadpleegen 'er op. XII. 321.

en besluiten 'er toe. XII. 324. zy verdedigen hun besluit. XII. 336, 345-357. zy verbieden den handel met Frankryk. XII. 450, 452. draagen zorg voor 's Prinzen opvoeding. XIII. 35. stellen orde op het openbaar bidden voor de Overheid. XIII. 57. wat hier over voorviel. XIII. 59-63. zy neemen den Prins van Oranje aan tot een kind van Staat. XIII. 197. raadpleegen op het sluiten met Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 47, 101. kiezen Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 87. raadpleegen over de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan zyne Hoogheid. XIV. 348. verschil onder hen over eene werving van zestienduizend man. XV. 141, 143. zy besluiten 'er by meerderheid van stemmen toe. XV. 177. dringen ter Generaliteit met vyf stemmen het besluit tot Verdrag met Frankryk door. XV. 238. doen een voorslag op den vorm der Regeeringe. XVII. 132. bewilligen gereedelyk in de lasten des oorlogs. XVII. 177. bevredigen de Ridderfchap en Steden van de Veluwe. XVII. 236, 239. zoeken de Staaten van Gelderland het aanstellen van eenen Stadhouder te ontraaden. XVIII. 244 enz. besluiten veele Ambagtsheerlykheden te verkopen. XVIII. 259 enz. koopen de Heerlykheid van Viane en Ameide. XVIII. 337. raadpleegen op het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 348. besluiten 'er toe. XIX. 387. fchryven 'er over aan de

andere Gewesten. XIX. 397. neemen een hertig besluit, ter gelegenheid van den inval in Staatfch Vlaanderen. XX. 81. verkiezen den Prins van Oranje tot Stadhouder, Kapitein-Generaal en Admiraal. XX. 93. besluiten tot het affchaffen der Pagten. XX. 230. tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der Pagten. XX. 232. en tot het heffen der verpagte middelen, by wege van Collecte. XX. 239. zymagtigen zyne Hoogheid tot verandering der Regeeringe in Amsterdam. XX. 284. in de andere Steden. XX. 309. hun besluit op 's Prinzen voorflag tot herftelling der Fabrieken.

XX. 411

Holmes (Robert) begint de vyandelykheden tegen den Staat, in 't jaar 1664.

XIII. 119

Holstein-Ploen (Hertog van) wordt Veldmaarfchalk. XVI. 259. overtoert Huy.

XVI. 267

Hompesch (Vincent Willem, Baron van) wordt in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 489. heeft het opperbevel over 't Veldleger by Breda, in 1732. XIX. 80. verliest het Fort de Knokke. XIX. 456

Honaart (Joan van den) uit den Oud-Raad van Dordrecht, handelt aan 't Hof van Poolen. XII.

481

Honaart (Rochus van den) wordt Bezorger van 's Lands Hooge Schoole, in 1619. X. 388. trekt in gezantschap naar 't Noorden.

XI. 65, 213

Honderdste penning van uitgaande waaren gevorderd. V. 240.

de

- de Staaten poogen dien te doen
affchaffen. V. 241. 't gelukt. V.
275
- Hondborst (Robert van)* uit U-
trecht gezet, wordt door de
Staaten van Holland beschermd.
VIII. 169
- Hondsbosch. Zeeweeringen al-
daar verbeterd. V. 293, 327
- Honsbolredyk* ('t Huis te) aan Prin-
se Maurits geschonken. VIII.
306
- Hoofdgeld in Holland gevor-
derd. IV. 391. ontworpen, in
1748. XX. 235, 238. wordt niet
aangenomen. XX. 239
- Hoofdman (Gillis)*, Koopman te
Antwerpen, voorziet de Zeeu-
wen van Krygsbehoeften. VI.
355
- Hooft (Gerrit)*, Oud-Schepen en
Raad van Amsterdam, handelt
met d'Avaux. XV. 151, 163.
men vergt hem uit de Verga-
dering van Holland te gaan.
XV. 181. hy keert 'er wederom
in. XV. 181, 182. vertrekt naar
Amsterdam. XV. 186. wordt
naar Engeland gezonden. XV.
312
- Hooft (Henrik)*, Burgemeester
van Amsterdam. zyne zorg voor
de Stad, in 1672. XIV. 204. hy
wordt aan den Prinse van O-
ranje gezonden. XIV. 205
- Hooft (Jan Korneliszoon)* houdt
te Amsterdam wagt over Lei-
cester. VIII. 173
- Hooft (Kornelis Pieterszoon)*, Oud-
Schepen en Raad, en sedert Bur-
gemeester te Amsterdam. zyn
Vertoog tegen de aanstelling
van Willem den I. tot Graave.
VII. 525. hy loopt in 't oog by
Leicester. VIII. 245. zyn raad
vindt, in 1615, minder ingang
dan hy plagt. X. 83. oorzaak
hiervan. X. 84-86. zyne aan-
spraak aan Prinse Maurits, by
de verandering der Regeerin-
ge, in 1618. X. 278
- Hooft (Kornelis Willemszoon)*
woont met zyne Dogter eene
der eerste openbaare Preeken
by. VI. 166
- Hooft (Pieter Korneliszoon)*, Dros-
saard van Muiden, krygt aan-
schryvens wegens 't beroepen
van eenen Predikant. X. 140
- Hooge (Filips Jakob van Borselen
van der)* handelt in Engeland.
XVII. 460, 463
- Hooge (Kornelis de)* geeft zig uit
voor een' natuurlyken Zoon
van Karel den V. VII. 493.
wordt onthalsd. VII. 493
- Hoogendorp (Gysbrecht van)* wordt
Lid van den Hoogen Raade,
in 1582. VII. 451
- HOOGERAAD IN HOLLAND. raad-
pleegingen op het opregten
daar van. VII. 323. hy geraakt,
in 1582, in stand. VII. 450.
eerste Leden van den zeiven.
VII. 451. verschilt met de Staa-
ten. X. 170-173. met het Hof.
XV. 381
- Hooge School van Holland, te
Leiden opgeregt, in 1574. VI.
498. verklaring in Frankryk,
wegens dezelve. VIII. 452. ver-
andering daarin, in 1619. X.
387. van Friesland, te Fran-
ker, in 1585. VIII. 69. van Stad
en Lande, te Groningen, in
1614. X. 80. van 't Stigt, te U-
trecht, in 1636. XI. 244. van
Gelderland, in 1647. XI. 245
- Hoogerbeets (Rombout)*, Raadsheer
in den Hoogen Raade, afge-
zond.

zonden om Amsterdam in 't Bestand te doen bewilligen. IX. 429. gemagtigd tot de veranring der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. in gezantschap naar 't Noorden gezonden. X. 48. verdedigt het gezag der Staaten. X. 173. wordt Pensionaris van Leiden. X. 173. heeft de hand in 't opstellen der Verklaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtschen, by Trefsel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. in hegtenis genomen. X. 240, 254. aan wie hy zyne gevangenis, en die van Oldenbarneveld en de Groot, toeschryft. X. 255. pogingen van Leiden om hem te doen ontslaan. X. 263. hy en de twee anderen worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. zyne eerste ondervraaging. X. 287. tweede. X. 293. hy wordt van zyne papieren beroofd. X. 297. spreekt met Zwieten, Manmaaker en Sylla. X. 297. wordt voor de derde reize ondervraagd. X. 298. en voor de vierde reize. X. 331. komt voor de Regters. X. 342. men tragt hem te beweegen om vergiffenis te verzoeken. X. 369. hy wordt tot eene eeuwige gevangenis verweezen. X. 371. naar Loevestein gevoerd. X. 372, 414. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdaad van gekwetste Hoogheid begaan te hebben. X. 410. bekomt verligting van hegtenis. XI. 45. sterft. XI. 45.

Hoogkamer (Jakob Lycobton) in bezending naar Dordrecht. XIX. 360

Hoog-Mogende Heeren. titel der

Staaten. *Twist over denzeb-*
ven, op de handeling over 't
Bestand. IX. 432. het Keizerlyk Hof geeft den Staaten den
titel: van *Hoog-Mogenden.* XVII.
382. Frankryk insgelyks. XVII.
144, 151. ook Spanje. XVIII.

505
Hoogstraaten ('t Kasteel van) be-
magtigt, door het muitend
Spaansch Krygsvolk. IX. 120.
belegerd door Graave Fredrik
van den Berge. IX. 158. ontzet
door Prins Maurits. IX. 159.
de muitelingen aldaar zweeren
aan de Staaten. IX. 161. doch
verzoenen zig daarna met den
Aartshertoge. IX. 166. 't slot
wordt wederom door muitelinge-
ngen ingenomen. IX. 218.

Hoogstraaten (Antoni van Lalaing,
Graaf van) krygt bevel over
eene bende van Ordonnantie.
VI. 45. verbindt zig met Oranje.
VI. 86. wat hy wegens 't Ver-
zoekschrift der Edelen erkend
heeft. VI. 132. handelt methen,
van wege de Landvoogdesse. VI.
148. wordt Oranjes Stedehouder
te Antwerpen. VI. 198. weigert
den nieuwen eed. VI. 212. ver-
trekt ten Lande uit. VI. 229. Al-
va zoekt hem, vergeefs, ten
Hove te lokken. VI. 248, 250.
hy wordt ingedaagd. VI. 258,
260. gevonnist. VI. 276. zyn
toesleg op Gelderland. VI. 269.
hy verzelt Oranje. VI. 286. zyn
dood. VI. 289.

Hoogstraaten. Zie *Antonis van La-*
laing.

HOORN. de Kennemers, Vrouw
Jakobas zyde houdende, wor-
den voor deeze Stad gestuit.
III. 473. men breit aldaar het
eerste groote Haringnet. III. 499.

't invoeren der nieuwe Excyn-
zen verwekt 'er merkelyke be-
roerte. IV. 120. Banjaart maakt
'er nieuwe beweeging. IV. 176.
Velaar insgelyks. IV. 185. de
Regeering wordt 'er Kabbel-
jaauwſch. IV. 192, 209. de Hoek-
ſchen verraffen de Stad. IV.
211. die ſtormenderhand her-
wonnen wordt. IV. 212. onruſt
aldaar geſtild. IV. 254. 't Kaas-
en Broods-Volk rukt in de Stad.
IV. 273. men beſluit aldaar tot
eenen opſtand. IV. 276. ſtraf
hierover. IV. 286. Hertog Al-
brecht doet 'er een blokhuis
opwerpen. IV. 288. de Stad
lydt zwaare ſchade ter zee. V.
368. de eerſte openbaare Pree-
ke in Holland, geſchiedt buiten
dezelve. VI. 165. toelig van
Willem den I. op dezelve. VI.
281. zy wordt tot zyne zyde o-
vergebragt. VI. 363. opgeëiſcht
door Hertoge Erik. VI. 473. zy
beweert, nevens Enkhuizen en
Medenblik, een Geweſt op zig
zelf te zyn. VIII. 321 enz. moe-
te, by gelegenheid van 't on-
tydig verſtellen der Wet, in
1618. X. 266-270. opſchudding
onder de Remonſtrantschge-
zinden aldaar. X. 384. beweeg-
ing in de Stad, in 1653. XII.
282. verandering der Regeerin-
ge aldaar, in 1748. XX. 311
Hoorn (Jakob van), Burgemeester
van Vliſſingen, naar Engeland
gezonden. XV. 312
Hoorn (Nikolaas en Henrik van)
worden, voor een gedeelte, ei-
genaars van de Berbice. XVIII.
11
Hoorn (Simon van), Oud-Bur-
gemeester van Amſterdam, trekt

in gezantschap naar Engeland.
XII. 10
Hoorn (Willem van), een der eer-
ſte Hervormde Leeraaren in
Zeeland. VI. 168
Hoornbeek (Izaak van), Penſiona-
ris van Rotterdam, in bezen-
ding naar Gelderland. XVII.
340. heeft de hand in de hel-
melyke Vredehandeling des
jaars 1705. XVII. 290. wordt
Raadpenſionaris. XVIII. 234. ver-
andering in zyne Inſtructie.
XVIII. 234. hy gaat in bezen-
ding naar Utrecht en Overys-
ſel. XVIII. 244. ſterft. XVIII.

452
Hoorne (Filips van Mommeranci,
Graaf van) wordt Ridder van 't
Gulden Vlies. VI. 6. vry ver-
klaard van 's Konings bederf.
VI. 12, 25. blyft Admiraal. VI.
44. voert Filips den II. naar
Spanje. VI. 56. krygt zitting in
den Raad van Staate. VI. 79.
verbindt zig met Oranje. VI. 86.
ſchryft aan Filips. VI. 78, 83.
blyft uit den Raad. VI. 83. keert
'er weder in. VI. 95. neigt tot
gemaatigdheid. VI. 112. of hy
deel hadt aan 't Verbond der
Edelen. VI. 126, 134. hy ver-
laat het Hof. VI. 131. keert der-
waards te rug. VI. 137. krygt
berigt van 's Konings misnoe-
gen. VI. 195, 197. vertrekt naar
zyn huis te Weerd. VI. 198. en
voorts ten Lande uit. VI. 229.
woont Alva's intrede by. VI.
247. wordt gevangen. VI. 248.
onthalsd. VI. 277
Hoorne (. . Graaf van). zyn be-
dryf in Utrecht. XIV. 282, 283.
hy doet eene landing op Bel-Is-
le. XIV. 337
12
Hoor-

Hoorne en Altena (Willem, Heer van). III. 42

Hop (Cornelis), Raadsheer in den Hoogen Raad. XV. 382, 383

Hop (Cornelis), Schepen, en daarna Raad en Burgemeester van Amsterdam, trekt, als Ambassadeur naar Frankryk. XVIII. 209. zyne openbaare intrede. XVIII. 210. hy verontschuldigt de Staaten over't niet aanneemen van't viervoudig Verbond. XVIII. 212. hy krygt kennis van de wederzydsche eischen op de byeenkomst te Kameryk. XVIII. 285. zorgt voor de Protestanten, in Frankryk. XVIII. 292. zyne verdere handeling aldaar. XVIII. 298. hy wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462. zyne handelingen. XVIII. 482, 494, 523. hy keert naar huis. XIX. 26

Hop (Henrik), buitengewoone Gezant in Engeland. XVIII. 518

Hop (Jakob), Pensionaris van Amsterdam, handelt met d'Avaux. XV. 151, 163. men vergt hem uit de Vergadering van Holland te gaan. XV. 181. hy keert'er wederom in. XV. 181, 182. men verzegelt zyne papieren. XV. 185. hy keert naar Amsterdam. XV. 186. wordt gemagtigd tot het sluiten met Frankryk, in 1684. XV. 243. handelt te Berlyn. XV. 379. sluit te Weenen het Groot-Verbond. XVI. 76. komt'er mede in Engeland. XVI. 47

Hope (Thomas) wordt tot Representant van zyne Hoogheid by de Westindische Maatschappye aangesteld. XX. 334.

Hopperus (Joachim) bekleedt VI. glius plaats in den Raad van Staate en in den geheimen Raad. VI. 106. wordt Raad der Nederlandische zaaken in Spanje. VI. 121. ontvangt een geschenk van de Staaten van Holland. VI. 121. kondigt den Gemagtigden der Staaten het afschaffen van den tienden penning aan. VI. 375

Hoppeveld (Willem), over verbooden' verstandhouding, gestraft. XIII. 436

Horik, een der Deensche Vorsten, handelt met Keizer Lodewyk. II. 50, 52, 56

Horfa. Zie *Hengist*.

Horst (Slot ter) op de Veluwe gestigt. II. 266

Horst (Ewoud van der), Burgemeester van Rotterdam, onthaalt den Prins van Oranje. XIII. 192. heeft deel in den handel van Buat. XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. wordt gebannen. XIII. 223

Horst (Gerard van der). II. 295
Hortensius (Lambertus) of van den Hove, spreekt voor die van Naarden. VI. 404. moet zyn' Zoon zien ombrengen. VI. 406
Hortensius (Hieronimus), Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26

Hottinga (Jonkheer Joen van) in gezantschap gezonden naar Engeland. VIII. 494

Hottinga (Dourwe van) helpt het gezag des Stadhouders van Friesland besnoeijen. XI. 222, 223

Houte (den). 't Haarlemmer Hout zo oudtyds genoemd. III. 161

Houten (Pieter van) om oproerigheid.

heid te Amersfoort gestraft.

XVII. 145, 147

Houtman (Kornelis) doet uit Holland den eersten togt naar Oostindie. IX. 136. bekostigers van deezen togt. IX. 137. hy wordt omgebracht.

IX. 144

Hove (Michiel ten), Pensfionaris van Haarlem, neemt het Raadpensionarisfchap, by voorraad, waar.

XV. 471

Hove (Nikolaas ten) handelt in Portugal.

XII. 455

Howard (Karel), Engelsche Admiraal, komt met eenige fchepen in Zeeland. VIII. 274. zyn togt naar Kadix. VIII. 439, 441

Hudde (Henrik), een der eerste opregteren van de Oostindifche Maatschappye.

IX. 137

Hudde (Joannes) wordt Burgemeester te Amsterdam, in 1672. XIV. 216. krygt kennis van den toeleg van Willem den III. op Engeland.

XV. 424, 425, 427

Hudfons baai ontdekt, in 1609.

X. 7

Hugenooten in Frankryk. Oorsprong deezer benaaminge. VI.

73. binnenlandsche kryg met hen. VI. 73. zy worden uit Engeland ondersteund. VI. 75. maaken vrede met François den II. VI. 73. bieden den verbonden' Nederlandschen Edelen hulp aan. VI. 177. raaken wederom in oorlog met den Koning. VI. 257. hun toeleg op Artois en Henegouwen. VI.

268. maaken Vrede met Karel den IX. VI. 331. zenden ontzet naar Bergen, welk geslaagen wordt. VI. 384. Moord onder hen, in Frankryk. VI. 388.

raaken in oorlog met Lodewyk

den XIII. X. 430. zoeken onderftand by de Staaten. X. 431.

sluiten een Verdrag. X. 431. beweegen zig wederom. XI. 15.

de Staaten helpen den Koning tegen hen. XI. 16

Hugo, Zwager van Godefrid den Noorman, zoekt zig, met deszelfs hulp, meester te maaken van Lotharingen. II. 88. hem worden de oogen uitgesteken.

II. 91. en hy in een Klooster gezet. II. 91

Hugo van Lannoi, Heer van Santes, wordt Stadhouder van Holland.

III. 514. IV. 3

Hugo van Voorne valt in Schouwen. II. 317. wordt uit Zeeland verjaagd. II. 318. ook uit Voorne.

II. 323

Hugtenbroek (Albrecht van) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 128. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geslaagen. VI. 233. belooft geld tot ondersteuning van 't Bondgenootfchap. VI. 255, 312. zoekt Utrecht te doen omslaan. VI.

328

Huigens (Antoni) weigert te Arnhem de Regeering te aanvaarden.

XVII. 142

Huigens (Christiaan), Geheimschryver van Willem den I. zyne wakkere onderneeming in Engeland.

VII. 377

Huigens (Konstantyn), Heer van Zuilichem. zyne handeling te Veere.

XIII. 336, 337

Huigens (Lodewyk), Drossaard te Gorinchem, raakt in moeite met de Regeering. XV. 256

Hutgens (Rutger) handelt in Duitschland. XI. 179. wordt gemagtigd op 's Lands Vloote.

XIII. 153

Hui-

- Huikessloot** (*Joost*), Schout van Hoorn, door Sonoi tot Regter gesteld over eenige Roomsche gezinden. VII. 55
- Huis te Britten**. Gelegenheid. I. 70. Naamsoorsprong. I. 85, 292. of 'er eene Roomsche Winterlegering geweest zy. I. 122, 197
- HUISDUNEN** en de **HELDER**. Beveeging aldaar tot verandering der Regeeringe. XX. 356
- Huisluiden**. of **Floris de V.** eenige Huisluiden edel verklaard hebbe. III. 70
- Hulft** (*Gerard*) helpt Kolombo winnen. XII. 473
- Hulft** (*Pieter Evertszoen*), Brouwer te Amsterdam, bergt een' verjaagden Remonstrantschen Predikant. X. 146
- HULST** verraaden, in 1583. VII. 491. bemagtigd, in 1591, door Prinse Maurits. VIII. 358. ingenomen door den Aartshertoge Albertus, in 1596. VIII. 431, 433, 434. aanslag op de Stad. VIII. 435. zy wordt bedreigd met een beleg. XI. 336. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 393, 394. aanslag op de Stad, in 1705. XVII. 263. zy wordt door de Franschen gewonnen, in 1747. XX. 105
- Hulst** (*Abraham van der*) Vice-Admiraal, doorschooten. XIII. 206
- Humalda** (*Filips van*), Heer van Ee en Juwswier, trekt in buitengewoon gezantschap naar Spanje. XIII. 13
- Humfrey**, Hertog van Gloches-ter. III. 449. trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt, door Filips van Bourgondie, tot een Lyfgevegt uitgedaagd. III. 461. keert naar Engeland, III. 461. zendt Filwater, met onderstand, herwaards. III. 468. verlaat Vrouw Jakoba, en trouwt Eleonoor Cobham. III. 482. wordt omgebragt. III. 482
- Hunnen** of **Hungaaren**, door Karel den Grooten beoorloogd, I. 433. en overwonnen, I. 435. tweede togt tegen dezelve. I. 439. zy worden den Frankischen Ryke onderworpen, I. 447. vallen in Friesland. II. 117
- Hunnen-Schanzen** op de Veluwe, II. 117
- Hurgronje** (*Steven*), Burgemeester van Vlissingen, wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462, 496
- Huslade**. zekere schatting. II. 126
- Huwelyken** tusschen Gereformeerden en Roomschen. Bedenkingen deswege. XVIII. 131. wet daaromtrent. XIX. 230
- Huy** verrast door Heraugiere, in 1595. VIII. 408. La Motte herwint de Stad. VIII. 409. ingenomen, in 1674. XIV. 334. veroverd door de Franschen, in 1693. XVI. 243. herwonnen, in 1694. XVI. 267. en in 1703. XVII. 191. verlooren en herwonnen, in 1705. XVII. 256, 258. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
- Huy** (*Heer van*) by Daalhem gegangen. VI. 270. ter dood gebragt. VI. 277
- Huybert** (*Jakob Korneliszoen de*) voert Koning Filips den Schoonen naar Spanje. IV. 331. loon van deezen dienst. IV. 332
- Huybert** (*Justus de*), Pensionaris van Zierikzee, trekt in gezantschap

ſchap naar Frankryk. XIII. 13. zyn opmerkelyk ſchryven, wegens den Heere van Beverweerd. XIII. 45

Huybert (Pieter de), Sekretaris en daarna Penſionaris der Staaten van Zeeland, trekt in gezantſchap naar Zweeden en Doenemarke. XII. 477. dringt op de bevordering van den Prinſe van Oranje. XIII. 193. wordt gevolmagtigd tot de Bredaſche Vredehandeling. XIII. 245. hoe hy by d' Eſtrades werdt aangezien. XIII. 246. hy weigert, met de meerderheid, tot de werving van zeftienduizend man te beſluiten. XV. 215

Huyſſen (Joan Hieronimus), Burgemeester van Veere. zyn voorſlag om Engeliſchen onderſtand in te neemen. XX. 69. en om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71

I. en J.

Jaar. begin van het zelve op den eerſten van Louwmaand vaſtgeſteld. VII. 91

Jakoba (Vrouw), Dogter van Willem den VI. trouwt met Jan, Hertog van Touraine. III. 398. wordt voor toekomende Graavinne van Holland aangenomen. III. 408. ingehuldigd. III. 415. komt in Holland. III. 417. trouwt, voor de tweede reize, met Jan, Hertog van Brabant. III. 418, 420. raakt in oorlog met haaren Oom, Jan van Beieren. III. 427, 428. belegert Dordrecht. III. 429. verlaat het. III. 430. verzoent zig, met Jan van Beieren. III. 431. wordt onec-

nig met haaren man. III. 448. ſtaat naar een ander Huwelyk. III. 449. wykt naar Engeland. III. 450. verwerft een Pauſelyk verlof tot Egtſcheiding. III. 455. trouwt met Humfrey, Hertog van Glocheſter. III. 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt, uit Bergen, geligt, en naar Gend gevoerd. III. 461. vlugt naar Holland. III. 463. wint den ſlag by Alfen. III. 467. verlieft dien, by Brouwershaven. III. 469. Hoorn kant zig tegen haar. III. 473. zy wykt naar Gouda. III. 474. verval haarer zaaken. III. 480. Glocheſter verlaat haar. III. 482. haare Vloot, by Wieringen, wordt geſlaagen. III. 483. zy wordt genoodzaakt Philips, Hertog van Bourgondie, tot *Ruwaard* aan te ſtellen. III. 484. trouwt, heimelyk, met Frank van Borſelen. III. 509. moet de Graaflykheid aan Hertoge Philips aſtaan. III. 513. wordt Houtveſterin van Holland. III. 514. maakt eenige goederen aan Heere Frank. III. 514. haar verder bedryf en dood. III. 516. aanmerkingen over haare vier Huwelyken. III. 518

Jakob de I., Koning van Groot-Britanje. Gezantſchap der Staaten aan hem. IX. 153. hy neigt tot Vrede met Spanje. IX. 154. ſluit een Verbond met Frankryk. IX. 155. ſluit Vrede met Philips den II. in 1604. IX. 172-177. de Staaten weigeren hem de vrye vaart naar Antwerpen. IX. 177. hy ontdekt het Buspoeder-Verraad. IX. 203, 409. zoekt zig door Huwelykshandeling nader te verbinden met

Spanje. IX. 260, 261. houdt de Staaten voor wederspannelingen. IX. 261. handelt met hen. IX. 274, 316. sluit met hen een Verbond van onderlinge bescherming, in 1608. IX. 343. wordt door Filips den III. geveleid met het Huwelyk tusschen zynen Zoon en de Infante. IX. 355. X. 99, 487. of hy zyne oudste Dogter Prinse Maurits toegeschikt hadt. IX. 356. begrooting der agterstallen, hem verschuldigd, door de Staaten. IX. 344. hy raakt in onmin met Prinse Maurits. IX. 408. blyft borg voor de onderhouding van 't Bestand. IX. 445. gezantschap der Staaten aan hem. X. 42. hy raadt hun 't verdraagen der vyf punten aan. X. 60. heeft geld gebrek. X. 101. men komt met hem overeen, wegens 't lossen der verpande Steden. X. 102-105. hy raadt tot het houden eener nationaale Synode. X. 153. gezantschap aan hem, in 1618. X. 307. hy sluit een Verdrag met de Infante Izabelle. X. 480. de Staaten een Verbond van onderlinge beschermings met hem, X. 493. hy sterft. XI. 20

Jakob, Hertog van Jork, komt in Holland. XV. 23. poogingen om hem van de opvolging tot de Kroon van Engeland uit te sluiten. XV. 80, 296. hy wordt Koning, onder den naam van Jakob den II. XV. 297. klaagt over Amsterdam. XV. 304. sluit een Verbond met de Staaten. XV. 307. zoekt den Roomschen Godsdienst in zyn Ryk in te voeren, XV. 313, 336. vergt

den Staaten het vatten van eenige wederspannelingen. XV. 319. rust zig toe ter zee. XV. 337. tragt den Prins van Oranje te winnen. XV. 347. daagt Burnet in. XV. 350. twyfelingen over de zwangerheid zynner Gemaalinne. XV. 390, 400 enz. hy vordert het Engelsch en Schotsch Krygsvolk uit Staaten dienst te rug. XV. 391. is misnoegd om dat het geweigerd wordt. XV. 394. tragt zekere wetten af te schaffen. XV. 396. ontken eenig nieuw Verbond met Frankryk gemaakt te hebben. XV. 439. XVI. 398. weigert Fransche hulp. XV. 443, 460. geeft een Plakaat uit tegen den Prins van Oranje. XV. 461. trekt den Prins tegen. XV. 480. zyn Leger wykt. XV. 482. hy treedt in onderhandeling met den Prinse. XV. 483. begêeft zig naar Feversham. XV. 484. keert naar Londen. XV. 485. vlugt naar Frankryk. XV. 485. schryft aan de *Conventie*. XV. 490. wordt verklaard van de Kroon afgestaan te hebben. XV. 501, 503. verliest den slag aan de Boyne. XVI. 115. keert wederom naar Frankryk. XVI. 117. onderneemt eenen togt naar Engeland, die mislukt. XVI. 169-176, 316. zoekt de Bondgenooten te winnen. XVI. 396. *protesteert* tegen de Ryswyksche Vrede. XVI. 398. hoe Frankryk hem wil aanmerken. XVI. 399. hy sterft. XVII. 99

Jakob de III. Zie Pretendent.

Jakob de VI., Koning van Schotland verleent Brieven van Schaverhaaling tegen de Staaten.

VIII.

VIII. 293. de vriendschap met hem wordt hersteld. VIII. 400. de Staaten staan over den doop zyns eersten Zoons. VIII. 399. hy wordt Koning van Engeland. IX. 153. Zie *Jakob den I.*

Jakob, Burggraaf van Leiden, helpt Willem den I. in 't be- wind van Holland. II. 302

Jakob van Gaasbeek wordt Heer van Abkoude en Wyk te Duur- stede. III. 392. wordt Stadhou- der van Holland. III. 466. be- legerd Schoonhoven. III. 467

Jakob van den Einde wordt Ad- vokaat van Holland. VI. 61. zyne wedde. VI. 62. hy levert een Vertoog in, te Brussel. VI. 152. handelt met Oranje over 't stuk der Preeke. VI. 199, 202. wordt in den Haage gevangen. VI. 261. naar Brussel gevoerd. VI. 261. oorzaaken zyner heg- tenis. VI. 262, 263. hy sterft. VI. 264. wordt, na zyn dood, vrygesproken. VI. 264

Jakob van Kampen helpt Munster overweldigen. V. 73. wordt tot Bisschop van Amsterdam aange- steld. V. 80, 81. wordt gevat. V. 98. ter dood gebragt. V. 98

Jakobszoon (Jan) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23

Jan de XXII. (Paus) raakt in een hevig geschil met Keizer Lode- wyk. III. 215

Jan, Koning van Engeland. Brief van Vrouw Aleid aan hem. II. 328. verbond tusschen hem en Graave Lodewyk van Loon. II. 329. tusschen hem en Willem den I. II. 333

Jan, Hertog van Bourgondie. zyn bedryf in Frankryk. III. 401

Jan de II. Hertog van Brabant,

heeft de hand in den aanslag tegen Floris den V. III. 72. ver- zoent zig met Jan den II., Graa- ve van Holland. III. 143. valt in Zuidholland. III. 161. moet te rug. III. 163. verdraagt zig met Willem den III. III. 185

Jan de IV., Hertog van Brabant, trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 418, 420. wordt tot Graave in- gehuldigd. III. 421, 465. bele- gert Dordrecht. III. 429. ver- laat het. III. 430. maakt vrede met Jan van Beieren. III. 431. zyn aart. III. 445. oneenigheid met Vrouwe Jakoba. III. 448. hy verklaart Filips, Hertog van Bourgondie, tot Ruwaard. III. 465. sterft. III. 481

Jan, Hertog van Touraine, trouwt met Jakoba, Dogter van Wil- lem den VI. III. 398. wordt Dau- fyn. III. 400. raakt in ongunst van 't Fransche Hof. III. 404. trekt naar Frankryk. III. 406. komt om. III. 407

JAN DE I. wordt geboren. III. 30. handel over een Huwelyk tusschen hem en eene Dogter van Engeland. III. 30, 96. hy woont eenen togt naar Zeeland by. III. 48. wordt naar Enge- land gezonden. III. 53, 66. keert herwaards. III. 95, 103. waarom hy in Zeeland aanlandt. III. 103, 104. zyn geleide. III. 104. hy wordt voor Graave er- kend. III. 106. onderwerpt zig de Westfriezen. III. 107. geeft Wolfert van Borselen groot gezag. III. 109. wordt in een' oorlog tegen Frankryk ingewik- keld. III. 110. maakt Vrede met het Stigt. III. 111. die weder- om verbroken wordt. III. 113.

Borſelen poogt hem naar Zee-land te voeren. III. 125. de Weſtfriezen maaken hunnen zoen met hem. III. 132. hy ſterft. III. 133. zyne Weduwe hertrouwt. III. 134

JAN DE II. Graaf van Henegouwen. III. 18. verkrygt regt op Holland van Keizer Rudolf. III. 27. ook op Zeeland Beweſter-Schelde. III. 28. wordt Voogd, na de dood van Floris den V. III. 87, 95. doet het beleg van Middelburg opbreken. III. 100. ook van het Slot te Medenblik. III. 101. vertrekt naar Henegouwen. III. 105. keert wederom. III. 128. ſtelt orde op de Regeering. III. 129. ſluit een Verbond tegen de moorders van Floris den V. III. 130. verzoent zig, met de Weſtfriezen. III. 132. reift naar Frankryk. III. 133, 137. ſluit een Verbond met Filips den Schoonen. III. 137, 168. wordt tot *Graaf van Holland* ingehuldigd. III. 138, 139. ſtelt orde op de ruſt des Lands. III. 140. ſluit een Beſtand met Vlaanderen. III. 142. verdraagt zig met Brabant, Kuik en Heusden. III. 143. trekt op tegen Keizer Albrecht. III. 145. de Zeeuwen verklaaren zig voor hem. III. 146. ook Schoonhoven. III. 148. hy verdraagt zig met Heere Guy. III. 158. hy wordt krank. III. 158. hy ſterft. III. 181. zyn aart, Graf, en Graffſchrift. III. 181

JAN VAN BEIEREN (Hertog) wordt tot Biſſchop van Luik verkooren. III. 325. wordt Heer van Voorne, Woerden en Gooiland. III. 325. raakt in geſchil met de Luikenaaſers. III. 379.

brengt hen tot onderwerping. III. 382. dringt zig ter Regeeringe van Holland in. III. 417. poogt Gorinchem te winnen. III. 418. wordt, door Keizer Sigismond, met de Landen verlyd. III. 422, 424. verlaat zyn Biſdom en trouwt. III. 422, 423. neemt den naam van *Graaf* aan. III. 425. geeft gunſtige Handveſten. III. 425. begint de vyandlykheden, te water. III. 428. bemagtigt Rotterdam. III. 431. verzoent zig met Vrouwe Jakoba. III. 431. maagtig zig te veel bewinds aan. III. 436. raakt met Utrecht, Amersfoort en de Hoekſchen in oorlog. III. 498. bemagtigt Leiden. III. 440. hegt het Burggraaffſchap aan de Graaflykheid. III. 444. heeft het oog op Brabant. III. 445. bemagtigt Geertruidenberg. III. 446. zyne onderneeming in Frieſland. III. 452. hy ſterft. III. 464

Jan van Naſſau, Biſſchop van Utrecht. III. 13. herwint Utrecht en Amersfoort. III. 14. verpandt Vreëland aan Amſtel, en Montfoort aan Woerden. III. 14

Jan van Dieſt of de III. wordt Biſſchop van Utrecht. III. 221. verpandt Vreëland aan Willem den III. III. 222. ſterft. III. 255 *Jan van Arkel* of de IV. wordt Biſſchop van Utrecht. III. 255. herſtelt de vervallen' zaaken van 't Stigt. III. 256. maakteen Verdrag met Willem den IV. III. 257. raakt met Willem den V. in oorlog. III. 272. maakt een Beſtand met hem. III. 274. na 't uitgaan van welk de kryg wederom begint. III. 284. hy wint Weeſp en Muiden. III.

286. maakt vrede met Willem den V. III. 287.
- Jan van Avenes*, Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, helpt Koning Willem Aken winnen. II. 385. twist met zyne Moeder en halve Broeders. II. 388. hy en zyn Broeder Boudewyn eigenen zig Zeeland Beweester-Schelde toe. II. 390, 392. hy trouwt met Aleid, Dogter van Floris den IV. II. 391. bekomt Henegouwen. II. 395, 396. sterft. III. 6
- Jan*, Graaf van Oostervant, krygt bewind over Zeeland. III. 146. sneuvelt. III. 153
- Jan*, Heer van Arkel, Stadhouder van Holland, zet Hertog Albrecht op, tegen zynen Zoon. III. 324. weigert Rekening te doen van zyn Rentmeesterschap. III. 344. zyn aart en bedryf. III. 344. hy wordt gebannen en zyn goed verbeurd verklaard. III. 345. begint de vyandlykheden. III. 346. wordt binnen Gorinchem belegerd. III. 351. maakt vrede. III. 352. bemagtigt Woudrichem. III. 371. is oneenig met zynen Zoon, Willem. III. 375. draagt zyne Heerlykheden den Hertoge van Gelder op. III. 378. wordt gevangen. III. 389. reden hier toe. III. 390. sterft. III. 390
- Jan van Beaumont*, Broeder van Willem den III. en Heer van Gouda en Schoonhoven. III. 209. helpt Eduard den III. aan de Engelsche Kroon. III. 212, woont een' togt naar Friesland by. III. 259. krygt deel aan de Regeering van Holland. III. 266. kiest Frankryks zyde. III. 267
- Jan van Egmond* wordt gebannen. III. 390. verrast Ysselstein. III. 415
- Jan van Egmond* zoekt Hoorn te bemagtigen. IV. 185. 't gelukt. IV. 212. hy wordt Stadhouder van Holland. IV. 233. belegert Rotterdam. IV. 250. herstelt de rust in Hoorn. IV. 254. woont het beleg van Montfoort by. IV. 265. overwint de Hoekschen, by Brouwershaven. IV. 265. zoekt het Kaas- en Broodsvolk te verjaagen uit Alkmaar. IV. 278. belegert Ponderoijen. IV. 352. sterft. IV. 402
- Jan van Heusden* spant aan tegen Floris den V. III. 67. reden hier toe. III. 69. Verbond tegen hem. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
- Jan van Kuik* smeedt een' aanslag tegen Floris den V. III. 66. roept eenige Edelen te Bergen op Zoom byeen. III. 71. daarna te Kameryk. III. 72. zegt Floris den V. den oorlog aan. III. 74. poogt de Edelen van Kroonenburg te verlossen. III. 89. Verbond tegen hem maakt. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
- Jan van Lamoi* wordt Stadhouder van Holland. IV. 22. dempt een' opstand in 't Noorderkwartier. IV. 20. trekt tegen de Gentenaars uit. IV. 38. wordt voor vyand des Lands verklaard, en vlugt naar Frankryk. IV. 84
- Jan*, Burggraaf van Montfoort, zyne Heerlykheid Purmerende wordt verbeurd verklaard. IV. 197. hy voert bevel binnen Utrecht. IV. 201, 202. poogt Dordrecht te verrassen. IV. 215, neemt

- neemt het Slot te Woerden in. IV. 248. verliest het , nevens Montfoort. IV. 263, 266. Montfoort wordt hem wedergegeven. IV. 266
- Jan van Naaldwyk*, Bevelhebber onder de Hoekschen, wordt gevangen. IV. 255, 256. geslaakt. IV. 256. hy schuimt langs de Zuiderzee. IV. 271. bemagtigt Texel en Wieringen. IV. 275. keert naar Sluis. IV. 276. wykt naar Frankryk, daar hy sterft. IV. 292
- Jan van Nassau, Heer van Breda*. IV. 12. voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37
- Jan, Graaf van Nassau*, ondersteunt zynen Broeder den Prins van Oranje. VI. 267, 271. komt in Brabant. VII. 170. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 216. voert aldaar de Hervorming in. VII. 216. bearbeidt de Utrechtsche Vereeniging. VII. 250. tekentze. VII. 263, 268. men zoekt, vergeefs, hem te doen magtigen tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. hy bedwingt Amersfoort. VII. 286. staat van't Stadhouderschap van Gelderland af, en keert naar Duitschland. VII. 504. sterft. IX. 224
- Jan van Nassau de Jonge*, door den Keurvorst van Keulen, aan de Staaten gezonden. IX. 29, 225. treedt in Keizerlyken dienst. XI. 101. raakt in gevegt met Graave Ernst Kasimir. XI. 103. wordt gekwetst. XI. 117. verliest den scheepsstryd op het Slaak. XI. 136
- Jan Ernst van Nassau* trekt, aan 't hoofd van drieduizend man, naar Italie. X. 110. sterft te Venetie. X. 110
- Jan Persyn* verlost Haarlem. III. 13. bekomt de Heerlykheid van Amstelredamme. III. 38, 40
- Jan van Renesse* verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. tekent een Verbond met Frankryk. III. 60. heeft kennis van den aanslag tegen Floris den V. III. 67. wordt gebannen. III. 109. verwekt eenen opstand in Zeeland. III. 141. beweert dat Holland aan 't Ryk vervallen is. III. 144. begeeft zig naar Utrecht. III. 163. vlugt van daar, en sneuvelt in de Lek. III. 179
- Jan van Uiterkerken* slaat Vrouw Jakoba, by Alfen. III. 471. wordt Kastelein te Gouda. III. 478
- Jan Bokelszoon van Leiden* wordt naar Munster gezonden. V. 71, 73. werpt zig aldaar tot Koning op. V. 77. zyn vreemd bedryf. V. 78, 79, 80. hy stelt een' Bisschop van Amsterdam aan. V. 80. wordt gevat. V. 84. en zwaar gestraft. V. 87. zyne stellingen. V. 85
- Jan van Geelen* helpt Munster bemagtigen. V. 73. beleidt een' aanslag op Amsterdam. V. 91, 99. wordt overweldigd. V. 96. en doorfchooten. V. 97
- Jan Matthysoon*, Bakker van Haarlem, geeft zig uit voor Enoch. V. 71. helpt Munster inneemen. V. 73. sneuvelt. V. 74, 77
- Jan Arendszoon* doet de eerste openbaare Preeke in Holland. VI. 165, 166
- Jan Christiaanszoon*, de Scherpregter, pynigt den Ruwaard van Putten. XIV. 153, 154, 155
- Jan*

Jan Pieterszoon, Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26

Janigon (*François Michiel*) steekt zig in eene heimelyke handeling. XVIII. 336

Janfenistery. Beweegingen, ter gelegenheid van dezelve, onder de Roomschgezinden deezzer Landen. XIX. 80

Janfenius (*Kornelis*), Bisschop van Gend. VI. 64. geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 110

Jauregui (*Jan*) schiet den Prins van Oranje door 't hoofd. VII. 437, 439. wordt omgebragt. VII. 439

Jeanmin, een Fransch Heer, in Vlissingen ontvangen. VI. 354

Jeanmin (*Pieter*), Gezant van Henrik den IV. aan de Staaten. IX. 267. zyn en zyner medegezanten last. IX. 268. zyne aanspraak aan de Staaten. IX. 269. hoe beantwoord. IX. 269. zyn gesprek met Maurits en Oldenbarneveld. IX. 266, 270. wat last hem omtrent den eersten gegeven was. IX. 265. hy ontdekt Maurits en Oldenbarnevelds gezindheid behendiglyk. IX. 276. doet een' keer door Haarlem, Leiden en Amsterdam. IX. 277. bevredigt Maurits en Oldenbarneveld. IX. 284. zoekt den Indischen handel in Frankryk over te brengen. IX. 336. handelt hierover met Izaak le Maire. IX. 337. wat hem, ten opzichte van den Godsdienst, gelast was. IX. 339. hy handelt, deswege, met Richardot. IX. 358. slaat een veeljaarg Bestand voor. IX. 363, 366, 370. krygt last om Maurits, Oldenbarnevelden anderen, doorgeschen-

ken te winnen. IX. 367, 368. bindt de afgebroken' handeling over een Bestand wederom aan. IX. 388, 394. doet eene wyd-
lustige Redevoering tot aanpryzing van het zelve. IX. 395. wederlegt Maurits brief aan de Steden. IX. 405. vermaant de Zeeuwen ernstelyk tot bewilliging in 't Bestand. IX. 416. gevolgen zyner vermaaning. IX. 421. hy spreekt met Maurits. IX. 422. verzoent hem wederom met Oldenbarneveld. IX. 423. schryft aan den laatsten over den staat der handeling te Antwerpen. IX. 433. draagt zorg dat Maurits schadeloos gesteld worde. IX. 447. doet een wyd-
lustig Vertoog ten voordeele der Roomschgezinden. IX. 461. keert naar Frankryk. IX. 466
Jemmingen. Slag aldaar, in 1568.

VI. 280
Jenlis (*Heer van*) geslaagen door Don Fredrik. VI. 384

IERLAND. Opstand in dit Eiland, door Filips den III. ondersteund. IX. 111, 112. gezant der Roomschgezinden aldaar, afge-
weezen in den Haage. XI. 342. Krygsbedryven aldaar, in 1689. XVI. 47. in 1690. XVI. 113. in 1691. XVI. 153

Jeroen, Priester te Noordwyk, door de Deenen gedood. II. 55

Ilpendam (*Jakob van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de tekening by anderen. VI. 128. wordt gevat en onthalsd. VI. 222, 277

Imbise (*Jonkheer Jan van*) verwekt opschudding te Gend. VII. 176, 177. verjaagt de Geestelykheid van daar. VII. 217. zyn han-

handel met Ryhove. VII. 233.
zyn geweldig bedryf te Gend.
VII. 288. men zoekt hem te
ontzetten van 't bewind. VII.
289. Oranje ontslaat hem. VII.
290. hy wykt naar Duitſchland.
VII. 290. komt wederom te
Gend in 't bewind. VII. 506.
handelt met Parma. VII. 506,
508. wordegevat. VII. 508. ont-
halsd. VIII. 17

Imbiſe (Willem van) dient Willem
den I. te water. VI. 308

Impoſten (algemeene) met veel
moeite ingevoerd. V. 275, 300,
325, 403. op de Wynen. V. 342,
351. beloop der eerſten. V. 286,
eerſt ingezameld. V. 372, 420.
daarna verpagt. V. 421. Zie
Excynzen.

Indemniteit of ſchadelooſtelling
den Leden van Holland beloofd
wegens 't gene zy ſtemmen of
raaden. XIII. 63

Inguioner, Oom van Arminius,
helpt deezen tegen de Romei-
nen. I. 65, 68

Inkomſten (Koningklyke) in de
Middeleeuwe. II. 23

Innocent de XI. (Paus). zyn dood
en afbeelding. XVI. 50

Inquiſitie. Oorſprong derzelve.
II. 369. wordt in de Nederlan-
den ingevoerd. IV. 427. V. 345.
klagten deswege. V. 344, 345.
men laat den naam uit de Pla-
kaaten. V. 349. op wat voet,
Filips de II. dezelve in de Ne-
derlanden wilde invoeren. VI.
117, 118. ſommige Stadhouders
weigeren dezelve te handhaa-
ven. VI. 131, 137, 138. anderen
ſtaanze voor. VI. 139. de Ede-
len verzoeken dat zymoge op-
houden. VI. 143. vaſtſtelling

daaromtrent, in 1566, komt te
laat. VI. 172, 177. men belooft
dezelve af te ſchaffen. VI. 191.
de Spaanſche Inquiſitie ver-
klaart alle de Nederlanden
ſchuldig aan gekwetſte Hoog-
heid. VI. 265

Interim van Karel den V. geeft
geen genoeg. V. 361, 424

Joachim (Albert) in gezantſchap
naar Duitſchland. X. 427. naar
Engeland. X. 493. wordt al-
daar gewoonlyke Ambaſſadeur
der Staaten. XI. 21. zyne han-
deling. XI. 261, 299, 374-378.
XII. 33, 37, 206. hy ſterft.
XII. 210

Joan, Graaf van Ooſtfriesland,
wordt Ridder van 't Gulden
Vlies. VI. 6. Stadhouder van
Limburg. VI. 42. beſlaat's Prin-
ſen ſchepen te Embden. VI. 325

Joan Kaſimir, Paltsgraaf aan den
Ryn, biedt Willem den I. on-
derſtand in volk aan. VI. 268.
verbrandt Alva's buſkruid. VI.
453. voorſlag van handeling
met hem. VII. 79. hy wordt aan-
gezocht om hulp tegen Don Jan.
VII. 166, 199, 204, 225. raadt
dat men den Prins van Oranje
kieze tot hoofd der Regeerin-
ge. VII. 166. komt in de Ne-
derlanden. VII. 230. misnoe-
gen tuſſchen hem en Anjou.
VII. 235. hy verlaat de Landen.
VII. 242

*Joan Lodewyk, Graaf van Naſſau-
Dietz*, wegens den Keizer ge-
volmagtigd op de Munſterſche
Vredehandeling. XI. 407

*JOAN MAURITS, Graaf van Naſ-
ſau*, dekt het beleg van Maas-
tricht. XI. 154, 156. wordt
Landvoogd van Brazil. XI. 247.
be-

Gemagtigt S. George del Mina. XI. 247. zyne verdere krygsbedryven in Westindie. XI. 285, 371. hy keert terug uit Brazil. XI. 371. XII. 11. wordt Luitenant-Generaal der Ruiterye. XI. 372. weigert wederom naar Brazil te keeren. XII. 12. staat naar 't ramp van Veldmaarschalk. XII. 414. doet een "gevaarlyke val. XIII. 99. wordt Legerhoofd voor een' enkelen veldtogt. XIII. 173, 191. trekt op tegen de Munsterschen. XIII. 175. wordt Veldmaarschalk. XIII. 295. voert het bevel over 't Leger aan den Yffel. XIV. 22. wordt te Amsterdam aangerand. XIV. 82. dryft den vyand van 's Graaveland. XIV. 225. sterft. XV. 37. zyne afbeelding. XV.

37

JOAN WILLEM FRISO, *Prins van van Nassau*, wordt geboren. XV. 389. Willem de III. verklaart hem tot zynen erfgenaam. XVI. 300. hy wordt Stadhouder van Friesland, Groningen en Drente. XVI. 315. Koning Willem zoekt hem tot opvolger in zyne waardigheden hier te Lande te doen benoemen. XVII. 104. Pruisen betwist hem het regt op Koning Willems nalatenschap. XVII. 131, 148. hy woont den veldtogt des jaars 1703 by. XVII. 192. wordt Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 210, 212, 298. trekt in 't jaar 1704. te velde. XVII. 223. men zoekt hem zitting in den Raad van Staate te doen nemen. XVII. 272. 't welk belet wordt. XVII. 297. de Gewesten zoeken een gedeelte der na-

laatschap van Koning Willem te verkrygen. XVII. 294. hy woont den veldtogt by, in 1707. XVII. 307. kwyd zig wakkerlyk in den slag by Oudenarden van 1708. XVII. 320. en in 't beleg van Ryffel. XVII. 321. aanvaardt het Stadhouderschap van Stad en Lande. XVII. 324. trouwt. XVII. 325. huwelyk zynen Zufter. XVII. 325. sommigen zoeken hem te bevorderen. XVII. 326. hy woont den slag van Malplaquet by. XVII. 342. heeft het bestier over 't beleg van Bergen. XVII. 343. helpt Douai winnen. XVII. 387. trekt te velde, in 1711. XVII. 403. keert naar den Haage. XVII. 404. verdrinkt ongelukkiglyk. XVII. 405, 406

Jol (*Kornelis*) gebynaamd *Houtbeem*. zyne verrigtingen in Westindie. XI. 285, 315

Jonge (*Bonifacius de*) van *Kampens-Nieuwland*, Schepen en Raad te Zierikzee, wordt aan den Prinse van Oranje gezonden. XX. 78

Jonge (*Gerard de*) verdedigt Knodsenburg. VIII. 357

Jonge (*Jakob de*), wegens Zierikzee gezonden aan den Prinse. XX. 78

Jongema (*Laas*) wegens Friesland, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90

Jongestel (*Allard Pieter*), wordt gemagtigd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 258. doet een keer herwaards. XII. 264, 307, 316. wordt tegen de Hollandsche Gemagtigden gewaarshuwd. XII. 279. keert naar

- naar Londen. XII. 309. verliest de gunst van Kromwel. XII. 314. heeft geene kennis van 't geheim der handeling. XII. 320, 368. wordt tot de Bredasche Vredehandeling gevolmagtigd. XIII. 245, 246
- Jonker Frans.** Zie *Frans van Brederode*.
- Jonkbein** (*Ellert Simonszoon*) neemt vroeg deel in de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Jonkbein** (*Simon Henrikszoon*) bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206
- Jooden** (Portugeeschen), onder den naam van *nieuwe Christenen*, 't verblyf in de Nederlanden verboden. V. 345
- Joost van Lalaing** wordt Stadhouders van Holland. IV. 191. belegert het Blokhuis op de Vaart. IV. 203. wordt aldaar geslaagen. IV. 203. slaat de Utrechtschen, in Westbroek. IV. 204. houdt eene Dagvaart te Schoonhoven. IV. 205. verandert de Regeering te Hoorn. IV. 210. veroverd de Stad stormenderhand. IV. 212. bemagtigt de Sloten Harmelen en ter Haar. IV. 216. ook het Blokhuis op de Vaart. IV. 219. sneuvelt in 't beleg van Utrecht. IV. 228
- Joris, Bastaard van Brederode**, krygt bevel over Rotterdam, IV. 189. wordt onthalsd. IV. 258
- Joris van Saxen** wordt Erftadhouder van Friesland. IV. 325. belegert Groningen. IV. 325. raakt in geschil met Graave Edzard. IV. 382. slaat het beleg wederom voor Groningen. IV. 383. verbindt zig met den Bisschop van Utrecht. IV. 384.
- wordt uit Friesland gejaagd. IV. 387. staat zyn bewind aan Prinsse Karel af. IV. 390
- Jork** (*Roeland*) geeft Leicefter kwaaden raad. VIII. 135. wordt Overste der Schanse over Zutphen. VIII. 137. verraaft de Schans aan Taffis. VIII. 198
- JOVIAAN.** misnoegen der Batavien over zyne verheffing tot Keizer. I. 256
- Jozefus** wordt Keizer. XVII. 264. sterft. XVII. 395
- Irmensul**, Saxische afgod, door Karel den Grooten, vernield. I. 419
- Islegouwe** ('t Graaffschap) aan de Utrechtsche Kerk geschonken. II. 194, 196
- Isuncha** (*Jan d'*) beweegt d'Anastro tot een' toleg op het leeven van Oranje. VII. 438
- Jubeljaar.** Oorsprong. IV. 32
- Jucby** (*Boudewyn van Govere, Heer van*) verzekert zig van Kameryk. VII. 125
- Juinbol** (*Klaas Klaaszoon*) veroverd een Spaansch Oorlogschip. XI. 191. raakt slaags met zeven Duinkerkers. XI. 430. sterft. XI. 430
- Juinbol** (Kapitein) sneuvelt in den slag tusschen Blake en Tromp. XII. 223
- JULIAAN** ontweldigt den Barbaaren verscheiden Steden. I. 235. slaat de Alemannen. I. 236, 237. en Franken. I. 239. bedwingt de Saliërs in Batavia. I. 242. ook de Chamaven. I. 244. doet Schepen timmeren, om graanen uit Britanje te haalen. I. 246. bevredigt de Quaden. I. 249. wordt Keizer. I. 252. overwint de Attuariënen. I. 253. sneuvelt. I. 254
- Ju-*

Juliakum. waar gelegen. I. 241
Aant.

JULIUS BRIGANTIKUS, Zusters
Zoon van Civilis, kiest de zy-
de van Vitellius. I. 107. sneu-
velt. I. 176

JULIUS CÆZAR. Zie CÆZAR.

JULIUS PAULUS, Broeder van Klau-
dius Civilis, ter dood gebragt.
I. 99

Jumelles (Heer van) geslaagen
door Don Fredrik. VI. 384

Junius (Adriaan) of de Jonge,
handelt in Engeland. VI. 466.
wordt tot Regter over Olden-
barneveld, Hogerbeets en de
Groot aangesteld. X. 340

Junius (Franciskus), Leeraar te
Antwerpen, woont de eerste
raadpleegingen over 't Ver-
bond der Edelen by. VI. 122

Junius (Joan) de Jonge wordt ge-
magtigd tot de Vredehandeling
te Breda. VII. 29. naar Enge-
land gezonden. VII. 423

Juriaan Schenk, Heer van Tauten-
burg, voert bevel over 't Kei-
zerlyk Leger, in Overysfel. IV.
442. sluit een Verdrag met de
Staaten van Friesland. IV. 442.
ontvangt in 's Keizers naam de
hulde van Overysfel. IV. 479.
behaalt aldaar eenige voordee-
len. IV. 493. herwint het oude
Klooster. V. 91. belegert Ap-
pingadam. V. 115. wint het. V.

119

Juriaan Henrikszoon, Predikant
te Medenblik, Kerktwist met
hem. VIII. 27

Justiniani (Pompejo) geslaagen.
IX. 165. hy zoekt in de Betu-
we te dringen. IX. 211. stilt
eene munitery te Oostende. IX.

427

Justinus van Nassau, natuurlyke

Zoon van Willem den I. ver-
zelt Anjou in Engeland. VII.
420. wint Liefkenshoek. VIII.
78. wordt Admiraal van Zeeland.
VIII. 87. raakt slaags met de
Spaansche Vloote. VIII. 286.
trekt naar Frankryk, met twee
Regementen. VIII. 429, 430.
handelt aldaar. VIII. 494, 497-
en in Engeland. VIII. 499. be-
looft den muitelingen te Hoog-
straaten hulp. IX. 218. verde-
digt Breda. XI. 9

Justfaas (Dirk van). II. 247

Juten, in de meeste uitgaaven
van BEDA, *Viten* genaamd, stee-
ken naar Britanje over. I. 290

Izabella, Hertogin van Bourgon-
die, bekomt het bewind over
Holland, voor eenen tyd. IV.
7. stilt eenige beroerten. IV. 7, 8

Izabella Klara Eugenia, Dogter
van Filips den II. gebooren.
VI. 206. ten Huwelyk beloofd
aan den Aartshertoge Albertus.
VIII. 494. de Nederlanden wor-
den haar opgedraagen. VIII.
494. voorwaarden deezer op-
dragt. VIII. 505. aanmerkingen
over dezelve. VIII. 506. zy ver-
biedt den Staaten den handel.
IX. 56. komt in de Nederlan-
den. IX. 64. wordt nevens ha-
ren Gemaal met moeite inge-
huldigd. IX. 65. zy stilt de mui-
tende knegten. IX. 79. komt in
't Leger voor Oostende. IX. 109.
sluit een Verdrag met Jakob den
I. X. 480. handelt met de Ver-
eenigde Gewesten over een Be-
stand. XI. 106. sterft. XI. 181.
Zie voorts Aartsbeshogen Alber-
tus en Izabella.

K.

Kaap Breton veroverd door de Engelschen, in 1745. XIX.

531

KAAP-DE GOEDE HOOP ontdekt, in 1498. IX. 135

Kaapers (Duinkerker-) doen veel schade. IX. 63, 91, 103. XI. 236, 258, 276. vyf derzelven genomen. IX. 63. hunne wreedheid gestraft. IX. 91, 196. XI. 161, 162, 236. Premien beloofd aan elk die hun afbreuk doet. XI. 342

Kaapers (Fransche) in de Middellandsche zee. Kwellingen derzelven. XII. 444, 445. twee derzelven genomen. XII. 447

Kaapvaart der Zeeuwen. Oudft voorbeeld daar van. III. 22

Kaarden (Paulus van). zyne bedryven in Oostindie. IX. 144

Kaarsmaaker (Levyen Fanszoon) wordt Raad, nevens den Prinsfe. VI. 399. handelt in Engeland. VI. 466

Kaas- en Broodsvolk valt in Hoorn en Alkmaar. IV. 273. neemt Haarlem in. IV. 278. pleegt aldaar veel moedwils. IV. 279. poogt Leiden te verrassen. IV. 280. wordt zwaar gestraft, door Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 282

Kabbeljaauwsche en Hoeksche Tweespalt. Oorsprong. III. 265, 276. voortgang. III. 365. IV. 3, 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292

Kabbeljaauwschen. waarom dus genoemd. III. 278. wanneer. III. 483. welke Edelen en Steden daar toe behoorden. III. 280. zy vernielen ze-

ventien Hoeksche Sloten. III.

278. Hertog Albrecht zet hen uit het bewind. III. 295. zy raaken 'er wederom in. III. 321.

Willem de VI. is hun niet gunstig. III. 365. verscheiden hunner Sloten worden verwoest.

III. 440, 472. zy worden uit Amsterdam verdreeven. IV. 5.

hunne bitterheid tegen die van Brederode. IV. 129. hun gedrag na de dood van Hertoge Karel.

IV. 165, 174. zy raaken, alomme, op't kussen. IV. 185 enz.

195, 196. staan Maximiliaan eene zwaare Bede toe. IV. 190

Kabeljaauw (Jonkheer Jakob) helpt den Briele inneemen. VI.

345. bezet Alkmaar. VI. 440

Kabeljaauw (Jan) heeft de hand in eene munitery te Leiden. VIII.

259

Kabeljaauw (Jan Willem) helpt het Boerengat inneemen. XI.

428

Kadix ingenomen en geplonderd, in 1596. VIII. 440

KADZAND (LAND VAN). Prins Maurits valt 'er in. IX. 164. de Franschen insgelyks, in 1747.

XX. 61

Kajana (het Eiland) in 1676 gewonnen en verlooren. XIV. 401

KAJUS JULIUS CEZAR. Zie CEZAR.

Kalf (Willem Maartenszoon), Baljuw van Waterland, door Sonoi, tot Regter gesteld over eenige Roomschegezinden. VII.

55. wordt Schout van Amsterdam. VII. 209

KALIGULA (KAJUS) waarom dus genaamd. I. 69. zyn belagchelyk bedryf, in en omtrent het Eiland der Batavieren. I. 84, 85,

87. hy ontvangt Adminius en eeni-

ceni-

eenige Britten aldaar. I. 85. hy wordt van zekeren Kaninefaat bespot. I. 86. hy stigst een Vuurbaak. I. 86. verkoopt de Huissieraaden zyner Zustersen, omtrent den Ryn. I. 89. doet zig een zegepraal bereiden. I. 89. wordt omgebragt. I. 90

Kalla of **Kaillart** naam van Kaligulas Tooren, agter 't Huis te Britten. I. 88

Kallenberg (*Gerard*). zyne krygsbedryven ter zee. XVI. 173, 316, 224

Kalslagen (*Jakob Koppiet, Heer van*) handelt heimelyk met Oranje, in 1569. VI. 307

Kaluart (*Levy*), Geheimschryver van 't Gezantschap naar Frankryk, in 1585. VIII. 56

Kalvin (*Jan*), Predikant te Geneve. VI. 129

Kalvinisten. Zie Gereformeerden.

Kamer der Geldmiddelen opge-regt, door Leicester. VIII. 156

Kamer (*Pieter van der*), Burgemeester van Haarlem, vermaant het graauw van den Haage tot stilte. XX. 93

Kamerling (*Jakob*), Pensionaris van Delft, in gezantschap naar Engeland. X. 426

Kamerling (*Nikolaas*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23

Kameryk. Vrede, in 't jaar 1508, aldaar geslooten. IV. 358. in 't jaar 1529. IV. 503. de Stad wordt, door Karel den V., ingenomen. V. 260. door de algemeene Staaten verzekerd. VII. 125. neemt Fransche bezetting in. VII. 316. wordt door Anjou ontzet. VII. 415. door de Spaanschen bemagtigd. VIII. 402, 403. door de Franschen, in 1677. XIV. 439. Byeenkomst aldaar, in 1720 en vervolgens. XVIII. 215

Kamminga (*Pieter van*). zyn huis op Ameland geplonderd, door de Watergeuzen. VI. 309

Kamminga (*Vitus van*) gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 176. gezonden naar Engeland. VIII. 192. meent dat Groningen zonder geschut te winnen zou zyn. VIII. 386

Kamminga (*Wafso van*). XI. 222

Kamp (*Gerardus van der*), Predikant te Zierikzee. Zyn gedrag in eene opschudding aldaar. XX. 74, 75, 99, 100

KAMPEN twist met Zwol, over den tol aan 't Zwarte Water. IV. 437. de Stad wordt gewonnen door Rennenberg. VII. 240. aanslag op deeze Stad. VIII. 18. oproer aldaar. VIII. 72. de Stad wordt ingenomen door de Munsterschen. XIV. 28

Kampgevegten. Oud gebruik derzelven, hier te Lande. II. 254. III. 118, 442

Kan (*Nikolaas*), Raadsheer in den Raade van Brabant. XVI. 97

Kanarie (*groot*) overvallen, door van der Does. IX. 59. 't Kasteel aldaar bemagtigd. IX. 59. twee Steden verbrand. IX. 60

KANINEFAATEN. waar zy gewoond hebben. I. 48. zy zyn niet, door Druzus, beoorloogd. I. 60. Tiberius overwint hen. I. 60. zy verbinden zig met Civilis. I. 121. verbranden twee Romeinsche Winterlegeringen. I. 122. slaan de Romeinen. I. 124. Labeo overvalt hen. I. 149.

zytasten de Brittannifche Vloot
aan. I. 168

Kant (Reinier) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165, 166. handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. gemagtigd tot het bewind in 't Noorderkwartier. VI. 395. tot de handeling over de Utrechtsche Unie. VII. 250. hy mistrouwt Leicester.

VIII. 245

Kant (Reinier), Burgemeester te Gouda, door 't graauw gedwongen.

XIV. 79

Kanter (Dirk) wordt Burgemeester van Utrecht. VIII. 301. X. 25. raakt buiten bewind. X. 26. bewerkt verandering in de Regeering door oproer. X. 27. wordt wederom Burgemeester. X. 28. wordt afgezet. X. 30. heeft kennis van een' toelig om nieuwe verandering te bewerken. X. 31, 32. wordt gebannen. X. 32. sterft te Leeuwaarden.

X. 32

Kapelle van Ryffel (Henrik van den) in bezending aan den Bifchop van Munfter. XIII. 82

Kapitein-Generaal. de noodzaakelykheid en noodeloosheid om 'er een' aan te ftellen, wederzydsch beweerd, door de byzondere Gewesten, in 't jaar 1651 en federt. XII. 180, 181, 183, 188-190, 299-304. het Kapitein-Generaalschap in Holland afgefcheiden van het Stadhouderfchap. XIII. 289-295

Karakaaten. Oude Inwooners van Gallie. I. 161

Aant.

Karauſius ziet de zeefchuimeryen der Saxers en Franken, door de vingeren. I. 222. doet zig tot Keizer verklaaren. I. 223. wordt

omgebracht.

I. 228

Kardinaalsgezinden dwarsboomen Oranje en de zynen. VI. 97. verliezen hun gezag. VI. 98. ſtemmen Egmonds reize naar Spanje af. VI. 102. dringen op ſtrengheid. VI. 113. worden beſchimpt.

VI. 128

KAREL DE GROOTE wordt Koning van gantſch Frankryk. I. 418. zyne oorlogen met de Saxers. I. 419, 424, 429, 440. hy ſtigt een Hof te Nieuwmegen. I. 420. zyne Giften aan de Utrechtsche Kerke. I. 420. hy trekt naar Spanje. I. 422. overwint de Wilzen. I. 432. beoorlooft de Hunnen. I. 433, 439. verſchikt met de Engelfchen. I. 436. ſluit een Verdrag met de Saxers en Friezen. I. 442. geeft den Friezen wetten. I. 445. beweegt hen en de Saxers tot de belydenis van den Chriſtelyken Godsdienſt. I. 432, 446. wordt Keizer. I. 447. verdeelt zyn Ryk. II. 34. komt te Nieuwmegen. II. 35. ontvangt daar Koning Eardulf. II. 37. oorlooft met de Deenen. II. 35, 37, 39. komt te Boulogne. II. 41. ſterft.

II. 42

KAREL de Kaale, Zoon van Keizer Lodewyk, krygt deel in 't Ryk. II. 56. verdeeling tuſſchen hem en zyne Broeders. II. 60. hy bekomt een deel van Lotharingen. II. 76. wordt Keizer. II. 83. of hy Dirk den I. de Kerk te Egmond hebbe opgedragen.

II. 110

KAREL de Dikke wordt Keizer. II. 86. ſtelt zig in 't bezit van Lotharingen. II. 87. geeft een deel deezer Landen aan den

Noor-

Noorman Godefrid. II. 87. wordt afgezet. II. 93
KAREL DE IV. (Keizer) stelt Hertog Albrecht aan tot Graave van Holland. III. 304
KAREL DE V. (Keizer) wordt geboren. IV. 317. volgt zynen Vader op, onder Voogdye. IV. 337. verscheiden' Huwelyken voor hem geslooten, die afraaken. IV. 317, 356, 379, 380, 401. hy tekent eene verklaring tegen 't Regt van opperste magt van Frankryk, over eenige Nederlanden. IV. 381. aanvaardt de Regeering in persoon. IV. 388. bekomt het bewind over Friesland. IV. 390, 392. stelt nieuwe Verpondingen in. IV. 391. maakt verandering in de Dyksregeering. IV. 395. sluit een verbond met den Koning van Frankryk. IV. 400. wordt tot Koning van Spanje gekroond. IV. 407. stelt orde op de schatting der groote en kleine Steden. IV. 412. de Pensionaris van Dordrecht vervalt in zyne ongenade. IV. 413. hy wordt Keizer. IV. 422. stelt orde op 't Land bestier. IV. 423. geeft een Plakaat uit tegen Luther. IV. 426. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 429. bezorgt Adriaan den VI. de Pauselyke waardigheid. IV. 439. sluit een Verbond met Engeland. IV. 441. bemagtigt Friesland t'eene-maal. IV. 443. wint den slag van Pavie. IV. 450. maakt Bestand en Vrede met Frankryk. IV. 451, 460. trouwt. IV. 465. raakt op nieuws met Frankryk in oorlog. IV. 466, 477. wordt Heer van Overyssel. IV. 479. maakt Bestand met Frankryk en Engeland. IV. 491. wordt Heer van Utrecht. IV. 495. maakt Vrede met Gelder. IV. 499. met Frankryk. IV. 503. wordt, door den Paus, gekroond. IV. 508. trekt naar Duitschland. V. 7. komt in de Nederlanden. V. 14. doet eene Bede. V. 15. handelt hier over. V. 17. stelt zyne Zufter Maria tot Landvoogdes. V. 21. geeft Plakaaten uit, op 't burgerlyk bestier des Lands. V. 24. geeft een nieuw Berigtschrift aan 't Hof van Holland. V. 30. zyne strengheid tegen de Lutherfchen. V. 29. hy keert naar Duitschland. V. 29. geeft aldaar vryheid van Godsdiens, by voorraad. V. 66. besluit Paltsgraave Fredrik aan 't Deensche Ryk te helpen. V. 106. vordert hiertoe Holland Schepen af. V. 107. wordt Heer van Groningen. V. 115, 120. raakt in nieuwen oorlog met Frankryk. V. 124. onderneemt een' togt naar Tunis. V. 125. vereenigt het Nederstigt met Holland onder éenen Stadhouder. V. 131. maakt vrede met Gelder. V. 135. met Frankryk. V. 144. besluit tot een' togt naar Konstantinopole. V. 157. die niet voortgaat. V. 159. zyne reis naar de Nederlanden. V. 179. hy komt te Gend. V. 181. stilt de beroerte aldaar. V. 181. komt in Holland. V. 186. doet eene Bede. V. 187. beslist een' twist over 't Stapelregt. V. 188. komt te Utrecht. V. 190. maakt René van Chalons Stadhouder van Holland. V. 191. stelt orde op

de Regeering. V. 193. vernieuwt de Ordonnantie op de Admiraliteit. V. 196. zyn ongelukkige togt naar Algiers. V. 210. hy raakt, op nieuws, in oorlog met Frankryk. V. 211. beweert zyn regt op Gelder en Zutfen. V. 234. valt in Gulikerland, en bemagtigt Duuren en andere Plaatsen. V. 253. Hertog Willem staat hem Gelder en Zutfen af. V. 255. zyne titels, met opzigt op de Nederlanden. V. 257. hy trekt naar Henegouwen en Kameryk. V. 259. verbindt zig met Henrik den VIII. tegens Frankryk. V. 261. ook met Hertoge Willem van Gulik. V. 261. en met den Koning van Deenemarke. V. 262. trekt naar de grenzen van Frankryk. V. 268. belegert S. Disier. V. 269. 't welk overgaat. V. 271. hy maakt vrede met Frankryk. V. 272. geeft den Bisschop van Utrecht Oktroi, om Ketters te regt te doen stellen. V. 278. voert een' voorspoedigen Kryg tegen de Protestanten in Duitschland. V. 281. staat van zyn' ontvangst en uitgaave. V. 283. hy besluit, in tyd van vrede, vierduizend Paarden op de grenzen te onderhouden. V. 298. doet uitspraak over 't geschil, wegens de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Keizerryk. V. 313. doet zynen Zoon, Filips, tot toekomstenden Erfheer der Nederlanden inhuldigen. V. 328. maakt eene schikking op de opvolging. V. 333. beleent zynen Zoon, Filips, met de Nederlanden. V. 341. verklaart, dat dezelve nooit zullen kunnen

vaneen gescheiden worden. V. 343. geeft wederom strenge Plakaten uit. V. 343. verzagtze een weinig. V. 349. geeft een vonnis tegen Brabant, ten behoeve van Holland. V. 350. doet de Kerkvergadering van Trente hervatten. V. 362. maakt vrede met de Protestanten. V. 366. belegert Mets, vrugteloos. V. 370. verovert Terouanne en Hesdin. V. 387. sluit een Huwelyk tusschen zynen Zoon en Koningin Maria. V. 392. stigt Charlemont en Philippeville. V. 416. sluit een Bestand met Frankryk. V. 417. staat het gebied over de Nederlanden af aan zynen Zoon Filips. V. 422-434. ontdoet zig van zyne verdere heerschappyen. V. 435. keert naar Spanje. V. 436. sterft. V. 438. vergelyking van zyn gedrag met dat van zynen Zoon, Filips.

VI. 3, 4.

Karel, Aartsbhartog van Oostenryk. wat hem van de Spaansche heerschappy werdt toegelegd by het eerste Verdrag van Verdeelinge. XVII. 12. wat, by het tweede. XVII. 30. uiterste wil van Karel den II. ten zynen behoeve. XVII. 36. hy wordt tot *Koning van Spanje* verklaard. XVII. 206. landt te Lisbon. XVII. 207. zyne krygsbedryven in Spanje. XVII. 267, 285, 308, 323, 390, 390. hy trouwt. XVII. 314. wordt *Keizer*. XVII. 396. treedt in 't bezit der Oostenryksche Nederlanden. XVIII. 80, 98. sluit de *Weener Verdragen* met Spanje. XVIII. 306 enz. zyne *Pragmatike Sanctie*. XVIII. 311. zyne handeling in Duitsch-

- Duitschland. XVIII. 404. XIX. 7. hy versterkt zig in Italie. XIX. 13. beantwoordt den voorflag der Bondgenooten van Seville. XIX. 21. sluit, met Groot-Britanje. XIX. 48. is misnoegd op het Spaansche Hof, XIX. 78. zoekt de Staaten te beweegen om zig te moeijen met den oorlog om de Poolse Kroon. XIX. 145. sluit voorafgaande punten met Frankryk. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240. sterft. XIX. 285
- Karel, Keurvorst van Beieren*, handelt over zyn regt op de nalatenschap van Keizer Karel den VII. XIX. 289-292. wordt Keizer, onder den naam van *Karel den VII.* XIX. 335. verliest Beieren. XIX. 337. handelt en sluit met de Koninginne van Hongarye. XIX. 405. sterft. XIX. 494
- KAREL MARTEL** wordt Groot-hofmeester van Frankryk. I. 364, 366. wordt door Raganfrid en Radbond geslaagen. I. 366. overwint de Friezen. I. 367. zyn gezag waft aan. I. 371. zyne giften aan Willebrord. I. 372. zyne Krygsbedryven. I. 373. hy beoorloogt de Friezen, te water. I. 375. overwintze. I. 377. sterft. I. 382. verschillend oordeel over hem. I. 382
- KAREL de Eenvoudige*, Koning van Frankryk, helpt Raginer en Odokar tegen Zwentibold. II. 102. bemagtigt Lotharingen. II. 104. staat het Henrik, Koning van Duitschland, af. II. 106. houdt 'er egter, nog eenigen tyd, bewind over. II. 106. bevestigt Dirk den I. in zyn Graaffchap. II. 107. geeft hem 't bewind over de Kerkengoederen van Egmond. II. 108. redenen hiertoe. II. 113. hy wordt ontroond en sterft. II. 114
- Karel de VIII.* Koning van Frankryk. IV. 231. raakt in oorlog met Maximiliaan en Filips. IV. 236. maakt vrede. IV. 259. raakt op nieuws in oorlog met de Nederlanders. IV. 292. maakt vrede. IV. 294
- Karel de IX.*, Koning van Frankryk, raakt in oorlog met de Hugenooten. VI. 257. beweegt Oranje om zyn volk af te danken. VI. 290. maakt vrede met de Hugenooten. VI. 331. slagting onder dezelve op zyns Zusters Bruiloft. VI. 388. hy sterft. VI. 468
- Karel de II.* wordt Koning van Spanje. XIII. 178. zoekt in 't viervoudig Verbond te treden. XIII. 240. sluit de Akenfche Vrede met Frankryk. XIII. 329. overeenkomst wegens de onderftandgelden door hem aan Zweeden te betaalen. XIII. 388-393. Verbond der Staaten met hem. XIII. 468. handeling over eene nadere verbindtenis. XIV. 241. die getroffen wordt. XIV. 276. hy verklaart Frankryk den oorlog. XIV. 277. treedt in 't Verbond met Zweeden. XV. 90. verklaart Frankryk den oorlog. XV. 137. wordt tot verdrag genoodzaakt. XV. 244. handeling met hem. XV. 294. hy verklaart geen afftand van zyne Nederlanden voor te hebben. XV. 294. doet Frankryk den oorlog aanzeggen. XVI. 9. treedt in 't Groot-Verbond. XVI. 109.

gerugten van zynen dood. XVII. 5. zyn uiterste wil. XVII. 47. hy sterft. XVII. 50

Karel de I. wordt Koning van Groot-Britanje. XI. 20. sluit een Verbond met de Staaten. XI. 25. onlusten tusschen hem en de Staaten. XI. 56. hy zendt schepen naar Rochelle. XI. 60. sluit Vrede met Spanje. XI. 126. verschoont zig deswege by de Staaten. XI. 128. raakt in ongenoegen met hen, over de vrye Scheepvaart en Viſſcherye. XI. 258. geeft zyne Dogter aan Willem den II. ter Vrouwe. XI. 300. onlusten tusschen hem en 't Parlement. XI. 322 - 326. hy zendt zyne Gemaalin met een geheim oogmerk naar Holland. XI. 327. raakt in openbaaren oorlog met het Parlement. XI. 329, 339. Fredrik Henrik ondersteunt hem. XI. 332. de Staaten zoeken de Vrede te bemiddelen. XI. 373. 's Konings Leger wordt geslaagen. XI. 378. gevolgen van deeze nederlaag. XII. 7. hy wordt te regt gesteld. XII. 32. de Staaten zoeken, vergeefs, hem te redden. XII. 33. hy wordt onthalsd. XII. 34. drie zyner Regteren in Holland gevat. XIII. 46

Karel de II., Koning van Groot-Britanje, begroet door de Staaten. XII. 35. wykt naar 't Eiland Jernsei. XII. 36. naar Frankryk. XII. 204, 205. komt in Zeeland. XII. 429, 430. en in Holland. XIII. 5, 6. het Parlement herstelt hem op den Troon. XIII. 8. de Staaten begroeten hem. XIII. 8. hy beveelt hun den Prins van Oranje aan, XIII. 9, 11, ver-

trekt naar Engeland. XIII. 10. handeling der Staaten met hem. XIII. 10, 11, 44-47. hy wil niet dat Frankryk hunne Viſſchery handhaave. XIII. 21. is t'onvrede over hun Verbond met Frankryk. XIII. 33. zoekt zynen Neef, den Prins van Oranje, te bevorderen. XIII. 34. is zeer misnoegd op de Witt. XIII. 40, 41. sluit een Verbond met de Staaten. XIII. 47. raakt met hen in oorlog. XIII. 105 enz. 118, 120, 141. aanmerkingen op zyne Oorlogsverklaring. XIII. 143. hy wyft den voorſlag van Frankryk tot vrede van de hand. XIII. 160. zoektze door middel van Spanje. XIII. 162. geeft voor niet te oorloogen om den Prins van Oranje te bevorderen. XIII. 165. slookt den Bisschop van Munster op tegen de Staaten. XIII. 171. haakt naar Vrede. XIII. 231. verklaart de Staaten niet tot verandering van Regeering te willen dringen. XIII. 236, 238. slaat den Haage tot handelplaats voor. XIII. 241, 242. verkieft Breda. XIII. 244. schynt zekeren voorſlag der Staaten kwalyk te verstaan. XIII. 255. verzoekt dat Kievit hersteld worde. XIII. 268. zendt Temple naar den Haage, om het drie-voudig Verbond te bewerken. XIII. 296. Lodewyk de XIV. handelt met hem. XIII. 393-395. hy polst den Keurvorst van Brandenburg. XIII. 395-398. zyne handeling met de Staaten. XIII. 401-411. hy verbindt zig heimelyk met Frankryk. XIII. 417-420. zyne toerusting ten

oorlog. XIII. 439. hy vat misnoegen op over 't niet ftryken. XIII. 443. geeft voor by 't Verbond te willen volharden. XIII. 445. handelt met de Staaten. XIII. 472-480. klaagt over beschimping van zyn' Perfoon en volk. XIII. 478. ruft zig toe ten oorloge tegen de Staaten. XIV. 5. verklaart hun den oorlog. XIV. 7, 9. zyne byzondere redenen hiertoe. XIV. 12. zyne eifchen. XIV. 44, 107, 123. nieuw Verdrag met Lodewyk den XIV. XIV. 119. hy fluit Vrede met de Staaten. XIV. 293 enz. bevordert de Vrede met Frankryk. XIV. 384, 459. weigert in 't Verbond met Zweeden te treeden. XV. 62. houdt zig buiten de Vredehandeling. XV. 96. en buiten 't byftaan der Spaanfchen. XV. 131. fterft. XV.

296

Karel de IX., Koning van Zweeden. handeling der Staaten met hem. X. 43, 47. hy fterft. X. 48

Karel Guftaaf wordt Koning van Zweeden. XII. 387. raakt in verfchil met Poolen. XII. 387, 391. fluit een Verdrag met de Staaten. XII. 439. welk niet bekragtigd wordt. XII. 442. handeling over deszelfs bekragtiging. XII. 464. hy behaalt veel voordeels op den Koning van Deenemarke. XII. 462, 463. fluit met hem. XII. 463. hervat den kryg. XII. 465. de Staaten breeken de handeling met hem af. XII. 466. bekragtigen eindelyk 't geflooten Verdrag. XII. 481. hy fterft. XII. 482

Karel de XI., Koning van Zweeden, maakt vrede met Deenemarke. XII. 482. handeling met

hem. XIII. 134. twee Verdragen met hem geflooten. XIII. 277. overeenkomt wegens de onderftandgelden hem door Spanje te voldoen. XIII. 388-393. hy fluit een Verbond met Frankryk. XIII. 470. zoekt de Vrede, in 1672, te bemiddelen. XIV. 242 enz. raakt in oorlog met de Staaten. XIV. 375. Verbonden met hem. XV. 60, 452. flaat den Staaten zyne bemiddeling voor. XVI. 136

Karel de XII., Koning van Zweeden, raakt in oorlog. XVII. 41-44, 173. treedt in 't Groot Verbond. XVII. 205. zyne Krygsbedryven. XVII. 409 enz. 492. zyn misnoegen op de Staaten. XVIII. 103. hy fneuvelt voor Fredrikstad. XVIII. 193

Karel Emmanuel, Koning van Sardinie, verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 157. neemt de voorafgaande Vredepunten aan. XIX. 207. en de Vrede van Weenen. XIX. 244. maakt eifch op het Hertogdom Milaan. XIX. 309. verdraagt zig met de Koninginne van Hongarye. XIX.

311

KAREL, naderhand Hertog van Bourgondie. zyne eerfte bedryven hier te lande. IV. 43. zyne Regtspleeging, over die van Haamftede. IV. 45. hy trouwt. IV. 46. vervalt in twift met zynen Vader. IV. 69. bekomt verfccheiden' Heerlykheden. IV. 70, 71. handelt, heimelyk, in Frankryk. IV. 77. Hertog Filips zoekt hem te doen vatten. IV. 80. vermoedelyke aanflag van Lodewyk den XI. tegen hem. IV. 81. hy verflaat de Franschen, by Monthery. IV. 84. overwint de

Luikenaars. IV. 85. wordt *Graaf*.
 IV. 97. slaat de Luikenaars andermaal. IV. 99. trouwt. IV. 99. wordt gehuldigd. IV. 99. verbindt zig met Eduard den IV. IV. 103. noodzaakt Lodewyk den XI. tot vrede. IV. 103. houdt het Graafgeding in Holland en in Zeeland. IV. 106. zoekt de Friezen tot onderwerping te brengen. IV. 107. raakt in nieuwe onlust, met Lodewyk den XI. IV. 110. doet heimelyke poogingen, om Eduard den IV. op den Troon te herstellen. IV. 115. 't gelukt. IV. 117. hy sluit Bestand en daarna Vrede met Frankryk. IV. 118. raakt in nieuwen oorlog met dit Ryk. IV. 123. sluit Bestand. IV. 124. stilt eene beroerte te Zierikzee. IV. 126. en te Dordrecht. IV. 127. spreekt Reinoud van Brederode vry. IV. 135. pandt Gelder en Zutphen. IV. 139. doet zig aldaar inhuldigen. IV. 140. staat naar den naam van *Koning*. IV. 145. zoekt zyn gebied langs den Ryn uit te breiden. IV. 147. belegert Nuis. IV. 149. verlaat het. IV. 152. bemagtigt Lotharingen. IV. 156. wint Granfon. IV. 157. verliest een' veldslag aldaar. IV. 158. en nog een' by Murat. IV. 158. verliest Nancy. IV. 159. belegert het, andermaal. IV. 159. sneuvelt. IV. 160. zyn aart. IV. 160. men twyfelt lang, of hy wel dood zy. IV. 162
Karel, Zoon van Adolf van Egmond, te Gend opgevoed. IV. 141, 306. Ridder geslaagen. IV. 236. gevangen. IV. 237, 307. geslaakt. IV. 307. hy komt in

Gelderland. IV. 307. doet den Hollanderen den oorlog aan. IV. 307. de Ryksvorsten verklaren, dat hy geen regt op Gelder heeft. IV. 308. hy bemagtigt Leerdam. IV. 309. sluit een Bestand met den Aarts-hertoge Filips. IV. 317. die hem den oorlog aanzegt. IV. 323. hy verliest een' scheepstryd voor Monnikendam. IV. 323. zoekt hulp by Frankryk. IV. 329. sluit een Bestand. IV. 330. bemagtigt Grol, Lochem en Wageningen. IV. 340. ontvangt Fransche hulp. IV. 345. staat zyns Legers. IV. 352. hy valt in Brabant en Holland. IV. 353. bemagtigt Muiden en Weesp. IV. 354. eischt Amsterdam op. IV. 354. bestormt het Blokhuis, te Ypessloot. IV. 355. maakt vrede. IV. 358. breektze wederom. IV. 360. valt in Overyssel. IV. 363. wint Harderwyk. IV. 365. en Bommel. IV. 366. wordt tot Beschermheer van Utrecht aangenomen. IV. 368. verrast Woudrichem. IV. 371. handelt over vrede. IV. 371. steekt de Voorstad van Amsterdam in den brand. IV. 374. sluit een vierjaarg Bestand. IV. 376. verbindt zig met Graave Edzard. IV. 384. zyne inzigten hier mede. IV. 385. hy maakt zig meester van Groningen. IV. 384. bemagtigt verscheiden' Plaatfen in Friesland. IV. 387. doet een togt naar Italic. IV. 397. verrast Nieuwpoort. IV. 398. sluit Bestand met Karel den V. IV. 401, 406, 420, 447. trouwt. IV. 420. bespiedt Holland in persoon. IV.

436. valt in Overijssel. IV. 438. maakt wederom Bestand. IV. 452. legt bezetting in Utrecht. IV. 469. verliest de Stad. IV. 494. maakt Vrede met Karel den V. IV. 494. verbindt zig met Christiaan den III. Koning van Deenemarke. V. 109. valt in Groningerland. V. 112. verliest Groningen. V. 115, 120. maakt een Verbond met Frankryk. V. 126. begint den oorlog, op nieuws, tegen Karel den V. V. 127. maakt vrede. V. 135. zyn aanslag op Enkhuizen. V. 143. hy twist met de Geldersche Steden. V. 145. bestemt haare schikking op de opvolging. V. 146. sterft. V. 147
- Karel Lodewyk*, Paltsgraaf aan den Ryn, wordt uit Meppen verjaagd. XI. 275. in Frankryk vastgezet. XI. 286. geslaakt. XI. 286
- Karel*, Prins van Spanje, in schyn, voorschikt tot de Landvoogdye der Nederlanden. VI. 39, 50, 53, 55. wordt ter dood gebragt. VI. 317
- Karel van Lotbaringen* (Prins) wordt Landvoogd der Oostenryksche Nederlanden. XIX. 338. wint Praag. XIX. 341. trekt over den Ryn. XIX. 463. keert te rug. XIX. 469. gebiedt het Vereenigd Leger in de Nederlanden, in 1746. XX. 30
- Karel*, oudste Zoon des Pretendents, komt in Frankryk. XIX. 423. verwekt eenen opstand in Schotland. XIX. 525, 527. vlugt. XIX. 528
- Karel van Poitiers* wordt Opperopzigter der Hollandsche Dykaadjen. IV. 395
- KARIOVALDA*, Legerhoofd der Batavieren, sneuvelt. I. 75, 76
- Karleton* (*Dudley*), Gezant van Jakob den I. by de Staaten. X. 154. wordt aangezet, om ten behoeve van Prinse Maurits, eenen brief te verwerven van den Koning. X. 154. raadt de nationaale Sinode aan. X. 180. antwoord, hem, door die van Holland, gegeven. X. 181. Weegfschaal zyner Redevoeringe. X. 182. hy werkt tegen Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 331. zyn gesprek met Prinse Maurits. X. 487
- Karnisse* (*Heer van*) gemagtigd tot de handeling over de Utrechtsehe Unie. VII. 250
- KAROLOMAN*, Zoon van Karel Martel, regeert Oostfrankryk. I. 382. noemt zig *Hertog* en *Prins der Franken*. I. 383. slaat de Saxers en Friezen. I. 402. wordt Monnik. I. 404
- KAROLOMAN*, Zoon van Pipyn, wordt Koning van Oostfrankryk. I. 418. sterft. I. 418
- Kanon* (*Noël van*), *Heer van Schannewal*, zoekt Oranje tot Stadhouder van Vlaanderen te bevorderen. VII. 296. de moorder van den Prinse maakt kennis met hem, in Frankryk. VII. 530. hy wordt, wegens Vlaanderen, gemagtigd tot de opdragt der heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. en aan Engeland. VIII. 90. wordt gewoonlyke Gezant der Staaten, in Engeland. VIII. 352. tragt de Koningin af te maanen van vrede met Spanje. IX. 92, 93. onderzoek, of hy haar tot het ontzetten van Oostende hebbe ge-

geraaden. IX. 111. hy wordt van Jakob den I. in de hoedanigheid van Ambassadeur erkend. IX. 178. verwerft een' brief van hem, waarby 't verdraagen der Kerkelyke geschilden geraaden wordt. X. 60. bewerkt de herlevering der verpande Steden. X. 103, 104. sterft. XI. 21

Kasembrood. Zie *Bakkerzeel*.

Kasembrood (Leonard) handelt in Duitschland en in 't Noorden. VII. 78. wordt tot de opdracht der heerschappye naar Frankryk geschikt. VIII. 54, 55. doet de reis niet. VIII. 56

KASIMIR. Zie *ERNST, HENRIK, JOAN KASIMIR.*

Kastel-Rodrigo (Markgraaf van) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden, in 1644. XI. 396

Kastel-Rodrigo (Don Francisco de Moura en Corte Real, Markgraaf van) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 137. weigert den Franschen hulptroepen doortogt. XIII. 177. houdt by de Staaten aan, om hulp tegen Frankryk. XIII. 280, 281. begint moede te schepen. XIII. 286. de Staaten dringen hem tot het aanvaarden van Frankryks voorflag. XIII. 315. hy neemt de Wapenschorsing aan. XIII. 318. de handeling met hem vordert. XIII. 321. hy aanvaardt een der twee punten van Frankryks tweeledigen voorflag. XIII. 325. de Witts oordeel over zyn draalen. XIII. 329. hy waarschuwt de Staaten tegen Frankryk. XIII. 332

Kastriebem (Bruin van) sneuvelt te Schagen. II. 262

KATALONIE. Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 335. in 1675. XIV. 374. in 1677. XIV. 442. in 1678. XIV. 473. in 1689. XVI. 15. in 1690. XVI. 119. in 1691. XVI. 157. in 1693. XVI. 253. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 319. in 1697. XVI. 369. in 1705. XVII. 267. in 1706. XVII. 284. in 1713. XVIII. 13

Kats (Jakob), Pensionaris van Dordrecht, handelt in Engeland. XI. 58. sommigen zoeken hem tot Raadpensionaris te bevorderen. XI. 142. 't gelukt. XI. 242, 243. hy wordt Groot-Zegelbewaarder. XI. 395. krygt kennis van de verzekering van zes Heeren en van een aanflag op Amsterdam. XII. 91. opent en sluit de groote Vergadering met eene aanspraak. XII. 153, 198. brengt twee geschriften van Willem den II., wegens 't gebeurde in 1650, te voorschyn. XII. 192. legt het Raadpensionarischap neder. XII. 213. trekt in buitengewoon Gezantschap naar Engeland. XII. 213, 215, 216

Kats (Nikolaas van) stilt een oproer te Utrecht. II. 14

Kats (Nikolaas van), Heer van Schoonhoven. III. 148

KATTEN, waar zy woonden. I. 11. hun twist met de Batavieren. I. 11. verscheiden' Plaatsen in de Nederlanden naar hen genoemd. I. 12 *Aant.* zy worden, door Germanikus, geslaagen. I. 65. belegeren Maguntiakum. I. 146. vallen in Belgie. I. 192. worden door Antonius beoorloogd. I. 197

KATTENWALD bewerkt een Verbond

bond tusschen Cezar en de Batavieren. I. 47

Kauchen, oude wooning van dit volk. I. 59 *Aant.* togt van Druzus tegen hen. I. 59. hunne zeeschuimeryen. I. 91. door Korbulo beteugeld. I. 93, 95. zy vallen in België. I. 192

Kauw (Iman), Raadsheer, naar Goes gezonden. XVI. 207, 214. Zie *Carw*.

Kauwenburg (Pieter van) van Be-lois verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340 *Keenenburg*, bemagtigd door Henrik den III. II. 159

Keenenburg (Otto van Egmond, Heer van), tekenaar van 't Verbond der Edelen, gemagtigd omeen Vertoog te doen aan de Landvoogdesse Margareet. VI. 152. hy handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. verwelkomt 's Prinzen Bruid. VII. 68. handelt over de opdragt der Graaflykheid aan hem. VII. 513

Keizer (Abrabam) over verboden verstandhouding gestraft. XIII. 435

Keizer (Nanning), Pensfionaris van Hoorn, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194. hy handelt in Deenemarke. XII. 271-276

Keizerryk (Duitsch) geschil over de onderhoorigheid der Nederlanden aan het zelve. V. 301

Keizerryk (Grieksch of Oos-

terfch) staat van het zelve. II. 40 *Kemp (Pieter)* wordt tot de Utrechtse Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427

KENNEMERLAND [Kimm of Chin-beym] aan Roruk ter Leen gegeven. II. 49. eenige goederen, in dit Graaffchap, Dirk den II. afgestaan. II. 126. door Graave Lodewyk bemagtigd. II. 316

KENNEMERS staan op tegen Dirk den VI. II. 222. onderwerpen zig. II. 223. verwoesten Schagen. II. 260. staan op tegen de Edelen. III. 10. vallen in Amsteland. III. 11. belegeren Haarlem. III. 13. verbinden zig met de Stigtchen. III. 12, 14. verliezen hunne voorregten, om 't weigeren van 's Graaven bede. III. 207. loopen Holland af. III. 471. worden voor Hoorn gestuit. III. 473. verliezen hunne voorregten. III. 476. worden in dezelve hersteld. IV. 54. verbeurenze op nieuws. IV. 283. en verkrygenze wederom. IV. 283

Kerby (Jozef), Engelsche Consul te Amsterdam. zyn huis wordt geplonderd. XVI. 312

Kerkberoeringen hier te Lande, in 1750 en 1751. XX. 377 enz. Kerkenorde der Synode van 1586 bevestigd, door Leicefter. VIII. 153. aangenomen onder voorwaarden, door de Staaten. VIII. 189

Kerkenorde in 1591 ontworpen door de Staaten. VIII. 361. wordt niet bekragtigd. VIII. 363. besluit der Staaten daarentrent. X. 54, 55

Kerkenorde der Staaten van Utrecht van 1612. X. 55

Ker

- Kerkenorde** der Sinode van Dordrecht van 1619 wordt niet goedgekeurd door de byzondere Staaten. X. 329
- Kerkbove** (*Melchior van den*) voert het bevel over den onderstand in Schepen aan Venetie. X. 308
- Kerkvergadering** van Trente byeen geroepen. V. 277. voortgang derzelve V. 280. klein getal der Leden, aldaar, in 't eerst, samengekomen. V. 280, 365. zy wordt hervat. V. 360. Nederlanders derwaards gezonden. V. 362. zy wordt beslooten. V. 365. en gezogt in te voeren in de Nederlanden. VI. 102, 110, 111. 't gelukt, met eenige bepaa-ling. VI. 113, 114
- Kerkvergaderingen** der agtste eeuw. I. 394
- Kerpen** ('t Slotte) gewonnen, in 1568. VI. 287. wederom in 1574. VI. 471. door Parma bemagtigd. VII. 242
- Kersland** (*John Ker van*) geeft aanleiding tot het opregten eener Oostindische Maatschappye door den Keizer. XVIII. 266
- Ketel** (*Roelof*) tragt Groningen aan de Staatsche zyde over te brengen. VIII. 76. wordt ter dood gebragt. VIII. 77
- Kettery** van Adelbert en Klemens. I. 391. van eenige Friezen. II. 45. van Tanchelyn. II. 211
- Keulen.** geschil met den Bisschop van Keulen, over 't regt tot de Kerke van Utrecht. I. 408. Vredehandeling aldaar, in 1579. VII. 277-285, 310-316. byeenkomst aldaar, over de Kleeffche en Guliksche nalaatenschap. X. 44. Vredehandeling aldaar, in 1673. XIV. 244 enz. wordt gerekt. XIV. 264
- Keulen** (*Keurvorst van*) klaagt over 't schenden van zynen bodem. VIII. 348. eischt Rynberk te rug van de Staaten. VIII. 469. IX. 29. hun antwoord. VIII. 469. zyn misnoegen op de Staaten neemt toe. XII. 15. overeenkomst met hem wegens Rynberk. XIII. 374. zyn voorneemen om de Staaten te beoorloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. verschil over eenen opvolger. XV. 413
- Keuren** van Schieland tegens de afgezonderde Vergaderingen der Contraremonstranten. X. 141
- Kick** (*Abraham*), Consul der Engelsche Natie te Rotterdam. XV. 303
- Kics** (*Pieter*) helpt Haarlem aan 's Prinses zyde overbrengen. VI. 368. wordt 'er Burgemeester. VI. 412. wordt gevangen gezet. VI. 432. stilt de beroerte, in 1578. VII. 210
- Kievit** (*Joan*) wegens Rotterdam zitting hebbende in de Gekommitteerde Raaden, heeft deel in den handel van Buat. XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. vonnis over hem. XIII. 223. Karel de II. verzoekt, vergeefs, om zyne herstelling. XIII. 268. hy is verdagt van 't verwekken van beweging in Rotterdam. XIV. 76. komt aldaar te rug. XIV. 115. is ten tyde van den moord der Witten in den Haage. XIV. 176. bekomt brieven van *Abolitie*. XIV. 193. wordt Vroedschap en Pensionaris te Rotterdam. XIV. 194. en Raad

Raad en Fiskaal ter Admirali-
teit. XV. 327. hy raakt in heg-
tenis. XV. 327. beschuldigt an-
dere Raaden. XV. 327, 330.
wordt gevonnist. XV. 334. raakt
los. XV. 334

Killegrët (Henrik) wordt tot Lid
van Leicesters Kamer van Geld-
middelen aangesteld. VIII. 156,
157. levert Leicesters Akte van
aftand over. VIII. 270

Kimbren, waar zy oudtyds ge-
woond hebben. I. 6. hun oor-
log met de Romeinen. I. 8-11
Kinnin of Kinbim. Zie KENNE-
MERLAND.

Kinbeim (Beek). waar gelegen.
II. 107

Kinschot (Antoni van), Griffier
van 't Hof. XV. 259

Klaas Korf, de Ontvanger. zyn
schraapzugt. IV. 262. zyn huls
wordt geplonderd. IV. 273

Klaaszoon (Reinier), Onder-Ad-
miraal, steekt den brand in zyn
eigen buskruid. IX. 222

*Klant (Adriaan) tot Stedum, Heer
van Nittersum*, gemagtigd tot de
Munsterfche Vredehandeling.
XI. 405

Klant (Egbert) vervoegt zig,
wegens zeker geschil in Stad
en Lande, aan de algemeene
Staaten. XIII. 342

Klassikus verbindt zig met Civi-
lis. I. 147, 149. doet zig voor
Romeinsch' Veldheer erken-
nen. I. 151

KLAUDIUS (Keizer) herstelt ze-
keren Altaar. I. 91. trekt tegen
de Britten. I. 91. wordt vergif-
tigd. I. 95

KLAUDIUS CIVILIS. zyn afkomst
en gedaante. I. 117. togt tegen
de Britten. I. 91. hy wordt, ge-

vangkelyk, naar Rome gevoerd.
I. 99. in vryheid hersteld. I. 102
besluit tegen de Romeinen op
te staan. I. 117. veinst Vespas-
ziaans zyde, tegen ViteHius,
te kiezen. I. 117. hitst de Ba-
tavieren op tegen de Romeinen.
I. 120. verbindt zig met de Ka-
ninefaaten. I. 121. ontveinst,
deel aan derzelver vyandlykhe-
den te hebben. I. 124. slaat de
Romeinen. I. 124. zoekt de Gal-
liërs aan zyne zyde te trekken.
I. 125. verjaagt twee Keurben-
den. I. 127. brengt zyn volk
onder den eed van Vespaziaan.
I. 131. bestormt en belegert Ve-
tera. I. 132, 136. men zoekt
hem de wapenen te doen af-
leggen. I. 139. hy tokkelt de
Treviren. I. 140. overmeestert
Asciburgium. I. 140. wordt te
Gelduba afgeslaagen. I. 141. Vo-
kula verjaagt hem, van voor Ve-
tera, op nieuws. I. 145. zyne
Ruitery slaat de Romeinsche. I.
145. hy verklaart zig vyand der
Romeinen. I. 146. beweegt de
Galliërs tot opstand. I. 143, 147,
149. Vetera geeft zig aan hem
over. I. 152. hy legt zyn hair af,
als overwinnaar. I. 153. hy
brengt de Agrippiner Bouwstad
over aan zyne zyde. I. 156. ook
de Tongeren. I. 158. Cerialis
slaat hem. I. 166. de Ubiën val-
len hem af. I. 167. zyne tweede
nederlaag. I. 171. hy verbrandt
de Stad, en wykt op 't Eiland
der Batavieren. I. 172. overvalt
de Romeinsche Legerplaatsen
op dit Eiland. I. 174. zyne der-
de nederlaag. I. 177. hy rust ee-
ne Vloot toe. I. 178. hy sluit vre-
de met Cerialis. I. 181

KLAU-

- KLAUDIUS LABEO**, Overste eener Batavische vleugel, raakt met Civilis in geschil. I. 127. loopt de Landen der Kaninefaaten en Marezaaten af. I. 149. poogt Civilis te sluiten. I. 157, 158
- KLAUDIUS VIKTOR**, Zusters Zoon van Civilis, overvalt Asciburgium. I. 141
- Kleeding**. Pragt derzelve, ten tyde der Hertogen Filips en Karel. IV. 97. bepaald, ten tyde van Karel den V. V. 27, 29, 293
- Kleef** (*Huis te*) door Hertoge Albrecht gestigt. III. 353
- Kleef** ingenomen door Graave Willem, in 1635. XI. 207, 208
- Kleerbaage** (*Juliaan*). zyn aanslag op 's Hertogenbosch. VIII. 67. op Gorinchem. VIII. 176. hy ruimt deeze Stad. VIII. 205. wordt te Utrecht gevat. VIII. 300. raakt los. VIII. 303
- KLEEVE**, GULIK en BERG. Onlusten over het regt tot deeze Hertogdommen. VIII. 416. X. 7. de Staaten neemen 'er deel in. VIII. 418, 437, 438. IX. 24, 435, X. 44. zy verklaaren zig voor Brandenburg en Nieuwburg. X. 9. toestand der zaaken, in 1613 en 1614. X. 71-75. Verdrag van Zante. X. 78-80. de Landen worden, grootendeels, ontleidigd van vreemd Krygsvolk. XI. 129. nieuwe twist over deeze Landen. XII. 203, 204
- Klemens** en **Adelbert**, Ketters der agtste eeuw. I. 391
- Klerk** (*Koenraad*) bewerkt de opdragt der Souveriniteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345
- KLODIO** regeert over de Salische Franken. I. 281, 282. waar hy zyn verblyf hadt. I. 282 *Aam.* hy maakt zig meester van eenig Land in Gallie. I. 287
- Kloek** (*Pieter*), Raad van Amsterdam, handelt met Willem den II. XII. 104
- Kloet** (*Herman Fredrik*), Overste van Nuis, helpt Werle inneemen. VIII. 125. verliest Nuis. VIII. 131. wordt gekwetst. VIII. 133. en in zyn bed verworwd. VIII. 133
- Kloet** (*de Ritmeester*) redt Lodewyk van Nassau in den slag by Nieuwpoort. IX. 83. wint Kraukau. IX. 102
- Kloosters** geplonderd door Brederoes knechten. VI. 215, 232. door de Watergeuzen. VI. 309. door Oranjes Krygsvolk. VI. 385
- Kloppenburgh** (*Joannes*), Predikant te Amsterdam, wordt ter Stad uit gezet. XI. 84
- KLOTARIS** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 320. overwint de Saxers. I. 321. wordt door hen overwonnen. I. 323. sterft. I. 323
- KLOTARIS DE II.** wordt Koning van Frankryk. I. 330. overwint de Saxers en Friezen. I. 330
- KLOVIS**, Koning der Franken, overwint Syagrius. I. 301. en verscheiden andere Mogendheden in Gallie. I. 304. ook de Alemannen, Friezen en Saxers. I. 307. wordt Christensch. I. 307. verdraagt zig met de Armorichen. I. 308. overwint Sigebert, Kararik en Regnomer. I. 309, 310. neemt de waardigheid van *Consul* aan. I. 308. sterft. I. 310
- KLOVIS DE II.** wordt Koning van Frankryk. I. 347
- KLO-**

- KLOVIS DE III.** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 348
- KLUNDERT** bemagtigd door Mon-dragon. VII. 62
- Knegt** laat zig op zyns Heeren lyf doorsteeken. VII. 241
- Kniphuizen van Luisberg** handelt te Stade. XII. 388
- KNODSENBURG** gestigt, in 1590. VIII. 345. belegerd door Parma. VIII. 357. verlaaten. VIII. 358. door de Franschen veroverd. XIV. 34
- KNOCKE (Fort DE)** veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 456
- Kruit (Joan de)** door Fredrik Henrik aangesteld om den eersten Edele in Zeeland te vertoonen. XI. 6. helpt hem aan 't gerust bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 131. zyne handeling in Frankryk. XI. 196. 276, 277; 278. hy wordt gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405. doet een' keer naar den Haage XI. 415. is ver-dagt by de Franschen. XI. 419, 451. handelt, van wege het Huis van Oranje, met de Spaan-schen. XI. 425, 475, 488. zyne plaats onder de Staaten van Zeeland wordt hem onteid. XII. 132
- Knyf (Joannes)** wordt Bisschop van Groningen. VI. 66
- Kobbe (Maarten)** verliest Lingen. IX. 189
- Kodt (Henrik)**, Pensionaris van Yperen, doet een voorslag tot Vrede. IX. 90
- Koeboorn (Memmo van)** verdedigt het Fort William. XVI. 179. helpt Namen veroveren. XVI. 283 enz. ook Venlo. XVII. 165. en Bon. XVII. 183
- Koen (Jan Pieterszoon)** stigt Ba-tavia. X. 395, 399. wordt be-schuldigd door de Engelschen. XI. 23. sterft. XI. 23
- Koenderts van Helpen (Abel)**, ge-magtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. tot het onder-zoek van Oldenbarneveld, Ho-gerbeets en de Groot. X. 288
- Koenderts van Helpen (Beernd)** doet afstand van zyne plaats in de Generaliteit. XI. 348
- KOENRAAD DE I. (Keizer)** tragt naar Lotharingen. II. 104. sterft. II. 105
- KOENRAAD DE II. (Keizer).** II. 149. sterft te Utrecht. II. 153
- KOENRAAD DE III. (Keizer)** her-stelt de Utrechtsche Kerk, in 't regt op Oostergouwe en Westergouwe. II. 226. dringt Utrecht eenen Bisschop op. II. 234. sterft. II. 235
- Koenraad**, Roomsch - Koning, Zoon van Keizer Fredrik den II. II. 380. kant zig tegen Wil-lem den II. II. 383. noodzaakt hem, Duitschland te ruimen. II. 386, 387
- Koenraad**, Bisschop van Utrecht, voltrekt het Slot te Ysselmon-de. II. 183. wordt aldaar bele-gerd. II. 188. en, volgens som-migen; gedood. II. 189. be-komt de Graaffschappen Ooster-gouwe, Westergouwe, Islegou-we en Staveren. II. 194, 196
- KOEVERDEN (Slot te)** van ouds in bewaaringe des Bisschops van Utrecht. II. 229
- KOEVERDEN** verlooren, herwon-nen, en wederom verlooren, in 1580. VII. 339, 340; 342. bemagtigd door Prinsse Maurits, in 1592. VIII. 367. vergeefs be-

- legerd, door Verdugo. VIII. 379, 385. Ingenomen door de Biffchoppelyken. XIV. 129. herwonnen door de bezetting van Groningen. XIV. 239
- Kogels** (gloeijende) wanneer in gebruik gebragt in belegeringen. VII. 359
- Kok van Neerynen** (*Maximiliaan van Blois*, gezeid de) een der eerste tekenaaren van 't Verbond der Edelen. VI. 123. bevordert de tekening, by anderen. VI. 127. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. tekent zeker Verzoekschrift. VI. 204. komt by Brederode, te Amsterdam. VI. 220. wordt ont-halsd. VI. 277
- Kok van Neerynen** (*Robert de*) dient onder Brederode. VI. 211
- Kolterman** (*Gerard*) *Heer in Kallants-boek*, in bezending naar Zeeland op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 335
- Kolterman** (*Hans*) krygt last om Haarlem aan 's Prinzen zyde over te brengen. VI. 358. bevordert de omkeering van Enkhuizen. VI. 358. ook die van Haarlem. VI. 368. ontdekt een' aanslag op de Stad. VI. 410
- Kolyn** (*Pieter*), Burgemeester van Amsterdam, door de Herdoo-pers gedood. V. 95
- Komans** (*Jeronimus*) handelt over Vrede met Spanje. VIII. 395
- Komeeten**. twee hier te Lande, in 1618 gezien. X. 309. een in 1680. XV. 55. een in 1743, en een in 1744. XIX. 475
- Kondrusen**, een Germanisch Volk in Gallie. I. 43
- Koning** (*Filips de*) sneuvelt voor Haarlem. VI. 417
- Koning** (*Jan Gysbrechtszoon*) 206
- Dordrecht en Briele te doen omflaan. VI. 320. wordt ver-brand. VI. 321
- Koning** (*Kornelis de*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23. gemagtigd om te handelen over 't zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 79 *Aant.* handelt te Gend. VII. 110
- Koningen** (oude) der Franken. *Ezatech* of *Atech*. I. 221. *Genobon* of *Genobaudes*. I. 221, 224. *Askarikus* en *Regatius*. I. 229, 230. *Mellobaudes*. I. 265. *Markomer* en *Sunno*. I. 268. *Klodius* of *Klodio*. I. 281. *Cbilderik*. I. 293. *Egidius*. I. 293. *Klovis*. I. 303. *Ragnakarius*. I. 304. *Kararik*. I. 304, 309. *Sigebert*. I. 309. *Regnomer*. I. 310
- Koningen** van Oostfrankryk. *Theodorik*. I. 310. *Theodebert*. I. 312. *Theodebald*. I. 319. *Klotaris*. I. 320. *Sigebert*. I. 323. *Cbilverik*. I. 326. *Cbildebert*. I. 327. *Theodebert de II*. I. 329. *Klotaris de II*. I. 330. *Dagobert*. I. 331. *Sigebert de II*. I. 344. *Dagobert de II*. I. 346. *Cbildebert de II*. I. 347. *Klovis de II*. I. 347. *Klotaris de III*. I. 348. *Cbilderik*. I. 348. *Theodorik de II*. I. 355. *Klovis de III*. I. 365. *Cbildebert de III*. I. 365. *Dagobert de III*. I. 365. *Cbilverik de II*. I. 367. *Theodorik de III*. I. 371
- Koningsmark** (*Graaf van*), Luitenant-Generaal van 't Voetvolk. XIV. 229. zyn last op de bescherming van Bodegrave. XIV. 230. hy wykt. XIV. 231, 232, 233, 234. sneuvelt in 't beleg van Bon. XIV. 279

- Koningsvry** (*Fredrik van Baaxen, Heer tot*), neemt het Opperbevel aan over de Waardgelders te Utrecht. X. 229. wordt uit de Regeering gezet. X. 234
- Konstabel van Kastille** (*Don Inasko Melchior Fernandes de Velasko en Tovar*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 469
- Konstans**, Zoon van Konstantyn, slaat de Franken. I. 233
- Konstantinopole**. Keizer Karel onderneemt een' togt derwaards, die niet voortgaat. V. 157
- Konstantius Chlorus** slaat de Franken. I. 224. en Alemannen. I. 225
- KONSTANTYN de Groote** slaat de Franken. I. 230. of hy zagtmoedig geweest zy. I. 230. hy bezet den Ryn met Schepen en Volk. I. 232. begunstigt de Franken. I. 233
- Konstantyn** werpt zigt tot Keizer op, in Gallie. I. 274
- Koolbaas** (*Kasper*), Predikant te Leiden, twist met Pieter Pieterszoon. VII. 334. wordt afgezet. VII. 374
- Koophandel** (algemeene). Voorslag van zyne Hoogheid tot herstelling van den zelven onderzocht. XX. 411 enz.
- Koophandel** (aloude) deezer Landen. I. 89, 123. op Engeland. I. 246, 437, 438. II. 7, 8. III. 21, 53, 63, 187, 405, 498. IV. 89, 233, 302, 321. V. 396. op de Oostzee. III. 201. aanwas van den zelven. III. 251, 500
- Koophandel** op Engeland bekommerd. VI. 61, 75. hersteld. VI. 75. op nieuws verboden, in 1569. VI. 305. wederom vrygelaaten, in 1573. VI. 305. bedorven door de Akte van 't Parlement van 1651. XII. 212. XVI. 41
- Koophandel** op Frankryk van wat belang. XIII. 18. wordt door Lodewyk den XIV. bekommerd. XIII. 438, 461
- Koophandel** op Groot-Britanje merkelyk besnoeid, door eene Akte van 't Parlement van 1651. XII. 211. XIII. 251, 267. XVI. 41
- Koophandel** op de Oostzee bekommerd, door 't verhoogen der Zondsche tollén. VI. 237. VIII. 319. XI. 379. groot gewigt van den zelven. XII. 467
- Koophandel** op Spanje en Portugal, hoe gedreeven, gedurende den Spaanschen oorlog. VII. 355, 356. wordt verboden. IX. 55, 90. wederom vrygesteld; doch voor korten tyd. IX. 163. met Spanje, by de Munsterfche Vrede geregeld. XI. 473. XII. 23
- Kobphandel** op de Spaansche Nederlanden verboden. IX. 56. handeling over een Verdrag van Koophandel op de zelven. XVIII. 53
- Koophandel** op en van Zweeden, door Plakaaten bepaald. XVIII. 489
- Kooren**, verboden uit te voeren, zonder betaaling van Congie- of Verlofgeld. IV. 481, 482. 't Verlofgeld wordt afgeschaft. V. 9. gebrek aan Kooren. V. 42, 293. 't Verlofgeld wederom ingevoerd. V. 104. andermaal afgeschaft. V. 105. op nieuws ingevoerd. V. 198. schadelykheid van het zelve. V. 201. 't wordt voor vyfentwintigduizend gulden

- dens afgekogt. V. 207. wederom geheeven. V. 283, 293. den uitvoer van 't Kooren voorgenomen te verbieden. V. 293
- Koorenwinder** (*David*) beleidteen' aanslag op 't leeven van Prins Maurits. X. 451, 452, 459. wordt gevat. X. 470. en onthalsd. X. 474, 475
- Koornbert** (*Dirk Volkaartszoon*) bevordert het ontslag van 's Prinzen schepen te Embden. VI. 325. schryft eene Verdediging der Wethouderschap van Leiden. VII. 336. moeilykheid, hem overgekomen, over 't opstellen van zeker Verzoekschrift. VII. 369. hy ontdekt een' aanslag op Enkhuizen. VII. 464
- Koornbert** (*Frans Volkaartszoon*) bevordert de Hervorming te Amsterdam. VI. 194
- Koornbert** (*Klement Volkaartszoon*) bevordert de Hervorming te Amsterdam. VI. 194. handelt met Brederode. VI. 219
- Koppenbage**. Vredehandeling aldaar. III. 539. of de onzen aan de Voorwaarden, hier geslooten, voldaan hebben. III. 544. andere Vredehandeling aldaar. V. 45
- Koppensdamme** (*Pieter Karel de Bils, Heer van*), oefent groot gezag in Thoolen. XVII. 149
- Koppier**. Zie *Kalflagen*.
- Korbulo** (*Domitius*) verjaagt den Kaninefaat Gannaskus. I. 92. doet hem ombrengen. I. 93. overheert de Friezen. I. 92. verenigt Ryn en Maas, door eene graft. I. 94
- Kornelis, Heer van Zevenbergen**, trekt op tegen de Gelderfchen. IV. 323
- Kornput**. VII. 321. belegert Groningen. VII. 328. gebiedt binnen Steenwyk. VII. 357, 359
- Kortenaar** (*Egbert Meewanszoon*) wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 140. sneuvelt. XIII. 146
- Kortgeene** (*Filips van*). III. 331
- Kortryk** verlooren, in 1683. XV. 137
- Korver** (*Jan*) Schepen, en daarna Burgemeester te Amsterdam. XIV. 338
- Korver** (*Nikolaas*), Burgemeester van Amsterdam. XII. 393. Zie *Corver*.
- Koster** (*Albert Pieterszoon*), Vroedschap te Medenblik, raakt in hegtenis. VIII. 276
- Koster** (*Kornelis Janszoon*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
- Koster** (*Maarten Janszoon*) bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206. wordt Burgemeester. VII. 209. heult met Leicefter. VIII. 244
- Koymans** (*Balthazar*) van Haarlem, gezonden aan Willem den III. XIV. 80. wordt Vroedschap. XIV. 200, 202
- Kraayenborst** (*Gerard van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt ter dood gebragt. III. 92
- Kraayensteyn** (Huis te) boven Dordrecht. III. 124
- Kraayenstein** (*Gerrit van*), Baljuw van Oudewater, ontkomt gelukkiglyk na 't overgaan dier Stad. VII. 64
- Krakau** ('t Slot) gewonnen, in 1601. IX. 102. verlooren, in 1605. IX. 195
- Kreil** (*Bosch van*) waar te zoeken. II. 214 *Aant.* voorval aldaar. II. 214
- Kra**

Krefers. betekenis van dit woord.

V. 178 *Aant.*

Kreitsen des Duitschen Ryks. de Nederlanden , eertyds, onder dezelve betrokken. V. 304

Kriekaart (*Kornelis*), Schepen van Lier, sneuvelt. VII. 455

Krimpen. Schans aldaar verloorren. VII. 65. herwonnen. VII. 88

Krispus, Zoon van Konstantyn, slaat de Franken. I. 232

Krok (Hopman *Micbiel*) onthalsd. VI. 437

Krombout (*Adriaan Reinierszoon*) handelt in Duitschland en in 't Noorden. VII. 78, 80 *Aant.* bevordert de omkeering van Amsterdam, in 1578. VII. 206. wordt aldaar Burgemeester.

VII. 204

Krombout (*Nikolaas*), Raad in den Hove, afgezonden om Amsterdam in 't Bestand te doen bewilligen. IX. 429. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340

Krombout (*Reinier*), gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII.

175

Krommon (*Martinus van*), wat, ten zynen laste, in Wicqueforts papieren gevonden werdt. XIV.

384

Krommon (*Willem van*). XIV. 283.

Kromwel (*Olivier*) wordt het hoofd van eenen aanhang in 't Huis der Gemeenten in Engeland. XI. 375. helpt het Leger des Konings verslaan by Nazeby. XI. 378. belet dat men met den Koning sluite. XII. 8. brengt te wege dat hy te regt gesteld worde. XII. 32. slaat het Leger van Karel den II. XII. 205.

neemt , onder den titel van *Generaal*, den klem der Regeeringe in handen. XII. 205. neigt tot vrede met de Staaten. XII. 248, 251. regt een' Raad van Staate op, waarvan hy 't hoofd is. XII. 259, 260. slaat eene famenvoeging der twee Gemeenebesten voor. XII. 262. wordt tot *Proteſtar* verheeven. XII. 312. vordert, dat Holland alleen den Prins van Oranje van de hooge waardigheden uitsluite. XII. 313, 320. de Akte daarvan gemaakt wordt hem overgeleverd. XII. 328, 330. hy schryft aan de Staaten van Zeeland. XII. 343, 345. hy bekomt vergoeding, wegens de schepen, in de Zond aangehouden. XII. 364. sluit een Verdrag met Portugal. XII. 384. raakt met Spanje in oorlog. XII. 385. sluit een Verbond met Frankryk. XII. 385, 387. Holland zoekt hem te vriend te houden. XII. 429, 430. hy vermaant de Staaten tot ondersteuning der Waldenzen. XII. 431, 433. zyn gezag raakt aan 't wankelen. XII. 469. hy neemt in overleg om zig *Koning* te doen verklaaren. XII. 470. hy sterft. XII. 471

Kromwel (*Richard*) volgt zynen Vader Olivier op. XII. 471. wordt haast van 't bewind ontslaagen, XII. 472

Kroonenburg, Slot aan de Vegt. Graaf Floris de V. wordt derwaards gebragt. III. 78. de Edelen vlugten 'er op. III. 83. 't wordt belegerd. III. 88. en gewonnen. III. 90

Kroonenburg en *Loenen* (*Antibonis van Lynden*, [lees dus, in plaats

- van van der Linde] Heer van) 74. in 1629. XI. 115. in 1648:
in 't Lid der Edelen van Hol- XII. 59, 111. in 1668. XIII. 367.
land beschreeven. X. 282 in 1716. XVIII. 136
- Kroonenburg (Jan van) Bevel- Krygsraad te Amsterdam. De
hebber onder de Hoekschen. Doeliften vorderen, dat 'er ver-
IV. 255 andering in gemaakt worde,
Kruif (Jan Lambertszoon) wordt, XX. 281, 292, 294. 't geschiedt.
om zeker zeggen, onthalsd. III. XX. 296, 297
- 473 Krygsvolk. Begrooting der kos-
Kruiningen (Arnold van) woont ten van deszelfs onderhoud. IV.
een' togt naar Vlaanderen by. 485, 488. oorzaken van het
III. 204 verlopen deszelfs. IV. 497.
Kruiningen (Jakob of Joos van) het Krygsvolk, te water dienen-
sneuvelt voor Breeme. V. 291 de, plagt, door Schouten en
Kruiningen (Jan van) gebiedt Burgemeesters, gemonstert te
binnen Zierikzee. III. 170 worden. IV. 44
- Kruiningen (Jan, Heer van) helpt Krygszaaken. wat hier omtrent
in eene Landing op de Fran- beraamd zy in de Groote Ver-
sche kust. VI. 27 gadering des jaars 1651. XII.
Kruisfchans veroverd door de 162, 177-190. Holland beweert,
Franschen, in 1747. XX. 117 dat elk Gewest volkomen ge-
Kruisvaarten naar 't Heilige Land. zag heeft over 't Krygsvolk, ter
Oorsprong derzelven. II. 199. zyner betaalinge staande. XII.
wat 'er de Pausen mede beoog- 425. Friesland houdt het zelfde
den. II. 203. eerste Kruisvaart. II. staande. XV. 25 enz.
200. veele Friesche en Zeeuw- Krynszoon (Abraham) doet den
sche Edelen neemen 'er deel in. Duinkerken afbreuk. XI. 162.
II. 201. Keizer Fredrik des. gaat veroverd Suriname op de En-
op eene Kruisvaart. II. 273. gelschen. XIII. 406
- Floris de III. verzelt hem. II. Krytwaarder. waardigheid van
273. Kruisvaart naar Damia- den Huize van Waffenaar, van
te, door Willem den I. byge- ouds. III. 442 Aant.
- woond. II. 342. tegen de Sta- Kuik (Godefrid van), om 't om-
dingers. II. 372. de Hollanders brengen van Floris den Zwar-
en Zeeuwen verbinden zig tot ten, in den Ryksban gedaan.
eene Kruisvaart. II. 385 II. 225, 226
- Kruptorix Hoeve in Friesland. I. 83 Kuik (Jan, Heer van). III. 42.
Krygsmagt der Nederlanden in 't Zie Jan van Kuik.
- begin der Regeeringe van Fi- Kuik (Jan van). Zie Erpt.
- lips den II. VI. 9, 44, 47. der KUILENBURG (Heerlykheid van)
algemeene Staaten, in 1578. tot een Graaffschap verheeven.
VII. 230. in 1595. VIII. 425. V. 428
- vermeerdering derzelve, in KUILENBURG neemt vrye hoede
1598. IX. 38. en in 1602. IX. van de Franschen. XIV. 35
- 117, staat derzelve, in 1613. X. KUILENBURG ('t Graaffschap) wordt
aan

aan den Prinse van Oranje opgedraagen. XX. 315

Kuilenburg (*Floris van Palland, Graaf van*) tekent het Verbond der Edelen, welk in zyn Huis te Brussel eerst ontworpen was.

VI. 125. levert het Verzoekschrift over. VI. 141. laat prediken in zyne Stad. VI. 164.

woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnist. VI.

276. zyn huis te Brussel wordt gesloopt. VI. 284. hy bemagtigt zyn Slot Wittem. VI. 269. zyne

leevenswyze, in Holland. VI. 285. hy wordt Lid van den Landraad. VII. 23. gemagtigd

om over 't zoeken van uitheemsche hulpe te handelen. VII. 79

Aant. Leicester voert hem tot Lid des Raads van Staate in.

VIII. 157. hy sterft. IX. 36

Kuinder-Schans door de Bisschoppelyken bemagtigd. XIV. 29. herwonnen door de Friezen.

XIV. 131

Kuiper (*Gysbert*), Burgemeester van Deventer, wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 243

Kuzer (*Koenraad*) zet Hertog Albrecht op, tegen de Hoekschen.

III. 323. vernielt verscheiden' Hoeksche Sloten. III. 326

Kuzer (*Willem*), Baljuw van Rynland, loopt het Land van Haagestein af. III. 223

Kuzer (*Willem*), 's Graaven Hofmeester, wordt vermoord. III.

322

Kwarebbe (*Pieter van*) door Alva gezonden, om zig van Dordrecht te verzekeren. VI. 349.

wordt gevangen, en sterft in de

hegtenis. VI. 367

Kwaft (*Hillebrand Gerritszoon*) doet den zeefchuimeren afbreuk. X. 307. XI. 137

Kyfhoek (*Floris van*) verdedigt Schoonhoven. III. 467

L.

Laan (*Gerrit van der*) door Romero geslaagen. VI. 413

Laan (*Nikolaas van der*) wordt Burgemeester van Haarlem. VI.

412. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen.

VII. 16. wordt Lid van den Landraad. VII. 23. ontdekt een

toeleg op Enkhuizen. VII. 464

Labadisten. XIII. 233

Lakenhandel (*Engelsche*). Verschillen wegens denzelven. IX.

317. X. 105, 106. XI. 57

Lakens (*Haarlemsche en Leidsche*) in Frankryk nagemaakt.

V. 273

Lakens (gouden, zilveren en zyden) vergeefs gepoogd te belasten in Holland. VIII. 440

Lalaing (*Filips, Graaf van*). Oranjes schryven aan hem. VII.

105. hy wordt Stedehouder, onder Aarschot. VII. 107. treedt in de Brusselsche Vereeniging.

VII. 141. krygt het opperbevel over 't Staatsch Voetvolk. VII.

166. handelt met Anjou. VII. 199. verzoent zig met den Koning. VII. 304

Lalaing (*Foris van*). Zie *Ville*.

Lalaing (*Karel, Graaf van*) neemt de Landvoogdy waar voor den Hertoge van Savoje, in 1557.

VI. 21, 23

Lalaing (*Kornelia van*), Zuster van Rennenberg, beweegt hem

L 4 tot

- tot afval. VII. 320
Lam (Jan Dirkszoon), zyn bedryf in Westindie. XI. 14
Lambert Henrikszoon of *Mooi Lambert* veroverd den Admiraal van Duinkerken. IX. 196. helpt den Scheepsfryd voor Gibraltar winnen. IX. 253. vermoeden, of hy van wege Prinse Maurits in Frankryk geweest zy. IX. 384 *Aant.* hy behaalt eenig voordeel op de zeefchui- mers. X. 308, 417
Lambrechtsen (Willem Barend), wegens Vlißingen afgezonden aan den Prinse van Oranje. XX. 78
Lamoraal, Graaf van Egmond, voert bevel in 't Keizerlyk Le- ger. V. 285, 371, 388. verzoekt de Koningin van Engeland, voor Prins Filips, ten Huwe- lyk. V. 391. Zie voorts *Egmond*.
La Motte (Valentyn van Pardieu, Heer van), wordt Overfte van 't Gefchut van 't Leger tegen Don Jan. VII. 166. verzoent zig heimelyk met Filips. VII. 243, 269. haalt de Malconten- ten over tot 's Konings zyde. VII. 271. wordt vyand's Lands verklaard. VII. 271. verrast Hondſchooten. VII. 277. zyn aanſlag op den Briele. VII. 304. hy komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn toelig op Ooftende. VIII. 77. hy herwint Huy. VIII. 409. ſneuveld voor Dourlans. VIII. 423
La Motte ſmeedt een aanſlag op Vlißingen. XI. 237
Lampſins (Adriaan en Kornelis) ruften Kaapers uit. XI. 162. verliezen Tabago. XIII. 119
Landman (Thaddeus de), Predikant in den Haage, vaart uit tegen 't Verbond met Frankryk. XIII. 156. yvert tegen de Regeering. XIV. 67
Landraad in 1575 opgeregt. VII. 18, 22. afgekeurd door Oranje. VII. 19, 23. loopt te niet. VII. 25. Landraad in 1581 Anjou toegevoegd. VII. 409. treedt in 't bewind. VII. 415
Landſavechia (Paylo Antonio) ver- lieft Breda. VIII. 343
Landsbergen (Jan van), Burge- meester van Middelburg, ar- beidt aldaar om Willem den III. te bevorderen, XII. 145. zyn huis wordt geplonderd. XII. 146
Landvoogden (algemeene) der Nederlanden. Karel, Graaf van Charolois. IV. 44. Hertog Al- brecht van Saxon. IV. 259. En- gelbert van Naſſau, Heer van Breda. IV. 320. Willem van Croi, Heer van Chievres en Aarſchot. IV. 331. Margareet van Ooſtenryk, Hertogin We- duwe van Savoje. IV. 348. Ma- ria, Koningin Weduwe van Hongarye. V. 21
Langakkerſchans geſtigt, XI. 227, door de Munſterschen ingenö- men. XIV. 29. door de Gronin- gers herwonnen. XIV. 131
Lange (. . . de), Burgemees- ter van Gouda, handelt met de Utrechtschen by Trefel. X. 210
Lange (Willem Willemszoon de), Burgemeester van Enkhuizen. zyn huis wordt geplonderd. XII. 288
Lange (Rudolf van), Burgemees- ter van Kampen, afgezonden naar Holland. XII. 407
Langerak (Floris van Boetſelaar, Heer

- Heer van)** tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
- Langerak (Gideon van Boetselaar, Heer van)**, der Staaten Gezant in Frankryk, zyn schryvens aan hun. X. 237. zyne handeling aan 't Fransche Hof. XI. 33, 61
- Langerak (Gysbrecht van)** wordt gevangen. III. 274
- Langewagen (Reinier)**, Burgemeester te Hoorn. zyn huis wordt geplonderd, in 1672. XIV. 66. hy wykt naar Brabant. XIV. 261
- Langobarden**, hunne oude wooning. I. 324 *Aant.* zy vallen in Italie. I. 324
- Laurens Jakobszoon.** Zie *Reaal.*
- Laurens Janszoon Koster** vindt de Drukconst. III. 505
- Law (John).** Zyne Historie. XVIII. 217 enz. 229
- Ledenberg (Gillis van)**, Sekretaris der Staaten van Utrecht, bevordert het. aanneemen der Waardgelden aldaar. X. 169. heeft kennis van 't voornemen, om zig van eenige Steden te verzekeren, X. 206, 207. handelt ten huize van Trefel. X. 210, 216, 217. verbetert het Verbaal, daarvan opgesteld. X. 215. spreekt met de Hollandsche afgezonden te Utrecht. X. 220. zoekt het krygsyolk, welk naar Utrecht komen mogt, te doen ophouden. X. 228. verwyrt Hartevelde zyne blooheid. X. 229. wordt van zyn ampt verlaaten. X. 233. gevat, en naar den Haage gevoerd. X. 254. ondervraagd. X. 289. met de pynbank bedreigd. X. 290. hy benoemt zig zelve het leven.
- X. 291. vonnis over zyn lyk. X. 370
- Leede (Floris van).** II. 295
- Leede (Herbaren van der).** III. 41
- Leede (Jan van der).** II. 41, 42
- Leede (Jan en Pelgrim van der).** III. 179, 180
- Leede (Volpert van).** II. 300
- Leefdale (Christoffel van)**, bedien- de des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Ede- len. VI. 125. belooft geld tot ondersteuning van het zelve. VI. 255
- Leefdale (Fredrik Albert van)** helpt tot de ontdekking van een aan- slag tegen Willem den III. XVI. 189
- Leenen (kwaade)** sedert den tyd van Willem den IV., gesplitst. III. 262. elk Leen was gehou- den, den Graave in den oorlog te dienen. IV. 151
- Leening (buitengewoone)** door Hertoge Filips gevorderd. IV. 5. tot de reize van Koning Fi- lips naar Spanje. IV. 328
- Leenmannen des Bisschops van Utrecht.** II. 268
- Leenroerigheid (aloude)** van Holland van het Duitsche Ryk. II. 257. III. 27, 63, 215, 216, 267, 304, 406, 422, 424, 549. IV. 67. V. 301 enz. 341
- LEERDAM**, door de Gelderschen bemagtigd. IV. 309. door den Hertoge van Saxen herwonnen. IV. 310. bemagtigd door Chiap- pin Vitelli. VI. 474. neemt vry- hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 35
- LEEUAARDEN.** 't Slot aldaar in- genomen door Billy. VII. 165. verlaaten. VII. 165. afgebro- ken. VII. 166, 321, 322. de Stad omhelt de Geloofsvrede. VII. 216.

216. geweldige beroerte aldaar. X. 24. nieuwe beweging, in 1615. X. 88. waar uit verandering der Regeeringe ontstaat. X. 89-91. oproer aldaar, in 1626.

XI. 218

Leeuwen door de Franschen gewonnen, in 1678. XIV. 473. door de Bondgenooten, in 1705.

XVII. 262

Leeuwen (Diderik van Leiden van), Burgemeester van Leiden. zyn merkwaardig schryven naar den Haage. XIV. 56. zyne handeling in Engeland. XIV. 478.

XV. 24

Leeuwen (Joan van), Raad te Nieuwmegen, bedankt. XVII. 137. hersteld. XVII. 138

Leeuwen (Pieter van), Fiskaal der gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 291. doet eenig onderzoek te Utrecht. X. 330

Leicester (Robert Dudley, Graaf van). VIII. 101. weet de Huwelykshandeling tusschen Anjou en Koningin Elizabet te doen afbreken. VII. 421. wordt Overste der Engelsche hulptroepen. VIII. 100. zyne inzigten. VIII. 101, 142. punten uit zyn Berichtschift. VIII. 103, 238. de Staaten krygen 'er kennis van. VIII. 104. hy is misnoegd over Maurits verheffing. VIII. 104, 111. komt te Vlissingen aan. VIII. 112. genegenheid te hemwaards. VIII. 113. hy wordt Oppor-Landvoogd. VIII. 113. kiest eenige Leden in den Raad van Staate. VIII. 114, 115. verding met hem. VIII. 116, 117, 118, 119. zyn groot gezag. VIII. 119, 120, 121. hy slaat Schenk Rid-

der. VIII. 135. misnoegen tegen hem. VIII. 128, 129, 141, 148, 154. hy bemagtigt Doesburg. VIII. 135. belegert Zutphen. VIII. 135. verlaat de Stad. VIII. 136. wint de Schansen over dezelve. VIII. 136. neemt zyn verblyf te Utrecht. VIII. 142. houdt met onrustige menschen gemeenschap. VIII. 145. doet roozenobels munten. VIII. 146. geeft een Plakaat op de Zeevaart uit. VIII. 147. waar tegen geschreeven wordt. VIII. 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 201. hylaat zig ophitsen tegen de Staaten. VIII. 149. vleit de Predikanten. VIII. 150. bewiligt in 't houden eener Synode. VIII. 152. bevestigt eene Kerkenorde, aldaar gemaakt. VIII. 153. gebruikt zyn eigen wapen tot tegenzegel. VIII. 156. regt eene Kamer van geldmiddelen op. VIII. 156-160. schaft de vrywaaringen af. VIII. 160. ontkent last gegeven te hebben om Buis te vatten. VIII. 163. doet eene Bede aan Holland en Zeeland. VIII. 164. zyne wedde. VIII. 165. men geeft hem voldoening. VIII. 165. hy verandert de Regeering te Utrecht. VIII. 168, 248. legt toe om Maurits, Oldenbarneveld en anderen te ligten. VIII. 169, 240, 262. kwaad vermoeden op hem. VIII. 169, 173, 174, 185. de Staaten treden met hem in onderhandeling. VIII. 176. hy poogt eene Admiraliteit te Oostende op te regten. VIII. 187. doet een' keer naar Engeland. VIII. 183, 187. verrydelt de Duitfche werving. VIII. 184. be-

bepaalt het gezag des Raads van Staate. VIII. 188. stookt de Koningin op. VIII. 195. schryvens aan hem. VIII. 200. hy vaart uit tegen Buis. VIII. 215. zyn zonderling schryven herwaards. VIII. 222. hy keert in Zeeland te rug. VIII. 226. verzoent zig, in schyn, met de Staaten. VIII. 227-230. nieuw misnoegen met hem. VIII. 230-232, 238. hy doet een voorflag tot Vredehandeling met Spånje. VIII. 232. verdraait dien. VIII. 236, 237. vaart uit tegen Oldenbarneveld. VIII. 237. komt te Utrecht. VIII. 242. te Amsterdam. VIII. 243. wat hy daar voorhadt. VIII. 243. hy wordt gestuit in zyn' toeleg VIII. 244. trekt naar 't Noorderkwartier. VIII. 248. wil naar Friesland. VIII. 249. de Staaten van Holland leveren hem drie gewigtige Vertoogen. VIII. 252-257. hy zoekt zig van eenige Steden meester te maaken. VIII. 243, 248, 257-262. wykt naar Vliissingen. VIII. 262. keert naar Engeland. VIII. 264. wat hem aldaar bejegende. VIII. 264. hy doet afstand van de Regeering der Nederlanden. VIII. 265, 269. sterft. VIII. 289
LEIDEN, door Graave Lodewyk bemagtigd. II. 316, 319. werpt de Vlaamsche bezetting uit. III. 166. wordt, door Jan van Beieren, ingenomen. III. 440, 441. geweldige oproer aldaar, tuschen de Hoekschen en Kabeljaauwschen. IV. 10. de Kabeljaauwschen bemagtigen de Stad. IV. 186. daarna, de Hoekschen. IV. 194. wat laater, de Kabeljaauwschen. IV. 197. de

Hoekschen zoeken haar, vergeefs, te herwinnen. IV. 253. aanslag van 't Kaas- en Broodsvolk op de Stad. IV. 280. van de Herdoopers. V. 87. ongeruustheid aldaar, in 1566. VI. 139. Beeldenstorm. VI. 185. zonderling verding met de Onroomschen aldaar. VI. 203. de Stad verdedigt zig voor den Raad der Beroerten. VI. 255. de Schout aldaar waarschuwt de Onroomschen. VI. 265. de Stad kiest 's Prinszen zyde. VI. 366. zy wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 451. 't beleg wordt opgebroken. VI. 468. Baldes belegert de Stad andermaal. VI. 482. Schansen om dezelve. VI. 484. men besluit haar door water te ontzetten. VI. 485, 487. hagchelykheid deezer onderneeminge. VI. 488, 491, 493. munitery, honger en pest in de Stad. VI. 490, 492, 493. zy wordt ontzet. VI. 493, 494, 495. de Prins verftelt 'er de Wet. VI. 497. 's Lands Hooge School aldaar opgeregt. VI. 498. onlust aldaar met de Predikanten. VII. 334-337. munitery, in 1587, gestraft. VIII. 258. ontschuttering van eenigen. X. 167. bekommering in de Stad. X. 183, 206, 235. klagten van eenige burgers aan de algemeene Staaten. X. 235. de schuttery wordt 'er hereenigd. X. 236. Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 272. eenigen aldaar, om den aanslag tegen den Prinse, onthalsd. X. 470, 478. men vuurt niet in de Stad, over de Munstersche Vrede. XI. 494. bezending derwaards, in 1650. XII.

77. de Stad is gesteld op't be-
vorderen van den Prinse van
Oranje. XII. 248. bewilligt niet
in de Akte van Uitsluiting. XII.
325. vuurt niet over de Vrede
met Kromwel. XII. 331. beweeg-
ing in de Stad. XIII. 150. zy
vordert, dat men Willem den
III. grooter gezag geeve. XIV.
67. beweeging in de Stad, in
1672. XIV. 82, 196. verande-
ring der Regeeringe. XIV. 196.
eeuwfeest der Hooge Schoole,
in 1675 gevierd. XIV. 377. ver-
schil met Willem den III. over
de Nominatie van Schepenen.
XV. 279. plondering der Pag-
ters huizen aldaar, in 1748. XX.
214. verandering der Regeerin-
ge. XX. 301. oproer, na de
verandering. XX. 303. de Stad
ontvangt bezetting. XX. 303.
eenige oproerigen gestraft. XX.

303

Leiden (Meester Gerard van).

III. 33

Leiften. wat, oudtyds, beteken-
de.

III. 387

Lek (Filips van der).

III. 389

Lek (Gysbrecht van de).

II. 322

Lek (Henrik van de).

III. 41, 42

*Lek (Maurits van Nassau, Heer
van de)* in de Edelen van Hol-
land beschreeven.

XIV. 217

Lek (Volpert van de).

II. 259

*Lekkerbeetje (Gerard Abrahams-
zoon, gebynaamd).* zyn zonder-
ling lyfgevegt met Breauté, op
de Vugter Heide.

IX. 72

Leonius (Elbertus), Kanselier
van Gelderland, van de Spaan-
sche zyde gemagtigd tot de Vre-
dehandeling te Breda. VII. 25,
30. tot handeling met Holland
en Zeeland. VII. 147. hy erkent

dat de Graaf van Buuren ten
onregte vervoerd is. VII. 149.
nodigt Oranje naar Brabant. VII.
168. wordt, wegens Gelderland,
gemagtigd tot de opdracht der
Heerschappye aan Frankryk.
VIII. 55. verwelkomt Leices-
ter. VIII. 113. wordt Lid van
den Raad van Staate. VIII. 115,
120, 203. handelt in Engeland,
VIII. 446. sterft.

IX. 36

Leopold, Koning van Hongarye,
wordt Keizer. XII. 474. trouwt
met eene Infante van Spanje.
XIII. 77. verzoekt de Staaten
om hulp tegen den Turk. XIII.
137. tragt in 't viervoudig Ver-
bond te treden. XIII. 240. han-
deling der Staaten met hem.
XIII. 422. hy sluit een Verbond
met hen. XIV. 131. nog een.
XIV. 275. hy treedt in 't Ver-
bond met Zweeden. XV. 90.
vermaant de Staaten om zig bui-
ten de Oostfriesche geschillen
te houden. XV. 109. raakt in
oorlog met den Turk. XV. 124.
XVI. 15. verzoekt, vergeefs,
onderstand, van de Staaten. XV.
290. sterft.

XVII. 264

Leopold Willem, Aartshertog van
Oostenryk, wordt Landvoogd
der Spaansche Nederlanden. XI.
450. handelt met de Staaten o-
ver 't naarkomen der Munster-
sche Vrede.

XII. 23-28

Lepeltak (Andries), Prokureur-
Generaal van Jonkheer Frans
van Brederode, wordt onthalsd.

IV. 258

Lerma (Hertog van) raadt Filips
den III. tot Vrede.

IX. 234

Lesle (Alexander). zyne Krygs-
bedryven in Duitſchland. XI.

238

Ley

- Leuven** belegerd, in 1635. XI. 203. verlaaten. XI. 204
- Leva** (*Alonso Martinus de*) heeft deel in 't gevegt by Rimenant. VII. 225
- Lewe van Aduwart.** Handeling met hem, om Prins Willem Karel Henrik Friso tot Stadhouder van Groningen te doen verkiezen. XVIII. 196. hy handelt tot bylegging der Oostfriesche geschillen. XVIII. 512 enz. wordt te Groningen mishandeld. XX. 206
- Leyen** (*Jan Kornelissoon*) van Enkhuizen, een der eerste Rederen naar Westindie. IX. 152
- Licenten.** Zie Verlofgelden.
- LIEFKENSHOEK** verloorén. VIII. 16. herwonnen. VIII. 78. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62
- Lier** verraden aan Parma. VII. 454. aanslag op de Stad. VII. 509. zy wordt verrast, door Heuraugiere. VIII. 425
- Lier** (*Frederik van Reede, Heer van*) in de Edelen van Holland beschreeven. XIV. 217
- Liere** (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Lieroord.** De Staaten verschuiven het ruimen deezer Vestinge. X. 440, 445. zy wordt van Staatfche bezetting ontledigd. XIX. 483
- Liersveld** ('t Huis te) gewonnen, in 1572. VI. 367
- Liersveld** (*Dirk*) gemagtigd, om Oranje naar Brabant te nodigen. VII. 168. handelt over Vrede. VIII. 411. Prins Maurits stelt hem ten toon. VIII. 413
- Liersveld** (*Herbert van*) wordt gevangen. III. 274
- Ligtenberg** (*Jakob van*) doodgeflaagen. III. 163, 164
- Ligtenberg** (*Jan van*), Burgemeester te Utrecht, doet den Bisschop vangen. III. 150
- LIGTENVOORDE** bezet door de Staaten. X. 94
- Ligthart** (*Diederik*) handelt met Anjou. VII. 199
- LILLO** vergeefs belegerd, door Mondragon. VIII. 16. versterkt, in 1609. X. 6. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 117
- LIMBURG** veroverd door Parma. VII. 198. herwonnen door Stakenbroek, in 1632. XI. 157. verlooren, in 1635. XI. 207. in 1675. XIV. 371. gewonnen, in 1703. XVII. 191. verschil wegens de Stad. XVIII. 92
- Lindanus** (*Willem Damaas*) wordt Bisschop van Roermonde en Onder-Inquisiteur over Holland enz. VI. 65. herstelt den Roomfchen Godsdienst te Bredda. VII. 381
- Lindenius** (*Petrus*), Remonstrantsch Predikant, wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegtenis. XI. 144
- Lingen** veroverd door Maurits, in 1597. VIII. 474. 't Graafschap komt aan hem. VIII. 474. Spinola bemagtigd de Stad. IX. 188, 189. Willem de III. wordt bevestigd in 't regt op het Graafschap. XV. 244
- Lingonen.** hunne oude wooning. L 104
- Linschooten** (*Jan Huigen van*) zoekt de eerste door 't Noorden een' weg naar China. IX. 140
- Liora.** welk water 'er mede gemeend

meend worde. II. 126, 127

Lipsius (Justus) schryft tot aanpryzyng van een Bestand. VIII.

415. IX. 374

Liques (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. brengt een toelag. tegen Alva uit. VI. 276. helpt Haarlem belegeren. VI. 414

Livrei, door byzondere Perfoonen, buiten hunne Huisgezinnen, verbooden te geeven. IV. 13. der byzondere Steden Poorteren. IV. 151

Lobeth. Zie Tolhuis.

Lochem, ingenomen door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd door Verdugo. VII. 465. ontzet. VII. 466, 484. verlooren. IX. 211. herwonnen, door Graave Ernst. IX. 219. veroverd, door de Munsterschen, in 1665. XIII. 174. herwonnen. XIII. 178. ingenomen, door de Bisschoppelyken, in 1672. XIV. 28

Locke (Joannes) komt in Holland. XV. 320

Lodewyk (Keizer) geeft den Friezen 't Regt op hun vaderlyk erfgoed weder. II. 42. ondersteunt Heriold. II. 43, 44, 49. geeft zynen Zoon Lotharius deel aan de Regeering. II. 45. handelt met de Deenen. II. 46, 48, 50, 53. geeft Heriold, Roruk en Hemming eenig bewind, hier te Lande. II. 48. verdeelt zyn Ryk onder zyne Zoonen. II. 56. sterft. II. 59

Lodewyk de II. (Keizer) eischt Lotharingen. II. 77. sterft. II. 83

Lodewyk (Koning), Zoon van Keizer Lodewyk, krygt het Land ter regter zyde des Ryns. II. 61.

geeft Wasda aan Graave Dirk.

II. 73. bekomt een deel van Lotharingen. II. 76. sterft. II. 83

Lodewyk, Hertog van Beieren, tot Keizer verheeven. III. 213. trouwt met Margareet, Dogter van Willem den III. III. 206, 214. staat van het Keizerlyk Regt op Holland af. III. 214. twist met Paus Jan den XXII. III. 215. zoekt hulp by Willem den III. III. 216. wordt gekroond. III. 218. beveelt den Friezen Willem den III. onderdaanig te zyn. III. 228. schryft aan de Stad Haarlem. III. 244. draagt deeze Landen zyner Gemaalinne op. III. 267. sterft. III. 274

Lodewyk, Zoon van Keizer Lodewyk den II., bekomt gantfch Lotharingen. II. 83. beoorloogt de Noormannen. II. 83. sterft. II. 86

Lodewyk de XI., Koning van Frankryk, raakt met Hertoge Filips in oorlog. IV. 79. zoekt, zo men meende, den Graaf van Charolois te ligten. IV. 81. maakt vrede, te Conflans. IV. 85. te Peronne. IV. 103, 105. welke bevestigd wordt. IV. 119. vangt nieuwen oorlog aan. IV. 123. sluit Bestand. IV. 124. bemagtigt een goed gedeelte der Bourgondische Staaten. IV. 163. zyn toelag omtrent Holland. IV. 164. hy maakt vrede. IV. 221. sterft. IV. 231

Lodewyk de XII., Koning van Frankryk, zendt den Gelderschen hulp. IV. 316, 345. arbeidt, om Harderwyk en Bommel den Oostenrykschen te doen weder leveren. IV. 366. maakt Vrede. IV. 380

Lo

Lodewyk de XIII. wordt Koning van Frankryk. X. 41. de Staaten vernieuwen 't Verbond met hem. X. 41. Huwelyk geflooten tusschen hem en eene Infante van Spanje. X. 107. hy raakt met verscheiden Ryks Grooten in oorlog. X. 108. de Staaten bieden hem hulp aan. X. 109. hy verdraagt zig met de Grooten. X. 109. klaagt over Aarfens. X. 237. wil geene Predikanten op de Synode zenden. X. 237. Gezantschap der Staaten aan hem. X. 425. hy raakt in oorlog met de Hugenooten. X. 430. XI. 15, 18. sluit een Verbond met de Staaten. X. 495. handelt met hen over een nader Verbond. XI. 28, 105. oorzaaken, waarom het niet geslooten wordt. XI. 29-34. 't geschiedt, eindelyk. XI. 123. 's Konings Moeder verlaat het Ryk. XI. 139. Zie *Maria de Medicis*. hy vangt eenen nieuwen handel aan met de Staaten. XI. 182. sluit een Verbond met hen. XI. 186. laat zig tot eene Vredebreuk met Spanje overhaalen. XI. 195-201. geeft Fredrik Henrik den titel van *zyne Hoogheid*. XI. 248. argwaan op hem. XI. 316. hy sterft. XI. 335

Lodewyk de XIV. wordt Koning van Frankryk. XI. 335. zyn Hof is misnoegd over 't sluiten der Munstersche Vrede. XI. 479. XII. 6. 't wordt hier te Lande verdedigd. XI. 482, 485-488. de Koning wordt uit Parys gevoerd. XII. 47. de Staaten handelen aan zyn Hof. XII. 50-52, 264-267. 't misnoegen van het zelve neemt toe. XII. 385-387,

447, 448. het legt beslag op de Nederlandsche schepen. XH. 448. 't komt by. XII. 452. 't sluit een Verdrag met de Staaten. XII. 453. 't misnoegen blyft egter duuren. XII. 454. hy sluit de Pyreneesche Vrede met Spanje. XII. 474. trouwt met de Infante Maria Theresia. XII. 475. handeling der Staaten met hem, door een buitengewoon gezantschap. XIII. 18-28, 29, 30. hy sluit een Verbond met hen. XIII. 31. zyn toelag op de Spaansche Nederlanden. XIII. 106, 130. hy hitst, zo men wil, Karel den II. op tegen den Vereenigden Staat. XIII. 109, 117, 118. zoekt de Witt om te koopen. XIII. 110. gronden van het regt zyner Gemealinne op de Spaansche Nederlanden. XIII. 113. zyn merkwaardig schryven aan d'Estades. XIII. 114, 115. hy is agterlyk in 't belooven van bystand aan de Staaten. XIII. 130, 132, 133, 161. zyne becommerring. XIII. 131. hy is bedugt voor de verheffing des Prinzen van Oranje. XIII. 133, 152. slaat voorwaarden van Vrede voor. XIII. 159. die afgewezen worden. XIII. 160. zendt den Staaten hulp toe tegen den Bisschop van Munster. XIII. 177. verklaart Karel den II. den oorlog. XIII. 203. zyne inzigten op de Bredasche Vredehandeling. XIII. 246. zyn toelag op de Spaansche Nederlanden verwekt argwaan. XIII. 269, 270. hy geeft 'er den Staaten kennis van. XIII. 272. verklaart geen Verbond met Karel den II. te hebben geslooten. XIII. 273. bemagtigt verscheiden

den'Plaatsen. XIII. 275. zyn eisch op Spanje. XIII. 275. zyn nieuwe voorslag. XIII. 282, 320. hy is misnoegd over 't sluiten van het drievoudig Verbond. XIII. 310, 333, 334. ontdekt de geheime punten van hetzelfde. XIII. 311. berigt de Staaten van den voorgenomen inval in 't Franche Comté. XIII. 313. sluit de Akenfche Vrede met Spanje. XIII. 329. zoekt het drievoudig Verbond te verbreeken. XIII. 383. handelt, om de Staaten van het zelve afte trekken. XIII. 384. ook ten zelfden einde, met Zweeden. XIII. 386. en met Groot-Britanje. XIII. 393. zyne handeling in Duitschland. XIII. 395, 398-401, 438. hy sluit een Verbond met Karel den II. XIII. 417-420. de Staaten begroeten hem door eenen buitengewoonen Gezant. XIII. 424. hunne handeling met hem. XIII. 425. hy valt in Lotharingen. XIII. 426. bekommert den Nederlandschen Koophandel. XIII. 438, 461. verandert van inzicht omtrent de bevordering van den Prinse van Oranje. XIII. 457-460. schryft aan de Staaten. XIII. 466. sluit een Verbond met Zweeden. XIII. 470. rust zig toe om de Staaten te beoorloogen. XIV. 3. doet schampere penningen op hen slaan. XIV. 6. verklaart hun den oorlog. XIV. 7. zyne eischen van hun. XIV. 99, 120. hy sluit een nieuw Verdrag met Karel den II. XIV. 119. en een ander met Keur-Brandenburg. XIV. 245. hy onderneemt niets na 't veroveren van Maastricht,

in 1673. en waarom? XIV. 269. verklaart Spanje den oorlog. XIV. 277. verlangt naar Vrede. XIV. 343. maakt, op nieuws, bewegingen tot eene Vredesbreuk met Spanje. XV. 50, 56, 83, 130. vat misnoegen op tegen de Staaten. XV. 64, 70, 71, 73. herroept het Edict van Nantes. XV. 314. twist met den Paus over de vryheid der wyken te Rome. XV. 416. verklaart den Keizer den oorlog. XV. 444. den Paus, insgelyks. XV. 448. ook den Staaten. XV. 486. die hem ook den oorlog verklaren. XVI. 3. hy verklaart den oorlog aan Spanje. XVI. 8. aan Willem den III. XVI. 30. doet voorstellen tot Vrede. XVI. 256, 272. sluit afzonderlyk met Savoje. XVI. 323 enz. zyne heimelyke handeling aan 't Spaanfche Hof. XVII. 13. men verspreidt dat hy geen oorlog zoekt. XVII. 25. hy verdedigt zig wegens 't aanneemen van den uitersten wil van Karel den II. XVII. 60. zoekt de Staaten tot byzondere handeling te beweegen. XVII. 122. verklaart hun den oorlog. XVII. 159. wyft de voorafgaande punten van 1709 van de hand. XVII. 337. handelt heimelyk met het Engelsche Hof. XVII. 396 enz. 419. verklaart zig afkeerig van oorlog. XVIII. 24, 65. of hy de hand gehad hebbe in de onderneeming des Pretendents. XVIII. 64, 69. hy sterft. XVIII. 65

Lodewyk de XV. wordt Koning van Frankryk. XVIII. 66. verklaart Spanje den oorlog. XVIII. 200. maakt

maakt vrede. XVII. 236. Hwelyk voor hem geflooten met de Infante van Spanje. XVIII. 239. hy aanvaardt de Regeering in perfoon. XVIII. 287. geeft een Plakaat uit tegen de Hervormden. XVIII. 290. besluit de Infante naar Spanje te rug te zenden. XVIII. 303. trouwt met Maria Leczinska. XVIII. 320. verzoent zig met het Spaansche Hof. XVIII. 450. krygt de kinderpokjes. XVIII. 494. verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 155. sluit voorafgaande punten van Vrede met hem. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240. ondersteunt de Keurvorsten van Beieren en Saxen, tegen de Koninginne van Hongarye. XIX. 313, 317 enz. zoekt de Staaten af te maanen van 't vermeerderen hunner Landmagt. XIX. 343. biedt hun een Verdrag van Onzydigheid aan. XIX. 344, 459. wil hun Duinkerken in handen stellen. XIX. 347. doet hun, heimelyk, eenige opening tot Vrede. XIX. 393. is misnoegd op de Staaten, over 't ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 403. zyn toeleg. XIX. 421. hy verklaart Groot-Britanje den oorlog. XIX. 426. en aan de Koninginne van Hongarye. XIX. 432, 452. hy biedt den Staaten wederom een Verdrag van Onzydigheid aan. XX. 18. is misnoegd over 't koopen van drie Fransche Oostindische schepen. XX. 20. vernietigt het Verdrag van Koophandel van 1739. XX. 21. herstelt het ten deele, en by voorraad. XX. 335

LODEWYK, Graaf van Loon, trouwt met de Graavinne Ada. II. 299, 300. vlugt naar Utrecht. II. 303. verzamelt een Leger. II. 312. bemagtigt Zuidholland, Leiden en Kennemerland. II. 316. verbrandt S. Aagtendorp en 't Egmonder Slot. II. 316. wint Leiden, andermaal. II. 318. breekt op van Voorschooten. II. 319. sluit een Verdrag met Bisschop Dirk den II. II. 322. en met Willem den I. II. 324. verlaat Holland. II. 327. zoekt zig in 't bezit daarvan te doen herstellen. II. 339. sterft. II. 340. *Lodewyk, Graaf van Nassau*, Broeder van Willem den I., raadt tot het brengen van nieuwe Leden in den geheimen Raad. VI. 97. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. heeft iet op Antwerpen voor. VI. 127. levert het Verzoekschrift der Edelen over. VI. 141, 142. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. of hy de hand in den Beeldenstorm gehad hebbe. VI. 181. hy sluit een Verdrag met de Landvoogdesse. VI. 191. zoekt geld te verzamelen. VI. 210. raadpleegt met Brederode te Viane. VI. 211. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnist. VI. 276. hy trekt naar Friesland. VI. 271. bemagtigt het Huis te Wedde. VI. 272. bekomt geld uit de Ommelanden. VI. 272. slaat de Spaanschen by Heiligerlee. VI. 273. belegert Groningen. VI. 274. verlaat het. VI. 280. wordt door Alva geslaagen by Jemmingen. VI. 280. verzelt Willem den I. VI. 286. houdt zig, in 1570, te Rochelle op. VI. 323. handelt met Frank-

- Frankryk en Engeland. VI. 330, 331, 468. verrast Bergen in Henegouwen. VI. 364. geeft de Stad op aan Alva. VI. 391. zyne aanbieding aan Frankryk. VI. 467. hy verzamelt een Leger. VI. 468. raakt slaags op de Mookerheide. VI. 469. sneuvelt. VI. 471. zyne afbeelding. VI. 471.
- Lodewyk van Nassau* woont den togt naar Kadix by. VIII. 440. neemt Bucquoi gevangen. IX. 45. wint Wagtendonk. IX. 72. helpt den slag van Nieuwpoort winnen. IX. 83. valt in 't Luxemburgsche. IX. 122. sterft. IX. 169
- Lodewyk Willem*, Prins van Portugal, tragt hier 's Konings goederen te beslaan. XII. 202
- Lodewyk van Brunswyk-Wolfenbuttel* (Prins) wordt Veldmaarschalk van den Staat. XX. 383
- Lodewyk van Nevers*, Graaf van Vlaanderen, sluit een Verdrag met Willem den III. III. 202
- Lodewyk van Brugge*, Heer van Graafhuizen, wordt Stadhouder van Holland. IV. 114. beschermert Koning Eduard den IV. IV. 114. wordt Graaf van Winchester. IV. 117. wordt ontzet van zyn Ampt. IV. 171
- Lodewyk van Vlaanderen*, Heer van Praet. V. 237, 262. wordt Stadhouder van Holland. V. 270. ontslaat zig van dit Ampt. V. 294
- Lodogno* (*Sanchio de*), Kolonel van een Regiment voetvolk, onder Alva. VI. 241. wint 's Heerenberg. VI. 269
- Lodron* (*Alberik*, Graaf van) regt een Regiment op in Tirol. VI. 240
- Loevestein* (Slot te) door Jonkheere Willem overmeesterd. III. 344. gewonnen en verlooren, in 1570. VI. 326. herwonnen, in 1572. VI. 367. tot eene gevangenis van Staat gebruikt. X. 372, 413, 447. XII. 92. XIII. 209
- Loevesteinsche Kasteel*. Oorsprong deezes naams. XII. 225
- Lougueval* (*Robert van*), Heer van la Tour, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verslaat de beeldstormers, by Auchy. VI. 189. dient onder Brederode. VI. 211
- Lonk* (*Dirk Janszoon*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Lonk* (*Henrik*). zyn togt naar Brazil. XI. 117
- Loo* (*Albrecht van*) door Alva naar Holland gezonden, om den tien-den penning in te voeren. VI. 373
- Loo* (*Paulus van*), Droßgaard van Muiden, werpt zig in Enkhuizen. VI. 357. zoekt, vergeefs, volk in Naarden te brengen. VI. 368. raakt in hegtenis. VII. 98. ontsnapt. VII. 98. wordt van zyn Ampt verlaaten. VII. 133, 134
- Loon*. Gelegenheid van dit Graafschap. II. 301
- Loon* (*Adolf van*), Predikant te S. Anneland, raakt in hegtenis. XX. 77. wordt geslaakt. XX. 78
- Loon* (*Dr. Willem van*) raakt te Nieuwmegen uit de Regeeringe. XVII. 245
- Loofen* (*Sebastiaan van*) wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399. Lid van den Landraad. VII. 23. Kommiss in Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 157-

157. Raad van Staate. VIII. 203. handelt in Engeland. VIII. 446
- Lopez (Don Hieronimo)* verdedigt Rynberk. IK. 105
- Lorrendraaijers. Toeleg om hen te agterhaalen. VIII. 158
- LOTHARINGEN, hoe uitgestrekt van ouds. II. 62. twist over dit Ryk. II. 77, 104, 105. 't wordt in een Hertogdom veranderd. II. 103. Keizer Henrik de I. krygt 'er bewind over. II. 106, 116
- LOTHARIUS, Zoon van Keizer Lodewyk, krygt deel aan de Regeering. II. 46, 56. wordt Keizer. II. 61. hem wordt het Land tusschen den Ryn, de Schelde en de Zee toegelegd. II. 61. hy sterft. II. 67
- LOTHARIUS, Hertog van Saken, twist met Henrik den V. II. 216. wordt Keizer. II. 217. hegt Oostergouwe en Westergouwe aan Holland. II. 217. legt den twist by, tusschen Dirk den VI. en deszelfs Broeder. II. 223. sterft. 226
- LOTHARIUS, Zoon van Keizer Lotharius, bekomt Lotharingen. II. 67. sterft. II. 73
- LOUISE VAN COLIGNI trouwt met Willem den I. VII. 499. brengt Fredrik Henrik ter weerd. VII. 510. zoekt haaren Zoon in Frankryk te bevorderen. IX. 423. raadt Maurits het Bestand aan. IX. 423. sterft. X. 407
- Louvertal* (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Ludlow (Edmond)*, een der Regteren van Karel den I. aangezegt om in Holland te komen. XIII. 167, 168, 169
- Lugdunum* is nu Liens. I. 105
- Lugtenburg (Jonathon van)*, Sekretaris der Staaten van Utrecht. XIV. 348
- Luik*. Verschil tusschen de Stad en den Bisschop. XII. 47, 48. de Staaten steeken 'er zig in. XII. 49. de Stad raakt in 's Bisschops magt. XII. 49. Verdrag met den Bisschop wegens La Rochette. XIII. 411. de Stad wordt, in 1689, bezet door de Staaten. XVI. 9. gebombardeerd door de Franschen. XVI. 147. aanslag op de Stad. XVI. 243. zy wordt ingenomen door de Bondgenooten. XVII. 166. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
- Luikenlaars*, door de Hertogen Jan en Willem geslaagen. III. 381. door den Graave van Charolois. IV. 85. door den zelfden, nu Hertoge Karel van Bourgondie. IV. 99. door Hertoge Maximiliaan. IV. 223, 224.
- Lumbres (Gilain van Fiennes, Heer van)* wordt Admiraal, in 1570. VI. 321. VII. 82
- Lumey (Willem van der Mark, Heer van)*, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. belooft de dood van Egmond en Hoorne te zullen wreken. VI. 286. wordt Admiraal over 's Prinses Vloote. VI. 341. zeilt naar de Maaze. VI. 342. bemagtigt den Briele. VI. 342-344, 347. doet eenige Gorinchemsche Geestelyken ter dood brengen. VI. 367. wordt 's Prinses Stedehouder over Holland. VI. 378, 380. klaagt over de Staaten. VI. 380. maakt zig van Rotterdam, Schiedam en Delft, mees-

meester. VI. 380. ook van Schoonhoven. VI. 381. hy straft, aldaar, 't mishandelen der Geestelykheid. VI. 382. zyn toelag op Amsterdam mislukt. VI. 382. misnoegen op hem. VI. 395. hy wordt geslaagen, voor Haarlem. VI. 415. doet Patef Muis van Delft ophangen. VI. 434. wordt zwaarlyk beschuldigd. VI. 434. gevangen genomen. VI. 435. ontsnapt. VI. 435. sterft. VI. 435. zyne afkomst. VI. 341. *Aant.*

Lupus. Zie *Wolf*.

Luforia, eene soort van Schepen.

I. 217. *Aant.*

Lutber (Maarten). Oorsprong en Voortgang zyner Leere. IV. 415, 425. V. 3. hy raakt in verschil met Zwinglius. V. 5. sterft. V.

292

Lutherschen prediken te Antwerpen. VI. 164. verzoeken de verbonden' Edelen om bescherming. VI. 175. een Burgemeester van Woerden houdt hunne Leer voor de waare Hervormde. VII. 39. zy houden Godsdiensstige byeenkomsten te Amsterdam. VII. 209. schryven te Antwerpen tegen de Keulsche Vredepunten. VII. 284. twist methen, te Woerden. VII. 331. een hunner Predikanten houdt met de Kerken van Rynland gemeenschap. VII. 333. twist onder hunne Gemeente in 's Graavenhaage. XIX. 280

Luxemburg geblokkeerd, in 1681.

XV. 57. verlaaten. XV. 84. gebombardeerd. XV. 137. belegerd. XV. 229. en gewonnen door de Franschen. XV. 232

Lynden (Antonis van), Heer van Kroonenburg en Loenen [niet

Antonis van der Linde] in de E-delen van Holland beschreeven.

X. 282

Lynden (Diderik, Baron van) handelt over een Verdrag van Verdeeling der nalatenschap van Koning Willem den III. XIX. 94
Lynslager (Henrik), 's Lands Kapitein, gemagtigt tot de handeling met Marokko. XIX. 217. zyne verrigtingen. XIX. 220. hy zeilt met eene Vloot naar de Oostzee.

XIX. 418

M.

Maalzoen (François) wordt gemagtigt tot de raadpleegingen op het aanzoecken van uitheemsche hulpe. VII. 79. *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. komt te Amsterdam. VII. 204. handelt over de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 512. wordt gemagtigt tot de opdracht der Heerschap-pye aan Engeland. VIII. 90. beweert dat Westfriesland een Gewest op zig zelf is. VIII. 322. wordt Syndicus van Westfriesland. VIII. 322. zyn last tot dit Ampt houdt op. VIII. 325

Maarschalk des Bisschops van Utrecht. Titel der oude Holland-sche Graaven. II. 148, 149

Maarseveen (Joan Huidkoper, Heer van), Schepen van Amsterdam, stelt, in 1650, orde op de verzekering der Stad. XII. 97. zyne vrymoedige taal tegen Graave Willem Fredrik. XII. 99. hy wordt, wegens Holland, naar Zeeland gezonden. XII. 227. woont, Burgemeester geworden, de Dagvaart in 1684 by.

XV. 181, 183

Maar-

- Maarseveen* (*Joan Huijekooper van*), Sekretaris van Amsterdam. XVI. 75
- Maarten van Rossem* overvalt en plondert 's Graavenhaage. IV. 483. valt in Brabant. V. 223. loopt de Meijerye af. V. 224. komt voor Antwerpen en Leuven. V. 226. vereenigt zig met het Fransche Leger. V. 227. valt in Luxemburg. V. 247. bemagtigt Amersfoort. V. 247. loopt andermaal de Meijerye af. V. 247. begeeft zig in dienst van Karel den V. V. 256. zyne verdere Krygsbedryven. V. 370. en dood. V. 417
- Maas* (*Engelbert*), Raadsheer van Brabant, verschilt met den Kancelier. VI. 105
- Maas* (*Jakob*) handelt over vrede. VIII. 411
- Maas* (*Jakob*), Burgemeester van den Haage. zyn beleid om de Broeders de Witt te behouden. XIV. 165, 168
- Maasdam* (*Fredrik van Dorp, Heer van*) trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 393
- Maasdam* (*Karel Filips van Dorp, Heer van*) in bezending naar Utrecht en Overyssel. XVIII. 244
- Maaslandsfluis* ingenomen door de Spanjaarden. VI. 451, 484. schade, dit Dorp aangedaan, door de Duinkerkerkaapers. XI. 258
- MAASTRICHT bezet door Noirkarmes, in 1567. VI. 222. geplonderd, door 't Spaansch Krygsvolk. VII. 111. aanslag op deeze Stad. VII. 197. zy wordt belegerd, door Parma. VII. 272. geeft zig over. VII. 275.
- Oranjes aanslag op deeze Stad. VII. 319. Prins Maurits tragt 'er, insgelyks, naar. VIII. 384. zy wordt, door Fredrik Henrik, veroverd. XI. 152, 154, 157. met een beleg bedreigd. XI. 190. gevolgen van 't overgaan der Stad. XI. 192. aanslag op dezelve. XI. 275. zy wordt veroverd door de Franschen, in 1673. XIV. 267, 268. vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 396, 397. door Spanje te rug gevorderd van de Staaten. XV. 5-17. aanslag op de Stad. XVII. 102. zy wordt, in 1748, belegerd door de Franschen. XX. 180. gaat over. XX. 190
- Maateliëf de Jonge* (*Kornelis*), Bewindhebber der Oostindische Maatschappye, voert eene Vloot naar Indie. IX. 198, 301, 302. belegert Malakka. IX. 302. raakt slaags met eene Spaansche Vloot. IX. 304, 306. wykt naar Johor. IX. 305. zeilt wederom naar Malakka. IX. 305. keert naar Bantam. IX. 307. zeilt naar Amboina en Ternate. IX. 307, 308. versterkt Malaja. IX. 308. zeilt naar China. IX. 309. keert naar Bantam. IX. 309. en naar 't Vaderland. IX. 310
- Mader* (*Willem*) om voorgenoemen brandstigttery gestraft. XIV. 286
- Magnus* (*Jakob*) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. IX. 274
- Maguntiakum* nu Mentz. I. 121. belegerd. I. 146: de Kerk aldaar, door de Alemannen, beroofd. I. 262
- Majart* (*François*) raakt te Gronin-

ningen in hegtenis. VII. 165
Maire (Jakob le) ontdekt de Straat
 die naar hem genaamd is. X. 158
Maire (Jakob le) wordt Gezant
 der Staaten in Deenemarke.

XIII. 49

Maire (Izaak le). Jeannin han-
 delt met hem over 't verplaat-
 sen der Indische Vaarte. IX.

337. X. 148

Makaffor. Handeling over 't ver-
 dryven der Engelschen van daar.

XIII. 405

Malcontenten of Misnoegden.
 Derzelver oorsprong. VII. 220.
 tweedragt tusschen hen en de
 Gentenaars. VII. 221. zy hel-
 len naar Vereeniging met de
 Walsche Staaten. VII. 268. ver-
 zoenen zig met den Koning.
 VII. 271, slaan de Gentenaars.

VII. 277

Malders (Jonkheer *Jakob van*)
 handelt over Vrede met Spanje.
 VIII. 411. Maurits stelt hem aan
 om den eersten Edele van Zee-
 land te vertoonen. VIII. 460.
 moeite hierover. VIII. 460, 461.
 hy trekt in gezantschap naar
 Londen. IX. 274. gemagtigd tot
 de handeling, in 1608. IX. 321.
 336. in gezantschap naar Frank-
 ryk.

X. 38

Malorix. Zie *Ferritus* en *Malorix*.

Malsen (*Stein van*) helpt Otter-
 dum bemagtigen. VII. 493.
 wordt geslaagen. VIII. 123

Malkba (Ridderorde van) zoekt
 in 't bezit haarer goederen hier
 te Lande hersteld te worden,
 XII. 28. Holland sluit eene o-
 vereenkomst met haar, in 1668.

XIII. 375

Man van wapenen of *gewapend*
man, wat 'er, oudtyds, door ver-

staan werdt.

II. 334 *Ans.*

Mancidor (*Don Juan de*) komt
 als Gevolmagtigde tot de han-
 deling in den Haage. IX. 320

Mandesloe (*Ernst van*) verdagt
 van een toeleg op 't leeven van
 Willem den I.

VI. 389

Marmaker (*Adriaen van*), The-
 saurier van Middelburg. VI.

463. aangesteld om de plaats

van eersten Edele in Zee-
 land te bekleeden, VIII. 462.

komt in bezending te Utrecht,
 X. 223. wordt tot Regter

over Oldenbarneveld, Ho-
 gerbeets en de Groot aange-

steld. X. 288, 341. in gezant-
 schap naar Frankryk gezonden,

X. 425. ontzet van de waardig-
 heid van eersten Edele, XI. 5, 6.

Mansert (. . . .), tekent het
 Verbond der Edelen, VI. 125.
 handelt met Anjou. VII. 199,

419

Mansfeld (*Ernst, Graaf van*). zyne
 Krygsbedryven in Boheeme en

in de Palts. X. 424, 434, 435.
 hy trekt naar Brabant. X. 436,

valt in Oostfriesland. X. 441.
 ruimt het wederom, X. 444.

wordt omtrent de Elve geslaa-
 gen. XI. 19. sterft.

XI. 39

Mansfeld (*Karel, Graaf van*) te-
 kent het Verbond der Edelen,

VI. 125. valt in de Bommeler-
 waard. VIII. 99. wint Rynberk.

VIII. 304, 306. belegert Heus-
 den. VIII. 310. verlaat de Stad,

VIII. 311. belegert Breda, ver-
 geefs, VIII. 345. wint Zeven-

bergen, VIII. 345. sterft. VIII.

410

Mansfeld (*Otkaa van*). zyn aan-
 slag op Thoolen mislukt. VIII.

289. hy sneuvelt voor Knodsen-
 burg,

- burg. VIII. 357
Mansfeld (*Pieter Ernst, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Luxemburg. VI. 42. neigt tot gemaatigheid. VI. 112. weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. doet den nieuwen eed. VI. 212. wordt Streevoogd van Brussel. VII. 90, 91. handelt met het muitend Krygsvolk. VII. 103. leidt de Spanjaards ten Lande uit. VII. 146. wint Eindhoven. VII. 488. en Wagtendonk. VIII. 292. wordt Landvoogd, by voorraad. VIII. 370. schaft de vrywaaringen af. VIII. 371. sterft. IX. 169
Marcelis, Koopman te Amsterdam, wordt voor 't geregt ontboden. XI. 268
Marcelis (*Jan van*) wordt tot 's Prinzen Representant by de Westindische Maatschappye aangesteld. XX. 334
Marche (*Olivier de la*), Schryver der *Memoires*. IV. 74, 83
MAREZAATEN. hunne oude woning. I. 48. Labco overvalt hen. I. 149
MARGAREET, Dogter van Graave Willem den III. trouwt met Keizer Lodewyk. III. 206, 214. wordt met Holland verlyd. III. 266, 267. tot Graavinne ingehuldigd. III. 268. haare Zoonen. III. 268. zy geeft den Landen verscheiden 'Vryheden. III. 269. trekt naar Beteren. III. 271. draagt haaren Zoon, Willem, Holland, Zeeland en Friesland op. III. 275. aanvaardt de Regeering wederom. III. 276. zoekt hulp in Engeland. III. 277. raakt met haaren Zoon in oorlog. III. 279. wordt geslaagen. III. 282. wykt naar Engeland. III. 283. sterft. III. 284
Margareet van Kleve, Weduwe van Hertoge Albrecht, stoot haars overleeden' mans boedel met den voet. III. 354
Margareet, Graavin van Vlaanderen. II. 388. twist tusschen haare kinderen van tweeërlei bedde. II. 388. zy wil zig niet leenroerig erkennen van Koning Willem. II. 392. vordert deeze erkentenis van hem. II. 392. zoekt onderstand by Frankryk. II. 394. maakt vrede met Koning Willem. II. 396. en een verdrag met den Voogd van Floris den V. III. 3
MARGAREET, Dogter van Maximiliaan en Maria. IV. 207. wordt den Daufynten Huwelyk beloofd. IV. 222. die, Koning geworden, haar haaren Vader wederom t'huis zendt. IV. 293, 294. zy trouwt met den Prinse van Spanje. IV. 303. wordt Weduwe. IV. 304. trouwt met Filibert, Hertog van Savoje. IV. 320. wordt andermaal Weduwe. IV. 334. handel over een Huwelyk van haar en Henrik den VII. IV. 334, 343. zy wordt Landvoogdes. IV. 348. staat slegts bepaalde Voorregten toe. IV. 349. vordert eene Bede tot den kryg tegen de Gelderschen. IV. 371. wordt door Karel den V. in de Landvoogdye bevestigd. IV. 407, 423. schynt eenige Hervorming voort te hebben. V. 4. sterft. V. 14
MARGAREET, natuurlyke Dogter van Karel den V. IV. 508. wordt Hertogin van Parma en Landvoog-

voogdes. VI. 39. haare Raaden. VI. 40. en agterraad. VI. 46, 47. Filips de II. pryft haarden Staaten aan. VI. 49, 50. zy doet het Spaanfch Krygsvolk het Land ruimen. VI. 59. vertrouwt zig op Granvelle. VI. 68, 69. vat argwaan op tegen sommige Heeren. VI. 71. zendt Montigni naar Spanje. VI. 72. roept de Stadhouders en Vliesridders byeen. VI. 75. befluit zig van Granvelle te ontslaan. VI. 87. is verheugd over zyn vertrek. VI. 95. zendt Egmond naar Spanje. VI. 102. neigt tot zagtheid. VI. 101, 110. doet 's Konings strenge laft afkondigen. VI. 119. haare bekommering. VI. 130, 135. zy verleent den verbonden Edelen gehoor. VI. 141. beantwoordt hun Verzoekschrift. VI. 145. en nadere bede. VI. 147. Filips vermaant haar tot het uitvoeren der Plakkaaten. VI. 156, 173. geeft haar verlof om zig te wapenen. VI. 176. zy neemt in overleg om Bruffel te verlaaten. VI. 189. verdraagt zig met de Edelen. VI. 190. ligt eenig Krygsvolk. VI. 208. vordert een' nieuwen eed. VI. 212. handelt met Deenemarke. VI. 238. brengt de Nederlanders byna tot onderwerping. VI. 239. zoekt Alva te beweegen, om met het Leger agter te blyven. VI. 242. is misnoegd over zynen laftbrief. VI. 246, 247. verzoekt ontslag van 't bewind. VI. 248, vertrekt naar Italie. VI. 255. komt wederom herwaards als Landvoogdes. VII. 344. keert te rug, VII. 345. haare af-

beelding. VI. 256. zy sterft. VIII.

137

Maria Theresia, Aartshertogin van Oostenryk, trouwt met den Hertog van Lotharingen. XIX. 210. doet zig voor Koninginne van Hongarye en Boheeme uitroepen. XIX. 288. verscheiden' Vorften maaken aanspraak op haars Vaders nalaatenschap. XIX. 288, 296, 307, 309, 312. zy neemt haaren Gemaal tot Mede-Regent aan, en draagt hem 't regt der Boheemsche Keurstem op. XIX. 292 enz. zoekt hulp by de Staaten. XIX. 295, 354. handelt met den Koning van Pruiffen. XIX. 303 enz. fluit met den Koning van Sardinie. XIX. 311. en met den Koning van Pruiffen. XIX. 339. staat haarer zaaken, in 1743. XIX. 420. zy verklaart Frankryk den oorlog. XIX. 453. zoekt de kragt van 't Verbond van Frankfort te breeken. XIX. 462. fchryft ernstelyk aan de Staaten.

XIX. 486

Maria de Medicis, Koninginne Moeder van Frankryk, verlaat het Ryk. XI. 139. komt in Holland. XI. 276. haare handeling aldaar. XI. 276, 277. haar verder bedryf en dood. XI. 277

Maria, Koningin van Engeland. V. 390. trouwt met Filips, Prinsse van Spanje. V. 391, 397. verklaart Frankryk den oorlog. VI. 14. sterft. VI. 29, 32

MARIA, Dogter van Hertoge Karel, gebooren. IV. 46. wordt aan verscheiden' Vorften ten Huwelyk toegezeid. IV. 146. wordt *Graavin*. IV. 163. verleent het Groot-Privilegie. IV. 166. handelt met Frankryk. IV.

171.

171. trouwt met Hertoge Maximiliaan. IV. 179. maakt een verbond met Engeland. IV. 181. wordt in Gelderland gehuldigd. IV. 185. sterft. IV. 206
- MARIA**, Koningin van Hongarye. V. 4. wordt Landvoogdes. V. 21. haar aart. V. 22. haar handel met de Deensche gezanten. V. 46. zy staat den Zeeuwen afflag in de Beden toe. V. 49. stelt orde tegen de Herdoo-perye. V. 76. zoekt Excynzen in Holland in te voeren. V. 133. doet zwaare Beden. V. 136, 137, 148, 162, 216, 224, 227, 239, 248, 264, 274, 282, 371, 381, 402, 417. tragt Holland te beweegen, om een gezantschap naar Spanje te zenden. V. 160. komt in Holland. V. 161. keert schielyk te rug, ter gelegenheid der beroerte te Gend. V. 164, 174: zy staat der Gemeente haaren eisch toe. V. 175. reist naar Utrecht, Groningen en Friesland. V. 284. begeert haar ontslag. V. 343. wordt in de Landvoogdye bevestigd. V. 343. brengt eenige verzagting te wege, in 's Keizers Plakaa-ten. V. 349
- MARIA**, Dogter des Hertogs van Jork, trouwt met Prins Willem den III. XIV. 466. komt in Hol-land. XIV. 468. voorflag om haar tot Regentes in Engeland te doen verklaaren. XV. 80. beschryving van haaren aart. XV. 342. haar fraai zeggen. XV. 344. haare verklaring op de Engelsche zaaken. XV. 356. haar gedrag na de geboorte van den Pretendent. XV. 411. zy en de Prins, haar Gemaal, wor-
- den Koning en Koningin van Engeland. XV. 502, 506. zy komt te Londen. XV. 503. sterft. XVI. 277
- Maria**, Koningin van Schot-land. Don Jan van Oostenryk staat naar een Huwelyk met haar. VII. 130. zy wordt ont-halsd. VIII. 195
- MARIA**, Dogter van Karel den I. Koning van Groot-Britanje, trouwt met Willem den II., Prinse van Oranje. XI. 297-301. brengt eenen Zoon ter weereld. XII. 130. Zie Prinse (Koningklyke).
- MARIA LOUISA**, Prinsesse We-duwe van Joan Willem Friso, Prinse van Oranje, tragt de vernietiging van 't Markgraaf-schap van Veere te voorkomen. XIX. 100, 105
- Maria Elizabet**, Aartshertogin van Oostenryk, wordt Landvoogdes der Oostenryksche Ne-derlanden. XVIII. 443
- Marinus Sanuto**. zyne schriften en bedryf. III. 236, 251 *Aant.*
- Mark (Willem van der)**, Heer van Aremborg, te Utrecht onthalsd. IV. 223, 224
- Marken**. Klooster aldaar, ver-brand door de Weduwe van Willem den IV. III. 261
- MARKGRAAFSCHAP VAN VEERE** en **VLISSINGEN** door Oran-je gekogt, in 1581. VII. 381. VIII. 508. wordt, eertyds, van Holland ter leen gehou-den. VII. 386. komt aan Mau-rits. VIII. 271. Willem de III. verheft het van Zeeland. XIII. 338. raadpleegingen om het te vernietigen. XVII. 294. XIX. 99 enz. 't welk eindelyk

- geschiedt. XIX. 118, 221. punt van 't geschil over 't regt tot dit Markgraaffschap. XIX. 135. de Prins van Oranje wordt 'er in hersteld. XX. 99
- Markmannen.** hunne oude wooning. I. 186
- Markt van Adrianus,** hier te Lande. I. 191
- Marlborough** (*John Churchill, Graaf, naderhand Hertog van*), voert het bevel over de Engelsche troepen in de Nederlanden. XVI. 11. trekt te veld, in 't jaar 1702. XVII. 164. neemt Luik in. XVII. 166. loopt gevaar van geligt te worden. XVII. 167. houdt naauwe gemeenschap met de Stad Amsterdam. XVII. 174. veroverd Bon. XVII. 183 enz. zyn gedrag wordt berispt. XVII. 189. hy wint den slag by Hochstett. XVII. 216 enz. helpt raadpleegen op den veldtogt des jaars 1705. XVII. 253. woont dien by. XVII. 255, 259, 262. heeft verschil met de Afgevaardigden der Staaten. XVII. 261. wint den slag by Ramellies. XVII. 280. krygt eenige opening tot Vredehandel. XVII. 291. handelt in Duitschland. XVII. 306. wint den slag by Oudenaarden, in 1708. XVII. 318. vlamt op de Landvoogdy der Spaansche Nederlanden. XVII. 327. woont den slag van Malplaquet by. XVII. 342. zoekt Frankryks oogmerken verdagt te maaken. XVII. 332. woont den veldtogt des jaars 1710 by. XVII. 386. en dien des jaars 1711. XVII. 402. wordt van zyne ampten verlaaten. XVII. 426
- Marnix.** Zie *Aldegondé* en *Thoufse*.
- MAROKKO.** Onlusten in dit Ryk. IX. 427. de Staaten sluiten een Verbond met het zelve. X. 6. en een Verdrag van Vrede en Koophandel, in 1684. XV. 254. en in 1692. XVI. 198. gezantschap van daar. XVII. 19. onlusten met dit Ryk. XVIII. 104. XIX. 31, 217
- Marolles** (*Fredrik van Toe, Abt van*) handelt met Don Jan. VII. 154. met den Aartshertoge Mathias. VII. 181. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278, 315
- Marquette** (*Daniel de Hartaing, Heer van*) wordt Bevelhebber van Bergen op Zoom. VIII. 21. van Oostende. IX. 170. wordt, op sterk aanhouden van Prins Maurits, in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 332 enz.
- Marsen,** een volk in Germanie. I. 79
- Martena** (*Duko*) bewerkt de nader Vereeniging in Friesland. VII. 248
- Martinengo** (*Curtio*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 273
- Martinengo** (*Paulo Emilio*) gevangen. IX. 45
- Martinet** (*Jakob*), Oud-Schepen te Sluis, om verraad ter dood gebragt. XVI. 109
- Martini** (*Ambrosio*), om oproerigheid uit Gouda gebannen. VIII. 262
- Martini** (*Willem*) raadpleegt met Oranje over 't behouden van Antwerpen. VIII. 14. raakt in Holland in hegtenis. VIII. 83. wordt geslaakt. VIII. 84
- Masalant** (*Graaffschap*), eenige goederen in het zelve aan Dirk den II. afgestaan. II. 126, 127
- Matbenes** (*Adriaan, Heer van*),

gemagtigd, om wegens Holland een Vertoog te doen te Brussel. VI. 152. handelt over eene bevrediging. VI. 478, 480

Matbenes (Adriaan van), Heer van Riviere, in bezending naar Amsterdam. X. 114. wordt van 't Bezorgerschap der Hooge Schoole te Leiden afgezet. X.

387

Matbenes (Joan van), Heer van Riviere, komt te Amsterdam om orde te stellen. VII. 204. wordt gemagtigd om de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. te bezorgen. VII. 513, en om de voorwaarden der inhuldiging te helpen ontwerpen. VII.

518

Matbenes (Joan van), Heer van Mathenes, Riviere enz. gemagtigd tot de Munsterfche Vredehandeling. XI. 404, 405

MATTHIAS, Aartshertog van Oostenryk, wordt bevorderd tot Landvoogd der Nederlanden. VII. 173. komt herwaards. VII.

174, 175. toeleg van sommigen om hem naar hunne hand te zetten. VII. 174. Voorwaarden op welken hy aangenomen wordt. VII. 181. zyn klein gezag. VII. 183, 184. hy wordt in de Utrechtsche Unie niet gekend. VII. 267. moet, by gebrek van geld, zyn Hof sluiten. VII. 302. stelt Oranje aan tot Stadhouder van Friesland. VII. 365. bedingt, dat men zyne dienften in gedagten houde. VII. 398. verlaat de Nederlanden. VII. 414. vrugteloos pogingen om hem tot Bisschop van Luik te doen kiezen. VII. 415. hy wordt Keizer. X. 58. sterft, X. 492

Matthias (Joan Constantyn), Burgemeester van Middelburg, in bezending naar Staatfch Vlaanderen. XX. 63

XX. 63

Matthifius (Joban), Raadsheer in den Raade van Vlaanderen, raakt in eenige moeite. XVII.

249

Matthyszoon (Pieter), te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 280

Matlakén, of zy in Zeeland gewoond hebben. I. 48 *Aans.* zy verbinden zig met Cezar. I. 48. belegeren Maguntiaakum. I. 146

Mattium, Hoofdstad der Katten, verbrand. I. 65

Maulde (Nikolaas de) zoekt volk binnen Leiden te werpen. VIII. 260. wordt onthalsd. VIII. 261

Mauregnault (Joan Gaspar de), Baljuw van Veere, wordt verlaaten van zyn ampt. XIII. 100

Mauregnault (Joan de), wegens Zeeland, gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. XIV.

244

Maurier (Benjamin Aubery, Heer van), Gezant van Lodewyk den XIII. aan de Staaten. X. 109. dringt op 't bystaan des Hertogs van Savoje. X. 155. raadt de Staaten tot eendragt. X. 182, 191. zyne poogingen ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X.

285, 301-304, 331, 357, 363

Mauritius-Eiland. IX. 301

Mauritius (Joan Jakob), Resident der Staaten te Hamburg, tragt het verkoopen der laadinge van een fchip der Oostendifche Maatschappye te beletten. XIX.

62

MAURITS, Graaf van Nassau. zyne geboorte en opvoeding. VII.

538,

538. VIII. 5, 6. hy wordt aan 't hoofd van den Raad van Staate gesteld. VIII. 5. zyn berigtschrift. VIII. 6. wedde. VIII. 8. wakkerheid. VIII. 11, 12. hy levert een Vertoog in, ter Vergadering van Holland. VIII. 39. oogmerk van het zelve. VIII. 40. hy werkt tegen de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 50. nadeel voor hem daaruit te wagten. VIII. 63. hy belooft Antwerpen te ontzetten. VIII. 82. zet Treslong af. VIII. 84. maakt hem Luitenant-Houtvester. VIII. 87. geeft verlof tot het bezetten van Vlissingen. VIII. 98. wordt Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal van Holland en Zeeland. VIII. 104. men geeft hem den titel van *Prinse*. VIII. 106. ontwerp van zyn Berigtschrift. VIII. 107. onderscheid in zyne aanstelling en die der voorgaande Stadhouders. VIII. 108. hy ontvangt Leicester te Vlissingen. VIII. 112. neemt lastbrief van hem. VIII. 120. bemagtigt Axel. VIII. 134. men weigert hem met Leicester naar Engeland te laten reizen. VIII. 185. Leicester laat hem 't bewindte water. VIII. 187. maakt de bezetting van Veere tegen hem op. VIII. 188. de Staaten van Holland en Zeeland geeven hem meer gezags. VIII. 203-206. Sonoi sluit hem de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt in Brabant. VIII. 226. stigt Crevecoeur. VIII. 226. Leicester klaagt over hem. VIII. 228. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy handelt

met Sonoi. VIII. 272. belegert Medenblik. VIII. 273. brengt de Stad tot onderwerping. VIII. 275. verdraagt zig met Sonoi. VIII. 277, 278. belegert Geertruidenberg. VIII. 280. breekt het beleg op. VIII. 281. raadpleegt de Predikanten op de handeling met Spanje. VIII. 284. geeft blyken van groot verstand. VIII. 315. legt den twist in Westfriesland by. VIII. 323. stelt drie Kollegien ter Admiraliteit in. VIII. 326. wordt Stadhouder van Utrecht, Overijssel en Gelderland. VIII. 332. yvert om den Staat des Lands te bevestigen. VII. 340. versterkt Breda. VIII. 344. stigt Knodsenburg. VIII. 345. wint eenige Sterkten. VIII. 346. bemagtigt Zutphen. VIII. 354. en Deventer. VIII. 356. belegert Groningen. VIII. 356. verlaat het. VIII. 357. bemagtigt Hulst. VIII. 358. wint Nieuwmegen. VIII. 359. verfelt 'er de Wet. VIII. 360. verovert Steenwyk. VIII. 364. neemt Ootmarsum in. VIII. 367. bemagtigt Koeverden. VIII. 367. belegert Geertruidenberg. VIII. 375. wint de Stad. VIII. 376. zyn toelag op Brugge. VIII. 379. op 's Hertogenbosch en Maastricht. VIII. 384. hy belegert Groningen. VIII. 386. loopt groot gevaar. VIII. 389. wint de Stad. VIII. 389. verfelt 'er de Wet. VIII. 390. aanslagen op zyn leeven. VIII. 398, 399. hy stookt de muitery onder 't Spaansch Krygsvolk aan. VIII. 403. zyne bedenkingen op de Vredehandeling. VIII. 412. hy be-

belegert Grol, vergeefs. VIII. 424. zyn aanflag op Meurs. VIII. 424. hy handelt met zynen broeder, Filips Willem. VIII. 429. voorziet Oostende. VIII. 431. stelt iemand aan, om zynen Persoon als eerste Edele van Zeeland te verbeelden. VIII. 460. verschil en verdrag deswege. VIII. 460-463. hy slaat de Spaanschen by Turnhout. VIII. 464. tragt naar Venlo. VIII. 467. verover't Alfen en Rynberk. VIII. 468, 469. ook Meurs. VIII. 470. Grol. VIII. 471. Breëvoort. VIII. 472. Enschede, Ootmarsum, Oldenzeel. VIII. 473. en Lingen. VIII. 474. hy ontraadt zyne Zuster het Huwelyk met den Prinse van Portugal. VIII. 489. biedt den Hertoge van Ferrare hulp aan tegen den Paus. IX. 3. zyn toeleg op Vlaanderen mislukt. IX. 4. hy wyft eene opening tot handelinge af. IX. 11. aanflag op zyn leeven gestraft. IX. 12. hy staat naar 't Prinsdom Oranje. IX. 16. draagt zorg voor den Yffel. IX. 26. tragt den Ryndyk door te steeken. IX. 33. bemagtigt Zevenaar, Heussen en het Tolhuis. IX. 33. legt zig voor Doesburg. IX. 34. ruimt Zevenaar. IX. 35. vermaant de Staaten tot werving. IX. 38. zyne ongerustheid. IX. 46. hy neemt eenige Kleeffche Plaatfen in. IX. 47. voorziet Schenkenschans van meer volks. IX. 47. stelt orde te Bommel. IX. 49. sterkt Voorne. IX. 50. weigert een' veldslag. IX. 52. verover't Crevecoeur. IX. 73. en Batenburg. IX. 74. koopt de S. Andries Schans. IX. 75. bemag-

tigt eenige Schansen in Vlaanderen. IX. 76, 77. behaalt eene merkwaardige overwinning by Nieuwpoort. IX. 79-85. misnoegen tusschen hem en de Staaten. IX. 86. Roorda schryft tegen hem. IX. 87. hy verlaat Nieuwpoort. IX. 88. verover't Rynberk. IX. 105. en Meurs. IX. 106. belegert 's Hertogenbosch. IX. 109. verlaat de Stad. IX. 110. biedt den vyand, vergeefs, eenen veldslag aan. IX. 118, 119. bemagtigt Graave. IX. 119, 120, 145. ontzet de Spaansche muitelingen binnen Hoogstraaten. IX. 158, 159. hervat het beleg van 's Hertogenbosch andermaal, vergeefs. IX. 159. verlaat tweeduizend Spaanschen, onder della Bella. IX. 160. valt in Kadzand. IX. 164. bemagtigt Yzendyke, Aardenburg en Middelburg. IX. 165. slaat Spinola. IX. 167. belegert en verover't Sluis. IX. 165, 168. belegert Antwerpen, vergeefs. IX. 182. wint Wouw. IX. 184. een deel zyns Legers vlugt voor dat van Spinola. IX. 193. zyn aanflag op Gelder mislukt. IX. 195. hy sterkt de grenzen. IX. 210. beschanst de Waal en Yffel. IX. 212. gelaat zig als of hy Rynberk wilde ontzetten. IX. 215. belegert Grol. IX. 219. verlaat de Stad. IX. 220. neigt tot het voortzetten des oorlogs. IX. 240. wordt, door Oldendbarneveld, bewoogen, om in 't openen der Vredehandelinge te bewilligen. IX. 244. verklaart zig tegen 't opontbieden der Vloote. IX. 259, 280. weigert de Nederlanden Fransch te helpen maaken. IX. 266. onge-

genoegeu tusschen hem en Oldenbarneveld. IX. 284. hy vordert, dat men de woorden, tot verzekering van 's Lands vryheid dienende, voor 't aanvangen der handelinge, op 't papier bringe. IX. 291. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Oostindie. IX. 332. laat zig overhaalen om in 't verlengen der Wapenschorringe te bewilligen. IX. 346, 347. of Jakob de I. deazelfs oudste Dogter aan hem hebbe willen besteeden. IX. 356. zyne ongeneigdheid tot trouwen. IX. 448. hy laat zig beweegen, om de krygskosten te hoog te begrooten. IX. 365. Henrik de IV. zoekt hem te winnen, door geschenken. IX. 367. hy verklaart zig tegen 't Bestand. IX. 375, 379. welke byzondere nadeelen hy by het zelve te wagten hadt. IX. 376. hy schryft aan de Hollandsche Steden tegen 't Bestand. IX. 381. veelan vallen zynere meeninge toe. IX. 385. hy toont zig zeer misnoegd op Oldenbarneveld. IX. 389. Jeannin wederlegt zynen brief aan de Steden. IX. 405. hy raakt in ongenoegeu met Jakob den I. IX. 408. schryft eenen tweeden brief aan de Steden. IX. 409. doet een' keer door dezelven. IX. 410. Henrik de IV. vermaant hem tot bewilliging in 't Bestand. IX. 413. hy vordert opening van zeker vermoeden, ten nadeele van zyn Huis. IX. 415. zyn gesprek met Jeannin. IX. 422. hy laat zig verzoenen met Oldenbarneveld. IX. 423. bewilligt in 't Bestand. IX. 423. wordt schadeloos gesteld, wegens het na-

deel, welk hy 'er uit te wagten hadt. IX. 447. handeling over 't vermeerderen van zyn gezag. IX. 449, 452. X. 29. uitsteekendheid van het zelve, in Zeeland. IX. 451. de handeling om hem hooger te verheffen, blyft steeken. IX. 455. hy verzoent zig met Don Emmanuel. IX. 456. deelt de nalatenschaps zyns Vaders. IX. 456. zyn bedryf te Utrecht, in 1610. X. 28, 29. hy bemagtigt Gulik. X. 43, 44. ontvangt een' brief van den Keizer van Japan. X. 46. schynt den Remonstranten niet gunstig. X. 58. bekومت de Ridderorde van den Kousband. X. 70. bezet eenige Kleefische Plaatsen. X. 77. doet een' voorslag omtrent den Kerkentwist. X. 145. verklaart onzijdig te willen blyven. X. 151. meent dat elke party eene Kerk behoort te hebben. X. 151. gaat in de Klooster-Kerk. X. 152. laat zig beduiden, dat Oldenbarneveld zyn gezag zoekt te vermindereu, en gelooft het tegendeel van de Contraremonstranten. X. 160, 161. keurt de zogenaamde scherpe Resolutie af. X. 163, 164. spreekt met Hogerbeets. X. 172. brengt meerder bezetting in den Briele. X. 174. gerugtenten zynen nadeele. X. 176. hy bezoekt eenige Steden. X. 183. schryft aan dezelven. X. 184. vertrekt naar den Landdag te Arnhem. X. 194. verandert de Regeering te Nieuwnegen. X. 195-199. haalt Overysfel over tot bewilliging in de Synode. X. 199. heeft kwaad vermoeden op Oldenbarneveld. X. 200, 201, 205.

die zig by hem schriftelyk verdedigt. X. 203. hy komt te Utrecht. X. 207, 208. Holland levert hem een Vertoog over op 't stuk der Waardgelders. X. 217. hy en de Gemagtigden der algemeene Staaten komen te Utrecht. X. 222. de Groot spreekt met hem. X. 223. ongegrondheid van 't vermoeden dat men hem van zyne waardigheden dagt te ontzetten. X. 224. zyne handeling met de Staaten van Utrecht. X. 225-227, 231. hy dankt de Waardgelders te Utrecht af. X. 231, 232. verandert 'er de Regeering. X. 233. hy vermoedt dat Oldenbarneveld hem den voet zoekt te ligten. X. 246, 247. onderzoek of hy naar de opperste magt gestaan hebbe. X. 247, 248. twyfel, of hy Oldenbarneveld ooit verdagt gehouden hebbe van Landverraaderye. X. 251. hy en eenige Leden van Holland besluiten de Regeering in de Hollandfche Steden te veranderen. X. 265. hy doet het te Schoonhoven, in den Briele, te Delft, te Schiedam, te Gorinchem, te Oudewater, te Woerden en te Mommikendam. X. 266. ook te Hoorn met veel moeite. X. 266-270. voorts, te Medenblik en te Alkmaar. X. 270. de Leden bedanken hem, deswege. X. 271, 283. hy maakt verandering te Leiden. X. 272. te Haarlem. X. 273. te Rotterdam. X. 274. te Gouda. X. 276. te Amsterdam. X. 276-280. in den Haage. X. 281. doch niet te Dordrecht. X. 281. oordeelen over deeze veranderingen.

X. 280-282. Prins Maurits eerst de heerlykheden zyns oudsten Broeders. X. 309. de gerugten van zyne aanstaande verheffing verdwynen door den tyd. X. 375-377. hy en Oldenbarneveld scheenen verschillende begrippen te hebben van 's Lands Regeeringe. X. 377-380. hy stig Paapenmuts. X. 405. wordt Stadhouder van Groningen en Drenthe. X. 408. sterkt den Yffel. X. 421. ontzet Bergen op Zoom. X. 433, 437. zyne aanslagen op Antwerpen. X. 445, 497. aanslag op zyn leeven ontdekt en gestraft. X. 450-479. zyn gesprek met Karleton. X. 487. hy tragt Broda te ontzetten. X. 497. wordt ziek. X. 498. dringt zynen Broeder tot een Huwelyk met de Prinsesse van Solms. X. 498. sterft. X. 499. zyn aicrste wil. X. 499. natuurlyke kinderen. X. 499. gedaante, aart, deugden en gebreken. X. 501-

504
Maurits van Nassau sneuvelt te Kallo. XI. 272

Maurits van Nassau (Graaf) trekt, in 1744, met het Staatfche Leger op den Franschen bodem. XIX. 466. heeft het bevel over den onderstand aan Groot-Britanje, in 1745. XIX. 527. keert te rug. XIX. 509

Maximiaan Herkulus overwint verscheiden Overrynsche Volken. I. 219. ook de Franken. I. 221

MAXIMILIAAN, Hertog van Oostenryk, trouwt met Vrouwe Maria. IV. 179. wordt ingehuldigd. IV. 181. maakt een verbond met Engeland. IV. 186. raakt

- raakt in oorlog met Gelderland. IV. 182. wordt aldaar ingehuldigd. IV. 185. doet eene Bede. IV. 190. handelt met Eduard den IV. IV. 192. stelt de Kabeljaauwſchen in 't bewind. IV. 196. wordt erkend voor Voogd van zynen Zoon Philips. IV. 208. maakt vrede met Frankryk. IV. 221. bedwingt de Luikenaars. IV. 223. wordt *Aartsbetrog*. IV. 226. belegert Utrecht. IV. 226. neemt de Stad in, by verdrag. IV. 229. bereidt zig, om Vlaanderen aan te taſten. IV. 232. ſluit een verbond met Engeland. IV. 233. wordt *Roomſch-Koning*. IV. 235. verheft Egmond tot een Graaffchap. IV. 233. raakt wederom in oorlog met Frankryk. IV. 236. ſtelt orde op de Admiraliteit. IV. 237. wordt gevangen. IV. 240. maakt een verdrag met Vlaanderen. IV. 241. Sluis verklaart zig tegen hem. IV. 244. hy komt in Holland. IV. 248. ſchenkt den Amſterdammeren zyne Kroon boven hun wapen. IV. 249. ſtelt Hertog Albrecht van Saxen aan, tot algemeenen Stadhouder. IV. 259. verdraagt zig met Vlaanderen. IV. 259, 268. zet de munt ſchielyk af. IV. 260. maakt verſcheiden Verbonden met Engeland. IV. 267. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 292. maakt vrede. IV. 294. wordt *Keizer*. IV. 294. ſtaat zynen Zoon de Regeering der Nederlanden af. IV. 294. aanvaardtze wederom, als Voogd van zynen Klein-zoon Karel. IV. 340. ſtelt zyne Dogter, Margareet, tot Landvoogdeſſe aan. IV. 340, 348.
- maakt vrede met Frankryk. IV. 358. wordt van eenen togt in Gelderland afgeſchrikt. IV. 361. zoekt dien door te zetten. IV. 373. verbindt zig met Engeland tegen Frankryk. IV. 377. maakt met Frankryk vrede. IV. 380. ſtaat zynen Klein-zoon de Regeering af. IV. 388. ſterft. IV. 421.
- Maximiliaan de II.* (Keizer) biedt, vergeefs, zyne bemiddeling aan tot ſtilling der Nederlandſche beroerten. VI. 207
- Maximiliaan van Bourgondie*, Heer van Beveren en Veere, wordt Admiraal. V. 193. heeft geſchil met den Stadhouder en Staaten van Holland, over de vrygeleibrieven. V. 194. doet eene Landing in de Rivier van Bourdeaux. V. 246. wordt Stadhouder van Holland. V. 294. zyn aanzien. V. 295. de Staaten doen hem een geſchenk. V. 353. hy draagt zorg voor de Hollandſche zeeſtranden. V. 380. zyne Heerlykheid Veere en Vliſſingen wordt tot een Markgraaffchap verheeven. V. 428. Zie voorts op *Beveren*.
- Maximiliaan van Egmond*, Graaf van Buuren, volgt zynen Vader, Floris, op. V. 193. trekt met een Leger naar Duitschland. V. 287. neemt Darmſtad en Frankfort in. V. 291. ſterft. V. 326. zyne Dogter, Anna, trouwt met den Prinſe van Oranje. V. 326
- MAXIMYN (Keizer). zyne Krygstogten tegen de Germaanen. I. 198, 199
- Mazarin* (de Kardinaal *Julius*) wordt eerſte Staatsdienaar van Frank-

- Frankryk. XI. 333. maakt een ontwerp van verwisseling der Nederlanden tegen Katalonie. XI. 413. handelt met Willem den II. XII. 114-118. zyn oordeel over deszelfs dood. XII. 119. hy beschuldigt de Staaten, in 1661, nog over 't sluiten der Munstersche Vrede. XIII. 19. hy sterft. XIII. 20
- Mazeik.** Handeling over 't ruimen deezer Stad. XV. 53
- Mechelen.** groote Raad aldaar opgeregt. Zie Raad (groote). door Willem den I. bemagtigd. VI. 387. door Alva's Krygsvolk, deerlyk, geplonderd. VI. 391. verzoent zig met den Koning van Spanje. VII. 291, 292. wordt door de Staatschen overvallen. VII. 317
- Mechelen** (Jongkvrouw van). natuurlyke Kinderen door Prins Maurits by haar verwekt. X. 499, 501
- Medemelacha,** een water omtrent Medenblik. II. 126, 127
- MEDENBLIK.** Slot aldaar gestigt. III. 44, 45. de Plaats verkrygt Stads geregtigheid. III. 45. 't Slot, door de Westfriezen, belegerd. III. 99. door Jan van Avennes ontzet. III. 101. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. wordt, door de Gelderschen, ingenomen. IV. 403. kiest 's Prinszen zyde. VI. 363. Boffu tragt naar de Stad, door verraad. VI. 447. Billy insgelyks. VI. 473. Kerktwist aldaar. VIII. 27. Maurits wordt, door Sonoi, buiten de Stad gehouden. VIII. 210. opstand aldaar. VIII. 272. Maurits belegert de Stad. VIII. 273. zy onderwerpt zig. VIII. 275. beweert, nevens Hoorn en Enkhuizen, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. Prins Maurits verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 270. de Stad voorkomt de bezending, in 1650. XII. 76. opschudding aldaar, in 1672. XIV. 220. verandering der Regeering aldaar, in 1748. XX. 310, 313
- Medina Celi** (Joan de la Cerda, Hertog van) wordt Landvoogd der Nederlanden. VI. 374, 384. zyn bepaalde last. VI. 374. hy staat af van de Landvoogdye. VI. 375
- Medina Sidonia** (Alfonso Perez de Gusman, Hertog van), krygt het opperbevel over de Spaansche Vloot, in 1588. VIII. 283
- Mediomatriken.** oude Inwooners van Gallie. I. 162 Aant.
- MEENEN** verrast door de Staatschen, in 1579. VII. 277. veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 454
- Meer Flevo,** nu de Zuiderzee. I. 56
- Meer** (Haarlemmer). Scheepsstryden op dezelve, in 1573. VI. 419, 422
- Meer** (Frans van der), Ambassadeur in Spanje. XVIII. 290. zyn schryvens wegens Berettiglandi. XVIII. 215. zyn Vertoog tegen 't Weener-Verdrag van Koophandel. XVIII. 315. zyne verdere handeling aan 't Spaansche Hof. XVIII. 339 enz. 394, 416, 446, 457, 499. zyne ontmoeting met Ripperda. XVIII. 364, 367, 369, 374. hy tekent het Verdrag van Seville. XVIII. 504. verwerft voldoening wegens de geweldenaaryen der Spanj.

- Spaansche Kustbewaarders. XIX. 255, 266
- Meer** (*Laurens van der*), Koekebakker te Rotterdam. Syn bedryf. XX. 134, 135, 138, 272
- Meer** (*Pieter van der*), Pensionaris van Delft, gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. te ontwerpen. VII. 518
- Meere** (*Herman van der*), Edelman des Prinzen van Oranje, beschuldigd van oproerigheid. VI. 181. naar 't Noorden gezonden. VI. 330
- Meerbem** (*Rogier van*). II. 294, 300. beschermt Vrouw Ada op den Burgt te Leiden. II. 304
- Meerman** (*Dirk*), Schepen en Raad van Delft, trekt in gezantschap naar Engeland. X. 70
- Meerman** (*Foan*), Burgemeester van Leiden. zyne afkomst. XIII. 279. in gezantschap naar Engeland. XIII. 279, 390. keert terug. XIII. 280. trekt andermaal derwaards. XIV. 6. komt genoegzaam onverrichter zaake wederom. XIV. 6
- Meertens** (*Jakob*), President van 't Hof van Vlaanderen, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109. wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Meetkerke** (*Adolf van*) wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. tot Lid in den Raad van Staate benoemd, door Leicester. VIII. 115, 120. is verdagt by de Staaten. VIII. 180. wordt uit den Raad van Staate geweerd. VIII. 203. heeft de hand in eene muiterij te Leiden. VIII. 258, 261
- Meetkerke** (*Nikolaas van*) wordt, wegens Utrecht, naar Engeland gezonden. VIII. 297. voert bevel over den onderstand aan Don Antonio. VIII. 314
- Megen** veroverd, door Hohenlo. VII. 458
- Megen** (*Karel van Brimeu, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7. heeft bevel over een Regiment knegten. VI. 9. wordt Stadhouder van Gelderland en Zutphen. VI. 42. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle. VI. 86. weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. brengt tyding ten Hove van den toelag der Edelen. VI. 134. geeft der Landvoogdesse raad. VI. 135. krygt bevel over eenige nieuw geworven manschap. VI. 208. doet den nieuwen eed. VI. 212. bezet Utrecht. VI. 214. schaft de Preeke af, in Gelderland. VI. 222. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 273. verdedigt Groningen. VI. 274. wordt gewond en sterft. VI. 275, 369
- Megen** (*Graaf van*), Broeder van den Heere van Hierges, belegert Woerden. VII. 66. verlaat de Stad. VII. 67, 104. helpt Namen verrassen. VII. 152
- Meijery van 's Hertogenbosch, afgeloopen door Maarten van Rossem. V. 224, 247. orde op de Regeering aldaar. XI. 192
- Meindertszoon** (*Arend*), Burgemeester van Haarlem, begraaft den Pensionaris de Haan. X. 274. wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets

- beets en de Groot. X. 341
Meinard van Ham verzamelt eenig volk tusschen Utrecht en Amersfoort. V. 49. trekt 'er mede naar Oostfriesland. V. 53. zyn oogmerk. V. 53. hy versterkt zig te Appingadam. V. 111, 112. dreigt in Holland te vallen. V. 112. verliest Appingadam. V. 119
Meister (Henrik) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Melanchton (Filips) naar Trente gezonden. V. 365
Melis Stoke. Oordeel over hem en zyne Rymkronyke. I. 445
Aant. III. 67, 81, 91, 182
Melo (Don Francisco de) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XI. 316. zyne krygsbedryven. XI. 318, 320, 335
Melun (Robert van), Burggraaf, krygt het opperbevel over de Staatsche Ruitery. VII. 166
Menager (Nikolaas) handelt heimelyk over vrede. XVII. 401, 412. zyn geschil met den Graave van Regteren. XVII. 486
Menapiërs, oude Inwooners van het Belgisch Gallie. I. 41. hun Land wordt door de Uzipeeten en Tenkteren ingenomen. I. 42
Mendoza (Bernardyn de) Spaansche Gezant in Engeland. zyn toeleg op Vlissingen mislukt. VII. 376. hy tragt te beletten dat de Nederlandische gezanten gehoor krygen. VIII. 56
Mendoza (Don Francisco de). Zie *Admirant van Arragon.*
Mendoza (Filips de) komt als gyzelaar te Dordrecht. VII. 30
Mendoza (Joan de) krygt bevel over Spaansch Krygsvolk. VI. 47
Menning (Adriaan) beschuldigd van Beeldenstorm in den Haag. VI. 186. dient Willem den I. te water. VI. 308, 322
Menno Simonsz, Leeraar der Doopsgezinden. V. 71. zyn oordeel over de Munstersche Herdoopers. V. 100
Mennoniten. naar wien genoemd. V. 71. Zie Doopsgezinden.
Menyn (Joos de), Pensionaris van Dordrecht, wegens Holland gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90, 91. andermaal derwaards gezonden. VIII. 192, 193. slaat handeling met Spanje voor. VIII. 232. maakt zig verdagt. VIII. 260, 405. wordt van zyn Pensionarischap verlaaten. VIII. 406. tot Historieschryver van Holland aangesteld. VIII. 406
Meppel (Jan Korneliszoon) wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 140
Meppel gewonnen, in 1580. VII. 340
Mepsebe (Joban) vervoegt zig, wegens zeker geschil in Stad en Lande, aan de algemeene Staaten. XIII. 342
Merkere (Gerard van) wordt Admiraal der Vloote tegen de Oosterlingen. V. 60. bemagtigt een Fransch schip. V. 120
Merode (Bernard van), Heer van Rumen, wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. wordt Oranjes Stedehouder over Friesland. VII. 365. doet afstand van deeze waardigheid. VII. 495
Merode (Jan van), Baljuw van Kennemerland, trekt in gezantschap naar Spanje. XIII. 19
Merode (Richard van), Heer van Oorschot, wegens Brabant gemagtigd tot de opdragt der

- Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Merode (Walraven van)* tragt de uitkeering der goederen van Maltha te verwerven. XII. 28
- Meroden* (twee) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
- Merous (Maarten)* helpt den Brielle inneemen. VI. 345
- Merula (Engel Willemszoon)* Priester te Heenvliet. zyn zonderling einde. V. 408
- Mervede* (Huis te). Jan de II. Hertog van Brabant, belegert het, vergeefs. III. 162
- Merwede* (twee Heeren van de) sneuvelen op een togt in Friesland. III. 260
- Merwede (Dirk van de)*. III. 446
- Merxem (Joan van Sraalen, Heer van)*, wegens Brabant, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Messen (Joan van)* eerste Klerk van den Raadpensionaris de Witt, om ontrouw gestraft. XII. 418, 419
- Mets* vergeefs belegerd door Karel den V. V. 370. aanslag op deeze Stad. V. 400
- Metselaars*. Zie Vrye Metselaars.
- Meulen (Daniel van der)*, Koopman te Leiden, doet opening tot Vredehandeling, in 1598. IX. 11
- Meulenaar (Antoni)*, Raadsheer te Mechelen, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 110
- Meurs*. Aanslag op deeze Stad. VIII. 424. zy wordt, door Maurits, veroverd. VIII. 470. de Stad en 't Graaffschap worden hem afgestaan. VIII. 471. zy wordt ontledigd van bezetting. IX. 25. bezet door de Kleevenaars. IX. 106. ingenomen door Prins
- Maurits. IX. 106. overleg om de Stad en 't Graaffschap tot een Vorstendom te verheffen. XI. 241
- Mey (Pieter de)* raakt uit en wederom in de Regeering van Rotterdam. XVII. 135
- Michiels (Micbiel)*, Schepen van Vlissingen. XIV. 338
- Michielszoon (Jan)*, Predikant te Grootenbroek, houdt briefwisseling met Sonoi. VIII. 274
- Middagten (Jan van)*, een Gelderschman, helpt Hoorn verlossen. IV. 211
- MIDDELBURG, in Zeeland. derwaards worden eenige Antwerpsche Monniken gezonden, in 't begin der twaalfde eeuw. II. 212. Keuren aan deeze Stad, door Graave Willem den I. gegeven. II. 352. zy wordt, door Graave Guy, belegerd. III. 48. verlaaten. III. 49. door deszelfs Zoon ingenomen. III. 156. of de Leden der Regeeringe aldaar den Beeldenstorm begunstigd hebben. VI. 182. de Stad wordt benaauwd, door de Nassauschen. VI. 437, 439. Requiesens poogt haar te ontzetten. VI. 459. 't mislukt. VI. 460. de Stad geeft zig over, by verdrag. VI. 461. zy is misnoegd op Oranje. VI. 463. VII. 95. Dagvaart aldaar. VII. 139. de Doopsgezinden aldaar gekweld. VII. 210. de Stad treedt schoorvoetende in de Utrechtsche Unie. VII. 263
- Aant.* Sinode aldaar, in 1581. VII. 373. de Stad weigert het Plakkaat af te kondigen, waarby Filips de II. van zyn regt op de Landen vervallen verklaard wordt. VII. 395. haar besluit op de

- de opdragt der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 516 *Aant.* oproer aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 145. men steekt 'er 't Oranje-vendel uit. XII. 297. opschudding, in 1672. XIV. 218. Kerkelyke onlusten aldaar. XIV. 446 enz. de Stad stemt tegen de werving van zestienduizend man. XV. 210, 213, 215, 216. opschudding en verandering der Regeering aldaar. XVII. 131, 246. Maatschappyyen van Koophandel aldaar opgeregt. XVIII. 225. beweging aldaar. XX. 70. de Prins van Oranje wordt 'er tot Stadhouder verklaard. XX. 72 *Mierlo* (*Godefrid van*), tweede Bisschop van Haarlem, wydt de groote Kerk wederom in. VI. 433 *Mierop* (*Gerard van*) bewaart het Blokhuis te Ypessloot. IV. 355 *Mierop* (*Kornelis van*) vindt Willem den I. alleen, in eene zware ziekte. VI. 486 *Minorka* bemagtigd door de Engelschen, in 1708. XVII. 323 *Miranbeau* (*François du Pont, Heer van*), zoekt de Staaten te bevredigen met Anjou. VII. 483 *Miranda* (*Andreas de*) verliest Meurs. VIII. 470 *Misnoegden*. Zie *Malcontenten*. *Moderatie* of matiging der Plakaten ontworpen. VI. 151, 152, 157, 161. krygt den naam van *Moorderatie*. VI. 158 *Modet* (*Herman*) of *Stryker*, Predikant te Utrecht, door Oldenbarneveld beschuldigd. VIII. 176. doet eene reis naar Engeland. VIII. 190. keert te rug. VIII. 216. wordt gevat en afgezet. VIII. 220. komt wederom in gunst. VIII. 220 *Moens* (*Reinoud*), buitengewoone Raad van Holland. VI. 381. *Moering* (*Kornelis Gerard*), Schout te Gouda, gaat voor in het tekenen van Verzoekschriften om herstelling. XX. 135, 304. *Moermond*, Slot van Jan van Renesse, ingenomen. II. 110 *Moersbergen* (*Adolf van de Waal, Heer van*), gemagtigd om de Regeering van Leeuwarden te helpen handhaaven. X. 91. heeft kennis van 't voorneemen, om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206, 207. handelt ten huize van Trefel. X. 210. wordt uit de Regeering gezet. X. 234. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt gevat. X. 342. verwerft eene soort van vergiffenis. X. 372 *Moersbergen* (*Bartholomeus van de Waal, Heer van*), wegens Utrecht ter algemeene Staatsvergaderinge afgezonden. Moeite hem aangedaan. VIII. 182, 191. hy wordt gevat. VIII. 247. geslaakt. VIII. 247 *Mogge van Renesse* (*Pieter*), Burgemeester van Zierikzee, wordt zeer mishandeld, en in verzekering genomen. XX. 75. geslaakt. XX. 100 *Mol*, Stadhouder der Leenen van Brabant, beschuldigd van oproerigheid. VI. 181 *Mol* (*Jeronimus de*), Heer van Watermaale. zyn bedryf te Brugge. VII. 294 *Mollo* (*François*), Koopman te Amsterdam en Resident van Poo-len, wordt gebruikt tot de Vredehandeling. XVI. 321. XVII.

MOLUKKEN gewonnen. X. 7

Mom (*Jakob*), om verraad op Tiel, onthalsd. X. 420

Mom (de Ritmeester), eenige Ruitery naar Amsterdam zullende geleiden, dwaalt van den weg. XII. 95

Momma (*Wilhelmus*). Onlusten over zyn beroep als Predikant te Middelburg. XIV. 446 enz.

Mona (Eiland), met hulp der Batavieren, gewonnen. I. 98

Mondragon (*Christoffel van*) ontzet Goes. VI. 392. slaat de Nassauschen by Thoolen. VI. 439. wordt Stadhouder van Zeeland. VI. 440. verdedigt Middelburg. VI. 461. geeft de Stad over. VI. 461. bevordert de vryheid van Aldegonde, de Ryk en nog drie anderen. VI. 462, 464. komt, als gyzelaar, te Dordrecht. VII. 30. bemagtigt Klundert, Fynaart en Ruigenhil. VII. 62. ook Zierikzee, by verdrag. VII. 99. zyne edelmoedige behandeling van den Baljuw Vosbergen. VII. 99. hy poogt de muiery van 's Konings knegten te stillen. VII. 102. ontzet Roermonde. VII. 184. belegert Lillo, vergeefs. VIII. 16. herwinnt de Schanfen om Hulst. VIII. 358. ontzet Grol. VIII. 424. verslaat Philips van Nassau. VIII. 424. sterft. VIII. 425

Monk (*George*) onderwerpt zig Schotland. XII. 205. raakt slaags met Tromp. XII. 238, 239, 240, 241. arbeidt aan de herstelling van Karel den II. XIII. 6. zyne loosheid. XIII. 7. de toelag gelukt hem. XIII. 8. hy, nu Hertog van Albemarle, raakt slaags met de Ruiter. XIII. 205.

vykt. XIII. 208. doet in een' volgenden slag de Ruiter wyken. XIII. 210-214

Monmouth (*Jakob, Hertog van*) komt in Holland. XV. 225. verwekt een opstand in Engeland. XV. 297. doet zig voor *Koning* uitroepen. XV. 301. wordt onthalsd. XV. 302

MONNIKENDAM. Bisschop Willem de II. doet een' ongelukigen togt derwaards. III. 108. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. Scheepsstryd voor deeze Stad. IV. 323. de Schout aldaar waarschuwt de Onroomschen. VI. 265. de Watergeuzen verrassen de Stad. VI. 329. zy kiest 's Prinzen zyde. VI. 364. Prins Maurits verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 313

Monster (de Jonge *Gerard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262

Monster (*Maurinus van*). II. 259 Monsterring van 't Krygsvolk te water geschiedde door Schouten en Burgemeesters. V. 44 Monsterring van 't Krygsvolk, in 1651, geregeld. XII. 187

Montaigne, sedert *Graaf van Sandwich*, zeilt met eene Engelsche Vloot naar de Zond. XII. 476. keert te rug naar Engeland. XII.

479. haalt Karel den II. uit Holland af. XIII. 8, 9. past op de Smirnsche Vloote. XIII. 157

Montbas (*Jan Barton de*) in bezending naar Frankryk. XIII. 478. Kommissaris der Ruiterye geworden, krygt last om de Betuwe te bezetten. XIV. 31. verlaat

- laat dezelve. XIV. 31. vonnis tegen hem geveld. XIV. 63. hy verdedigt zig. XIV. 64. hy woont een Franschen togt naar Woerden by. XIV. 226. is verdagt van een aanlag op Sas van Gend. XIV. 261
- Monte (Camille del)* geslaagen. VIII. 128
- Monte (Joan Baptista del)* slaat het ontzet van Haarlem. VI. 428. overvalt de Staatfchen by Burgerhout. VII. 272
- Montecuculi (Ernst, Graaf van)* wordt gevangen. VIII. 436. valt in de Veluwe. XI. 97
- Montecuculi (Graaf van)*. zyne krygsbediyyen in den oorlog des jaars 1672. XIV. 240, 278
- Montenez (Pedro)* voert bevel over eenige zwaargewaapende Spanjaards. VI. 240
- Monterei en Fuentes (Don Juan Domingo de Zuniga, Graaf van)*, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 469. handeling met hem. XIV. 127. zyne ontmoeting met de Groot. XIV. 260, 261
- Montesdocha (François)*, Bevelhebber te Maastricht, gevat. VII. 111
- MONTFOORT** (Slot te) gestigt. II. 265. aan Herman van Woerden verpand. III. 14. hem ontweldigd. III. 38. Jan, Burggraaf van Montfoort, beoorloogt Jan van Beieren. III. 439. Zie *Jan, Burggraaf van Montfoort*. 't Slot wordt bemagtigd, door Albrecht van Saxen. IV. 263, 266
- Montfoort (Willem van)*, Drost van Hattum, tragt de Stad aan Parma te leveren. VII. 360. wordt onthalsd. VII. 361
- Montigni (Emmanuel van Lalaing, Heer van)* voert bevel over 't Krygsvolk der Malcontenten. VII. 221, 269. verzoent zig met den Koning. VII. 271. bemagtigt Lens. VII. 452. komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn aanlag op Thoolen mislukt. VIII. 289
- Montigni (Floris van Mommeranci, Baron van)* wordt Stadhouder van Doornik en het Doornikfche. VI. 42. trekt naar Spanje, in 1561. VI. 72. keert te rug. VI. 72. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle. VI. 72, 86. zyne bruiloft. VI. 121. hy weigert de Inquisitie en Plakaaften te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157-161. hy schryft herwaards, wegens 's Konings misnoegen. VI. 195. wat men met hem voorhadt. VI. 196. zyn dood. VI. 246
- Montpensier*. Zie *Charlotte van Bourbon*.
- Mook (Jan)*, Schout te Enkhuizen. zyn verschil met de Regeeringe. XII. 286. hoe 't met hem afliep. XII. 295
- Moor (Joost de)* verslaat Fredrik Spinola. IX. 157. wordt gevaarlyk gewond. IX. 158
- Moord van Parys van 1572. VI. 388
- Morgan* (de Kolonel Thomas) verdedigt Rynberk. VIII. 134. misleidt Parma. VIII. 290. zyn togt naar Thoolen. X. 135. hy wordt gekwetst. XI. 154
- Morgenspraaken*. zo werden de Byeenkomsten der Gilden genaamd.

- naamd. , IV. 52 uit de Regeering. XV. 279.
Morgentalen, zo noemde men de XVI. 58
 verponding op de Landeryen. *Muis van Holy (Hugo)*, Schout
 V. 134 van Dordrecht, in bezending
Morinen, oude Inwooners van naar Amsterdam. X. 114, 138.
 het Belgisch Gallie. I. 41 beweegt Maurits om te Dor-
Mofterd (Reinier) Amsterdamer, drecht geene verandering in de
 neemt eene party Gelderschen Regeering te maaken. X. 281.
 gevangen. IV. 355 wordt tot het onderzoek van
Mofterd (Willem) wordt door So- Oldenbarneveld, Hogerbeets
 noi aangesteld tot Regter over en de Groot gemagtigd. X. 296.
 eenige Roomschgezinden. VII. en tot Regter over dezelve.
 55. handelt voor hem in En- X. 341
 geland. VIII. 275 *Muis van Holy (Jakob)* brengt
Mouilliere (Antoni van Lalaing, Dordrecht over aan 's Prinsfen
Heer van la), van Mechelens zyde. VI. 367. wordt Raad ne-
 wege gemagtigd tot de opdragt vens den Prinse. VI. 399
 der Heerschappye aan Frank- *Muis (Jakob)* bewerkt de nadere
 ryk. VIII. 30, 56 vereeniging, in Gelderland.
Moulin (Pieter du) voorziet Wil- VII. 248, 250
 lem den III. van 't Staatnieuws Muidery van 't Spaansch Krygs-
 in Engeland. XIV. 342. wordt volk te Haarlem. VI. 444. te
 Gouverneur van Suriname. Antwerpen. VI. 471. in Schou-
 XIV. 343 wen. VII. 102. te Brussel. VII.
MUIDEN of *Amuda*. Toi aldaar 103. in verscheiden' Steden.
 der Utrechtsche Kerkegeschon- VIII. 350, 380. onder de Ita-
 ken. II. 121. verdrag wegens liaansche benden. VIII. 403.
 Muiden. III. 39. Floris de V. wordt door de Staatschen ge-
 op 't Slot aldaar gevangen. III. styfd. VIII. 403. nieuwe mui-
 78. van daar vervoerd. III. 80. tery, in 1597. VIII. 491. in
 't wordt door Bisschop Willem 1598. IX. 9, 45, 64. in 1601.
 bemagtigd. III. 97. door Bis- IX. 103. in 1602. IX. 120. in
 schop Jan den IV. III. 286. door 1606. IX. 217. in 1609. IX. 459
 Bisschop Arnold. III. 307. door Muidery van 't Staatsch Krygs-
 Karel van Gelder. IV. 354. in- volk. VI. 450. VII. 376. van 't
 genomen en verlaaten, door Scheepsvolk onder Treslong.
 Sonoi. VII. 98. neemt voldoe- VII. 501. van 't Scheepsvolk,
 ning van den Prinse van Oran- te Rotterdam. VIII. 205. van 't
 je. VII. 133. 't Slot aldaar ver- krygsvolk, in verscheiden' Ste-
 zekerd, tegen Leicefter. VIII. den. VIII. 270 enz. 308, 350
 205. Joan Maurits bezet de Stad, *Mulart*, Droft van Lingem, neigt
 in 1672. XIV. 40. Sluis aldaar naar Spanje. VII. 341
 gelegd. XIV. 324 *Muller (Lazarus)* werpt zig in
Muis van Holy (Arend), Burge- Haarlem. VI. 410, 411
 meester van Dordrecht, raakt *Munster* door de Herdoopers o-
 ver-

*verweldigd. V. 71. door den Bisschop belegerd. V. 73. hongersnood binnen deeze Stad. V. 82. die, by verrassing, ingenomen wordt. V. 83

Munster (*Christoffel Bernard van Galen, Bisschop van*). Oorsprong der oneenigheid tusschen de Staaten en hem. XIII. 79. twist over Bevergerne afgedaan. XIII. 79. de Staaten steeken zig in een geschil tusschen hem en de Stad, welk eindelyk bygelegd wordt. XIII. 80-85. de Stad wordt op nieuws belegerd. XIII. 86. door de Staaten met geld ondersteund. XIII. 87. geheel in 's Bisschops magt gebragt. XIII. 88. hy maakt zig meester van de Eilerschanse. XIII. 89. vordert Borkelo te rug. XIII. 89. verklaart den Staaten den oorlog. XIII. 171, 174. bemagtigt verscheiden' Plaatfen. XIII. 174. valt in Drente. XIII. 175. geeft voor, alleen tegen de tegenwoordige Regeering te oorloogen. XIII. 176. zyne verdere krygsbedryven. XIII. 201. men maakt vrede met hem. XIII. 201, 202. zyn voorneemen om de Staaten op nieuwste beoorloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. belegt Groningen, vergeefs. XIV. 130, 131. ruimt de gewonnen Plaatfen. XIV. 285. maakt vrede met de Staaten.

XIV. 304

Munstersche Vredehandeling. Zie Vredehandeling te Munster.

Munt. Regt der Munte, door Otto den I. geschonken aan de Utrechtsche Kerke. II. 120. *Munt der Graaven*. III. 45, 46.

onderzoek over het Regt der Munte, in Holland. III. 242. alleen te Dordrecht te houden. III. 426. grof en schielyk afgezet, door Maximiliaan. IV. 260. afzonderlyke, in Zeeland begonnen. VII. 323. van roozenobels, te Amsterdam. VIII. 146. Westfriesche munt. VIII. 322. *Munt*, in 1672, te Amsterdam.

XIV. 203

Munter (*Joon*), Raadshéer in 't Hof. XV. 259

Munter (*Kornelis*), Sekretaris van Amsterdam. XV. 190

Muscb (*Kornelis*), Griffier der algemeene Staaten, belet de Spaansche Gevolmagtigden het doen van een' keer door de Steden. XI. 172. handelt met Don Martin Axpe van vrede. XI. 214. stelt een merkwaardig Besluit van Zomermaand 1650 op. XII. 68. ook zeker Geschrift, uit den naam van Willem den II. XII. 194. sterft.

XII. 194

Muskovie. Gezantschap van daar aan de Staaten. X. 80. en van de Staaten derwaards. X. 96. handeling der Staaten met den Grootvorst Michael Fedorowitz. XI. 165. en met zyn opvolger Alexis. XII. 18

Myle (*Adriaan van der*) wordt Lid van den Landraad. VII. 23. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. en te Gend. VII. 109, 110. komt te Amsterdam. VII. 204. wordt tot de Keulsche Vredehandeling gemagtigd. VII. 279.

Myle (*Arend van der*), Burgemeester van Dordrecht, voorkomt aldaar den Beeldenstorm. VI.

187

N 5

My-

Myle (Kornelis van der), Slotvoogd te Gouda, voorkomt aldaar den Beeldenstorm. VI. 187. geeft het Slot op. VI. 366

Myle (Kornelis van der) in gezantschap naar Frankryk. X. 38, 41. naar Venetie. X. 45. poogt den Advokaat te doen ontslaan. X. 258. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt van zyne waardigheden ontzet. X. 387, 390. keert herwaards. X. 390, wordt verdagt gehouden. X. 462. komt wederom in den Haag woonen. XI. 44
Mytpaalen der oude Romeinen. I. 152 *Aant.*

N.

Naaktloopers, te Amsterdam. V. 74, 88

Naaldwyk (Adriaan van) helpt Hoorn verrassen. IV. 211

Naaldwyk (Hugo van). II. 361

Naaldwyk (Willem van) sneuvelt. III. 260. Zie *Jan van Naaldwyk*.

NAARDEN, door de Utrechtsche Ruiters ingenomen. IV. 203. door Graave Willem van den Berge. VI. 368. Aanslag op de Stad. VI. 403. zy geeft zig op aan Don Fredrik. VI. 404. moord aldaar. VI. 405. raadpleegingen op 't versterken deezer Stad. XIII. 360. XV. 36. zy wordt door de Franschen ingenomen. XIV. 39. aanslag des Prins van Oranje op de Stad. XIV. 226. hy veroverd dezelve, in 1673. XIV. 272

Naarfen (Leonard van) te Rotterdam verdagt van oproerigheid, in 1653. XII. 281. maakt beweeging, in 1672. XIV. 76,

77. wordt door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. door den Prinse verkooren.

XIV. 194

Nabalas of Naamwaale. Stroom. I. 181

Naranus (Theophilus) helpt de lyken der Witten afneemen. XIV. 178. raakt, nevens *Samuel* en *Izaak Naranus*, over zeker gedigt, in moeilykheid. XIV. 221, 222

Nagel (Willem) Baljuw van Kennemerland, yvert voor Vrouwe Jakoba. III. 472

NAMEN. 't Kasteel aldaar verast, door Don Jan. VII. 152. de Stad en 't Kasteel gewonnen, door de Franschen, in 1692. XVI. 177-181. heroverd door Koning Willem. XVI. 282 enz. gewonnen door de Franschen, in 1746. XX. 31
Nancy door Hertoge Karel bemagtigd. IV. 156. verlooren. IV. 159. op nieuws belegerd. IV. 159. Slag by deeze Stad. IV. 160
Narsfus (Joannes), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 447. ontkomt. X. 447

NASSAU. de Vorsten uit deezen huize worden, in 1654, tot Ryksvorsten verheeven. XII. 391. Zie *LODEWYK, JAN, ADOLF, HENRIK, WILLEM* enz.

Naves (Heer van), Stedehouder van Mansfeld, ontvangt Don Jan te Luxemburg. VII. 124

Nederborst (Godard van Rbeede, Heer van), gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 405. weigert het Verdrag te tekenen. XI. 457. geschil hierover. XI. 478, 479

Na.

NEDERLANDEN. de meesten en aanzienlyksten komen aan Hertoge Filips van Bourgondie. III. 507. hy doet hulde, wegens dezelve, aan Keizer Fredrik den III. III. 549. ontwerp van eene Unie, tusschen dezelve. V. 101. men zoektze als ééne Provincie te doen aanmerken. V. 5, 137. geschil over derzelver onderhoorigheid aan het Duitsche Ryk. V. 301. uitspraak deswege. V. 313. in Holland, met moeite aangenomen. V. 316. hoe zy, eindelyk, van alle verbindtenis aan 't Ryk vry geraakt zyn. V. 321. Karel de V. verklaart, dat zy nooit zullen konnen van een gescheiden worden. V. 343. staat derzelven, ten tyde der Overdracht. V. 439. zy worden, door de Spaansche Inquisitie, schuldig verklaard aan gekwetste Majesteit. VI. 265. ontwerp omze tot een Koningryk te verheffen. VI. 266. staat derzelven in den aanvang der Landvoogdye van Réquesens. VI. 458. de meesten neemen Anjou tot Vorst aan. VII. 403 enz. derzelver staat na de dood van Willem den I. VIII. 12

NEDERLANDEN (OOSTENRYKSCHE). Verdrag van Onzydigheid derzelven, door Frankryk voorgeslaagen. XVIII. 113-116. in 't jaar 1733, geslooten. XIX. 159. staat derzelven, in 1746. XX. 36

NEDERLANDEN (SPAANSCH). handeling over eene verdeling derzelven. XIII. 111, 113, 117. gronden van het regt der Koninginne van Frankryk op de-

zelven. XIII. 113. gerugt van een afstand derzelven. XV. 294. staat derzelven, in 1712. XVII. 435. in 1714. XVIII. 46. regten op de in- en uitgaandewaren aldaar geregeld. XVIII. 7

NEDERLANDEN (VEREENIGDE). sluiten de Unie van Utrecht, in 1579. VII. 251 enz. zweeren Filips den II. af. VII. 392 enz. welvaart derzelven, in 1587. VIII. 224. in 1590. VIII. 353. staat derzelven na de dood van Willem den III. XVII. 130

Nederstigt, of 't *Land van Utrecht*. men arbeidt, om het aan Holland te doen heften. IV. 494. het wordt onder éénen Stadhouder met Holland gebragt. V. 131

Nedfyr. Zie *Noodvuur*.

Nebalennia, Godin van de zee-vaarende Ingezeten der Nederlanden, van ouds. I. 25, 26

Nek (Jakob Kornelis van) doet eene der eerste reizen uit Holland naar Oostindie. IX. 138

Nek (Lambert van) in bezending naar den Briele. XIX. 360

Nellestein (Joan), Burgemeester van Utrecht. XIV. 348

Nero houdt de Batavische Lyfwagt aan. I. 95. die een' toelag op zyn leeven wreekt. I. 99. hy doorsteekt zig. I. 102

Nerviën, inwoners van het Belgisch Gallie, door Cezar overheerd. I. 40

Nes (Aart van) woont een' zee-slag by tusschen Blake en Tromp. XII. 234. raakt in een scherp gevegt met de Engelschen. XIII. 158. nog eens, in 1667. XIII. 263

Nes (Frans van) zet den Beeldenstorm aan te Schoonhoven. VI.

- Nes (Jan van) de Oude*, Kapitein ter zee, sneuvelt. XIV. 13
- Nethenus (Matthias)*, Professor te Utrecht, van zyn ampt verlaaten. XIII. 53
- Neumeistern (Erdman)*, Lutherfch Predikant te Hamburg. Zyne hevigheid tegen de Gereformeerden. XVIII. 261, 261
- NEUZE (TER)** gesterkt door Hohenlo. VII. 491. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 105
- Neyen (Maarten)* smeedt een' aanslag om Antwerpen aan 's Prinzen zyde over te brengen. VII. 14. vlugt. VII. 15
- Neyen (Pater Jan)* komt in den Haage van vrede handelen. IX. 245, 249, 250, 251. dringt op 't opontbieden der Vloote. IX. 258. zoekt den Griffier Aarfens om te koopen. IX. 271, 282, 283. brengt eene nadere bekräftiging der Wapenfchorfinge herwaards. IX. 285-288, 289. wordt tot de handeling gevolmagtigd. IX. 320, 336. reift naar Spanje. IX. 343
- Nicolai (Adriaan)*, Kanselier van Gelderland, wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. komt 'er zeldzaam in. VI. 252
- Nicolai (Arnoud of Arend)*, gewoone Raad van Holland. VI. 381. wordt Lid van den Hooogen Raade. VII. 451. wordt gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. te ontwerpen. VII. 518
- Nidek (Gysbert Rudolf van)*, Advokaat der Westindifche Maatschappye, handelt te Lisbon. XII. 381
- Nieda*, zie *Noda*.
- Niellius (Karel)*, Remonfrantfch Predikant. X. 389. wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegtenis. XI. 144
- Nierop (Albrecht)*, een der Regteren van Kornelis de Witt. Verhaal ten zynen laste. XIV. 157. hy wordt gemagtigd tot het veranderen der Regeeringe. XIV. 197, 199, 201
- Nieuwbург (Filips Lodewyk, Paltsgraaf van)* beweert regt te hebben op de Kleeffche nalaatenfchap. VIII. 417. X. 8
- Nieuwburg (Filips Willem, Hertog van)*. zyn misnoegen op de Staaten. XII. 14. XIII. 78
- Nieuwburg (Wolfgang Willem, Paltsgraaf van)* bevordert zyn regt op de Kleeffche nalaatenfchap. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9. hy handelt met hen in den Haage. XI. 129. ftaat voor om Maastricht den Keizerfchen in handen te fteflen. XI. 155
- Nieuwdorp*, verbrand door Floris den III. II. 268
- Nieuwenaar (Adolf, Graaf van)* en Meurs, wordt Stadhouders van Gelderland. VII. 505. tragt zig, vergeefs, te verzekeren van Nieuwmegen. VIII. 71. werpt volk in Arnhem. VIII. 72. verraft Nuis. VIII. 74. raakt met Taffis in gevegt by Amerongen. VIII. 74. wordt, by-voorraad, Stadhouders van Utrecht. VIII. 99. bemagtigt twee Schanfen. VIII. 99. kwelt Nieuwmegen. VIII. 99. wordt hoofd van Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 156. vordert den Utrechtfchen een' nieuwen eed af. VIII. 167. werft in Duitfchland. VIII. 184. raakt in den ge-

mee.

meenen haat. VIII. 242. bewerkt verandering in de Regeering. VIII. 295 enz. vernieuwt de Wet, met overleg der Staaten. VIII. 309. komt ongelukkiglyk aan zyn einde. VIII.

309

Nieuwendoon, Slot in Westfriesland. III. 44. geslegt. II. 99

Nieuwendorp of *Nieuwborg*, Slot by Alkmaar. III. 44

Nieuwerbrugge. Pain & Vin verlaat de post aldaar. XIV. 236

Nieuwerluis, Schans aldaar hersteld, in 1745. XX. 16

Nieuwkerk op de Veluwe. Kerkberoering aldaar. XX. 377

Nieuwland (*Nikolaas a nova terra* of *van*), wordt Bisschop van Haarlem. VI. 65, 70

NIJEUWMEGEN. Hof aldaar, door Karel den Grooten gestigt. I.

420. door de Noormannen verbrand. II. 85. nog eens door

Godefrid, Hertoge van Lotharingen. II. 161. de Stad wordt

aan Gelder gehegt. II. 384. de Oostenrykschen zoeken haarte

verrassen. IV. 344. zy wordt byna verrast, in 1584. VIII. 19. in

1585, aan de Spaansche zyde overgebragt. VIII. 71. gekweld

door den Graave van Nieuwenaar. VIII. 99. Schenks aansla-

gen op de Stad. VIII. 137, 307. zy wordt bemagtigd door Prinse-

Maurits. VIII. 359. die 'er de Wet verftelt. VIII. 360. in 1618,

wordt 'er ook, buitenstyds, verandering in de Regeering ge-

maakt. X. 195-198. Holland zoekt de herstelling der ont-

slaagen' Regenten, vergeefs, te verwerven. X. 198. de Stad

maakt de zwaarigheid om de goederen der Ridderen van Mal-

tha uit te keeren. XII. 28. Willem de II. verftelt aldaar de

Wet. XII. 69. de Stad neemt, na zynen dood, het regt hiertoe

wederom aan zig. XII. 138. zy wordt bemagtigd door Turen-

ne. XIV. 92. tot handelplaats over de Vrede verkooren.

XIV. 369. opschudding en verandering der Regeeringe al-

daar. XVII. 137, 140, 243, 304. toeleg der Franschen op de Stad.

XVII. 160. beweeging aldaar, in 1747. XX. 151. verandering

der Regeeringe, in 1748. XX.

315

NIJEUWPOORT in Holland verrast, door de Gelderschen. IV. 398.

ontvangt voldoening van den Prins van Oranje, in 1577. VII.

138

Nieuwpoort in Vlaanderen verjaagt de Franschen, in 1582.

VII. 474. valt Parma in handen. VII. 490. Maurits slaat 'er 't be-

leg voor. IX. 78. merkwaardige slag by deeze Stad, in 1600.

IX. 79-87. 't beleg wordt opgebroken. IX. 88. de Franschen

winnen de Stad, in 1745. XX. 13

Nieuwpoort (*Willem*), Vroedschap van Schiedam, wegens Holland

in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130. en

naar Zeeland. XII. 188. wordt benoemd tot de Vredehandeling

met Kromwel. XII. 257. of hy Kromwel tot zekere verande-

ring in Engeland hebbe aangezet. XII. 259. hy doet een'

keer naar Holland. XII. 264, 307, 316. handelt bedektelyk

met de Witt. XII. 279, 280. keert naar Londen. XII. 309.

Friesland vordert hem ter straffe. XII. 337. hy verklaart, by

eede,

- eede, Kromwel de Akte van Uitsluiting niet in den mond gegeven te hebben. XII. 369. zyne handeling in Engeland. XII. 430, 472. XIII. 4. wat hy van Kromwels Zoonen gevoelde. XII. 471. hy keert te rug in Holland. XIII. 10. handelt aldaar met eenige geweeken Engelschen. XIII. 168. wordt in een oproer te Schiedam gevat. XIV. 78
- Nieuwpoort (Willem)** naar Frankryk gezonden. XVI. 441. op zyne Hofftede wordt van vrede gehandeld. XVII. 289. zyne gedagten over 't aanstellen van eenen Stadhouder. XVIII. 128
- Nieuwstad (Jakob van)**, Schepen van Alkmaar, wegens Holland in bezending naar Zeeland. XII. 227. naar Enkhuizen. XII. 288
- Nikker (Jan Pieterszoon)**, Burgemeester van Briele, stemt de eerste tot de overgave der Stad, in 1572. VI. 343, 344
- Nikolaas van Cusa (Kardinaal)**. hoe hy, hier te Lande, de Aflaaten predikte. IV. 33. wat hy deedt, tot verbetering der zeden. IV. 34. hy heelt de scheuring der Utrechtsche Kerke. IV. 35
- Nikolaas Perenot, Heer van Granvelle**, woont de Vredehandeling te Madrid by. IV. 461. bewerkt een verbond met den Hertoge van Gulik en met den Koning van Deenemarke. V. 262. zyn list, om S. Disier te doen opegeeven. V. 271. hy woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 362. hy sterft. V. 357
- Noda**, oude scheidpaal van 't Nederftigt. II. 246 *Aant.* ook de **Grebbe** genaamd. II. 248, 360
- Noirkarmes (Filips van S. Aldgonde, Heer van)**, Stedehouder des Markgraafs van Bergen over Henegouwen. VI. 205. bezet Doornik en Valenchyn. VI. 209. doet eenige Leeraars ter dood brengen. VI. 209. bezet Maastricht, 's Hertogenbosch en Amsterdam. VI. 232. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. helpt Haarlem belegeren. VI. 414. krygt het bewind over den oorlog in Holland. VI. 456
- Aant.** tragt naar Gouda door list. VI. 465. doet opening tot bevrediging. VI. 478. sterft. VI. 478
- Nominatien.** Of en hoe verre de Stadhouder regt hebbe, om daarop onderzoek te doen. XV. 263, 270, 274
- Noodvuur.** wat 'er door betekend wordt. I. 395 *Aant.*
- Noord (Olivier van)** zeilt om den Aardkloot. IX. 139
- NOORDHOLLAND.** wat men 'er, oudtyds, door verstondt. III. 161. het onderwerpt zig den Vlaamingen. III. 161. wordt 'er van verlost. III. 165
- NOORDERKWARTIER.** Moeite aldaar over 't stuk der Regeeringe. VII. 6, 9. deszelfs aandeel in de gemeene Lasten nader geregeld. XIII. 360
- Noordwyk.** Geweldenaaryen aldaar, door de Deenen gepleegd. II. 55
- Noordwyk (Everard van)** sneuvelt te Schagen. II. 262
- Noordwyk (Nikolaas van der Boekhorst, Heer van)** in gezantschap naar Frankryk. X. 425, 495
- Noormannen.** Zie Deenen.
- Noot (Karel van der)** verdedigt Oost-

- Ooftende. IX. 108, 162. wordt Stedehouder van Fredrik Henrik in Staatſch Vlaanderen. IX. 169. beſchermt Sluis. IX. 207
- Noricum.* I. 181 *Aant.*
- Norrits (Eduard)*, Bevelhebber van Ooftende, verovert Blankenburg en andere Schanſen. VIII. 385
- Norrits (Jobn)*, Kolonel van een Regiment Schotten in Staatſchen dienſt. VII. 225. poogt Steenwyk te ontzetten. VII. 360, 362, 363. 't gelukt hem. VII. 364. hy taſt de Rennenbergſchen aan. VII. 366. wordt door Verdugo geſlaagen. VII. 387. zyn aanſlag op Deventer. VIII. 199. hy keurt der Staaten handeling goed. VIII. 313
- North* doet eenige Utrechtſchen ter Stad uit zetten. VIII. 166. is verdagt, dat hy de Engelſchen in Holland laat ſtroopen. VIII. 200
- Noue (François de la)* wordt Veldmaariſchalk over 't Leger der Staaten, onder Boſſu. VII. 224. overvalt La Motte by Duinkerken. VII. 272. poogt, vergeefs, Maaſtricht te ontzetten. VII. 273. bemagtigt Warwyk. VII. 277. Imbiſe doet hem Gendruimen. VII. 289. hy neemt Ninove in. VII. 317. wordt gevangen. VII. 318
- Novesium*, nu *Nuis*. I. 135 *Aant.*
- Nuinbem*, Droſſaard van Hoorne, Yſſelſtein en Buuren, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126
- Nuis* belegert door Hertoge Karel. IV. 149. verlaaten. IV. 152. verrast door Nieuwenaar. VIII. 74. belegerd en ſtormenderhand veroverd, door Parma. VIII. 131-134
- Nutzel (Karel)*, Keizerlyke Gezant, raadt de Staaten tot vrede. VIII. 478
- Nyenburg (Dirk van der)* door Alva, tot Advokaat van Holland, aangepreezen. VI. 307. wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
- Nyenburg (Jan Janszoon van der)* helpt het Marktſchip van 's Hertogenboſch winnen, in 1570. VI. 323
- Nyenburg (J. van)*, in bezen- ding naar Friesland en Stad en Lande, op 't ſtuk der *Harmonie*. XIII. 336
- Nyenoord (Wigbold van Eufum, Heervan)*. VII. 238. verdryft de Rennenbergſchen uit Winſum. VII. 366. ſterkt Otterdum. VII. 492
- Nyenrode (Kornelis van)* beſchuldigd, wegens den Beeldenſtorm te Utrecht. VI. 184
- Nyenrode (Willem van)* handelt ten huize van Trefel. X. 210, 217
- Nyveld (Jakob van Zuilen van)*, Schout te Rotterdam, raakt in moeite. XVI. 122 enz.
- Nyveld (Jonkheer Willem van Zuilen van)* beſchuldigd, wegens den Beeldenſtorm te Utrecht. VI. 184. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geſlaagen. VI. 233. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. en te Gend. VII. 109, 110. wordt Slotvoogd te Muiden. VII. 133. gezonden naar Engeland. VIII. 192. loopt ge- vaar van geligt te worden. VIII. 262
- Nyveld (Willem van)*. Zie *Aantsbergen*.

O.

Obdam (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286

Obdam (*Jakob van Wassenauer, Heer van*) berent Venlo. XVII. 165. woont het beleg van Bonby. XVII. 183. zyn beleid in 't gevegt by Ekeren. XVII. 187 enz. Zie voorts op *Wassenauer*.

ODOKAR (Graaf) zyn twist met Koning Zwentibold. II. 101. hy wordt binnen Dursos belegerd. II. 101. zoekt hulp by Karel den Eenvoudigen. II. 102

Odyk (*Willem van Nassau, Heer van*) bekomt een aanzienlyk ampt in Engeland. XIII. 45. vertoont den persoon van Willem den II. als eerste Edele van Zeeland. XIII. 339. wordt aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. keert te rug. XIV. 101. wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369. trekt, in buitengewoon gezantschap, naar Frankryk. XV. 3, 4. naar Engeland. XVI. 21, 31. zyne handeling aldaar. XVI. 23, 27, 35. hy wordt tot de Haagfche Byeenkomst gemagtigd. XVI. 103. in buitengewoon gezantschap naar Frankryk gezonden. XVII. 4. hy slaat voor om Koning Willem te Middelburg een eerenbeeld op te regten. XVII. 117. wordt van den staat van eerften Edele vervallen verklaard. XVII. 148

Odyke (*Lubbert van*). II. 247

Oem (*Willem*) handelt in Holland,

over vrede, in 1576. VII. 109

Oeruede, wat 'er door verstaan werdt. III. 371

Offa, Koning van Mercie. zyn geschil met Karel den Grooten. I. 436

Ogle (*Joan*), Bevelhebber der bezettinge van Utrecht, gedreigd met gevangenis. X. 31. handeling der Hollandfche Gemagtigden met hem. X. 220, 230, 231, 293, 294

Oiruede, wat 'er door verstaan werdt. III. 371

Oldenbarneveld (*Joan van*) trekt op om Haarlem te helpen ontzetten. VI. 427. weigert, als Regter, te zitten over eenige Roomschegezinden. VII. 59. wordt gemagtigd tot de handeling over de Utrechtfche Unie. VII. 250. tot het ontwerpen van de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. VII. 518. en tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90. hy wordt Advokaat van Holland. VIII. 122. zyne wedde. VIII. 122. Leicefter ontbiedt hem; doch hy verschynt niet. VIII. 169. spreekt met den Graave. VIII. 176, 177. wil zyn ampt nederleggen. VIII. 218. behoudt het. VIII. 219. Leicefter vaart tegen hem uit. VIII. 237. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy bestraft de Predikanten. VIII. 250. handelt met Medenblik. VIII. 273. brengt te wege dat Prins Maurits Stadhouders van Utrecht wordt. VIII. 332. wordt, door de Staaten, beschonken. VIII. 344. bearbeidt de Kerkenorde van 1591. VIII. 362. zyne handeling in Frankryk. VIII.

VIII. 494, 497, 498. en in Engeland. VIII. 499. hy vat agterdocht op tegen Maurits. IX. 86. X. 248. de Admirant spreekt met hem van vrede. IX. 118. hy moedigt de togten door 't Noorden naar China aan. IX. 140. reist in gezantschap naar Engeland. IX. 154. houdt de opreëting eener Westindische Maatschappye tegen. IX. 229. neigt tot eene redelyke vrede met Spanje. IX. 241. beweegt Maurits om in het openen der handelinge te bewilligen. IX. 244. ontdekt dan toelag van Henrik den IV. op de heerschappye over den Vereenigden Staat. IX. 266. bevordert het opontbieden der Vloote. IX. 281. verwyt Verreiken het omkopen, door Neyen ondernemen. IX. 282. doet de meeste Leden neigen tot vrede. IX. 284. ongenoegen tusschen Maurits en hem. IX. 284. hy wordt gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321, 336. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Oostindie. IX. 332. haalt Maurits over tot bewilliging in 't verlengen der Wapenschorsing. IX. 346. ontdekt de Spaansche Huwelykshandeling in Engeland. IX. 354. beweegt Maurits om de krygskosten te hoog te begrooten. IX. 366. neigt tot Bestand. IX. 366. Henrik de IV. zoekt hem te wippen. IX. 367. en bevordert zyne Zoonen in Frankryk. IX. 368. hy ontvangt een geschenk van den Koning. IX. 368. onderzoek, of en hoe verre hy zig hierin vergreepen hebbe. IX. 369. gerugten ten

zynen nadeele. IX. 385. hy beantwoordt de Spaanschen scherp, by 't afbreken der handelinge. IX. 387. Maurits schynt hem te verdenken van Spaanschgezindheid. IX. 389. schimpfchriften tegen hem gestrooid. IX. 411. hy legt zyn ampt neder. IX. 412. aanvaardt het wederom. IX. 412. zyne bedenkykheid op de handeling der Zeeuwen. IX. 414. Jeannin verzoent Maurits wederom met hem. IX. 423. hy houdt het sluiten van een lang Bestand zonder erkentenis van der Staaten vryheid tegen. IX. 430. draagt zorg, dat Prins Maurits schadeloos gesteld worde. IX. 447. zyn groot gezag. IX. 451. hy schynt voor 't vermeerderen van 's Prinsen aanzien te neigen. IX. 454. verandert van gedagten. IX. 454, 455. zoekt vrede te houden onder de Predikanten. X. 54. dringt op 't invoeren der Kerkenorde van 1591. X. 58. schynt de Remonstranten te begunstigen. X. 58, 59, 142. brengt te wege, dat Jakob de I. tot verdraagzaamheid raadt. X. 60. nadelige gerugten van hem. X. 82, 176. misnoegen van François van Aarsens tegen hem. X. 82. hy bearbeidt, aan 't Engelsche Hof, de herlevering der verpande Steden. X. 99, 102-105. verzoekt Prins Maurits, dat hy de besluiten der Staaten op het Kerkelyke helpe handhaaven. X. 150. is bedugt voor ongewoone verandering der Regeeringe. X. 159, 160, 161. bevordert de aanneeming der Waardgelden.

ders. X. 168. spreekt met Uitenbogaard over de Sinode. X. 179. tragt, vergeefs, naar ontslag van zyn ampt. X. 186. schimpfchriften tegen hem gestrooid. X. 200, 201, 204. Maurits toont kwaad vermoeden op hem te hebben. X. 200, 201, 205. hy verdedigt zig schriftelyk by den Prinse en by de Staaten. X. 203. de Staaten neemen hem in hunne byzondere bescherming. X. 204. men neemt zyn gevoelen in op de handeling met de Utrechtschen. X. 216. hy spreekt met den Prinse op 't stuk der Waardgelden. X. 217. schryft aan die van Utrecht. X. 230. brengt de bewilliging in de Sinode byna ten einde. X. 240. wordt in hetgenis genomen. X. 240, 252, 253. oorzaaken zyn'er gevangenis. X. 243-252. poogingen om hem te doen ontslaan. X. 258. hy, Hogerbeets en de Groot worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. hy krygt 'er berigt van en van de verandering der Regeeringe. X. 286, 287, 304. wordt ondervraagd. X. 297. van zyne papieren beroofd. X. 297. komt voor de Regters. X. 347. zyne bekentenis. X. 347, 348, 353, 356. men zoekt hem te beweegen om vergiffenis te begeeren. X. 358. hem wordt de doodaangezeid. X. 359. inhoud van zyn vonnis. X. 364. zyn gedrag in zyn uiterste. X. 359-363, 366, 367. hy wordt onthalsd. X. 367. zyn aart. X. 369. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdadig van gekwetste Hoog-

heid begaan te hebben. X. 410. *Oldenzael* verlooren, in 1580. VII. 342. herwonnen, in 1597. VIII. 473. wederom verlooren, in 1605. IX. 189. andermaal herwonnen, in 1626. XI. 35. gaat, in 1672, aan de Bisschoppelyken over. XIV. 28

Olemiss hardheid verwekt eenen opstand onder de Friezen.

I. 80

Omkoopingen en ontvangen van geschenken. Plakaat daartegen.

XII. 187

OMMELANDEN verbinden zig, voor 't eerst, met de Stad Groningen. III. 339. verschaffen Graave Lodewyk geld, in 1568. VI. 272. omhelzen de Geloofs-vrede, in 1578. VII. 216. raken in geschil met de Stad Groningen. VII. 237. treden in de Utrechtsche Unie. VII. 263. verwerpen de Keulsche Vredepunten. VII. 284. twisten met Groningen, in 1597. VIII. 483. en omtrent 1640. XI. 348

Ommeren (Heer van), Gezant der Staaten by den Hertoge van Savoje. XII. 432

Onderwater (Kornelis), Burgemeester te Delft, geeft den Staaten kennis van de beweging aldaar. XIV. 81

Oorlog. Margareet belooft geen oorlog te voeren, buiten der Staaten bewilliging. III. 269

Oorlogsverklaaring (voorbeeld eener) in de veertiende eeuw.

III. 273

Oostende verjaagt de Fransche bezetting, in 1582. VII. 474. wordt door de Staatschen verzekerd. VII. 507. muitery aldaar gestild. VIII. 21. aanslag op de Stad. VIII.

77. vierjaarg. beleg derzelve. IX. 77, 107-109, 111, 113-116, 162, 169. zy gaat over, by verdrag. IX. 169. wordt door de Franschen veroverd, in 1745. XX. 13

Oostendische Maatschappij, door Keizer Karel den VI. opgeregt. XVIII. 266. men beweert dat het Oktroi voor dezelve strydt met de Verdragen. XVIII. 269 enz. redenen voor en tegen dezelve. XVIII. 272 enz. 276 enz. haar voortgang. XVIII. 280. de Staaten arbeiden, ernstelyk, om dezelve te doen vernietigen. XVIII. 297. vaststelling omtrent dezelve by 't Weener-Verdrag van 1725. XVIII. 309. Beding aangaande dezelve. by 't Verdrag van Hannover. XVIII. 386. voorslag om dezelve te verplaatsen. XVIII. 400. zy wordt, voor zeven jaaren, opgeschort. XVIII. 443. haare geheele vernietiging, by 't Verdrag van Seville, beraamd. XVIII. 504. geschiedt eindelyk, by 't Verdrag van Weenen. XIX. 48, 72. poogingen om een gedeelte van derzelver handel te behouden. XIX. 62

Oostenryk (Don Jan van), natuurlijke Zoon van Karel den V. zyne Krygsbedryven. VII. 124. hy wordt Landvoogd der Nederlanden. VII. 123. komt heimelyk herwaards. VII. 124. handelt met de Staaten. VII. 125, 128, 141. zyn toelag op Engeland. VII. 130, 154, 198. hy geeft het eeuwige Edict uit. VII. 142. Holland en Zeeland weigeren, zig met hem te verdraagen. VII. 144. hy beschuldigt Oranje van een' aanslag tegen zyn Perfoon. VII. 145. komt te Brussel. VII. 146. bezendt de Staaten van Holland en Zeeland. VII. 148. zoekt de Hoogduitsche knechten in 't Land te houden. VII. 150. maakt zig verdagt. VII. 150. bemagtigt het Kasteel van Namen, door list. VII. 151. ook Charlemont. VII. 153. Oranje onderscheept zyne brieven. VII. 154. de Staaten handelen, op nieuws, met hem. VII. 157. 170. hy ontbiedt de Spaansche knechten te rug. VII. 167. wordt voor 's Lands vyand verklaard. VII. 180. slaat de Staatfchen by Gemblours. VII. 193. bemagtigt deeze Stád. VII. 193. en verscheiden' anderen. VII. 194. vrugtelooze Vredehandeling met hem. VII. 194. hy bemagtigt Filippeville. VII. 197. raakt te Roermonde slaags met de Staatfchen. VII. 225. sterft in 't Leger. VII. 232

Oostenryk (Don Jan van), natuurlijke Zoon van Filips den IV. wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XII. 445. wordt ontslaagen. XII. 474

Oostergo en Westergo, oudtyds Eilanden genoemd. I. 376. aan Koentraad, Bisschop van Utrecht, opgedraagen. II. 194. en hem wederom ontnomen. II. 195. hem op nieuws geschonken. II. 196. aan Holland gehegt. II. 217. wederom aan de Utrechtsche Kerk gegeven. II. 226. verdrag, deswege, tusschen Holland en 't Stigt. II. 243, 321. aan Willem, Broeder van Dirk den VII., opgedraagen. II. 280.

Q. 2. 210

Zie **FRIESLAND** (tegenwoordig).
Oosterlingen. Oorlog met de-
 zelve. III. 530 enz. Vrede-
 handeling. III. 539. Verdragen.
 III. 542. Zie **Hanze-Steden**.

Oostervant ('t **Graafschap**) waar
 gelegen. II. 147 *Ant.*

Oosterwyk (**Koensraad van**) wordt
 gevangen. III. 274

Oosterwyk (**Willem van Lier, Heer
 van**) trekt in gezantschap naar
 Venetie. XI. 66. naar Frankryk.
 XI. 242. zyne handeling aldaar.

XI. 277, 334

Oosterzee. Slot aldaar, door Graa-
 ve Willem den I. gestigt. II. 281

OOSTFRANKRYK, een gedeelte der
 Nederlanden was 'er onder be-
 greepen. I. 310. wordt *Duitsch-*
land genaamd. II. 62

Oostfriesche onlusten, omtrent
 1595. VIII. 418. omtrent 1598.
 IX. 19. omtrent 1602. IX. 123-
 128. omtrent 1606. IX. 310. om-
 trent 1611. X. 52, 53. omtrent
 1622. X. 439-445. omtrent 1625.
 XI. 42. van 1627 tot 1636. XI.
 226-230. omtrent 1640. XI. 350-
 354. na 1648. XIII. 90-97. in en
 na 1666. XIII. 351-357. in 1677.
 XIV. 458. vervolg derzelven,
 in 1681 enz. XV. 104. in en na
 1721. XVIII. 282. in en na 1725,
 tot 1730. XVIII. 511 enz. 't
Weener-Verdrag belooft, de-
 zelve te zullen byleggen. XIX.
 51, 73. verandering der Regee-
 ringe aldaar. XIX. 476-486

OOSTFRIESLAND. Zie **Joan, Ed-
 zard, Enno, Christiaan, Graaf of
 Vorst van Oostfriesland**.

Oost-Holland, dus noemt zig Em-
 menes. III. 273

OOSTINDIE, waarom dus ge-
 naamd. IX. 131. oudste handel
 op dit Gewest. IX. 131. de Por-

tugeezen worden 'er meester
 van. IX. 134. de Hollanders en
 Zeeuwen beginnen op Oostin-
 die te vaaren. IX. 136. Filips de
 III. zoekt hun den handel der-
 waards te beletten. IX. 143. en
 dringt hierop in den Haage en
 te Antwerpen. IX. 326, 335,
 357, 432. redenen voor en te-
 gen den zelve. IX. 327, 331.
 de Staaten besluiten, dien te
 handhaaven. IX. 332, 334, 342,
 443. eenige Nederlanders lee-
 ren den Engelschen de vaart
 naar Oostindie. X. 46. schade
 aldaar, in 1672 en 1673. XIV.

293

Oostindische Maatschappij der
 Vereenigde Nederlanden. IX.
 147. derzelver Oktroi. IX. 148.
 eerste uitrustingen. IX. 150. ver-
 rigtingen in Indië. IX. 197, 301-
 310. X. 6, 46, 51. XI. 238, 316,
 372. XII. 473. XIII. 73, 405.
 verschillen met de Engelschen.
 X. 69, 70. voordeelige staat. X.
 97, 98. verdrag met de Engel-
 sche Oostindische Maatschappij
 van 1619. X. 393. zy doet Ba-
 tavia stigten. X. 395. geeft der
 Engelsche Oostindische Maat-
 schappij voldoening. XII. 365,
 366. zy zoekt haaren handel in
 China en Japan te vestigen.
 XII. 473, 474. geeft den En-
 gelschen voldoening, wegens
 drie genomen schepen. XIII. 4.
 legt Willem den III. een drie-
 endertigste haarer uitdeelingen
 toe. XIV. 317. sluit met de En-
 gelsche Maatschappij. XIV. 339.
 derzelver Oktroi wordt vernieuwd.
 XVI. 335. wederom, in
 1748. XIX. 419. zy verkiest den
 Prins van Oranje tot Oppor-
 Directeur. XX. 332. deszelfs
 Re-

- Représentanten.* XX. 334
Ooftzee. Koophandel op dezelve. IV. 467
 III. 201, 500. Zie Koophandel op de Ooftzee.
Ootmarfum ingenomen door Prins Maurits. VIII. 366. verlooren. VIII. 378. herwonnen. VIII. 473. gaat, in 1672, aan de Bisschoppelyken over. XIV. 28
Open houden van Steden en Sterkten. waarom, van ouds, bedongen. IV. 313 *Amt.*
Opmeer (Nikolaas), Burgemeester van Amsterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145
Opperste magt den Graaven uit den huize van Oostenryk toegeschreeven. V. 140, 197, 242, 339, 340, 408
Opzitten of uitrusting van een gezant, hoe veel zy behief. IV. 464. V. 161
Opquendo (Don Antonio d') verliest den slag voor Duins. XI. 282
ORANJE (t' Prinsdom) komt aan den Huize van Nassau. IV. 504.
 V. 270. wordt Willem den I. overgegeven. VI. 34. beroerte in de Stad Oranje. VI. 73. Fredrik Henrik raakt in 't gerust bezit van het Prinsdom. XI. 130. Willem de III. tragt'er in hersteld te worden. XIV. 462.
 't wordt verbeurd verklaard. XV. 317. door Lodewyk den XIV. overmeesterd. XVII. 204. wat deswege te Utrecht bepaald zy. XVII. 514, 518
ORANJE. Zie FILIBERT VAN CHALONS, RENE' VAN CHALONS, WILLEM VAN NASSAU OF WILLEM DEN I. MAURITS, FREDRIK HENRIK, WILLEM DEN II. WILLEM DEN III. WILLEM KAREL HENRIK FRISO.
Orateur. gewoone naam der Noordsche gezanten. IV. 467
Ordonnantien (Crimineele) van Alva, door wie opgesteld. VI. 292
Ordonnantien. Zie Benden van Ordonnantien.
Orleans (Hertogin van) haalt haaren Broeder, Karel den II. over tot een heimelyk Verbond met Frankryk. XIII. 417. sterft schielyk. XIII. 419
Orleans (Filips, Hertog van) wordt Regent van Frankryk. XVIII. 66. invloed hiervan op den Staat van Europa. XVIII. 68. hy weigert den Pretendent ondersteuning. XVIII. 70. doet den Ambassadeur Buys een voorslag van een Verbond. XVIII. 107-110. zyn inzicht hiermede. XVIII. 110. spreekt nader met Buys. XVIII. 112. slaat een Verdrag van onzydigheid der Oostenryksche Nederlanden voor. XVIII. 113, 114. aanleiding tot handeling tusschen hem en Groot-Britanje. XVIII. 140. zyne inzichten in 't sluiten van een Huwelyk voor Lodewyk den XV. XVIII. 239, 240
Ormond (James Butler, Hertog van) bekomt het opperbevel over de Engelsche troepen. XVII. 426. zyn last. XVII. 465. maakt zwaarigheid om te vegten. XVII. 466-469. zondert zig af van 't Leger der Bondgenooten. XVII. 477, 480. bezet Genden Brugge. XVII. 480
Orfei gewonnen, door Graave Willem van Nassau. XI. 159. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 26
Ortel (Joachim), Gezant der Staaten

- ten in Engeland. VIII. 34. zyne *Otto, Graaf van Benthem*, doet handeling aldaar. VIII. 34-36, eenen ipval in Drente. II. 227, 192, 237. hy ontdekt Leices- 229. wordt geslaagen en ge- ters geheim Berigtschrift. VIII. vangen. II. 230. wederom ge- 239. sterft, te Londen. VIII. 352 slaakt. II. 231. omgebracht. II. 231
- Os (van)*, Burger van den Haa- *Otto de II. Graaf van Benthem*, ge, wil de Witt niet van de zyn geschil met die van Gro- poort laten. XIV. 163 ningen en Drente. II. 285
- Os (Tonis van der)* wordt Inte- *Otto de II.*, Bisschop van Utrecht, rims-Regent te Zierikzee. XX. gaat op de Kruisvaart. II. 342. 74 keert te rug. II. 350. raakt in
- Osdorp.* die van Osdorp weder- oorlog met den Graave van Gel- staan de Dregter-Friezen. II. 236 der. II. 357. maakt vrede. II.
- Offery (Daniel, Baron van)*, Ko- 359. 't Drofstamp van Salland lonel in 's Lands dienst te Ryn- wordt hem afgestaan. II. 360. berk, onthalsd. XIV. 63 hy raakt in nieuw geschil met
- Otto tot Keizer uitgeroepen.* I. de Drenters en Groningers. II. 104. de Batavische hulpbenden 361. sneuvelt. II. 365
- verklaaren zig tegen hem. I. 106. *Otto de III.*, Bisschop van U- hy beneemt zig het leeven. I. 112 trecht, wordt Voogd van Graa- ve Willem den II. II. 376. sterft. II. 397
- OTTO DE I. (Keizer)* doet eeni- *Otto, Heer van Arkel*, bevredigt ge Giften aan de Kerke van U- de Kabbeljaauwſchen met Her- trecht. II. 120. beoorloogt zy- toge Albrecht. III. 298. zyn aan- nen Broeder, Henrik, om 't zien en bedryf. III. 299
- bezit van Lotharingen. II. 121. *Ottervoort ('t Wed)* waar gele- gen. II. 260
- bemagtigt het. II. 123. sterft. II. 123 *Oudaan (Joachim Franszoon)* loopt, in 't jaar 1672, in 'toog. XIV. 221
- OTTO DE III. (Keizer)* staat Dirk *Oudart (Nikolaas)*, Geheimschry- den II. eenige Leengoederen in ver der Koningklyke Prinse- eigendom af. II. 125 se. XIII. 38. raakt in hegtenis. XIII. 163. wordt geslaakt. XIII. 171
- Otto van Saxon* tot Keizer ver- *Ouddorp* heeft Keuren van Wil- kooren. II. 331. bevestigt Wil- lem den II. gehad. II. 259
- lem den I. in de Ryks Leenen. *Oude (Reinier de)*. II. 259
- II. 333. Lodewyk van Loon *Oudenaarden* bemagtigt, door zoekt zig, door hem, te doen Willem den I. VI. 388. moed- herstellen. II. 339 wil aldaar gepleegd. VI. 388.
- Otto van Nassau*, Graaf van Gel- *Oudenaarden* aanſlag op de Stad. VII. 419. der, verdraagt zig met het Stigt, zy wordt door Parma bemag- wegens de Veluwe. II. 272 tigd.
- Otto de III.*, Graaf van Gelder, pandt Nieuwmegen van Koning 111. 9
- Willem. II. 384. wordt Voogd van Floris den V. III. 7. staat Vrouw Aleid. III. 8. sterft.

- figd. VII. 452. belegerd, in 1674. Staaten gedeeltelyk afgeftaan. XIV. 333 XVIII. 86
- OUDEWATER, vergeefs, door Jan OVERMAAZE (LANDEN VAN) door van Arkel, belegerd. III. 345. Willem den II. ingenomen. XI. 457. verdeeld tusschen Spanje en de Staaten. XIII. 13
- heeft een oud voorregt, om *Overste Heer*. de Staaten van Hol- niet van de Graaflykheid ver- land myden 't geeven van dee- vreemd te mogen worden. VI. zen titel aan hunnen toeko- 16. wordt aan de zyde van O- menden Graave. V. 339
- ranje overgebracht. VI. 366. door *Overstein (Otto, Graaf van)* in- Hierges, stormenderhand, ver- velt te Antwerpen. VII. 112, overd. VII. 62, 63. zonderling 113
- voorval omtrent het Lyk van OVERYSSSEL of *Overstigt*, door Ka- den Predikant aldaar. VII. 64. rel van Gelder overvallen. IV. opschudding, in 1617. X. 152, 363. en gedeeltelyk bemagtigd. 162. Prins Maurits versfelt 'er IV. 438. Schenk voert een Le- de Wet, in 1618. X. 266. de ger derwaards. IV. 442. Karel de Stad neemt vrye hoede van de de V. wordt 'er Heer van. IV. Franschen, in 1672. XIV. 41. 479. 't wordt een Landschap op de bezetting trekt 'er uit. XIV. zig zelf. V. 132. kiest gedeel- 133, 283. beweeging aldaar, in telyk 's Prinsfen zyde, in 1572. 1750. VI. 368. valt hem wederom af. XX. 358
- Oudshoorn (Dirk de Flaming van)* VI. 400, 402. treedt schoorvoe- wordt te Amsterdam uit de tende in de Utrechtsche Unie. Vroedschap gezet. X. 280
- Ouwenvaller (Reinier van)*, Klerk VII. 266. deszelfs oordeel over van den Raadpensionaris de de Keulsche Vredepunten. VII. Witt, verzelt zynen meester 284. Oranje verzekert dit Ge- naar de Voorpoorte. XIV. 159, west. VII. 328. 't verwoesten van 't platte Land aldaar nage- 162, 163, 166
- Ouwkerk (Henrik van Nassau, Heer van)*, beschermt Willem VIII. 19, 20. verklaart zig tegen de opdracht der heer- den III. in den slag van S. De- schappye aan Frankryk. VIII. nys. XIV. 494. zyne Krygsbe- 50. staat der Kerken aldaar, in dryven. XVII. 185, 190, 221 1612. X. 58. en in 1616. X. enz. 258, 260, 280, 306. hy 142. Maurits haalt het Gewest over, om in de nationaale Si- sterft. XVII. 322 node te bewilligen. X. 199. ver- Overeenstemming. Zie *Harmonie*. schil over deszelfs aandeel in de gemeene lasten. X. 446. men stelt 'er orde op de Regeering, na de dood van Willem den II. XII. 130. beschryving derzelve. XII. 407. scheuring onder de Staaten van 't Gewest. XII. 403.
- OVERKWARTIER VAN GELDER- O 4 eene
- LAND. Handeling over het zel- ve. XVIII. 48. deszelfs ange- legenheid. XVIII. 52. verschil over de regtspleeging aldaar. XVIII. 78, 97. het wordt den

eene der partyen kiest den Prins van Oranje tot Stadhouder. XII. 405. de Staaten van Holland beslissen eerlang den twist. XII. 406-412. 't Gewest slaat voor om den Prins van Oranje, in gezantschap, naar Engeland te zenden. XIII. 166. nieuwe scheuring onder de Staaten geheeld. XIII. 344-351. de Provincie, door de Bisschoppelyken, ontruimd. XIV. 308. in de Unie hersteld. XIV. 325. de Regeering aldaar veranderd. XIV. 360. de Provincie draait met besluiten op de werving van zestienduizend man. XV. 218. onlusten tusschen de Edeelen en Steden. XVI. 96. verandering in de Regeering aldaar. XVII. 143. de Provincie slaat het houden eener buitengewoone Vergadering voor. XVIII. 127. kiest den Prins van Oranje, in 1747, tot Stadhouder. XX. 96, 150. verklaart deeze waardigheid erfelyk. XX. 150. opschudding aldaar, tegen de Pagters. XX. 208. verandering in de Regeering. XX. 315

R.

Paalwormen, in 't hout der zee-weeringen ontdekt. XIX. 90
Paapendrecht. Schans aldaar verlooren. VII. 65
Paapenbeim (de Overste) tragt, vergeefs, Maastricht te ontzetten. XI. 155, 156
Paapenmuts door Maurits gestigt. X. 405. verlooren, X. 445
Paats (*Adriaan*), Vroedschap van Rotterdam, gemagtigd tot het byleggen van den twist in Overyssel. XIII. 349. wordt van

zyne Vroedschapsplaats verlaaten. XIV. 277. handelt in Spanje. XIV. 276, 277. wordt in zyne Vroedschapsplaats hersteld. XIV. 277. raakt over 't schryven van d'Avaux in meete. XV. 168, 169. wordt naar Engeland gezonden. XV. 312
Paats (*Kornelis*), Schout te Leiden, neemt Armstrong gevangen. XV. 253

Pacificatie van Gend, getroffen. VII. 115. Voorwaarden derzelve. VII. 115. getuigenissen ten voordeele daar van. VII. 131
Paciotto of **Pacico**, Ingenieur onder Alva. VI. 244. voert bevel binnen Deventer. VI. 321. wordt te Vlissingen opgehangen. VI. 351

Padilla. Zie *Padilla*.

Pagten afgeschapt in Friesland. XX. 199. in Stad en Lande. XX. 207. in Utrecht. XX. 208. te Haarlem. XX. 211. te Leiden. XX. 215. zyne Hoogheid slaat een algemeene afschaffing der Pagten in Holland voor. XX. 228. de Staaten besluiten 'er toe. XX. 230. en tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der afgeschapte Pagten. XX. 230 enz. zy besluiten de verpagte middelen, by wege van *Collecte* of inzameling, te heffen. XX. 239

Pagters van 's Lands gemeene middelen. Misnoegen op dezelven. XX. 195. oproer tegen hen, in Friesland. XX. 197. in Overyssel. XX. 208. geweldige plondering hunner huizen, te Haarlem. XX. 209. te Leiden. XX. 214. in den Haage. XX. 216. te Amsterdam. XX. 218 enz. de opstand tegen hen wordt, in

form.

- sommige Steden, voorkomen. XX. 227. zy ontvangen vergoeding van schade, uit 's Lands kasse. XX. 240
- Pain & Vin (Mozes)* wordt Kwartiermeester-Generaal. XIII. 192. schryvens aan hem. XIV. 232. hy verlaat de post aan de Nieuwerbrugge. XIV. 236. hy wordt onthalsd. XIV. 237. aanmerkingen over zyn vonnis. XIV. 238
- Palestina*. Zie Heilig Land.
- PALTS*. Staat des oorlogs in dit Gewest. X. 423
- Palland (Bernard van)*, Heer van Keppel, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XV. 31
- Pancras (Nikolaas)*, Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Panne (Pieter)* om een' aanslag op 't leeven van Prinse Maurits, in 1598, ter dood gebragt. IX. 12
- Paret (Steven)* wordt gevat. VIII. 169. ontdekkingen uit zyne schriften. VIII. 170
- Parlement* of groote Raad te Mechelen opgeregt. IV. 161. hersteld. IV. 322
- Parlement van Engeland* ten tyde van Karel den I. raakt in hevig geschil met den Koning. XI. 322-326. en eerlang in openbaaren oorlog. XI. 329, 339. zoekt de Staaten te winnen. XI. 330. vindt ingang by die van Holland. XI. 331. en Zeeland. XI. 341, 373. de Staaten zoeken de verscheiden te bemiddelen. XI. 373. 't Parlement klaagt over hunne Gezanten. XI. 376. krygt Karel den I. in zyne magt. XII. 7, 8. doet hem onthalzen. XII. 34. aanvaardt de Regeering. XII. 34. raakt in ongenoe- gen met de Staaten. XII. 205-211, 213. geeft, in 't jaar 1651, de vermaarde Akte uit tot bevordering van den Engelschen Koophandel. XII. 211. handelt met de Staatsche gezanten. XII. 215. neigt tot vrede met de Staaten. XII. 247. schryft aan die van Holland. XII. 254
- Parma (Alexander Farnese, Prins van)* trouwt. VI. 122. komt in 't Leger van Don Jan. VII. 192. verlaat de Staatschen by Gemblours. VII. 193. bemagtigt Limburg, Valkenburg en Daalhem. VII. 198. wordt Landvoogd. VII. 233. bemagtigt Kerpen en Melmond. VII. 242. verdraagt zig met de Waalen en Malcontenten. VII. 270, 271. dreigt Antwerpen. VII. 272. belegert Maastricht. VII. 272. wint deeze Stad. VII. 275. zyne ziekte. VII. 276. hy bemagtigt Mortagne en S. Amand. VII. 316. tragt naar Brussel. VII. 318. is misnoegd over de te rugkomst zyner Moeder. VII. 344. kondigt een' scherpen Ban af tegen Oranje. VII. 345. tragt naar Hattum, door list. VII. 360. staat zyns Legers, in 1581. VII. 376. hy verrast Breda. VII. 379. wint Doornik. VII. 416. neemt Wouw in. VII. 418. gelooft de dood van Oranje te voorbaarig. VII. 442. veroverd Oudenaarden. VII. 452. ook Gavere en Kestenat. VII. 454. zyn aanslag op Anjou en Oranje. VII. 458. hy bemagtigt verscheiden Plaatsen. VII. 459. handelt met Anjou. VII. 483. wint Eindhoven en andere Steden. VII. 488. ag-

terhaalt Biron, by Steenberg. VII. 489. bemagtigt Duinkerken. VII. 489. Nieuwpoort, Veurne enz. VII. 490, 491. benaauwt Antwerpen. VII. 491. koopt Aalst. VII. 491. stelt orde op de zaaken der zee. VII. 500. handelt met Gend. VII. 506. met Brugge en 't Vrye. VII. 507. heeft de hand in den laafsten toefleg op 'tleeven van Oranje. VII. 533. zet het beleg van Antwerpen voort. VIII. 16, 21, 22, 80. neemt Dendermonde in. VIII. 17. ook Gend, by verdrag. VIII. 18. ftaat een fchipbrug over de Schelde. VIII. 23, 78. bemagtigt Bruffel. VIII. 64. neemt Zutfen aan in genade. VIII. 70. zyne fchipbrug voor Antwerpen wordt vernield. VIII. 79. hy bemagtigt de Stad. VIII. 81, 82. wint Venlo. VIII. 130. belegert Nuis. VIII. 131. verover de Stad. VIII. 133. de Paus fchenkt hem een zwaard en hoed. VIII. 134. hy neemt Meurs, Alpen en Krakau in. VIII. 134. belegert Rynberk. VIII. 134, 135. dood van zynen Vader en Moeder. VIII. 137. hy wordt Hertog. VIII. 137. bemagtigt Wouw. VIII. 196. belegert Sluis. VIII. 225. wint de Stad. VIII. 227. bekomt Geertuidenberg, door verraad. VIII. 281. ruft zig toe tot eene landing. VIII. 283. zyn aanflag op Thoolen. VIII. 289. hy belegert Bergen op Zoom. VIII. 290. breekt het beleg op. VIII. 291. wint Bon. VIII. 291. verover Rynberk. VIII. 304, 306. wordt ziek. VIII. 311. trekt naar Frankryk. VIII. 346. belegert Knod-

fenburg. VIII. 357. breekt op. VIII. 358. trekt op tot ontzet van Rouan. VIII. 364. fterft.

VIII. 369

Parma (*Alexander Farnese, Prins van*) wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XV. 52
Parma (*Oftavio Farnese, Hertog van*) verselt zyne Gemaal in, de Landvoogdes, op de reize uit Italie. VI. 40. fterft. VIII. 137
Partage-Traktaat. Zie Verdrag van Verdeeling.

Parby (*Willem Janszoon*) heeft de hand in een' aanflag op 'tleeven van Prinse Maurits. X. 451, 453, 456. neemt de vlugt. X. 461, 467. wordt gevat. X. 469. en onthald. X. 477

Paryfche moord van 1572. VI. 388

Paspoorten. Zie Vrygeleibriefven.
Passau fchynt zynen naam van de Batavieren ontleend te hebben. I. 295, 296

Passaufche Vrede geflooten. V. 366

Patenten. 't verleenen derzelven geregeld op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 186

Pater (*Adriaan Janszoon*) sneuvelt op een' togt naar Westindie. XI. 245

Patricha. betekenis deezenaams. I. 309 *Aant.* 421 *Aant.*

Pauli (*Jakob*) gemagtigd tot de raadpleegingen op het zoeken van vreemde hulpe. VII. 79

Paulinus Pompejus voltooit Druzus Dyk langs den Ryn. I. 95

Paulus de IV. (*Paus*) beoorloogt het Huis van Oofftenryk. VI. 13

Pauw (*Adriaan*), Koopman te Amsterdam, bevordert de Her-
vor-

worming. VI. 194. silt een op-
roer. VI. 219. helpt Brederode
aangeld. VI. 229. heeft de hand
in de omwenteling des jaars
1578.

VII. 206

Pauw (Adriaan), Ridder, wordt
Bezorger van 's Lands Hooge
Schoole, in 1619. X. 383. trekt
in gezantschap naar Frankryk.
X. 425, 495. naar Engeland.
XI. 62. wordt Raadpensionaris
van Holland. XI. 142. trekt
naar Frankryk. XI. 196. bewerkt
aldaar een gewigtig Verbond.
XI. 197. vertoeft 'er eenigen
tyd. XI. 200, 214, 242. doet
affand van 't Raadpensionaris-
schap. XI. 241. wordt gemag-
tigd tot de Munstersche Vre-
dehandeling. XI. 404, 405. doet
een' keer naar den Haage. XI.
415. is verdagt by de Franschen.
XI. 419, 451. trekt, in buiten-
gewoon gezantschap, naar En-
geland. XII. 33. aanvaardt het
Raadpensionarischap weder-
om. XII. 214. reist naar Enge-
land om Tromp te verschoo-
nen. XII. 219. raakt by 't ge-
meen in haat. XII. 220. sterft.

XII. 231

Pauw (Adriaan), Heer van Ben-
nenbroek, President van 't Hof
van Holland.

XVI. 78

Pauw (Izaak), Heer van Agt-
tienboven, in bezending naar
Friesland en Stād en Lande.

XV. 31

Pauw (Reinier), Burgemeester
van Amsterdam, een der eer-
ste opregteren van de Oostin-
dische Maatschappye. IX. 137.
ontvangt een schimpfchrift te-
gen Oldenbarneveld. IX. 411.
trekt naar Engeland in gezant-

schap. X. 70. Ichynt Maurits tot
Graave te willen bevorderen.
X. 247, 354. dringt op veran-
dering der Regeeringe te Dor-
drecht. X. 281. wordt gemag-
tigd tot het onderzoek van Ol-
denbarneveld, Hogerbeets en
de Groot. X. 296. en tot Reg-
ter over dezelve. X. 341

Pauw (Willem), Raadsheer in den
Hoogen Raade, verandert, van
wege zyne Hoogheid, de Re-
geeringe in de Hollandsche
Steden. XX. 301, 302, 305, 306,
307, 308, 309, 310, 311, 312,

313

Pavie. Slag daar by. IV. 450
Pedilla (Don Martin de), Spaan-
sche Admiraal, lydt veel door
storm. VIII. 448, 449, 476, 477
Peerken Waarboek draagt, onder
den naam van Richard, Koning
van Engeland, zyn regt op dit
Ryk over aan Maximiliaan en
Filips. IV. 301. zyn verder be-
dryf. IV. 299, 300, 301

*Pegnaranda (Don Gaspar de Brac-
camonte en Gusman, Graaf van)*,
wegens Spanje, gevolmagtigd
tot de Vredehandeling te Mun-
ster. XI. 402

Pekkius (Pieter), Kanselier van
Brabant, handelt met de Re-
monstranten. X. 418. zyn voor-
slag aan de algemeene Staaten
wordt van de hand gewezen.

X. 419

Pelgrim, Zoon van Dirk den VI.
eerste Heer van Voorne. II.

236, 238

Pelgrimaadjen naar 't Heilige
Land. derzelver oorsprong. II.
151. zy geeven aanleiding tot
de Kruisvaarten. II. 199

Pelham (Willem) valt in Brabant.

VIII. 128

Pen.

Pendrecht (*Bertolf van*). II. 259
Penning (honderdste en tiende).

Zie Honderdste en Tiende Penning.

Penning (honderdste en vyftigste) gevorderd, in 1556. VI. 10. honderdste, in 1557. VI. 23. honderdste en vyftigste, in 1559. VI. 36. honderdste, twintigste en tiende, door Alva gevorderd, in 1569. VI. 298. *Zie* Tiende penning. twaalfde penning van de Landeryn geheeven, in 1572. VI. 383

Penningen geligt tot tien ten honderd. III. 430

Peralta (*Gabriel de*) sneuvelt op den togt naar Schouwen. VII. 72

Perea (*Lorenzo*) veroverd Loevestein, in 1570. VI. 326

Perenot. *Zie* *Nikolaas* en *Antoni Perenot*.

Perez (*Markus*), Koopman te Antwerpen, verschaft Willem den I. geld. VI. 285, 289

Peronne (*Vrede van*). IV. 105

Perre (*Paulus van de*), Pensionaris van Middelburg, trekt, in buitengewoon gezantschap, naar Engeland. XII. 213, 215, 216. wordt tot de Vredehandeling met Kromwel gemagtigd. XII. 257. sterft. XII. 312

Persie. Gezant uit dit Ryk aan de Staaten. X. 48. nog een. XI. 42

Perfyn (*Dirk*). II. 259

Perfyn (*Dirk* en *Nikolaas*) sneuvelen in een scheepsstryd. III. 160

Perfyn (*Henrik van*) wordt Geheimschryver van 's Prinses Raad, in 1572. VI. 399

Perfyn (*Hippolitus*), President van 't Hof van Utrecht, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109

Perfyn (*Joan*). II. 313. *Zie* *Joan Perfyn*.

Pescarengis (*Casmo*) zoekt Leiden te bemagtigen voor Leicefter. VIII. 259. wordt onthalsd. VIII. 261

Pesser (*Joan*), over verbooden verstandhouding, gestraft. XIII. 436

Pesser (*Joan*), Vroedschap te Rotterdam, verdagt by 't gemeen. XIV. 77. legt zyn ampt neder. XIV. 78. wordt door de schuttery bewaard. XIV. 115. wykt naar Brabant. XIV. 261

Pest. zorg tegen dezelve, in de Vereenigde Gewesten. XVIII. 232

Pestziekte in Holland, in 1664. XIII. 138

Pesters (*Joan*) handelt, wegens Willem den III., met de Franschen te Nieuwmegeen. XIV. 420, 461

Peter Alexowitz, Czaar van Muskovie. zyne reizen. XVI. 377. hy oefent zig te Amsterdam, in 't Scheepstimmeren. XVI. 379. verwekt een oorlog tegen Zweeden. XVII. 41. is te onvrede op de Staaten. XVIII. 103. heeft geschil met Dantzig. XVIII. 123. komt in Holland. XVIII. 124. sterft. XVIII. 378

Petkum (*Simon van*), Gezant van Deenemarke. XV. 90. arbeidt tot bevordering der Vrede. XVII. 326, 332, 340, 350, 352, 355, 356, 364, 366, 370

Petri (*Cunerus*) wordt Bisschop van Leeuwaarden. VI. 65. de Graaf van Renneberg steekt hem in een Klooster. VII. 239. hy ontsnapt. VII. 240

Petri (*Joannes*), Grietman van Stel-

- Stellingwerf, van 't verdigten van brieven verdagt. VIII. 276
- PETRONELLE** (Vrouw) trouwt met Floris den II. II. 206. regeert Holland, gedurende de minderjaargheid van Dirk den VI. II. 216. bekómt Oostergouwe en Westergouwe. II. 217. tragt naar het Graaffchap van Vlaanderen. II. 217. doch vergeefs. II. 219. stigt of begiftigt het Klooster te Rynsburg. II. 233. sterft. II. 233. haar aart. II. 220
- Philippeville**, door Willem van Nassau versterkt. V. 416
- Phladirtinga**. Zie *Vlaardingen*.
- Picard** (Henrik) gevat. XIV. 451. geslaakt. XIV. 452
- Picolomini**, Keizerlyke Overste. zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 272, 390
- Piek** (Gysbert), Halfheer van Asperen. IV. 184
- Piemonteezen** vervolgd, in 1685. XV. 318. bekomen vryheid. XVI. 119, 324. verzameling van penningen ten hunnen behoeve, in 1731. XIX. 66. Zie *Waldenzen*. eenigen hunner komen herwaards. XIX. 67
- Pier** (Groota). Zie *Groote Pier*.
- Pieter Gabriel** predikt heimelyk te Amsterdam. VI. 165. openlyk buiten den Haage. VI. 167
- Pieter Pieterszoon**, Predikant te Leiden, twist met Kasper Koolhaas. VII. 334
- PYPN de Dikke**, Groothofmeester van Frankryk, verslaat Theodorik. I. 355. overwint de Friezen. I. 358. slaat hen, andermaal, by Duurstede. I. 363. sterft. I. 366
- PYPN de Korte**, Groothofmeester van Frankryk, stelt Childerik den III. op den Westfrankischen Troon. I. 383. krygt bewind over gantsch Frankryk. I. 404. overwint de Saxers, met hulp der Friezen. I. 404, 417. wordt tot *Koning* verheeven. I. 405. staat den Paus een deel van Italie af. I. 418. sterft. I. 418
- Piron** (de Kolonel) tragt naar Hulst. VIII. 455
- Pius de V.** (Paus) vereert Alva met een hoed en zwaard. VI. 290
- Plaatsvulling** vastgesteld, in de opvolging tot de Regeering der Nederlanden. V. 335
- Placentia**, vergeefs belegerd door Vitellius. I. 106
- Plakaaten** van Karel den V. tegen de Hervorming. IV. 426. V. 7, 278, 343. verdediging derzelven. V. 347. zy worden een weinig veragt. V. 349. zy worden vernieuwd. VI. 8. niet alomme afgekondigd. VI. 8. in Brabant, ingetrokken VI. 9. Filips de II. wilze uitgevoerd hebben. VI. 50. sommige Heeren en Edelen willenze doen intrekken of verzagten. VI. 101, 131, 139. de Godgeleerden willen genoegzaam geene verzagting in dezelve gedoogen. VI. 111. Filips geheel geene. VI. 117. *Moderatie* of maatiging derzelven ontworpen. VI. 151, 157, 172. komt te laat. VI. 177
- Plancijs** (Petrus), Predikant te Amsterdam, geeft opening om door 't Noorden naar China te komen. IX. 140
- Plessis** (Robert de Piles du). zyne handeling met Burgemeester

- ter Halewyn. XVI. 231 enz.
Ploas (*Adriaan*) wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 288, 341. trekt, in gezantschap, naar Frankryk. X. 425
Ploes (*Pieter*) handelt ten huize van Trefel. X. 210
Plooiery in Gelderland. XVII. 140 enz.
Poelgoest (*Gerrit van*) verliest het Slot van dien naam. IV. 251
Pojet (*Heer van*) bemagtigt Geerttruidenberg. VI. 447
Polanen ('t Slot) door de Kabbeljauwischen vernield. III. 279. door die van Delft, bemagtigd. III. 297
Polanen (*Lodewyk van Nassau, Heer van*), natuurlyke Zoon van Prins Maurits. X. 499
Polbain (*Maarten van*) belegert Rotterdam. IV. 250, 257
Poll (*Herman van de*) te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 230
Poll (*Jan van de*), Burgemeester van Amsterdam. zyne zong voor de Stad, in 1672. XIV. 204, 209. hy wordt ontzet van de Regeeringe. XIV. 216
Poll (*Kornelis van de*) handelt ten huize van Trefel. X. 210, 217. wat de Groot van hem schryft. X. 234
Poll (*Pieter van de*), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288
Polyander (*Joannes*) wordt Hoogleeraar te Leiden. X. 54
Pompe (*Matthys*), Baljuw van Zuidholland, door 't gemeen gedreigd. XIV. 199
Pompone (*Simon Arnaud de*) handelt, wegens Frankryk, met de Witt. XIII. 385. ook in Zweden. XIII. 387, 470. maakt Rumpf de Oorlogsverklaring des Konings aan de Staaten bekend. XIV. 7
POOLEN. Handeling der Staaten met dit Ryk. XI. 180. XII. 389. Verdrag met hetzelfde, in 1656 geslooten. XII. 440. verwarringen in en na 1696. XVI. 367, 373. XVII. 229. oorlog om de Kroon van hetzelfde. XIX. 139 enz. 153
Pooten (*Jasus van der*), Koopman te Amsterdam, begroet den Prins van Oranje, uit den naam der Koopluiden. XX. 290. wordt tot 's Prinses Represantant by de Ooffindische Maatschappij, in Holland, aangesteld. XX. 334
Pooters der Hollandfche en Zeeuwfche Steden woonen 't beleg van Nuis by. IV. 150
Pooteliet, by Scharpenisse, bemagtigd en geslegt. II. 323
Poppius (*Eduard*), Remonstrantsch Predikant. X. 389. wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447
Porro, Koning der Friezen, geeft Willebrord vryheid tot prediken. I. 370. staat op tegen de Franken. I. 374. sneuvelt in een gevegt. I. 377
Porte (*Ottomannische*). eerste Verbond der Staaten met dezelfde. X. 49, 50. hunne handeling aldaar, in 1668. XIII. 372. Verdrag van Koophandel met dezelfde van 1680. XV. 54. onlusten met dit Ryk. XVIII. 104. het staat, in 1745, zyne bemiddeling tot vrede voor. XX. 14
Por-

Porte (*Joan de la*), Raadsheer van Gend, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. gevangen genomen. VII. 178
Portland (*Willem Bentink, Graaf van*). De Stad Amsterdam betwist hem het regt om onder de Edelen van Holland te zitten. XVI. 59, 65. de Edelen kennen 't hem toe. XVI. 62, 69. Koning Willem handhaaft 'er hem in. XVI. 66, 96. afgunft omtrent hem in Engeland. XVI. 167, 278. zyne handeling met Bouffers. XVI. 396, 399. XVII. 6. in Frankryk. XVII. 4. en in den Haage. XVII. 22. zyne jongste gesprekken met Koning Willem. XVII. 105, 107, 108
Porta Franco of vrye Haven, met eenige bepaaling, door zyne Hoogheid aangeprezen. XX. 420. oordeel van 't gemeen hier over. XX. 431. de Kollegien ter Admiraliteit in Holland neigen 'er toe. XX. 433. het Kollegie ten Admiraliteit in Zeeland vindt 'er veele zwaa- righeden in. XX. 437. en staat andere middelen voor tot her- stelling van den Koophandel. XX. 444
Porto S. Maria geplonderd, in 1702. XVII. 171
 PORTUGAL. Oorlog in dit Ryk, in 1580. VII. 460. de Staaten neemen 'er deel in. VII. 460. Filips de II. maakt zig meester van 't Ryk. VII. 461, 462. om- keering in het zelve, in 1640. XI. 311. tienjaarg Bestand met het zelve geslooten. XI. 312. Vloot derwaards geschikt. XI. 314. handeling met het zelve. XII. 455-459. 'traakt in oorlog

met de Staaten. XII. 459-461. de vrede wordt getroffen. XIII. 14-18. en eerlang bekragtigd en afgekondigd. XIII. 71, 72. 't Ryk verzoekt hulp van de Staa- ten tegen Spanje. XIII. 74. han- deling en Verdrag met het zel- ve. XIII. 376-379. Verdrag van 1703. XVII. 196. oorlog aldaar, in 1704. XVII. 226 enz. in 1705. XVII. 265. in 1706. XVII. 285. in 1709. XVII. 345. verschil met dit Ryk. XVII. 408
Poffella (*Dominikus Richens van*), wegens Friesland, naar Eng- land gezonden. VIII. 212
 Posteryen. Herkomst derzelven. XX. 228. voorslag om dezelve aan 't gemeene Land te bren- gen. XVIII. 130. dit geschiede, in 1747. XX. 126. behalve door Amsterdam. XX. 127, 268. welk 'er, in 1748, ook toe komt. XX. 283
Pesthums (*Junius*) wordt voor Keizer uitgeroepen. I. 206. omgebracht. I. 207
Pots (*Adriaan*), Griffier, raadt dat men geen misdaad stelle in de sententie des Ruwaards van Putten. XIV. 155
Pots (*Henrik*), Griffier, helpt Oldenbarneveld, Hogerboets en de Groot onderzoeken. X. 288
Paster (*Jacques de*), Schepen van Utrecht, doet Buis vatten. VIII. 161. wordt Rentmeester der Domeinen. VIII. 168
Pouderoyen ('t Slot) belegerd. IV. 352. gewonnen. IV. 357
Praag verlooren, in 1741. XIX. 320. herwonnen, in 1742. XIX. 341. verlooren, in 1744. XIX. 469. ontruimd. XIX. 470
Pra-

Pradel voert het bevel over de Fransche hulproepen, tegen den Bisschop van Munster. XII.

177, 188

Pragmatike Sanctie van Keizer Karel den VI. Berigt wegens de zelve. XVIII. 311. poogingen om dezelve te doen handhaven. XIX. 21, 24, 27. de Staaten verbinden zig tot derzelver handhaving. XIX. 70, 72. staat derzelve, in 1740. XIX. 285

Predikaatsie. Zie *Preeke*.

Predikanten worden gevleid door Leiceſter. VIII. 150. prediken tegen de Staaten. VIII. 183, 189, 269. ſtyven Sonoi. VIII. 210, 274. hun gewoel in Friesland. VIII. 212. eenigen worden in den Haage ontbooden en vermaand. VIII. 221. zy vermaanen de Staaten wederom. VIII. 221, 249. worden ſcherp afgezet. VIII. 250. handelen in Engeland. VIII. 274. door Maurits geraadpleegd op de Vredehandeling met Spanje. VIII. 284. prediken 'er tegen. IX. 283. kiezen party in den twiſt, tuſſchen Gomarus en Arminius. X. 17. dringen op het onderſteunen van Rochelle. XI. 29. onderzoeken, of 't vry ſta Beſtand te maaken met Spanje. XI. 109. beveelen de Kerken in Engeland en Ierland den Staaten aan. XI. 339. verzoeken, dat 'er by de Vredehandeling niets ten nadeele der Hervormde Leere beſlooten worde. XI. 360. ſommigen ſpreken ſlaauwlyk van de voordeelen der Munſterſche Vrede. XI. 494. eenigen moeilien zig met de raadpleegingen op het Stadhouderſchap.

XII. 229. ſpreken kwalyk van de Vrede met Kromwel. XII. 330. middelen gebruikt, om hen te beteugelen. XII. 363, 364. XIII. 52, 62, 155, 156. eenigen vaaren uit tegen de Regeering. XIV. 66. berispen der Staaten raadpleegingen over het toelaaten van eenen Roomſchen Vikaris. XIX. 86. worden tot hunnen pligt vermaand. XIX. 88

Preeke (openbaare) der Onroomſchen aangevangen, in Walſch-Vlaanderen; en daarna in de overige Nederlanden. VI. 161. oorsprong en wyze derzelve. VI. 162. verboden. VI. 173, 191. zy geeft aanleiding tot den Beeldenſtorm. VI. 180. gedagten der Staaten van Holland op 't ſtuk der *Preeke*. VI. 201. zy wordt alomme geſtaakt.

VI. 229

Preſton (de Kolonel) werpt volk in Doornik. VII. 417. tragt naar Bourbourg.

VII. 419

Pretendent tot de Kroon van Groot-Britanje gebooren. XV. 400 enz. getuigeniſſen voor de wettigheid zyner geboorte. XV. 463. het Huis der Gemeenten ontwykt het onderzoek derzelve. XV. 495, 500. men ſpreekt, van hem in den Proteſtantiſchen Godsdienſt te doen opvoeden. XVII. 46. Frankryk erkent hem, in 1701, voor Koning van Engeland. XVII. 100. zyne onderneeming op Schotland, in 1708, miſlukt. XVII. 315. zyn *Proteſt* tegen de Utrechtsche Vrede wordt niet aangenomen. XVII. 520. opſtand in Engeland en Schotland, ten zynen behoeve. XVIII. 55. hy wordt in Schotland

land voor *Koning* uitgeroepen. XVIII. 59. ook hier en daar in Engeland. XVIII. 59. hy schryft aan de Staaten. XVIII. 62. landt in Schotland. XVIII. 62. keert van daarnaar Frankryk. XVIII. 63. vertrekt over de Alpen. XVIII. 147, 151. aanslag, ten zynen behoefte, door Gyllemborg en Gortz beleid. XVIII. 153 enz. hy trouwt. XVIII. 205. andere aanslag in Engeland. XVIII. 243. ydele hoop van sommigen op zyne bevordering. XVIII. 442. onderneeming eener landing ten zynen behoefte, mislukt, door storm. XIX. 422 enz. zyn Zoon verwekt eenen opstand in Schotland. XIX. 525 enz.

Prié (Markgraaf de) neemt de Regeering der Oostenryksche Nederlanden waar. XVIII. 98. handelt in den Haag. XVIII. 187 enz.

Prince (Samuel), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 411. ontkomt. X. 413

Prinse (Koningklyke), Weduwe van Willem den II., Prinse van Oranje, verschilt met haare Schoonmoeder over de Voogdyschap haars Zoons. XII. 138-142. 't verschil wordt vereffend. XII. 143. zy tragt de uitsluiting haars Zoons te voorkomen. XII. 327. handelt heimelyk met haaren Broeder Karel den II. XIII. 5. draagt haaren Zoon den Staaten voor, tot bekleeding der waardigheden zynen voorzaaten. XIII. 34. reift, ten zynen behoefte, naar Amsterdam. XIII. 37. sterft. XIII. 38, 39. haar uiter-

ste wil.

XIII. 38
Prinse, Weduwe van Fredrik Henrik, Prinse van Oranje, beveelt haaren Kleinzoon den Staaten aan. XII. 131. verschilt met de Koningklyke Prinseffe over de Voogdyschap. XII. 138-142. de Keurvorst van Brandenburg houdt haare zyde. XII. 142. men komt overeen. XII. 143. zy doet een nieuw Vertoog aan de Staaten ten behoefte van haaren Kleinzoon. XII. 171. tragt de uitsluiting van den zelve te voorkomen. XII. 327. zoekt hulp by Holland in haare Voogdyschap. XII. 443. handelt met Karel den II. XIII. 5, 6. de Witt handelt met haar. XIII. 43, 197. zy arbeidt by de Gewesten, ten behoefte haars Kleinzoons. XIII. 166. verzoekt, dat Holland zorg voor zyne opvoeding draage. XIII. 197. wil vrye hoede voor haar huis en goederen neemen van Frankryk. XIV. 42. sterft.

XIV. 378
Prior (Matthys) handelt heimelyk tusschen het Fransche en Engelsche Hof. XVII. 379 enz. Privilegie *de non evocando*, of om niet buitens Lands te regt gesteld te worden. welke uitzonderingen op het zelve vielen. IV. 39. Amsterdam staat dit Privilegie voor. V. 5. geene *Mandementen* te verleenen tegen eenig Privilegie. IV. 39. Groot-Privilegie van Vrouw Maria. IV. 167. de Aartshertog Filips weigert het te bevestigen. IV. 295. waarom. IV. 298. Privilegien van verscheiden Steden geschonden. IV. 486. V. 208, 408. verdigt Privilegie. V. 171.

P

zorg

- zorg voor de bewaaring van 's Lands Privilegien. V. 409. zy worden opgeëfcht, door Alva. VI. 292. bewaard, op last van Willem den I. VI. 378, 379, 386
- PROBUS** (Keizer) staat den Franken eenig Land in Gallie af. I. 210, 211. stigt sterkten over den Ryn. I. 212. zyn brief aan den Romeinschen Raad. I. 212. hy staat den Galliërs 't planten van den Wynstok toe. I. 217
- Protestanten.** oorsprong deezes naams. V. 7. Karel de V. doet hun den oorlog aan, in Duitschland. V. 281. overwint hunne voornaamste hoofden. V. 292
- Prounink** (*Gerard van*), gezeid *Deventer*, houdt gemeenschap met Leicester. VIII. 146. wordt tweede Burgemeester, te Utrecht. VIII. 168, 248. men weert hem uit de algemeene Staatsvergadering. VIII. 180, 181. hy keurt het afzetten der Gekoorenen af. VIII. 182. verkragt de Sekretary. VIII. 191. verdedigt den Engelschen Land-aart. VIII. 199. woelt in Gelderland, Friesland en Overysfel. VIII. 211, 212. verdedigt zig tegen die van Holland. VIII. 214, 250. schryft voor Sonoi. VIII. 275. kuypt, om Burgemeester te blyven. VIII. 297, 298, 299. wordt gevat. VIII. 300. bezwaard, door de Staaten van Holland. VIII. 302. hy verdedigt zig. VIII. 303. wordt gebannen. VIII. 303. zyn verder bedryf. VIII. 303, 304
- Prounink** (*Jakob*), gezeid *Deventer*, Bevelhebber van 't Slot te Loevestein. X. 415, 417
- Pruneaux** (*Roebus van Sorbieres, Heer van*), handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199, 236, 501. zoekt de Staaten te beweegen om Frankryk de opperheerschappy op te draagen. VIII. 31, 33. keert naar Frankryk. VIII. 51
- Puisieux** (*Markgraaf de*) komt heimelyk in den Haag, in 1746. XX. 26
- PUPPIENUS** en **BALBINUS** worden, ondanks de poogingen der Germanische Lyfwagt, gedood. I. 200
- Purmer** bedykt, in 1620. X. 159
- PURMERENDE** (*Heerlykheid van*) aan Willem Eggert opgedragen. III. 327. verandert van Heer. IV. 197. wordt met het Graaffschap van Egmond vereenigd. IV. 233. de Stad kiest 's Prinsfen zyde. VI. 364. de Heerlykheid deezer Stede aan de Graaflykheid gehouden. VII. 514. zy bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164. aldaar wordt geene verandering gemaakt, in 1618. X. 276. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. in 1672, geschiedt'er geene verandering in de Regeering. XIV. 202 *Aant.* verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 310
- Put van S. Willebrord**, te Heilo. I. 362
- Putten** (Huis te). III. 124
- Putten** (*Gerard van*) helpt Dirk den IV. binnen Dordrecht. II. 164
- Putten** (*Nikolaas van*). III. 60, 102
- Pynaker** (*Kornelis*), Hoogleeraar te Groningen, sluit een Verdrag met die van Tunis en Algiers.

giers. X. 445
Pytenpoy (Jonkheer *François van*)
 ruimt het Slot te Staveren.
 VII. 322

Q.

Quaden, hunne oude wooning.
 I. 247. *Aant.* worden door de
 Saxers verjaagd. I. 247. verdry-
 ven de Saliërs uit Batavia. I.
 248. hunne strooperyen. I. 249.
 zy worden, door Juliaan, be-
 dwongen. I. 250. slaan zig om-
 trent den Ryn neder. I. 251
Quesnoi belegerd, in 1712. XVII.
 469. veroverd. XVII. 480. ver-
 looren. XVII. 482

Quintilius. Zie *Varus*.

Quoten. Zie Aandeelen.

Quotifatie (Personeele) in Hol-
 land ingevoerd. XIX. 347

R.

Raad van Holland betekende,
 oudtyds, de Edelen en Ste-
 den. III. 172

Raad der Beroerten onder Alva
 opgeregt. VI. 251. Leden des-
 zelfs. VI. 251. wyze van regts-
 pleegen. VI. 253, 254. wordt
Bloedraad genoemd. VI. 254.
 hadt, in 1569, reeds agtduizend
 Perfoonen ingedaagd. VI. 292.
 heeft, in 1573, vyftienduizend
 zaaken af te doen. VI. 447.
 blyft nog onder Requesens in
 wezen. VI. 456. verliest zyn ge-
 zag t'eenemaal onder Don Jan.

VII. 202

Raad van Staate, in de Neder-
 landen. V. 22. onder Filips den
 II. VI. 40. aanwas van deszelfs

gezag. VI. 98. men klaagt o-
 ver deszelfs Regeering. VI. 99.
 verschil in den zelven over
 't stuk der Plakaaten. VI. 119.
 hy bestaat, op 't einde van
 1573, en sedert, slegts uit drie
 Leden. VI. 456. VII. 90. aan-
 vaardt 's Lands Regeering, na
 de dood van Requesens. VII.
 90, 91, 92. wordt met vier Le-
 den vermeerderd. VII. 90. in
 hegtenis genomen; doch ge-
 deeltelyk geslaakt. VII. 105

RAAD VAN STAATE DER VEREE-
 NIGDE GEWESTEN ingesteld.
 VIII. 5. beschreeven. VIII. 339.
 staat wankel. VIII. 111. verschil
 met Leicester, over den zelven.
 VIII. 114. hy benoemt 'er ee-
 nige Leden toe. VIII. 115. hy
 bepaalt het gezag des Raads
 heimelyk. VIII. 187, 188. de
 Engelsche Gezant wordt uit
 deezen Raade geslooten. XI.
 57. nieuw Berigtschrift voor
 den zelven ontworpen, in 1651.
 XII. 187. Holland sluit 'er de
 Stadhouders buiten, in 1668.
 XIII. 340. Willem de III. krygt
 'er zitting in. XIII. 427. aan-
 merkingen over deszelfs In-
 structien. XVII. 272. Prins Joan
 Willem Friso wordt 'er buiten
 gehouden. XVII. 297

Raad nevens zyne Doorlugtig-
 heid, in 1572 aangesteld. VI.
 398. verschil over deszelfs rang
 by 't begraaven van den Prinse.
 VII. 536. diergelyke, in 1590,
 gesteld. VIII. 331

Raad (gehelme) in de Neder-
 landen. V. 22. onder Filips den
 II. VI. 41. deszelfs gevoelen o-
 ver 't stuk der Plakaaten. VI.

118

- Raad der *Finantien* of Geldmid-
delen, in de Nederlanden. V.
22. VI. 41
- Raad (groote) te Mechelen op-
geregt. IV. 161. hersteld. IV.
322
- Raad. Zie Hoogen Raad.
- Raaden (Gekommitteerde) in
Westfriesland en 't Noorder-
kwartier. Oorsprong van dit
Kollegie. VI. 450. der Staaten
van Holland, in 1584 en in
1590 aangesteld. VIII. 9, 331,
338. zy schryven tegen Leices-
ters Plakaat op de Zeevaart.
VIII. 154
- Raadpensionaris behoeft geen
gebooren Hollander te zyn. XI.
244
- Raap (*Daniel*), Porceleinkooper
te Amsterdam. zyn bedryf al-
daar. XX. 136. arg vermoeden
op hem. XX. 138. hy wordt by
éenen der Burgemeesteren ont-
bouden. XX. 139. komt voor
Burgemeesteren. XX. 141. ver-
spreidt het Verzoekschrift der
drie Artikelen. XX. 272. ver-
schynt 'er mede op de Doele.
XX. 274. begroet zyne Hoog-
heid buiten de Haarlemmer
Poort. XX. 287. zoekt te wege te
brengen, dat de Ambagtsheer-
lykheid van Oost- en Westzaa-
nen den Prinse opgedraagen
worde. XX. 357. raakt in den
haat van 't gemeen. XX. 299.
blyk hier van by zyne begraa-
fenis. XX. 299
- Raapborst (*Christiaan van*). III. 93
- Raapborst (*Dirk van*) sneuvelt.
III. 17
- Raapborst (*Henrik van Raapborst*;
Heer tot), in 't Lid der Edelen
beschreeven, in 1618. X. 282
- Raapborst (*Herbert van*) tekent
het Verbond der Edelen. VI.
126. leght zig in 't Klooster te
Egmond. VI. 215
- Raasveld (*Henrik Adolf van*),
Drost van Twente, beschryft
een' Landdag in Overijssel. XIII.
346. twist hieruit ontstaan. XIX.
346 enz.
- Raatingen (*Gerrit van*) zoekt Hat-
tum tot afval te brengen. VII.
361
- Raatingen (*Henrik Janszoon van*),
te Utrecht gevat. VIII. 299
- Rabenhaupt (*Karel*), Baron van
Sucha, verdedigt Groningen
wakkerlyk. XIV. 130. wint de
nieuwe Schans. XIV. 285
- RADBOUD, Koning der Friezen,
blyft ongeloovig, op de pre-
diking van Wigbert. I. 356, 357.
wordt door Pipyn den Dikken,
overwonnen. I. 358. valt in
Frankryk. I. 362. wordt, ander-
maal, geslaagen. I. 363. zyne
Dogter Theudefinde trouwt met
Grimoald, Zoon van Pipyn. I.
364. hy slaat Karel Martel, met
hulp van Raganfrid. I. 366.
wordt, door Karel Martel, o-
verwonnen. I. 367. weigert zig
te laten doopen, schoon hy
den voet reeds in de vont hadt.
I. 370. sterft. I. 370, 384
- RADBOUD DE II., Koning of Her-
tog der Friezen, wykt naat Jut-
land. I. 418
- RADBOUD, Heer van Neder-Fries-
land, verbindt zig met de Sa-
xers. I. 402
- RADBOUD, Heer van Friesland,
wederstaat Rollos Leger. II. 81
- Radboud, Bisschop van Utrecht.
zyn bedryf en dood. II. 104
- Radermacher (*Joan Kornelis*), The-
sau-

- faurier-Generaal des Prinzen van Oranje, als Groot-Mees-ter der vrye Metfelaaren, be- kend gemaakt. XIX. 168
- Radigis*, Koning der Warners. Gelegenheid van zyn Huwelyk, met eene Frankifche Prinfes. I. 314
- Raganfrid*, Groot-hofmeester van Frankryk, ftaat Karel Martel. I. 367. wordt door hem ver- wonnen. I. 367. verdraagt zig met hem. I. 371
- Raginer*, Hertog van Hasbain en Henegouwen, wordt, door Rol- lo, geflaagen. II. 81, 82. ver- bindt zig met Odokar en ande- ren, tegen Koning Zwentibold. II. 101. werpt zig in Durfos. II. 101
- Ragotski* (de Prins) verwekt een opftand in Hongarye. XVII. 195, 230
- Ralda* (Fokko), Raadsheer's Hof- van Friesland, krygt een be- roerte onder 't afzweeren van Filips den II. VII. 396
- Rammekens* (de fterkte) gefigt. V. 294. met Engelfch Krygsvolk bezet. VIII. 93, 97, 98. IX. 175. ontruimd. X. 104
- Randwyk* (Heer van) in gezant- fchap naar Duitfchland. X. 427. naar Engeland. XI. 62
- Randwyk* (Jakob van), Burggraaf van Nieuwmegen, ftaat van zy- ne Burgemeesters- en Raads- plaats af. XVII. 137. wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427
- Rantfau* (Kajus), Gezant van Deenemarke, te Bergen op Zoom aangehouden. VIII. 206. moeite hieruit ontftaan. VIII. 207
- Raffinghem* (Maximiliaan Vilain de Gand, Heer van), van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. ver- fchoont het verraffen van Na- men, door Don Jan. VII. 153. wordt te Gend gevat. VII. 178
- Rataller* (Filips) wordt Griffier des Hofs van Utrecht. VIII. 168. wordt naar Engeland ge- zonden. VIII. 190. keert te rug. VIII. 216
- Rataller* (Jan) wordt om 't fchry- ven van zeker boekje geban- nen. VII. 493, 494
- Rataller* (Joris), Raadsheer te Mechelen, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
- Ravens* (Samuel) ontwerpt eene landing in Engeland. XIII. 210
- Raveftein*. Onlusten ter gelegen- heid van 't houden van Staat- fche bezetting in deeze Plaat- fe. XII. 203. de Staaten zoeken 'er door Frankryk in gehand- haafd te worden. XIII. 20, 26, 28. zy wordt door de Franschen ingenomen en geflegt. XIV. 91
- Rawleigh* (Walter) door de Staat- fchen befchuldigd. VIII. 476
- Reaal* (Laurens Jakobszoon) be- vordert de openbaare Preeke. VI. 165, 166, 194. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216. houdt de wagt, by 't inkomen van Leicester. VIII. 243
- Reaal* (Laurens) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. XI. 72. wordt gevangen. XI. 73. geflaakt. XI. 74
- Rederykers. derzelver oorfprong en bedryf. IV. 13. zy fchynen de Hervorming te begunftigen. V.

93. bevorderen dezelve. VI. 70.
hunne spelen worden verbooden. VI. 71
Reede. Zie *Amerongen.*
Reekalf (*Gooßen Janszoon*), Burgemeester van Amsterdam, be leidt den tegenstand tegen de herdoopers. V. 95, 96
REENEN neemt vrye hoede van de Franschen. XIV. 39. die de Stad verlaaten. XIV. 283. beweeging aldaar, in 1702. XVII. 147
Rees neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt door Graave Herman van den Berge tegen de Duitschers verdedigd. IX. 54. ontruimd. IX. 95. ingenomen, door Maurits. X. 77. door Lodewyk den XIV. XIV. 27
Reformatie. Zie *Hervorming.*
Regeeringswyze der oude Bata vieren. I. 29. der Landen omtrent den Ryn, in de vyfde eeuw. I. 302. der nu Vereenigde Nederlanden, in de negende eeuw. II. 9. van Holland, in de dertiende en veertiende eeuw. II. 306. III. 361
Regeering van Holland. Staat derzelve in den aanvang der beroerte. VII. 3. zy wordt nader geregeld door de Staaten. VII. 5, 12. staat wankel, na de dood van Willem den I. VIII. 111. wordt van wege de Staaten voor Leicester opengelegd. VIII. 253. schets derzelve na den afstand van Leicester. VIII. 333-340. aanmerkelyke beschryving derzelve, door de Staaten. VIII. 480. gedagten om dezelve te hervormen, omtrent 1608. IX. 371, 449-456
Regten (in- en uitgaande). Verschil over 't heffen derzelven tusschen Holland en Zeeland. VIII. 327, 485
Regteren (*Adolf Henrik, Graaf van*) wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. zyn geschil met Menager. XVII. 486. hy handelt over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47. opent de buitengewoone Vergadering, in 1716. XVIII. 132, 133
Regteren (*jonge Graaf van*) sneuvelt te Vilvoorden. XX. 28
Regters (vierentwintig) over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340. hun last. X. 342
Regtspleeging. verandering in dezelve. V. 30
Reide (Huis te) ingenomen door de Spaanschen. X. 422
Reigersbergen (*Maria*), Huisvrouw van de Groot, helpt haaren man uit de Loevesteinsche gevangenis. X. 414
Reigersbergen (*Nikolaas*) wordt Raadsheer in den Hoogen Raade. XI. 45. moeite hem aangedaan over zekeren brief aan zynen Zwaager de Groot. XI. 50
Reigersbosch aan den Amstel, aan Floris den V. afgestaan. III. 39
Reilofszoon (*Jan*) van *Hoorn*, Koopvaardyschipper. zyne dapperheid. XIII. 126
Reinoud de I., Graaf van Gelder, sluit een Bestand met Floris den V. III. 33
Reinoud de II. Graaf, wordt Hertog van Gelder. III. 241
Reinoud, Heer van Brederode, neemt de Dagvaart waar, voor den Stadhouder. V. 225, 228. mag 't wapen van Holland niet voeren. V. 329
Reinoud van Brederode helpt de Hoek-

Hoekschen in 't bewind. IV. 4. begeeft zig binnen Amsterdam. IV. 8, 13. woont den togt tegen Gend by. IV. 38. begeeft zig binnen Utrecht. IV. 57. verhaal zyner gevangeniss. IV. 129. pyniging. IV. 133. en ontslag. IV. 135. hy sterft. IV. 135
Reinft (Lambert), Burgemeester te Amsterdam. XIV. 209. wordt bedankt. XIV. 216

Religions - Vrede. Zie Geloofs-vrede.

Remen, oude Inwooners van het Belgifch Gallie. I. 40

Remonstranten. Derzelver oorsprong. X. 15. zy vervatten hunne Leer in vyf punten, en leveren 'er een Vertoog over in ter Vergaderinge van Holland. X. 33, zy zyn de minften in getal. X. 33. verzoeken omeene wettige en vrye Synode, en midlerwyl onderlinge verdraagzaamheid. X. 43. houden de Haagfche Conferentie met de Contraremonstranten. X. 35. de Delftsche, daarna. X. 59. vorderen dat men hunne vyf punten verdraaglyk verklaare. X. 61. en dat men niet tegen hen uitvaare van den Predikftoel. X. 62. handeling tegen hen, te Amsterdam. X. 86. zy houden byzondere Byeenkomsten. X. 143. hunne onderlinge verbindtenis. X. 144. oorsprong hunner afzondering te Amsterdam. X. 145. hunne Vergadering aldaar gestoord. X. 146. zy leveren een smeekfchrift in aan de Staaten. X. 149. neigen tot een algemeene Synode. X. 165. wat verwagting zy van de nationaale hadden. X. 237. waar-

om zy, door Oldenbarneveld en door de meeste Wethouderen, begunftigd werden. X. 249. zy laaken de verandering der Regeeringe. X. 283. eenigen hunner komen voor de Synode. X. 314. weigeren dezelve voor Regter te erkennen. X. 316. verklaren hun gevoelen. X. 317. raaken met de Synode in verfchil over de wyze van handelen. X. 318-322. worden uit de Synode gezet. X. 322. hunne Leer wordt veroordeeld. X. 323, 325, 326. zy houden eene Vergadering te Rotterdam. X. 323. opfchudding onder de Remonstrantschgezinden te Alkmaar. X. 383. en te Hoorn. X. 384. de Remonstranten, die voor de Synode gedaagd geweest waren, worden ten Lande uit gevoerd. X. 385, 386. Plakaaten tegen hen. X. 386. zy houden heimelyke Vergaderingen. X. 387. hunne Studenten worden uit het Staaten-Kollegie gezet. X. 388. begrooting van 't getal hunner Predikanten. X. 389. verandering onder Amptenaars, die hun toegedaan waren. X. 387, 390, 391, 392. zy ftellen orde op 't bedienen hunner Gemeenten. X. 389. worden vervolgd. X. 411. verfcieden' hunner Predikanten raaken in hegtenis. X. 411, 447. sommigen ontkomen. X. 412, 447. anderen worden naar Loevestein gevoerd. X. 413, 447. handeling met de Remonstranten in Brabant. X. 418. verfpieder onder hen ontdekt. X. 447. eenigen hunner hebben deel aan den aanflag op het leeven van Prinse

Maurits. X. 450, 451, 454. eenigen hunner ontdekken dien. X. 456, 459, 479. zy worden'er in 't gemeen mede beschuldigd. X. 463. verdedigen zig. X. 472. inzigten van Fredrik Henrik omtrent hen. XI. 8. zy bekomen eenige meerder vryheid. XI. 44, 46. de Sinoden klaagen over hen. XI. 46, 47. de Plakaten tegen hen worden vernieuwd. XI. 47, 77. Amsterdam wordt gemaatigder omtrent hen. XI. 48. zy bekomen groote vryheid. XI. 76. stigten eene Kerk en Kweekschool te Amsterdam. XI. 87. 't klaagen over hunne stoutigheden houdt op. XI. 88. zeven hunner Predikanten ontkomen uit de Loevesteinsche hegtenis. XI. 143
Rendorp (Herman), aanzienlyk burger te Amsterdam, verhuurt den Remonstranten eene Predikplaats. X. 146
Rend van Chalons, Zoon van Henrik van Nassau, erst het Prinsdom Oranje. IV. 508. wordt Stadhouder van Holland. V. 191. zyn last. V. 192. hy is getrouwd met Anna van Lotharingen. V. 146, 192. verschilt met den Admiraal over't verleenen der Vrygeleibrieven. V. 196. herwint Luxemburg. V. 221. draagt zorg voor Holland. V. 222. trekt uit tegen de Gelderschen. V. 225. wordt geslaagen. V. 226. valt in Gulikerland. V. 236. men durft hem geene rekening afvorderen. V. 245. hy vergt den grooten Steden eene leening af. V. 251. wordt Stadhouder van Gelderland. V. 256. ontvangt, in 's Keizers naam, de hulde

van verscheiden' Steden. V. 256. sneuvelt in 't beleg van S. Dier. V. 270

Renessé (Filips en Willem van) bewerken, zo men wil, den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. de eerste dient onder Brederode. VI. 211

Renessé (Gerrit van) onthalsd. VI. 233 *Aant.*

Renessé (Jan van). Zie **Jan van Renesse**.

Renessé (Jan van) van Wulven, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. wordt gevangen en onthalsd. VI. 233

Renessé (Jan van), **Heer van Wilp**, woont de byeenkomst te S. Truyen by, van wege de Hollandsche Edelen. VI. 174. heeft, zo men wil, de hand in den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. trekt naar't Noorderkwartier. VI. 189. Oranje legt by hem t'huis. VI. 200. hy dient onder Brederode. VI. 211

Renessé (Kostyn van) helpt Utrecht tegen Amstel. III. 37

Renessé (Kostyn van) sneuvelt. III. 282

Rengers (Joan), wegens Utrecht, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56

Rengers (Jonkheer Ozebrand Jan), in hegtenis genomen. XIV. 451. geslaakt. XIV. 456

Renichan (Micheel), Priester, bekenit, op't leeven van Prins Maurits te hebben toegelegd. VIII. 398

Rennenberg (Graaf van) wordt Kapitein in Holland. IV. 487

Rennenberg (Joris van Lalaing, Graaf van), bevredigt Groningen

gen met de Ommelanden. VII. 238. maakt merkelyke verandering in Friesland. VII. 239. bemagtigt Kampen en Deventer. VII. 240. tekent de Utrechtsche Unie. VII. 265. spreekt 'er kwalyk van. VII. 265. handelt heimelyk over zyne Verzoening met den Koning. VII. 265, 319, 320. zyn bedryfte Groningen en in Drente. VII. 299, 300. hy veinst zig yverig Staatschgezind. VII. 320. zyn ontrouw wordt ontdekt. VII. 322. Oranje zoekt hem te ligten. VII. 324. hy brengt Groningen over aan 's Konings zyde. VII. 325. slaat Hohenlo op de Bourtange. VII. 341. neemt Koeverden en Oldenzeel in. VII. 342. belegert Steenwyk. VII. 343, 356, 362. beschiet de Stad met gloeiende kogels. VII. 359. breekt het beleg op. VII. 364. schryft aan Enkhuizen. VII. 359. maakt zig meester van de Ommelanden. VII. 366. sterft. VII. 367

Renswoude (*Henrik van Reede, Heer van*), handelt in Spanje. XIII. 29

Renswoude (*Joan van Reede, Heer van*). XII. 70, 89 *Aant.* trekt in gezantschap naar Engeland. XI. 374. zyne handeling aldaar. XI. 375-378. wordt President der Staaten van Utrecht. XIV. 327

Renten (Lyf-) door de Steden verkogt. III. 427. te Utrecht, ruim twee-entwintig ten honderd Lyfrenten beloofd. IV. 214. twintig ten honderd aan Renten betaald. V. 275

Representatie. Zie Plaatsvulling. *Requesens* (*Don Louis de*) komt als

Landvoogd in de Nederlanden. VI. 454. Alva tragt hem kwaade indrukfels te geeven. VI. 455. hy doet Alvas praalbeeld afwerpen. VI. 291. laat den Raad der Beroerten in wezen. VI. 456. onderneemt het ontzet van Middelburg. VI. 459. kondigt eene algemeene vergiffenis af. VI. 476. vordert schattingen. VI. 476. tragt geld te heffen zonder bewilliging der Staaten. VI. 477. handelt over eene bevrediging met Holland en Zeeland. VI. 478. VII. 25. zyne inzigten in deeze handeling. VII. 51. zyn toeleg op Zeeland. VII. 69, 70. op de Dordrechtsche Waard. VII. 75. zyne verlegenheid om geld. VII. 76. hy stelt het jaarbegin op den eersten van Louwmaand. VII. 91. sterft. VII. 89. zyne afbeelding. VII. 89. gevolgen van zynen dood. VII. 91

Request. Zie Verzoekschrift. *Rbeime*, Dogter van Waromir, Legerhoofd der Batten, gevangen. I. 76

Rbetie, oude naam van Graauw-bunderland. I. 161 *Aant.*

Rhône (*Heer van*) sneuvelt voor Hulst. VIII. 432, 433

Rbuisfri. Zie *Rustingerland*.

Ricgen (*Franco of François*), Pensionaris van Purmerende, wegens Holland naar Gelderland en Overysfel gezonden. XII. 130. ook naar Zeeland. XII. 188, 227

Richard de I., Koning van Engeland, zoekt Hertog Albrecht in een verbond tegen Frankryk in te wikkelen. III. 319

Richard Klaaszoen, Predikant, arbeidt om Enkhuizen enz. aan

- 's Prinzen zyde te brengen. VI. 320
- Richardot (Joan)* verdedigt Parma in Spanje. VIII. 311. raadt tot den inval in de Bommelerwaard. IX. 46. verklaart 's Konings bekrachtiging van de Wapenschorfing. IX. 279. komt als Gevolmagtigde tot de Vredehandeling in den Haage. IX. 320. erkent der Staaten vryheid volmondig. IX. 323, 325. dringt sterk op 't afstaan des Indifchen handels. XI. 327, 336. vermaant ernstelyk tot fluiten. IX. 341. spreekt met Jeannin. IX. 358. vindt eenige zwaarigheid in zynen voorflag tot een Bestand. IX. 372. zyne scherpe taal by 't afbreken der handelingen. IX. 387. hy laat zyn heimelyk Berigtschrift agter. IX. 390. gedagten hierover. IX. 392
- Richelieu (Kardinaal van)*. Zyn misnoegen op de Staaten. XI. 30, 31. zyne inzigten. XII. 5. hy sterft. XI. 333
- Richilde*, Weduwe van Boudevyn den V., Graave van Vlaanderen, verwekt den Koning van Frankryk en den Keizer tot een' oorlog, tegen Robert de Fries. II. 179, 180. bevredigt zig met hem. II. 186
- Ripariolen*. Zie *Ripuariërs*.
- Ripperda (Adolf Henrik)* tot Beurze, gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245, 265
- Ripperda (Joan Willem van)*, Vrybeer van Poelgeest, naar Spanje gezonden. XVIII. 100. zyn schryvens van daar. XVIII. 100. zyne handeling over eenige geschillen in den Koophandel. XVIII. 121. hy wordt Roomsche. XVIII. 301. treedt in dienst des Konings van Spanje. XVIII. 302, 339. zyne handeling aan 't Weener Hof. XVIII. 302, 306. hy spreekt onvoorzigtiglyk. XVIII. 319, 363, 365, 367. stoot de Staaten door de wyze van ondertekening van eenen brief des Konings. XVIII. 350. wordt van zyne ampten verlaaten. XVIII. 362 enz. vlugt XVIII. 369. wordt gevangen gezet. XVIII. 372. zyn nader bedryf en uiteinde. XVIII. 373
- Ripperda (Wybout van)*, Overste van Haarlem, belet de handeling met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthalsd. VI. 431
- Ripperda (Wilhelm)*, Heer te Hengelo, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 405
- Ripperts (Kornelis)*, Burgemeester van Hoorn, wegens Holland in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130
- Ripuariërs*, eene soort van Franken, zyn met de Romeinen in verbond. I. 289
- Rivoir* (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. zoekt Alva te ligten. VI. 275
- Ritbove (Martinus)* wordt Bisschop van Yperen. VI. 65. men raadpleegt hem over 't Ketterstraffen. VI. 109. hy woont de onthalzing van Egmond by. VI. 279
- Rixtel (Pieter van)* stelt een Verzoekschrift op aan de Regeering te Haarlem. XIV. 200
- ROBERT de FRIES, zyne Scheepstogten. II. 175. hy komt in Hol-

Holland. II. 176. zoekt zig meester te maaken van de Regeeringe. II. 176. trouwt met Vrouwe Geertruid. II. 177. een gedeelte van Zeeland Bewester-Schelde wordt hem afgestaan. II. 177. hy beoorloogt zynen Broeder, Boudewyn den VI. II. 178. wordt, door Godefrid, Hertoge van Lotharingen, uit Holland verdreeven. II. 181. herstelt Dirk den V., met Engelsche hulpe, in 't Graaffschap van Holland. II. 186, 187. trekt naar 't Heilige Land. II. 199. sterft. II. 200

Robert de III., Graaf van Vlaanderen, sluit een Bestand met Willem den III. III. 186. doet hem den oorlog aan. III. 189. sluit een voordeelig Verdrag met hem. III. 190

Robert (Prins) raakt slaags met de Ruiter. XIII. 204. nog drie-maal, in 1673. XIV. 287, 289, 291

Roche (Ferdinand van Lannoi, Graaf van la) krygt bewind, van wege Spanje, over Holland en Utrecht. VI. 478

Rochelle, door eene Vloot der Staaten belegerd. XI. 17. verdrag met de Stad. XI. 28. zy wordt op nieuws ingeslooten. XI. 74. hongersnood aldaar. XI. 75. zy geeft zig over. XI. 76

Rochepot (Antoni van Silli, Graaf van), handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199. heeft de hand in den aanslag op Antwerpen. VII. 477

Rochette (La). Verdrag wegens deeze Heerlykheid met den Bisschop van Luik. XIII. 411

Roda (Hieronimus) wordt Lid

van den Raad van Staate. VII. 90. gedraagt zig als Landvoogd. VII. 106, 112. pryft de munitie te Antwerpen. VII. 115

Roeland van Uitkerken verdedigt Haarlem. III. 470. verdraagt zig met de Kennemers. III. 471. wordt beloond. III. 478. wordt Raad in den Hove van Holland. III. 490

Roermonde gewonnen, door Willem den I. VI. 385. vergeefs belegerd door Hohenlo. VII. 184. door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 150. heroverd, door den Kardinaal Infant. XI. 254

Roermonde (François Lodewyk, Bisschop van). zyn verschil met de Staaten. XIX. 219

Roeft (Floris) sneuvelt te Schagen. II. 262

Roeux (Joan van Croi, Graaf van) krygt bevel over eene Bende van Ordonnantie. VI. 45. belegerd het Slot te Gend. VII. 106, 107

Rol (Jan Simonszoon) zoekt Trelongs schip te bemagtigen. VI. 340. wordt verjaagd in den slag op de Zuiderzee. VI. 449

Rollé (Feronimus de), Baljuw van Veere, doet den eed aan Oranje. VI. 354. sneuvelt voor Thoolen. VI. 439

Rollo, de Noorman, valt in Walcheren. II. 80. overwint de Friezen. II. 81. keert naar Frankryk. II. 82

Romero (Juliaan) krygt bevel over 't vertrekkend Spaansch Krygsvolk. VI. 47, 60. keert onder Alva wederom herwaards. VI. 241, 279. misleidt die van Naarden. VI. 404. bemagtigt Sparendam. VI. 413. komt als

gyzelaar te Dordrecht. VII. 30.
vermaant het muitend Krygs-
volk tot zagtheid. VII. 114

Romswinkel (Frans), Burgemees-
ter van Nieuwmegen, afgezet
en gebannen. XVII. 139. her-
steld. XVII. 140

Rompf. Zie *Rumpf*.

Roosbol (Kornelis Geerlofszoon) dient
Willem den I. te water. VI. 308.
beschuldigd, te Embden. VI.
325. helpt den Briele innee-
men, in 1572. VI. 344, 345, 347
Roodenburg de Oude (Herman)
helpt Brederode aan geld. VI.

229

Roodenburg (Herman) wordt uit
eene Schans op de Veluwe ver-
jaagd. VII. 70

Roodenburg (Herman Betsen) heult
met Leicester. VIII. 244

Roodenrys (Daniel van). II. 259

Roomburg, by Leiden. I. 70, 80.
of aldaar eene Roomsche Le-
gerplaats geweest zy. I. 122.
oude opschriften aldaar gevon-
den. I. 195

Roomschgezinden, bitterheid te-
gen dezelve. VI. 367, 382, 422.
hun wordt, in 1572, openbaare
Godsdienstoeffening beloofd, in
Holland. VI. 379. poogingen om
hun dezelve te beletten. VII.
17, 22. harde handel van Sonoi
omtrent eenigen in 't Noorder-
kwartier. VII. 54-61. hun Gods-
dienst verboden te flooren,
buiten Holland en Zeeland. VII.
203. zy houden heimelyke By-
eenkomsten te Amsterdam. VII.
209. verzoeken, vergeefs, vrye
Godsdienstoeffening te Haarlem.
VII. 369. eerste Plakaat in Hol-
land tegen hen. VII. 372. hun
Godsdienst te Brussel en te Ant-
werpen geschorft. VII. 373.

wordt door Anjou ter laatste
Stede wederom vry gegeven.

VII. 451, 452. Philips de III.
zoekt vrye Godsdienstoeffening
voor de Roomschgezinden te
bedingen in de Vereenigde Ge-
westen. IX. 338, 357, 467. de
Fransche Ambassadeur Jeannin
doet een Vertoog ten hunnen
voordeele. IX. 461. ook ge-
schiedt zulks, in 1644, door den
Graave d'Avaux. XI. 364. den
Jezuïten en Monniken wordt
het Land ontzeid. XV. 385. hoe
ver de Roomschen hier vryheid
hebben. XV. 386, 387. eenigen
hunner Kerken worden gesloot-
ten. XVIII. 230. 't gebruik van
den nieuwen dienst van Paus
Gregorius den VII. wordt hun
verboden. XIX. 34. hunnen
Priesteren wordt een nieuwe
eed van onderdaanigheid af-
gevorderd. XIX. 35. hun ver-
schil over de Bulle *Unigenitus*.
XIX. 80 enz. handeling om
een' Pauselyken Vikaris onder
hen toe te laten. XIX. 84 enz.
beweegingen onder sommigen
van hun, ter gelegenheid van
den S. Jans- en Sakramentsdag.
XIX. 165. eenigen hunner hui-
zen geplonderd. XX. 118

Roorda (Abraham) arbeidt tot be-
snoeiing van 't gezag des Stad-
houders van Friesland. XI. 222,
223

Roorda (Joan) wordt te Gronin-
gen gevangen. VII. 301

Roorda (Karel) bewerkt de nader
vereëning in Friesland. VII.
248. schryft scherp tegen 't Huis
van Nassau. IX. 87

Roorda (Karel van) houdt de zy-
de der Hollandschgezinden.

XIII. 341

Room

- Roon** (*Willem van*), Schout te Nieuwdorp, door Sonoi, tot Regter gesteld over eenige Roomschegezinden. VII. 55
- Roosmaale** (*Dominikus*) doet, nevens anderen, voorstellen aan de Regeering te Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroedschap. XIV. 194
- Root** (*Paulus*) maakt een Verdrag met de Calvinischen te Amsterdam. VI. 195
- Roozeboom** (*Huibert*), Raadsheer, en daar na President in den Hoo-gen Raad, naar Overijssel gezonden. XVI. 97. naar Goes. XVI. 207, 214
- Roozenburg** ('t Slot) door de Kab-beljaauwschen belegerd. III. 279
- Roozeveld** (*Joan Willem van*), wegens Goes, afgezonden aan den Prins van Oranje. XX. 78
- Roque** (*Pieter de la*), Luitenant-Generaal voorziet den inval in Staatfch Vlaanderen, in 1747. XX. 62. geeft Hulfte over. XX. 105. wordt beschuldigd van wangedrag en gevangen gezet. XX. 105
- RORUK**, de Deen, krygt bewind over Kennemerland. II. 49. bemagtigt Duurstede. II. 64. krygt meer bewinds hier te Lande. II. 65, 68. beweegt de Deenen naar huis te keeren. II. 71. zyn Neef, Rudolf, bekomt de ont-vangft eener Koningklyke fchat-ting. II. 71. hy herftelt zig in zyn bewind, door de *Conkingi* verjaagd zynde. II. 72. handelt met Karel den Kaalen. II. 78
- Rofa** (*Henrik*) verklaart Uitenbogaard niet meer te kon-nen hooren prediken. X. 150. wordt tot Regter over Olden-barneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 430
- Rofa** (*Pieter*), in de Geëligeerden te Utrecht. XIV. 347
- Rofæus** (*Henricus*), Predikant in den Haage, verfchilt met Uitenbogaard. X. 150
- Rosmale** (*P. van*) naar Frankryk gezonden. XVI. 441
- Roffem**. Zie *Maarten van Roffem*.
- Rotbé** (*Joannes*) fchryft blaauw-boekjes tegen Willem den III. XIV. 417
- ROTTERDAM**, ingenomen door Jan van Beieren. III. 431. hem afgeftaan. III. 435. oproer aldaar. III. 533. de Stadhouder, Wolfert van Borfelen, maakt 'er zig meester. IV. 189. de Stad wordt door Jonker Frans inge-nomen. IV. 247. door Maxi-miliaan belegerd. IV. 249. gaat over, by verdrag. IV. 256. toe-leg van Willem den I. op dee-ze Stad. VI. 320. zy wordt ver-raft, door Boffu. VI. 349. kiest 's Prinzen zyde. VI. 380. dag-vaart aldaar. VI. 478. de Stad maakt zwaarigheid in 't aan-neemen der Unie. VII. 264. Contraremonstrantsch Predi-kant aldaar de Stad ontzeid. X. 55. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 274. Verga-dering der Remonstranten aldaar, in 1619. X. 323. hunne openlyke Byeenkomsten in de Stad. XI. 46. bezending der-waards, in 1650. XII. 75. be-weeging aldaar, in 1653. XII. 281. opfchudding, in 1672, om Willem den III. tot Stadhouder te doen verklaaren. XIV. 76. nieuwe beroerte. XIV. 113, 193. verandering der Regeeringe. XIV.

XIV. 193, 194. geweldige opschudding aldaar, in 1690. XVI. 121-139. zes Vroedschappen bedankt. XVI. 128. gedeeltelyk hersteld. XVII. 135. Maatschappij van Verzekering aldaar opgeregt. XVIII. 225. de Stad verklaart den Prins van Oranje tot Stadhouder. XX. 85. opschudding aldaar. XX. 87. beweging aldaar over 't verkoopen der kleine Ampten. XX. 129. de Regeering besluit 'er, gedwongen, toe. XX. 132. zyne Hoogheid vernietigt de afgeperste bewilliging. XX. 132. men voorkomt aldaar den opstand tegen de Pagters. XX. 227. opschudding, in 1748. XX. 305. verandering der Regeeringe. XX. 306. plondering van eens Wynkoopers huis en pakhuizen aldaar. XX. 354

Roukens (Dr. Willem), Burgemeester van Nieuwmegen, wordt ontzet van de Regeeringe. XVII. 137. hersteld. XVII. 138. op nieuws afgezet, XVII. 140. onthalsd. XVII. 245

Rouffet de Missy (Jean) wordt te Amsterdam geligt en naar den Haage gevoerd. XX. 85. geslaakt. XX. 85. tot buitengewoon Raad en Historieschryver van den Prinse van Oranje aangesteld. XX. 85. schryft tegen de Pagters. XX. 196. wordt geteld onder de bewerkers van verandering der Regeeringe te Amsterdam. XX. 271. zyne Hoogheid beneemt hem de Akte als zynen Historieschryver. XX. 299. hy wordt openlyk ingedaagd en wykt uit Amsterdam. XX. 299

Roy (Filips le) doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. bewerkt eene stilzwygende Wapenschorsing, in 1647. XI. 451. *Royer (Jean)*, Predikant in den Haage, bidt openlyk voor den Prins en Prinsesse van Oranje. XIX. 167

Rubens (Pieter Paulus), Konstschilder, tragt hier van vrede te handelen. XI. 170

Rudolf (Keizer) schenkt Holland aan twee Heeren, op eenen tyd. III. 27

Rudolf de II. (Keizer) zoekt de Staaten te bevredigen met Don Jan. VII. 141. vermaant hen tot vrede met den Koning. VIII. 346, 478. IX. 66, 180. beschuldigt hen wegens hunne uitspraak over de Oostfriesche geschillen. IX. 127. vordert, dat zy zig niet vry doen verklaren, zonder hem te kennen. IX. 295. hun antwoord. IX. 296. hy sterft. X. 58

Rudolf Christaan, Graaf van Oostfriesland, raakt in geschil met Embden. XI. 43, 226. sterft. XI. 227

Rudolf, de Deen, Neef van Roruk, bekomt eenige gunsten van Lotharius. II. 71. sneuvelt. II. 79

Rudolf van Diepbout wordt Bisschop van Utrecht. III. 492. maakt vrede met Hertoge Filips. III. 496. en met zynen mededinger, Walraven van Meurs. IV. 35. hy sterft. IV. 48

Rudze (Mattheus of Michiel), Predikant te Woerden, gedagvaard in den Haage. VII. 334. vaart vinnig uit tegen 't afzweeren van Filips den II. VII. 396. hem wordt

wordt de Stad ontzeid. VII. 396
Ruigenbilingen genomen, door *Mon-*
dragon. VII. 62

Ruikbaver (Maarten), Burgemees-
 ter van Haarlem, in eene be-
 zending naar Utrecht afgevaar-
 digd. X. 227

Ruikbaver (Nikolaas) dient Wil-
 lem den I. te water. VI. 308,
 323. helpt den Briele inneemen.
 VI. 345. komt te Alkmaar. VI.
 440. poogt Amsterdam te ver-
 rassen. VII. 185. wordt door-
 steken. VII. 187

Ruil (Albert), Pensionaris van
 Haarlem, door Willem den II.
 in hegtenis genomen. XII. 90.
 op Loevestein gezet. XII. 92.
 geslaakt, mids afstaande van zyn
 ampt. XII. 109. hersteld in zy-
 ne waardigheid. XII. 127, 194
Ruisch (Joban), Advokaat Fis-
 kaal, haalt Kornelis de Witt
 van Dordrecht. XIV. 142. houdt
 de Witten op de Voorpoorte.
 XIV. 166

Ruisch (Nikolaas), Pensionaris van
 Dordrecht, wegens Holland
 naar Zeeland in bezending.
 XII. 130

Ruisch (Jonkheer Pieter) wordt
 eerste Burgemeester van U-
 trecht. VIII. 168

Ruiter (Herman de) verrast het
 Slotte Loevestein, in 1570. VI.
 325. sneuvelt. VI. 326

Ruiter (Micbiel Adriaanszoon de)
 woont, in 1641, den togt naar
 Portugal by. XI. 314. raakt, in
 1652, in een hevig gevegt met
 Askue. XII. 221. wordt zeer ge-
 havend, in den slag tusschen Bla-
 ke en Tromp, in 1653. XII. 234,
 235. en in den slag tusschen Monk
 en Tromp. XII. 241. doet een'

kruistogt naar de Middelland-
 sche zee. XII. 437. loopt uit
 naar de Zond. XII. 438. kruist
 wederom in de Middellandsche
 zee. XII. 439, 446. neemt twee
 Fransche Kaapers. XII. 437. wat
 hierover te doen viel. XII. 448.
 hy zeilt naar Portugal. XII.
 460. naar de Zond. XII. 476,
 479. naar Funen. XII. 480. helpt
 Nyborg bemagtigen. XII. 480.
 bezet de Zweedsche Vloot voor
 Landskroon. XII. 482. wordt
 adelyk verklaard door den Ko-
 ning van Deenemarke. XII. 483.
 komt in 't Vaderland te rug. XII.
 483. doet een' geheimen togt
 naar Kabo Verde. XIII. 121.
 herover't de Sterkten aldaar.
 XIII. 123. zeilt naar Guinea.
 XIII. 124. zyne verrigtingen op
 deeze Kust. XIII. 149. hy komt
 te rug en op de Eems. XIII. 150.
 krygt het opperbevel over 's
 Lands Vloote. XIII. 154. zyne
 beweegingen, in 1665. XIII. 157-
 159. hy doet, in 1666, de En-
 gelschen onder Albemarle wy-
 ken, in wanorde. XIII. 205-209.
 wykt zelf in een' volgenden
 slag. XIII. 210-214. loopt we-
 derom in zee. XIII. 224. keert
 te rug door storm. XIII. 226.
 doet een togt naar Chattam.
 XIII. 259-262. wordt beschon-
 ken door de Staaten. XIII. 262.
 loopt, in 1671, in zee om te
 kruissen. XIII. 442. zyne ont-
 moeting met het Engelsch Jagt
 de Merlyn. XIII. 442. raakt in
 gevegt met de Fransche en En-
 gelsche Vlooten voor Souls-
 baai. XIV. 23 enz. krygt last
 om 't gevegt te myden. XIV.
 113. schryft tot verdediging van
 den

- den Ruwaard van Putten. XIV. 147. zyn huis wordt met plondering gedreigd. XIV. 212. zyn perfoon loopt gevaar. XIV. 213. hy beveiligt de Oostindische Vloot. XIV. 223. raakt slaags met de Fransche en Engelsche Vlooten. XIV. 287. andermaal. XIV. 289. en ten derde maale. XIV. 291. doet een togt naar de Karibische Eilanden. XIV. 336. naar Sicilie. XIV. 391. raakt slaags met de Franschen. XIV. 392, 393. sneuvelt. XIV. 393, 394
- Ruitergeld. Lastigheid van het zelve. IV. 210
- Ruiters. Knegten te voet, zo wel als te paard, dus genoemd. IV. 201. reizige Ruiters. IV. 225
- Ruiven (*Dirk van*), om ontrouw gebannen. XII. 418, 419. laater Vonnis over hem in Friesland geweest. XIII. 224
- Rumpf, Sekretaris der Ambassade in Frankryk. zyn gesprek met Pomponne. XIV. 7
- Rundvee. Sterfte onder het zelve. XVIII. 105
- RUSLAND. Veranderingen aldaar, in 't jaar 1730. XIX. 29. in 't jaar 1740. XIX. 276. in 't jaar 1741. XIX. 331. de Keizerin belooft Groot-Britanje en den Staaten onderstand in manschap. XX. 173
- Ruffel (*William*) wordt Bevelhebber der Engelsche bezetting van Vlissingen. VIII. 205
- Ruffy (*Elias de la Place, Heer van*), Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. IX. 267
- Rustingerland oudtyds *Rhuistri*, waar gelegen. I. 440. aan Herold ter Leen gegeven. II. 49
- Rybove (*François van Ketbulla, Heer van*), zoekt Oranjes be-willing te verkrygen tot het verwekken van oproer te Gend. VII. 176. doet Aarschot en andere vatten. VII. 178. schynt eene nieuwe party in 't Land te willen maaken. VII. 179. verzekert zig, van Brugge. VII. 197. doet Heffels en Vifch op-hangen. VII. 233. zoekt Imbise te ontzetten van 't bewind. VII. 289, 290. komt in Holland. VIII. 17
- Ryk (*Jakob Simonszoon de*) kaapt op de Spaanschen. VI. 341. raadt tot gewigtiger onderneemingen. VI. 341. helpt den Briel be-magtigen. VI. 345. vat Pacieco te Vlissingen. VI. 352. verslaat de Spanjaards voor Veere. VI. 354. zet Zierikzee om. VI. 366. wordt gevat, voor Thoolen. VI. 439. geflaakt. VI. 462, 464
- Rykdommen waren, van ouds, Raaden in de Steden. II. 33
- Ryke (*Pieter de*), vertoonende den eersten Edele van Zeeland, sterft. VIII. 453, 459
- Ryke (*Simon de*), Raad te Amsterdam. zyn verhaal, wegens de vonnissen van Egmond en en Hoorne. VI. 278
- Ryksverdeeling na de dood van Klovis. I. 310. door Karel den Grooten. II. 34. door Keizer Lodewyk, tusschen zyne Zoonen, Lotharius en Karel. II. 56. tusschen Lotharius, Lode-wyk en Karel. II. 60. na de dood van Lotharius, tusschen zyne drie Zoonen. II. 67. verdeeling van 't Ryk van Lotharius. II. 75. Ryksverdeeling, na de dood van Keizer en Koning Lodewyk. II. 83

- RYN**, Rivier, oude loop. I. 4. den vyand over. VIII. 172. sterft
verdrooging van haaren mid- Roomsch. VIII. 172
denkil. I. 173. haar uitloop by **Rynsburg**. gevegt aldaar tegen
Katwyk raakt digt. II. 58. ver- de Deenen. II. 55. tegen de
drag tusschen vier Mogendhe- Friezen. II. 115. Klooster al-
den, om haare overtroominge- daar gestigt. II. 116.
gen te beletten. II. 246 **Rynsburg**, een Landgoed in Wal-
Rynberk belegerd, door Parma- cheren. II. 267
VIII. 134. Leicester poogt het **Ryp** (*Jan Kornelis*) tragt,
te ontzetten. VIII. 135. ook an- Noord-om, naar China te zei-
deren. VIII. 305. de Stad geeft len. IX. 141
zig over. VIII. 304, 306. zy **Ryffel** veroverd, door de Bond-
wordt door Maurits herwon- genooten, in 1708. XVII. 321
nen. VIII. 468. door den Keur- **Ryswyk**. Willem de I. trekt der-
vorst van Keulen te rug ge- waards. II. 319
eëlscht. VIII. 469. IX. 29. be- **Ryswyk** (Huis te). Gelegenheid
magtigd door de Spaanschen. van het zelve. XVI. 348. Vre-
IX. 30. heroverd door Prinse dehandeling aldaar. *Zie* Vrede-
Maurits. IX. 105. versterkt. IX. handeling te Ryswyk.
188. Spinola neemt de Stad in. **Ryswyk** (*Arnoud van*). II. 295,
IX. 214-216. zy wordt door Fre- 300
drik Henrik herwonnen. XI. **Ryswyk** (*Dodo van*) getuigt in
174. de Staaten zoeken, door een' Giftbrief. II. 198
Frankryk, in 't regt van bezet- **Ryswyk** (*Henrik van*). II. 295, 300
tinge gehandhaafd te worden. **Ryswyk** (*Jan van*). II. 295, 302
XIII. 20, 26, 28. zy sluiten des- **Ryswyk** (*Jonkheer Kornelis van*)
wege eene overeenkomst met belet het ontslaan van Meden-
den Keurvorst van Keulen. blik eenige dagen. VI. 361.
XIII. 374. de Stad wordt door wordt, door Bossu, vergeefs,
de Franschen bemagtigd. XIV. aangezocht tot verraad. VI. 447.
27. door de Bondgenooten. sterft. VIII. 209
XVI. 13. door de Pruissischen. **Ryswyk** (*Willem van*). III. 36
XVII. 182 **Ryzenburg** (*Jakob*), houdt gemeen-
schap met Leicester. VIII. 145, 148, 149. wordt Thesaurier.
VIII. 156. zyn toelig. VIII. 157, 158. Buis wil geen Kommis onder hem zyn. VIII. 159. hy bewerkt, zo men meent, het vatten van Buis. VIII. 164. men ontdekt zynen toelig. VIII. 170. hy raakt in hegtenis. VIII. 171. ontkomt. VIII. 171. loopt tot

S.

ranje en Anjou. VII. 458. straf,
hem en den zynen aangedaan.

VII. 460

Saab (*Richard*) om oproerigheid
te Amersfoort gestraft. XVII.

145, 147

Sabinus (*Julius*) verbindt zig met
Civilis. I. 147, 149. zyn togt te-
gen de Sequaanen. I. 159. hy
wordt gedood. I. 159**Saint Difier** belegerd. V. 269. in-
genomen. V. 271**Sakraments-** en S. Jans dag. Be-
weegingen ter gelegenheid van
den samenloop derzelven. XIX.

165

SALEE. Verdrag van 1651 met dit
Gemeenebest. XII. 202**SALIËRS**, eene soort van Fran-
ken. I. 242. slaan zig in Bata-
via neder. I. 242. neemen To-
xandrie in. I. 242. worden door
Juliaan bedwongen. I. 243. door
de Quaden uit Batavia verdree-
ven. I. 247. verbinden zig met
andere Franken, tegen de Ro-
meinen. I. 257. worden, door
Aëtius, overwonnen. I. 281.
Klodio regeert over hen. I. 282.
naderhand Klovis. I. 301**Salinas** (*Hieronimus de*) neemt
Hoorne gevangen. VI. 249.
tragt Bourbourg aan Oranje te
leveren. VII. 419**SALLAND** (DROSTAMPT van) aan
den Bisschop van Utrecht afge-
staan. II. 360**Sallik** (*B. van Welvelde, Heer van*)
in bezending naar Friesland en
Groningen. XVII. 209**Salnius** (*Anselmus*) aangesteld tot
Regter over Oldenbarneveld,
Hogerbeets en de Groot. X. 341**Salseda** (*Nikolaas*) smeedt een
aanslag op het leeven van O-**SALTZBURG.** Verdrukking der
Protestanten aldaar. XIX. 67.
een gedeelte derzelven komt
herwaards. XIX. 68. en wordt
in 't Land van Kadzand geplaatst.

XIX. 69

Sanctie. Zie *Pragmatike Sanctie.*
Sande (*Johan van den*), aange-
steld tot Regter over Olden-
barneveld, Hogerbeets en de
Groot. X. 341**Sandwich** (*Graaf van*). Zie *Mon-
taigue.***Sandwich** (*Graaf van*). zyne han-
deling, wegens Groot-Britanje,
te Breda. XX. 47, 50, 184. en
te Aken. XX. 179, 182, 183,
184, 187**Sapma** (*Dominicus*), Remon-
strantsch Predikant te Hoorn.
Oproer ter gelegenheid van zy-
ne vervoering. X. 384. hy raakt
in hegtenis. X. 412. ontkomt.
X. 412**Saravia** (*Adriaan*), Hoogleeraar
der Godgeleerdheid, wordt in
den Haage ontbooden. VIII.
221. heeft de hand in eene
muitery te Leiden. VIII. 258.
wykt naar Engeland. VIII. 261**Sarda** (*Antonio*). zyn beeldenis
te Groningen aan de kaak ge-
spykerd. VII. 126**SARDINIE** veroverd door Spanje,
in 1717. XVIII. 164. verdedi-
ging hiervan. XVIII. 165**Sarmaaten.** hunne oude wooning.
I. 265 *Aant.* 269 *Aant.***Sarpi** (*Broeder, Paulo*), Schryver
eener Historie der Kerkverga-
deringe van Trente, door de
Jezuïten belaagd. IX. 313

SAs

- SAS VAN GEND** veroverd, door Fredrik Henrik. XI. 367, 370. aanflag der Franschen op deeze Vesting, in 1673. XIV. 267. zy werpen, in 1701, eene Schans onder 't geschut derzelve op. XVII. 102. zy veroveren de Plaats, in 1747. XX. 105
- Sas van den Boffche (Gerard)**, Raad ter Admiraliteit. Vonnissen zynen laste. XV. 334
- Sasbout (Arnoud)** wordt, van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90
- Satapa (Lopes)** voert bevel over eenige Spaansche paarden, onder Alva. VI. 240
- Sautyn (Gillis)**, in bezending naar Engeland. XIV. 338
- Sautyn (Jan)**, Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288
- SAVOJE (HERTOG VAN)**, ondersteund door deStaaten. X. 155. zy spreken by hem voor de Waldenzen. X. 432. handelen verder met hem. X. 432, 433. Zie *Viktor Amadeus den II.*
- SAXEN (HUIS VAN)**. Reden, waarom de oude Hollandsche Graaven zig gaarne met het zelve vermaagfchapten. II. 207
- SAXERS**. oude wooning van dit Volk. I. 218 *Aant.* hunne zeeschuimeryen. I. 222, 285, 293. hunne schranderheid en dapperheid. I. 247. zy verjaagen de Quaden. I. 247. worden door Theodosius beoorloogd. I. 261. door Valentiniaan. I. 263. steecken naar Britanje over. I. 289. worden overwonnen, door de Franken. I. 294. door Klovis.
- I. 307. door Klotaris. I. 321. dien zy daarna ook overwinnen. I. 323. hun oorlog met de Sueven. I. 324. zy worden door Klotaris den II. en Dagobert overwonnen. I. 331. van schatting ontheeven. I. 343. door Karoloman ontslaagen. I. 402. door Pipyn. I. 404, 417. hunne oorlogen met Karel den Grooten. I. 419, 424, 429, 440. zy verdraagen zig met hem. I. 442. doen, in grooten getale, belydenis van den Christelyken Godsdienst. I. 422, 440
- Saxische knegten**. Zie *Zwartenhooft*.
- Saxische Oever**, wat 'er doorvestaan wordt. I. 277
- Sceperus (Jakobus)**, Predikant te Gouda, wegens onbehoorlyke taal bestraft. XIII. 153
- Schaap (Gerard)**, Burgemeester van Amsterdam, handelt in 't Noorden. XI. 382
- Schaap Pieterszoon (Gerard)**, Raad van Amsterdam, wordt Kommissaris van Holland in Engeland. XII. 208, 207. en daarna buitengewoone Gezant der algemeene Staaten. XII. 213
- Schaap (Pieter)**, Raad der Stadt Amsterdam. XIV. 106
- Schade (Gaspar)**, in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 236
- Schaffelaar (Jan van)**. zyne onvertfaagdheid. IV. 217
- Schaffer (Dirk)**, Burgemeester van Groningen, gevangen. VII. 327
- Schaffer (Gooßen)** aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341

- SCHAGEN**, geplonderd door de Haarlemmers. II. 260. Willem, eerste Heer van Schaagen. III. 353.
- Schagen** (Jonkheer *Christoffel van*) handelt, wegens Haarlem, met Don Fredrik. VI. 411. sterft in de gevangenis. VI. 412.
- Schagen** (*Jan, Heer van*), slaat eene bezending naar Engeland af. VIII. 192. wordt in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 282. poogt Oldenbarneveld te doen slaaken. X. 285.
- Schagen** (*Pieter Fanszoon*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341.
- Schalkwyk** (*Henrik en Barthold van*). III. 180.
- Schalkwyk** (*Willem van*). II. 247.
- Schanse gestigt, in 1628. XI. 56.
- Schay** (*Kornelis*), Burgemeester van Groningen, bevordert de verkiezing van Prins Willem Karel Henrik Friso tot Stadhouder. XVIII. 196.
- Scheele** (*Rabo Herman*), wegens een gedeelte der Edelen van Overijssel, afgezonden naar Holland. XII. 406.
- Scheepsfryd** op het Slaak, in 1631. XI. 136.
- Scheepstimmermans - Gilde** te Amsterdam kiest de zyde der Doelisten. XX. 280. belet de tekeningen tot handhaaving der Regeeringe. XX. 286, 287. eenige Gildebroeders dringen op verandering in den Krygsraad. XX. 294, 295. moeilijzen zig met de Collecte van den Impost der Wynen. XX. 351.
- Scheepvaart**. Staat derzelve, omtrent het midden der vyftiende eeuw. IV. 88. in de zestiende eeuw meer uitgebreid. IV. 464. naar Oost- en Westindie. IX. 136, 151. ook noordwaards om een' weg naar China te vinden. IX. 140. op de Elve en Wezer verzekerd. XI. 74, 129.
- Scheerenberg** (*Abraham*), Burgerkapitein te Amsterdam. Zyn vendel verdryft de oproerigen van 't Stadhuis. XX. 141.
- Schelde**. Handeling op het openen derzelve. XII. 367.
- SCHELLING** (*Ter*). *Folkert Reiner*, Heer van dit Eiland, sluit een verbond met Eduard den IV. IV. 182.
- Schellinger** (*Elias*), Oud-Schepen van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der burgers te hooren. XX. 275.
- Schellinkbout**. Slag aldaar. III. 18.
- Schellinga** (*Livius van*) houdt de zyde der Hollandschgezinden. XIII. 341.
- Schenk**. Zie *Juriaan Schenk*.
- Schenk** (*Maarten*) trekt op tot ontzet van Groningen, in 1580. VII. 338. zyn toelag op Zwolle. VII. 338. hy slaat Hohenlo. VII. 339. neemt Koeverden in. VII. 339. wint Delfzyl. VII. 339. is misnoegd over de verheffing van Verdugo. VII. 368. helpt Breda inneemen. VII. 379. wordt gevangen. VII. 467. raakt los. VII. 467. gaat over tot de Staatfche zyde. VIII. 74. raakt in gevegt met Tassis. VIII. 74. slaat Appio Conti. VIII. 125. helpt Werle inneemen. VIII. 125. wordt Ridder geslaagen. VIII. 125. stig Schenkenschans. VIII. 129. zyn toelag op Nieuw-megen. VIII. 127. hy veroverd Roer-

- Roeroord en Bon. VIII. 265. verdedigt de laatstgemelde Stad. VIII. 292. verliestze. VIII. 292. spyzigt Rynberk. VIII. 305. zyn aanslag op Nieuwmegen. VIII. 307. hy verdrinkt. VIII. 308
- SCHENKENSCHANS** gestigt. VIII. 129. door Mendoza belegerd. IX. 46, 47. verrast door de Spaanschen, in 1635. XI. 205. door Fredrik Henrik herwonnen. XI. 206, 208. door de Franschen veroverd. XIV. 34. aan de Staaten ingeruimd. XV. 82
- Schepen**, hoe, van ouds, hoe, in laater' tyd, getimmerd. IV. 87
- Schepen** (Waterlandsche) op eene zonderlinge wyze verlost uit het ys. VI. 408. aanslag der Engelschen om de Schepen in de havens te vernielen. XII. 223
- Schepens der Steden**. Hertog Albrecht beweert, dat hyze, binnen 's jaars, zetten en ontzetten kan, 't zy hy in Holland zy, of niet. III. 295. zy hadden, van ouds, ook 't burgerlyk bestier der Steden. III. 361
- Schepers** (*Willem Bastiaanszoon*). doet, nevens anderen, voorflaggen aan de Regeering te Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroedschap aldaar. XIV. 194. zyn togt, als Luitenant Admiraal, naar 't Noorden. XIV. 443. andere togt naar Gottenburg. XV. 127. hy verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 476. arbeidt tot het stillen van eenen oproer te Rotterdam. XVI. 113
- Schets** (*Gaspar*), gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278
- Schets** (*Maarten*) zoekt Gouda in te krygen, door list. VI. 394. verhangt zig. VI. 394
- Scheyfve** (*Joannes*), Kanselier van Brabant, verschilt met den Raadsheer Maas. VI. 105
- SCHIEDAM**. Jan de I. derwaards gevoerd. III. 125. de Stad werpt de Vlaamsche bezetting uit. III. 166. de Hoekschen zoeken, vergeefs, haar te bemagtigen. IV. 250. zy wordt bezet door Lumei, in 1572. VI. 380. Prins Maurits verandert 'er de Regeering, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. oproer aldaar, in 1672. XIV. 78. de Stad verklaart zig tegen de werving van zestien-duizendman. XV. 177, 179. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 307
- Schieringers en Vetkoopers**. Tweespalt in Friesland. III. 328. IV. 63
- Schildtalen**. nieuwe schikking op dezelve. IV. 412. V. 143. Ontwerp om tweeduizend man op dezelve te vinden. IV. 430. voorslag om 'er drieduizend man op te vinden. IV. 487. waarom sommige Steden gaarne, anderen noode naar de Schildtalen droegen. V. 407
- Schimpschriften** tegen de voorstanders der Inquisitie en Plakkaaten. VI. 128. tegen Filips den II. VI. 129. tegen Oldenbarneveld. IX. 411. tegen Willem den III. en de Stad Amsterdam. XV. 194
- Scholten** (*Christiaan*), Burgerkapitein te Amsterdam, tekent de drie Artikelen. XX. 276. wordt van zyne Kapiteinsplaatse verlaaten. XX. 296
- Q 3 *Schom-*

Sabomberg (*Heer van*) beweegt Willem den I. om zyn volk af te danken. VI. 290. wordt verdragt gehouden van een toelag op deszelfs leeven. VI. 389. handelt met hem. VI. 467

Sabomberg (*Maarschalk van*) trekt, in Franschen dienst, naar de Elzas. XV. 245. gaat over in dien van Willem den III. XV. 455. wordt *Hertog*. XVI. 48. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 48, 114. hy sneuvelt.

XVI. 116

Saboning (de Generaal) helpt Rynberk winnen. XVI. 13

Schoolen der Romeinen, waar in de Krygskonst geleerd wordt.

I. 255

Schoolen van Friezen en andere vreemdelingen te Rome. I. 447

Schoonenberg (de *Heer van*), der Staaten Gezant in Spanje, raakt in eenige moeite. XVI. 298. XVII. 23. verschynt wederom ten Hove. XVII. 38. zyn schryvens.

XVII. 47

Schoonhoven kiest de zyde van Graave Jan den II. III. 148. wordt, door Jonkheere Willem, den Vlaamingen ontwel digd. III. 166. 't Slot aldaar, door de Hoekschen, gewonnen. III. 463. zy raaken 'er op 't kussen. IV. 175. daarna de Kabbeljaauwschen. IV. 196. aan slag der Hoekschen op de Stad. IV. 247. zy wordt overgebracht tot 's Prinsens zyde, in 1572. VI. 381. mishandeling der Geestelykheid aldaar. VI. 382. de Stad wordt door Hierges ingenomen. VII. 64. zy ontvangt voldoening van Oranje. VII. 137. beweging aldaar, in 1615.

X. 168. Maurits verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. verschil onder de Regenten, in 1702. XVII. 134. verandering der Regeeringe, in 1748.

XX. 307

Schoonhoven (*Dirk Jakobszoon*), wegens Holland naar Utrecht afgezonden.

X. 219

Schoorsteengeld, in Holland, voorgeslaagen en afgewezen.

V. 138

Schoot (merkwaardige) in 't beleg van Steenwyk.

VII. 358

Schot, welk eene soort van belasting. III. 184. in 't Noorderkwartier in gebruik.

V. 382

Schot (*Jakob*), Oud-Schepen te Leiden, heeft de hand in eene munitary aldaar.

VIII. 259

SCHOTLAND. Verschil over't regt op de Schotsche Kroon. II. 55. Verdrag met Jakob den V. Koning van Schotland. V. 209. onlusten met 'dit Ryk. V. 267, 342, 354. Verbond van vrede en vriendschap met het zelve. V. 357. verschil. VIII. 293. bezending derwaards. VIII. 293, 294. 't verschil wordt bygelegd.

VIII. 400

Schotte (*Jakob*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341. in gezantschap naar Engeland gezonden.

X. 427

Schouten (*Allert en Willem*), hun bedryf in Brazil.

XI. 12, 13

Schouten (*Willem Korneliszoon*) ontdekt de Straat van Le Maire.

X. 157

SCHOUWEN, door Hugo van Voorne, aangevallen. II. 317. door de Vlaamingen. II. 323.

door

- door Jan van Renesse bemagtigd. III. 141. merkwaardige togt der Spanjaarden derwaards. VII. 70 enz. muitery van 't Spaansch krygsvolk aldaar. VII. 102. 't Eiland bezet, door Oranje. VII. 118
- Schouwenburg (Graaf Joost van)* sterkt het Leger van Graave Lodewyk. VI. 274. wordt 's Prinzen Stadhouder in Friesland. VI. 369. ruimt dit Gewest. VI. 402
- Schryver (de Kapitein Filips)* raakt slaags met de Franschen. XVI. 249
- Schryver (Kornelis)* in gevegt met de Algierynen. XVIII. 296. zyn togt naar Algiers. XVIII. 508. hy veroveret een Saleefchen kaaper. XIX. 32. vernieuwt de Vrede met Algiers. XIX. 65
- Schryfwyze (bedekte) in gevaarlyke tyden. VI. 310
- Schuilenburg (Joan)*, wegens Stad en Lande, zitting hebbende ter Generaliteit, bewilligt, tegen last, in de vrede met Portugal. XIII. 17. verwekt oproer in Groningen. XIII. 64. raakt in hegtenis. XIII. 67. ontsnapt. XIII. 67. vonnis tegen hem. XIII. 68. hy loopt over tot den Bisschop van Munster. XIII. 175
- Schulden van Zeeland, in 't jaar 1529. IV. 507. van Holland. IV. 12, 275, 403, 419. de Ingezetenen, om 's Lands schulden, buitens Lands, bekommerd. V. 299. oude schulden van Holland afgedaan. V. 301, 384. der Nederlanden, in 't begin der Regeeringe van Philips den II. VI. 9, 20. van Holland, in 1655. XII. 434
- Schutteryen, door Keizer Henrik den I. ingesteld. II. 118. uitgeslooten van 't raadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432. Amsterdam neemt een besluit om dezelve te hooren over 's Prinzen verheffing tot Graave. VII. 526, 527
- Schuermans (Pieter)* wordt voor een gedeelte eigenaar van de Berbice. XVIII. 11
- Sclaaven*, een Gottisch Volk, vallen in deeze Landen. I. 273
- Scriverius (Petrus)*. zyn schrandere vond 'om Hogerbeets en de Groot iet te berigten in de gevangenis. X. 304. moeite, hem aangedaan, om een Lofvers op den eelsten. X. 306
- Secluse*. Zie Uitsluiting.
- Seldenus (Joannes)* schryft een boek tegen de Groot, *Mare Clausum* of *geslooten* zee genaamd. XI. 259. 't wordt hier te Lande wederlegd. XI. 259
- Selles (Heer van)* handelt met de Staaten, van wege Filips den II. VII. 194. verzoent zig met hem. VII. 271. wordt gevangen. VII. 318. sterft in de hegtenis. VII. 318
- Senonen* (Stad der) waar gelegen. I. 236 *Aant.*
- Sequaanen*, oude Inwooners van Gallie. I. 38. verjaagen Sabinius. I. 159
- Serbsten*. Zie *Cheruscen*.
- Servien (Abel)*, Graaf de la Roche, wegens Frankryk gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 361. doet een' keer naar den Haage. XI. 447. zyne handeling aldaar. XI. 447, 448, 452. hy keert naar Munster. XI. 453. is den Staaten

- ongenegenen. XII. 448
Sefitbag, Zoon van Egomir, gevangen. I. 76
 SEVENNES. Opstand aldaar. XVII. 199
Seymours (Henry), Engelsche Admiraal, raakt slaags met de Spaansche Vloote. VIII. 286
Shaftsbury (Graaf van) wil den Vereenigden Staat uitgerooid hebben. XIV. 251
 SICILIE. Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 336. in 1675. XIV. 374. in 1676. XIV. 391. in 1678. XIV. 473. in 1718. XVIII. 169. in 1719. XVIII. 205
Sidlenisky, Bevelhebber van Graave, gevangen. IX. 299
Sidnei (Filips) wordt Overste van Vlißingen en Rammekens. VIII. 98. dringt op vermeerdering van Leicesters gezag. VIII. 115. vlamt op 't Stadhouderschap van Zeeland. VIII. 115. bekomt het Regement van Hautain. VIII. 129. helpt Axel bemagtigen. VIII. 134. sneuvelt by Warnsfeld. VIII. 136
 SIGEBERT, Koning van Oostfrankryk. I. 324. beoorloogt Chilperik. I. 325. wordt omgebracht. I. 326
 SIGEBERT DE II., Koning van Oostfrankryk. I. 344. zyne Godsdienstigheid. I. 344, 345. hy sterft. I. 346
Sigifrid of Sivaard. Zie *Sikko*.
 SIGISMOND (Keizer) trekt, met Willem den IV., naar Engeland. III. 404. weigert Vrouw Jakoba met de Landen te verlyden. III. 406. draagtze Jan van Beieren op. III. 424
Sigismond de III., Koning van Poolen, raadt de Staaten tot vrede met Spanje. VIII. 477. hun antwoord. VIII. 478
 SIKAMBREN, een Germanisch Volk, in Gallie verplaatst. I. 44. hun handeling met Cezar. I. 45. zy worden, door Druzus, beoorloogd. I. 58, 60
Sikko of Sivaard, Zoon van Dirk den II. II. 132. byzonderheden hem betreffende. II. 150
Silla (Nicasius van), Pensionaris van Amsterdam, gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 175. in gezantschap naar Engeland gezonden. VIII. 192. naar Deenemarke. VIII. 453
Silvius (Gabriel) houdt verstand met Buat. XIII. 215. handelt, wegens Karel den II., aan 't Hof van Berlyn. XIII. 395-398. wegens den Prins van Oranje, met Karel den II. XIV. 43, 118, 341
Silvius (Kornelis), Burgemeester van Haarlem, in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
Silvius (Willem), Boekdrukker, helpt tot het verrassen van Bredda. VII. 163
Simon Simonszoon, Predikant te Haarlem, onthoofd. VI. 431
Simonides (Simon), Predikant in den Haag, vaart uit tegen de Regeering. XIII. 156. XIV. 67. noemt den moord der Witten eene wreake Gods. XIV. 175
Simonszoon (Nikolaas Jakob), in gezantschap naar Deenemarke. IX. 274
Simple (William) verraaft Lier. VII. 454
Singendonk (Henrik), Schepen van Nieuwmegen, gebannen. XVII. 139. hersteld. XVII. 140
 Sinode (eerste) te Dordrecht, in 1574. VI. 481. te Alkmaar, in 1575.

- 1575, wordt door Gemagtigden der Staaten bygewoond. VII. 22. Sinode te Middelburg, in 1581. VII. 373. in den Haage, in 1586. VIII. 153
- Sinode (nationaale) in 1606 beflooten te houden. X. 17, 19. raadpleegingen hierop, in 1617. X. 154, 176-182, 186. Dordrecht benoemd tot de plaats der Sinode. X. 178. zy wordt byeengeroepen, in 1618. X. 238, 309, 310, 311. vangt aan. X. 311. kort verhaal haarer voornaamste handelingen. X. 311-323, 324-328. zy scheldt. X. 329. haare Kerkenorde wordt niet goedgekeurd. X. 329. voorslag wegens haare uitspraak omtrent de Leere. XI. 76
- S. *Andries Sebans* gestigt, in 1599. IX. 50. bemagtigd door Prins Maurits, in 1600. IX. 74, 75. door de Franschen, in 1672. XIV. 35
- S. *EUSTATIUS* veroverd door de Engelschen. XIII. 119. te rug bekomen. XIII. 252, 253. bemagtigd door de Franschen. XVI. 49
- S. *Geertruids* (*Joan van der Linde, Abt van*), tekent de Brusselsche Vereeniging. VII. 141. nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. handelt met den Aarts-hertoge Matthias. VII. 181. wordt tot de Keulsche Vrede-handeling gemagtigd. VII. 278, 315
- S. *GEORGE DEL MINA* veroverd, in 1637. XI. 247
- S. *Guilain*. Aanslag op deeze Stad. VII. 197. gewonnen door de Franschen, in 1676. XIV. 441
- S. *John* (*Olivier*), Gezant van 't Parlement van Engeland aan de Staaten. XII. 208. zyne handeling. XII. 208. 't graauw in den Haage beschimpt hem. XII. 209, 210. hy doet nadeelig verflag van 't gehandelde. XII. 210, 211
- S. *Malo* gebombardeerd, in 1693. XVI. 250
- S. *Omer* gewonnen, door de Franschen, in 1677. XIV. 439, 440
- S. *Pietersberg* by Maastricht. Sterkte op dezelve gestigt. XVII. 99. twist over 't aanleggen van eenige nieuwe werken aldaar. XVIII. 394
- S. *Quirin* belegerd. VI. 15. gewonnen. VI. 18. slag aldaar, in 1557. VI. 15
- S. *Thomé* bezogt door de Staat-schen, in 1599. IX. 60
- S. *Thomé*, door Jol veroverd. XI. 315. opstand der Portugeezen aldaar. XI. 371
- S. *Truyen*. Byeenkomst der Ede-len aldaar, in 1566. VI. 174
- S. *Vincent* gewonnen, in 1710. XVII. 388
- S. *Wynoksbergen* verlooren, in 1558. VI. 26. gevegt by deeze Stad, in 1582. VII. 256. zy valt Parma in handen. VII. 490
- Sittert*, door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 151
- Six* (*Fan*), Burgemeester van Amsterdam, is uit de Stad, terwyl aldaar aan de verandering der Regeeringe gewerkt wordt. XX. 289
- Sixtus de V. (Paus)* verklaart Koningin Elizabet vervallen van het regt tot haare Ryken. VIII. 283
- Skythen* vallen in Gallie. I. 268, 270
- Slaa-

- Slaavenburg.** oude naam van Vlaardingen. I. 273
- Slaaverny.** wanneer heeft beginnen op te houden. II. 205, 307
- Slatius (Henrik),** gewezen Predikant te Bleiswyk, heeft de hand in een' aanslag op het leeven van Prins Maurits. X. 451, 454, 456. schryft den *Klaarlichtenden fakkel*. X. 455. koopt anderen om. X. 455. vaardigt een koffer met geweer af naar den Haag. X. 457. neemt de vlugt. X. 470. wordt agterhaald. X. 471. en ter dood gebracht. X. 476
- Slingeland (Govert van),** Pensjonaris van Dordrecht. XII. 295. trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 392. en naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477
- Slingeland (Simon van)** wordt Raadpensionaris van Holland. XVIII. 453. sterft. XIX. 223. zyne afbeelding. XIX. 224
- Sloet (Joan),** Drofsaard van Vollehove, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
- Sloot (Jan Klaaszoen)** werkt om de Noordhollandsche Steden te doen omslaan. VI. 320
- Sloot (Volkert)** aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- SLUIS.** die van Sluis vallen in Zeeland. IV. 232. verrassen Vlissingen. IV. 235. de Stad wordt, door Maximiliaan, bedwongen, IV. 235. verklaart zig tegen hem. IV. 244. wordt belegerd en ingenomen. IV. 290. kiest de Staatsche zyde. VII. 507. wordt door Parma bemagtigd, in 1587. VIII. 225, 227. heroverd door Prinse Maurits, in 1604. IX. 165, 167, 168. aan-
- slag van du Terrail op de Stad. IX. 207. andere aanslagen mislukt. X. 423. XI. 37. verraad aldaar ontdekt en gestraft. XVI. 109. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62
- Sluis.** Zie *Goudsche Sluis*.
- Smalkalde (Verbond van).** V. 8
- Smear (Doffor Leonard)** wordt tot Interims-Regent verkooren, te Zierikzee. XX. 75, 100
- Smid (Jan Fanszoen)** woont de eerste openbaare Preeke by. VI. 166
- Smid (Jakob).** Zie *Baarland*.
- Smid (Wessel),** Burgerkapitein te Amsterdam, beschermt de Ruiters huis. XIV. 212
- Smout (Adriaan),** Predikant te Amsterdam. Moeite met hem. XI. 78, 83, 84. hy wordt ter Stad uit gezet. XI. 84. wat 'er verder met hem voorviel. XI. 86
- Snels (Jakob)** in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Sodomie,** in Vlaanderen gestraft. VII. 203. in de Vereenigde Nederlanden ontdekt en tegengegaan, in 1730. XIX. 37 enz.
- Soldy voor 't Krygsvolk.** Hoe van ouds berekend. III. 137. onder de Graaven uit den Huize van Beieren reeds betaald. III. 338, 377 *Aant*.
- Solms (George, Graaf van)** verlaat Hulst. VIII. 432, 434. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 81
- Sommelsdyk (François van Aerffen, Heer van)** doet een togt naar de Middellandsche zee. XVIII. 241, 393. naar Engeland. XVIII. 498
- Sommelsdyk (Kornelis van Aerffen, Heer**

Heer van), XII. 89. *Aant.* heeft deel aan den aanlag op Amsterdam. XII. 95. een deel van zyn volk dwaalt van den weg. XII. 95. hy verdedigt zig wegens deezen aanlag. XII. 194-196. wordt, op zyn verzoek, begreepen in de algemeene Vergiffenisfe. XII. 196. komt in 's Lands Vloote, in 1666. XIII. 211. verheft zyne Heerlykheid van de Staaten van Zeeland. XIII. 338. wordt voor een derde eigenaaren Gouverneur van Suriname. XV. 102. wordt aldaar ongelukkiglyk omgebragt. XV.

103

Sonk (Albert) in gezantschap naar Engeland. X. 427. naar 't Noorden. XI. 382

Somnius (Franciskus), Kanonnik der Domkerke te Utrecht, woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 363, 364, 365. brengt Filips den II. tyding van 't opregten der nieuwe Bisdommen. VI. 56. wordt Bisschop van Antwerpen. VI. 64

Sonoi (Diederik) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. bevordert de tekening by anderen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by buiten den Haage. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 212. belooft geld tot ondersteuning van 't Bondgenootschap. VI. 255. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. krygt last om heimelyk geld te verzamelen. VI. 312. zyn slinksche handel met een Schipper. VI. 322. hy tragt naar Utrecht. VI. 328. wordt 's Prinses Stedehouder in 't Noorderkwartier. VI. 361. aanmerking

op zynen Lastbrief. VI. 361. inhoud van zyn Berigtschrift. VI. 362. hy werft te Breemen. VI. 362. zet de meeste Steden van 't Noorderkwartier om. VI. 363. tragt naar Overyffel en Friesland. VI. 368, 369. benaauwt Amsterdam te water. VI. 394. misnoegen op hem. VI. 395. hy verschanft zig op den Diemerdyk. VI. 423. agterhaalt een deel der Haarlemsche bezettinge. VI. 432. baldaadigheid van zyn Krygsvolk. VI. 437. hy tragt Alkmaar te ontzetten. VI. 442. klaagt over den staat van 't Noorderkwartier. VI. 445. klagten over hem. VII. 6. hy bemagtigt het Barndegat. VII. 53. verlaat het wederom. VII. 54. zyn handel omtrent eenige Roomschgezinden in 't Noorderkwartier. VII. 54-61. hy wint Muiden. VII. 98. verlaat het wederom. VII. 98. bezet Beverwyk en Assumburg. VII. 119. benaauwt Amsterdam zeer. VII. 188. verlaat de Stad. VII. 192. helpt Kampen en Deventer bemagtigen. VII. 240. neemt Staveren in. VII. 322, 365. ook Vollenhove. VII. 364. vervolgt de Rennenbergfchen. VII. 366. verzekert zig van Enkhuizen. VII. 464. zendt Krygsvolk naar Medenblik. VIII. 27. krygt last om Embden in te neemen. VIII. 69. wordt door Leicester geveleid. VIII. 176, 188, 211. twist tusschen hem en de Staaten. VIII. 209. hy sluit Maurits en Hohenlo de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. handelt met Maurits. VIII. 270. verdedigt Medenblik tegen hem.

- hem. VIII. 275. verdraagt zig. VIII. 277. klaagt dat men 't Verdrag niet houdt. VIII. 277. bekomt zyn aficheidt. VIII. 278. zyn verder bedryf en dood. VIII. 278
- Sonoi* (*Foofst*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Sopingius* (*Chriftiaan*), Predikant te Warmond, predikt voor de Remonstranten te Amsterdam. X. 146
- SORANUS*, de Batavier. zyne behendigheid in 't fchieten. I. 190
- Souvré* (*de*) handelt hier te Lande om de uitkeering van de goederen der Ridderorde van Maltha te verwerven. XII. 28
- Souverainiteit*. Zie Opperfte Magt. Spaansch Krygsvolk. wanneer eerft in de Nederlanden gevoerd. IV. 491
- Spangen* (*Ogier van*) sneuvelt. III. 260
- Spanjaarden (drie of vierduizend) in de Nederlanden gelegd. VI. 45. Filips de II. zoektze in 't Land te doen blyven. VI. 47. klagten over dezelve. VI. 48. de Staaten dringen op derzelver vertrek. VI. 51. 't wordt uitgesteld. VI. 58. 't volgt eindelyk. VI. 60. agt- of tienduizend Spanjaarden komen, onder Alva, in de Nederlanden. VI. 243. hun vertrek gevorderd onder Requesens. VII. 32. 't wordt met moeite verworven onder Don Jan. VII. 130, 146. vierduizend Spanjaarden, in 1598, gezonden naar de Nederlanden. IX. 8
- Spaarendam* bemagtigd door Romero. VI. 413. bezet door 's Prinzen volk. VII. 119
- Speceryen. zeer dierbaar in de agtste eeuwe. I. 400
- Spencer* (*Richard*), Engelsche Gezant in den Haage. IX. 275, 344. dringt op 't aanneemen van 't Bestand. IX. 421
- Spiegel* (*Henrik Dirkszoorn*), voorzittend Schepen van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 76
- Spiegel* (*Jan Klaarzoorn*) dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele innemen. VI. 345
- Spiegel* (*Laurens Fanszoorn*), te Amsterdam uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Spilbergen* (*Foris van*). zyne bedryven in Oost- en Westindie. IX. 139, 144. X. 97, 98
- Spinola* (*Ambrosio*) brengt agtduizend Spanjaarden en Italiaanen in de Nederlanden. IX. 118. krygt bevel over 't beleg van Oostende. IX. 162. zoekt, vergeefs, Sluis te ontzetten. IX. 167. raadt Filips den III. tot het voortzetten van den kryg. IX. 187. veroverd Oldenzeel en Lingen. IX. 188, 189. doet Maurits Leger wyken. IX. 193, 195. verstrekt Koning Filips den III. geld en geloof. IX. 198. ruikt in Overysfel. IX. 209. wint Lochem. IX. 211. tragt naar Zwolle. IX. 212. veroverd Grol. IX. 213. en Rynberk. IX. 214-216. raadt Filips den III. tot vrede met de Staaten. IX. 234. komt als Gevolmagtigde tot de handeling in den Haage. IX. 320. is zeer gezet op 't afstaan der Vaarte op de Indien. IX. 336. bemagtigt Aken. X. 75. en verscheiden Kleefsche en Guliksche

fche Plaatsen. X. 76. valt in de Nederpalts. X. 405. spreekt met Uitenbogaard. X. 418. belegert Bergen op Zoom. X. 432. verlaat de Stad. X. 437. slaat het beleg voor Breda. X. 487. XI. 9. verovert de Stad. XI. 11. zyn aanslag op Zuidbeveland. XI. 55. hy sterft. XI. 125
Spinola (Fredrik) voert zes Galeien ten dienste van Spanje naar de Nederlanden. IX. 63. die geheel reddeloos geschooten worden. IX. 64. hy hersteltze wederom. IX. 64. neemt eenige zoetelaars. IX. 78. lydt wederom merkelyke schade. IX. 78. zyne zes galeien worden overzeild. IX. 122. hy sneuvelt in een Scheepsstryd met Joost de Moor. IX. 157
Spitsen. Voorbeeld deezer straf-oeffening. IV. 318
Staal (Joannes), Pensionaris van Amsterdam, in bezending naar Dordrecht. XIX. 360. begroet den Prins van Oranje. XX. 95
 Staartster, in 1680 gezien. XV. 55
 Staaten (algemeene) handelen met Don Jan. VII. 125, 128, 141. verzekeren zig van Kameryk en Valenchyn. VII. 125. Friesland en Groningerland vallen hun toe. VII. 125. Oranje waarschuwt hen tegen den handel met Don Jan. VII. 127. zy verklaren zig tegen 't vertrek der Spanjaarden te water. VII. 130. verwerven een getuigenis ten voordeele der Gendfche Bevrediging. VII. 131. ver-eenigen zig te Brussel nader met elkanderen. VII. 140. handelen met Holland en Zeeland. VII. 147. ontvangen 'er onder-stand van. VII. 196, 197. han-

delen met Engeland. VII. 198. hunne Krygsmagt, in 1578. VII. 228. zy handelen met de Walsche Staaten. VII. 269
 STAATEN (ALGEMEENE) DER VER-EENIGDEN NEDERLANDEN noemen zig, na de dood van Willem den I., de hoogste Overheid van den Lande. VII. 536. verschil hierover. VIII. 335. handelen met Frankryk over de opdracht der Opperheerschappye. VIII. 30-33, 36, 39, 53-64. ook met Engeland. VIII. 33, 51, 90. doch met beide vrugtelooos. VIII. 65, 66, 91. schryven aan Koninginne Elizabet, over Leicester. VIII. 200, 201. natuur hunner Vergaderinge. VIII. 338. oneenigheid onder hen. VIII. 416. zy leggen de Oostfriesche geschillen by. VIII. 420. handelen met Frankryk en Engeland. VIII. 443-448. treden in 't Verbond tusschen Frankryk en Engeland, in 1596 geslooten. VIII. 450. sluiten, in 1598, een Verdrag met Engeland. VIII. 502. bemiddelen den twist in Oostfriesland met Graave Enno. IX. 124, 126. werpen volk in Embden. IX. 126. verantwoorden zig deswege by den Keizer. IX. 128. stellen vast, dat men, met Spanje handelende, de Vryheid van den Staat vooraf behoore te bedingen. IX. 242, 290. men biedt aan, met hen, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. zy sluiten eene Wapenschorfing met de Aartshertogen. IX. 248, 250. schryven eenen bededag uit. IX. 250. geeven te kennen dat zy eenige weinige uitheemschen

schen onder de handelende gezanten zullen toelaaten. IX. 291-294. neigen tot Bestand. IX. 377. hun besluit daarop. IX. 429. zy treffen een twaalfjaarig Bestand met de Spaanschen. IX. 436. Frankryk en Groot-Britanje maaken zwaarigheid om hunne vryheid te erkennen. IX. 445. zy danken krygsvolk af. IX. 459. zoeken de Regeering te Leeuwaarden, vergeefs, te handhaaven. X. 91. doen eene bezending naar Utrecht op 't stuk der Waardgelders en der Sinode. X. 218, 222, 223, 225. hun titel en rang geregeld. XI. 287. raadpleegingen op een Berigtschrift voor de Afgevaardigden in hunne Vergadering. XI. 343 347. zy besluiten, in 1650, tot eene bezending aan de Hollandsche Steden. XII. 68. schryven naar Engeland; over 't werk der Vrede. XII. 255. besluiten tot handeling, en be-noemen ten dien einde Gemagtigden. XII. 256, 257. haaken naar vrede met Karel den II. XIII. 233. vangen de handeling met hem aan. XIII. 234, 236. verbieden en belasten de Fransche Waaren. XIII. 439, 461. schryven beleefdelyk aan Lodewyk den XIV. XIII. 462. besluiten, met meerderheid van stemmen, om met hem te verdraagen. XIV. 54. verklaaren Zweeden den oorlog. XIV. 375. wyzen een Verbond met Frankryk en een met Engeland van de hand. XV. 42-50. ondersteunen de Spaanschen. XV. 131, 132, 224. den Prins van Oranje, in den togt naar Engeland.

XV. 468. verklaaren Frankryk den oorlog. XVI. 3. verbieden den handel met dat Ryk. XVI. 7. door Lodewyk den XIV. aangezocht tot byzondere handeling. XVII. 122. door den Franschen Resident Barré aange-merkt als meer vry onder eene Stadhouderlooze Regeering. XVII. 123, 129. zy verklaaren Frankryk eerst den oorlog, in 1702. XVII. 153. verbieden allen handel met dat Ryk. XVII. 175. raadpleegen over 't aanstellen van hooge Krygsbevelhebbers. XVII. 207. steeken zig in de Geldersche geschillen. XVII. 231, 235 enz. derzelver Afgevaardigden verschillen met Marlborough. XVII. 261. zy helpen Pruissen aan 't bezit van Neufchatel. XVII. 313. neigen tot vrede. XVII. 399. worden beschuldigd in Engeland. XVII. 458. verdedigen zig. XVII. 460. worden aangezocht om in den Noordschen kryg deel te nemen. XVIII. 11. weigeren den Hertog van Savoje te handhaaven, in 't bezit van Sicilie. XVIII. 25. willen Oostende niet ruimen. XVIII. 26. hebben verschil met den Koning van Pruissen. XVIII. 37. ondersteunen Koning George den I. met zesduizend man. XVIII. 57, 58, 60, 61, 63. oneenigheid onder hen. XVIII. 126. zy beschryven, op den voorslag van Overyffel, eene buitengewoone Vergadering. XVIII. 127, 129. handelingen op dezelve. XVIII. 129-136. zy belasten hunne Obligation met een honderdsten penning. XVIII. 134. raadplee-

pleegen op de aanneeming van het viervoudig Verbond. XVIII. 182, 212. besluiten 'ertoe, onder voorwaarden. XVIII. 184. ondersteunen George den I. met tweeduizend man. XVIII. 208. belooven hem nieuwen bystand. XVIII. 242. zoeken de Oostendesche Maatschappy te doen vernietigen. XVIII. 297, 331, 341, 351. raadpleegen op de aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVII. 324 enz. 356 enz. neemen het aan. XVIII. 385 enz. vermeerderen hunne Landmagt. XVIII. 399. zyn egter gezind tot vrede. XVIII. 413. wyzen het eerste Ontwerp der voorafgaande punten van de hand. XVIII. 422. ook dat van 't Weener Hof. XVIII. 431. zy bekrachtigen het laatste Ontwerp der voorafgaande punten. XVIII. 443. hunne belangen op de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 470. zy treden in 't Verdrag van Seville. XVIII. 504. doen, nevens hunne Bondgenooten, hunnen uitersten voorslag aan 't Weener-Hof. XIX. 16. worden verzogt om 't Weener-Verdrag aan te neemen. XIX. 52. schryven, deswege, aan de byzondere Gewesten. XIX. 53. treden 'er in. XIX. 70. verklaaren dat zy zig niet denken te moeijen met den oorlog om de Poolse Kroone. XIX. 143. handelen met Frankryk over de onzydigheid der Oostenryksche Nederlanden. XIX. 149. geeven 'er den Keizer kennis van. XIX. 150. weigeren hem onderstand. XIX. 159. sluiten eene Over-

eenkomst met Frankryk over de onzydigheid der Oostenryksche Nederlanden. XIX. 159. schryven aan Koning George den II. over 't Huwelyk zyner Dogter. XIX. 164. zoeken de oorloogende Mogendheden te bevredigen. XIX. 179. hun ontwerp ten dien einde. XIX. 180. wordt by dezelve niet eveneens aangemerkt. XIX. 185, 186, 187. zy helpen eene Wapenschorfing bewerken. XIX. 188, 191, 193, 198, 207. hun oordeel over de voorafgaande punten der Vrede. XIX. 206. zy weigeren de handhaaving derzelven. XIX. 211. bemiddelen een geschil tusschen de Hoven van Spanje en Portugal. XIX. 210. arbeiden tot bylegging van den twist over Gulik en Berg. XIX. 233. hun voorslag ten dien einde. XIX. 238. zy klaagen over de geweldenaaryen der Spaansche Kustbewaarders. XIX. 253. verkrygen eenige voldoening. XIX. 265. vermeerderen hunne Landmagt. XIX. 278. doen zulks voor de tweede reize. XIX. 325. arbeiden om de Koningin van Hongarye met den Koning van Pruiffen te bevredigen. XIX. 327. besluiten de Koningin met geld te ondersteunen. XIX. 328. hunne Landmagt voor de derde reize te vermeerderen. XIX. 343. en de Koningin van Hongarye met twintigduizend man by te staan. XIX. 397. ondersteunen George den II., in 1744, met zesduizend man. XIX. 424. en met tien Oorlogschepen. XIX. 430. de Koningin van Hongarye met twin-

twintigduizend man. XIX. 459. zy geeven reden waarom zy Frankryk den oorlog nog niet konden verklaren. XIX. 487. zenden George den II. wederom zesduizend man ter hulpe. XIX. 526. geeven den byzonderen Gewesten kennis van den inval in Staatfch Vlaanderen. XX. 64. neemen genoeg in 't gehandelde te Breda. XX. 84. stellen den Prins van Oranje aan tot Kapitein- en Admiraal-Generaal van de Unie. XX. 95. verklaren deeze waardigheden erfelyk. XX. 150. beantwoorden de Verklaaring van den Abt de la Ville. XX. 162 enz. neemen sterke besluiten tegen Frankryk. XX. 172. verbinden zig met Rusland. XX. 173. met de Keizerinne, Groot-Britanje en Sardinie. XX. 177. met den Hertog van Brunswyk-Wolfembüttel. XX. 178. bekrachtigen de Akenfche Vrede. XX. 252. beweeren de afhangkelykheid van 't Markgraaffchap van Bergen op Zoom. XX. 254. treden wederom in 't bezit der Plaatsen, door Frankryk op hen veroverd. XX. 257. fluiten een Verdrag van Onderftand met Keur-Beieren en Keur-Saxen. XX. 373, 375. hun antwoord aan den Koning van Pruiffen, wegens 't ontvangen van de fchepen zyner Embder Maatfchappye. XX. 406. Staaten (Walfche) zyn misnoegd over 't bedryf der Gentenaaren. VII. 220. dryven den handel met Anjou voort. VII. 228. fluiten een onderling Verbond. VII. 243. gevolgen van

het zelve. VII. 244. de algemeene Staaten handelen met hen. VII. 269. zy verdraagen zig met Parma. VII. 270, 305. dringen op 't herroepen van 't uitheemfch Krygsvolk. VII. 456. Stad der Batavieren, door Civilis verbrand. I. 172

STAD EN LANDE. Staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. 't Gewest dringt op het houden eener nationaale Synode. X. 155. verfchil tuffchen de twee Leden van het zelve. XI. 348-350. de Staaten van 't Gewest zoeken Gelderland te doen bewilligen in de bevordering van den Prinfe van Oranje. XII. 305. onluften aldaar. XII. 395. 't Gewest weigert te bewilligen in de vrede met Portugal. XIII. 16. nieuwe beweeging aldaar. XIII. 63. de Stadhouder legt 'de gefchillen by. XIII. 69. tweedragt over de Monftering, Scheppe-ryen en Zylvefteryen. XIII. 342. twift tuffchen de twee Leden. XIV. 451 enz. verfchil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. de Provincie ftemt de werving van zestien duizend man af. XV. 218. zy dringt op het te rug ontbieden van den Spaanfchen onderftand. XV. 225. zy verfchilt met den Stadhouder over 't begEEVEN van eene Kompagnie paarden. XVI. 99. kiest Prins Willem Karel Henrik Frifo, tot Stadhouder. XVIII. 195. onluften aldaar, omtrent het jaar 1732. XIX. 170. beroerte, in 1748. XX. 202 enz. in 1749. XX. 319 enz. besluiten aldaar genomen op de Opdragt van 't Erf-

Kristadhouderschap. XX. 204, 331. men werkt 'er, om den Stadhouder meer gezags te doen opdraagen. XX. 204. waartoe beslooten wordt. XX. 206. men schaft de Pagten af. XX. 207. merkwaardige verandering in de Regeeringe aldaar. XX. 325 enz. Provinciaal Gerechtshof opgeregt. XX. 328. Jagtgerigt. XX. 331. algemeene Vergiffenis afgekondigd.

XX. 331

STADE(tGRAAFSCHAP). oude staat van het zelve. II. 368

STADHOUDERS DER VEREENIGDE GEWESTEN. Ongelyke wyze van aanstelling derzelven. VIII. 108, 332. beschryving hunner waardigheid. VIII. 335, 481. XIII. 222. redenen voor en tegen derzelver aanstelling, op de groote Vergadering des jaars 1651, voorgefeld. XII. 157, 160, 169, 183-185, 188. hun ampt en dat van Kapitein-Generaal van een gescheiden, in Holland. XIII. 289-295. vernietigd by het eeuwige Edict. XIII. 292. Holland sluit hen uit den Raad van Staate, in 1668. XIII. 340. zie ook XVII. 297. vier Gewesten raadpleegen, om geen Stadhouder aan te stellen. XVII. 298. besluiten 'er toe. XVIII. 258. verdere spraak hier over. XVIII. 127. XIX. 355, 356

STADHOUDERS VAN HOLLAND, ten tyde der Graaven. Jan van Arkel, onder Hertoge Albrecht. III. 324. Jakob van Gaasbeek, door Hertoge Filips, als Ruwaard. III. 466. Filwater, van wege den Hertoge van Gloucester. III. 469. Frank van Bor-

selen, door Hertoge Filips, als Ruwaard. III. 491. Hugo van Lannoi, Heer van Santes, door Hertoge Filips, als Graaf. III. 514. IV. 3. Willem van Lalaing, Heere van Binguicourt, door denzelfden. III. 548. IV. 4. Gozewyn de Wilde, door denzelfden. IV. 9. Jan van Lannoi, door den zelfden. IV. 22. Lodewyk van Brugge, Heer van Gruithuizen, onder de Hertogen Filips en Karel. IV. 114. Wolferd van Borfelen, Heer van Veere, onder Vrouwe Maria. IV. 171. Jooft van Lalaing, onder dezelfde. IV. 191. Jan van Egmond, onder Maximiliaan en Filips. IV. 233. Floris van Egmond, Heer van Yffelsein, onder Karel den V. IV. 388. Henrik van Nassau, Heer van Breda, onder den zelfden. IV. 402. Anthonis van Lalaing, Graaf van Hoogstraaten, onder den zelfden. IV. 443. René van Chalons, Prins van Oranje, onder den zelfden. V. 191. Lodewyk van Vlaanderen, Heer van Praet, onder den zelfden. V. 270. Maximiliaan van Bourgondie, Heer van Beveren en Vecre, onder den zelfden. V. 294. Zie de STADHOUDERS onder de Staatse Regeering, op derzelver byzondere naamen.

Stadingers, Ketterij onder dezelven ontdekt. II. 367, 370. Kruisvaarten tegen hen gepredikt. II. 372. Floris de IV. overwint hen. II. 373

Stakenbroek (de Luitenant-Generaal) berent 's Hertogenbosch. XI. 92. neemt Burik in. XI. 104.

R

ver-

verover Limburg, 's Hertogenrade, Valkenburg en Daalhem.

XI. 157

Stalbroeders. wie 'er door verstaan werden.

IV. 201

Stanislaus Leczinski, tot Koning van Poolen verkooren. XVII.

229. wykt naar Saxen. XVII.

306. wordt andermaal voor Koning verklaard. XIX. 154. vlugt uit Dantzig.

XIX. 175, 176

Stanlei (William) wordt Overste van Deventer. VIII. 137. ver- raadt de Stad. VIII. 196. valt met de Spaanschen in de Bom- melerwaard.

IX. 48

Stapel (Schotsche) te Veere. Han- deling daarover.

XIII. 410

Stapelregt van Dordrecht. III. 208. twist over het zelve met

verscheiden' Steden. III. 209.

V. 188

Stavenisse (Kornelis van), Raad- pensionaris van Zeeland, han- delt in 't Noorden.

XI. 382

STAVEREN ('t GRAAFSCHAP) aan de Utrechtsche Kerke geschonken.

II. 194, 196. Floris de V. al- daar voor Heer erkend. III. 46.

's Graaven Schouten van' daar verdreeven. III. 226, 235. de

Stad door de Friezen belegerd.

III. 342. gewonnen. III. 397

STAVEREN. 't Slot aldaar geslegt.

VII. 322. hermaakt. VII. 358.

Sonoi bemagtigt het. VII. 365

STEDEN. hoe zy geregeerd wen- den, in de Middeleeuwe. II.

32. beginnen de verdragen der

Graaven te bekrachtigen. III. 5,

24, 25, 133, 203. verbinden zig

met Jan van Avennes, tegen

verscheiden' Edelen. III. 130.

verschillen met de Edelen over

't draagen der gemeene lasten.

III. 183. bezegelen de Graafly- ke brieven, *bi bevelinge en om bede wille* des Graaven. III. 350.

aanwas van haar gezag, ten ty- de van Hertoge Albrecht. III.

359. vier Hoofdsteden in Hol- land. III. 360. nog twee daar

boven. III. 361. wyze van Re- geeringe, in de veertiende eeu- we. III. 361. wanneer zy be-

gonnen hebben Dagvaarten te

houden.

III. 426

STEDEN (KLEINE) verschillen met de grooten, over 't stuk der

schattinge. IV. 412. V. 385. de

Landvoogdes, Maria, wil de

kleine Steden niet op de Dag- vaarten hebben. V. 219, 336.

na de omkeering, in 1572, op

de Dagvaarten toegelaaten. VI.

377. op de Vredehandeling van

1607 beschreeven. IX. 319

STEDEN (STEMMENDE) verwer- ven, in en na 1650, oktroi tot

het bestellen haarer Wethou- derschap.

XII. 134 enz.

Stedum (Baron van Lintelo, Heer van) in hevig geschil met de

Ommelander Vergadering. XIX.

171

Steekspelen, door Keizer Hen- rik den I. ingevoerd. II. 118.

door Willem den III. gehou- den.

III. 205

Steeland (Servaas van), Baljuw van Waas, verraadt Axel, Hulft en Rupelmonde.

VII. 491

Steen (Jakob van den), Burge- meester van Tiel, in bezen- ding naar Zeeland op 't stuk

der *Harmonie*.

XIII. 335

STEENBERGEN, ingenomen door de Staatschen. VII. 162. gevegt

by deeze Stad. VII. 489. zy

valt den Spaanschen in handen.

VII.

- VII. 491. wordt door Maurits herwonnen. VIII. 346. door Velasko veroverd. X. 433
- Steene (Benjamin van den)*, Oud-Schepen van Goes. zyn huis wordt geplonderd. XII. 400
- STEENWYK* belegerd door Ren-
nenberg, in 1580. VII. 343,
356-360, 362-364. verlaaten.
VII. 364. verrast, door Verdu-
go. VII. 466. gewonnen, door
Prinse Maurits. VIII. 365. aan-
slag op de Stad. VIII. 466. zy
moet op gewigtige zaaken be-
schreeven worden. XII. 412.
wordt door de Munsterschen in-
genomen. XIV. 29. geruimd.
XIV. 285. geweldige beroerte
en verandering der Regeeringe
aldaar. XX. 360-370
- Steinfurt*. de Staatfche Ruiters
overvallen aldaar een Spaansch
geleide. IX. 299
- Stella (François Martini)* brengt
Groningen en Friesland over
aan de Staatfche zyde. VII.
125-127
- Stellingwerf (Auke)*, Luitenant-
Admiraal van Friesland, sneu-
velt in den slag voor Lestoffe.
XIII. 147
- Stellingwerf (Nikolaas)*, Pensio-
naris van Medenblik, door Wil-
lem den II. in hegtenis geno-
men. XII. 90. op Loevestein
gezet. XII. 92. geslaakt, mids
zig onthoudende van de Re-
geering. XII. 109. hersteld in
zyne waardigheid. XII. 127, 194
- STELLINGWERVER FRIEZEN*, door
Bisschop Guy, tot onderwer-
ping gebragt. III. 195, 197
- Stekman (Gillis)* helpt den Briele
inneemen. VI. 345
- Sterkenburg (Ludolf van Tjarda
van)*, Heer van Weede, gevol-
- magtigd tot de Bredasche Vre-
dehandeling. XIII. 245, 265
- Stermont (Jakobus)*, Predikant in
den Haage, vaart uit tegen 't
gedrag der Staaten. XII. 81. be-
looft beterschap. XII. 364
- Sterrenberg (Willem van Wasse-
naer, Heer van)*, der Staaten
Ambassadeur in Frankryk. Zy-
ne handeling aldaar. XV. 99
- STEVENSWEERD* veroverd, in
1702. XVII. 166
- Steyn (Jakob)*, Burgemeester van
Haarlem. zyn huis met plonde-
ren gedreigd, in 1672. XIV. 66
- Steyn (Mattheus)*, Vroedschap te
Haarlem, afgezonden aan Wil-
lem den III. XIV. 80
- Steyn (Pieter)*, Burgemeester van
Haarlem, wordt Raadpensionar-
is. XX. 337
- Stiliko*, Staatsdienaar van Hono-
rius, maakt een Verdrag met de
Franken en andere volken. I.
267. hitst verscheiden Barbaar-
sche volken op, tot eenen in-
val in Gallie. I. 269
- Stille waarheid bezitten*. wat 'er
door verstaan werdt. III. 116
- Stillyard of Duitfche Hanze* te
Londen, Voorregten derzel-
ve. V. 396
- Stocbius (Paulus)* raakt, om geld-
verzameling voor de Remon-
stranten, in hegtenis. X. 392.
wordt, andermaal, op vermoeden
gevat. X. 464
- Stoke*. Zie *Melis Stoke*.
- Stoolen (zeven)*. wat 'er door
verstaan worde. III. 112
- Stoop (Willem)*, Schout van Dor-
drecht, raakt in moeite met het
Hof. XV. 260, 264, 278
- Stopelberghe*, hoogte by Heems-
kerk, waar de Graaven plagten
ge-

- gehuldigd te worden. III. 421
 Stormgevaarte der Batavieren. I. 133, 138
Stormpolder, by Yffelmonde. van waar dus genoemd. II. 189
Stoutenburg (*Willem van Oldenbarneveld, Heer van*), ontzet van 't Bevelhebberschap over Bergen op Zoom. X. 391. smeedt een' aanflag op 't leeven van Prinse Maurits. X. 450. spreekt 'er over met anderen. X. 451, 452, 459. neemt de vlugt. X. 461, 465. komt te Brussel. X. 466. treedt in dienst der Aarts-hertoginne. X. 467. zyne vrouw blyft in Holland. X. 467
Straalen, veroverd door Fredrik Henrik. XI. 151
Straalen (*Antoni van*), Burgemeester van Antwerpen, door Alva gevangen. VI. 249. onthalsd. VI. 284
Straalzond met geld ondersteund, door de Staaten. XI. 71
Straat (*Pieter*), een der uitvinderen eener nieuwe wyze van zeeweeringe, door middel van steen. XIX. 92
Strik (*Joan*) komt te Utrecht, buitens tyds, in de Regeeringe. X. 233
Strikland (*Walter*), Gezant van 't Parlement van Engeland by de Staaten, kan geen gehoor krygen. XI. 330. vindt ingang by Holland en Zeeland. XI. 331, 341, 373. beschuldigt Fredrik Henrik. XI. 340. vordert dat 's Konings schepen als weder-spannig gehandeld worden. XII. 9. keert te rug naar Engeland. XII. 37. komt wederom in den Haage. XII. 208. wordt van 't graauw beschimpd. XII. 209, 210. keert naar Londen, en doet nadeelig verslag van 't gehandelde. XII. 211
Stryen (*Gerrit van*), Heer van Zevenbergen. III. 387 *Aant.* 389
Stryen (*Quiryn van*), Burgemeester van Amsterdam. XVII. 331
Stryen (*Willem van*). III. 41
Stuart (*William*) verwerft Brieven van Schâverhaaling tegen de Staaten. VIII. 293. handelt, wegens Schotland, in den Haage. VIII. 400
Stuiver (*Gerrit*) wordt Burgemeester van Haarlem. VI. 412. wordt gevangen gezet. VI. 432
Styl van den Hove. wat 'er door verstaan werd. III. 194. IV. 54. *Aant.*
Styl (nieuwe), door Gregorius den XIII. ingevoerd. VII. 469. waar aangenomen. VII. 470
Styrum (*Graaf van*) raakt in moeite over 't stryken der Vlagge. XV. 71. komt met een Fransch schip in gevegt. XV. 321
Styrum (*Herman Otto, Graaf van*), in een gevegt gevangen. XI. 36. wordt Bevelhebber van Grol. XI. 55
Styrum (*Jan, Graaf van*) verdedigt Grol. VIII. 471
Suentibold. Zie *Zwentibold*.
Sueffonen, door Cezar overheerd. I. 40
Sueven, tweeërlei Germaanen. I. 16, 39. *Aant.* door Druzus beoorloogd. I. 58. vallen in Gallie. I. 273. hun oorlog met de Saxers. I. 324
Suis (*Kornelis*), President van den Hove. voor zyn huis wordt eerst gepredikt. VI. 167. men perft hem gereedschap af tot de beeldstorminge. VI. 186. hy staat,

- staat, te Leiden, overeen ver-
ding met de Onroomschen. VI.
203. wordt, van de Spaansche
zyde, gemagtigd tot de Vrede-
handeling te Breda. VII. 30
Suithardesbage. onderzoek naar
deszelfs gelegenheid. II. 93
Aant. 107
Sunicen. Inwooners van Gallie.
I. 157
Sunnemere. wat 'er mede gemeend
worde. II. 126, 127
SURINAME veroverd op de En-
gelschen. XIII. 406. handeling
over 't vertrek der Engelschen
van daar. XIII. 406-410. de
Volkplanting verandert van ei-
genaars. XV. 101. aanslag der
Franschen op dezelve mislukt.
XVI. 49. zy wordt gebrandschat.
XVII. 490
Swart (Marcelis de), Resident
der Staaten aan 't Russische
Hof, zendt een Ontwerp van
een Verdrag van Koophandel
herwaards. XIX. 31
Sweerts (Izaak), Vice-Admiraal,
door Tromp van lafhertigheid
beschuldigd, verdedigt zig. XIV.
289, 290. hy sneuvelt. XIV. 292
Sweyghem (Heer van) houdt Aar-
schots zyde tegen Oranje. VII.
176. wordt gevat, te Gend. VII.
178
Syagrius, Roomsche Bevelhebber
in Gallie, door Klovius overwon-
nen. I. 303, 304
Sylla (Laurens), Fyskaal der drie
gevangenen, Oldenbarneveld,
Hogerbeets en de Groot. X.
288, 291
Sypestein (Askanius van), Baljuw
van Brederode. zyn huis wordt
geplonderd. XIV. 199
Sypestein (Dirk van) gestraft, om
een voorgenomen verraad van
Thoolen. VIII. 491
T.
Taal (Nederduitsche) in de
Vertoogen aan Leicefter te
gebruiken. VIII. 122
TABAGO of nieuw Walcheren,
door de Engelschen veroverd.
XIII. 119. te rug bekomen. XIII.
252, 253. wederom gewonnen
door de Engelschen. XIV. 293.
veroverd door de Franschen.
XIV. 442
Taffyn (Jaques) naar Engeland
gezonden, door Willem den I.
VII. 101
Taffyn (Quintyn), van Mechelens
wege, gemagtigd tot de opdracht
der Heerschappye aan Frank-
ryk. VIII. 56
Talesius (Henrik), Priester te
Haarlem, gevat. VIII. 29. ge-
slaakt. VIII. 29
*Tallard (Camille d'Hofstun, Graaf
van)*, in gezantschap naar En-
geland gezonden. XVII. 5, 396.
komt in Holland. XVII. 9. zy-
ne handeling. XVII. 9, 22. en
krygsbedryven. XVII. 153, 181
Tamarika veroverd. XI. 285
Tambergen (de Kolonel) gevat te
Utrecht. VII. 136, 137
Tanchelyn predikt eene Ketter-
sche Leer. II. 211. wordt om-
gebragt. II. 212
Tapper (Ruurd) wordt Opper-In-
quifiteur van Nederland. V. 345
Targo (Pompejo). zyn zonderling
stormtuig in 't beleg van Oost-
ende. IX. 115
Tassis (Joan Baptista de) door Al-
va gezonden om zig van Dor-
drecht te verzekeren. VI. 350.
vertrekt van daar. VI. 367. be-
mag-

- magtigt 't Slot te Gunterstein. VI. 404. en de schans te Aduarderzyl. VII. 366. stroopt langs de Veluwe en in Friesland. VII. 492. overrompelt Zutfen. V'l. 492. bemagtigt Hakfoort en Nieuwbeek. VIII. 73. valt in Gooiland. VIII. 73. wint de Huizen Regteren en Schuilenburg. VIII. 73. raakt met de Staatſchen in gevegt by Amerongen. VIII. 74. valt in Friesland. VIII. 123. wordt door ſtofregen te rug gejaagd. VIII. 123. bekomt Deventer en de Schans over Zutfen, door verraad. VIII. 196. sneuvelt voor Bon. VIII. 292
- Taffis* (*Joan Baptiſta de*), Bloedverwant des bovengemelden, ont-raadt Filips den II. een beſtand. VIII. 415. wil de Staatſche Ge-zanten in Deenemarke niet er-kend hebben. VIII. 452
- Taurinus* (*Jakobus*), Remon-strantſch Predikant te Utrecht, ſchryft de Weegſchaal van Kar-letons Redevoering. X. 182. wykt ten Lande uit en ſterft. X. 259
- Tautenburg* ('t Slot) gewonnen, in 1572. VI. 368
- Taxandrie*, waar gelegen. I. 380. Zie *Toxandrie*.
- Teekman* (*Willem*), Burgemeſter te Amersfoort, om oproerig-heid geſtraft. XVII. 145, 146, 147
- Teeling* (*Joannes*), Predikant te Utrecht, wordt de Stad uit ge-zet. XIII. 52
- Teeling* (*Joost Erwoudszoon*) wordt Kommiſ in Leiceſters Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Lid des Raads van Staate. VIII. 203
- Teilingen* (*Floris van*), Burgemeès-ter van Alkmaar, bevordert het innemen van 's Prinſen bezet-ting. VI. 441
- Teilingen* (*Jan van*). III. 60
- Teilingen* (*Kornelis Floriszoon van*), Diaken te Amsterdam. VI. 167. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216
- Teilingen* (*Simon en Dirk van*) sneuvelen. III. 262
- Teilingen* (*Willem van*). II. 295, 300
- Teilingen* (*Willem van*) ſpant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt naar Kleeve gevoerd, III. 90
- TEISTERBANT** (GRAAFSCHAP). Staat en Verdeeling van het zelve. II. 92, 96, 106, 135, 137, 138
- TEISTERBANTSCH FRIEZEN** ver-ſlaan de Noormannen. II. 92
- Tekeli* (*Emerik, Graaf van*), hoofd der misnoegde Hongaaren. XV. 125
- Teligni* (*Heer van*) wordt gevan-gen. VIII. 24
- Temminck* (*Egbert de Vry*), Oud-Schepen van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der Burgeren te hooren. XX. 275
- Tempeliers*, Stigting deezer or-de. III. 190. ongebondenheid der zelve. III. 191. zy wordt uitgerooid. III. 191
- Temple* (*William*) handelt in den Haage met de Witt. XIII. 206-301. ſluit twee Verbonden met de Staaten binnen vier dagen. XIII. 302. waar hy de Witt voor hieldt. XIII. 309. hy handelt te Bruſſel. XIII. 317. maakt zig aldaar verdagt by de Staatſchen. XIII. 322, 328. handelt met hen over 't jongſte Verdrag van Zee-vaart.

vaart. XIII. 402. over 't verjaagen der Engelschen uit Makassar. XIII. 405. over Suriname. XIII. 406. over den Schotschen Stapel te Veere. XIII. 410. hy keert naar Engeland. XIII. 427. handelt in den Haag. XIV. 339, 340. schryft wegens de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 366. wordt gemagtigd tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling. XIV. 369. zyn gesprek met de Franschen. XIV. 407, 415. met Willem den III. XIV. 421, 425, 433. met Fagel. XIV. 426

Tenkeren, een Germanisch Volk, vallen in't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd. I. 43. voegen zig by Civilis. I. 131. handelen met de Agrippiners. I. 156

Terouanne veroverd, en t'eene-maal verdelgd. V. 387

Terpen of **Torpen**. wat men 'er, van ouds, door verstondt. I. 19. II. 145

Terraïl (du). zyn aanslag op Bergen op Zoom mislukt. IX. 190. hy verrast Breëvoort. IX. 206. moet de Plaats wederom ruimen. IX. 207. tragt, vergeefs, naar Sluis. IX. 207

Terranova (Karel van Arragon, Hertog van), van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. schryft aan byzondere Staaten en Steden. VII. 283. zyn uiterste last. VII. 313. hy breekt de handeling af. VII. 313, 315. handelt om Rennenberg tot 's Konings zyde over te haalen. VII. 320, 327

Teutobach, Veldheer of Koning der Teutonen, sneuvelt. I. 10
Teutoburg ('t Bosch) waar gelegen. I. 66 *Ann.*

Teutonen. hunne oude wooning. I. 6. zy beoorloogen de Romeinen. I. 8-11

TEXLA of **TEXEL**. de Utrechtse Kerk bezat aldaar eenige goederen. II. 120. ook de Graaven van Holland. II. 126. 't Eiland door Floris den III. gebrandschat. II. 268. door Jan van Naaldwyk bemagtigd. IV. 275. verzoent, zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 287. wordt, door de Gelderschen, gebrandschat. IV. 438. schade aldaar, in 1593, veroorzaakt. VIII. 381. in 1607. IX. 225. voorgenomene landing der Engelschen aldaar, door eene ongewoone ebbe belet. XIV. 128

THEODEBALD wordt Koning van Oostfrankryk. I. 319. geeft voor, over Britannie te heerschen. I. 319. sterft. I. 320

THEODEBERT wordt Koning van Oostfrankryk. I. 312. sterft. I. 319

THEODEBERT DE II. Geschiedenissen van Frankryk, ten zynen tyde. I. 329

Theodecbilde, Frankische Prinses, trouwt Radigis, Koning der Warners. I. 314-318

THEODORIK wordt Koning van Oostfrankryk. I. 310

THEODORIK DE II. wordt Koning van Oostfrankryk. I. 355

Theodorus de I. anders **Baron van Neuboff**, tot Koning van Corsica verkooren. XIX. 523. zoekt onderstand hier te Lande. XIX. 523

Theudefinde, Dogter van Radboud, R 4

boud, trouwt met Grimoald. I. 364. doet haaren man ombren-
gen. I. 365

Tbiant (Robert van Merode, Heer van), zoekt Grevelingen te ver-
rassen. VII. 419

Tbibaut (Henrik), Heer van S. Aag-
tenkerke, Burgemeester van Mid-
delburg, werkt om Willem
den III. te bevorderen. XII. 145

Tbibaut (Karel), Predikant te
Thoolen, stilt eene oproerige
menigte. XX. 77

Tbin (Floris), Advokaat 's Lands
van Utrecht, handelt, van we-
ge de Staaten van Utrecht, met
Alva. VI. 315. bewerkt de na-
der Vereeniging in 't Stigt. VII.
248. wordt uit Utrecht gezet.
VIII. 166, 167. door de Staa-
ten van Holland beschermd.

VIII. 169, 177

Tboloufe (Jan van Marnix, Heer van), tekent het Verbond der
Edelen. VI. 125. heeft het be-
leid van een' aanslag op Wal-
cheren. VI. 223, 224, 225.
wordt verslaagen by Ooster-
weel. VI. 226

THOOLEN. Onderneeming der
Nassauschen op deeze Stad, in
1573. VI. 438. zy ontvangt vol-
doening van den Prins, in 1577.
VII. 138. neemt Staatsche bezet-
ting in. VII. 162. aanslagen der
Spaanschen op de Stad. VIII.
289, 385, 491, verandering al-
daar, in 1702. XVII. 149. de
Stad wordt door de Franschen
gebrandschat, in 1712. XVII.
482. opschudding aldaar, in
1747. XX. 75. de Prins van O-
ranje wordt 'er tot Stadhouder
uitgeroepen. XX. 75

Tborn. Verdrukking der Pro-

testanten aldaar. XVIII. 294. de
Staaten schryven voor de ver-
drukten. XVIII. 295. hun be-
ding desaangaande by 't Ver-
drag van Hanover. XVIII. 385

Tbou (Jakob Augustus de) Fran-
sche Ambassadeur by de Staaten.
Zyne handeling met hen. XII.

449-455

Tbuillerie (de la), Fransche Ge-
zant by de Staaten, in 1596.

VIII. 429

Tbuillerie (de la), Gezant van
Lodewyk den XIII. in 1640. XI.
302. zyn last en handeling. XI.
303, 308, 309, 365. hy doet een'
keer naar 't Noorden. XI. 385.
neemt zyn afscheid van de Staa-
ten, met eene scherpe aan-
spraak. XI. 480, 492

Tburedrechts. Zie DORDRECHT.

Tbyssen, Burgemeester van Vee-
re. 't Graauw valt op zyn huis
aan. XIV. 72

TIBBOLD (Graaf) strydt tegen de
Deenen, omtrent Rynsburg.
II. 55

TIBERIUS Krygstogt tegen de Ger-
maanen. I. 62. hy overwint de
Kaninesaaten. I. 62

Ticbelaar (Willem), Chirurgynt te
Piershil, beschuldigt Kornelis
de Witt van een aanslag op 't
leeven van den Prins van O-
ranje. XIV. 142, 143. wordt op
de Voorpoorte gezet. XIV. 142.
Dordrecht wraakt zyn getuige-
nis. XIV. 143. wederlegging
van het zelve. XIV. 145, 151.
hy wordt aangezet om 't volk
tegen den Ruwaard op te hitfen,
XIV. 157. hy doet het. XIV.
160. hy geeft het zogenaamd
Waaragtig Verbaal uit. XIV. 152,
zyn ongelukkig einde. XIV. 180

TIEL

TIEL. de Noormannen vallen in deeze Stad. II. 134. worden daar uit verjaagd. II. 135. ver- raad op deeze Stad ontdekt en gestraft. X. 420. zy verwerft oktroi tot het bestellen haarer Wethouderschap. XII. 138. neemt vrye hoede van de Fran- schen. XIV. 35. opschudding en verandering der Regeeringe al- daar. XVII. 138, 141

Tienden. of menze van nieuw- bekeerden behoore te vorde- ren. I. 443 *Aant.*

Tiende penning van de inkom- sten der vaste goederen en van de winsten der Koopluiden ge- vorderd. V. 240. de Staaten be- willigen 'er in. V. 243. hy wordt geheeven. V. 244. doch met veel moeite. V. 275, 276, 285. op sommige Plaatsen, komt 'er weinig van. V. 286

Tiende penning. Alva zoekt dien in te voeren. VI. 293. zwaarigheden hierin. VI. 294, 295. Alva's oogmerk in 't drin- gen op den zelven. VI. 296. Vertoog daartegen. VI. 297. ee- nige Gewesten bewilligen 'er in. VI. 299. Holland in 't by- zonder. VI. 302. Utrecht blijft weigerig. VI. 302, 313. Alva wil, in de plaats van den tien- den penning; met twee millioe- nen te vrede zyn. VI. 303. hy laat vooreerst af van 'er op te dringen. VI. 304. Holland be- sluit den tienden penning af te koopen. VI. 312. 't geschiedt, door verscheiden Gewesten. VI. 315. Alva zoekt, op nieuws, den tienden penning door te dryven. VI. 333. Plakaat op 't invorderen van den zelven op-

gesteld. VI. 334. gemaatigd. VI. 338. Holland weigert het af te kondigen. VI. 335, 336. twist over den tienden penning tus- schen Alva en Viglius. VI. 337. Alva begint dien te heffen te Brussel. VI. 339. laat 'er plot- selyk van af, op de tyding der inneeming van den Briele. VI. 340. poogingen om dien in Hol- land in te voeren. VI. 373. hy wordt t'eenemaal afgeschafft.

VI. 375

Tienen veroverd. XI. 203

Til (*Joan Rochus van*), Resident der algemeene Staaten, te Lis- bon. Voorval ten zynen huize.

XIX. 209

Tilius (*Thomas*) of van Tbielt, Abt van S. Bernards, wordt Leeraar der Hervormden. VI. 250. predikt buiten Amsterdam.

VII. 205

Tillet (*Joost de*), Prooft van Wal- court, geraadpleegd over't Ket- terstraffen.

VI. 110

Tilly (. . . .) tekent het Veibond der Edelen.

VI. 125

Tilly (*Joan, Graaf van*). zyne Krygsbedryven in Duitschland. X. 424, 435. XI. 63, 121, 122, hy sneuvelt.

XI. 163

Tilly (de Ritmeester, *Graaf van*) gebiedt een Kompagnie, ten tyde van den moord der Wit- ten.

XIV. 162, 165, 168

Timmerman (*Antoni*), een Domi- nikaaner Monnik, heeft kennis aan een' aanslag op het leeven van Oranje. VII. 439. wordt ge- straft.

VII. 441

Tisnacq (*Karel van*) wordt Raad der Nederlandsche zaaken in Spanje. VI. 56. President van den geheimen Raad te Brussel.

- scheepsstryden tegen Monk. XII. 238, 239, 240, 241. hy sneuvelt voor de Maaze. XII. 241
Troye (Jan van) dient Willem den I. te water. VI. 308
Truchses (Gebhard), Aartsbisschop van Keulen, neemt eene Vrouw. VIII. 25. raakt in oorlog. VIII. 25. wordt door de Staaten ondersteund. VIII. 25. wykt naar Holland. VIII. 26. onthoudt zig op Honsholredyk. VIII. 266. keert naar Duitschland. VIII. 306
Tjersaarts (Feronimus) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. brengt Veere aan 's Prinszen zyde over. VI. 353. tragt, vergeefs, naar Goes. VI. 366, 392. misnoegen op hem. VI. 393. hy tragt zyn bewind af te leggen. VI. 393. daagt zyne beschuldigders tot eenen kamp uit. VI. 393. wordt in een' oploop te Geertruidenberg gedood. VI. 447
Tubanten. hunne oude woning. I. 229 *Aant.*
 Tuin (Hollandsche) op de Graaflyke munten en zegels: van waar herkomstig. III. 373
Tulp (Nikolaas), Schepen van Amsterdam, handelt met Willem den II. XII. 104
 Tunis. Togt van Karel den V., met Hollandsche en Zeeuwfche schepen, derwaards. V. 125. Verdrag van 1622 met dit Gemeenebest. X. 445. van 1662. XIII. 50. gezantschap van het zelve. XVII. 19. Verdrag met het zelve. XVII. 206, 323. XVIII. 9
Turenne (Maarschalk van), Raad-pleegingen om hem aan't hooft van 't Leger der Staaten te stellen. XIII. 189, 190
Turk (Gasper) geeft het Slot te Gorinchem op. VI. 367
Turk (Sander en Lubbert) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 126. de eerste helpt Graave inneemen. VI. 269
Turnhout. Gevegt by deeze Stad, in 1597. VIII. 464
Tutor (Julius) verbindt zig met Civilis. I. 147
Tweebrugge (Hertog van) ondersteunt de Hugenooten. VI. 290. sterft. VI. 291

U.

- Ubbena (Joachim)*, Burgemeester van Groningen, ontdekt een' toeleeg op de Stad. VIII. 77
 Ubbo, Hertog der Friezen, valt in Engeland. I. 439
Ubiën, een Germanisch Volk, verbinden zig met Cezar. I. 45. lyden veel van Civilis bondgenooten. I. 136
Udink (Gerard), om oproerigheid te Groningen gebannen. XIII. 69
Ufkens (Popke) bewerkt de nader Vereeniging in Friesland. VII. 248. loopt by Rennenberg in 't oog. VII. 320, 325
Uitenbogaard (Joannes), Predikant in den Haage en in 't Leger, predikt ter gelegenheid van de overwinning by Nieuwpoort. IX. 86. houdt verkeerung met Oldenbarneveld. X. 58, 59. raakt in geschil met Rosæus. X. 150. eenige Heeren verklaren, hem niet meer met een goed gemoed te kunnen hooren predi-

diken. X. 150. hy spreekt met Prins Maurits. X. 151. en met Oldenbarneveld. X. 179. ver-
taalt de Verklaaring van Haar-
lem in 't Fransch. X. 192. hadt
kennis van 't voorneemen om
zig van eenige Steden te ver-
zekeren. X. 206. geeft gelegen-
heid tot het aanleggen der By-
eenkomst by Tresel. X. 215.
ziet Oldenbarneveld nog kort
voor deszelfs gevangenis. X.
253. wykt ten Lande uit. X. 259.
onderzoek van 't gene Berk,
ten zynen laste, verklaard heeft.
X. 350-352. hy wordt voor eeu-
wig gebannen. X. 374. spreekt
in Brabant met Spinola. X. 418.
zyn zonderling schryven. XI.
46. hy predikt wederom in
de Remonstrantsche Vergader-
plaats in den Haag. XI. 88
Uiteneng (Bernard) woont de by-
eenkomst der Edelen te S.
Truyen by. VI. 174. voorziet
de bezetting te Viane. VI. 215.
Uitenbove (Karel) wordt Voor-
schepen van Gend. VII. 508
Uitgeest, schotvry verklaard, voor
drie jaaren. III. 17. heeft een
oud Voorregt om niet van de
Graaflykheid vervreemd te mo-
gen worden. VI. 16
Uitkerken. Zie *Roeland* en *Jan*
van Uitkerken.
Uitsluiting des Prins van O-
ranje (*Akte* van), door de Witt
ontworpen. XII. 324. vyf Ste-
den verklaaren 'er zig tegen.
XII. 325. 't geheim daarvan
lekt uit. XII. 326. de Prinses-
sen van Oranje doen 'er Ver-
toogen tegen. XII. 327. de Ge-
westen begeeren 'er opening
van. XII. 327, 329. Kromwel

vordertze. XII. 328. zy wordt
hem overgeleverd. XII. 330.
oordeel der Gewesten over de-
zelfde. XII. 333, 334, 336, 338-
342. de algemeene Staaten be-
komen 'er een afschryft van. XII.
337. men slaat middelen voor
omze te doen vernietigen. XII.
342. zy wordt door Holland
verdedigd in een uitvoerig Ver-
toog. XII. 345-357. oordeelen
over deeze verdediging. XII.
357-361. de Akte van Uitslui-
ting wordt vernietigd. XIII. 35
Ulefeld (Jakob), Deensche Ge-
zant in den Haag. IX. 295
Ulrich, Graaf van Oostfriesland,
twist met Embden. XI. 227. Hu-
welyk van zynen Zoon met een
Dogter van Fredrik Henrik,
gaat niet voort. XI. 301. XIII.
91, 92. hy sterft. XIII. 90
Unie voor drie maanden, tus-
schen Holland, Antwerpen en
's Hertogenbosch. IV. 489. ver-
lengd. IV. 497. van alle de Ne-
derlanden ontworpen. V. 101.
van 1575 en 1576, tusschen
Holland en Zeeland. VII. 15,
93. der algemeene Staaten, te
Brussel, in 1577. VII. 140. der
Vereenigde Staaten, te Utrecht,
van 1579. VII. 247-268. veran-
dering in het XIII. Lid derzel-
ve. VII. 503
Upstalsboom by Aurik. Wetten
onder denzelven gemaakt. II.
20. III. 225
Ursinus (Joannes), Predikant te
Rotterdam, yvert tegen de Re-
geering. XIV. 67
UTRECHT. de Friezen uit deeze
Stad verjaagd. I. 337. Dagobert
stigt aldaar eene Kerk. I. 337.
die vernield wordt. I. 338. Kerk,
door

de Souverainiteit van Gelderland te aanvaarden. XIV. 347. worden hier voor bedankt. XIV. 360. bewilligen in de werking van zestienduizend man. XV. 217. stellen, in 1702, orde op de Regeering. XVII. 144 enz. hun gevoelen over het onderfleunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 392. zy verkiezen den Prins van Oranje tot Stadhouder. XX. 96. verklaren deeze waardigheid erfelyk. XX. 152

Uzipteeten, een Germanifch Volk, vallen, met de Tenkteren, in 't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd. I. 44. door Druzus overvallen. I. 58. belegeren Maguntiakum. I. 146. stoute togt van eenigen van deezen Landaart. L 183

V.

Vaart (de). Blokhuis aldaar belegerd. IV. 203. ingenomen.

IV. 229

Vada, Romeinfche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I.

175 *Aant.*

Valenbryn. Beroerte aldaar, in 1561. VI. 71. toefstand der Stad, in 1566. VI. 205. zy wordt, door Noirkarmes, bezet. VI. 209. door 's Prinzen volk ingenomen. VI. 365. door de algemeene Staaten verzekerd. VII. 125. door de Franschen gewonnen, in 1677.

XIV. 439

VALENTINIAAN (Keizer) beoorloogt de Alemannen. I. 262. ftigt sterkten langs den Ryn. I. 263. staat de Saxers. I. 264. fluit een Verdrag met de Aleman-

nen.

I. 265

Valke (Jakob), wegens Zeeland gemagtigd tot de opdragt der Heerfchappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leicefter tot Lid in den Raad van Staate benoemd. VIII. 115, 120, 203, 251. in gezantschap naar Engeland. VIII. 192. staat handeling met Spanje voor. VIII. 232. trekt, in gezantschap, naar Schotland. VIII. 400. en naar Engeland. IX. 154

Valkenaar (Karel), wegens Utrecht aan Willem den III. gezonden.

XIV. 348

VALKENBURG gewonnen door Parma. VIII. 198. heroverd, in 1632.

XI. 157

Valkenier (Gillis), Burgemeester van Amsterdam, gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198. verdagt van 't eeuwig Edict te hebben bevorderd. XIV. 85. zit in Gekommitteerde Raaden, in Augustus 1672. XIV. 161. zyne zorg voor Amsterdam geroemd. XIV. 204. hy wordt beschimpt. XIV. 216

Valkenier (Pieter), in gezantschap naar Zwitferland gezonden. XVI. 164

Valkestein (Joan Filips, Graaf van), doorfchooten voor Zutfen. VIII.

355

Valkonetten, eene foort van gefchut. V. 380

Vane (Henry), Gezant van Groot-Britanje by de Staaten. Zyne handeling met hen. XI. 126, 127

Vangionen, oude Inwooners van Gallie. I. 161 *Aant.*

Varax (Graaf van) sneuvelt in 't gevegt by Turnhout. VIII. 464,

465.

465. Maurits zendt zyn Lyk den Aartshertoge Albertus toe. VIII. 465
- Vargas (Joan de)*, Luitenant, en voornaam Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. zyne wreedheid. VI. 252, 458. en straffe taal. VI. 259, 263. hy belooft Filips den II. veel voordeels uit de Verbeurdverklaringen. VI. 265. heeft de hand in 't opstellen der *Crimineele Ordonnantien*. VI. 293. vertrekt naar Spanje. VI. 456
- Varrabon (Markus van Rye, Markgraaf van)*, wordt Stadhouder van Gelderland, van 's Konings wege. VIII. 305. doet de stukken van Schenks lyk bewaaren. VIII. 308. wordt gevangen. VIII. 436
- Varus (Quintilius)* wordt, door Arminius, geslaagen. I. 63. Germanikus bezoekt zyne Legerplaats. I. 66, 67
- Vaskones* verdryven Civilis benden. I. 141
- Vatgeld in Frankryk geheeven. Handeling hierover. XIII. 18, 21, 24-26, 28
- Veenhuizen (Reinier van Brederode, Heer van)*, gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. zoekt zynen Schoonvader, Oldenbarneveld, te doen ontslaan. X. 258. onthoudt zig van de raadpleegingen over deszelfs zaak. X. 339. wordt niet meer onder de Edelen beschreeven. X. 390
- VEERE verkrygt een Voorregt in den handel, van Eduard den IV. IV. 118. de Heerlykheid van Veere, nevens die van Vlissingen, tot een Markgraaffschap verheeven. V. 428. de Stad kiest de zyde van Oranje. VI. 353. wordt met verscheiden voorregten beschonken. VI. 463. Oranje koopt het Markgraaffschap deezer Stad. VII. 381. Maurits wordt aldaar ingehuldigd. VIII. 271. aanslag op de Stad. VIII. 453. verschil over 't bestellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. oproer aldaar gestild. XIII. 336. handeling over den Schotschen Stapel aldaar. XIII. 410. men arbeidt 'er aan 't sterken der Vesten. XIV. 23. Willem de III. aldaar eerst voor Stadhouder uitgeroepen, in 1672. XIV. 71. verandering der Regeeringe aldaar. XIV. 218. de Stad verklaart zig sterk tegen de vernietiging van 't Markgraaffschap. XIX. 111. geeft daardoor misnoegen aan de andere Leden. XIX. 116. gaaf over tot het gevoelen der meerderheid. XIX. 119. de Prins van Oranje wordt aldaar, in 1747, het eerst, tot Stadhouder van Zeeland uitgeroepen. XX. 71
- Velasko (Don Louis de)* verovert Steenberg. X. 433
- Velde (Abraham van de)*, Predikant te Utrecht, wordt ter Stad uitgezet. XIII. 52. verdere moeite met hem. XIII. 53. hy wordt hersteld. XIV. 445
- Veld-Leger by Breda tot oefening van 't Krygsvolk, in 1732. XIX. 79
- Veldmaarschalks-amp. Handeling over 't begeeven of niet begeeven van het zelve. XII. 414-424. Holland beweert, in

- een wydluftig Vertoog, dat men 't niet behoort te begeeven. XII. 425-429. nieuw verfchil over 't begeeven van het zelve. XVI. 258
- Veldflag** by S. Quintin, in 1557. VI. 15. by Grevelingen, in 1558. VI. 27. by Heiligerlee, in 1568. VI. 273. by Jemmingen, in 1568. VI. 280. op de Mookerheide, in 1574. VI. 469. by Gemblours, in 1578. VII. 193. op de Bourtange, in 1580. VII. 341. by Steenberg, in 1583. VII. 489. by Turnhout, in 1597. VIII. 464. by Nieuwpoort, in 1600. IX. 79 enz. by Fleury, in 1622. X. 436. by Senef, in 1674. XIV. 331. by Mont-Kassel, in 1677. XIV. 440. by S. Denys, in 1678. XIV. 493. by Walcourt, in 1689. XVI. 11. by Namen en by Fleury, in 1690. XVI. 104, 105. by Leuze, in 1691. XVI. 148. by Steenkerken, in 1692. XVI. 182. by Landau, in 1693. XVI. 245. by Ekeren, in 1703. XVII. 187. by Hochstett, in 1704. XVII. 216 enz. by Ramillies, in 1706. XVII. 280. by Oudenaarden, in 1708. XVII. 319. by Malplaquet, in 1709. XVII. 342. by Denain, in 1712. XVII. 481. by Molwitz, in 1741. XIX. 306. by Czaslau, in 1742. XIX. 338. by Dettingen, in 1743. XIX. 409. by Veletri, in 1744. XIX. 472. by Phaffenhoffen, in 1745. XIX. 494. by Friedberg. XIX. 500. by Prausnitz. XIX. 501. by Hennersdorf. XIX. 508. by Kesselsdorf. XIX. 511. by Bassignana. XIX. 524. by Fontenoi. XX. 7. by Raucoux, in 1746. XX. 33. by Lafeld, in 1747. XX. 106
- Velleda**, waarzegster onder de Germaanen. I. 154, 157, 178, 180
- Veldriel (Joan)**, Oud-Burgemeester van Dokkum, handelt in Muskovie. XI. 165
- VELUWE** ('t Graaffſchap van de). Staat van het zelve. II. 268. twiſt deswege. II. 269. Verdrag. II. 272. de Hollanders loopen de Veluwe af. IV. 399
- Velzen (Gerard van)**. III. 41. Zie *Gerard van Velzen*.
- Venator (Adolf)**, Predikant te Alkmaar. Verſchil met hem. X. 21. hy wordt geſchorſt. X. 23. en afgezet. X. 24
- Venero (Antonio)** heeft deel aan een' aanſlag op het leeven van Willem den I. VII. 438. wordt geſtraft. VII. 441
- Veneten of Veneden**. Zie *Wiken*.
- VENETIE** (de Staat van) raakt in geſchil met den Paus. IX. 204. wordt door de Staaten onderſteund. IX. 205. door Henrik den IV. met den Paus bevredigd. IX. 312. handelt met de Staaten. X. 45. ontvangt hulp van hun tegen den Aartshertoge van Ooſtenryk. X. 110, 308. gezantſchap der Staaten derwaards. XI. 66. 't Gemeenebeſt werſt vierduiſend man hier to Lande. XI. 125. leeft in onverſchilligheid met de Staaten. XII. 18. verzoekt hun om onderſtand tegen den Turk, die geweigerd wordt. XIII. 372
- VENLO** vergeefs belegerd. IV. 370. belegerd door Parma. VIII. 129. dwingt de bezetting tot de overgave. VIII. 130. verjaagt

jaagt de Spaanſche bezetting. VIII. 346. Maurits poogt de Stad in te neemen. VIII. 467. ook Fredrik Henrik. IX. 217. zy valt den laaſten in handen. XI. 150. wordt heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 254. in 1702 gewonnen. XVII. 165. VERAX, Zoon van Civilis Zuſter. I. 176. Verbeurdverklaaring van goederen, in Holland en in Zeeland afgeſchaft. XIX. 41. *Verbolt (Joan)*, Raad te Nieuw-megen, bedankt. XVII. 137. herſteld. XVII. 138. Verbond der Edelen, in 1565. eerste opening tot het zelve. VI. 122. door wien opgeſteld. VI. 123. deſzelfs inhoud. VI. 124. voornaamſte tekenaars. VI. 125. of 'er Oranje, Egmond en Hoorne deel aan hadden. VI. 126. de Beeldenſtorm geeft het eenen krak. VI. 207, 212. geheel verval van het zelve. VI. 227, 233. intekening om het te onderſteunen. VI. 255. Verbond tuſſchen Frankryk en Engeland van 1596, waarin de Staaten treeden. VIII. 450. tuſſchen Frankryk en de Staaten van 1596. VIII. 450. tuſſchen deſelfde twee Mogendheden van 1608. IX. 315. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten van 1608. IX. 343. tuſſchen den Koning van Marokko en de Staaten, in 1609. X. 6. tuſſchen den Sultan Achmet Chan en de Staaten, in 1612. X. 49, 50. tuſſchen de Staaten en de Stad Lubek, in 1613. X. 65. tuſſchen de Staaten en verſcheiden Duiſche Vorſten, in 1613. X. 65.

tuſſchen Zweeden en de Staaten, in 1613 en 1614. X. 66. XI. 64. tuſſchen de Staaten en de Hanze-Steden, in 1615 en 1616. X. 94. tuſſchen Deenemarke en de Staaten, in 1621. X. 427. tuſſchen de Staaten en den Keurvorſt van Brandenburg, in 1622. X. 428. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1624. X. 493. tuſſchen Frankryk en de Staaten, in 1624. X. 495. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1625. XI. 25. tuſſchen Groot-Britanje, Deenemarke en de Staaten, in 1625. XI. 27. tuſſchen Frankryk en de Staaten, in 1630. XI. 123. tuſſchen deſelfden, in 1634. XI. 186. en in 1635. XI. 197. tuſſchen deſelfden, in 1644. XI. 362. tuſſchen de Staaten en de Hanze-Steden, in 1645 en 1646. XI. 395. tuſſchen Frankryk en de Staaten, in 1647. XI. 452. tuſſchen Deenemarke en de Staaten, in 1649. XII. 40. tuſſchen deſelfde Mogendheden van 1654. XII. 274. tuſſchen de Staaten en den Keurvorſt van Brandenburg van 1655. XII. 389. tuſſchen Deenemarke en de Staaten van 1657. XII. 462. tuſſchen Frankryk en de Staaten van 1662. XIII. 31. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten van't zelfde jaar. XIII. 47, 48. tuſſchen Deenemarke, de Staaten, Brandenburg en Lunenburg van 1666. XIII. 238. tuſſchen Groot-Britanje en de Staaten van 1668. XIII. 303. drievoudig, tuſſchen Groot-Britanje, Zweeden en de Staaten van 1668. XIII. 303. tuſſchen Frankryk en Zweeden

den van 1672. XIII. 470. tusschen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1672. XIV. 20. tusschen Keizer Leopold en de Staaten, in 1672 en 1673. XIV. 131, 275. tusschen Christiaan den V., Koning van Deenemarke en de Staaten, in 1673. XIV. 274. tusschen Karel den II., Koning van Spanje, en de Staaten, in 1673. XIV. 276. tusschen Lunenburg, Osnabrugge, Brandenburg, Deenemarke en de Staaten, in 1674. XIV. 305, 306, 307. tusschen Karel den II. Koning van Groot-Britanje en de Staaten, van Louw-, Lente- en Hooimaand des jaars 1678. XIV. 470, 471, 485. tusschen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1678. XIV. 472. tusschen Karel den XI., Koning van Zweeden, en de Staaten, in 1681 en 1685. XV. 60, 90, 123, 325. tusschen Jakob den II., Koning van Groot-Britanje en de Staaten, in 1685. XV. 307. tusschen Keizer Leopold en de Staaten, het *groot Verbond* genaamd. XVI. 16, 46, 298, 425. tusschen Groot-Britanje en de Staaten, in 1689. XVI. 38. tusschen Groot-Britanje, Zweeden en de Staaten, in 1698. XVII. 16, 42, 94. tusschen Groot-Britanje, Deenemarke en de Staaten, in 1701. XVII. 91. tusschen den Keizer, Groot-Britanje en de Staaten, in 1701. XVII. 93. tusschen Groot-Britanje en de Staaten van 1701. XVII. 95. vernieuwd. XVII. 121. tusschen Groot-Britanje, Pruissen en de Staaten van 1701. XVII. 96. tusschen de

Staaten en Bern en Graauwburg-derland. XVIII. 9. tusschen Groot-Britanje en de Staaten, in 1716. XVIII. 116. drievoudig, van 1717, tusschen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten. XVIII. 146. viervoudig van 1718. XVIII. 173 enz. geheim tusschen Frankryk, Spanje en Groot-Britanje van 1721. XVIII. 236. tusschen Frankryk, Groot-Britanje en Deenemarke van 1727. XVIII. 403. tusschen den Keizer, Rusland en Deenemarke van 1732. XIX. 76. tusschen de Hoven van Weenen en Drésden van 1743. XIX. 414. van Frankfort van 1744. XIX. 460. van Warschau van 1745. XIX. 491. tusschen de Hoven van Weenen en Petersburg van 1746. XX. 43. tusschen Groot-Britanje en Rusland van 1747. XX. 158. tusschen de Keizerinne, Groot-Britanje, Sardinie en de Staaten van 1748. XX.

177
Verdrag van 1598, tusschen Engeland en de Staaten, te Westmunster geslooten. VIII. 502. van 1609, tusschen Spanje, de Aartshertogen en de Staaten. IX. 436. van 1609, tusschen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten, waarby het laaftgemelde bevestigd wordt. IX. 445. van 1622, met Tunis en Algiers. X. 445. van 1627, met Frankryk, welk niet bekrachtigd wordt. XI. 61, 62. van 1632, met den Keurvorst van Brandenburg. XI. 167. van 1636 tot 1645, met Frankryk. XI. 235, 265, 277, 304, 334, 362, 389, 423. van 1636, met den Keurvorst van Bran-

Brandenburg. XI. 239. van 1649, met Deenemarke. XII. 41. wordt vernietigd. XII. 273. van 1650, met Spanje. XII. 45. van 1656, met Zweeden. XII. 439. met Poolen en Dantzig. XII. 440. met Deenemarke. XII. 440. van 1657, met Frankryk. XII. 453. van 1659, met Frankryk en Engeland. XII. 476. van 't zelfde jaar, met Engeland. XII. 478. van 1662, met Tunis en Algiers. XIII. 50. van 1665, met de Hertogen van Brunswyk - Lunenburg. XIII. 172. van 1666, met den Keurvorst van Brandenburg. XIII. 184. van 1666, met Deenemarke. XIII. 186. van 1667, met Zweeden. XIII. 277. van Koophandel met Groot-Britanje van 1668. XIII. 302, 402. met Frankryk van 1668. XIII. 328. met den Keurvorst van Brandenburg van 1668. XIII. 373. met den Keurvorst van Keulen van 1668. XIII. 374. met de Ridderorde van Maltha van 1668. XIII. 375. met Zweeden, in 1673. XIV. 274. van Zeevaart met Groot-Britanje, in 1674. XIV. 339. van Koophandel met Frankryk, in 1678. XIV. 492. van Koophandel met de Porte van 1680. XV. 54. met Frankryk tot bevordering van een Bestand tusschen dit Ryk en Spanje, in 1684. XV. 240, 242. met Marokko van 1684. XV. 254. met Keur-Brandenburg, in 1685. XV. 292. met Deenemarke, in 1688. XV. 379. met Groot-Britanje, in 1689. XVI. 27, 37, 38. met Brunswyk-Wolfembüttel. XVI. 143, 271. met Deenemarke, in

1691. XVI. 165. met Marokko, in 1692. XVI. 198. van Onzidigheid voor Italie, in 1696. XVI. 333. van Koophandel met Frankryk, in 1697. XVI. 408. met Groot-Britanje van 1709. XVII. 346. en van 1713. XVII. 496. van Koophandel met Frankryk van 1713. XVII. 512. tusschen Frankryk, den Czaar en Pruissen van 1717. XVIII. 160. tusschen Pruissen en de Staaten van 1717. XVIII. 160. van Weenen van 1725. XVIII. 306 enz. van Hanover van 1725. XVIII. 321 enz. van Seville van 1729. XVIII. 499 enz. XIX. 3 enz. 10 enz. van Weenen van 1731. XIX. 48, 70. van Koophandel met Frankryk van 1739. XIX. 266. ingetrokken. XX. 21. van Worms van 1743. XIX. 413. van Fueffen van 1745. XIX.

495

Verdrag van Verdeeling der Spaanische Heerschappye. Handeling over het zelve. XVII. 6. het eerste wordt geslooten. XVII. 11. handeling over het tweede. XVII. 22-25. redenen voor en tegen het zelve. XVII. 27. het wordt geslooten. XVII. 29. men zoekt het door verscheiden Mogendheden te doen aanneemen. XVII. 33. misnoegen over het zelve aan het Weener-Hof. XVII. 35. de Keizer weigert het te aanvaarden. XVII. 37. Frankryk houdt 'er zig niet aan. XVII. 53, 60

Verdugo (François) wordt Stadhouder van Friesland enz. van 's Konings wege. VII. 367. slaat Norrits, by Noordhoorn. VII. 387. valt op de schans by Olden-

- denboon. VII. 465. belegert Lochem. VII. 465. verlaat het. VII. 466. verrast Steenwyk. VII. 466. zyn aanslag op Kampen. VIII. 18. op Hasselt, VIII. 19. hy valt in Schooterburum. VIII. 68. biedt Graave Willem de brandschatting der Ommelanden aan. VIII. 123. doet boekjes strooijen in Friesland. VIII. 124. zyne Krygsbedryven aldaar. VIII. 312. hy wint Ementijl. VIII. 349. beschermt Groningen. VIII. 356, 357. tragt naar Koeverden. VIII. 378, 379. verlaat de Stad. VIII. 385. valt in Friesland. VIII. 404. trekt naar Frankryk. VIII. 422, sterft. VIII. 422
- Vero (Eduard)* sneuvelt voor 's Hertogenbosch. XI. 98
- Vere (François)* brengt voorraad in Rynberk. VIII. 306, bemagtigt de Schans over Zutfen. VIII. 354. vordert vierentwintig schepen van de Staaten. VIII. 438. dringt sterk op het voldoen der agterstallen aan Koninginne Elizabeth. VIII. 500. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. verdedigt Oostende. IX. 105, 108, 111. zyne looze handeling aldaar. IX. 113
- Vere (Horatio)*, Broeder van François, helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 82. wordt in 't verdedigen van Oostende gekwetst. IX. 115. doorwaadt de eerste de Roer. IX. 194
- Vereeniging. Zie *Unie*.
- Verelst (Joan Louis)*, Burgemeester van Veere, in bezending naar Staatfch Vlaanderen. XX. 63. hy doet een voorslag, wegens 't aanvaarden van Engelschen onderftand. XX. 69, 70. doet de oude en dienende Burgemeesters vergaderen, om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt benoemd, om 'er zyne Hoogheid kennis van te geeven; doch verschoont zig, XX. 78
- Vergadering, Zie Groote Vergadering.
- Vergiffenis (algemeene), in 1566 beraamd. VI. 172. in 1570 afgekondigd. VI. 316, baart weinig gerustheid. VI. 316. andere onder Requesens, in 1574. VI. 475. andere der algemeene Staaten, in 1651. XII. 192, 196, 197. en der Staaten van Holland van 1749, XX. 314
- Verbee (Jan)*, Schepen van Amsterdam, ontdekt een' aanslag op Enkhuizen. VII. 463. verwelkomt Leicester. VIII. 244
- Verbee (Wouter)*, aangezocht om Enkhuizen te verraden. VII. 468
- Verboef (Henrik)*, Zilverfmid in den Haage, heeft de voornaamste hand in den moord der Wittten. XIV. 164, 165, 169, 170, 171, 172, 176. maakt zig meester van de harten der broederen. XIV. 177. zyn uiteinde, XIV. 180
- Verboef (Pieter Willemszoon)* helpt den Scheepsftryd voor Gibraltar winnen. IX. 255. zeilt naar Oostindie. IX. 301. wordt op Banda vermoord. X. 46
- Verlofgeld op 't Kooren. Zie Kooren.
- Verlofgelden of *Licenten*, in Holland en in Zeeland ingevoerd, VI. 399. te Calais geheven, VI. 400. VII. 81. Zie Regten.

- Vermertlen** (*Michiel*), door Sonoi aangesteld tot Regter over eenige Roomschgezinden. VII. 55
- Vernoutsee**, in Zuidbeveland. III. 8
- Aant.** Slag aldaar. III. 8
- Verpagting** van 's Lands Imposten, voor de eerste reize. V. 419, 421. brengt tweemaal zo veel op als de heffing by inzameling. V. 421. *Zie* Excynzen en Imposten.
- Verponding** in Holland, van 't jaar 1448. IV. 20. van 't jaar 1515. IV. 391. V. 134. ontwerp eener nieuwe Verponding. V. 12, 352
- Verponding** (nieuwe) in Holland van 1632. XI. 51. van 1732. XIX. 33
- Verraad** (Protestantisch) in Engeland. XV. 251
- Verreiken** (*Lodewyk*) brengt de Spaansche bekragtiging der Wapenschorsing naar den Haage over. IX. 278. belooft eene nadere. IX. 279, 280. dringt op het te rug roepen der Vloote. IX. 280. waartoe, eindelyk, beslooten wordt. IX. 281. men verwyf hem 't omkopen, door Neyen ondernomen. IX. 282. hy beschuldigt Neyen. IX. 283. brengt eene nadere bekragtiging herwaards. IX. 285, 289. wordt tot de handeling gevolmagtigd. IX. 320, 347
- Verrekykers** gevonden, te Middeburg. X. 47
- Verritus** en **Malorix**, Opperhoofden der Friezen, beweegen hen tot het inneemen van eenige akkers. I. 96. hun zonderling gedrag in den Schouwborg te Rome. I. 97
- Verstandhouding** (geheime). orde op dezelve, in 't jaar 1651, beraamd. XII. 187
- Vervolging** neemt af, in 1564. VI. 98. wakkert, in 1566. VI. 209. in 1567. VI. 233, 253. in 1568. VI. 265. in 1569. VI. 292. in 1570. VI. 317. neemt sterk af, onder Don Jan. VII. 202. laatste voorbeeld van 't dooden om den Godsdienst in de Spaansche Nederlanden. VIII. 482
- Verzegeling**. wat 'er, in Holland, door verstaan werdt. IV. 445. V. 23
- Verzoekschrift** der Edelen ontworpen. VI. 132. overgeleverd. VI. 142. Inhoud van het zelve. VI. 143. Antwoord daarop. VI. 145. 't wordt gedrukt. VI. 147
- VESPAZIAAN** voor Keizer uitgeroepen. I. 117. Civilis veinst zyne zyde te kiezen. I. 117. hy wint den Slag by Kremona. I. 138. 't Leger aan den Neder-Ryn doet hemeed. I. 139
- Vetera**, Legerplaats der Romeinen. I. 127
- Aant.** door Civilis bestormd. I. 133. belegerd. I. 134, 136, 142. ontzet. I. 143. op nieuws, omringd. I. 145. hongersnood te Vetera. I. 151. dat, eindelyk, opgegeven wordt. I. 152
- Vetb** (*Lucas de*), Schout by Nagt. zyn togt naar de Oostzee. XVIII. 102. hy keert naar huis. XVIII. 103.
- Vetkoopers** en **Schieringers** tweespalt in Friesland. III. 328. IV. 63
- VEURNE**, door Parma bemagtigd, in 1583. VII. 490. door de Franschen, in 1744. XIX. 456
- Veuzels** (*Willem*) naar Spanje gezonden, om die van Utrecht

te verdedigen. VI. 315. brengt eenig Zilverwerk naar Emmen-rik. VII. 330

Vezekius (*Bernberus*), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X.

413. XI. 144

Vezontio, Stad in Gallie. I. 101
VIANE en AMEIDE (*Heerlykheid van*) door de Staaten van Holland gekogt. XVIII. 337

VIANE, verscheiden' reizen verlooren en gewonnen. IV. 205. 't Slot aldaar versterkt. VI. 211. de bezetting wordt van voorraad voorzien. VI. 215. Hertog Erik maakt 'er zig meester van. VI. 232

Vierde Punt der Ryswyksche Vrede, tusschen het Keizerryk en Frankryk. XVI. 418. zwaarigheid in het zelve. XVI. 421. de Staaten zoeken het te doen veranderen. XVI. 423. XIX. 215. Frankryks oogmerk in het zelve. XVI. 424. handeling, in het Duitsche Ryk, over de vernietiging van het zelve. XIX. 212

Vierjen (*Matthias van*) trekt in gezantschap naar Deenemarke.

XIII. 393

Viglius van Zuichem van Aytta zoekt onderstand tegen de Munstersche herdoopers. V. 74. wordt Raadsheer in den grooten Raad te Mechelen en in den geheimen. V. 236, 262. verdedigt 's Keizers regt op Gelder en Zutphen. V. 236. bewerkt een Verbond met den Hertoge van Gulik en den Koning van Deenemarke. V. 262. handelt, op de Ryksdagen, over de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Ryk. V. 306, 308, 309, 311, 317. wordt President van

den geheimen Raad. V. 317. verdedigt zig wegens 't uitgeeven van een streng Plakaat. V.

348. slaat eenige Nederlanders voor, om naar Trente te gaan. V. 363. zyn oordeel over den afstand der Nederlanden. V.

427. hy wordt medehelper in de Abtdye van S. Baafs. VI. 7. Lid van den Raad. van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1558. VI. 32.

zoekt zig van zyn ampt te ontslaan. VI. 71. dwarsboomt Oranje. VI. 97, 100. verschilt met hem over Egmonds Berigtschrift. VI. 104. krygt eene be- roerte. VI. 106. wordt van 't Pre- sidentschap in den geheimen

Raad ontslaagen. VI. 121. geraadpleegd op 't stuk der Inqui- sitie. VI. 137. keurt zeker Ver- toog van Holland af. VI. 153.

houdt de Landvoogdes opbin- nen Brussel. VI. 190. zoekt den Koning tot gemaatigdheid te beweegen. VI. 265. wordt voor

den opsteller der Crimineele Ordonnantien gehouden. VI. 293. raakt in geschil met Alva

over den tienden penning. VI. 294, 297, 334, 337. zyn moe- dig antwoord. VI. 337. hy ont- werpt eene algemeene Vergif- fenis. VI. 317. hy sterft. VII. 146

Vigos. Spaansche Zilvervloot aldaar vernield. XVII. 171

Vikaris (*Pauselyke*). Raadplee- gingen in Holland om 'er een onder de Roomschegezinden toe

te laten. XIX. 84 enz.

Viktor Amadeus de II., Hertog van Savoje, verlaat de zyde van Frankryk. XVI. 119. treedt in

't Groot-Verbond. XVI. 103, 120.

120. zoekt onderftand by de Staaten. XVI. 120, 158. zyne Krygsverrigtingen. XVI. 158, 199. hy fluit heimelyk met Frankryk. XVI. 323 enz. gaat tot de Bondgenooten over. XVII. 204, 223, 322. wordt *Koning van Sicilie*. XVIII. 7. de Staaten weigeren hem in 't bezit van dit Ryk te handhaaven. XVIII. 25. hy treedt in 't Viervoudig Verbond. XVIII. 186. neemt den naam van *Koning van Sardinie* aan. XVIII. 187
Villa Hermosa (Hertog van) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIV. 371. XV. 52
Ville (Alt de la), Fransche Gezant in den Haag, slaat het houden eener Byeenkomst voor. XX. 14. geeft den Staaten kennis van het oogmerk zyns Meesters om hunnen bodem aan te tasten. XX. 56. doet eene nadere Verklaring. XX. 161. wordt beantwoord. XX. 162
Ville (Joris van Lalaing, Heer van), verzekert zig van Valen chyn voor de Staaten. VII. 125. wordt Overfte van Friesland en Groningerland, by voorraad. VII. 127. wordt aldaar, en over Drente, Twente en Lingen, vaste Stadhouder. VII. 165. doet Boffus knechten vertrekken uit Friesland. VII. 165. wordt Graaf van Rennenberg. VII. 238. Zie *Rennenberg*.
Villers (Jan de), Heer van l'Isle Adam, fluit de Kennemers, voor Hoorn. III. 473. zyne magt. III. 474
Villers (Jan van Montigni, Heer van), by Daalhem gevangen. VI. 270. ter dood gebragt. VI.

277. byzonderheid hem betreffende. VI. 278
Villers (Joost de Zoete, Heer van), neemt den Heer van Selles gevangen. VII. 318. zyne Krygsbedryven, in 1581. VII. 376. hy wordt Stadhouder van Utrecht. VIII. 10. raakt met Tassis in gevegt. VIII. 74. wordt gevangen. VIII. 75. raakt los. VIII. 305. spyzigt Rynberk. VIII. 305
Villers (Pieter de), Predikant, maant Willem den I. af van den handel met Engeland. VII. 83. fchryft de Verdediging van den Prinfe tegen den Spaanschen Ban. VII. 348. brengt den toelag van Anjou op Antwerpen uit. VII. 476
Vindex (Kajus Julius) verwekt eenen opftand in Gallie. I. 100. die gedempt wordt. I. 101
Vindoniffa, Legerplaats in Zwitferland. I. 154 *Aant*.
Vifch of Vifcher (Jan), Baljuw van Ingelmonfter, te Gend gevat. VII. 178. opgehangen. VII. 233
Vifch (Gerard Jakobszoon), Vroedschap te Rotterdam, door de fchuttery bewaard. XIV. 115
Vifchery. Zie *Haringvifchery*.
Vifser (Adolf) in bezending naar Zeeland. XVIII. 244
Visoliet (Omar van), Kiesheer te Middelburg, gemagtigd tot de Byeenkomst te Antwerpen. XIX. 228
Vitelli (Chiappin), Veldmaarschalk onder Alva. VI. 241. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. bemagtigt Woudrichem, Leerdam en Asperen. VI. 474. zyn dood. VII. 75
S 5

VITELLIUS (AULUS) aan den Neder-Ryn tot Keizer verklaard. I. 104. de Batavische hulpbeden vallen hem toe. I. 104. hy beoorloogt en overwint Othos Leger. I. 106, 111. hy verzendt de Batavieren naar hun Vaderland. I. 113. beveelt het doen eener werving onder de Batavieren. I. 118. verliest den Slag by Kremona. I. 138

Viten. Zie *Jutten*.

Vivien (Nikolaas), Pensionaris van Dordrecht, in bezending naar Zeeland op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 335. neemt de Vergadering van Holland waar.

XIV. 54

VLAANDEREN. Oorsprong der oorlogen tusschen Vlaanderen en Holland. II. 154, 175. Vrouw Petronelle staat, vergeefs, naar dit Graaffschap voor haaren Zoon, Dirk den VI. II. 217. die van Vlaanderen vallen in Walcheren. II. 277. worden verdreeven. II. 279. vallen wederom in Walcheren. II. 317. in Schouwen. II. 323. voeren, op nieuws, oorlog tegen Holland. II. 388. vallen in Walcheren. II. 392. worden geslaagen. II. 393. doen een' nieuwen inval. III. 48, 99. worden verjaagd. III. 49, 101. worden van Holland, Zeeland en de Stad Utrecht meester. III. 160, 161, 164. raaken alles wederom kwyt. III. 165, 168, 179. einde van den twist tusschen Vlaanderep en Holland. IV. 208. Vlaanderen wil Maximiliaan niet voor Voogderkennen. IV. 231. binnenlandsche oorlog in Vlaanderen. IV. 232, 240. Verdrag.

IV. 241, 259. Grenscheiding aldaar geregeld. XIII. 137, 373
VLAANDEREN (STAATSCH) wordt, in 1747, veroverd door de Franschen. XX. 60, 104. oorzaken van deszelfs zwakheid.

XX. 63

VLAARDINGEN, Stede en Landstreek in Holland. II. 159, 165. overmeesterd. II. 159. Vlaardinger engte. II. 159. Scheepsstryd voor Vlaardingen. II. 161. de Vlaamingen worden 'er uit verjaagd. III. 166. opschudding in 1653. XII. 281. de plaats zoekt als een beslooten Stad aangemerkt te worden. XX. 409
Vlagge (Regt der). handeling hierover met de Engelschen, in 1672. XIII. 472-476. met de Franschen, in 1681. XV. 71
Vlak (Rommert), zyn schip vliegt in de lugt, by Tabago. XIV.

444

Vlak (Roemer) sterft aan eene wonde. XVII. 198

Vleugels, wat men 'er door verstondt. I. 126 *Aant.*

VLIELAND geplonderd door Billy. VII. 75

Vlierbop (Ellerd) helpt Briele inneemen. VI. 345

Vliet (Gerard van Woerden van) om hulp aangezocht tot het inneemen van Amsterdam. VII.

187

Vliet (Jonkheer Jan van Woerden van), gemagtigd tot het bewind in 't Noorderkwartier. VI. 395. wordt Burgemeester van Haarlem. VI. 412. gevangen gezet. VI. 432. ontsnapt. VI. 433. wordt Lid van den Landraad.

VII. 23

VLISSINGEN, WESTKAPELLE en Dom-

- DOMBURG** (de Heerlykheid van) aan den Heere van Veere geschonken. IV. 86
- VLISSINGEN** verrast door die van Sluis. IV. 235. wordt, nevens Veere, tot een Markgraafschap verheeven. V. 428. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 325. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 350. zy verjaagt haare bezetting en kiest 's Prinzen zyde. VI. 350. 't aangevangen Slot aldaar geslegt. VI. 353. in 1574, met verscheiden' voorregten beschonken. VI. 463. aanslag op deeze Stad mislukt VII. 376. Oranje koopt de Heerlykheid deezer Stad. VII. 381. zy wordt met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. Maurits wordt aldaar ingehuldigd. VIII. 271. toeleg op de Stad, in 1601. IX. 102. zy wordt ontleidigd van Engelsche bezetting. X. 104. aanslag op de Stad, in 1636. XI. 237. verschil over 't bestellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. verandering der Regeeringe, in 1672. XIV. 218. de Prins van Oranje wordt aldaar voor Stadhouder verklaard, in 1747. XX. 71. aankomst van Engelsch Krygsvolk voor de Stad. XX. 80
- Vloot** (zogenaaude *onverwinnelyke*), in Spanje uitgerust. VIII. 283. steekt in zee. VIII. 285. raakt slaags met de Engelschen. VIII. 286. keert naar huis. VIII. 287. lydt zwaare schade, door storm. VIII. 287
- Vloot** (Smirnsche), in 1664, aangevallt door de Engelschen. XIII. 126. nog eens, in 1672. XIV. 13. onderzoek, of zulks met de Bredasche Vrede streeft, XIV. 14. aanslag op dezelve. XVI. 151
- Vloot** (Spaansche) komt aan te Kadix. XVIII. 416. handeling over de belasting op het zilver met dezelve aangebragt. XVIII. 448, 453. die eindelyk geregeld wordt. XVIII. 508
- Vloots of Vlotinus** (Pieter), Sekretaris van Amsterdam, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
- Vlugtelingen** (Fransche). Verklaring ten hunnen voordeele. XVII. 348
- Voet** (Gerardus), wegens Gelderland, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Voetiaan** en **Coccejaan**. Oorsprong van derzelver geschillen. XIII. 54-57, 62. de eersten komen in meer agting na 't jaar 1672. XIV. 445. hunne verschillen door de Staaten bemiddeld, in 1694. XVI. 275
- Voetspoeling**, in Zeeland geoeffend. VI. 355. XI. 162
- Vogelzang**, Graaflyk Lusthuis door Floris den V. gestigt. III. 85
- Vogelzangk** (Pieter), Penfionaris van Amsterdam, in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477
- Vokula** (Dillius) trekt op tegen Civilis. I. 134. legert zig te Gulduba. I. 135. wordt, hier, overvallen. I. 141. overvalt Civilis. I. 143. ontzet Vetera. I. 144
- VOLKMARUS**, Bisschop van Utrecht, hift de Friezen op tegen

- gen Graave Arnoud. II. 129
 Volkplanting van Trajaan, hier
 te Lande. I. 190
VOLLENHOVE (Slot te) gestigt. II.
 265. belegerd. III. 195. verlaa-
 ten. III. 196. ingenomen door
 Sonoi. VII. 364
Volmar (*Jakob*) heeft de hand in
 eene munitary te Leiden. VIII.
 259. wordt onthalsd. VIII. 261
Vondel (*Joost van den*) maakt een
 vers op 't stigten der Remon-
 strantsche Kerke te Amsterdam.
 XI. 87. wat hierover te doen
 viel. XI. 87. hy sterft. XV. 40
Voogd (*Leonard de*), trekt in be-
 zending naar Schotland. VIII.
 293. Raadsheer in den Hoo-
 gen Raade, afgezonden om
 Amsterdam tot het Bestand o-
 ver te haalen. IX. 429. wordt
 gemagtigd tot de verandering
 der Regeeringe te Alkmaar.
 X. 22
Voogd (*Nikolaas de*) komt in be-
 zending te Utrecht. X. 223.
 wordt tot Regter over Olden-
 barneveld, Hogerbeets en de
 Groot aangesteld. X. 288, 340
Voogdyschap over den jongen
 Prins van Oranje Willem den
 III. Verschillen, deswege, on-
 der zyne naastbestaanden veref-
 fend. XII. 138-144. de Prinses
 Weduwe zoekt hulp in de Voog-
 dyschap by de Staaten van Hol-
 land. XII. 443
Voorhout (*Willem van*) sneuvelt te
 Schagen. II. 262
VOORNE (*Heerlykheid van*). Gele-
 genheid derzelve. II. 238. zy
 wordt aan Jan van Beieren opge-
 draagen. III. 325. aan Frank van
 Borselen. III. 514. aan Karel,
 Graave van Charolois. III. 515.
 byzonderheden, wegens deeze
 Heerlykheid. III. 515. men zoekt
 haar de gemeene Lasten onder
 Holland te doen opbrengen.
 V. 248, 285
VOORNE (*LAND VAN*) wil als een
 Gewest op zig zelf aangemerkt
 zyn. VII. 264, 433. wordt, ne-
 vens Briele, verklaard tot Hol-
 land te behooren. XIV. 306
Voorne (*Floris van*). II. 259
Voorne (*Gerard van*) onthalsd. IV.
 230
Voorne (*Hugo van*). II. 259, 295,
 300, 304
Voorne (*Magteld van*) ondersteunt
 Willem den V. tegen zyne Moe-
 der. III. 282. Zie *Hugo van*
Voorne.
Voornerfchans, bemagtigd door de
 Franschen. XIV. 35
Voorfchooten, Legerstede des Graa-
 ven van Loon. III. 318
Vorstius (*Conradus*), in Arminius
 plaats, tot Hoogcleeraar te Lei-
 den beroepen. X. 20. geschorft.
 X. 54. zyne Leer wordt veroor-
 deeld. X. 326
Vos (*Jakob*) wordt, om 't schry-
 ven van zeker boekje, geban-
 nen. VII. 493, 494
Vos (*Paulus*) wordt Lid van den
 Landraad, in 1575. VII. 23
Vosbergen (*Gaspar van*), Baljuw
 van Zierikzee. Zyn looze han-
 del met de Spaanschen. VII. 73,
 99. hy ontvlugt hun. VII. 100.
 zyn gesprek met Oranje over
 den koop van Veere en Vlis-
 singen. VII. 384. hy wordt ge-
 magtigd om met Leicester te
 handelen. VIII. 175. wegens
 zyn bedryf in 't Prinsdom van
 Oranje beschuldigd. X. 426. in
 gezantschap naar Frankryk. XL.
 62.

62. naar Duitſchland. XI. 178
Vosmaer (*Jakob*) bevordert de
aanſtelling van Willem den III.
te Rotterdam. XIV. 78
Voffe (*Andries de*), Penſionaris
van Enkhuizen. XIV. 338
Voffius (*Gerardus Joannes*) wordt
van 't Regentſchap van 't Staa-
ten-Kollegie verlaaten. X. 388.
wordt Profeſſor der Hiſtorien
in de doorlugtige Schoole te
Amſterdam. XI. 89
Vrede is noodig voor Holland.
V. 118
Vrede van Atrecht van 1435.
III. 522. van Confians, in 1465.
IV. 85. van Peronne, in 1468.
IV. 105. van Frankfort, in 1489.
IV. 259. van Kameryk, in 1508
en 1529. IV. 358, 503. van Cres-
pi, in 1544. V. 272. van Paſſau,
in 1552. V. 366. van Chateau
in Cambreſis, in 1558. VI. 34.
van Vervins, in 1598. VIII.
499. van Munſter, in 1648. XI.
458. van Londen, in 1654. XII.
317. Pyreneeſche van 1659. XII.
475. Olivaſche van 1660. XII.
481. Koppenhaagsche, van 't
zelfde jaar. XII. 482. met Por-
tugal van 1661. XIII. 16-18.
met den Biſſchop van Munſter
van 1666. XIII. 202. Bredaſche
van 1667. XIII. 265-267. A-
kenſche van 1668. XIII. 329.
Weſtmunſterſche van 1674.
XIV. 299. Keulſche van 1674,
met den Biſſchop van Munſter
en den Keurvorſt van Keulen.
XIV. 304, 305. Nieuwmeegſche
van 1678. XIV. 490 enz. XV. 19.
met Algiers van 1679. XV. 24.
Ryswykſche van 1697. XVI.
406 enz. zie Vierde punt der
Ryswykſche Vrede, Karlowit-

ſche Vrede van 1699. XVII. 17.
Travendaſche van 1700. XVII.
43. Utrechtsche van 1713. XVII.
504 enz. met Algiers, Tunis en
Tripoli, in 1713. XVIII. 9. van
Radſtad en Baden, in 1714.
XVIII. 14, 16. met Spanje van
1714. XVIII. 20. Paſſarowitſche
van 1718. XVIII. 172. met Al-
giers van 1726. XVIII. 391.
vernieuwd, in 1731. XIX. 65.
van Weenen van 1738. XIX.
240. van Breslau van 1742. XIX.
339. van Abo van 1743. XIX.
417. van Dresden van 1745.
XIX. 513. van Aken van 1748.
XX. 244
Vredehandeling (heimelyke) van
1705 en vervolgens. XVII. 289-
294, 314, 315, 326. zy wordt
openbaar. XVII. 334 enz.
Vredehandeling te Aken. XX.
179. Gevolmagtigden op de-
zelve. XX. 179. zwaarigheden
in de handeling. XX. 181. de
vooraſgaande punten tot de
Vrede worden getekend. XX.
182. inhoud derzelven. XX. 184.
geheim punt. XX. 186. ver-
klaaring der Gevolmagtigden
van Groot-Britanje en de Staa-
ten. XX. 187. byzonderheid in
't ſtellen der vooraſgaande pun-
ten. XX. 191. vervolg der han-
delinge. XX. 240. zwaarighe-
den in het Franſch Ontwerp.
XX. 242. de Vrede wordt ge-
tekend. XX. 244. Proteſten daar
tegen. XX. 251. aanmerkingen.
XX. 258
Vredehandeling te Breda, in
1667. XIII. 245. Gevolmagtig-
den der Staaten. XIII. 245. hun
laſt. XIII. 245. handeling over
't behouden der wederzydſche
be-

bezittingen. XIII. 247. over eene duisterheid in't Verbond van 1662. XIII. 249. over de brieven van Schâverhaaling. XIII. 250. over de Engelsche Akte tot voortzetting van den Koophandel. XIII. 251. over de handhaaving der Vrede. XIII. 252. Wapenschorsing voorgeslaagen. XIII. 253. afgewezen. XIII. 254. handeling tusschen de Zweedschen en Staatschen. XIII. 254. misverstand wegens 't aannemen van zekeren voorslag. XIII. 255. aanvang der openbaare handelingen. XIII. 257. voortgang derzelven. XIII. 263. de Vrede wordt geslooten. XIII.

265

Vredehandeling te Breda, in 1746 beslooten. XX. 27. opening derzelve. XX. 47. strekking. XX. 48. gedrag der Engelschen op dezelve. XX. 50. ontwerp van eene algemeene Vrede, aldaar gemaakt. XX. 53. vergeleeken met de Vrede van Aken. XX. 259. verslag van 't gehandelde aldaar. XX. 83. zy wordt afgebroken. XX. 102

Vredehandeling te Geertruidenberg, in 1710. Voorbereidsels daartoe. XVII. 350. voorslag van Frankryk. XVII. 352. verschil over den zelve. XVII. 355. handeling met de Franschen. XVII. 356-362. raadpleegingen daarover in den Haage. XVII. 362-364. nadere voorslag van Frankryk. XVII. 364, 367. handeling over denzelve. XVII. 365-372. zy wordt afgebroken. XVII. 372. de Staatert verdedigen zig deswege. XVII.

372-382

Vredehandeling met Kromwel. Laft der Gemagtigden tot dezelve. XII. 258. uitvoering van den zelve. XII. 261. voorslag der Engelschen. XII. 262. hun eisch van vergoeding. XII. 263. de Gemagtigden handelen be- dekt voor elkanderen. XII. 279, 280. nieuwe laft aan dezelve. XII. 308. de Engelschen ontwerpen een Verdrag. XII. 310. twist over het zelve. XII. 311. de Staaten bewilligen 'er in onder voorwaarde. XII. 315. de Vrede wordt geslooten. XII. 317. handeling over de uitfluiting van den Prinse van Oranje door Holland alleen. XII. 320-324. zy geschiedt. XII. 324. zy lekt uit. XII. 326. Zie *Uitsluiting*. de Vrede wordt afgekondigd. XII. 330. aanmerkingen op dezelve. XII. 331

Vredehandeling te Keulen, in 1673. XIV. 242, 244, 253. handeling over eene Wapenschorsing. XIV. 243, 244, 247-252. Instructie voor de Gevolmagtigden. XIV. 252. voorslag der Zweedschen. XIV. 254. Antwoord der Staatschen. XIV. 256. door Zeeland afgekeurd. XIV. 257. nader voorslag der Zweedschen. XIV. 258. de handeling wordt gerekt. XIV. 264. afgebroken. XIV. 301

Vredehandeling te Munster beschreeven. XI. 397 enz. titels en rang der Gevolmagtigden geregeld. XI. 397. Fredrik Henrik stremt het vertrek der Gevolmagtigden van den Staat. XI. 398, 399. schets van de belangen der handelende Mogendheden, als Spanje. XI. 400. de

Ver-

Vereenigde Gewesten. XI. 402. de Keizer. XI. 406. Beieren. XI. 408. Saxen. XI. 408. Frankryk. XI. 408. Zweeden. XI. 408. de Paltsgraaf Karel-Lodewyk. XI. 409. Hessen-Kassel. XI. 409. middelaars op de handeling. XI. 410. voorbereidsels tot dezelve. XI. 411. de Staatfche Gevolmagtigden komen te Munster. XI. 412. verneemen dat Frankryk en Spanje afzonderlyk handelen. XI. 413. verslag van Pauw en de Knuit. XI. 415-418. handeling over een een Bestand. XI. 419. de Staatfchen verontschuldigen zig wegens afzonderlyke handeling met de Spaanschen. XI. 419-425. zy komen genoegzaam overeen met dezelve. XI. 444-446. zoeken Frankryk en Spanje te bevredigen. XI. 446. tekenen 't ontwerp der Vrede. XI. 451. de Spaanschen loopen te rug. XI. 454. de Staatfchen noodzaaken hen te staan. XI. 454. de Franschen stemmen het tekenen der Vrede tusschen Spanje en de Staaten. XI. 455. 't geschiedt eindelijk. XI. 457. inhoud van het Verdrag. XI. 458-475. byzondere Verdragen met het Huis van Oranje. XI. 475-478. verschil wegens dezelve. XI. 488. de Staatfchen doen verslag van 't sluiten der Vrede. XI. 478. misnoegen van 't Fransche Hof. XI. 479, 485. Zeeland en Utrecht weigeren de Vrede te bekrachtigen. XI. 457, 483-485, 489. Utrecht laat zig overhaalen. XI. 488, 490. de Vrede wordt afgekondigd. XI. 491, 494. Zeeland neemtze eindelijk aan. XI. 493. schets van 't gene 'er verder gesloot-

ten werdt te Munster en te Osnabrugge. XI. 495-500. Vredehandeling te Nieuwmegen. Voorbereidsels tot dezelve. XIV. 368, 384. inzigten op de voorwaarden. XIV. 385. verschil over de Paspooten. XIV. 387. de handeling wordt opgeschort. XIV. 388. voortgezet. XIV. 401, 423. inzigten der oorloogende Mogendheden. XIV. 403-406. handeling der Franschen. XIV. 406-411, 415-418. verschil over den onzydigen grond buiten Nieuwmegen. XIV. 411. over den titel en rang der Gevolmagtigden. XIV. 413. orde op de openbaare rust. XIV. 413. onderzoek der Volmagten. XIV. 424. wederzydsche eischen. XIV. 436-439. de Franschen handelen met de Staatfchen overeene afzonderlyke Vrede. XIV. 460-462. zy rekken de handeling over de algemeene. XIV. 467. hun voorslag van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 476. Wapenschorsing. XIV. 480, 481. de Staatfchen arbeiden tot Vrede. XIV. 482. de Vrede wordt byna hoopeloos. XIV. 482. de hoop tot Vrede herleeft. XIV. 486. bedektheid der Franschen. XIV. 487-490. uitflag der handeling. XIV. 490 enz. Vredehandeling te Peronne, in 1558. VI. 29. te Breda, in 1575. VII. 31-53. te Keulen, in 1579. VII. 277-285, 310-316. met den Aartshertoge Albertus, in 1598 afgeweezen. IX. 11. schriften voor en tegen de Vredehandeling met Spanje. IX. 178-180. drie gevoelens over dezelve. IX. 239, 251, 283. Vre-

Vredehandeling te Ryswyk. Eerste aanleiding tot dezelve. XVI. 255, 272, 300-306, 320, 341-347. men besluit 'er toe. XVI. 344, 345. de handelplaats wordt vastgesteld. XVI. 347. gelegenheid derzelve. XVI. 348. schets van de inzichten en belangen van Frankryk. XVI. 350, 367. van den Keizer en 't Ryk. XVI. 352. van Spanje. XVI. 355. van Groot-Britanje. XVI. 355. van de Staaten. XVI. 357. van Zweeden. XVI. 358. regeling van het uiterlyke der handeling. XVI. 359. Opening der Byeenkomsten. XVI. 360. Eischen der Duitschen. XVI. 362. der Spaanschen. XVI. 364. der Staatfchen. XVI. 364. Aanmerkingen op de eischen. XVI. 364. verscheiden Ontwerpen van Vrede. XVI. 381-384, 389. aanmerkingen op dat der Franschen. XVI. 385-390. de Franschen zoeken afzonderlyk te sluiten. XVI. 390. doen een naderen voorflag. XVI. 392-395. de Keizerschen zoeken het sluiten te doen verwylen. XVI. 401. de Vrede wordt getekend. XVI. 406 enz. 418 enz. *Protèstatien* tegen dezelve. XVI. 427. Aanmerkingen op dezelve. XVI. 436 enz.

Vredehandeling met Spanje en de Aartshertogen van den jaare 1608. Wederzydsche Gemagtigden tot dezelve. IX. 320, 321. onderzoek der Volmagten. IX. 321. men handelt eerst van Vrede. IX. 322. de Vryheid der Vereenigde Nederlanden wordt erkend. IX. 323, 325. de titel der Aartshertogen be-

twist. IX. 323. geschillen over den Indischen handel. IX. 326-334, 335, 342. de Staaten zoeken de onderhandelingen af te breeken. IX. 335. de Spaanschen leveren hunne punten over. IX. 337. hunne inzichten op 't stuk van den Godsdienst. IX. 338. punten der Staatfchen. IX. 341, 349. verschil over den Koophandel in de Nederlanden. IX. 341, 342. over de grenscheiding. IX. 344. over de geleigelden, wisseling van Plaatfen en herlevering van goederen. IX. 347. de Spaanschen eischen, voor 't laaft, afstand van de Indische Vaart, en vrye oefening van den Roomschen Godsdienst. IX. 357. de handeling wordt afgebroken. IX. 359. *Zie Bestand.*

Vredehandeling met de Spaanschen van 1629. XI. 106. van 1632 en 1633. XI. 158, 167-174. van 1635. XI. 213-216. aanleiding tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 357-362, 395. *Zie Vredehandeling te Munster.*

Vredehandeling te Utrecht vastgesteld. XVII. 423. Gevolmagtigden tot dezelve. XVII. 427. inzichten en belangen op dezelve, van Frankryk. XVII. 428. van Groot-Britanje. XVII. 430. van de Staaten. XVII. 433. opening der Byeenkomfte. XVII. 440. 't Ontwerp der Franschen wordt verklaard. XVII. 442. misnoegen daarover. XVII. 445. handeling over 't beantwoorden derzelve. XVII. 447. eischen der Keizerschen. XVII. 448. der Engelschen. XVII.

448. der Portugeefchen. XVII.
 449. der Pruiſſiſchen. XVII.
 450. der Savooiſchen. XVII. 450.
 der Staatſchen. XVII. 451. Aan-
 merkingen op alle de eifchen.
 XVII. 453. misnoegen der Kei-
 zerſchen. XVII. 454. de han-
 deling verſlaauwt. XVII. 455.
 de Engeliſchen dreigen afzon-
 derlyk te zullen ſluiten. XVII.
 470. wapenſchorſing. XVII. 483,
 489. twiſt over de Barriere der
 Staaten. XVII. 485. over Door-
 nik. XVII. 487. over de Plaat-
 ſen, die Frankryk zou moeten
 aſtaan. XVII. 501. over de Lyſt
 der Regten. XVII. 502. de Vre-
 de wordt geſlooten. XVII. 504,
 515. afgekondigd. XVII. 515.
 Proteſten tegen 't gehandelde.
 XVII. 519. beſluit van 't ver-
 haal der handelinge. XVII. 521.
 de Vredehandeling tuffchen den
 Keizer en Frankryk wordt af-
 gebroken. XVIII. 4. hervat.
 XVIII. 13. Vredehandeling tus-
 ſchen Spanje en Savoje. XVIII.
 7. tuffchen Spanje en de Staa-
 ten. XVIII. 16 22. tuffchen Span-
 je en Portugal. XVIII. 22
 Vredehandeling te Weſtmunſter
 met Karel den II. XIV. 293. de
 Staaten ſchryven hem. XIV.
 294. zyn antwoord. XIV. 296.
 wederantwoord der Staaten.
 XIV. 297. uitſlag der handelinge.
 XIV. 299
Vredeland (*Henrik*), Lutherſch'
 Predikant te Woerden, wordt
 de Stad ontzeid. VII. 333
Vredenburg ('t Slot) te Utrecht
 geſtig. IV. 495
Vreeland ('t Slot te) geſtig. II.
 398. belegerd. III. 12. aan Gys-
 brecht van Amſtel verpand. III.
 14. hem ontweldigd. III. 36. aan
 Willem den III. verpand. III.
 224. den Biſſchop van Utrecht
 wederom afgeſtaan. III. 287.
 twiſt hierover beſlegt. III. 305.
 308
 Vreemdelingen, met eenige be-
 paaling, van 't bekleeden van
 Ampten in Holland uitgeſlooten.
 V. 383, 405, 428. uit de
 Regeering te weeren. VI. 51,
 100
Vreeswyk. Zie *Vaart*.
 Voedſchappen der Steden, oud-
 tyds, geen bepaald getal. II. 33.
 wanneer vaſte Kollegien gewor-
 den. III. 363. in welke Steden,
 zy zig zelven kiezen mogten,
 onder den Aartshertoge Filips,
 en tot hoe lang. IV. 295, 296,
 297, 349. ſomtyds gedreigd te
 veranderen. IV. 454. men be-
 dingt, dat zulks, alleen op den
 gewoonen tyd, geſchiede. V.
 418
Vroezen (*Adriaan*), Voedſchap
 te Rotterdam, verdagt by 't ge-
 meen. XIV. 77. legt zyn ampt
 neder. XIV. 78. wordt door de
 ſchutters vaſtgehouden. XIV.
 115. aan zyne Hoogheid ge-
 zonden. XIV. 193. wederom in
 de Regeering geſteld. XVII. 135
Vroone ('t Dorp) heeft Keuren
 van Willem den II. gehad. II.
 401. 't wordt verbrand. III. 107
Vrooneſtein (*Adriaan de Waal van*),
 tekent het Verbond der Edelen.
 VI. 126
 Vrouw (ſterke) uit Zeeland. III.
 205
 Vrouw, in mans gewaad, volgt
 den kryg. IX. 115
Vrybergen (*Kornelis van*), Re-
 ſident te Bruiſſel. zyne hande-
 ling

- ling aldaar. XIV. 127
Vrybergen (Marinus van), der
 Staaten Gezant aan 't Engel-
 sche Hof. XVII. 121, 279, 381
Vrybergen (Theodorus van) neemt
 Brouwershaven in. XIII. 413
 Vrye-Metfelaars. Genootschap
 derzelven in Holland gestoord
 en verboden. XIX. 167
 VRYEN (LAND VAN DE) treedt in
 Utrechtsche Unie. VII. 266.
 verzoent zig gedeeltelyk met
 Filips den II. VII. 507
 Vrygeleibrieven. Verschil over
 't verleenen derzelven tusschen
 den Admiraal en de Staaten. V.
 140, 163, 194
 Vryheid, sterk begeerd van de
 oude Ingezetenen deezer Lan-
 den. I. 444. II. 214, 222, 223.
 III. 335, 337. IV. 63, 66
 Vrywilligen. welke Krygskneg-
 ten de Romeinen hierdoor ver-
 stonden. I. 194 *Aant.*
 Vuuren langs de stranden in oor-
 logstyd. V. 293
Vyg (Adriaan), Overste van Go-
 rinchem, verliest Gunterstein.
 VI. 424
- W.
- Waal (Frank de)* bevordert
 de openbaare Preeke. VI.
 165
Waal (Joan de), Burgemeester
 van Haarlem, door Willem den
 II. in hegtenis genomen. XII.
 90. op Loevestein gezet. XII.
 92. geslaakt, mids zig onthou-
 dende van de Regeeringe. XII.
 109. hersteld in zyne waardig-
 heid. XII. 127, 194
Waaften. Zie *Warneton*.
 Waardgelders aangenomen, in
 1587. VIII. 204. in 1596. VIII.
 432. in 1617. X. 161, 166, 169.
 oorzaken hiervan. X. 161. af-
 gedankt te Utrecht. X. 232. en
 in Holland. X. 235, 236. hon-
 derd vendels beslooten aan te
 neemen, in Holland, in 1747.
 XX. 120. afgedankt. XX. 334
Waayen (Joannes van der), Pre-
 dikant te Middelburg, worde
 Zeeland ontzeid. XIV. 449. ar-
 beidt om het goed verstand tus-
 schen de Prinzen van Oranje en
 Nassau te herstellen. XV. 424
Wabbens (Sebastiaan), Burgemees-
 ter van Appingadam, begun-
 stigt de onderneeming van
 Graave Lodewyk. VI. 272
 WAGENINGEN bemagtigd door
 Hertoge Karel van Gelder. IV.
 340. belegerd door Filips van
 Bourgondie. IV. 341. verlaaten.
 IV. 343, 348. neemt vrye hoe-
 de van de Franschen, in 1672.
 XIV. 39. opschudding aldaar.
 XVII. 246, 300 enz.
Wagefsbotten tot geschenk gege-
 ven. V. 104
Wagtendonk bemagtigd door Graa-
 ve Lodewyk, in 1600. IX. 72.
 verloren en herwonnen, in
 1603. IX. 157. verloren, in
 1605. IX. 195
*Wakkene-Kapelle (Adolf van Bour-
 gondie, Heer van)*, onderneemt
 eene landing in Frankryk. VI.
 27. krygt bevel om Rammekens
 te bezetten. VI. 224. en om voor
 Walcheren te zorgen. VI. 330.
 wordt kwalyk bejegend te Vlis-
 singen. VI. 351. sneuvelt voor
 Middelburg. VI. 440. heeft 's
 Konings Perfoon in de Staa-
 ten van Zeeland vertoond.
 VIII. 457
 WAL-

- WALCHEREN.** ongeoorloofde Huwelyken aldaar. II. 45. Hemming krygt bewind in dit Eiland. II. 49; ook; meent men; Heriold. II. 59. Eggard is 'er Graaf. II. 53. de Deenen doen 'er eenen inval. II. 53, 58. ook de Vlaamingen. II. 277; 279; 317. III. 99. aanslag der verbonden' Edelen op dit Eiland; mislukt. VI. 172, 223. becommering aldaar voor eene landing der Watergeuzen. VI. 324
- Waldek (George Fredrik, Prins van);** wordt Veldmaarschalk. XVI. 11. zyne Krygsbedryven. XVI. 104-109, 148, 149. hy sterft. XVI. 202. zyne bekwaamheid. XVI. 244
- Waldek (Prins van)** wordt Generaal in Staatfchen dienst, in 1745. XX. 6. in 1747. XX. 64. verlaat dien, en keert naar Duitschland. XX. 107. de Koning van Pruiffen klaagt over hem. XX. 108
- Waldenzen** in Provence ter dood gebragt. V. 282. in Piemont ondersteund, door de Staaten. XII. 430-432. verdraagen zig met den Hertoge van Savoje. XII. 432. de Staaten fchryven in hun voordeel aan den Hertoge. XIII. 51
- Walderfinger** (de Kolonel) gesteld, om Oranje te befpieden. VI. 208
- Walen (Joan),** Advokaat te Dordrecht, om oproerigheid gebannen. XI. 443
- WALGER de Fries,** Zoon van Graave Gerolf, wordt naar Frankryk gezonden. II. 90. doodt Hertog Everard. II. 95. wordt Graaf van Teisterbant. II. 96. tekent het Bons Verdrag. II. 100
- Walpole (Horatio);** zyne handeling in den Haag. XVIII. 60
- Walraven; Bastard van Brederode,** gevangen en gepynigd. IV. 131. ontsnapt. IV. 134
- Walraven van Meurs** wordt tot Bifchop van Utrecht verkooren. III. 498. naar Munster verplaatft. IV. 33
- Walsingham (François),** Geheimschryver van Koninginne Elizabeth, handelt met Graave Lodewyk. VI. 331
- Walstein (Hertog van)** of Fridland. zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 19, 193. hy wordt omgebragt. XI. 194
- Walvischen** hier te Lande gestrand, in 1598 en in 1617. IX. 37, 158
- Walvischvangst.** beginsels derzelve. X. 67, 159. op en ondergang der Noordsche Maatschappye. X. 68, 69, 70, 71
- Wandaalen;** door Stiliko opgehitft, vallen in Gallie. I. 269, 270, 271
- Wapenhuis van Septimius Severus,** hier te Lande. I. 194
- Wapenschorsing,** in 1607, met Spanje geflooten, voor agt maanden. IX. 248. nader verklaard. IX. 270. verlengd. IX. 291, 342, 346, 425. stilzwygen de van 1647. XI. 451
- Warendorp (Gerrit Harmens),** om oproerigheid, te Groningen, onthalsd. XIII. 69
- Warfufe (René van Renesse, Graaf van),** handelt heimelyk over't verwekken van eenen opftand tegen Filips den IV. XI. 149, 160. zyn bedryf te Luik. XII. 48
- War-**

- Warmenhuizen.** moeite aldaar met een' Predikant. X. 55
- Warmond** (*Jakob van Duivenvoorde, Heer van*), handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. wordt Admiraal en raakt slaags met de Spaansche Vloote. VIII. 286. zyn togt naar Spanje. VIII. 439, 476. hy handelt in Engeland. VIII. 494. slaat Spinola. IX. 178. in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 282
- WARNERS.** oude en latere wooningen van dit Volk. I. 313, 314. gevegt in hun Land. I. 316. zy worden door Childbert verdelgd. I. 327
- Warneton** veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 454
- Warnsfeld.** Gevegt by dit Dorp. VIII. 136
- WAROMIR,** Legerhoofd der Batten. I. 76
- Warwik** (*Richard, Graaf van*), stoot Eduard den IV. van den Engelschen Tröon. IV. 108; 113. kruist op de Hollandsche en Zeeuwsche schepen. IV. 110. wordt verjaagd. IV. 111. sneuvelt. IV. 117
- Warwyk** (*Wybrand van*). zyne verligtingen in Oostindie. IX. 300
- Wasda** ('t Woud) aan Graave Dirk geschonken. II. 73. waar men het zoeken moet. II. 74
- Wassenaer** (*Dirk van*). III. 41, 152
- Wassenaer** (*Filips van*). II. 295, 300. helpt Willem den I. in 't bewind van Holland. II. 302
- Wassenaer** (*Filips van*). III. 60, 204
- Wassenaer** (*Filips van*), Burggraaf van Leiden. III. 331. verbindt zig met Utrecht en Amersfoort. III. 437. wordt ontzet van 't Burggraafschap. III. 442
- Wassenaer** (*Filips van*), *Heer van Voorburg*, wordt Bevelhebber van Hoorn. IV. 218
- Wassenaer** (*Fredrik Henrik, Baron van*), *Heer der Katwyken*, door zyne Hoogheid naar Rotterdam gezonden. XX. 132. gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. tot de verandering der Regeeringe in de Hollandsche Steden. XX. 301, 302, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313
- Wassenaer** (*Jakob van*) sneuvelt. III. 17
- Wassenaer** (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, in gezantschap naar 't Noorden. X. 48
- Wassenaer** (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, wegens Holland, in bezending naar Gelderland en Overijssel. XII. 130. en naar Zeeland. XII. 188. wordt beschuldigd en verdedigd. XII. 239. wordt gemagtigd tot het stillen van een oproer te Enkhuizen. XII. 288. wordt Luitenant-Admiraal. XII. 436. voert 's Lands Vloot voor Dantzig. XII. 438. keert 'er mede naar 't Vaderland. XII. 439. koopt de Heerlykheid van Wassenaer. XII. 455. geleidt een Esquader naar Portugal. XII. 455. bemagtigt vyftien Suikerschepen. XII. 466. zeilt naar de Zond tot ontzet van Kopenhagen. XII. 467. raakt slaags met de Zweedsche Vloote. XII. 468. overwintert in Deenemarke. XII. 469. doet de Zweedsche Vloot wyken van voor Kopenhagen. XII. 478. keert terug naar 't Vaderland. XII. 480. wordt Luitenant-Admiraal-Generaal. XIII. 140. loopt in zee. XIII.

- XIII. 144. sneuvelt. XIII. 145. eenigen zyner Onderbevelhebber worden, wegens pligtverzuim, gestraft. XIII. 147, 148
- Wassenaer (Jakob van), Heer van Obdam*, in 't Lid der Edelen beschreeven. XIII. 227. in buitengewoon gezantschap gezonden naar Frankryk. XIII. 424. in gezantschap naar Engeland. XV. 303. naar Frankryk. XVI. 109. Zie voorts op *Obdam* (*Jakob van Wassenaer, Heer van*)
- Wassenaer (Jakob, Baron van)*, in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 297
- Wassenaer (Jan en Filips van)* woonen den togt tegen Gend by. IV. 38
- Wassenaer (Jan, Heer van)* door de Gelderschen gevangen. IV. 375. sneuvelt in Friesland. IV. 443, 444
- Wassenaer (Joan Henrik, Heer van Obdam en)* wordt Groot-Zegelbewaarder. XIX. 224. in bezending naar Dordrecht. XIX. 360
- Wassenaer (Karel Lodewyk, Baron van)*, Baljuw van den Haag, stilt een oproer aldaar. XX. 91, 92, 93. zyn voorflag omtrent de Posteryen. XX. 126
- Wassenaer (Unico Willem, Graaf van)* benoemt tot het gezantschap aan den Koning van Frankryk. XIX. 452. zyne handeling aan 't Fransche Hof. XIX. 454, 456 enz. by den Keurvorst van Keulen. XIX. 490. hy keert wederom naar 't Fransche Hof. XX. 21. zyne handeling aldaar. XX. 22-28. en op de Byeekomst te Breda. XX. 47 enz. hy wordt, deswege, bedankt. XX. 104
- Wassenboven (Gilain Zegers van)* woont de openbaare Preeke by. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 213
- Wassenboven (Jan Zegers van)* bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by. VI. 167
- Wasteel (Pieter)* wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399
- Waterdyk (Dismas van Bergen, Heer van)*, verdedigt Geertruidenberg. VIII. 375
- Watergeuzen*. Derzelver bedryven. VI. 308, 309, 322, 329. ongeregeldheid onder dezelve. VI. 327. zy verrassen Monnikendam. VI. 329. worden genoodzaakt uit Engeland te vertrekken. VI. 341. neemen den Briele in. VI. 342-344
- Wateringen (Gerard van)* Ridder. III. 31
- Wateringen (Gerard van)* door Willem den V. gedood. III. 292
- WATERLANDERS spannen met de Kennemers en Westfriezen samen, tegen Floris den V. III. 10
- Watervloed van 't jaar 839. II. 58. van 't jaar 1170. II. 263. van de jaaren 1286 en 1287. III. 43. van 't jaar 1324. III. 221. van 't jaar 1334. III. 228. van 't jaar 1421. III. 453. van 't jaar 1523. IV. 445. van 't jaar 1530. V. 13. van 't jaar 1532. V. 48. van 1570. VI. 323, 324. in 1624. X. 486. in 1675. XIV. 377. in 1682. XV. 105. in 1686. XV. 335. in 1715. XVIII. 105. in 1717. XVIII. 167. in 1726. XVIII. 396. in 1740 en 1741. XIX. 329. in 1744. XIX. 474. in 1747. XX. 175. in 1751. XX. 383
- Wa

- Waveren** (*Antoni Oetgens van*), Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 75. handelt te Lubek. XII. 277
- Waveren** (*Gerard Bors van*), Burgemeester van Amsterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145. zyne stoutmoedigheid. XV. 268
- Waveren** (*Kornelis Bors van*), Pensionaris van Amsterdam. XVI. 66, 75, 76, 78, 85, 86, 92
- Webbes** (*Thomas*) doet Buis vatten. VIII. 162
- Wedde** ('t Huis te) gewonnen, in 1568. VI. 272
- Wederdoopers**. Zie Herdoopers.
- Weegschaal** van Karletons Redevoering komt in 't licht. X. 182. wie 'er de Schryver van geweest zy. X. 189, 290
- Weerd** ('t Huis te) gewonnen, door Hohenlo. VII. 242. door de Groningers. XIV. 131
- Weerd** (*Sebald de*), op Ceilon omgebracht. IX. 198
- WEESP**. Tienden aldaar aan de Utrechtsche Kerke afgestaan. II. 265. door Bisschop Jan den IV. ingenomen. III. 286. nog eens door Bisschop Arnold. III. 307. door Karel van Gelder. IV. 354. neemt voldoening van den Prinse van Oranje, in 1577. VII. 134. de Wet wordt aldaar veranderd. VII. 299
- Weevery** van Wollen-stoffen, van ouds, vermaard in Gallie. I. 206. in Friesland. II. 8
- Weeveryen** wyken uit de Nederlanden, ter gelegenheid der vervolginge onder Alva. VI. 292. 's Prinzen voorslag tot herstelling der zelven. XX. 410
- Weezenbeeke** (*Jakob van*) wordt Krygskommiffaris in Holland. VI. 387
- Wegen** der oude Romeinen. I. 152 *Aant.* 191. in Westfriesland, door Floris den V. gemaakt. III. 45
- Weibnum** (Luitenant-Generaal van). zyne Krygsbedryven. XVI. 105. en dood. XVI. 166
- Weimar** (*Bernard, Hertog van*), zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 63, 164, 194, 239, 275. hy sterft. XI. 286
- Wel** (de Schans en 't Slot te) verlooren. VIII. 129, 130
- Welderen** (*Bernard, Graaf van*), in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
- Welland** (*Godard van Tuil van Serooskerke, Heer van*), in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
- Welfenes** (*Emmanuel van*), Sekretaris te Rotterdam. XVI. 123
- Welsing** (*Izaak*), Remonstrantisch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 412
- Weltz**, een Engelsche overlooper, door Leicester in dienst gehouden. VIII. 128
- Wena** (Jonkheer *Gerard Storm van*) voert 's Lands Vloot van S. Thomé naar 't Vaderland. IX. 61. sterft op de reize. IX. 61
- Wendeldyk**. overeenkomst wegens het leggen van zeven sluizen in den zelven. II. 360
- Wensen** (*Adriaan*) wordt Lid van den Hooge Raade, in 1582. VII. 451
- Werden** aan de Roer, door Koning Willem, bemagtigd. II. 383
- Wersf** (*Pieter Adriaanszoon van der*),

Aer), Burgemeester van Leiden. zyne rustigheid. VI. 491

Werke (*Joan van de*), Pensionaris van Amsterdam, en daarna van Middelburg, naar Schotland gezonden. VIII. 294. handelt in Engeland. VIII. 494
Werving van zestienduizend man voorgellaagen door Willem den III. XV. 139. verschil hierover onder de Leden van Holland. XV. 141. dit Gewest besluit 'er toe, by meerderheid van stemmen. XV. 177. Gelderland be- willigt 'er in. XV. 209. ook de meerderheid van Zeeland. XV. 210-217. Utrecht insgelyks. XV. 217. Friesland stemtze af. XV. 217. Stad en Lande insgelyks. XV. 218. Overysfel draalt met besluiten. XV. 218. de werving blyft agter. XV. 218. 's Prinzen oogmerk in het dringen op de- zelve, volgens d'Avaux. XV. 422

WESTERGO. Zie OOSTERGO.

Westerveen (*Abraham*) schryft te- gen de Oostendefche Maat- fchappy. XVIII. 272

Westervoort. Schans en Sluis al- daar gestigt. XIX. 327

Westerwyk (*Adolf van*), Burge- meester van Goes, raakt in moeite. XVI. 203. enz. vonnisten zynen lafte. XVI. 216, 224. hy wordt vervoerd. XVI. 227. her- steld. XVI. 229. XVII. 150

Westfaling (*Adriaan*), Schout van Dordrecht, wordt gevangen. IV. 195. onthalsd. IV. 198

Westflingen of *Westfriesland* (het Graaffchap) aan de Utrechtsche Kerke gegeven. II. 172, 174

WESTFRANKRYK, daarna bloote- lyk *Frankryk* genaamd. II. 62

WESTFRIESLAND, aloude gefeld-

heid van het zelve. II. 129, 221. III. 15. wat 'er door ver- staan worde. VIII. 59 *Aant.* 321, 322. munt afzonderlyk. VIII.

322, 324
WESTFRIEZEN, door Dirk den II. overwonnen. II. 115. door Arnoud beoorloogd. II. 129. door Dirk den III. tot onder- werping gebragt. II. 133. staan op tegen Dirk den VI. II. 220. die hen, over 't ys, overvalt. II. 221. zy verbinden zig met de Kennemers. II. 222. fteeken 's Graaven Huizen in brand. II. 223. verdraagen zig. II. 223. vallen in Kennemerland. II. 236. Floris de III. verdraagt zig met hen. II. 240. zy bemag- tigen Alkmaar. II. 260, 262. slaan Floris den III. II. 261. vallen in Akerflood. II. 268. worden, door Vrouwe Aleid, geflaagen. II. 276. staan op te- gen Koning Willem. II. 400. dooden hem. II. 402. vallen in Amstelland. III. 11. ftryden te- gen de Hollanders, by Heilo. III. 15. by Scheffinkhout. III. 18. onderwerpen zig aan Floris den V. III. 43. daarna aan Jan den I. III. 97, 98, 106, 132. verliezen hunne Voorregten. III. 476. worden 'er in hersteld. IV. 54. verbeurenze andermaal. IV. 285. en verkrygenze weder- om. IV. 288

West-Gothen vallen in Italie en Gallie. I. 270, 272. verdraagen zig met de Landen omtrent den Ryn. I. 300

WESTINDIE. Beginfels der Vaart derwaards. IX. 151. ontwerp tot de opregting eener West- indifche Maatfchappye. IX. 226.

230. verlof hiertoe. X. 306
WESTINDIEN (Spaansche). Staat des handels op dezelve, in 1738. XIX. 247
Westindische Maatschappij opgerigt in 1621. X. 429. zyruft eene Vloot uit naar Brazil. X. 483. verovert deeze kust, grootendeels. XI. 117. stelt 'er orde op de Regeering. XI. 119. zendt 'er nieuwe Vlooten naar toe. XI. 245, 285. verloop haar zaaken aldaar. XII. 10-13, 381. zy verliest gantsch Brazil. XII. 383. bekomt 'er eenige vergoeding voor. XIII. 17, 379. haar verval en herstelling. XIII. 379-382. vernieuwing van haar oktroi. XVII. 47. XIX. 32. zy verkiesft den Prins van Oranje tot Opper-Direkteur. XX. 334. deszelfs Representanten. XX. 334
WESTKAPELLE. Willebrord predikt aldaar. I. 361
Westmunster. Verdrag aldaar geslooten, in 1598. VIII. 502. aanmerkingen over het zelve. VIII. 503
Wetten der Franken, de Salische en Ripuarische. I. 303 *Aant.* der Friezen. I. 445
Wexel neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt door den Kolonel van Dieden by verassing bemagtigd. XI. 99. door Lodewyk den XIV. ingenomen. XIV. 27
Wexele (Anthony van), Advokaat-Fiskaal, in schimpschriften beschuldigd. XX. 218. door de Staaten en den Prins van Oranje beschermd. XX. 218
Wichard, Voogd van Gelder, helpt Bisschop Willem tegen Dirk den IV. II. 166, 167. wordt gevangen. II. 196
Wicquefort (Abraham van), Resident van Poolen en Lunenburg, houdt briefwisseling met Howard. XIV. 339. wordt verdagt by Willem den III. XIV. 379. raakt in hegtenis. XIV. 379. beweert dat Holland geen Regtsgebied over hem heeft. XIV. 380. wordt tot een eeuwig gevangenis veroordeeld. XIV. 381. ontkomt uit de hegtenis. XIV. 381. sterft. XIV. 382
Widde of Wyde Heele. Mond der Maaze. III. 157
WIERINGEN gebrandschat, door Floris den III. II. 268. Zeeslag omtrent dit Eiland. III. 483. 't wordt, door Jan van Naaldwyk, bemagtigd. IV. 275. 't verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 287. 't wordt door de Gelderschen gebrandschat. IV. 438
Wierds (Joan), Raad en Rekenmeester van Willem den III. wordt gemagtigd tot het veranderen der Regeeringe. XIV. 197, 198, 201
Wigbert, een Engelsche Monnik, predikt het Evangelie in Friesland. I. 356
Wilbrand, Bisschop van Paderborn, wordt Bisschop van Utrecht. II. 366
Wilde Geuzen verjaagd. VI. 266
Wildt (Gideon de) sluit een Verdrag met Salee. XII. 203. kruist in de Middellandsche zee. XII. 455
Wildt (Hiob de), Sekretaris der Admiraliteit te Amsterdam, bevordert de uitrusting der schepen tot den overtocht naar En-

geland. XV. 425. komt in Engeland. XVI. 22

Wilfrid, Bisschop van Jork. I. 349. wordt afgezet. I. 351. komt in Friesland. I. 352. predikt aldaar. I. 352. reist naar Rome. I. 354. wordt in zyn Bisdom hersteld. I. 354. sterft. I. 354

Wilhelmus Procurator. Berigt wegens zyne Kronyk. II. 327 *Aant.*

Wilkes (Thomas), Raadsheer van Staate, wegens Engeland, belooft Reingoud te doen straffen. VIII. 170. schryft ten nadeele van de Staaten. VIII. 201. dryft dat de Oppermagt hier by de Gemeente is. VIII. 208

WILLEBRORD, een Neder-Saxer van herkomst, predikt het Evangelie in Friesland. I. 356, 357, 360, 364. wordt, door Pipyn, met eenige goederen, beschenken. I. 358. ook naderhand door anderen. I. 372, 378. wordt door Sergius den I. tot Aarts-Bisschop ingewyd. I. 360. komt te Westkapelle. I. 361. stigt eenige Kerken. I. 362. vestigt zynen zetel te Utrecht. I. 371. sterft. I. 378. zyn uiterste wil. I. 378

Willekens (Jakob). zyn togt naar Brazil. X. 483. XI. 12. hy bemagtigt de Allerheiligen-baai. XI. 12

Willem de Overwinnaar, Koning van Engeland, helpt Dirk den V. aan 't Graaffschap van Holland. II. 187

Willem, Hertog van Gelder, trouwt met de Dogter van Hertoge Albrecht. III. 316. raakt in oorlog met Brabant, over 't bezit der Stad Graave. III. 317. die aan Brabant komt. III. 319

Willem, Zoon van Jan, Hertoge van Gulik, geschikt tot opvolger van Karel, in 't Hertogdom Gelder. V. 146. volgt zynen Vader in 't Hertogdom Gulik op. V. 212. maakt een Verbond met François den I. V. 212. beweert zyn regt op Gelder en Zutphen. V. 233. staat het af aan Karel den V. V. 254, 255. maakt een Verbond van bescherming met deezen. V. 261

WILLEM DE I., Zoon van Floris den III., helpt Akre winnen. II. 274. is oneenig met Dirk den VII. II. 276. wordt, door Vrouwe Aleid, geslaagen. II. 278. verzoent zig met den Graave. II. 279. bekomt Friesland. II. 280. verjaagt Henrik de Kraan. II. 281. wordt gevangen. II. 283. ontvlugt. II. 283. trouwt. II. 284. neemt Bisschop Dirk den II. gevangen. II. 289. wordt door de Edelen tot Graaf verheeven. II. 301. laat Ada naar Texel, en voorts naar Engeland brengen. II. 305. wykt naar Zeeland. II. 313. wordt van daar verjaagd. II. 317. keert derwaards weder. II. 318. komt met een Leger in Holland. II. 319. bemagtigt Asperen. II. 320. verdraagt zig met Bisschop Dirk. II. 321. ook met Graave Lodewyk. II. 324. wordt in de Ryks Leenen bevestigd. II. 335. verbindt zig met Engeland. II. 333. wordt in Vlaanderen gevangen. II. 336. doet een togt naar Engeland. II. 338. gaat op de Kruisvaart naar Egipte. II. 340, 342. helpt Damiate bemagtigen. II. 348. sterft. II. 352. Keuren, door hem, aan Middelburg ge-

geven. II. 352
WILLEM DE II. wordt Graaf van Holland, onder Voogdye. II. 376. zyne Voogden helpen kleef tegen Keulen. II. 377. hy wordt tot *Roomsch-Koning* verkooren. II. 381, 382. hy bemagtigt Werden en Aken. II. 383, 385. wordt Ridder geslaagen en gekroond. II. 386. belegert Keizerswaard. II. 386. trouwt. II. 387. keert naar Holland. II. 387. raakt in oorlog met Vlaanderen. II. 391. zyne benden slaan de Vlaamingen by Westkapelle. II. 393. hy maakt Vrede met Vlaanderen. II. 396. wordt door den Paus ontbooden, om Keizer gekroond te worden. II. 396. komt te Utrecht in lyfsgevaar. II. 399. stigt het Slot Toorenburg. II. 400. trekt op tegen de Westfriezen. II. 401. sneuvelt, by Hoogtwoude, in 't ys. II. 402. vryheden aan eenige Steden, door hem, verleend. II. 401, 403, 405. gebouwen, door hem gestigt. II. 405. gebedeboek, hem toegeschreeven. II. 406. zyn Lyk gevonden. III. 19
WILLEM DE III. komt in 't bewind. III. 150. doet eene landing in Vlaanderen. III. 153. wordt by Veere geslaagen. III. 155. andermaal, in eenen Scheepsstryd in 't Gouwe. III. 160. wint Schoonhoven. III. 166. zeilt van Schiedam tot ontzet van Zierikzee. III. 172. behaalt de overwinning op de Vlaamingen. III. 176. brengt Zeeland tot onderwerping. III. 178. wordt *Graaf van Holland*. III. 181. trouwt. III. 182. be-

slift een' twist tusschen de Edelen en Steden. III. 183. sluit een Bestand met Vlaanderen. III. 188. houdt geduurig steekspelen. III. 187. handelt met Engeland. III. 187. beoorloogt den Graave van Vlaanderen. III. 189. doet eenen inval in dit Graaffchap. III. 200. verdraagt zig met Graave Lodewyk. III. 202. jaagt de Landzaaten op veele kosten. III. 204. beneemt den Kennemer en hunne Voorregten. III. 208. zyn verschil met Dordrecht. III. 208. Huwelyken zynrer Dogteren. III. 206, 210, 214. hy wikkelt zig in den twist tusschen Keizer Lodewyk en den Paus. III. 216. verkrygt groot gezag in 't Stigt. III. 220. pandt Vreeland. III. 222. zoekt Friesland te bemagtigen. III. 224. 't gelukt. III. 226. draagt Zeeland zynen Zoon Willem op. III. 229. handelt met Engeland over een Verbond tegen Frankryk. III. 230. sterft. III. 232. zyn aanzien en aart. III. 233. waarom hy *de Goede* bygenaamd zy. III. 235. in wat zin, Ryks Stedehouder genoemd. III. 241

WILLEM DE IV. wordt, by 't leeven zyns Vaders, Graaf van Zeeland. III. 229. daarna, Graaf van Holland. III. 237. sluit een Verbond met Engeland. III. 237. neemt deel in den Kryg tusschen Frankryk en Engeland. III. 239. geeft eene Handvest aan Amsterdam. III. 250. of hy een' togt naar Spanje gedaan hebbe. III. 248. hy trekt naar Pruissen. III. 252. belegert Utrecht. III. 257. breekt het beleg op. III.

258. zyn togt tegen de Friezen, III. 258. hy sneuvelt in een gevegt by Staveren. III. 259. zyn Lyk wordt vervoerd. III. 338. hy heeft het splitsen der Lee- nen in gebruik gebragt. III. 261

WILLEM DE V. komt herwaards. III. 271. raakt in oorlog met den Bisschop van Utrecht, III. 272. krygt de nederlaag. III. 274. Vrouw Margareet draagt hem de Landen op. III. 275. ontzet hem wederom van de Regeering. III. 276. hy doet zig op nieuws inhuldigen. III. 277. raakt in oorlog met zyne Moeder. III. 279. verbindt zig met veele Edelen en Steden. III. 280. overwint zyne Moeder. III. 282. verzoent zig met haar. III. 283. trouwt. III. 282. beoorloogt de Stigtschen, op nieuws. III. 284. maakt vrede met dezelve. III. 287. bekومت Heusden. III. 288, 290. reist naar Engeland. III. 290. wordt krankzinnig. III. 291, 292, 302. sterft. III. 320

WILLEM DE VI. woont, nog jong, 't beleg van Damme by. III. 315. bewerkt den moord van Aleid van Poelgeest. III. 322. vlugt op 't Slot te Altena. III. 324. wykt naar 's Hertogenbosch, en voorts naar Frankryk. III. 326, 327. verzoent zig met Hertoge Albrecht. III. 330. steekt over naar Friesland, en helpt de Friezen overwinnen. III. 332. bedwingt hen andermaal. III. 339. zyn derde togt derwaards. III. 341. hy sluit een bestand met hen. III. 342. beoorloogt den Heer van Arkel. III. 347. verbindt zig met de

Stad Utrecht. III. 348. belegert Gorinchem. III. 351. sluit een Verdrag met die van Arkel. III. 352. wordt *Glaaf*. III. 364. doet een' inval in 't Land van Arkel. III. 371. belegert Hagestein en Everstein. III. 372. sluit een Bestand met Arkel. III. 374. wordt Heer van Arkel. III. 376. raakt met Gelder in oorlog. III. 377. maakt bestand. III. 379. helpt de Luikenaars bedwingen. III. 381. zyn verschil met Brabant. III. 383. hy vereffent den twist tusschen den Abt en Heer van Egmond. III. 385. hervat den oorlog met Gelder. III. 387. maakt vrede. III. 388. ontdekt een verraad tegen zyne Regeeringe. III. 389. stilt de opschuddingen te Utrecht. III. 395. Huwelyk zyner Dogter. III. 398. hy trekt naar Engeland. III. 404. naar Frankryk. III. 406. doet zyne Dogter tot zyne Opvolgster aanneemen. III. 408. sterft. III. 411. zyne kinderen. III. 412

Willem, Zoon van Willem den I. wordt Voogd van Willem den II. II. 377

Willem de I., Bisschop van Utrecht, doet Heirvaart tegen Floris den I. beschryven. II. 166. 't Leger wordt geslaagen. II. 168. hy bekومت gunstige Gifbrieven van Henrik den IV. II. 171. trekt naar 't Heilige Land. II. 177. draagt Holland aan Godfrid van Lotharingen op. II. 180. ontzet Alkmaar. II. 181. begint een Slot te Yffelmonde te stigten. II. 183. yvert tegen Paus Gregoorden VII. II. 184. 185. sterft. II. 185

Wk

- Willem de II.*, Bisschop van Utrecht, is geheeten op Floris den V. III. 75. stookt de Westfriezen tegen Jan den I. op. III. 97. bemagtigt het Muider Slot. III. 97. zyn ongelukkige togt naar Waterland. III. 108. hy maakt vrede met Jan den I. III. 111. verbreektze wederom. III. 113. valt in de Landen van Amstel en Woerden. III. 151. sneuvelt. III. 152
- Willem van Enkevoort*, Kardinaal, wordt Bisschop van Utrecht. V. 131. sterft. V. 131
- Willem van Croi*, Heer van Chievres en Aarschot, wordt algemeene Landvoogd. IV. 331. bezorgt de opvoeding van Karel den V. IV. 338
- Willem van Lalaing*, Heer van Binguicourt, wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 548. IV. 4. begunstigt de Hoekschen. IV. 4. wordt afgezet. IV. 9
- WILLEM VAN NASSAU**, in 't gemeen **WILLEM DE I.**, Zoon van Willem, Graave van Nassau, erst het Prinsdom Oranje. V. 270. zoekt in 't bezit van het zelve te geraaken. V. 327. trouwt de Erfdogter des Graaven van Buuren. V. 326. wordt, om 't weigeren van 't Haardstedegeld, in regten betrokken. V. 376. bezorgt de versterking van Charlemont en Philippeville. V. 416. valt in Pikardye. V. 417. brengt de Keizerlyke kroon naar Duitschland. V. 436. wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. men ontlast hem van zyn aandeel in 's Konings beden. VI. 12, 25. hy dient in den kryg tegen Frankryk. VI. 14. handelt over de Vrede. VI. 31. treedt in 't bezit van zyn Prinsdom Oranje. VI. 34. trekt, als gyzelaar, naar Frankryk. VI. 35. ontdekt 's Konings toeleeg tegen de Ketters. VI. 35. zyne Gemaalin, Anna van Buuren, sterft. VI. 39. hy zoekt de Hertogin van Lotharingen tot Landvoogdesse te bevorderen. VI. 39. wordt *Stadbouder van Holland, Zeeland en Utrecht*. VI. 41. aanzien van zyn geflagt. VI. 43. hy belydt den Roomsch-Katholyken Godsdienst. VI. 44, 74, 105. krygt eene der veertien benden van *Ordennantien* onder zyn bevel. VI. 45, 57. arbeidt tot bevordering van 't vertrek der Spaansche knegten. VI. 48, 58, 59. loopt by Filips in 't oog. VI. 49. is misnoegd over de opregting der nieuwe Bisdommen. VI. 67. trouwt met Anna van Sassen. VI. 69. verbindt zig met eenigen tegen Granvelle. VI. 69, 86. voorkomt de ondersteuning des Konings van Frankryk tegen de Hugenooten. VI. 74. houdt afzonderlyke byeenkomsten met eenige Grooten. VI. 76. schryft aan den Koning tegen Granvelle. VI. 78, 84. maakt aanhang, om Granvelle den voet te ligten. VI. 80, 86. blyft uit den Raad van Staate. VI. 82, neemt 'er, op 's Konings bevel, wederom plaats in. VI. 89, 95. zyn toeleeg op Vryheid van Godsdienst. VI. 96, 100, 105, 204. hy zoekt eenige luiden in den geheimen Raad te brengen. VI. 97, 101. stemt voor eene bezending naar Spanje. VI. 103. zyn inzicht hierme-

mede. VI. 106. hy is t'onvrede over 's Konings strengheid. VI. 109, 112, 118, 120. maakt zwaarigheid in 't uitvoeren der Plakaaten. VI. 120, 131, 138. of, en hoe ver hy 'deel hadt aan 't Verbond en aan 't Verzoekschrift der Edelen. VI. 121, 126, 133, 134. hy maakt de Landvoogdes bevreesd voor 't groot getal der Onroomschen. VI. 130. hy verlaat het Hof. VI. 131. houdt eene Byeenkomst te Breda. VI. 132. komt wederom ten Hove. VI. 137. stelt orde op de preeke te Antwerpen. VI. 163, 173. ontvangt vleiende brieven van den Koning. VI. 173. spreekt met de Edelen, te S. Truyen. VI. 175. wordt door de Landvoogdesse beschuldigd by den Koning. VI. 190, 193. straft de Beeldstorming, te Antwerpen. VI. 192. geeft de Brieven van Alava in 't licht. VI. 195. houdt eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. men noodigt hem naar Holland. VI. 198. hy weigert een geschenk van de Staaten van dit Gewest. VI. 199. stelt orde op de Preeke te Utrecht. VI. 200. houdt eene Dagvaart der Staaten, te Schoonhoven. VI. 201. sluit een Verding met de Onroomschen, te Amsterdam. VI. 203. te Leiden. VI. 203. schryft over den Staat des Lands. VI. 204. wordt oneenig met Egmond. VI. 208. krygt, in schyn, bevel over eenige nieuw geworven manschap. VI. 208. begint op zyne veiligheid verdagt te zyn. VI. 209. weigert den nieuwen eed. VI. 212. heeft een' aanslag op

Walcheren voor. VI. 223. wordt te Antwerpen zwaarlyk gedreigd. VI. 226. begeeft zig ten Lande uit en naar Duitschland. VI. 227, 228. Holland verstrekt hemeenige penningen. VI. 228. hy wordt openlyk ingedaagd. VI. 257. verantwoordt zig, schriftelyk. VI. 259. verzamelt geld en krygsvolk. VI. 266. zyn toeleg. VI. 268. een deel zyns volks wordt geslaagen, by Daalhem. VI. 270. hy zendt Graaf Lodewyk naar Friesland. VI. 271. blyk van zyne verandering van Godsdienst. VI. 271. vonnis tegen hem. VI. 276. zyn aanslag op Alkmaar en Hoorn. VI. 281. hy geeft reden van 't aanneemen der wapenen. VI. 282. hy komt te velde. VI. 285. bemagtigt eenige Plaatsen, in 't Luxemburgsche. VI. 286. trekt over de Maaze. VI. 287. zoekt Alva, vergeefs, tot slaan uit te lokken. VI. 288. heeft geld gebrek. VI. 289. trekt naar Frankryk. VI. 289. dankt zyn Leger af. VI. 290. keert naar Duitschland. VI. 291. Buis komt hem spreken. VI. 306. hy geeft bestellingen, ter zee uit. VI. 308, 321, 322. onderzoek over dewettigheid zyners lastbrieven. VI. 310. hy handelt heimelyk om eenige Steden te winnen. VI. 311, 319. zoekt hulp in 't Duitsche Ryk. VI. 319. zyne schepen te Embden in beslag genomen. VI. 324. ongeregeldeheid op zyne Vloote. VI. 327. hy handelt in 't Noorden. VI. 330. en met Frankryk en Engeland. VI. 330, 331. genoegt zig kwalyk aan 't inneemen van
dan

den Briele. VI. 348. veelē Zeeuwſche en Hollandsche Steden vallen hem toe. VI. 350, 353, 355, 363, 364, 366, 367, 380, 381. Gelderland, Overysfel, 't Stigt en Friesland ook voor een gedeelte. VI. 368, 369. hy zendt Aldegonde op eene Dagvaart te Dordrecht. VI. 377. zoekt tot beſehermer van alle de Nederlanden aangenomen te worden. VI. 378. ſtaat de openbaare oefening van den Roomschen en Hervormden Godsdienst toe. VI. 379. brengt wederom een Leger op de been. VI. 384. heeft op nieuws geld gebrek. VI. 384. trekt open bemagtigt Roermonde. VI. 385. kan den moedwil van 't krygsvolk, naauwlyks, beteugelen. VI. 385. ſtelt orde op de Regeering van Holland. VI. 386, 387. trekt wederom over de Maaze. VI. 387. bemagtigt eenige Steden in Brabant. VI. 388. vermoeden van een toelegh op zyn leeven. VI. 389. hy poogt, vergeefs, Bergen te ontzetten. VI. 390. breekt op en dankt zyn Leger af. VI. 396. komt in Holland. VI. 396. woont eene Dagvaart te Haarlem by. VI. 396. regt een nieuw Geregthof op. VI. 397. geeft verſcheiden' Ordonnantien uit. VI. 397. zyn groot gezag. VI. 398. VII. 3, 12, 94. Raad nevens hem geſteld. VI. 398. Gelderland, Friesland en Overysfel vallen hem af. VI. 400. hy verandert de Wet te Haarlem. VI. 412. zendt Lumei af tot ontzet deezer Stad. VI. 415. ook, zyns ondanks, ander volk. VI. 425, 426. 't graauw ver-

brandt zyn beeldtenis te Utrecht. VI. 433. hy neemt Lumei en Entes in hegtenis. VI. 434. Boſſu zoekt hem in handen te krygen. VI. 436. men klaagt by hem over Sonois Krygsvolk. VI. 437. hy zendt bezetting naar Alkmaar. VI. 440. zyn ruſtig antwoord op de klagten van Sonois. VI. 446. hy neemt Middelburg in, by verdrag. VI. 461. beſchenkt Vliffingen, Veere en Arnemuiden met verſcheiden' Voorregten. VI. 462. zyn toelegh op Antwerpen mislukt. VI. 464. zyne handeling met Engeland en met Frakryk. VI. 466. met de Spaanſchen. VI. 478, 480, 481. hy ſtort in eene zwaare ziekte. VI. 486. wordt herſteld. VI. 487. bevordert het ontzet van Leiden. VI. 488. verſtelt 'er de Wet. VI. 497. regt 'er eene Hoogē School op. VI. 498. bevredigt de Staaten van 't Noorkerkwartier met Sonois. VII. 7, 10. vordert dat men hem van 't bewind ontfla. VII. 11. de Staaten draagen hem de opperſte magt op, geduurende den oorlog. VII. 12, 16, 18, 21, 94. VIII. 109. hy beſchuldigt hen. VII. 14. zy voegen hem een' lyfwagt toe. VII. 13. zyn toelegh op Antwerpen mislukt, andermaal. VII. 14. hy zoekt den Landraad te doen afſchaffen. VII. 19, 23. handelt met Boſſu. VII. 27. waarſchuwt de Staaten tegen de Vredehandeling. VII. 28. handelt met de Spaanſchen. VII. 41. trouwt, voor de derde reize, met Charlottē van Bourbon. VII. 67. begeeft zig naar Waleheren. VII. 69.

ziet naar uitheemsche hulp uit. VII. 78, 81. handelt met Engeland. VII. 82, 83. met Frankryk. VII. 87. doet een' wanhoopigen voorflag. VII. 88. scheidt wederom moed. VII. 91. sluit een Verbond van Vereeniging tusschen Holland en Zeeland. VII. 93. vordert zwaare sommen van de Staaten. VII. 113, 96. poogt, vergeefs, Zierikzee te ontzetten. VII. 99. schryft aan de overheerde Nederlanden. VII. 104. ondersteunt Vlaanderen, met Krygsvolk. VII. 107. bevordert de Gendfche Vredehandeling. VII. 109. bedingt, by dezelve, eenige voordeelen. VII. 115, 116. legt toe op 't geheel bemagtigen van Holland, Zeeland en 't Stigt. VII. 119. vermaant de Staaten tegen den handel met Don Jan. VII. 127, 129. zoekt de Spaansche gezinde Steden om te zetten. VII. 132. Mulden en Weesp neemen voldoening van hem. VII. 133, 134. ook Haarlem. VII. 134. hy vermaant Utrecht tot verdrag. VII. 136. 't welk, eerlang, getroffen wordt. VII. 160. Schoonhoven, Nieuwpoort, Thoolen en Goes neemen voldoening van hem. VII. 137, 138. zyne wedde wordt verhoogd. VII. 139. hy weigert te treden in 't verdrag met Don Jan. VII. 144, 148, 149. wordt beschuldigd van een' aanslag op dezen. VII. 145. door beloften van byzondere voordeelen, aangezocht tot verdrag met hem. VII. 149. hy onderschept Don Jans brieven. VII. 154. hy ontzet Antwerpen. VII. 156. komt

in Holland. VII. 159. genegenheid der Gemeente te hemwaards. VII. 159. hy vertrekt naar Utrecht. VII. 159. 't Stigt ontvangt voldoening van hem. VII. 160. hy verrast Breda. VII. 162. de algemeene Staaten nodigen hem naar Brabant. VII. 167, 168. hy vertrekt derwaards. VII. 170. wordt *Ruwaard* van Brabant. VII. 171. verwelkomt den Aartshertog Matthias. VII. 175. Ryhove begeert zyne bewilliging om oproer in Gendte verwekken. VII. 177. hy toont zich misnoegd over 't gebeurde aldaar. VII. 179, 180. wordt Stedhouder van den Aartshertog. VII. 183. handelt met Amsterdam. VII. 185, 187, 189. bevordert den kryg tegen Don Jan. VII. 195. bezorgt den Doopsgezinden vryheid van geweten. VII. 211. Dathenus vaart tegen hem uit. VII. 213. zyn voorflag aan Don Jan. VII. 233. hy sluit een Verdrag met die van Gend. VII. 236. wordt, wegens de dood van Boffu, beschuldigd. VII. 244. mistrouwt de Gendfche Bevrediging. VII. 247. bewerkt de Unie van Utrecht, heimelyk. VII. 248, 249. neemtze aan. VII. 267. poogt Maafricht te ontzetten. VII. 274. woont de Dagvaart te Antwerpen by. VII. 277, 278. verftelt de Wet te Gend. VII. 290. loopt aldaar gevaar van geligt te worden. VII. 291. wyft het Stadhouderfchap van Vlaanderen van de hand. VII. 295, 296. doet een ernstig Vertoog aan de algemeene Staaten. VII. 308. ontwerpt een' staat van oor-

oorloge. VII. 309. laft, hem betreffende, op de Keulfche Vredehandeling. VII. 282, 285, 310, 314. zyn toeleg op Maastricht. VII. 319. hy komt wederom in Holland. VII. 323. legt toe om Rennenberg te lichten. VII. 324. ftelt orde op de verzekering van Overyffel. VII. 328. komt te Amsterdam. VII. 329. ban tegen hem uitgefproken, op 's Konings naam. VII. 345. zyn lyfwagt wordt vermeerderd. VII. 348. hy verdedigt zig tegen den ban. VII. 348. wordt Stadhouder van Friesland. VII. 365. bekragtigt den afftand van de voldoening aan Amsterdam. VII. 371. geeft een Plakaat tegen de Roomfchgezinden uit. VII. 372. koopt het Markgraaffchap van Veere en Vliflingen. VII. 381-386. maakt zig by eenige Vorften gehaat, door 't afzweeren van Philips den II. VII. 397. een zyner verfpiederen in Spanje ontdekt en geftraft. VII. 420. hy klaagt over de Staaten. VII. 422. raadpleegingen op de opdragt der hooge Overheid van Holland en Zeeland, aan hem. VII. 425-428, 430-434. zyne heimelyke inzigten op den handel met Anjou. VII. 428. hy ontvangt den eed als hooge Overheid in Holland. VII. 435. in Zeeland en in 't Stigt hapert de opdragt. VII. 436. hy keurt Anjous *Renverfaalen* af. VII. 437. hy wordt door 't hoofd gefchooten. VII. 439. geneeft. VII. 443, 444. verliest zyne derde Gemaal. VII. 444. ontvangt een beoorlyk *Renverfaal* van Anjou. VII. 445. opent hem den ftat des Lands. VII. 447. ftelt eenen Hoogen Raad in Holland in. VII. 450. loopt gevaar van een' kogel by Gend. VII. 457. aanflag op zyn leeven. VII. 458. Anjou legt hem laagen. VII. 475, 477, 481. handelt met hem. VII. 482, 483, 485. 't Hertogdom van Brabant wordt den Prinfe aangeboden. VII. 484. zyne gedagten over den tegenwoordigen ftaat der zaaken. VII. 484. hy legt een twist in Friesland by. VII. 494. ftelt Graaf Willem Lodewyk tot zynen Stedehouder aldaar aan. VII. 495. trouwt met Louife van Coligni. VII. 499. wordt fmaadelyk bejegt te Antwerpen. VII. 500. komt in Zeeland. VII. 500. ftelt orde op de zaaken der zee. VII. 500, 501. handeling over de opdragt der Graaflykheid van Holland en Zeeland aan hem. VII. 511-518. ontwerp der voorwaarden hierop beraamd. VII. 519 enz. Amsterdam en Gouda vinden 'er zwaarigheid in. VII. 524-528. verfcheiden' aanslagen tegen den Prinfe. VII. 528. hy geeft raad tot behoudenis van Antwerpen. VIII. 14. laafte toeleg op zyn leeven. VII. 529. hy wordt doorschooten. VII. 531. bedenkykheid over zyne laafte woorden. VII. 532 *Aant.* zyne begraafenis. VII. 536. gedaante, aart, Gemaalinnen en kinderen. VII. 537. voorzorg der Staaten na zynen dood. VIII. 3. hy heeft grooter gezag gehad dan de Stadhouders na hem. XV. 271, 275

WILLEM DE II. Prins van Oranje, geboren. XI. 44. pillegaven

ven hem gefchonken. XI. 44. hy wordt Generaal der Ruiterye. XI. 117. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderfchap wordt hem opgedraagen. XI. 139. hy trouwt met de Koningklyke Prinseffe van Engeland. XI. 297-301. geeft de eerste proeven van dapperheid. XI. 337. ontvangt de Fransche Gevolmagtigden tot de Vredehandeling buiten den Haage. XI. 361. neigt tot het voortzetten des oorlogs. XI. 432. wordt Stadhouder, Kapitein en Admiraal - Generaal. XI. 438-443. byzonderheden in zyne lastbrieven, Briele en Voorne betreffende. XI. 441, 442. hy wil te velde. XI. 449. zendt eenig Krygsvolk naar de grenzen. XI. 450. Holland brengt te wege dat het rug ontbooden wordt. XI. 450, 451. hy verzekert zig van de Landen van Overmaaze, op het punt van het tekenen der Vrede. XI. 457. Verdragen, hem en zyn Huis betreffende, te Munster geslooten. XI. 475-478. verschil hierover vereffend. XI. 488, 489. hy begunstigt de zaaken van Karel den I. XII. 9, 10. dringt op 't bystaan van Luik. XII. 49. begeert dat de Staaten zig voor Frankryk en tegen Spanje verklaren. XII. 52. raakt in onlust met Holland en byzonderlyk met Amsterdam. XII. 53. stelt zig tegen Hollands gevoelen over de vermindering van 't Krygsvolk. XII. 62-65, 66, 67, 82. wordt gemagtigd om op de gemeene rust te voorzien. XII. 68. verandert de Wette Nieuw-

megen. XII. 68. stelt zig aan 't hoofd eener bezending naar de Hollandsche Steden. XII. 70-77. doet 'er verslag van. XII. 77. klaagt over Amsterdam. XII. 77. doet den Vice-Admiraal de Witte in hegtenis neemen. XII. 83. ook zes Afgevaardigden ter Vergaderingen van Holland. XII. 89. poogt Amsterdam, door Krygsvolk, te overrompelen. XII. 92. zyne stoornis over 't mislukken van deezen toeleg. XII. 100. hy komt in 't Leger voor Amsterdam. XII. 101. verdraagt zig met de Stad. XII. 104. verdedigt zyne handelwyze. XII. 109, 192. schryvens der Gewesten aan hem. XII. 112. oordeel van Holland over dit zyn bedryf. XIII. 369. hy vertrekt naar de Veluwe, ter jagt. XII. 113. handelt met Frankryk. XII. 114-118. krygt de kinderpokjes. XII. 118. sterft. XII. 118. verschillende oordelen over zynen dood. XII. 118-120. zyne afbeelding en uiterste wil. XII. 120-122, 139. staat des Lands na zyn overlyden.

XII. 125, 126

WILLEM DE III. wordt geboren. XII. 130. den Staaten aanbevolen. XII. 131, 171. verschil over zyne Voogdyschap vereffend. XII. 138-144. Holland verschuift zyne aanstelling tot Stadhouder. XII. 151, 152. Zeeland besluit, in 1652, hem, tot de waardigheden zyns Vaders te voorschikken. XII. 227. Holland kant zig tegen dit besluit. XII. 227. 's Prinsfen vrienden zoeken zyne bevordering, door 't verwekken van opschudding. XII. 278, 280, 281. Zeeland besluit

sluit hem, in 1653, tot Kapitein-Generaal voor te slaan. XII. 298. Holland belet, dat 'er op geraadpleegd wordt. XII. 299. hy bekomt de Ridderorde van den Koufband. XII. 306. Kromwel vordert, dat hy, door Holland, van de waardigheden zynen voorzaaten worde uitgeslooten. XII. 313, 320. 't geschiedt. XII. 324. woeleryen ten zynen behoefte. XII. 396, 398, 405. Zeelands voorflag omtrent zyne opvoeding. XII. 443. hy wordt, door Trigland, in den Godsdienst onderwezen. XII. 444. Holland wil, dat men hem den titel van *Zyne Hoogheid* niet zonder byvoegfel geeve. XII. 444. men arbeid om hem te bevorderen. XIII. 34, 36-44, 151. de Akte van zyne uitfluiting wordt vernietigd. XIII. 35. voorflag om hem in gezantschap naar Engeland te zenden. XIII. 166. gerop om zyne bevordering. XIII. 176. handeling hierover, in Holland. XIII. 188-190, 192-197. men gaat hem voorby in 't begeeven der hooge krygsampten. XIII. 191. hy komt te Amsterdam en te Rotterdam. XIII. 192. de Staaten van Holland neemen hem aan tot een Kind van Staat. XIII. 197. veranderen zyne hofhouding. XIII. 198. hy bezoekt 's Lands Vloote. XIII. 204. wordt Lid der Hervormde Kerke. XIII. 288. raadpleegingen om hem tot Kapitein-Generaal te bevorderen. XIII. 287 enz. 335, 414, 432-434, 445-453, 480-486. hy wordt eerste Edele van Zeeland. XIII.

337. krygt zitting in den Raad van Staate. XIII. 427. doet een reis naar Engeland. XIII. 434. overleg om hem, of voor zyn leeven, of voor een' enkelen veldtogt, tot Kapitein-Generaal aan te stellen. XIII. 453-456. inzigten van Lodewyk den XIV. op zyne verheffing. XIII. 457-460. hy wordt tot Kapitein-Generaal aangesteld voor den aanstaanden veldtogt. XIII. 486. invloed van den twist over zyne verheffing op de zekerheid van den Staat. XIV. 4. hy bevordert de handeling met Keur-Brandenburg. XIV. 15. trekt met het Leger van den Yffelkant naar Utrecht. XIV. 33, 34. handelt met Karel den II. XIV. 43-46. zoekt vrye hoede van Frankryk te verkrygen. XIV. 60. zyne ontmoeting te Dordrecht. XIV. 73, 74. te Gouda. XIV. 79. hy wordt **STAD-
HOUDER EN KAPITEIN-GENERAAL**. XIV. 87, 88. schryft tot verontschuldiging der Regenten. XIV. 89. weigert aan 't hoofd eener bezendinge te zyn tot het stillen der beweeginge in de Steden. XIV. 90. verklaart Frankryks eischen voor onaanneemlyk. XIV. 106, 126. de handeling wordt hem aanvertrouwd. XIV. 110. hy schryft naar Rotterdam. XIV. 116. handelt met de Engelschen. XIV. 118, 119. verwerpt hunne eischen. XIV. 125, 126. toont argwaan op de Groot. XIV. 125. schryft aan den Raadpensionaris de Witt. XIV. 139. ontraadt het vervolgen der handdaadigen aan den moord der Witten. XIV. 179. ver-

verfoeit dien moord. XIV. 182. pryft den Raadpensionaris. XIV. 185. wordt gemagtigd tot verandering der Regeeringe. XIV. 191. wil, volgens Burnet, geen *Souverain* van Hollandzyn. XIV. 207. wordt in schotschriften gefcholden. XIV. 215. beklaagt zig de verandering der Regeeringe. XIV. 219. zyne onderneeming op Naarden en Woerden. XIV. 225, 226. hy trekt voor Charleroi. XIV. 227. zyn laft aan den Graave van Koningsmark. XIV. 230. hy doet Pain & Vin onthalzen. XIV. 237. verklaart zig tegen eene Wapenschorfing. XIV. 247. verovert Naarden. XIV. 272. en Bon. XIV. 278. zyne waardigheden worden erfelyk verklaard in zyne mannelyke nakomelingschap. XIV. 312. hy wordt van eene fchuld van twee millioenen ontheeven. XIV. 317. tot trouwen geraaden. XIV. 316, 343. de Oostindifche Maatfchappy legt hem een drie-endertigfte haarer uitdeelingen toe. XIV. 317. zyn gevoelen over de hereeniging der overheerde Gewesten. XIV. 319. hy regelt de Regeering, in 't Stigt. XIV. 327. in Gelderland. XIV. 329, 358. in Overyffel. XIV. 329, 360. hy verliest den Slag van Senef. XIV. 330, 334. wint Graave. XIV. 333. en Huy. XIV. 334. vertrouwen der Bondgenooten op hem. XIV. 340. hy is verdagt in Engeland. XIV. 341, 379. de Souverainiteit van Gelderland wordt hem aangebooden. XIV. 345. hy raadpleegt

er op met de andere Gewesten. XIV. 347. verklaart zig onverschillig. XIV. 352. wyft de aanbieding van de hand. XIV. 358. fchryft ernstig aan die van Zee-land. XIV. 361. Temples oordeel over dit werk. XIV. 366. de Staaten verbieden te zeggen of te fchryven dat de Prins naar de Souverainiteit staat. XIV. 366. hy krygt de Kinderpokjes. XIV. 370. verovert Binch. XIV. 372. belegert Maastricht vergeefs. XIV. 396, 397, 398, 418. de Franschen zoeken hem, door aanbiedingen van byzondere voordeelen, te doen neigen tot vrede. XIV. 411. zyn ontwerp van dezelve. XIV. 344, 415, 416, 434. hy wordt in blaauwboekjes beschimpt. XIV. 419. handelt met de Franschen te Nieuwmegen. XIV. 420. fpreekt met Temple. XIV. 421, 422, 425, 433. raakt flaags met de Franschen, by Mont-Kassel. XIV. 440. belegert Charleroi, vergeefs. XIV. 441. beflist de onlusten te Middeburg, over 't beroepen van den Predikant Momina. XIV. 447-451. verfchilt met Staden en Lande op 't stuk der Patenten. XIV. 453. handhaaft zyn gezag over 't beftellen der Wet te Deventer. XIV. 457. maakt een Reglement op de Regeering in Friesland. XIV. 458. doet een' keer naar Engeland. XIV. 464. trouwt met *Maria*, Dogter des Hertogs van Jork. XIV. 465, 466. argwaan over zyn Huwelyk. XIV. 468. hy komt met Karel den II. overeen, wegens een ontwerp van

vrede. XIV. 467. trekt te velde, in 1678. XIV. 485. raakt slaags by S. Denys op den vierden dag na 't sluiten der Vrede. XIV. 493. zyne eischen ten laste van Spanje. XV. 6 enz. hy dankt eenig volk, ter betaaling van Friesland en Stad en Lande staande, af. XV. 25. verschil hierover. XV. 25. hy beslist den twist over't bewaaren der sleutelen te Deventer. XV. 35. dringt op 't versterken van Naarden. XV. 36. zyne Heerlykheden in 't Luxemburgsche worden verbeurd verklaard. XV. 58. zyne handeling in Duitſchland. XV. 59. in Engeland. XV. 60, 81. voorſlag om hem tot Regent aldaar aan te ſtellen. XV. 80. hy verklaart tot vrede met Frankryk te neigen. XV. 86, 92, 201. d'Avaux zoekt hem te winnen. XV. 98. men dreigt zyn Prinsdom Oranje, in Frankryk, verbeurd te zullen verklaaren. XV. 99. 't geſchiedt. XV. 100. hy dringt op 't onderſteunen der Spaanſchen. XV. 131. ſtaat eene werving van zeftienduizend man voor. XV. 139. raakt hierover in geſchil met Amſterdam. XV. 143. ſtelt zig aan 't hoofd eener bezendinge derwaards. XV. 145. vertrekt misnoegd uit de Stad. XV. 147. verklaart zig heviglyk tegen dezelve. XV. 159. brengt een onderschepten Brief van d'Avaux in de Vergadering van Holland. XV. 179. doet Hooft en Hop uit de Vergadering gaan. XV. 181. verwydering tusschen hem en Amſterdam.

XV. 194. zyne kleinagting voor de andere Steden. XV. 196. zyn geſprek met den Brandenburgſchen Gezant. XV. 200, 205. hy dringt op bewilliging in de werving. XV. 210. doet 'er in Zeeland toe beſluiten. XV. 214-216. handeling over zyne belangen verſchooven. XV. 236, 243. hy wordt in het regt tot het Graaffchap Lingen bevestigd. XV. 244. handelt met Monmouth. XV. 252. beſlist de onluſten te Gorinchem. XV. 256. maakt verandering in de Vroedschap te Utrecht. XV. 258. raakt met Dordrecht in geſchil over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 259-279. en met Leiden, over de Nominatie van Schepenen. XV. 279-282. brengt te wege dat 'er geene troepen worden afgedankt. XV. 283. verdedigt zyn gedrag omtrent Frankryk. XV. 299. van Beuningen verklaart zig tegen 't verminderen van zyn gezag. XV. 299. zyn Prinsdom wordt verbeurd verklaard. XV. 317. hy ſpreekt met Burnet. XV. 339. toeleg om hem te ligten. XV. 340. zyn aart, volgens Burnet. XV. 342. zyn begrip van eene vrye Regeering. XV. 344. Koning Jakob zoekt hem te winnen. XV. 347. geheime handeling in Engeland ten zynen behoeve. XV. 352, 354. Albanyville ſpreekt met hem uit naam van Koning Jakob. XV. 354, 372. hy wordt door Dykvelt verdedigd. XV. 357. Fagel verklaart 's Prinſen gevoelen over de geſchillen in Engeland.

XV.

XV. 361. hy brengt het Engelsch en Schotsch Krygsvolk op een nieuwen voet. XV. 394. toeleg op zyn leeven. XV. 395. de Engelschen zoeken hemaan om hulp. XV. 397, 411, 412, 437. hoe hy de geboorte van den zogenaamden Prins van Walles aanmerkt. XV. 411. hy besluit heimelyk tot den overtocht naar Engeland. XV. 413. krygt gelegenheid om zig daartoe, onder een ander voorwendfel, te bereiden. XV. 413, 420. verzoent zig met Amsterdam. XV. 422. 't goed verstand, tusschen hem en Prins Henrik Kasimir, wordt hersteld. XV. 423. hy handelt heimelyk met Amsterdam. XV. 424, 425, 435. zwaarigheden in den togt. XV. 431. de Prins beweegt de Staaten om troepen te verzamelen. XV. 433. hy handelt in Duitfchland. XV. 434. zyn toeleg wordt openbaar. XV. 437. de Staaten besluiten, hem te ondersteunen. XV. 440, 451, 466, 468. Koning Jakob beschuldigt hem. XV. 442, 461. veele Engelschen verzoeken hem over te komen. XV. 452. hy raadpleegt op de landing. XV. 454. geeft in 't openbaar reden zynner onderneeminge. XV. 456, 465. neemt afscheid. XV. 473. gaat scheep. XV. 474. keert te rug. XV. 475. loopt andermaal uit. XV. 476. landt in Torbaai. XV. 479. handelt met Koning Jakob. XV. 483. komt te Londen. XV. 484. beschryft een *Conventie*. XV. 488. verklaart zig op 't stuk der Regeeringe. XV. 498. men draagt hem en zyne Gemaal in de Kroon op.

XV. 502 enz. hy behoudt zyne ampten in den Vereenigen Staat. XV. 508. XVI. 20. maakt den Staaten zyne komst tot de Kroon bekend. XVI. 19. hun buitengewoon Gezantschap aan hem. XVI. 20. hy ontdekt de veranderlykheid der Engelschen. XVI. 22. erkent zig verplicht aan de Staaten. XVI. 25. verklaart Lodewyk den XIV. den oorlog. XVI. 30. zyn oogmerk in het dringen op onderstand van de Staaten. XVI. 33. hy wil, al wat op Frankryk vaart, doen neemen. XVI. 36, 44. sluit ten dien einde eene overeenkomst met de Staaten. XVI. 37. en een aanvallend en verweerend Verbond. XVI. 38. wil hun geen voordeel in den Koophandel toestaan. XVI. 41. treedt in 't *Groot-Verbond*. XVI. 46. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 47, 113-117. zyn verschil met Amsterdam, over 't zenden der *Nominatie* van Schepenen naar Engeland. XVI. 51-56, 68, 69. en over het toelaaten van den Graave van Portugal onder de Edelen van Holland. XVI. 66-68. hy komt in Holland. XVI. 137. loopt gevaar in 't landen op de Maaze. XVI. 138. zyne aanspraak aan de Staaten. XVI. 139. en aan de Bondgenooten. XVI. 140. hy woont den veldtocht by. XVI. 145, 146, 148, 149. keert naar Engeland. XVI. 150. slaat den Keurvorst van Beieren voor tot Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XVI. 162. keert wederom herwaards. XVI. 168. trekt te velde. XVI. 177, 183. aanslag op zyn leeven, ontdekt

en gestraft. XVI. 186-193. hy werkt aan de Vrede met den Turk. XVI. 196. maakt merke-lyke verandering in de Regeering te Goës. XVI. 206 enz. verzagt de vonnissen, tegen eenige Regenten geveld. XVI. 224. zyne gedagten over 't vonnis van Burgemeester Halewyn. XVI. 237. hy komt in Holland. XVI. 241. woont den slag van Landen by. XVI. 243. wyft den Franschen voorslag tot Vrede van de hand. XVI. 257. komt wederom herwaards. XVI. 260. woont den veldtogt by. XVI. 266. sluit een Verdrag met Brunswyk-Wolfembüttel. XVI. 271. komt, op nieuws, herwaards. XVI. 278. belegert en veroverft Namen. XVI. 282 enz. keert naar Engeland. XVI. 295. maakt zynen uiterften wil. XVI. 300. famenzweering tegen zyn leeven. XVI. 315. hy woont den veldtogt in de Nederlanden by. XVI. 318. keert naar Engeland. XVI. 335. oordeelt dat men, onder bemiddeling van Zweeden, behoort te handelen van vrede. XVI. 343. zyn belang by de handeling. XVI. 355. hy komt in Holland. XVI. 367. handelt over de vernieuwing van het Groot-Verbond. XVI. 425. keert naar Engeland. XVI. 435. komt weder in Holland. XVII. 6. doet eenige opening tot een Verdrag van Verdeeling der Spaansche Heerschappye. XVII. 8. sluit het eerste. XVII. 11. het tweede. XVII. 29. doet een keer naar Duitschland. XVII. 17. komt in Holland te rug. XVII. 20. keert naar Engeland. XVII. 21. sluit met Zwee-

den en de Staaten. XVII. 42. doet wederom een keer herwaards. XVII. 46, 47, 100. neigt tot oorlog. XVII. 73. sluit met Deenemarke en de Staaten. XVII. 91. met den Keizer en de Staaten. XVII. 93, 95. met Pruiffen en de Staaten. XVII. 96. hy zoekt den Prins Joan Willem Friso tot Stadhouder na hem te doen verkiezen. XVII. 104. zyne ziekte en dood. XVII. 103-108. zyne afbeelding en schets zyner Regeeringe. XVII. 108-118

WILLEM KAREL HENRIK FRISO, Prins van Oranje en Nassau, wordt gebooren. XVII. 407. bekomt een lyfspensioen. XVII. 407. wordt Stadhouder van Groningen. XVIII. 195. van Drente. XVIII. 243. en van Gelderland. XVIII. 252. aanmerkingen over de laatstgemelde aanstelling. XVIII. 255. hy treedt in 't bezit van 't Stadhouderfchap van Gelderland en Groningen. XVIII. 509. doet eed als Erftadhouder van Friesland. XIX. 70. woont het Veldleger omtrent Breda by, in 1732. XIX. 80. sluit een Verdrag met den Koning van Pruiffen, over de nalaatschap van Koning Willem den III. XIX. 93 enz. protesteert tegen de vernietiging van 't Markgraafschap van Veere. XIX. 121. handelt met de Staaten van Zeeland desaangaande, vergeefs. XIX. 131 enz. trouwt met de Kroon-Prinsesse van Groot-Britanje. XIX. 161. keert herwaards. XIX. 162. in den Haage, wordt openlyk voor hem en de Prinsesse gebeden. XIX. 167. voorflag om hem tot Ge-

neraal van 't Voetvolk aan te stellen. XIX. 208. hy wordt ingehuldigd als Heer van Breda. XIX. 231. tot Luitenant-Generaal van 't Voetvolk verkooren. XIX. 356. weigert dit ampt te aanvaarden. XIX. 357. onthaalt 's Lands Krygsvolk in Duitschland. XIX. 420. vier Gewesten dringen op zyne bevordering tot Generaal. XIX. 428. XX. 63. hy doet zig onderregten van de gelegenheid van Staatfch Vlaanderen. XX. 63. aanleiding tot zyne verheffing. XX. 66. hy wordt te Veere tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 71. in andere Steden van Zeeland. XX. 72, 73, 75. Staatswyze aldaar aangesteld. XX. 78. ook te Rotterdam, voor Stadhouder van Holland. XX. 85. in andere Steden. XX. 86, 87, 88. en Staatswyze. XX. 93. zyn aanmerkelyk fchryven aan den Graave van Bentink. XX. 94. hy komt te Amsterdam. XX. 94. in den Haage. XX. 95. wordt Kapitein- en Admiraal-Generaal der Unie. XX. 95. Stadhouder van Utrecht en Overyffel. XX. 96. neemt zitting in de hooge Kollegien. XX. 96, 97. komt in Zeeland. XX. 98. wordt in 't Markgraaffchap van Veere en Vliffingen herfteld. XX. 99. maakt in Zeeland eenige verandering in de Regeering. XX. 100. keert naar den Haage. XX. 101. bekomt verfcheiden waardigheden in Holland. XX. 101. orde om openlyk voor hem te bidden. XX. 102. voorflag om het Stadhouderschap in zyne mannelyke en vrouwelyke nakomelin-

gen erfelyk te verklaaren. XX. 121. men verzekert, dat hy geen *Graaf van Holland* wil zyn. XX. 124. Posteryen aan hem, en door hem aan 't Land opgedraagen. XX. 126. hy vernietigt eene afgeperfte afkondiging te Rotterdam. XX. 132. besluit der Staaten van Holland op het Erfstadhouderschap. XX. 147. der andere Gewesten. XX. 151, 199, 204. hy bevordert het opbrengen eener milde Gifte, hier te Lande. XX. 159. neigt tot vrede. XX. 180, 260. trekt naar 't Leger. XX. 188. keert te rug. XX. 188. veroordeelt eene aanspraak, op zynen naam verspreid. XX. 189. houdt zynen eerftgebooren Zoon ten doop. XX. 193. wordt gemagtigd om de Regeering in Friesland te herftellen. XX. 201. men zoekt hem, ook in Groningen, meer gezags te doen opdraagen. XX. 204. hy trekt de bezetting uit Groningen. XX. 205. wordt *Rektor magnificentissimus* der Hooge Schoole aldaar. XX. 207. zendt Gemagtigden naar Haarlem. XX. 211. flaat de affchaffing der Pagten voor. XX. 228. en een middel, by voorraad, in de plaats. XX. 230. doet aan een ontwerp van een Hoofdgeld arbeiden. XX. 234. flaat het, nevens een ontwerp om de verpagte middelen te *collekteeren*, den Staaten voor. XX. 236. dringt op herftelling omtrent de Ampten en op afftand der Posteryen. XX. 266. wordt gemagtigd om de ruft in Amsterdam te herftellen. XX. 283. komt aldaar. XX. 287. verleent den Koopluiden gehoor.

hoor. XX. 290. maakt groote verandering in de Regeering der Stad. XX. 290, 291. en in den Krygsraad. XX. 295, 297. ver trekt uit Amsterdam. XX. 298. verandert, in alle de Holland sche Steden, behalve te Dor drecht, de Regeering door Ge magtigden. XX. 300, 301, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313. ook in Gelderland en Overys sel. XX. 315, 378. in Friesland. XX. 317. in Stad en Lande. XX. 319 enz. het Graaffchap Kuilenburg wordt hem opgedraagen. XX. 315. hy wordt Erfstadhouder der Generaliteits-Landen. XX. 332. en Op per - Directeur der Oost- en Westindische Maatschappyen. XX. 332 enz. maakt hier en daar nog eenige verandering in de Regeering. XX. 356, 359, 378. doet zig tot Markgraaf van Veere en Vlißingen inhuldigen. XX. 384. doet een voor slag tot herstelling der Fabrieken. XX. 410. en des Koop handels. XX. 411. pryft een bepaalde *Porto Franco* of vrye haven aan. XX. 420. wordt onpaffelyk. XX. 447. gebruikt de wateren te Aken. XX. 447. keert vandaar te rug. XX. 448. de ziekte verheft zig. XX. 448. de Prins sterft. XX. 448. zyn lyk wordt op een praalbed gelegden plegtiglyk ter aarde befteld. XX. 450. zyne afbeelding.

XX. 452

WILLEM, Graaf van Buuren en daarna Prins van Oranje enz. wordt gebooren. XX. 192. gedoopt. XX. 193. Pillegiften hem vereerd. XX. 193. hy wordt

Erfstadhouder, onder de Voogdyfchap zyner Vrouwe Moeder.

XX. 449

WILLEM, Graaf van Nassau, be magtigt twee Schansen. XI. 153. wint Orfoi. XI. 159. verover't Filippine. XI. 176. verlaat de post te Kallo. XI. 271. sterft. XI. 306. zyn geflagt aangewezen.

XI. 306 *Aant.*

WILLEM FREDRIK, Graaf van Nassau, wordt Stadhouder van Friesland. XI. 293, 294. staat, vergeefs, naar het Stadhouderfchap van Groningen en Dren te. XI. 293, 295. misnoegen tuffchen Fredrik Henrik en hem. XI. 296. hy wint de Moerfpuifchans. XI. 394. heeft het beleid van den aanflag op Amsterdam, in 1650. XII. 94, 196. komt dicht onder de Stad. XII. 98. bezending aan hem van wege de Wethouderfchap. XII. 98. hy trekt af met het Krygsvolk. XII. 107. wordt Stadhouder van Groningen en de Ommelanden. XII. 131. trouwt met eene Prin fesse van Oranje. XII. 131. raadt Friesland tot het benoe men van een Gevolmagtigde op de handeling met Kromwel. XII. 257. komt op Texel. XII. 291, 292. maakt zig verdagt. XII. 292. voert bevel over een klein Legertje der Staaten. XII. 391. arbeidt tot bylegging der ge schillen in Overysfel. XII. 405, 409. staat naar 't Veldmaarschalksampt. XII. 414, 417, 422. laat 'er van af. XII. 428. brengt Krygsvolk in Gronin gen. XIII. 67. legt de gereezen geschillen by. XIII. 69. herwint de Eilerfchans. XIII. 95, 96. sterft

sterft ongelukkiglyk. XIII. 97.
 zyne Weduwe keert naar
 Duitſchland. XV. 35
WILLEM LODEWYK, Graaf van
 Naſſau, helpt Groningen en
 Koeverden belegeren, in 1580.
 VII. 337. wordt gekwetſt. VII.
 341. helpt Lochem ontzetten.
 VII. 465. wordt Stadhouder van
 Friesland. VII. 495. VIII. 11.
 wint twee Schanſen. VIII. 73.
 zyn toeleë op Groningen miſ-
 lukt. VIII. 76. hy neemt Laſt-
 brief van Leiceſter. VIII. 120,
 157. wordt, door Taſſis, afge-
 ſneeden van de zynen. VIII.
 123. ſlaat de brandſchatting der
 Ommelanden af. VIII. 123. ſtemt
 voor de opdragt der Heerſchap-
 pye aan Engeland, mids 't een-
 paariglyk geſchiede. VIII. 212,
 213. zyne Krygsbedryven in
 Friesland. VIII. 312. hy be-
 naauwt Groningen. VIII. 349.
 komt voor Nieuwmegen. VIII.
 359. wordt voor Koeverden ge-
 kwetſt. VIII. 368. ontzet de Veſ-
 ting. VIII. 385. wordt Stadhou-
 der van Groningen. VIII. 390,
 391. onderſteunt Embden met
 volk. IX. 21. herwint Deuti-
 chem. IX. 51. brengt Krygs-
 volk in Groningen. IX. 96.
 legt den twiſt in Friesland by.
 IX. 100. werpt wederom volk
 in de Voorſtad van Embden. IX.
 124. wordt gemagtigd tot de
 handeling, in 1608. IX. 321.
 Henrik de IV. zoekt hem te
 winnen door geſchenken. IX.
 368. hy draagt zorg voor de
 behoudenis der ruſte in Leeu-
 waarden. X. 25. raadt de Con-
 ferentie te Delft aan. X. 59.
 ſtelt orde op 't beſtellen van de

Wet te Leeuwaarden. X. 90.
 en verandert 'er de Regeering.
 X. 91. hy gaat in de Klooster-
 Kerk. X. 152. ſterft. X. 407
Willem van Yſſelſtein ſtelt zig te-
 gen Willem den VI. III. 390.
 helpt Yſſelſtein verraffen. III.
 415
Willem Eggert wordt Rentmees-
 ter van Holland en Heer van
 Purmerende. III. 327. helpt de
 S. Katharynen-Kerk te Amſter-
 dam ſtigten. III. 327
Willem Baſtiaanz. Zie *Schepers.*
Willem Beukelszoon van Biervliet
 vindt het kaaken en zouten van
 den Haring. III. 499
WILLEMSTAD. Toeleg om dee-
 ze aan Parma te leveren. VIII.
 271
Williams (Jakob) om oproerig-
 heid te Gouda, ter dood ge-
 bragt. VIII. 261
*Willoughby (Peregrin Barty, Ba-
 ron van)*, ſlaat een Spaanſch
 geleide. VIII. 128. krygt het Op-
 perbevel over de Engeliſche
 hulptroepen. VIII. 263. zyn be-
 dryf te Geertruidenberg. VIII.
 277. hy verdedigt Bergen op
 Zoom. VIII. 290. ſlaat eenige
 Heeren Ridder. VIII. 291. keurt
 der Staaten handelingen goed.
 VIII. 313
Wilten vallen in deeze Landen.
 I. 273, 274
WILTENBURG, oude naam van U-
 trecht. I. 290
Wilzen, door Karel den Grooten,
 overwonnen. I. 430
Wimes (James), om een voorge-
 nomen verraad te Veere, ont-
 halsd. VIII. 453
*Wimmenum (Amelius van Roek-
 borſt, Heer van)*, ontdekt den
 V 5 Staa-

Staaten van Holland een geheim Verdrag, wegens Antwerpen. XI. 427. besluit met vyf Gewesten tot het bekragtigen der Munstersche Vrede.

XI. 490

Wimmerum (Nikolaas van Boekborst, Heer van), in 't Lid der Edelen beschreeven, in 1618.

X. 282

Winfrid. Zie *Bonifacius*.

Wingfield (John), Bevelhebber van Geertruidenberg, weigert de Plaats aan Maurits op te geeven.

VIII. 280

Winkel verbrand door Floris den III.

II. 268

Winkelmade. Slag aldaar, tusschen Graave Arnoud en de Westfriezen.

II. 130

Winschooter-Schans herwonnen.

XIV. 131

Winter (streng) des jaars 1740.

XIX. 273

Winwood (Rudolf), Engelsche Gezant in den Haag. IX. 156, 275, 344. pryft den Raade van Staate het Bestand aan. IX. 408. raakt in hevig geschil met Prinsse Maurits.

IX. 408

Wirtz (Paulus) wykt voor de Franschen. XIV. 33. sterft. XIV.

395

Wisskerk (Jonkheer Gillis van), verdagt van een' toelag op Zuidbeveland.

XI. 67

Wissel (Jan van der), Dienaar van den Raadpensionaris de Witt, verzelt zynen Meester naar de Voorpoorte. XIV. 159,

166

Wisselbank te Amsterdam. Oktroi aan dezelve.

XIII. 437

Wit (Gysbrecht de) handelt in Portugal.

XII. 455

Witb (Andries de), Pensionaris van Dordrecht. Inhoud van zyn Verbaal, wegens de beschryving van Sommelsdyk en Marquette, in 't Lid der Edelen. X. 333-339

WITKIND, Hertog der Saxers, vermaagchapt zig met de Deenen. I. 422. hitst de Saxers op tegen de Franken. I. 424, 426. laat zig doopen.

I. 430

Witlam, Koopstad aan de Maaze.

I. 274. II. 7

Witsen (Nikolaas), Burgemeester van Amsterdam. XV. 425. zyne

Aantekeningen. XV. 425. hy

krygt kennis van de onderneem

ing op Engeland. XV. 426.

spreekt met den Prins. XV. 426,

428, 429. met Dykveld. XV.

427. zyne bekommering. XV.

426, 428. hy spreekt met Fa

gel. XV. 430. zyne gedagten

over den togt naar Engeland.

XV. 440. hy wordt derwaards

afgevaardigd. XVI. 20. waarom

hy verkooren werd. XVI. 21.

zyn gesprek met Willem den III.

XVI. 22. zyn yver voor de eer

van den Staat. XVI. 27. hy wordt

buitengewoon Ambassadeur.

XVI. 31. bewilligt met moeite

in 't gene met Groot-Britanje

geslooten werd. XVI. 33, 36,

38. keert naar huis. XVI. 44.

weigert *Baron* te worden. XVI.

45. spreekt met Portland en

Heinsius tot bemiddeling. XVI.

93. keurt zekere Vredepunten

goed. XVII. 290

Witsius (Hermannus), Professor

en Predikant te Utrecht. zyn

bedryf in Engeland. XV. 303

Witt (Jakob de), Oud-Bur

gemeester van Dordrecht, han

delt in 't Noorden. XI. 382-

389.

1589. wordt door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthouden-
de van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid.
XII. 127, 194. handelt te Lu-
bek. XII. 277. wordt in den
Haage aangerand. XII. 284,
285. legt zyn ampt van Reken-
meester neder. XIV. 186. sterft.

XIV. 187

Witt (Joan de), Pensionaris van
Dordrecht, wegens Holland af-
gezonden, om Zeeland van ze-
ker besluit op het Stadhouder-
schap af te maanen. XII. 188,
227. zyn moed in 't uitvoeren
van deezen last. XII. 228. hy
wordt Raadpensionaris van Hol-
land. XII. 231. wat men van
hem zeide. XII. 232. hy krygt
berigt van Englands gezind-
heid tot vrede. XII. 251, 252.
zyn voorslag ter Vergadering
van Holland. XII. 253. hy han-
delt afzonderlyk met Bever-
ningk en Nieuwpoort, in En-
geland. XII. 279, 280. 't ge-
meen scheldt hem. XII. 284. hy
stelt de Akte van Uitsluiting
des Prinsen van Oranje op. XII.
324. men beschuldigt hem, dat
hy Kromwel het vorderen der-
zelve aan de hand gegeven
heeft. XII. 334. hy beweert dat
Luiden van Regeeringe, in Hol-
land, niet dan voor Holland-
sche Regters te regt moeten
staan. XII. 383. zyn oordeel o-
ver een Verbond met Branden-
burg. XII. 390. hy trouwt. XII.
394. wordt beschuldigt van 't
verwekken van opschuddingen.
XII. 402. arbeidt tot bylegging

van den twist in Overysfel. XII.
409, 411. oordeelt, dat men
geen Veldmaarschalk behoort
aan te stellen. XII. 413. brengt
te wege dat de renten van Hol-
land van vyf op vier ten hon-
derd verminderd worden. XII.
434. handelt met den Franschen
Ambassadeur de Thou. XII.
452. raakt in ongunst van Ka-
rel den II. XIII. 33, 40, 41. de
Koning weigert hemeene Ver-
klaaring, dat hy de Akte van
Uitsluiting niet eerst heeft
voorgellaagen. XIII. 36. hoe hy
omtrent den Prins van Oranje
gezind was. XIII. 41. zyne
handeling met de Prinsesse We-
duwe. XIII. 43. hy wordt,
op nieuws, voor vyf jaaren tot
Raadpensionaris aangenomen.
XIII. 63. Frankryk tragt, ver-
geefs, hem omte koopen. XIII.
110, 164. hy slaat eene verdee-
ling der Spaansche Nederlan-
den voor. XIII. 111, 117. zyne
behendigheid om den togt naar
Kabo Verde geheim te houden.
XIII. 122, 124. zyne bekom-
mering. XIII. 151. hy wordt ge-
magtigd op de Vloote. XIII.
153. brengtze door 't Spanjaards
gat in zee. XIII. 154. wordt we-
gens zynen dienst op de Vloo-
te bedankt. XIII. 159. van an-
deren beschuldigt. XIII. 165,
176, 177. hy handelt heimelyk
om eenen opstand in Engeland
te verwekken. XIII. 167. toe-
leg op zyn leeven. XIII. 169.
hy werkt tegen de bevordering
van den Prinse van Oranje.
XIII. 192, 193, 414. ontdekt
den heimelyken handel van
Buat. XIII. 216, 217. wordt
aan-

aangezocht, om Londen in brand te doen steeken. XIII. 233. bewerkt, behendiglyk, dat men niet in den Haage van vrede handele. XIII. 242. beklaagt zig by d'Estrades over den inval in de Spaansche Nederlanden. XIII. 273. zyn voorslag tot vrede tusschen Frankryk en Spanje. XIII. 276. hy handelt looslyk met d'Estrades. XIII. 285. maakt een ontwerp om het Kapitein - Generaalschap af te scheiden van het Stadhouderschap. XIII. 289. misnoegen tegen hem hieruit ontstaan. XIII. 295. hy handelt met Temple. XIII. 296-301. stelt d'Estrades deswege geruust. XIII. 301, 310. Temples oordeel over hem. XIII. 309. hy wordt wederom voor vyf jaaren aangenomen. XIII. 309. de Staaten beschenken hem. XIII. 310. de Spaanschen klaagen over hem. XIII. 310. hoe hy de Franschen wilde behandelen. XIII. 311. zyn oordeel over het drievoudig Verbond. XIII. 385. hy handelt verder met Temple. XIII. 404. onderzoek of hy kennis hadt van Frankryks oogmerken. XIII. 421, 422. zyne inzichten op 't bevorderen van den Prins van Oranje tot Kapitein-Generaal. XIII. 446. zyne bedenkingen op 't stuk der Vlagge. XIII. 475. hy brengt te wege, dat de Prins van Oranje alleenlyk voor éé-
nen veldtocht tot Kapitein-Generaal aangesteld wordt. XII. 480. dringt op werving te lande. XIV. 15. de Keurvorst van Brandenburg is misnoegd over zyn beleid. XIV. 20. hy staat voor

's Lands krygsgereedschap en penningen te bergen. XIV. 29. zyne raadeloosheid. XIV. 42. hy wordt by nacht aangevallen en gewond. XIV. 68. hy geneest. XIV. 70. haat tegen hem en zynen broeder. XIV. 137, 199. hy verdedigt zig. XIV. 138, 140. schryft aan Willem den III. XIV. 139. legt zyn ampt neder. XIV. 148. krygt zitting in den Hoogen Raad. XIV. 150. komt op de Gevangenpoorte. XIV. 159. zoekt 'er af te gaan. XIV. 163, 166. wordt deerlyk vermoord. XIV. 171 enz. zyne afbeelding. XIV. 182 enz.

Witt (Kornelis de), Ruwaard van Putten, gepreezen door d'Estrades. XIII. 164. komt als Gevolmagtigde in de Vloote op den togt naar Chattam. XIII. 259, 261. wordt deswege beschonken door de Staaten. XIII. 262. woont het gevegt voor Soulsbaai by. XIV. 23, 24. keert ziek naar land. XIV. 70. zyn beeldtenis wordt door 't graauw mishandeld. XIV. 70. aanslag op zyn leeven. XIV. 71. men dwingt hem de verheffing van Willem den III. te tekenen. XIV. 75. toelig der boeren van Voorne op zyn leeven. XIV. 137. hy wordt gevat. XIV. 142. van een aanslag op 's Prinses leeven beschuldigd. XIV. 143. zyne verdediging. XIV. 145. de Ruiter schryft in zyn voordeel. XIV. 147. zyne vrienden zoeken hem van de pleije te bevryden. XIV. 151. men verspreidt dat hy zoekt uit te breeken. XIV. 152. hy wordt gepynigd.

XIV.

- XIV. 153. gevonnift. XIV. 155, 157. door 't volk met de dood gedreigd. XIV. 158. van 't Ledikant gehaald. XIV. 170. en jammerlyk omgebragt. XIV. 171, 172, 174, 177
- Witte van Haamſtede*, natuurlyke Zoon van Floris den V. III. 71. legerd zig op 't Huiste Putten. III. 124. brengt Zeeland tot onderwerping aan Jan den II. III. 147. zeilt naar Holland. III. 164. verlost het van de Vlaamingen. III. 165
- Witte (Witte Kornelis de)* helpt den ſlag voor Duins winnen. XI. 283. wordt in hegtenis genomen. XII. 83. wat hierover te doen viel. XII. 84. hy raakt los. XII. 86. komt in een gevegt tegen den Engelschen Admiraal Blake. XII. 222. geleidt eene Koopvaardyvloot. XII. 242. sneuvelt in de Zond. XII. 468
- Wittem* ('t Slot) gewonnen, in 1568. VI. 269
- Wittenborſt (Walraven van)* doet de eerſte opening tot vrede, in 1607. IX. 237
- Wodan*, God der Germaanen. I. 24, 361, 370
- Woerden (Herman van)*. II. 247. Zie *Herman van Woerden*.
- WOERDEN** (Slot te) geſtift. II. 265. door Albrecht van Saxen gewonnen. IV. 266
- WOERDEN** (*Heerlykheid* van) aan Jan den I. opgedraagen. III. 110, 112. en door deezen aan Guy, zynen Broeder. III. 151. Biſſchop Willem valt in 't Land van Woerden. III. 151. de Heerlykheid aan Holland gehegt. III. 198, 287. aan Jan van Beieren opgedraagen. III. 325. 't Slot en de Heerlykheid verpandd aan Hertoge Erk van Brunswyk. VI. 16. mogt niet vervreemd worden. VI. 16. be-roerte aldaar. VI. 186. 't Slot wordt bezet. VI. 187. de Stad verzekerd voor den Prinſe van Oranje. VI. 381. belegerd door den Graave van Megen. VII. 66. verlaaten. VII. 67, 104. Kerktwift in de Stad. VII. 331. de Heerlykheid van Woerden komt wederom aan Holland. VIII. 329. Prins Maurits verſtelt de Wet in de Stad, in 1618. X. 266. zy neemt vrye hoede van de Franſchen, in 1672. XIV. 41. de Franſche bezetting ruimt de Stad. XIV. 133. de Prins van Oranje be-legerd haar vergeefs. XIV. 226. zy wordt van den vyand verlaaten. XIV. 280
- Wolf of Lupus (Broeder Pieter)*, verwekt opſchudding te Mechelen. VII. 291. brengt de Stad over aan 's Konings zyde. VII. 292. komt om. VII. 317
- Wolf (Reinier van der)* beſchuldigt de Regeering te Rotterdam. XIV. 76
- Wolferd van Borſelen* verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. heeft kennis van den aanſlag tegen hem. III. 67. misleidt die van Dordrecht. III. 99. lokt de Vlaamingen in Walcheren. III. 99. maatigt zig de Voogdye aan over Jan den I. III. 105. zyn groot gezag. III. 109, 111, 113. oorzaaken van zynen val. III. 115. hy poogt met Jan den I. naar Zeeland te vlugten. III. 125. wordt agterhaald. III. 125.

- en te Delft omgebragt. III. 126
Wolferd van Berfelen, Heer van Veere. IV. 44. wordt Stadhouder van Holland. IV. 171. wykt naar Rotterdam. IV. 187. zyn Hof in den Haage wordt geplonderd. IV. 188. hy van zyn Ampt verlaaten. IV. 191
Wolfran, Biffchop van Sens, predikt in Friesland. I. 369. Radboud weigert zig van hem te laaten doopen. I. 370
Wolffen (Henrik), Burgemeester van Zwolle, afgezonden naar Holland. XII. 407
Wormer, vry verklaard van tollenen beden. III. 17
Worst (Ewoud Pieterszoon) wordt Admiraal der Vliflinger zee-magt. VI. 355
Woud (Heilig) waar Civilis de Batavieren byeen roept. I. 120.
Wilde Woud zonder genade. I. 249. Ardenner Woud. I. 367
Aant.
Woude (Jakob van). III. 152
WOUDRICHEM, door Jan van Arkel ingenomen. III. 371. Vredehandeling aldaar. III. 431. de Gelderschen verraffen de Stad. IV. 371. zy wordt bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474. de Heerlykheid deezer Steden van Altena door de Staaten van Holland gekogt. VIII. 352. de Stad byna verraft, door La Barlotte. IX. 51
Wouters (Jakob), Heer van S. Jans Steen, wordt te Thoolen uit de Regeering gezet. XVII. 149. zyn verder bedryf. XVII. 150
Wouw (t Slot te) aan Parma geleverd. VII. 418. door Biron ingenomen. VII. 488. verkogt aan Parma. VIII. 196. aandag op het zelve. IX. 4. Maurits wint het. IX. 184
Wouwere (Christiaan van de), Predikant te Leiden, heeft de hand in eene miltery aldaar. VIII. 259, 261
Wrangel (Herman). zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 238
Wybesma (Joan van Mathenes van), ruimt het Slot te Leeuwarden. VII. 165
Wydenes. Slot aldaar gestigt. III. 18, 20. vernield. III. 98
WYK TE DUURSTEDÉ (Heerlykheid van) komt aan Jakob van Gaasbeek. III. 392. Zie DUURSTEDÉ.
WYK TE DUURSTEDÉ neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 39. wordt van hun verlaaten. XIV. 283
Wyk op Zee. Landing der Hoekschen aldaar. IV. 275
Wynbergen (Joan van) uit de algemeene Staatsvergaderinge te rug geroepen naar Gelderland. VIII. 217
Wynngaarden. Zie *Floris Oem van Wynngaarden*.
Wynngaarden (Daniel van), Heer van Wynngaarden. XV. 243
Wynngaarden (Gerrit van) wordt Lid van den Hooogen Raade. VII. 451
Wynngaarden (Jakob, Heer van) bevordert de openbaare Preeke in Rynland. VI. 168. beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Leiden. VI. 185. woont eene Dagvaart te Dordrecht by. VI. 377. bezegelt de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 513
Wyn.

- Wynboef* (*Herman*) wordt Raad in 1182, 1189
den Hove van Utrecht. VIII. 168
Wynkoopers-eed. Beweeging 1113. gewonnen. III. 114, 115,
hierover, in Holland, in 1676. 129. aan Holland gehegt. III.
XIV. 405. in 1751. XX. 351 391. verlooren. III. 415. her-
Wyns (*Felle Adriaanszoon*). Dyk- wonnen en geslegt. III. 416.
graaf van Medenblik, werkt belegerden verlaaten. IV. 218,
tegen Sonoi. VIII. 275 219
Wynstok. wanneer in Gallie ge- YSSELSTEIN neemt vrye hoede
plant. I. 217 van de Franschen. XIV. 35
Y. Ysselstein (. . .) tekent het
Verbond der Edelen. VI. 125.
gebiedt over zes vendels. VII. 196
Yeerfike (*Boudewyn van*) gebiedt
binnen Zierikzee. III. 170
YPERE treedt in de Utrechtsche
Unie. VII. 266. wordt door
Parma belegerd. VII. 490. ver-
looren. VII. 509. door de Fran-
schen veroverd, in 1678. XIV.
472. in 1744. XIX. 455
Ypseflood. Blokhuis aldaar opge-
worpen. IV. 354. aangetast,
door de Gelderschen. IV. 355.
ontzet, door die van Amster-
dam. IV. 355
Ysbrandsz (*Joan*) trekt in ge-
zantschap naar Zweeden. XII.
393. wederom. XIII. 185. wordt
gemagtigd tot de Keulsche Vre-
dehandeling. XIV. 245. tot de
Nieuwmeegsche. XIV. 369
Ysbrandsz (*Ysbrand*), Kapitein der
Burgerye te Rotterdam, be-
waart eenige Regenten. XIV.
115
Yslandsvaarders genomen door
de Deenen. XIX. 278
Ysselburg neemt Spaansche be-
zetting in. IX. 33
Ysselmonde (Slot te) door de Bis-
schoppen Willem en Koenraad
geftigt. II. 183. door Dirk den
V. belegerd, ingenomen en ge-
legt. II. 188, 189
YSELSTEIN ('t Slot te) streng
belegerd onder Jan den I. III.
113. gewonnen. III. 114, 115,
129. aan Holland gehegt. III.
391. verlooren. III. 415. her-
wonnen en geslegt. III. 416.
belegerden verlaaten. IV. 218,
219
YSSELSTEIN neemt vrye hoede
van de Franschen. XIV. 35
Ysselstein (. . .) tekent het
Verbond der Edelen. VI. 125.
gebiedt over zes vendels. VII.
196
YZENDYKE gewonnen door Prin-
se Maurits. IX. 165. veroverd
door de Franschen, in 1747.
XX. 62
Z.
Zaanden (*Simon van*) te Haar-
lem omgebragt. III. 312
Zaanden (*Willem van*) spant aan
tegen Floris den V. III. 67.
wordt gedood. III. 90
Zaanen (*Remees Floris van*),
Vroedschap te Haarlem, doet
een' voorslag tot verandering
der Regeeringe. XX. 301
ZAANKANT. Oproer aldaar, in
1678. XIV. 473. beweeging,
in 1749 en 1750. XX. 357 enz.
Zaliger (*Jan*), Lutherfch' Pre-
dikant te Woerden, wordt de
Stad ontzeid. VII. 332
Zandenburg (*Willem Bor van A-*
merongen, Heer van), handelt
ten huize van Trefel. X. 210.
wordt uit de Regeeringe gezet.
X. 234
Zandvliet gewonnen, in 1705.
XVII. 262
Zante (*Evert van*) dient onder
Bre-

- Brederode. VI. 211
Zanten (*Gerard Beukelszoon van*)
 wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
Zee (*Brittannische*). hoe ver zig dezelve uitstrekke. XII. 318
Aant. XIII. 442
Zeegaten worden wyder, omtrent het midden der vyftiende eeuw. IV. 87, 91
ZEELAND, door de Deenen, overvallen. II. 69. oorsprong des geschils over 't regt op Zeeland Bewester-Schelde. II. 155, 156, 175, 177, 275, 276, 390. III. 4, 5. einde deszelfven. III. 202, 203. Keuren aan Zeeland, door den Voogd Floris, gegeven. III. 6. de Edelen aldaar staan op tegen Floris den V. III. 46. verzoenen zig met hem. III. 50. hy is de eerste, die zig Graaf van Zeeland noemt. III. 84. Zeeland weigert Willem den III. hulp. III. 189. 't Graaffschap wordt jonkheere Willem opgedraagen. III. 229. schulden van Zeeland, in 't jaar 1529. IV. 507. het sluit een Verbond met Holland. VII. 15, 93. weigert te treden in 't Verdrag met Don Jan. VII. 144. houdt zig buiten gemeenschap van lasten met de algemeene Staaten. VII. 196. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 263. deszelfs inzigten op de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. 't Gewest begint afzonderlyk te munten. VII. 323. het doet Anjou geene hulde. VII. 424, 437. zweert hem, onder beding van ongehoudenis. VII. 444. raadpleegt op de opdracht der hooge Overheid aan Oranje VII. 425-432, 436. en in 't byzonder over de opdracht der Graaflykheid. VII. 515, 516, 519. stemt tegen de nader Verklaaring der Wapenschorfing. IX. 271. verklaart zig sterk tegen 't Bestand. IX. 377, 378, 415, 416. Jeannin vermaant 'er 't Gewest ernstelyk toe. IX. 416. 't bewilligt eindelyk. IX. 429. staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. 't Gewest dringt op 't houden eener nationaale Synode. X. 154. keurt den spoed af, waarmede Fredrik Henrik tot Stadhouder wordt aangesteld. XI. 3. draagt hem de waardigheid van eersten Edele op. XI. 5. dringt op belofte van handhaavinge der Hervormde Leere, voor 't aanvangen der Munstersche Vredehandeling. XI. 411. weigert de Munstersche Vrede aan te neemen. XI. 483. doet het eindelyk. XI. 493. verschillen over 't bestellen der Wet in de Steden na de dood van Willem den II. XII. 145-149. eenige Edelen zoeken stem in den Staat te verkrygen. XII. 149. handeling met Holland, over 't aanstellen van eenen Stadhouder. XII. 151. oproerige beweegingen in dit Gewest. 224, 297. 't besluit den Prins van Oranje tot Stadhouder enz. te voorfchikken. XII. 227. slaat hem, in 1653, voor tot Kapitein-Generaal. XII. 298. doch Holland belet dat 'er op geraadpleegd worde. XII. 299. invloed van deezen voorflag op de Vredehandeling. XII. 306, 307. oordeelen van 't Gewest over

over 't verleenen der Akte van Uitsluiting, door Holland. XII. 333, 338-341, 358. Kromwel schryft aan de Staaten van Zeeland. XII. 343-345. zy doen een voorslag omtrent 's Prinzen opvoeding. XII. 443. besluiten hem te bevorderen. XIII. 35. arbeiden hiertoe. XIII. 193, 196. doen een scherp Vertoog tegen 't vonnis over Buat. XIII. 222. keuren 't vaneen scheiden van 't Kapitein - Generaalschap en Stadhouderschap af. XIII. 290, 294. verschil onder hen. XIII. 412. zy verklaren zig tegen 't sluiten met Frankryk. XIV. 53. kiezen Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 88. 't Gewest verklaart zig ernstelyk tegen de Ontwerpen van vrede der Franschen en Engelschen. XIV. 128. verandering in de Regeering, in 1672. XIV. 217. de Provincie bewilligt in den voorslag der Zweedschen op de Keulsche Vredehandeling. XIV. 257. raadpleegt op de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den. III. XIV. 352. ontvangt een ernstigen brief van zyne Hoogheid. XIV. 361. wordt door hem overgehaald om in de werving van zestien-duizend man te bewilligen. XV. 210-217. beroerte en verandering in de Regeering aldaar. XVII. 147-152, 246 enz. de Provincie verklaart zig tegen de bevordering van Prinse Joan Willem Friso. XVII. 210. kant zig tegen een besluit op de Geldersche geschillen. XVII. 237. dringt sterk op het regelen der Grenscheiding in Vlaanderen.

XVIII. 73. vernietigt het Markgraaffschap van Veere. XIX. 118. verdedigt zig deswege. XIX. 124. handelt 'er over met den Prins van Oranje. XIX. 131. ongerustheid aldaar, in 1744. XIX. 425. en in 1747. XX. 68. de Provincie stelt den Prins van Oranje tot Stadhouder aan. XX. 78. verklaart zig tegen eene Neutraliteit en afzonderlyke Vrede. XX. 79. maakt het Stadhouderschap erfelyk. XX. 151. besluit de Pagten aan te houden. XX. 208. aldaar geschiedt byna geene verandering in de Regeering. XX. 316. Zeemagt der Hollanderen. eerste blyken van dezelve. II. 240, 248. III. 63. hoe men dezelve, in een' oorlog te zee, gebruikte. III. 534. IV. 155. Zeerooveryen in de Straat van Gibraltar. IX. 427. en in de Middellandsche zee. X. 51, 393. uitrusting daartegen. X. 307, 308, 393. Zeeslag of stryd op de Zuiderzee, in 1573. VI. 448. voor Reimerswaale in 't zelfde jaar. VI. 460. onder Engeland, in 1588. VIII. 286. voor Kadix, in 1596. VIII. 439. voor Gibraltar, in 1607. IX. 253. in Duins, in 1639. XI. 280. by Kaap S. Vincent, in 1641. XI. 314. voor Douvres, in 1652. XII. 217. voor Pleimouth, voor de Vlaamsche en voor de Engelsche kust, in 't zelfde jaar. XII. 221, 222, 223. van drie dagen, in 1653. XII. 233. voor Livorno, voor Nieuwpoort, voor Duinkerken, voor Katwyk, voor de Maaze, in 't zelfde jaar. XII. 237, 238,

- 239, 240, 241. in de Zond, in 1658. XII. 468. voor Lestoffe, in 1665. XIII. 145. van vier dagen, in 1666. XIII. 205-209. omtrent het Noordvoorland, in 't zelfde jaar. XIII. 210. voor Soulsbaai, in 1672. XIV. 24. peeslagen van 1673. XIV. 287, 289, 291. van 1676. by Sicilie. XIV. 392, 393. van 1676. omtrent Stokholm. XIV. 400. in 1677. XIV. 443. voor Bevesier, in 1690. XVI. 110. by Kaap la Hougue, in 1692. XVI. 173 enz. op de hoogte van S. Vincent, in 1693. XVI. 248. voor Malaga, in 1704. XVII. 225. by Kaap Passaro, in 1718. XVIII. 171. voor Toulon, in 1744. XIX. 426
- ZEEUWEN.** Eligius en Willebrord prediken onder hen. I. 346, 361
- Zeevaart.** Leicefters Plakaat daarop geeft veel ongenoegen. VIII. 147, 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 200. verschil met Groot-Britanje over de vrye Zeevaart. XI. 258. Verdrag van Zeevaart met dit Ryk. XIV. 339
- Zegel der algemeene Staaten,** in 1579. VII. 280
- Zeltbrugge (Krispyen van).** Zie *Albrug.*
- Zevenaar** ingenomen door Prinsse Maurits. IX. 33. geruimd. IX. 35
- ZEVENBERGEN** bemagtigd door Hertoge Filips. III. 479, 488. verlooren. VIII. 345
- Zevenbergen (Willem van)** belooft geld tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
- Zeven stuivers Luiden,** onder Alva. VI. 306
- Zevender (Fredrik van)** poogt Schoonhoven te bemagtigen. IV. 247, helpt Geertruidenberg verrassen. IV. 252. krygt de nederlaag op de Lek. IV. 255. ontsnapt uit de hegenis. IV. 256
- ZIERIKZEE.** Willem de I. wordt, aldaar, voor Graave uitgeroepen. II. 303. de Stad verkrijgt Keuren van Willem den II. II. 405. zy wordt, in Holland, geplaatst. III. 94 *Aant.* belegerd. III. 156, 171. ontzet. III. 177. de Tempeliers aldaar uitgerooid. III. 191. Henrik de VI., Koning van Engeland, schryft aan deeze Stad. III. 526. hevige beroerte aldaar over de nieuwe Excynzen. IV. 124. zy sluit den Stadhouder de poort voor 't hoofd. IV. 266. verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saksen. IV. 290. valt Oranje toe, in 1578. VI. 366. belegerd door de Spaanschen. VII. 73, 74, 75. gaat over, by verdrag. VII. 99. wordt bezet, door 's Prinzen volk. VII. 118. bewaeging aldaar, in 1653. XII. 298. in 1672. XIV. 218. de Stad keurt af, dat men by overstemming tot de werving van zestienduizend man beslooten heeft. XV. 216. geweldige beroerte aldaar, in 1747. XX. 73. de Prins van Oranje wordt tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 74. verandering in de Regeering aldaar. XX. 190
- Zilvervloot (Spaansche).** toelag op dezelve, in 1578. VII. 226. zy wordt, in 1628, veroverd. XI. 68. haare waarde. XI. 69
- Zilverwerk,** in betaaling van Los- en Lyfrenten aangenomen. V.

- Zoelen** (*Herman van*), Burgemeester van Rotterdam, zoekt verandering, in 1672. XIV. 76. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135
- Zomer** (*David*), Baljuw van Middeburg, beschuldigt en bedriegt Treslong. VIII. 85
- Zonnemans** (*Arend*) zoekt zyne Vroedschapsplaats te Rotterdam neder te leggen. XIV. 77, 115. zyn huis wordt aangevalen. XIV. 114
- Zonnenberg** (*Willem van*), Baljuw van Brederode, gedooft de openbaare Preeke. VI. 166. vervoegt zig by den Heer van Brederode te Amsterdam. VI. 220. wordt door Sonoï aangesteld tot Regter over eenige Roomschgezinden. VII. 55
- Zonnevilde** (*Kornelis van*), Oud-Burgemeester van Alkmaar, wegens Holland, in bezending naar Zeeland. XII. 130
- Zout**, wanneer men begonnen hebbe Extyns van 't Zout te geeven. V. 251
- Zouthandel** te S. Ubes geregeld. XIII. 17. nader. XII. 378
- ZUIDHOLLAND**, door Lodewyk, Graave van Loon, bemagtigd. II. 316. Jan de II., Hertog van Brabant, valt 'er in. III. 161. moet te rug. III. 163. 't wordt vry verklaard van de Leenroerigheid van Brabant. II. 293. III. 35, 187. verzoent zig met Hertog Filips. IV. 56
- ZUIDHOLLANDSCHE WAARD** breekt door. III. 453
- Zuilen** (*Dirk van*) sneuvelt in een' scheepsstryd. III. 160
- Zuilen** (*Gysbert en Dirk van*) hunne Sloten, door de Hollanders, gewonnen. IV. 216
- Zuilen** (*Steven van*) beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184
- Zuilen** (*Willem van*). Zie Nyveld.
- Zuilestein** (*Fredrik van Nassau, Heer van*), natuurlyke Zoon van Fredrik Henrik. XI. 435. wordt uit den dienst van Willem den III. ontslaagen. XIII. 198, 199. sneuvelt op de post aan de Graevenbrugge. XIV. 226
- Zuilestein** (*Foan van Renesse van*), wegens Utrecht afgevaardigd ter Generaliteit, in 1618. X. 206. Byeenkomst ten zynen huize, te Utrecht. X. 228
- ZUTFEN** ('t Graaffschap) oude staat van het zelve. II. 271. aan Hertog Karel van Bourgondie verpand. IV. 139. aan den Bisschop van Munster. IV. 183. Regt van Karel den V. en Hertog Willem van Gulik op dit Graaffschap. V. 233. het wordt den eersten afgestaan. V. 255
- Zwadenburgerdam** of **Zwammerdam**. Dam aldaar door Floris den III. gelegd. II. 247. sterkte aldaar opgeworpen. II. 314
- Zwarte hoop** of **Saxische Knechten** legeren zig voor Groningen. IV. 385. trekken naar Holland. IV. 387. komen wederom in Friesland. IV. 389. verloop. IV. 392. een deel derzelven valt in Friesland. IV. 402. landt voor Medenblik. IV. 402. loopt gantsch Holland af. IV. 403. bemagtigt Asperen. IV. 404
- Zweder van Kuilenburg** tot Bisschop van Utrecht aangesteld. III. 493. bedryft veel gewelds in 't Stigt. III. 494. plaatst zynen

324 BLADWYZER der VADERL. HIST.

nen zetel te Dordrecht. III.	Hervorming in Zwitserland. IV.
495. sterft. III. 496	425. is oneenig met Luther. V.
ZWENTIBOLD wordt Koning van	5. streng tegen de Doopsgezinden.
Lotharingen. II. 94. verklaart	V. 69
de Utrechtsche Kerk van eenige	Zwisbert stigst eenige Kerken. I.
tollen vry. II. 95. heeft ges	364
schil met eenige Lotharingfche	Zwol. twist met Kampen, over
Grooten. II. 100. belegert Dur	den tol aan 't zwarte water. IV.
fos. II. 101, 102. breekt het be	437
leg op. II. 103. sneuvelt. II. 103	Zyl (Gerrit van der), Ridder,
Zwindels. Zie Wandaalen.	Heer tot Purmerende. III. 547
Zwinglius (Hulrich) predikt de	Zype, door wien, eerst, bedykt.
	III. 353

VERBETERINGEN.

in 't X. Deel,

Bl. 282. reg. 14 van onder. *staat*, *Antbonis van der Linden*, lees,
Antbonis van Lynden,

in 't XIX. Deel,

Bl. 228. reg. 1 *staat* Willem Buys, lees, Abraham Buys, Zoon
van Willem Buys, en kort hierna tot Sekretaris der Ge-
neraliteits Rekenkamer aangesteld,

in 't XX. Deel,

Bl. 140. reg. 14 van onder. *staat* Aart van der Nes, lees Wil-
lem van Nes.

Bl. 225. reg. 12 *staat* Fredrik Berewouts, lees Jan Fredrik Be-
rewout.

By

By den DRUKKER van dit Werk is thans onder de
Pers en zal in 't korte uitgegeven worden

A M S T E R D A M,

I N Z Y N E

OPKOMST, AANWAS, GESCHIEDENISSEN,
VOORREGTEN, KOOPHANDEL, GE-
BOUWEN, KERKENSTAAT, SCHOO-
LEN, SCHUTTERYE, GILDEN EN
REGEERINGE BESCHREEVEN.

Ook is onlangs by hem gedrukt de

V A D E R L A N D S C H E

H I S T O R I E

V E R K O R T

E N B Y

VRAAGEN EN ANTWOORDEN

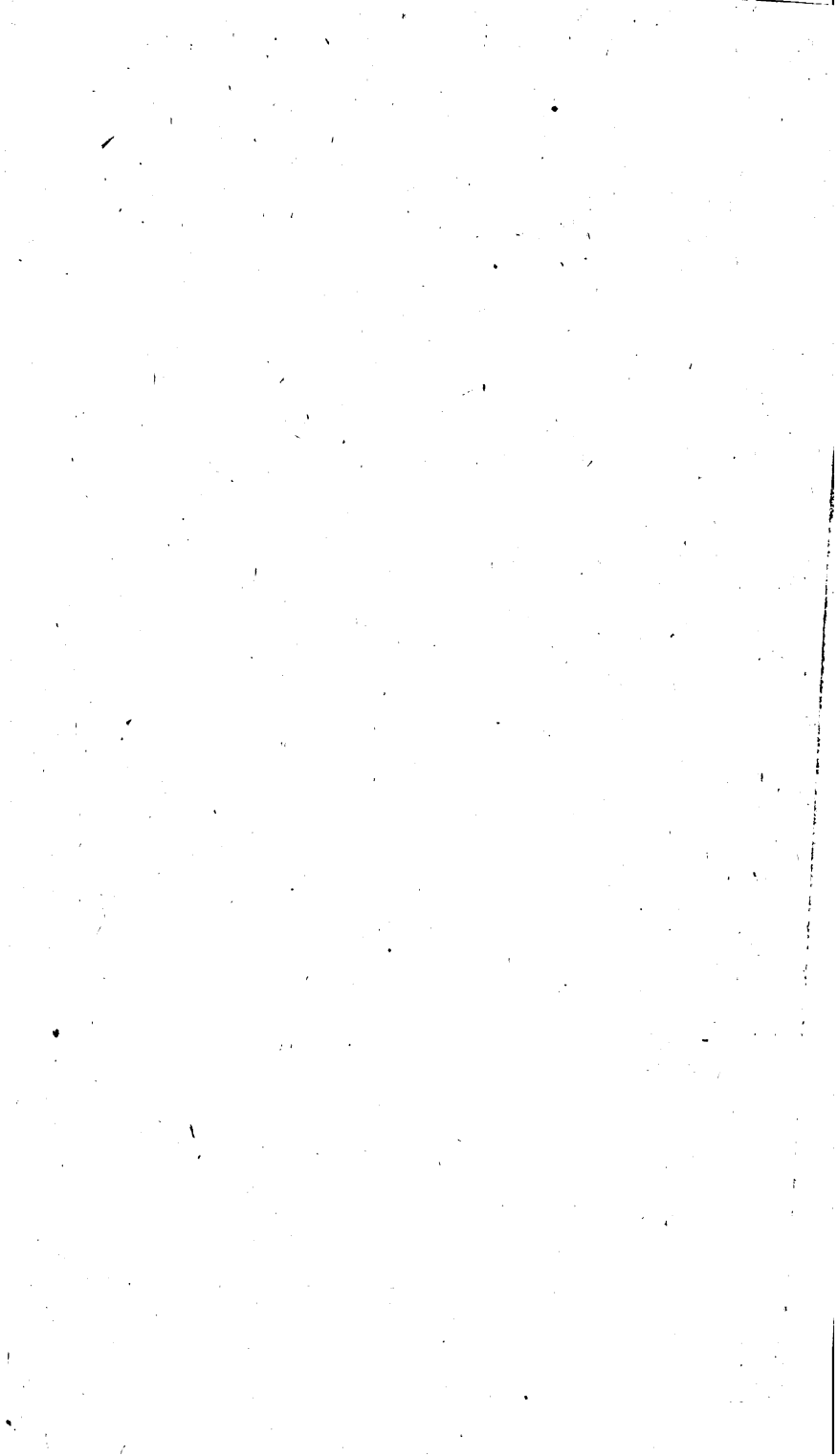
V O O R G E S T E L D.

Dit Werkje, zynde een Kort Begrip van de XX. DERLEN der
VADERLANDSCHE HISTORIE, is van den zelfden *Schryver*,
zo kort en klaar als mogelyk is, samengesteld, om in de Huis-
gezinnen en Scholen gebruikt te worden, en om den lust tot
het leezen van 's Lands Geschiedenissen in de Jeugd op te
wekken of leevende te houden. Het is ten dien einde niet al-
leen in het Nederduitsch, maar ook in de Fransche Taal ge-
drukt, in klein Octavo. Doch gemerkt dat veele Leezers
der *Vaderlandsche Historie*, dit Werkje als een Kort Begrip of
zaakelyken Inhoud van de uitgebreide Historie, by dezelve wil-
den voegen, of ook wel by deezen BLADWYZER inbinden,
heeft men 't ook in het zelfde Formaat en met dezelfde Let-
ter gedrukt.

EP.

agg

MAY 20 1976

